

LIBRARY OF CONGRESS

000036721

Koe d'âade Roomer taal, in Kreeken rijmleryje,
 Allinne mei ferstaân her masters holle slyje;
 So kaamste, Boôlzert! mei-dijn Gjzbert sierste let.
 Nee, eerst moaast Hollan foor, der al her kinst beset.
 Dat kreftig ijn petear, meer gljuerket uit sijn ææagen:
 Der hij't uwz leere woe, ho wij her al oerflææagen:
 Ho kreftig eltj't ferstaân ijn wirden sizze soe;
 Az op eltj Friezne bern, in Gjzberts holle stoe.

For't ljuecht helle trog *Jos: Hilarides. j687.*

Gijsbert Japicx

GYSBERT JAPICX

FRIESCHE

R I J M L E R Y E ;

IJN TRYE DEELEN FORSCHÄET:

d' Eerste binne

L J E A F D I N B O R T L I J C K E
M I N G E L - D E U N T J E S :

't Oarde sinte

G E M I E N E Æ F H U W Z M A N N E
P E T E A R , I N O A R E K A T E R Y E :

't Efterste iz:

H Y M M E L S C H H A R P - L U W D .

dat iz to sizzen, ijtljcke fen

D A V I D S P S A L M E N .

DE TREDDE DRUWCK.

•p nijz trognoaze in forbettere trog

E. E P K E M A .

T O L J E A U W E R T ,

Bij JOHANNES PROOST, Boeck-forkeaper, 1821.

PF1531
J3F7
1821

S E N E C A
H E R C U L . F U R E N T .
V I R T U T I S . E S T . D O M A R E .
Q U A E . C U N C T I .
P A V E N T .

0868 E 29.
5 J 46

264

N A A M - L I J S T
D E R
I N T E E K E N A R E N.

143

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING, 2 Exempl.

ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE PRINS VAN
ORANJE, 2 Exemplaren.

ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID PRINS
FREDERIK, 3 Exempl.

Jonkheer I. ÆBinga van Humalda, Kommandeur van de
Orde van den Nederlandschen Leeuw, GOUVERNEUR
van Vriesland, 10 Exemplaren.

A

Aa, (C. P. E. Robidé van der) Procureur bij de Regtbank
van eersten aanleg, te Leeuwarden.

Abrahams, (de Gebr.) Boekhandelaars, te Middelburg,
2 Exemplaren.

Adama, (L. P.) Student, te Franeker.

Adema, (L) Substitut Officier bij de Regtbank te Leeuwarden.

Alberda (Alb.) Lid van den Raad der Stad Bolsward.

Alring, (B.) te Sneek.

Altena, (Wed. C. L. van) Boekverkooperse, te Leeuwarden.

Amersfoordt, (H.) Rector, te Sneek.

- Andrae*, (D. H. Beucker) Griffier van de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.
- Andrae*, (G. Z.) Directeur der Registratie en Domeinen in Vriesland, te Leeuwarden.
- Andrae*, (G. H.) Ontvanger der Registratie en Domeinen, te Bolsward.
- Ankringa*, (J. D. D.) Praeceptor der Latijnsche Scholen, te Leeuwarden, 2 Exemplaren.
- Antonides*, Koopman, bij Harlingen.
- Attema*, (A.) Officier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Sneek.
- Attema*, (R.) Commies Griffier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.

B

- Bakker*, (J.) te Enkhuizen.
- Bakker*, (Jan W.) Ontvanger Particulier, te Sneek.
- Banga* (J.) Med. Doct., te Franeker.
- Becius*, (J. A.) Lid der Gedeputeerde Staten van Zeeland, te Middelburg.
- Benthem*, (S. van) Boekverkooper, te Middelburg.
- Berg*, (O. O. van den) Koopman, te Amsterdam.
- Bergsma*, (C. A.) Math. & Phil. Nat. Cand. & Med. Stud., te Franeker.
- Bergsma*, (P. A.) Procureur, te Leeuwarden.
- Bergsma*, (P. A.) te Idaard.
- Berkhout*, (N.) Predikant, te Sneek.
- Beverwijk*, (J. M. van) als Voorzitter van het letterminnend Genootschap, onder de Zinspreuk: tot Oefening, te 's Bosch.
- Bibliotheek*, (de) van de Universiteit, te Groningen.
- Biersma*, (R.) Griffier bij het Vredereggt, te Heerenveen.
- Binkes*, (F.) Advocaat, te Leeuwarden.

Beijma thoe Kingma, (J. M. V.) Vrederegter van het Kanton Hindelopen, Lid van de Commissie van Landbouw in Vriesland.

Boelens, (A. A. van) President van de Regtbank te Heerenveen.

Boer, (Meyius Gerrit de) Burgemeester te Franeker.

Bonga, (K.) te Leeuwarden.

Bonga, (S.) Leeraar bij de Remonstranten, te Nieuwkoop.

Bonnema, (E. H.) Koopman te Kimsward.

Bosch, (M. van den) Boekdrukker, te Leeuwarden.

Brantsma, (G. L.) Regter ter Instructie bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden,

Brocades (W.) Apothecar, te Meppel.

Brouwer, (A.) Advocaat, te Heerenveen.

Brouwer, (Jan) Leeraar der Doopsgezinden te Leeuwarden.

Brouwer, (W. W.) J. U. St., te Leijden.

Brunings, (G. W.) te Sneek.

Burghgraef, Stud. te Franeker.

Buijsing, (R.) te Leeuwarden.

C.

Camp, (W.) te Zalt-Boemel.

Cate, (S. ten) te Sneek.

Cloppenburgh, (R. M.) Predikant te Wijnaldum.

Coninck, (de) Minister van Binnenlandsche Zaken.

Coopmans, (J.) te Franeker.

Coulon (J. Viringa) President der Provinciale Geneeskundige Commissie in Vriesland.

Crane, (J. W. de) Profesfor, te Franeker.

Cuipers, (Joh.) Apothecar te Sneek.

D.

Dasfevael, (S.) Secretaris van de algemeene Rekenkamer, te 's Gravenhage.

- Deketh*, (*Albartus*) Advocaat, te Leeuwarden.
Donia, (*H. P.*) Lid van de Grietenije-Raad van 't Bildt.
Doorn, (*H. J. van*) Gouverneur van Zeeland, te Middelburg.
Doorn, (*A. B. van*) Secretaris van de Kamer van Koophandel, te Middelburg.
Draisma, (*U. P.*) Koopman, te Achlum.
Driesfen, (*A.*) Inspecteur enz., te Leeuwarden.
Drijfhout, (*A.*) A L M. Phil. & Theol. Doct. en Predikant, te Middelburg.
Dijkstra, (*R. T.*) Pelmolenaar, te Leeuwarden.

E.

- Eekma*, (*Idfert*) Officier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden
Eerde, (*J. R. van*) Hoogleeraar, te Groningen.
Engelen, (*J. Henderik van*) Student, te Groningen.
Escurij van Heinenoord, (*Baron Collot d'*) Lid van de 2de Kamer der Staten Generaal, te 's Gravenhage.
Escurij, (*Jonkh. C. E. E. Baron Collot d'*) Grietman over Barradeel te Minnertsga.
Escurij, (*J. W. M. Baron Collot d'*) Litt. Huin. Stud., te Franeker.
Evertsz, (*U. A.*) te Sneek.
Ewijk, (*D. J. van*) Secretaris bij het Ministerie van Hooger en Lager Onderwijs, der Nat. Nijverheid en Kolonien, te 's Gravenhage.
Eijfinga, (*S. H. R. van*) Lid van de Staten Generaal, Grietman over Doniawerftal, te Langweer.
Eijfinga, (*F. J. J. van*) Lid van de Provinciale Staten van Vriesland, te Langweer.
Eijfinga, (*T. Æ. J. van*) Lid der Staten van Vriesland, Grietman over Rauwerderhem, te Rauwerd.

F.

Falck, (*A. R.*) Minister voor het Publieke Onderwijs de Nationale Nijverheid en Kolonien, 3 Exemplaren.

Feddes, (*Klaas Corn.*) Vrederegter van het Kanton Leeuwarden.

Feen, (*B. van der*) Predikant, te Middelburg.

Feenstra, (*Thijs*) Lid der Staten van Vriesland.

Feenstra, (*P. W.*) Predikant, te Sneek.

Feenstra, (*W. P.*) Chir. Stud., te Amsterdam.

Feickens, (*A.*) Zeepzieder, te Sneek.

Fenema, (*P. H. van*) Lid van de Staten der Provincie Noord-Brabant, Burgemeester der Stad 's Hertogenbosch en openbaar Notaris, aldaar.

Ferwerda *fz.*, (*S.*) Commies Griffier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.

Fockema, (*Daam*) Doctor in de Regten, te Leeuwarden.

Fockema, (*N.*) Advocaat, te Leeuwarden.

Fockema, (*S.*) Med. Doctor en Vroedmeester, te Leeuwarden.

Fockens, (*L.*) Rentenier, te Bolsward.

Fontein, (*Reinier*) Burgemeester, te Franeker.

Fontein, (*A.*) Steenfabriekur, te Franeker.

Fontein *fanzs.*, (*F.*) Koopman, te Harlingen.

Fontein, (*F. D.*) Koopman, te Harlingen.

G.

Geer, (*Baron de*) Griffier van de 2de Kamer der Staten Generaal, te Utrecht.

Geus, (*C. S. van*) Predikant, te Nijmegen.

Goet, (*S. van der*) Stud. Litt., te Amsterdam.

Goot, (*G. S. van der*) Koopman, te Zaandam.

Gorter, (*f. D.*) Koopman, te Sneek.

- Gosliga*, (P.) Vice-President bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leenwarden.
Gosliga, (P. J.) Grietenij-Ontvanger van Baarderadeel, te Beers.
Gratama, (M. S.) Stud. in de Regten, te Groningen.
Greijdanus, (J.) Secretaris, op de Lemmer.
Groenewoud, (J. C. Swijghuizen) Hoogleeraar, te Franeker.

H.

- Haag*, (A. W.) Ontvanger, te Burum.
Haagsma, (S.) te Sneek.
Haan Fz. (F. de) te Leeuwarden.
Haer, (B. van der) Lid der Gedeputeerde Staten van Vriesland, te Leeuwarden.
Haer, (D. B. van der) Griffier der Staten van Vriesland, te Leeuwarden.
Haitfma, (J.) oud Advocaat, te Bolsward.
Halbertfma, (Justus) Leeraar der Doopsgezinden, te Bolsward.
Halbertfma, (F.) Koopman, te Grouw.
Halmael Jr., (A. van) Auditeur Militair in Vriesland, te Leeuwarden.
Haren Geb. van Heemstra, (C. J. van) te Veenklooster.
Hein, (G. H.) Predikant, te Meppel.
Hellema, (D. W.) te Wirdum.
Hemminga, (J. A.) te Dordrecht.
Herde, (B. van der) te Harlingen.
Hesfelinck Wz., (J.) te Groningen.
Hingst, (A. J.) Predikant te Oosterend, voor het Lees-
 * gezelschap.
Hofftra, (S.) Chirurgijn en Operateur, te Sneek.
Hogendorp, (Graaf W. van) Lid der Ridderfchap van Zuid-Holland, te 's Gravenhage.

- Holtrop*, (J. S. van *Esveldt*) Commies bij het Departement van Binnenlandfche Zaken en Waterstaat, te 's Gravenhage.
Honkoop, (A. en J.) Boekhandelaars, te Leijden, 3 Exempl.
Horst, (G. J. F. ter) Student in de Regten, te Groningen.
Huber, (H. *Wielinga*) Advocaat, te Leeuwarden.
Huber, (J. L.) Grietman van het Bildt, te St. Anna Parochie.
Huidekoop, (Jan) re Harlingen.
Hijckama, (F. van) Luitenant, te Antwerpen.

J.

- Jakles*, (D.) Advocaat, te Bolsward.
Jelgerhuis, (J. van) te Amsterdam.
Jelles Felles, (Gerben) te Grouw.
Jonge, (Jonkh. F. C. de) Lid der Staten Generaal, te Mid-
 delburg.
Jongfma, (E.) Regter bij de Regtbank van eerften aanleg,
 te Leeuwarden.
Jongstra, (F.) Procureur en Ontvanger der directe belas-
 tingen, te Heerenveen.

K.

- Keestra*, (R. S) S. S. Theol. Cand.
Kemper, (Jonkheer) Lid van de 2 Kamer der Staten Gene-
 raal, te Leijden.
Klaazesz, (J.) Notaris, te Ternaard.
Klomp, (P.) Predikant, te Groningen.
Kok, (Petrus de) Advocaat, te Bolsward.
Konijnenburg, (J.) Hoogleeraar in de H. Godgeleerdheid,
 te Amsterdam.
Koopmans, (R.) Theologisch Professor bij de Kweekfchool-
 der Doopsgezinden te Amsterdam.
Koopmans, (G.) Leeraar bij de Doopsgezinden, te Zaandam.
Kuipers, (C.) Apothecar, te Leeuwarden.

L.

- Lam, (A.)* Student, te Franeker.
Lambrechtsen, (N. C.) Prefident van 't Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, te Middelburg.
Lambfsma, (Simon) Ontvanger der Directe belastingen van de Gemeente Minnertsga.
Leesgezelschap, onder de spreuk: Leedige uren nuttig besteed, te Dokkum.
Leesgezelschap, tot Leerzaam Vermaak, te Makkum.
Leeuwen, (J. van) Griffier bij de Regtbank van Koophandel, te Leeuwarden.
Loon, (J. Potter van) Litt. Hum. Cand. & J. U. Stud., te Franeker.
Looxma, Jz. (A.) te Leeuwarden.
Lijnden, (Fr. F. G. A. B. Baron van) Grietman van Opsteland, Curator van het Athenæum te Franeker, Lid van de Staten der Provincie.

M.

- Maatschappij (de)* der Nederlandsche Letterkunde, te Leijden.
Maire, (J. Le) Ontvanger van de Gemeente Jelsum, te Leeuwarden.
Meer, (O. A. van der) Boekh. ten Kantore der In- en Uitgaande Regten en Accijnfen, te Groningen.
Meetsma, Apothecar, te Amsterdam.
Meinsma, Phz. (A.) te Leeuwarden.
Metz, (N. L.) Apothecar, te Leeuwarden.
Meijnema, (Meijne) Zeilmaker, te Zaandam.
Mist, (Uitenhage de) Lid van de 1 Kamer der Staten Generaal, te 's Gravenhage.
Mollema, (C.) Koopman, te Harlingen.
Motman Fr. (G. W. van) Controleur der In- en Uitgaande Regten en Accijnfen, te Heerenveen.

- Mulier*, (G. N.) Advocaat, te Leeuwarden.
Muntinghe, (H.) Predikant, te Harich.
Muntinghe, (Herman) Hoogleraar, te Groningen.

N.

- Nauta*, (Bavius Antonius van) Candidaat in de Literatuur, te Leijden.
Nauta, (G. A. Avenhorn van) Secretaris van de Grietenije Rauwerderhem, te Rauwerd.
Nauta, (R.) Ontvanger Particulier, te Heerenveen.
Nicolaij (R.) Predikant, te Ried.
Noë, (L.) Apothecar, te Leeuwarden.
Nolthe, (P. H. van) Ontvanger Reg., te Meppel.
Nooät van Zuidcharwoude (W. W.) Substitut Officier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.
Noot, (G.) Controleur der Directe belastingen, te Meppel.
Noijon, (Jof.) Fabrikeur, te Sneek.
Noijon, (P.) Notaris, te Sneek.
Nijdam, (S. C.) te Rauwerd.

O.

- Olivier*, (W.) Burgemeester, te Sneek.
Oomkens, (J.) Akademiedrukker en Boekhandelaar te Groningen.
Oosting, (J. B.) Lid van de Provinciale Staten van Vriesland, te Leeuwarden.
Oudemans, (A. C.) te Amsterdam.
Oudshoorn, (G. van) Ontvanger, te Ferwerd.
Overbeek, (K. J.) Proponent bij de Doopsgezinden, te Franeker.
Overveldt, (S. J. van) Advocaat, te Leeuwarden.

P.

- Palier en Zoon*, (H.) Boekhandelaren, te 's Bosch.
Paspoort, (Z.) Oud Schepen en Raad der Stad Middelburg.
Pasfamiër, (P.) Advocaat, te Leeuwarden.
Perlijn (J.) Leeraar der Doopsgezinden, te Rijkp.
Posthumus, (R.) Predikant, te Waaxens.
Posthumus, (R.) Vrederegter van het Kanton Holwerd.
Plaats, (M. van der) Boekhandelaar, te Harlingen.

Q.

- Quæstius*, (J. W.) Medicinæ Doctor te Leeuwarden.

R.

- Rengers*, (Jonkh. B. W. van Welderen) Grietman van Wijn-
 britseradeel, te Ijsbrechtum.
Rengers, (Jonkh. H. R. van Burmania) Grietman van Gaas-
 terland.
Rengers, (Jonkh. J. S. G. J. van Burmania) Lid van de
 Raad van Staten, te 's Gravenhage.
Reitz, (J.) 's Rijks Advocaat in Zeeland te Middelburg.
Riedel, (A. A.) S. S. Theol. Stud., te Groningen.
Riedel, (H.) te Holwert.
Romar, (P. J.) Secretaris der Stad Franeker.
Roorda, (J.) Litt. Hum. Stud., te Franeker.
Roijen, (H. van) Staatsraad in buitengewone dienst, te
 Rijswijk.

S.

- Salverda*, (S.) Lid der Gedeputeerde Staten van Vriesland,
 te Leeuwarden.
Sande, (B. W. van de) Med. Doctor, te Meppel.

Schelle, (G. van) Magazijnmeester en Controleur van 't klein zegel, te Leeuwarden.

Scheltema, (P. C.) Landbouwer, te Franeker.

Scheltinga, (E. E. *Wielinga van*) Lid der Staten van Vriesland en Notaris, te Leeuwarden.

Scheltinga, (F. J. J. van) Lid van de Staten Generaal, te Leeuwarden.

Schippers, (S. W.) Phil. Theor. Mag. Litt. Humm, Doctor en Rector der Latijnsche School, te Bolsward.

Schonck, (J.) Raadsheer in het Hoog Geregtschhof, te 's Gravenhage.

Schouten, (J.) Scheeps-Bouwmeester, te Dordrecht.

Schreurs, (T. W.) Leeraar der Doopsgezinden, te Tjallebert.

Sikkema, (*Rinije Sikkens*) Lid van de Grietenije-Raad van Barradeel, te Minnertsga.

Smeding, (P. K.) Koopman, te Leeuwarden.

Sminia, (H. B. van) Lid der Staten van Vriesland.

Smith, (*Eeuwe*) Secretaris van Barradeel.

Snouck Hurgronje (A. J.) Predikant, te Middelburg.

Sprée, (D.) Regter bij de Regtbank van eersten aanleg, te Sneek.

Stienstra, (S. B.) Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.

Stinstra, (A.) Notaris, te Franeker.

Stinstra, (*Johannes*) Griffier van het Vredegerecht, te Franeker.

Stralen, (H. van) Lid van de 1 Kamer der Staten Generaal, te 's Gravenhage.

Stijrum, (*Grave van Limburg*) Ontvanger der Registratie, te Sneek.

Suringar, (W. H.) Koopman, te Leeuwarden.

Swart, (I. de) te Franeker.

Swart, (*V. Glinst a de*) Ontvanger der Registratie, te Gorredijk.

Sijbouts, (F.) te Amsterdam.

Sijbouts, (H.) J. R. C., te Groningen,

Sijbrandi, (S. K.) Leeraar der Doopsgezinden, te Haarlem.

Sijpma, (*Sjoerd*) te Nieuwland.

Sijtama, (M. P. D. van) Grietman van Idaarderadeel, te

Fiens, 2 Exemplaren.

** 3

T.

- Teerns*, (*S. van*) Leeraar der Doopsgezinden, te Irnsum.
Telting, (*A.*) Student, te Franeker.
Tenckinck, (*E. H.*) Predikant, te Britswerd.
Tinga, (*E.*) Hoogleeraar, te Groningen.
Tjallingii, (*P. Feijtama*) Med. Doctor, te Harlingen.
Tour van Bellinchave, (*M. C. W. Baron Du*) Lid der Gedeputeerde Staten van Vriesland.
Tromp, (*A. S.*) Koopman, te Woudsend.
Tromp, (*T. S.*) Lid van de Regtbank, Arrondisfement Leeuwarden.
Tuinstra, (*Tæke J.*) Boekhandelaar, te Franeker.

V.

- Veen*, (*J. van der*) Vrederegter Kanton Leeuwarden No. 1, te Leeuwarden.
Veen, (*C. J. van der*) Advocaat, te Leeuwarden.
Veen, (*K. O. van der*) Koopman, te Leeuwarden.
Venema, Leeraar der Doopsgezinden, te Aalsmeer.
Verschuur, (*Fontein*) Lid van de Staten Generaal.
Verweij (*B.*) Schoolopziener in het 1 District van Zuid-Holland en Predikant, te 's Gravenhage.
Verweij (*I.*) Griffier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Sneek.
Viersfen, (*M. van*) President van de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.
Viersfen, (*W. L. van*) Lid van de Regtbank, Arrondisfement Leeuwarden.
Visser, (*H. J.*) te Bolsward.
Visser, (*H. W. C. A.*) Secretaris der Commissie van Onderwijs en Schoolopziener te IJsbrechtum.

- Visser*, (H. W. C. A.) voor de Leesbibliotheek der Onderwijzers gezelschappen in het 8 Schooldistrict.
Visvliet, (M. P. M.) Secretaris der Stad Middelburg.
Vries, (A. de) Predikant, te Haarlem.

W.

- Wageningen*, (G. van) Advocaat, te Leeuwarden.
Wal, (G. de) Hoogleeraar, te Franeker.
Wal, (M. S. de) te Leeuwarden.
Warmoltsz, (C. C. C) Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg, te Leeuwarden.
Wasfenbergh, (Ev.) Hoogleeraar, te Franeker.
Wasfenbergh, (A.) Predikant, te Veenwouden.
Wasfenbergh, (H.) Rector der Latijnsche Scholen, te Franeker.
Weits, (H. J.) Griffier bij de Vredegerigten, te Leeuwarden.
Wenckebach, (C. J.) Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, te 's Gravenhage.
Wentholt, (P. T. B.) Griffier bij de Regtbank van eersten aanleg, te Heerenveen.
Wesfelijs, (H.) Predikant, te Huizum.
Wetzels, (J. D.) Rector der Latijnsche School, te Meppel.
Weijerman, (J. D.) Humm Litt. Lector & Conrector, te Middelburg.
Wiarda, (P.) Boekverkooper, te Leeuwarden.
Wierdsma, (P.) Procureur Crimineel in Vriesland, te Leeuwarden.
Wiersma, (Matth. D.) te Bozum.
Wisfelijs, (S. J. Z.) Directeur der Politie, te Amsterdam.
Wisfelijs, (S. J. Z.) voor de 2 Klasse des Koninklijken Nederlandschen Instituts, te Amsterdam.
Wouters, (P.) te Sneek.
Wijk Roelandzoon, (P. van) Kostschoolhouder, te Hattem.
Wijnbeek, (H.) Inspecteur der Latijnsche Scholen, te 's Gravenhage.

Y.

Ypey, (A.) Hoogleeraar, te Groningen.

Z.

Zeper, (P.) Burgemeester, te Leeuwarden.

Zwaag, (W. van der) Predikant, te Wirdum.

O O N

J O N C K E R

IDSERT ÆBINGA FEN HUMALDA,

RIDDER FENNE LIEUW, DY IJN DIZZE TIJD
FRIESLÂN BESTJOERT.

Oon waem sil ick dit *Wirck* opdreagje?
Dit goune *Wirck* fen G I J S B E R T - O M ?
Oan Jo, *Heag-edel Heer!* 't Beheagje
Jon-E, dat ick 'r mey to Jo kom.

Oonfirddigje den fen mijn hânnen
Dit *Pân*, dat 'k oerjouw ijn jon wâd.
Y stamme æf fen *Friesche Ed'le-mannen*;
In *Frieslân* brocht eack *Him* to wrâd.

De *Friezen* meye elckoar wol lije;
Dat 'z nog lijcke' az ijne âde tijd:
De *Friezen* witte elckoar to slijen:
Dit macket mij fornnwge in blijd.

Y sille den hoasck-mijld oonfirdd'gje.
Dizz' tredde *Druwck dear Rijnlery*:
Dit *Klienoat* mey goe njue gewirdd'gje,
In lezze, al oon in oon, op ny.

't Wier neyst' bij ijn forjitt'niss' recke:
Dit die my oon: 'k noam 't bije hân,
Hab ick 't weer lez- in sjong-ber mecke,
'k Wier 't schuldig oon mijn *Fader-lân*.

'k Wier 't schuldig oon uwz *Friezne-Dichter*,
Dy lez- in sjongens-wirddiast iz.
't Hert wirt trog 't schild-betelljen lichter:
Ja, 'k fiel rju meer forhuwgeniss'.

Och! dat nu *G I S B E R T S* frjuenlijke'eagen,
Fenne' Hijmmel op dizze' yerde sleyn',
Sijn eijn *Wirck* dogge' ijn ljeafde oon-seagen,
So az 't nu trog my is fol-cyn!

Dit sil Hy sijcker dwaen ney winsche,
Fen dy jing dy 't fen him bejeart:
Hy wier op yerde' in nommel minsche:
'k Wit, dat sijn ear uwz winschjen heart.

Wilst wy den hier sijn *Rijmen* sjonge,
Æf lezze' ijn opteynheyte fen sin,
Mey 't eag om heag, so âde az jonge,
Him tanckjende' uwt herts-fjoer'ge min:

Sjongt Hij. oon 't naetig tzæf ont-teijne,
In libbjende ijn in bettere Wrâd.
Sijn *Psalmen* dear, ijn 't. sonder-eijne,
God-lauwjend', foar 'oon jonge' in âd'.

Gods Folck, mej ear in muwllē ontsluwtten,
Neij-galmt sijn sang, fen raey to raey: (*)
In *David*, mey sijn goune luwttē,
Forsilschipt faeck sijn dreun in draey.

Mar az-se sommes poazje in restje,
Al doerre' it mar in uwre lang,
Den sil 't Him sijcker wol reys lestje,
To hearren ney uwz nuyntje-sang.

Ja, so, *mijn wirdde Frjuen*, sil 't wezze;
(: Dit tjuwgt uwz **GIJBERTS RJUECHT IN SLJUECHT**:)
Nu elck sijn *Rijmlery* kin lezze,
So az dij nu komne' is ijn 't ljuecht.

Ick hab mijn best dien 't *Wirck* to meijsjen,
So goed az ick 't mar meijsje koe:
In Y, *mijn Stalcke*, Y sille weytsje,
Az immen spijt-spot- nigtje woe.

(*) Me forlijckje hier het de Dichter
selme seijt, 1 D. bledzijde 104,
onder-oon.

MIDDELBURG,
de 20 fenne Hearstmoanne

1821.

E. E P K E M A.

VOORREDE

DES UITGEVERS.

AANDACHTIGE LEZERS!

Over de *Geboorte-plaats* van onzen *Dichter*, welke vermoedelijk *Bolsward* is; over deszelfs *leeftijd*, *karakter*, *taal- en dichtkunde*; als mede over de *Uitgaven* zijner *Werken*, is door de *Hoogleeraars* EV. WASSENBERGH, in een *Verhaal aangaande* GIJSBERT JAPICX en *deszelfs Gedichten*, in het *1ste stuk der Taalk. Bijdr.* van bl. 173 tot 193, en R. KOOPMANS, in eene *Redevoering over* GIJSBERT JACOBS, *Friesch Dichter*, te gelijk met andere *Verhandelingen* des *Hoogleeraars* uitgegeven, van bl. 285 tot 348, genoeg gezegd geworden, om mij te ontslaan van de moeite om er hier op nieuw melding van te maken. De opgenoemde *Werken* zijn in ieders handen.

Van de *Uitgaven* meld ik dus alleen, dat er twee zijn: de eerste bij S VAN HARINGHOEK, te *Bolsward* in 1668, de tweede bij KERST TJALLINGS en GERRIT HOOGSLAG, te *Leeuwarden*, in 1681 gedrukt: want eene derde, die te *Franeker* bij LEENDERT STRICK, in 1684 zou zijn vervaardigd, verklaart de Heer WASSENBERGH, met regt, voor *louter bedrog*, als zijnde van de *Leeuwarder niet onderscheiden*, dan door de *ingeplakte titels*. Intuschen zijn nu deze *Uitgaven*, vooral de eerste, na zulk een lang tijdsverloop, zoo schaarsch, ja onverkrijgbaar geworden, dat velen, jaren lang, vruchteloos hebben getracht de eene of andere daarvan in hun bezit te krijgen. Deze reden, gevoegd bij de zucht om de slordigheid, waar mede vooral de tweede *Druk*, behandeld is geworden, te verhelpen, heeft mij aangezet tot het vervaardigen van dezen *derden Druk* der *Gedichten* en *verdere Geschriften* van onzen *Dichter*, zoo als dezelve gezamenlijk in de twee vroegere *Uitgaven* worden gevonden. En ik verheug mij, dat een genoegzaam aantal van *Inteekenaren* mij bevorderlijk is geweest, om aan het mondelijk en schriftelijk verlangen van velen, naar eene nieuwe *Uitgave* van den *Frieschen Puik-dichter*, te voldoen en handen aan het werk te slaan. Ik heb dus mijnen, van drukke *Ambtsbezig-*

heden en betrekkingen overschietenden tijd, bijna uitsluitend aan deze Uitgave besteed, en alle moeite aangewend, om dezelve zoo naauwkeurig en volledig te maken, als mij mogelijk was. Maar te gelijk echter ben ik ook te rade gegaan met het belang der Inteenaren, en heb om deze Uitgave niet te omslagtig te maken, in mijne Aanteekeningen, die achter het eerste Deel geplaatst zijn, doorgaans alle mogelijke beknoptheid in acht genomen, soms zelfs met meer naauwgezetheid, dan anders mijn lust medebragt. Uit hoofde der moeijelikheden, waar mede ik te worstelen had, moest ik nogtans soms wel wat omslagtiger zijn, om niet onduidelijk te worden.

In tijds eene volledige Lijst gemaakt hebbende van alle woorden, bij den Dichter voorkomende, heb ik getracht GIBSBERT JAPICX uit hem zelve te verbeteren, en mij die vrijheid veroorloofd, die elk in mijn geval zich zou hebben veroorloofd. Algemeen toch is het bekend, dat onze Voorvaderen in de *spelling* der woorden zeer *onvast* en *veranderlijk* zijn geweest: dit gebrek heeft onzen *Dichter* ook herhaalde malen aangekleefd. Met dat al, moet men echter niet denken, dat, wanneer er verandering in spelling wordt bespeurd, zulks altijd aan dit gebrek moet worden toegeschreven. Verrc van daar: men vindt in eene zoo verbazend rijke taal, als de Land-friesche is, gedurig andere dialecten en tongvallen; en men ontdekt deze ook bij onzen Dichter, wijl dezelve op onderscheidene tijden, misschien ook plaatsen, zijne Gedichten opgesteld hebbende, van onderscheidene tongvallen gebruik heeft gemaakt. Somtjids niet te min hadden *Uitgever*, *Letterzetter* of *Correcteur* zich schuldig gemaakt aan het bederven van den tekst, die door den *Dichter* wel was geschreven; gelijk elk oplettende uit mijne *Aanteekeningen* zal kunnen zien: somtijds was de *Dichter* zich zelve in de spelling niet gelijk. En het zijn vooral deze gebreken, die ik met alle zorgvuldigheid heb zoeken weg te nemen, om, zoo veel doenlijk was, 's *Dichters* eigen werk te herstellen; mij den braven man als tegenwoordig voorstellende, en onder deszelfs oog, als het ware, en met zijne toestemming verbeterende, wat verbeterd diende te worden.

Heb ik misslagen begaan, waartoe, in het zuiveren van zoo veel misdruk, zoo veel aanleiding was, ik houd mij verzekerd, dat elk, die beseft, dat deze loopbane geheel onbetreden was, mij daarvoor

geredelijk verschooning zal schenken; ja dat deskundigen met mij zullen instemmen, dat een Werk van dezen aard, zonder misslagen te begaan, met geene mogelijkheid kan worden verrigt. Vele zullen echter de misslagen niet zijn: daartegen is alle oplettendheid gebruikt; en die er onder het werk en afdrucken, ongemerkt zullen zijn ingeslopen (en hoe vergeeflijk is ook dit?) zullen op eene Lijst, achter elk deel, tot de geringste toe, naauwkeurig worden opgegeven; om dat wij gaarne zagen, dat dit werk, (mogt het zoo zijn!) door zijne volledigheid, tot een model verstrekke voor anderen, die na ons de Land-friesche taal zullen behandelen. Want ik behoef immers naauwelijks te zeggen, hoe grof er door dezen en genen, die geschriften, van welken aard dan ook, in de Land-friesche taal, hebben uitgegeven, tegen de spelling, verbuiging en vervoeging is gezondigd: hoe soms de woorden geheel onkenbaar zijn gemaakt; soms het tegengestelde van 't geen ze moeten beteekenen, aanduiden.

Wilde ik dit bewijzen, niets zou mij gemakkelijker vallen; maar dan zou ik personeel moeten handelen, en anderen kenbaar maken, op eene wijze, die geheel strijdig is tegen het gevoel van mijn hart. De verdiensten mijner medemenschen hoog achtende, verschoon ik gaarne hunne zwakheden, zonder die te gissen of na te volgen. Wilde ik al eens vouten aanwijzen, ik vernoegde mij met mijne Aanmerkingen onder het oog alleen des Schrijvers of Uitgevers te brengen; en dit mijn bestendig gebruik is, weet elk, die van mij soortgelijke Aanmerkingen gedurende de laatste 25 jaren, heeft ontvangen. Wij vermijden dus, zoo veel ons mogelijk is, personen te noemen, en verbeteren slechts gebreken.

Gemakkelijk zou het mij gevallen zijn, uit *Glossaria*, *Woordenboeken* en *eigen Adversaria*. een menigte van Aanteekeningen te geven; doch dit zou mij, buiten noodzaak, geheel hebben afgeleid van het doel, het welk ik eeniglijk bij deze Uitgave op het oog had, namelijk, het constitueren van den Tekst uit de reeds genoemde Uitgaven, en waar deze te kort schieten, door de eigene kennis, die ik als geboren Land-fries aan de taal heb, zonder mij door anderen te laten leiden of verleiden; en het verklaren van plaatsen en woorden, waar 't mij dienstig dacht, zonder onnoodige uitweidingen te maken, die elders beter zouden passen. Spaarzaam ben ik dus in citatien; waarvan ik mij niet bedien, dan wanneer

ik het niet mag nalaten: ook van het geschiedkundige geef ik met eene spaarzame hand, wat ik meende duidelijkheids-halve te moeten geven, trouwens, in dit opzigt heeft elk thans de hulpmiddelen genoegzaam voor 's hands, om elders met weinig moeite te vinden, wat hij noodig heeft.

Het Kritische gedeelte was het voornaamste en meest noodige, dat ik moest behartigen: vele plaatsen, die bedorven of verminkt waren, uit mijne kennis aan de L-Fr. taal, of door een oordeelkundigen inval, te herstellen was eene onvermijdelijke behoefte: vooral was dit behoefte in het Prosaïsch gedeelte, en wel bepaaldelijk in de laatste stukken, waarin soms woorden, soms geheele regels waren uitgevallen. Hier moest het oordeel en de ervaring mij den weg tot gissingen aanwijzen, daar het mij aan een anderen goeden gids ontbrak; of, daar anderen mij waren voorgedaan, voorzigtig doen volgen: en in dit opzigt heb ik het een en ander te danken aan dezen en genen Letterminnaar, wiens naam ik doorgaans erkentelijk noem. Ter invulling der bedorvene plaatsen in de *Verhandeling van het leven en sterven, door Mornay*, heb ik veel nut gehad van de vertaling, door een Broederszoon van *L. Ten Kate* daarvan vervaardigd, en gedrukt te *Amsterdam* bij *Is. Tirion*, ten jare 1728 waarmede ik mij moest vergenoegen, om dat ik, wat moeite er ook is aangewend, om het Fransch stuk zelfs te bekomen, het zelve nooit heb kunnen te zien krijgen.

De *Fragmenten der Grammatici*, in de Latijnsche taal geschreven, hebben mij den meesten arbeid gekost, om er, op sommige plaatsen, nog iets van te maken, dat algemeen verstaanbaar was: en ik hoop er zoodanig in geslaagd te zijn dat men er nu eenig nut uit zal kunnen trekken; waartoe ik ze ook zelfs, in het tweede deel, of *Woordenboek*, zal zoeken dienstbaar te maken.

De *Lijoverdera Bota*, in 't oud Friesch, heb ik bijna onaangeroerd gelaten, om redenen in de Aanteekeningen d. t. p. vermeld.

Op raad van mijne goede Vrienden, en met eigen goedvinden, is in dezen derden Druk, het Voorwerk van *Opdragt, Voorredenen*, enz. zoo wel van den *Dichter* zelven, als van *S. A. Gabbema* en anderen, behouden, om van de vorige Uitgaven voor de Liefhebbers niets achter wege te laten.

De *Hoogleeraar Ev. Wassenbergh*, mijn bijzondere Vriend en Weldoener, welke vrijwillig op zich genomen had . het noodige bij het afdrukken te verrigten, en, zoo veel mogelijk, voor eene goede uitvoering te zorgen, heeft zich hier in weder zeer verplichtend gedragen, en een naauwkeurig toezigt over deze *Uitgave* gehouden. Hij ontvange hier voor openlijk mijne hartelijke dankbetuiging, en de erkentenis van zijne Landgenooten, en allen, die van dezen Druk gebruik zullen maken.

Van het Tweede deel, dat het *Woordenboek* op G. J. zal uitmaken, en waarin ik dezelfde beknoptheid met duidelijkheid zal zoeken te paren, zal ik wel elders gelegenheid hebben, meer bepaald, wat ter nadere inlichting noodig is, te melden.

Hier zou ik hebben kunnen eindigen, maar de *Boekhandelaar J. PROOST* gaf mij in eenen brief het aangenaam berigt, dat de *Wel Eerwaarde* zeer geleerde Heer, J. HALBERTSMA, *Leeraar der Doopsgezinde Gemeente te Bolsward*, doch thans beroepen te *Deventer*, bezitter zijnde van de koperen *Plaat*, waarop de beeldtenis van den *Dichter* is geëetst, op zijn verzoek, wél de vriendelijkheid heeft gehad, dezelve hem ter hand te stellen, om *Portretten* te laten drukken; als mede, dat hij, om het werk meerder uiterlijken luister bij te zetten, dezelve reeds had laten drukken, met voornemen, om aan elk der *Inteekenaars*, voor ieder *Exemplaar*, gratis een *Portret* afteleveren.

Het belangelooze in het gedrag van beide deze Heeren is van dien aard, dat hetzelfde, dunkt mij, behalve de algemeene erkentenis van die genen, welke zoo door *Inteekening*, als anderzins, de onderneming van dit *Werk* hebben bevorderd, hier wel eene loffelijke melding verdiende.

En hier mede meen ik thans genoeg te hebben gezegd. Gebruikt dezen derden druk met toegenegenheid jegens den *Dichter*, en met verschooning van de gebreken, die mij mochten hebben angekleefd.

MIDDELBURG
den 28 September 1821.

E. EPKEMA.

AAN DE EDEL MOGENDE HEEREN

DE

S T A T E N

VAN

F R I E S L A N D ,

Tusschen het Flie en
Lauu wars;

Zaame gevoegt uit vier leeden,

Naamenlijk:

O O S T E R G O O , W E S T E R G O O ,
Z E V E N W O L D E N E N S T E D E N .

E N D E N

DOORLUGTIGSTE EN HOOGGEBORE
VORST EN HEERE,

H E N R I K C A S I M I R ,

Vorst tot Nasfauw, Grave tot Katzenellenbogen,
Vianden, Diets, Spiegelbergen, &c. &c. &c. Heere
van Bielstein, Baron van Liesveld, Erf-Stadhouder
van Friesland, Stadhouder en Capitain Generaal over
Stad en Lande en Drenthe. Colonell. &c. &c. &c.

*Edele Moogende Heeren,
Doorlugtigste en Hooggebooren Furst.*

Het word verhaalt, dat Artoxerxes Memor, Koning van Perzen, dochters zoon van den eersten Artoxerxes, die, om dat zijne eene hand langer was, dan de andere, genoemd wierde *μακρόχειρ*, en *Longimanus*, hooglijk geroemt is geweest,

A

wegens de Edelmoedigheid zijner zeden, en boven gewone mildadigheid tegens die geene, die bij zelve iets schonk, of die hem, uit een ongeveinst gemoed, ietwes vercerden, het ware hoe gering het ook mogte zijn; hij nam alles aan met een zonderling vermaak en genade, die aan 't grootmoedighert van zoo groot een Monarch betaamde. Want als eener van de gemene rang, hem een Granaat-appel, van eene uitmuntende schoonheid en bovenmaate groote, tot een schenkaadje op-droeg, 't is niet te bevatten, met wat eene vrooilijheid die hooge Mogenheid, die gifte heeft omhelst en met woorden van eere gepreezen den loffelijken en aardigen geest van dien perzoon, en daar bij uitgeboezemt, *Dat hem nooit aangenaamers yets te vooren was gekomen.* Een ander zierende, dat elk beezig was, om met alle teekenen van eer-bewijzinge dien Opper-koning te bejeegenen, en niets bij zich hebbende, dat de waarde konde draagen om zijner grootsheid op te offeren, liep haastig, na de naaste spring-bron, en schep-te met beide handen waater daar uit, en aan-bod dat, met de hoogste eerbiedigheid, aan Artoxerxes, die vermaakt met de hofflijkke gediensfigheid van zijn onderdaan, dien niet onbeschonkken heeft laten van hem gaan.

Is het dan zoo, *Eed: Mog: Heeren, Doorl: Vorst*, dat dien grooten Kooning, de schenkaadje van een appel van Granaate, van een handeke vol waters, hem van zijne onderdanen verhandreikt, tot blijk van hunne genegenheid zijnerwaart, zoo dierbaar gewaardeert heeft, wat zullen wy, dan, niet verhopē van de Grootmoedigheid der Vaderen en voorstanderen onzes lieven Vaderlands, ten opmerke van het geene wy, althans in allen oodmoed komen voor de voeten van *Haar Eed: Mog:* en zijn *Doorl: Hoogh:* neêrleggen en Opdragen, te weeten; een werk, dat zoo verre de giften van en aan Artoxerxes in heerlijkheid te booven streeft, als de Oosterze paarlen en Westersche gesteenten, de allerfnoodste kaaysteentjes van de Amerfoordschen berg oovertreffen. En

ook ginger wel vii jaar zeggens te loir wilden wy alleen de frengien van dit fijne kleed vertoonen, en flegs den omtrek met doode verwe afmalen.

Wy offeren, dan, *een werk in Rijm en rijmeloos, toege-
taakeld met verscheidene stoffen in 't geestelijk, en weyrlijk,
waar in de Psalmen van den man na Gods herte, dien groo-
ten Harpen-slager boven alles uyt-schitteren. in Frieschen
Rijm, en zuuyvere Frietche woorden gelukkiglijk en geleerdelijk
bevaademt door Mr. GIJSBERT JAKOBS in leven School-
dienaar binnen de oude Hanze-stad Bolswaard, voor eenige
jaren de weg van alle vlees ingetreden.* Deze zijn al voor
lange aan de oprechte waardeerders der *Friesche moeder-taal*
omgedeelt, waaruit een duldeloos verlangen ontsprooten is
tot een anderde druk, die wy, nu, den Vaderlande ter eere,
den Medelanderen tot nut en vermaak hebben uitgewrocht;
en met een tweede deel, uit zijne eigen schriften vermeer-
dert.

Wat kander aangenaamers zijn, dan dat me zijn eigen Land-
taal, althans seer ellendiglijk verslenst en verwordden, gezui-
verd van de bastaardwoordden, mag leezen. Aldus heeft
yder Land gepoogd te doen. Waar wy de blikken van
ouds af vonden, in de oude Hollandsche Rijm-kronijk van
Melior Stokke. In de Engels-zakxzische by *Aelfrycus* en
Alfred, Engels en-zakxzische Koonigen. In 't Evangeli-
boek in 't Engels-zakx, tot London in den jaare ons liefs
Heeren *cio io LXXI.* gedrukt. Als meede in de wetten van
de Koningen, *Ina, Alyred, Eduard, Ethelstan, Edmund,
Edgar, Ethelred, Kanut*, enz. In ouwd Frenkisga, *Osfriids*
nieuw verbond met God. De Abt *Willeramus*. 't Leeven
van den Haailigen *Anno*, met meer andere. In Cimbrisch
was zeer ervaren, *Olaus Wormius*, als blyk geeven zijn Ru-
nis Woordenboek, zijne jaar-boekken, en oudheden van Dan-

nemarken, enz. Zoo heeft mede gedaan anderen Land-aart: waar af de staaltjes overvloedig te vinden zijn by *Gesner van Baazel* en *Vulcanius van Brugge*.

Dat in onze eigen taal geen geschriften gevonden worden, die in zijnen tijd niet booven de zeeven honderd jaar konden halen, is het gevoelen van *Suffridus Petri van Leeuwarden*, Geschied-schrijver van *Friesland* en Knunink binnen Kolon. De waarom is bekend. Want de *Fries* een strijdbaar volk was en zette niet op papier, maar gaf van mond tot mond over cenige gezangen, tot lof der dappere Helden, die zy in hunne brasmalen, volgens het oud herkoomen by alle Duytschen, zongen. Het oudste geschrift, dat wy thans bezitten, word gerekent te zijn, de *Friesche Wetten*. Want den *Fries* stelt vast dat voor des grooten Kaarls tijdden geen wetten hebben gehad. ('t welk bijzonderlijk te verstaan is, van geschreven of Kaaizerlijk regt; dan hadden *inlandsche willekeuren*, die zy den nakomelingen by monde overgaaven) Hy heeft wel van Kaarl wetten ontfangen, maar niet versamelt, dan na drie honderd jaar, achter sijn dood, op 't feest van den H. Jan de Dooper.

De wijd-beroemde *Ubbo Emmen* is van een ander gevoelen in 't v Boek der *Friesche* geschiedenisfen, op 't LXXI blad op 't jaar 10000. alwaar dat adelijk verstand gewaagt van deze *Friesche wetten*. Hoewel deeze dingen doorgaans den grooten Kaayzer Kaarl worden toegeschreven, zoo is by my, alles wel overwogen wezende, geen twyffel, of zy hebben meestendeel heur begin van Martel. Deze plantter van de Gods-dienst, na de dempinge van Raadebout, in Friesland, is genood-drongen geweest, dat onbeschaafde volk met wetten te zeede-vormen, en met aanbiedinge van vryheyd, in Kristus wet en gehoorzaamheid te bevestigen, 't welk zonne klaar blijkt, gelijk de woorden des zelfdens genoegzaam se kennen geven. Edoch het gene van Martel wel

was begonnen, door den Deen vernietigt wezende, is door Kaarl herstelt, en met een gezond oordeel en ooverleg, daar het vereischt wierde, vermeer. en in 't xi boek op 't jaar CIÖICCLXXVI. spreekt dien zelfden Heer, dat Kaaizer Reilif van Habsburg tien hoofdst. by de *Friesche Wetten* heeft gevoegt, die te gelijk in eenen bondel met onze Vaaderland-sche wetten in vergrijisd *Friesch* voor CXXX, jaar te Kolon met den druk zijn gemeen gemaakt, die noch, maar schaarszelijk, gevonden worden. Dit schreef *Emmen* al voor den jare CIÖIÖC.

Van dit dierbaar kleenood de *Friesche* oudheden schreef *Botto van Holdinga*, een voornaam *Friesch* Edelman, en Vaader van den *Wilko van Holdinga van Eizinga*, in zijn groot *Werk van de Herkomst, oudheid en gestaltenisse van heel Friesland*, in Latijn, tot noch ongedrukt; edoch bij de Erfgenamen in weezen, in 't tweede Boek op 't jaar CIÖCCCCLXX. aldus; Heer *Hiddo van Kamminga*, eerst tot Dokkum en naderhands tot Aanjum Perzinna, heeft omtrent die tijd, dat boek daar wij deeze *Afdeeling van Friesland ontleend hebben*, op zijn' eygen perszen gedrukt, en aan 't licht gegeven, zonder zijne of des drukkers naam daarbij te voegen, gelijk noch vele voorhanden zijn. Een boek hebbe van dezelfde stoffe met de hand van Zijds Unia in den jaare CIÖCCCCLXXV. geschreven, dat van het voorverhaalde niet verschilt.

Heeft men doen ter tijd zoo naau-kenrig en naaryverende geweest onze adel-oude taal voort te planten, doenze noch in eenige bloei was? hoe veel te meer, dan, zijn de onderdanen, onder de genadige bescherminge der Vaderen onzes Vaderlands schuldig, in deze tijden, daar de taal zo aaterlings verbasterd is, die na hunne vermogen op te bouwen.

Dit heeft waarlijk bespeurt dien vlijtigen en arbeidzaam, meester GIJSBERT JAKOBS, een persoon uit een eerlijk

geslacht gesprooten, en die niet hoefde te schroomen om met de gaaufte Taalwijze in de renbaan van een letterstrijd, over de suiverheid der *Friesche* woordden te verschijnen. 't Welke waarlijk blikken zal zoo eenig groot minnaar der zelfde zich zoudé willen opwerpen om iets in zijne werkken met oprechte kennisfe te verhakflukken.

God zij gebeden eenen, hem gelijk te verwekken, die met eer en roem en onvermoeiden yver, naa zijn uytterste kunde ons vereeude taal zoekke te verhelderen. Hy is overleden, en heeft de *Lampada* den na-neven overgegeeven. *Hic Rhodus, hic saltus*. De weg is gebaant. Yder eerlijk *Fries* kan hem navolgen. Hy heeft het pad gewezen en het ys gebrookken daar wy, zonder schending, konen doorzeilen. De lust is 't eenigste datter vereischt word.

Wy verseecken het ons en sien 't ook waarlijk te gemoet, datter ontallijkke spotters een volkje geklontert van venijn, ingenomen met spijtige misduidingen, gegrond op een ongegrond zelf-behaag, door haar oorzaakeloos voor-oordeel, zullen uytkraayen; waar toe deeze beuzelingen; wat nut brengt aan het onderzoek van vergrijsde oudheid der talen die niemand kan verstaan? wy verhopén, in tegendeel, dat 'er zullen opstaan éelaarder *Friezen* die de Vaderlijke oudheden teederlijkker zullen omarmen en hand-haven, en wy by die zelfde gunste vinden; zo dat der eerster beestigheid, zal moeten wijkken voor de deugd en opperste genegenheid der laatste.

Wy dan hier op steunende willen verhopén *Ed: Mog: Heeren*, en *Dosrl: Vorst*, dat dese onze needrige opdracht met genoegen zal aangevaardigt worden van uwer *Mog: en Hoogh: getrouwste* dienaren, door dien niemand, die met meerder recht dan *Uwe Mogenheden* sich konde aanmatigen; die waarlijk zijt getrouwe handhavers van de diergekofte vryheid van ons *Vaderland*, gemetselt in het bloedig Zement van ons *Voorouders*; en dies oorfaakx halven mede verplicht onse *Vrie-*

sche Moeder-spraak te handhaven. Een *Taal* die heurs gelijkke van oudheid in Nederland niet ken. En diese naau wil siften, sal bevinden, datse in een naauwe verbintenisfe van maagschap staat, met de overoude Duytsche en Gottische talen. Ik laat andere staan. 't Onderzoek daar van sal *Uwe Ed: Mo: en Hoogh:* tot vermaak en lust gedyen en andere door dit loffeljk voorbeeld aanprikkelen en met een yver aanblasen dit zelfde spoir in te slaan. En wy zullen den arbeid onfer perszen roemen, en aangemoedigt worden, om noch kosten noch moeiten te sparen om andere diergelijke werken, tot roem onfes Vaderlands, tot voordeel der insaten en verwonderinge der uitheemsche aan den dag te brengen.

Op dat wy dan met onse wijdlopige aanspraak de lijdzaamheid van *Hare Ed: Mog:* niet te veele vergen, en geen verhinderinge brengen in de beefigheden die *Haare Ed: Mog:* tot voorstand van het gemene beste getrouwelijk aanwenden, breken wij af met ootmoedige beede, dat *haar Ed: Mo: en Hoogh:* ons stout bestaan gelieven genadelijk in de beste vouwe te slaan. Wy zullen middelerwijle de *goede en opperste God* van herten bidden dat die *hare Ed: Mo: en Hoogh:* in voorspoed, eere, en gezondheid lange late leven, en zeegene onze waarde Vaderland met voorspoed onder der zelfder loffeljkke regeeringe tot welstand van Staat en Kerkke, ten uiteinde toe. 't Welke de eenigste wensch is van

Ed: Mo: H E E R E N

Doorl: V O R S T,

Uwer Ed: Mog: en Hoogh.

Alleronderdanigste Dienaars,

K. Tjallings. G. Hoogslag.

ISAAC DE SCHEPPER,

GRIETMAN OVER *ACHTKARSPLEN*,*wenscht geluk en heil aan zijn vrund**SIMON ABBES GABBEMA,*

HISTORIE-SCHRIJVER VAN FRIESLAND;

Ter gelegenheid van het uitgeven der
vermeerderde Werken van*GYSBERT JAKOB S.*

Slaat men op d' aaloude blad'ren,
Daar pronkt Frieslands *Moeder-taal*
En de vryheid van haar Vad'ren
Tot een eeuwig Zege-praal.

Cezar mach al-om gaan planten.
Met zijn spraak zijn heerfchappy,
Friesland is 't, die zich gaat kanten
Tegen beider flaverny.

Hier in laat zy haar niet tomen
Noch door Romelijnze deugd,
Noch der Noordfche volkren ftromen,
En het fwermen van haar jeugd.

Of een Franfche Furst haar tarte,
Of een forszen Batavier,
Friesland hout, als 't oude Sparte,
Taal en vryheid even fier.

Ja zy derf haar wel verkoenen,
 Om te zaaien beider zaad
 In de velden der Brittoenen,
 En het herte van hun Staat.

Dit kan niet genoeg volpriezen
 * Haar doorluchte Konings mond,
 Dat hun Rijk is op der Friezen
Taal, en *vrygheid* gegrond.

Dit *paar* is zo nauw verbonden,
 En zo vast aan een gehecht,
 Dat den een niet word gefchonden
 Of den and'ren is ontecht.

Nauwliks was den Staat belastert,
 En van nieuwigheid verdacht,
 Of de *taal* wierd fluks verbastert,
 En de *vrygheid* lag verkracht.

Maar de Land-aard aangedreven
 Door Furst Willems raad en daat,
 Heeft de *vrygheid* weêr doen leven,
 En hersteld in de oude Staat.

Wen haar trouwe gezelnede
 Al te deerelik vermant,
 Wierd gebannen uit de *Steden*,
 En fworf balling achter land.

Doch den *Adel*, die de zaken
 Weet te schatten na hun waard,
 Wraakt dees vluchteling te wraken,
 En verſchaft haar vuur en haard.

Hier door ſcheenze wat te ſteig'ren,
 Maar viel fluks weer in het ſtof,
 Wijl m' haar eeuwig heul ging weig'ren
 Op het *Landschaps-huis* en *Hof*.

Zedert hield men tijd en wijlen
 Voor onnuttelijk beſteet,
 Die m' aan 't zuiveren en vijlen.
 Van de Friefche *taal* verſteet.

Hier door lagze onbeſlepen,
 En verroest tot in de grond,
 Niemand, die haar *lettergrepen*
 Die haar *ſpelding* recht verſtond.

In dees dikke duïſterniſken
 Stelt zich *Gijsbert Jacobs Zoon*,
 Om haar helder op te frizen
 Oppermeeſterlik ten toon.

Speurt hij op haar grijze reeg'len
 Door een ſcherp-geſpitſten geest,
 Of die reeg'len gaat verzeeg'len,
 Beide ſchaft hy, ſchoe en leest.

Stelt, ay, ſfelt eens zijd' aan zijde,
 Wie heeft beter, Quintiliaan,
 Of dees Varro van ons tijden
 In zijn Moeder-taal gedaan?

Gaat hij elders aan der heiden
 Spelen op een herders fluit,
 Of in Paleſtijnsche weiden
 Na-bazuinen Jeszcs ſpruit.

Wie zag oit zo zoet vereenen
 Zalems vreugd en Romens jok,
 Zout en Honing van Athenen,
 Hoge laars en laage zok?

Dit zal geen bewijs behoeven,
 Wijl noch onlangs aan ons eeuw
 Zijn verſchaft tot wiſe proeven
 Friſze klauwen van dees Leeuw.

* Temple, Cap. II.

Maar de *rest* lag gansch on_eluisterd,
 En verrot, vermot, vertréén,
 Of gekerkert en gekluisterd,
 Daar haar Zon noch Maan bescheen.

Meer verwacht, als Orpheus' suaren
 En de brokken van zijn romp,
 Als de Sibillijsche blaren,
 Als de woeste werelds klomp.

Minder arbeid was aan 't schiften
 Van den Gordiaanschen knoop,
 Als het ziften van dees schriften
 Uit haar reddelozen hoop.

Zulks niet anders scheen beschoren,
 Of dees onwaardeerb're schat
 Zou verftikken en verfmoren
 In haar wieg en bakermat.

Had dit *Gabb'na* niet gaan weeren,
 En in plaats van stof en rach,
 In spik spilter nieuwe kleeren
 Haar doen komen voor den dach.

Dat men ouderloze weezen
 Heerlijk uitdost kleed en reet,
 Is ten allen tijd gepreezen,
 Mits men eigen niet vergeet.

Maar hoe lang is 't wel geleden,
 Dat ik zag u brave kroost,
 Schrap in ryen en geleden,
 En den drukpers wel getroost.

Laat dees gasjes ook eens glippen,
 Die zo lang staan op de glee,
 En haar boeientjes ontslippen;
 Bron en oirzaak van haar leed.

Ziet, gy ziet haar al bereiden
 Tot hun lof de flugge Faam,
 Laat dan geen Godin verbeiden,
 Die zo ievert, dat u naam,

Dat uw veder, dat uw Lauwers
 Mogen worden aangebéén,
 En verr' over Vlie en Lauwers
 Weiden door de wereld heen.

OP DE
FRIESCHE RYMELERYEN

GERIJMT DOOR

G Y S B E R T J A K O B S,

Eertijds Leermeester in de Schoole tot
Bolsward, en onvergelykelyk in de
Friesche Lands-spraak.

UITGEGEVEN DOOR

S I M O N A B B E S G A B B E M A.

De *Friesche* spraak-kunst klimt op de hoogste Eere trap,
En haalt heur dierbaar pand, uit diep verhoolen hoeken:
Koomt heer'lijk voor den dag, waar voor de Wereld-kloeken
Staan stom, wanneer zy zien, deez' grijze weetenschap.

Hier zet hem in dees blaân den braven GYSBERT schrap,
Als hy zo loflijk ging de *Friesche* oudheid zoeken:
Door aangebooren lust, niet door wijswaande boeken:
Maar lachte met de Rok, en de fluweele Kap.

Wilt dan, Taalkundige, niet op deez' spraak-kunst smalen,
Den grooten JUNIUS, 't Orakel van veel talen,
Quam in Bolzuinaas stad, en leerde 't van dees Man.

Met recht dankt *Jakobs* Zoon, prijst 't geen hy heeft gefchreven,
En GABBEMA, die 't werk weer doet op nieuw herleven:
Dies m' hem een lof-krans vlegt om zijne herlepan.

A. T Y M E N S.

TAAL- EN SPRAAK-FRIESCH-KUNDIGE
L E E Z E R.

Die geene, die de gedachtenisze der aadeloude Gefchiedenissen en de grijze wetten hunnes Vaderlands, Hand-haavinge van het Gemeene-beste, Zeeden en plegtigheden voorneemen aan het licht te brengen, en den naakoomelingen, met smaak, achter te laten, doorwroetten de oude talen der landschappen en Jaar-boekken van hun Vaaderland. Want yder-een kan dit middag-klaar, gevoelig af neemen, dat niemand van der ooverouderen helde-daaden grondiger kennisse draagt, dan den Inboorling zelve. En datze nieuwaars gelukkiger ontfouwen worden, dan in des Vaaderlands eygen geschicht-boekken, in de oprechte moeder-taal der ouwden, met vlijt, op papier gebragt. Aldus, door dien dit pal staat, zien wy, de *Engelsche, Fransche, Franken, Duytschen, Deenen, Zakxzen*, ja *Yslanders*, (daar *Pomponius Mela* het afgeleegen *Thule* plaatst. Want dus zegt hy in 't III. Boek, aan 't VI. Hoofdstuk; *THULE Bergarum littori opposita*; 't word doorgaans op deeze wijze by hem gevonden. Maar leest *Bergarum*; *Bergen in Noorweegen*. Dat met *Ysland* oover een komt) en andere natien, hun aangebooren taal, in spreekken en schrijven beschaaven, en op 't zinnelijkxste in gebrayk herstellen, om dier wijze, als door *Daedatus* lijn geleyd, uyt de binne-kameren der ouwdheyd, zijner voorvaaderen ridderlijke uytwerkzelen, manieren en rechts-wetten af te haalen, en op het tooneel van eere der Alverduyrenheit in lijven. Wie is 'er nu die de haaylige boekken van GODS zaalig verbond met den mensche, de Gedenk-boekken van verscheyden Land-aard, jaa! de stand van het *Roomelijnsche* Gemeene-beste in 'er eyge taalen niet en leest en zich des verwondert? En, om met *Plinius* te gaan, zich, dier wijze, in-beeld in 't gezelschap van zijn' ooverouders te zijn. 't Is my, thans, der moeyenisze niet waard, uyt elke land-aard, hier, blijkstukken in te lasschen. Een, zoo goed als honderd; naamenlijk, dien uytmuntenden Engels-man *Willem Kamden*, grondig onderzoekker van zijn Vaaderlands ouwdheeden, die by hulp van de ouwde *Brittannische* en *Zakxzische*, waarlijk de FRIESCHE taalen, een volmaakte Historie van het gansche Koo-

ningrijk, en de waare benaamingen der volkeren, steeden, bergen, Land-streekken, rievieren enz. tot zoodanig eene hoogte van glorie heeft opgetoogen, der maate, dat hy den nabuyren niet dan nyt, en zich zelve zijns naams onvergankelijkheyt, op 't heerlijkxste oovergedraagen heeft. Zoo dikwerwe ik dit herkaauwe, kan ik my niet genoegzaam verwonderen, dat 'er, tot noch toe, in deez' geletterde eeuw, en zelfs in FRIESLAND, een voedstermoeder van geleerdheyt en kunst, niemand gevonden word, die naa 't voorbeeld der benabuyrde volken, of uyt lust tot de roemruchtigheyt onzes waarden Vaaderlands, heur grijze spraak, niet uyt de puynhoopen der verstroyenisze opleest, en uyt de alderbarbarischte slavernye der uytheemsche taalen, in een Franke, Frye, FRIES-rustige vryheyt, herstelle. Willen wy aldus voort, eerlange raakt onz' grijze moeder-taal ten lande uyt, en slijt 'er tijdden, met de ouwde vryheid in een eeuwige Banlikschap. en de FRIEZEN zullen in hunn' eyge landen Vreemdelingen zijn. Onze ouwde Vaaders, gelijk, ook, andere *Duytschen* daar *Tacitus* in zijn *Germania* van gewaagt, lieten de gedachtenisze der dappere daaden van de Vaaderen in eyge landtaal, in verzen beklemte, den Naa-neeve, tot een onwaardelijk pand, naa, op dat alzoo, meede hun taal te gelijk met kennisze van onverschrokken dapperheyt in eeven-stand van langduyrenheyt mochte vergrijzen. Alwaaromme zy verouwerde, en quaalijk te uytten, woordden, verzonnen en zaame schaakelden, schaarende die, als een beschut-stekkaadje, voor de vereeuwde taal. Zulke waaren in de laater eeuwen, *Raed hird reekt rijrren lijra.* en *Dir iz nin klirk so krol, az Klirkamstir krolherede klirk.* *allir klirken iz hja to krol,* en 'er zoortgelijke, die my, thans, niet voorkoomen. Dieze niet konde uytspreekken, was geen FRIES. en moest te waater, daar hy met de verrejaagers zoo lange wierde ondergedompelt tot dat de ziele van den lichaame was gescheyden. Dit noemdeme *WaaPel-djepinga* of *WaaPel-drant*. Door dit bezorg en naarstigheyt hebben onze onwders zoo veel uytgewrogt, dat zy, van eersten af, langs zoo een *reeks* van eeuwen, tot aan den Jaare MDCCC. hun landtaal, onbezoe-delijk als een onbevleete Leelye, en zuuyver Roozlyn bewaart hebben. In deeze dagen waren zeer jeloers op de FRIESCHE Vryheyt de *Pheelingen*, die me de Westelykke noemt met de *Groeninge*, aan de eene kant, aan de andere, de *Geldersche*

en *Hollander*. Deeze tasten ons aan allen oord met fellen oorlog aan, doch met geen eenpaarige gelukking. Hier op volgde gemeenlijk een wapen stand, en vryen omgang en koophandel onder elkand're. De uyt-lander, deezer wijze, ten landschappen inboorende, verbasterde geheelijk den FRIES, die, daar door volkoomenlijk, van de glans, die hy bezat, af raakte. Hier quam noch by het inhaalen van een gebroedzel van monnikken, die me *Eenwooners* (om dat zy afgesloten van den ommegank met de weereldsche menschen, hun Godsdienstigen yver, binnen de wanden van een klooster, booven andere, zuyverder scheenen te oeffenen) noemde. Deeze waaren gemeenlijk buyttenlandsche klerken, die me, om de waan van hun geleerdheyd, gebruykte tot het instellen, schrijven en verzegelen van verdraagen, uytspreekken, gedingen, laaste willen, en wes in een burgerlijk gebied meer-voorvalt. Te vooren pleegme zoo naauwkeurig eene opmerking te neemen, dat me wetten liet uyt gaan, en daar in vloeyen, *Nen Hollandera Schilna ontfaen for en burger*. Zeecker Schrijver spreekt in 't algemeen van de FRIEZEN; *Dat zy niet alleen een afschouw hadden van de wytheemsche houwelijkken, nemaar ook van hunne grenspaalen te betreedden; dat zij de vreemdelingen naauwlijcx een nagt by hen dulden, hoewel zy hen, anderzins genoeg, alle teekenen van een verpligtende gediensstighedyd lieten toekoomen*. De waarom is klaar. Te weten, op dat hunn' zeeden en loflijke Lands-gewoonten niet bemorst wierden door den draf van een daagelijcxze bywooninge der nabuyren en andere volken. Koomt nu eens, 't is ooveral vol van 't vremdelingschap en doorzaayt met een ontalbaar tal van aaterlinkxze FRIEZEN. Eerlange wierde ons Vaaderland ontrust door de verwoedde gespanschappen van *Schieringer* en *Vetkooper*, die elkandere ten scherpten vervolgden, en niemand, die in hun gewoud quam, lijfsgenaâ toestonden: zoo dat, endelijk, door deez' genoodschappen, de Vryheyd, vastgemetzelt in 't bloedig Sement der Vaaderen, den *Zakx*. vrywillig, wierde opgedragen. En is, als toen, te gelijk met de *Zakxische* Rechtpleegingen, door 's Vorsten Ooverste Richters, de *Zakxische* taal ingesloopen. Naamaals raakten wy onder 't juk van *Kaarl*, naamaals Kaayzar van *Germanie*: deze stelde een Hof van Rechtspleeginge in, en vulden 't met buytte-landers, en eenige ingezeetenen; Van doen af wierden alle kennis-schriften, en verdingen, in de *Brabandsche* taal uytgeleevert. By welke geleegenheyd de FRIESCHE moederspraak endelijk uyt

de kerkken, schoolen, gerichtthooven en recht-bankken, ja! van de straat en uyt de gedachten der menschen gebannen wierd, der voege, dat wy naauwlijcx, op heeden, van de woorden of uytpraak der grijze taal de minste kennisze hebben om die te leezen, of al staamerende, na te babbelen. Dit leert ons niet alleene eygen ervaarenheyd, neemaar, ook de uytheemsche getnyngen hier af met smart en verwonderinge. Aldus schrijft den taalkondigen *Konraad Gesner* van *Bazel* in zijn *Mithridates*, *De FRIEZEN*, *gebruykten een aangeboore en straffe taal, die verre van der naabuyren uytpraak afweek. In deeze schreven zy alle verbanden en handel zaakken. Heeden aapen zy, voorneemenlijk in de steeden, de Brabandsche en Hollandsche naa. Spruytende uyt den handel, die weederzijds in zwang gaat, en't Hooge Hof van Rechtspleeginge, doorgaans vol Brabanders, die in hun taal het recht wijzen en de twist-zaakken en oovereenkoomingen den volke op 't Braabands voorschrijven.* Het is mogelijk, ja! zonne-klaar te bewijzen, uyt de beroemste Schrijvers van *Griekken-land* en *Roome*, dat wy, als noch, bezitten die land-streek tusschen de *Eems* en *Rijn*, die *Ptolemeus*, *Tacitus*, en *Plinius* ons hebben toegekent, en die wy door de deugd en dapperheyd der Vaaderen, die hunn' paalen tegen het geweld en moed-dwangloosheyd der benaabuyrde Princen verdaadigden, als noch bezitten. Maar de grijze taal en loffelijke instellingen zijn verdweenen. Daagden 'er eene van den dooden op, die voor eenige honderd jaaren, het pad van alle vleesch is ingegaan, hy zoude ons voor geen FRIEZEN, maar ander land-aard erkennen, noch wy zouden zijne noch hy onze taal begrijpen. Voorwaar, het en waare den Aadel, en Huysmanne-stand, deeze, als hun eygen spraak, te landewaart niet oeffenden, ons was, al voor lange, brieven van voorschrijvinge of een Tolk van nooden geweest, zoo wy hen hadden willen verstaan. Dus zijn wy, doorgaans, moedwillens *Barbaren* in ons eyge Vaaderland, en reekenen het voor schande de aalouwde moeder-spraak. grondig, te verstaan, en zeggen met *Akkursius*, *Græca sunt, legi non possunt*, daar ik bij doe, *multo minus intelligi*, Heel anders was *VIGLE AYTТА* van *Zuichum*, Raads-Hoofdman in den heymelijken Raad van den grootsten *Kaart*, van gevoelen. Want als, te zeekeren daage, eens vrenden Princens Afgezant, te *Bruxel* verscheen, deede die zijn aanspraak in zijn 's Princen land-taal. *VIGLE*, die 't woord, in 's Kaayzers naam zoude voeren, 't zy hy den Afgezant niet verstond, of

dat hy hem ten toon wilde stellen, en leeren, dat me een taal moest voeren, die elk man in den Raade konde begrijpen, hoewel zelve veel 'er taalen kennis hadde, andwoordde slechts in zijn FRIESCHE moeder-spraak. dat zijn' Stoelbroeders beaangenaamden; en, hy zich tot hen omwendende, sprak; *Waarom zoude 't my ongeoorlooft zijn FRIESCH te spreekken, daar deeze zijn's Prinçens landtaal heeft gevoert.* Zoo hoog waardeerde dat Eedel verstand zijn landtaal, en mogt in geener voege dulden, dat een FRIES, hem koomende begroeten, anders aansprak, als in 't FRIESCH. Geen minder liefde, droeg dien Grooten en waarlijk taalkundigen Staats-mol, LIEUWE VAN AYTZEMA, Afgezondene van Doorlugte Prinçen en vermoogende Gemeenebesten by den Vereenigden Staat, en die voor VIGLE in geenen deele behoefde te zwigten, de FRIESCHE taal toe; waar af wy veele bliken zouden kunnen voortbrengen, maar achten 't niet noodig, oover mids zijn afsterven noch in verscher geheugnis is, dat ontallijke Perzoonadjen, van hoogen en laagen stand, die, daagelijcx, de kerne van zijn bevallijcke ommegang, met volnoegen, genooten, daaraf genoeg kennisze draagen. My gedenkt gelezen te hebben in 't eerste Boek de *Origine Frisiorum* aan 't vijftiende Hoofdstuk, door *Suffridus Petri* der wereld opgeoffert, dat hy in 't jaar CIO IO XLVII. uyt trek tot de geleerdheyd te Looven koomende, bevonden hebbe, dat onze Landsgenooten, in heure vergaaderingen, die op bestemde daagen gehandhaaft wierden in de Kerk van Santa Barbara, geen andere, dan de FRIESCHE taal verbezigten. Want, naademaal het een algemeene en heylige plaats was daar niemand uytgestooten wierde. En of'er al yemand van vremden landaard, uyt nieuws gierigheyd, daar omtrent quam, of door de Kerk, die oopene doorgang had, by geval trad, zoo konden zy echter, in volle gerustheyd spreken van die dingen, die'er voorgedragen wierden. Te meer, noch Gottlander noch Deen, noch Holsteiner, noch Zakx, noch Embder-FRIES, noch Pheeling, noch Groeninger, noch Geldersman, noch Hollander, noch Braabander, noch Vlaaming, noch andere uyt Hoogen Needer-Duytschland, ik laate Spaangjaard, Fransman en Italiaan, 't minste gierke van de woorden kon begrijpen. 't FRIESLAND, dat hy meent is 't geene daar Leeuwarden de Hoofdstad af is. Konden wy onze meedelanders inprentten, dat zy, naa 't grootmoedig voorbeeld der *Engelsche*, onz' afzettingen, die in zeeker Klooster, van Otgaar, Graave van *Denshire*, by 't Steedeken *Tanistooke*, ge-

bouwt, oopenbaare leszen hebben laten doen, in de oude *Zakxzische*, dat is FRIESCHE, taal, meede zoodaanige oefening-plaatzen oprichteden, wy zouden waarlijk verneemen, wat een onoverwinnelijke schaade ons Gemeene-beste op den hals is gevallen, in 't verjaagen der grijze moeder-spraak. En, wederom, wat een klaar ligt wy zouden scheppen uyt de oude Geschichtboekken, als meede in de uytleggingen der Wille-keuren en plegtigheden, in het weg neemen der twisten, rijzende uyt de Afscheydingen en merkpalen der landen van elkandere, in het onderzoeken der oude stammen, hunn' houwelijcken, en verwandschappen, in 't onderzoeken van de waare oorspronklijkheyd van Steden, Rivieren en Landschappen, ja! de volkoomene kennis van des Vaaderlands oudheden, onvernist, voor onz' oogen oopen leggen, indien de *Barbaare* taal der uytlanders de schop wierde gegeven, en de moedertaal beneffens de bezweekte Vryheyd, in de zeetel van heur voorig bezit en achtbaareheyd herplaatst. Ouwelinkx, viel de uytboezeming der woorden en eygen naamen op een A. uyt, die nu alleenlijk in de Stam-naamen der oprechte FRIEZEN gevonden word. Reede was die gewoonte ten tijde van *Plinius* de oude, *Tacitus* en *Ptolomeus* in zwang, als blijkt uyt weynige woorden BRITANNICA, BADUHENNA, t' ANFANA en SIATUTANDA. in hunn' boekken te vinden. *Plinius* in zijn xxv. boek *Natur. Hist.* aan 't III. Hoofdstuk brengt dit van de BRITANNICA te berde. In Duytschland schrijft hy, *oover Rijn, hadde Germanicus Cæsar zijn leeger neergeslaagen ende daar was alleenlijk eene fonteyn, vol zoet waater, aan de zee kant; die daar af dronkken vielen binnen twee jaar de tanden uyt, en de vastigheeden in de wangen verslensten. Deez quaal noemden de artzen Stomacace, en Scheletyrbe. Voor hulpmiddel is uytgevonden een kruyd, dat BRITANNICA genoemd wierde, zeer heylzaam voor de zeenuven en gebreeken des monds en ontsteekkinge des gorgels en voor de voortkruypende invreelingen. 't Heeft lange en zwarte blaaden en een zwarte wortel. 't Zap parst me uyt de blad en wortel; De bloem noemen zy Vibones, welke geleezen, eer de donder gehoort word, en doorgeslokt, zet den mensch een volle onbeschroomtheyd, in alles, aan. De FRIEZEN hebben dit kruyd, ter plaatze daar het veldleeger lag, den onzen aangewezen. En ik verwondere my oover des naams herkomst, 't en ware de Bylanders van de Noord-zee, als naabuyren van Brittannie, die aan heur naam hebben*

opgedraagen. Heeft *Plinius* in zijn daagen, reede twijffelmoedig geweest oover des naams eygenschap, hoe veel te min is het dan wonder, dat in onzer ouwderen en onze tijdden, zoo veel gespitste herzenen hen verstompt hebben op het naa-speuren deezer kruyds. Ontallikke zijn 'er, en elk meent hy hebbe het doel getroffen. Ik zal hier eene spiegeling, die, ik waane, noch in geenen druk is geweest, laten volgen. Valtze waansmaakelyk, wat is 'er aan geleege? 't Is maar een oogenblikke tijds oover stag gesmeetten. Ik hebt op een versleeten stuks papiers gevonden. Dit 's de zin; De Schrijver wil, dat het woord BRITANNICA zy afkomstig van *Brijd-panna*, dat is, *Sartago*, een *Braad-panne*; Dat de *Cochlearia*, (doorgaans voor BRITANNICA genoomen,) *Leepel-blaaden* by een leepel zijn vergeleeken, en van 'er holte de naam hebben verwurven. Datze weynig van kleene Braad-pannetjes verscheelen. Zouw onze man niet verbijsterd zijn, en het *herba Nymphaea*, *Plompen*, in 't ouwde FRIESCHE waapen noch op te speuren, en in deeze landen oovervloedig groeyende, niet meenen? De woordden van *Plinius* heeft hy niet naauwkeurig genoeg ooverwoogen. *Plinius* schrijft, dat de plant *lange* en *zwarte blaaderen* en *zwarte worttel* uytleevert. Hoe kan dit met de *Braad-pannen* of *pannetjes* overeenstemmen? 't Oprechte BRITANNICA is het *Lapathium* of zoo de winkels spreekken, *Lapathium*, daar me veelderhande zoortten van vind. Die anders gevoelt, *non sapit ille mihi*. Vorders is 't gevoelen van ons Schrijver, dat het heir als doe, ontrent *Dokkinga* lag uytgestrekt, een stad in 't ouwde Graafschap *Oostergoo*. En dat 'er noch kampen zijn, zoo vol van *Leepel-bladen*, datze het gras en ander kruyd verstikken. Aldaar zoude de aangerorde bron, van zoet waatter, door *Halbo*, *Pijpijns* Leeger-voerder, wederom ontdekt zijn. Een soortgelijke opmerkinge volgt 'er by ons Schrijver oover 't woord BADUHENNA, by *Tacitus* in 't vierde der Jaarboeckken aan 't XLIV. Hoofdstuk aangetoogen. Zijn' woordden luydden aldus; *En daar is naaderhands uyt de ooverloopers verstaan, dat 'er neegen honderd Romeynen by het woud BADUHENNA, door den strijd die op het allerlaatste geschiedde, waaren gesnewelt*. Hier oover vallen by veele wederom veel miszelijkke invallen voor, onder andere meent *Hieronymus Verrutius* dat het *Bakkeveen* in de *Gretanye* van *Opster-land*, zy. Maar 't kan 'er niet door. Maar laten wy ons Schrijver met aandacht hooren. *Die tot noch toe*, schrijft hy, *luer af gewaagen, meenen dat het eens mans of vrouwen naame zy. Wijerbeelden ons uyt de ouw-*

de FRIESCHE taal, dat het een plaats was, die genoemd waar naa een gehouden veldslag, en dat ze met geen drie maar twee lettergrepen, niet BA-DU-HENNA maar BAT-HUENNA wordt uytgesproken. BAT-HUENNA beteekent een Slag-veld. Want *Batten* is by hem slaan en *Huenna* een *Fenne*, of *Veenen* of ook een *Heyde*. Zeekker, dit heeft al eenigzins zijn bedenken en was wel aan te neemen in gevalle deeze plaats niet BADUHENNA voor den Kamp-slag geheeten hadde. Ik vinde in zeer ouwde Geschied-boeken, parkementen en papieren, voor meenig honderd jaar beschreeven, dat, doorgaans, een *H.* voor een *U.* of *W.* en andere letteren geplaatst wierde, waar af my deeze nu in gedagten schieten; Klokka *Hletten*, Klok-luydden; *Hioe*, zy; *Hia*, zy; *Hweerumba*, *Hweerom*, waarom? *Hwaso*, wie; *Hwa*, wie; *Hiara*, Hare; fan *Hwaan*, van wie; fan *Hwammas*, van wiens; *Hioda*, hadde; *Hwarzo*, wie; *Hweerzo*, waar dat. *Hjeld*, geld; *Hwana*, van waar; *Hwenzzen*, hangen; an tha brewa *Hwinzen*, aan dat brief gehangen. *Hwarzoma*, zoo wie; *Hwiten*, zweeren; *Hjechtwirdda*, Bekentnis woorden; *Hwita*, een lijkteekken; en zoo voort. Vry staat yder zijn verkiezinge. Ik hebb 't gestelt zoo 't my voor quam, en scheid'er met uyt. Maar in 't woord SIATUTANDA zullen wy ruymmer lucht scheppen, en aan *Tacitus* geeven, naa dat wy alvorens de woordden van *Ptolomæus* gestelt zullen hebben uyt het tweede boek van zijn Aard-beschrijvinge. *Flevum* Φληγυμ; dan SIATUTANDA, σιατουτάνδα; en *Tecelia*, τεκίλια; *Texel* enzv. Alle plaatzen niet verre van elk ander en in FRIESLAND gelegen. De woordden van *Tacitus* zijn *lib. Ann. iv. Cap. xlv. Ac simulac utrumque exercitum, Reno devectum, FRISIIS intulit, soluto jam castelli obsidio & ad SUA TUTANDA digressis rebellibus.* dat is, *En is met beyde Heurkrachten den FRIEZEN op't lijf gekoomen. Reede hadden die't beleg voor de sterkte (Flevum) opgebrooken om hunn' EYGE LANDEN TE BESCHERMEN.* Met een letters veranderinge is *Tacitus* uyt *Ptolomæus* te verhelpen, zettende voor *SUA*, *SIA*. en 't zal SIATUTANDA uytmaakken. Dat dit zoo zy, houd ik voor onwrikbaar. Want die zijn oog laat gaan oover den stand dier tijdden, en de sterkte *Flevum* plaatst omtrent *Flie-land*, of *Ter Schelling* (daar *Philippus Cluverius* een welgevallen in heeft, *Cap. xxiii de tribus Reni alveis* en lielt daar nu de toorn van *S. Brandarius* diep in zee zich op doet) of heinder aan

Harlingen, op de Wadden, thans door de woedende Zee opgeslokt. en SIATUTANDA aan den uytgang des Middel-zees. die Oostergoo van Westergoo afscheyde, daar nu 't dorp *Berkum* leyt, (beroemt door de Stam-plaats der Eedelen *Hemminga* of *Hemmema*, gelijk zy nu genoemt worden, onder welke *Sixtus Hemminga* ervaren in veele konsten in vollen roem heeft gebloeyt. Hy stierf binnen *Leeuwarden* in 't jaar *MDLXXXIV.* (*Suffrido LXXXVIII.*) tussen den xv. en xvi. van Grasmaand) zal het eenstemmig met my goedvinden. En zien wy op des naams oorspronkelijkheyt, noch doet zich wijd-lugtiger blijk oopen. Want leezen wy SIA-T'-UT-ANDA, wy koonen 'er af maakken *ad ostium, seu exitum maris*, als wilde men zeggen, *Des Zees uyt eynde*. SIA, is Zee, zoo by den FRIES als *Deen*. Dus heefste een Eyland onder zijn' Landen, dat *Sia-land*, *Zeeland* genoemt wordt. Geboorte-land van *Zakxzo Grammaticus*, die hem voor een *Sialander* uyt geeft. Men vind in de FRIESCHE wetten FIA, voor *vee* en *Kesling* xvi. *That alla FRIESEN A Hiara sird beta mey hiara FIA. Tit.* van des Graaven inkomst; *sondir FIA*, in *Glossis FIA, pecunia*, quia pecunia dicitur a pecude. T'-UT-ANDA, is *Te uyt eynde*. Te zaamen dan gestelt, is SIAT'UTANDA *des Zees uyt eynde*. naamaals verwiszelt in *Tutgungh*, of me zeyde *Tho uyt gongh*, aan den uytgang, *ad exitum &c.* 't Zijn Benzelaars die SIATUTANDA, *Schiltwolde*, of *Ziddebuyren* in de *Groeninger Ommelanden* waanen te zijn. Maar 't raakt noch eg noch kant. Met beeter gelijkenisze kan me 't meir *Mareotis*, by den *Schiten* TEMERINDA genoemt afkomstig maakken van het *Meirs eynde*. TE, voor *het*, MERINDA, *Meirs eynde*. Maar genoeg van deeze losze opmerkingen. Voorheene hebben wy geschreeven, dat de *Zakxzische* taal in *Engeland*, de oprechte FRIESCHE is, gelijk wy, hier, zullen doen blijkken, hoe wel de FRIES niet veele gedagt word onder de volkplanters; maar dit wel, dat de FRIEZEN in die tijdden met de naam van *Needer Zakxzen* gedagt wierden. Wat dan die bendden, die de broeders, *Engistus* en *Horza*, in *Engeland* ooverbragten, belangt, daaraf is dit mijn gevoelen, dat 'er meer FRIEZEN dan *Zakxzen* onder geweest zijn: want de gestaltenisze van FRIESLAND, begaast met bequaame Zee-strandden, veylige havens, en de afgeleegenheyt der *Zakxzen-sche* van de Zee, en dien volgens een vaardiger middel om de Scheepen zee te doen kiezen by den FRIES, dan *Zakx* en andere

eenpaarige zaakken meer, verbieden my hier aan te twijffelen. Vaster blijk verschafte de taal, by deeze volkplantinge in dit Eyland ingevoert. Want de oover een stemminge met de FRIESCHE, is vry grooter, als met de *Zakxzische*, of andere *Duytsche* spraakken. En, zeecker, niet alleen onze Inlandsche Jaarboekken bewaarheeden 't, neemaar ook de doorlugtigste verstandden van anderen Land-aard, by wie 'er getuygenisze deeze zaak dieper wortelen schiet, koonen my niet anders doen gelooven. *Beda*, uyt deeze Voorouwderen gesprootten, en die in de daagen van *Pipijn* de Vette en zijn Zoon Kaarl Martel leefde, verdeelt wel in het begin van zijn *Historien*, de meenigte, die, met de broeders, ooverscheepte, in drie'erhande volken van *Duytschland*, by name *Zakxzen*, *Anglen* en *Jutten*, gaande de FRIEZEN met een stilzwijgen voorby: echter, wat 'er af zy, blijk ellewaart by hem breeder, daar hy aanteeckent, dat *Wilfrid*, *Wikkbort*, *Willebort*, en andere afzettels van deeze volkplanters, uyt *Engeland* in FRIESLAND toogen, en aldaar, den FRIEZEN, GODS woord, in 'er eyge taal aankondigden, 't welk in een uytlandische ondoenlijk waar geweest. *Marcellinus*, *Bedaas* tydgenoot, schrijft in 't leeven van *Zwidbert*, zijn Geslachtenaar, en FRIESLANDS eersten Bisschop; *Dat hem dorste naa de zaalgheyd aller menschen, doch, inzonderheyd, der ongelooovige FRIEZEN en Zakxzen, door dien de Engelsche uyt hen waaren voortgeteelt.* Ellewaart spreekkende van *Willebort*, *Zwidbert* ende de vordere meede-werkkers in den bouwdes HEEREN, waar Hy (*Marcellyn*) zelf onder was, die uyt *Engeland*, om den Zaalg-maakker te verkonden. wierden afgeschikt, lyulden zijn woorden aldus; *Oovermids die heylige Leeraars, waaren voort gesprootten, uyt de stam der FRIEZEN en Zakxzen, die'r oorzaaks-halven konden zy hen, in de Duytsche spraak, de blijdde boodschap van KRISTUS* gevoeglijcker aannemen. Dit waar genoeg, maar noch een staaltje tot oovervloed, uyt *Procopius* van *Cæsarea*, die ten tijdde van *Justiniaan* leefde, in ziju *Gottischen* oorlog, daar me leest; *Drie tatrijkke Volken bewoonen 't Eyland Brittanie, die yder hun eygen Koning hebben; deeze noemtme de Angilen, FRIEZEN, en die de naam voeren naa het Eyland, de Brittoenen.* In wat gat steekken nu hier de *Zakxzen*? Naamaals, naamenlijk 1000CCXXXVIII. zijn de FRIEZEN nochmaals, benevens andere *Barbaren*, in En-

geland ingevallen. Dus spreekt 'er *Matthæus Westmonasteriensis* in 't boek van zijn' *Historysche-bloemen*, af. *Daarom heeft GOD hen toegezonden bloed-dorstende Heydensche volken, gelijk een zwarm byen, die noch de vrouwelijke kunne, noch de onnooz'le kindsheyd spaarden; te weeten, Deenen en Nooren, Gotthen en Zwathedu, Wandaalen en FRIEZEN, die van 't begin van Kooning Æthelulf, vooren noemd, tot aan der Nooren overkomst, lankx een reekx van bij naa CCXXX. Jaar, dit zondige Land, van zee tot zee, van menschen tot de beesten toe vernielt hebben.* Heeden, noch, naa de sleet van zoo veel eeuwen, is de gelijkformigheyd beyd' 'er taalen, zoo groot, dat die de FRIESCHE woordden uyt de *Engelsche* wilde schiften, die, van 'er meeste tal, zoude ontblooten. Der taalen maagschap is blijk van der volken naaverwandschap. Ik stelle, dan, onwrikbaar vast, dat, hoe naauwer de *Engelsche* met de FRIESCHE, als *Zakxzensche* oover-cen-koomt, dat dies, ook, zoo veel te grootter aantal van volk-plantters uyt FRIESLAND dan *Zakxzen*, naa Brittanje zijn oover gevaaren, het zy *Beda* hen onder de *Jutten*, of *Anglen* of ook zelfs wel onder de *Zakxzen* beklemt. *Janus Vlitius* in zijn doorwrogt veirs, aan Graaf *Magnus Gabriel de la Gardee*. voor 't *Glossarium Gothicum*, van den Eedelen en eerwaarden Heer *Franciscus Junius*, zoon van dien beroemden God-geleerde, *Franciscus Junius*, geplaatst, zingt,

... . *potior fuit illi cura Gothorum,*

Ductaque per socias, lingua vetusta, decem.

En op de kant, *Gy zult in dit Glossarium, behalven de Gottische, de Cimbrische, de Cambro-Brittannische, Engels-zakxzische, verscheyden Duytsche, ouwd FRIESCHE, Islandische, Deensche, Hoogduytsche, Neerlandsche, Engelsche taalen, tegens elkandere ooverwoogen en 'er verwandschap aangewezen vinden: op dat ik van de Grieksche en Hebreuwsche zwijge.* Maar hier genoeg af.

Het heeft dien onvermoeyden onderzoeker der FRIESCHE moeder-spraak *Mr. GYSBERT JAKOBS Zoon*, in onze daagen, beliest zijn uytterste vlijt aan te wendden, om de vervallene glans derzelfde, voor zoo veel zijn vermoogen meede bragte, op te helderen; 't geene hi; niet alleen in zijn' gerijmde *PSALMEN* en andere *Weereldsche Gedichten*; nemaar ook in 't *rijmeloos* met grooten roem betoont heeft, naa 't voorbeeld van

anderen Land-aard. Zoo bezitten wy OTFRID VAN WEYSZENBURCH Monnich van S. Gallen, die het *Nieuwe Verbond* voor acht honderd Jaar beschreef in ouwd *Frankischen Rijn*, een dierbaar gedenk-teekken van der Duytschen Spellinge, Poëzije ende Godsdienst. Aldus leezen wy door de weldaad, van *Melchior Haminsfeldius Goldastus*, de *Leeringen die* Kooning TYRO van Schotland *aan zijn Zoon Fridebrand gaf voor bet dan vijfste half honderd Jaar in Duytschen rijn geschreeven*; als meede de *leszen van Winsbach en zijn vrouw aan hun zoon en dochter*. Aan *Paulus Merula* zijn wy schuldig 't *Hooge-lied Salomons* van den Abt WILLERAMUS voor bet dan zes honderd Jaar, in *ouwd Frenkiska taal* beschreeven, met de Neederduytsche ooverzettinge van *Jan van Houtten*; en aan den Heer *Franciscus Junius F.F.* de heerlijkke *Aanteekeningen* daar op. Aan *Martinus Opitius* de *Rijmen* van een ongenoemde *Dichter* van het *leven van den Haayligen Anno Aarts-Bisschop van Keulen*, die ten tijde van *Wille-ramus* leefde. Maar het geen de voorige in oudwheyd oovertreft, is *Caedmonis Monachi paraphrasis poetica Genesios ac praecipuarum Sacrae paginarum Historiarum ab hunc annos CIO LXX. Anglo-Saxonice conscripta*; als meede de zeer *ouwde ooverzettingen* op de *iv. Evangelisten in 't Gottisch en Engelsoh-Zakx*, beyde door welgemelden *Junius* uytgegeven, met een woordden boek daar op; Zijnde het *Gottisch* een afschrift van dat vermaarde *CODEX ARGENTEUS*. Telle deeze Schrijvers alleene daarom op, op dat die geene die lust scheppen in 't onderzoeken der aadel ouwde moeder-spraakken, de eene met den anderen moogen vergelijken; en daar door bevinden de naauwe band van maagschap, met welke deeze aan de *FRIEZEN* verknogt zijn, zoo dat zy schijnen zaamenlijk aan eene en des zelfdens moeders borsten gelegen te hebben. Het was de Heere *Franciscus Junius* niet genoeg, de *Gottische, Engel Zakxzische* en meer andere uyt-heemsche taalen grondig te verstaan, 't en waare zijne Eedt. de *FRIESCHE* daar hadde by gevoegt. Alwaaromme uyt Engeland in *FRIESLAND* ooverscheepende binnen *Bolswaard* quam, alwaar eenige tijd, onder de naam van *Nadabus Agmonius*, de onderwijzinge in de zelfde hy onzen *Mr. GYSBERT JACOBS Zoon*, zaaliger gedachtenisze, met genoeg en heeft genooten, gelijk my gedenkt zulkx uyt de mond van zijn Eedele in 's Graavenhaage verstaan te hebben. Wy konden nu hier meer andere zaakken byvoegen, en in den lof van *Mr. GYSBERT*

wijd en zijd gaan weydden, maar zijn werk zal dat voor ons doen; en ook zijn wy anderzins lang genoeg van stijl geweest. Daar zullen wel zijn, die uyt-schreeuwen zullen, dat wy deeze dingen wel konden ontbeeren, maer wy laten zulke menschen aan hun oordeelloos oordeel verblijven.

S. A. G. Hist. Fr.

NAUWKEURIGEN

NEEDERLANDER.

In de Spellinge van 'et ver-euwde FRIESCH, (een praal-bloeme aan uw al-gemeene eeren-krans) in 't stellen van 'et by anderen, ja, dat meer ende seldsaem is, by de FRIEZEN selver, wonderlijke woord-boek-stavinge der FRIESCHE moeder-tale (waer van ick noodzakelijckx yets moet gewagen) moet insonderheyd gelet werden (immers soo ick 't schrijve) op d' eerste en vijfde klinck-aerd. d' Eerste naamelijk (A) moet men uyt een wijde keele halen, de mond een weynigh meerder, om des selfs wille, openende als de Hoogduytschen in 't uytteren van dien doen, doch niet so O-achtigh als sy lieden; maar liever gelijk de Schier-kraey 's winters sneeuw ende ys-vorst-kille uytkeelt, met een FRIESCH woord: *Kád*, *Áád*. i. e. koud, koud. (Recht of onze Lând-tale so oud ware van dien tijd af dat de beesten spraecken, waar van her den voornoemden Kraey dit woord noch schijnt behouden te hebben) 't Zelve gekroch dient men oock te volgen in deze en dezer-gelijke woord-uyttingen: *ád*: oud. *Fád*: vouwe ofte voogd. *Hád*: houd. *Sát*: sout. *Mát*: mout. *Kát*: kout. *Kátjen*: kouten. *Sátjen*: souten. *Wád*: woud. *Wrád*: wereld. enz. In welke, ende meer andere dezer-gelijke woorden, ick hem op sijn wijd keel-gat, met een dackjen, aldus (*d*) dekke.

Den vijfden klanck-luyder klinckt seer na by, doch niet volkomen, als *ou*, niet so de Seeuwschen, ende andere in de woorden *Houck*, *Douck*, *Bouck*, (die men elders, als oock by ons, *Hoeck*, *Doeck*, *Boeck*-staaft) doen: maer gelijk men uytgalmt: *Tou*, *Trouwe*, *Vrouwe*. enz. Edoch vermits dit 'et niet ten nauwsten uytdrukt, was 't nut dat den sinnelijcken Lezer

de middel-klanck uyt vorschte tusschen *ou* en *oe*, dat is tusschen *brouw* ende *broe*, *Schouw* ende *Schoe*; ende segt dan *uwne*: oven. *Gruwne*: grond. *Juwne*: avond. als ook *uwz huwz-muwz*: onze huys-muys. niet *uwz huws* met een *s*. om dat hy het te kort afbijttet, maer met een *z*, die wat langer zuyzet. Dan siet men oock dagh-licht, hoe noodzakelijk sich de *z* moet plaetsen in deze FRIESCHE woorden; *Bliezen*, *wezzen*, *lizzen*, *sizzen* enz. Daer ik *éa*: oyt. *Bréa*: brood. *Réa*: rood. *Quéa*: quaed. *Schéa*: schade. *Déa*: dood. *Déad*: de dood. *Bléat*: bloot. *Bléa*: bloede. *Móar*: moeder. *Bróar*: broeder. *Snóar*: snaer of swagerin, -schrijve, wilde ick dat men in deze een-silbige woorden den voor-staenden galmer het groote woord (om so te spreken) liet voeren, den anderen sich 'er een weynigh onder mengende.

De *æ* gebruyck ick in *Bæa*. *Tæ*. mans-ende *Græts*, *Sæts*-vrouwe-namen, ende noch *ægen*: oogen. *Wetter-wægen*: waterbaren. *Plægen*: plagen. *æck*: oock. *æf*: af ende of. *Græf*: graf. *tzæf*: kaf. *læf*: loof. In deze vier laaste voldoet my de *F* niet, die te scherp is, ende echter qualijk in stomme *U* (mijns oordeels goed) kan verwisseld worden. Om de lange *Y*gheyte van de woorden, *Rijick*; roock. *Sijick*; soeck. it *Brijick*; het brack, uyt te beekden, neeme ick soo veele *Y-en*; *iji*. ofte *ijij*. in een silb, tot naarder verbeteringe. Oock stelle ick *in* voor 'et koppel-woordtjen *ende*. als mede *ijn* voor *in*. om datse my soo in de oren klincken. Noch handel ick de *O*. of sonder of met een circumflexje na my de woorden voor-koomen, als by exempel: *Hol*; helle. *Hól*; hol. *Dol*; dul. *Dól*; del. of beneden. *Holle*; hoofd. *Hólle-wægen*; holle-golven. Maer eenmaal genoegh mijn hoofd met *Zoilus* ondanck gebroocken.

Seytmen my, de oude FRIEZEN hebben uwe Spellinge niet gebruyckt, ende waaromme een vergrijsde tael met nieuwe snof van letter-versettinge door-geheckeld? De FRIEZEN zijn (met ootmoedigen verlosf-smeking van onse Vaderen) eertijds, gelijk alle Néerlandsche Provincien, wat ruwelijck ende wan-schickelijck in 't stellen der letteren vervallen geweest, dat haddense met anderen gemeen: my belangende, soeck mijn grijze moeder-ja beste-moeder-tael in soodanige letter-beelden te beklee-den en beklemmen, datse een letter-kundigen on-FRIEZE sal

konnen (soo waen ick) lezen. Ja! daer na heb ick geploeght ende gepooght als Icarus na 't wieck-wispelen ende Phaëton na 't karre-mennen. O bescheydenste FRIEZEN! ende, onder alle mijn letter-louterende Lands-lieden, ghy hoogh-abel en edel-bewetenschapten, SIMON ABES GABBEMA, beaengenaemt ende behelpe-lijckt in dezen uwer aller mede ingeboorteling ende ootmoedigsten Dienaer

G. J A C O B S.

*Bolsward dezen iv. in Hoy-
maent. c13 130 LV.*

VOORREDE VOOR DEN EERSTEN DRUK.

D' A U T H Ô R E

T O D Y

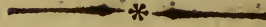
L E Z Z E R.

Ljeafd'-wirdige Lânz-ljue, ruwne Friezen, gol-hertige lezers in sjongers! so 'er immen aet, æf hette, sijnt to leckjen in to berispjen, oon-geande uwz letter-spjealdinge æf boek-stôyinge (dear ijn wy uwz salme naet foldwaen kinne) æf oarz hette: wy sille goemoeds wezze dat petear to herckjen; mar az'er immen, for it yensken trognoaze in oer-kôge to hebben, oonkomt meye fuwle jerre-pin fen MOMUS, om alle dwaen oer to kliemjen in to begriemjen; dy schil it beljeafje, az hij it alle gearre, meye schern-stirt, beslingere het dat him jinstiet, uwz eack to-komme to litten, dat im wol-beheaget in better

tinckt; dat wij reys lôtse mogge, æft'er so nolck in ljeap iz
ijn 't bouwjen, timmerjen, mirsseljen in op-rjuechten, az ijn
't æf-brecken, wirk-scheynjen, om-schoerren in for-woestjen:
æf it lock to-sloeg dat er in tredde koam, dy uwt it miz-
grijppen fen uwz twaën, twissche twijn, 't ljeacht in folmecker
wirck oon-bea, to eere fen uwz Friesche tonge, dy me t' on-
rjuechte beschildget, dat me him mey nin lett'ren uwt-bijldje
schoe kinne. So folle tocht my rie to sizzen, mey wansch in
wåd fen lock, seijn' in wolfeart-ginste.

VOORREDE VOOR DEN TWEEDEN DRUK.

O O N M Y N

L A N - A E R D E

L E Z E R S.

Ljeafd'-wirddige Lânz-ljue, ruwne Friezen, gol-hertige lezzers in sjongers! So 'er immen aet, æf hette, fijnt to leckjen in to berispjen, oon-gêande uwz wind-namme-letter-boeck-stôay-spjealdinge æf boeckstoayinge (dêar ijn wy uwz salm naet fol-dwaen kinne) az æck ijn 't rijmjjen, fersse-meytsjen, miette-klinckjen æf oarz hette: wy sille goemoeds, jâ fen seft-sinnige in blier-hertige lomme fawn wirdde, om dat petêar, to uwz onderrjuechtinge, oon to herckjen: Mar az 'er immen, for it yensken trognoaze in oer-koage to hebben, oon-komt mey'e fuwle griem-pin fen dy grimmijttige MOMUS, om alle dwaen oer to eyd'-tijnjen, dy geliêafje dogge so wol to dwaen, om (ney 't hy 't, alle gêarre, mey'e schern-stirt beslingere het, dat 'im tjin stiet) uwz æck to-komme to litten dat 'im wol-behægjende better tinckt; op dat wy reys lôaytsje mogge, æft' 'er so nommel, nolck, in ljêap al iz ijn 't oonbouwjen, op rjuechtjen, in stâl-çieraetjen, az ijn 't dôl-brecken, om-schoerren in for-wôastgjen: æf it lock to sloeg dat 'er yen trodde kaem, dy uwt it miz-grijpjen fen uwz twaën, twissche twijn, 't ljêacht in fol-macker g'anz-wirck oon-bêa, ijn glôarje fen uwz âde FRIEZ'NE tonge,

dy me t' ourjuechte beschild'get, dat me sijn petêare mey nin letter-
krest, ney 't libben schilderjende, uwt-bijldje schoe kinne.

Dit so on-dild'lijcke az flouwheftigh forwijtjen het uwz, al
oer-langh, so libb'ne recke, dat wy de pinne mielje liet'ne
(somes ijn uwz formeyts-in-uwts-slagge uwre) oer 't klad-pam-
piere, om to ondertaestjen æf me uwz schiere wirdden naet ijn
lettr'en, in uwz grijs kât ijn miette-ferssen (dat me uwz to-
biet onmuwlck te wezzen) beknnettjende fetsoenearje koe. Dit
iz den in stielke fen uwz stâl-lêaze flaesch-kloppe, dy wy to
wrâd' brocht hadde. Holpje dit bêarre kéal sabbjen, Ljêafd-
wirdige Lânz-ljue, ruwne FRIEZEN, gol-hertige Lezzers in
Sjongers jimme oerboadige

T J I E N N E R

G. J A P I C X.

Sljuecht in Rjuecht.

N I N N E F E N N ' - H U W Z ,

*op sijn Langjen ney 't Ljeacht
fen dizze*

F R I E S C H E R Y M L E R Y E .

Licket, Frjuene', æf bergen swolle,
Bergen bergen kéalje wolle,
Bergen ántje, ó Frjuen', FENN'-HUWZ,
Droag-je' aet greats? 't Kéal wirt in Muwz.

Oon dy Lit-tinckene Eyn-wittert.

Wa dit wirck schoert, mey ZOILI hánnen,
Æf kóaget 'it, mey MOMI tánnen,
Quans-quijs 't iz aerne' nog naern' to goe,
Hertse', hertse', o Lanst, so booz az tjoe,
Ontjouw dy naet 't uwt-litt'ne geyen:
't Iz ommers nolck to 't portte-feyen.

Jiette in Wirdke.

Æbare traepet, plomp ijn 't gnod,
Oer 't goe kruwd hinne' in sijkt de Podd'
Dy hier uwt naet az fuwl op-sijkje,
Momme' eack, mey rjuecht, by Rea-schonck lijkje.

FRIESCHE T J E R N E, ¹

Æ F

*Ien Friesche Brullofts-praet,
Fen Huwz-man Tjerne-maet.*

Ick winsck *Lân-heere* lock, mey uwz nye *Lân-frouw*,
Dat ljeafde jiemme bijn', in nummer naet bejouw.
Lock moat y hadde, Tzjerl, *Lân-frouw* in Y to gearre,
Trog yerdſche' in jiv'ge ſeyne', al fen uwz ljeave HEARE!

Da 'k ijnne koackne koam, ho! dear wier ſocken rid
Fen ſeynten, ſammen, bern: 'k tocht dit reyts ick jn 't lid,
Az 't Wijv de wirttel die; dit ſchoe my eack wol flye.
Tjochtme doz de' Hijmmel jn? Frjueñen, lit my mey lye!

Ick fiet mey oon, ick yet in tijgge ruwn ſwiet lijv.
O wijlde Sarlle! hie 'k de buwck mey fen mijn wijv,
Fen *Beauwe*, *Bints* in *Royts*, fen uwz heal-wuwgſen jonge,
Ick proppeſe ſo ſol az *Lille-piepkers* bonge.

Dat jilt; war dy, mijn buwck! iz de buwck-laeper dea?
Gear ijttten tijnt naet uwt. Goe bjear iz eack naet quea.
Dy Dekers yens! allijck iz 't brulloftjen az 't kuwppjen:
Eer'n da uwz Gritman ſtoar; ho ging it op in ſuwppjen,
In op in ijttten Snjoens? al wier ick roan' æf ſtoe,
Dear wier ford de' yen æf de' oar' dy my fen fiere ſjoe.
In traeppe' ick trogge Sted, korts elcke ſtriette herne
Wier't: Huwz-man, frjuen', komme jn: hertſe, hertſereis, *Tjerne*.

In wirdke, broar, in wird, y rinne' ommers to red,
Y brecke' in ſchonck, de ſtriette' iz hird, in wiet, in gled,
Hier's bjear, hamme in taback. Dear môstïck den oon 't ijttten,
In dat al oon in oon; ick hie my ney bemoddere.

Lân-heere' ick wier hier komn, jo hette hier' to jaen,
Ney ick dit ſpil belôyts, jild binne' y wol fen dwaen.
Ick kijck! ick lôyts! ick ſjog! Iz 't hijmmelrijck to ſijnnen
Oppe' yerde, 'k hab 't hier ſuwn. 't Is naet az ſinnelſchijnen,
Dear bleackerje' jn mijn eag, fen ſulver, ſtient in goud.

O uñſe' hat de' jn-goe God de' on-wirdde minſche' al jout!
Lan-geanne! ljeave ljue! hier kinnes 't ijttten meytſe
Az beammen, krúwd in djier: in dat kin jiette ſmeytſe?

A

O

O derten liette! Mieri! het iz hier in nocht!
 De Wrâd iz oppe rin, ho wirt it al betocht?
 De moerren tecken-wirck, bebeamd, bebijld mey sijde.
 Ho! schil uwz hijmmelsche Haed, hier, ijn Jerus^lem rijde?
 Æt tjea de Brægeman in Breed ney Bed-lehem?
 De Spijl-ljue sijlje' ijnn' pleats fenn' âde Hofanna-stem.
 Da 'k boascke', eer'n, oon uwz *Ynts* (het wier ick jiette' yen Jobbe!
 In jæ wier earm' djier jong) ick lille', ick bortte', ick sobbe;
Ynts knuwck-forfche my weer, so lordig, in so swiet:
 O jeugd! o swiete jeugd! Ick mecke in Sjongfum Liet
 Fen uwz eyn' Boascherij'; hertse, elck sijn ber iz 't rijme,
 'k Sil sjonge, frjuenen, 't het de *Tean fen Mâlle Sijme*.

1.

TJERNE. Hilla! het Famcke sjog ick dear?
 Iz 't *Yntske Widmers*? swiete ljeave djear!
Yntske, ljeaf, wier hinne? Docken hert allinne!
 Ick had dy fillchip, bout, iz 't dijn bejear.
 YNTSKE. Nee, *Tjerne*, dat komt naerne foar,
 Seft, gong' wierom, du witste wol in oar'.
 Linckert, løytl', dear jinsen., Leyt dijn ljeaffte *Rinsen*,
 Yn 't buwte-huwz to kijtsen oere doar.
 T. 't Iz om dy,, Dat ick ly,,
 't Santig tuwzen deaden.
 Y. Naet om my,, Het mient hy,,
 Klegge *Rins* dijn neaden.
 T. *Yntske* ljeaf, du biste 'et, hert.
 Y. Jou! dat m' er naet grien om wirt!
 T. 'k Ly om dy so gritte smert.
 Y. Feint, het iz 't den dat dy dert?
 T. Gouden, het schoe 't wezze? Ick kin naet genezze,
 Az ijnne hijmmel fen dijn ljeave schirt'.

2.

Ick bin for-eald op dy, op dy,
 Mijn huynigh-swiete Tuwtelke, leauw' my,
 't Libben, in mijn stearren., Stiet oon dijn be-jearren,
 Forlitte my, de kâde dead ick ly.

- Y. Kin ick dy 't libben nimme' æf jaen?
Frjuene', ho wier 't muwlck for my om dat to dwaen?
Gick, ho kinste kleye,, Wier mey foe 'k dy deye?
't Iz nin petear, het! foe 'k dy den forjaen?
- T. Ljeaf! ick bin,, Trog dijn min,,
Az in sjoer ontsitten.
- Y. Tuwzel-fin,, Yn 't begin,,
Hâd it sjoer beritsen.
- T. Ljeave bijld, dat is to let.
- Y. Wierom? 't sjoer mey wetter bett'.
- T. Minne-sjoer ontsieckt to red.
- Y. Tjerne, dog ick dat? je het!
- T. Om dy, in oarz naerne,, Mot mijn hert doz baerne,
'k Wit sijcker dat 'et my oarz nimmen det.

3.

- Tuwt, az ick by dy wezze mey,
Den iz mijn hert so nochlijck alle dey;
Alle swiere fleagen,, Tjeane' uwt mijn droave' eagen
Dy guwzje' in gâlle' azstu, ljeaf, rinste wey.
- Y. Ja Tzjerl! het woelte dat ik dic?
Mij ængæt rju for 't raebjen fenne lie;
Schoe ick by dy blieuwe,, In dijn pleag' fordricuwe?
De ljue dy leyne' oer al, dat ick dy hic.
- T. Swiete laem,, Az 't fo kacm,,
't Hert wier mij fornuwge.
- Y. 't Ick dy naem,, Sljuechte faem,,
Wierste dear mey fuwge?
- T. Ljeaf, oerfloedig: Is 't den so?
- Y. 'k Gick 'er mey; ho doz! ho ho!
- T. Sjogh dear, môye, kijcke-bo!
- Y. Socken knotte! 'k taelt al to.
- T. Swiet, oer-swicte famke,, Ljeaf, ijn-ljeave jamke.
't Iz keap; 't iz keap: kom paetkje my, so, so so, so so so.

Lân-heere', y hadde 't hier so jamck, so wrâdsch, so wijld,
Jôn Breed iz oarz nog' oarz, az in elbast're bijld,
Jæ 'z oere miette môy mey sijde' in goud behinge,
In wanne' hetse' earling' om fen tin doeck, dy 'z omslinge

Mey ſpjeald-wirck, hân'n'-brie lang: ja, al dat ick hier f'jog,
 Dat iz lo môy, lo fraey, lo ljeaflijk az it mog.
 In lijk'wol ljeauw ick naet, y droagje', y ſliepje', y weytſe,
 Dat meer, az ick mey YNTS, y jo mey her formeytſe.
 Mar, Tzjerl, ick gin 't jo wol, ja tuwzen reys lo goe,
 Y hiene' al heel jôn winſcke', az ick it jo jaen koe.
 Jôn wille oppe wrâd iz (ney my tinckt) folmecke,
 Habbe' y in hert az ick, da 'k dit Boasch-lietje mecke'.
 Da wier ick ijn mijn ſchick, je feynten! 'k wier lo rijck!
 'k Tocht, jane wijde wrâd iz nimmén my allijck:
 Mijn YNTS jæ wier 'et al, mijn YNTS jæ wier mijn wille,
 Mijn hert dat wier lo licht, in goeſe-plomm' koe 't tille.
 O ſijn goune eerſte jier! ho red roanltu ney 't eyn!
 Wy ſijllen meye pream, wy jotten meye weyn,
 Ney Oare-heytes nu, den ney uwz YNTSKE Mygen,
 Æf ney myn Yeme' æf Môyts, dear wy den huwz-riekrijggen.
 Doz gearren wy it goed to gearre, mey uwz twaen;
 Ho! for Graef Hinâricx ſteat woen' wy uwz lock naet jaen.
 O njuuggen -duwbbeld ſwiet! az ick mijn Ingel-ſwiete
 Juwns ijn mijn earmen noam, (ſeft, het ſoe 'k dear uwt-ſjictté:)
 't Ney-tinſfen iz lo ſwiet, ja ſwieter iz it my
 Az pijp-keniel in ſuwcker oere rijsen' bry:
 Dear wier nin deyen oon, goud ſoe 'k 'er uwt pœrearje,
 In jæ woe az ick woe, dat koe nog' môcht ſelearje.
 O jouw'ren groot! wier bliuwt mijn tijd? nu 'lt naet in bean',
 Ho! praet ick roun ijn 't boun? ſo 'z 't heag tijd, ick môt gean.
 O Bôle, dygean koe! het dert, het ſchort mijn ſchoncken?
 De holle rint mij om. Ick bin, forſijker, droncken.
 'k Hab mijn buwck lo ſwiet ſol, dat 't naet ſcholperje mej.
 Ick tanck-je ljeaflijk, Faer, *Lân-heere*, in ſiz gin-dey.

E Y N₄

T O-

T O - H Æ C K E.

*Tjerne sjongt lánze wey, geande ijnne
 suwze, ney huwz.*

(Stem: Rosemontje lagh gedooken, &c.)

1.

Swiet, ja swiet iz 't, oere miette,
 't Boafkien fore jonge lie,
 Krestig swiet iz 't, fiz ick jiette,
 Az it giet mey âders rie.
 Mar oarz tiggget 'et to'n pleag',
 Az ick ocn mijn gea-feynt seag.

2.

Goune *Swobke*, lit uwz pearje,
 Bea hy her mey mijlde stemm'.
Ofke, feyse', ho foe 'k it klearje,
 Wistu rie to Heyte' in Mem?
 Ljeaf, dat nim ick to mijn lef.
 Dear mey wier de knôtte fest.

3.

Da dit pear to gearr' foe ijtte,
 In jæ hiene nin gewin,
 Heyte seag, az woe hy bijtte,
 Mem wier stjoersch in lef fen sin;
Ofke, feyse', elck jier in bern,
 Wier ick faem, ick woe 't so jern.

A 3

Hoy-

.4

Hoyte' in *Hoatske*, Sneyns to keamer,
 Mecken 't mey elck-oarme klear.
Tetke krigge *Sjolle Kreamer*,
 To Sint Eal, by wijn in bjear.
 Nu rint elckum az in flet,
 In bekleye 't: mar to let.

5.

Oeds die better, ney ik achtje,
 Da hy *Sets* sijn trouw' to-sey,
 Hy liet de' âders even plachtje,
 Het se' oon elcke' ig joene mey.
 Nu besit hy huwz in schoerr',
 In sijn bern fleane' all' man oer.

6.

Orck, mijn Soon, wot du bedye,
 Rin naet oon allijck in moll';
 Ield in rie lit mey dy frye,
 Bern, so gean' dijn saecken wol:
 Den fil de' Hijmmel, oer dijn dwaen,
 Lock in mijlde seyning' jaen.

Æ Y T.

S J O L L E

S J O L L E K R E A M E R

I N

T E T K E.

Jouwtme' oer-al de Kreamers ney,
Datse lôy lizze' oone wey,
Om to schoaschjen ijne sinne,
Aise fjouwer huwzen rinne
Mey in barge-hock forby?
So iz 't wier, ijn 't eerst, oon my.
Ick wird wirg; in 't schoe my leste,
Dat ick hier in bijtke reste:
Iz 't lock jiette for'e stjuwn.
Ick berinn 't licht oppe juwn.
Mersse stân: ick lit dy fljuerckje.
'k Mot reys bortlijck tuereljuerckje.
'k Mot reys, fen in oarz fortriet,
Lille-piepje' in nochlick Liet.
't Sil mijn gea-feynts feer naet reytsfe;
Lit ick my dear mey formeysfe.

Wyse. Cet Anne si belle etc.

1.

TIETE fiet allinne,, Oone griene wey,
Schoaschjen ijne sinne,, Op in simmer dey.

2.

TIETE kaerdde de' holle,, Fol fen gritte smert',
Krest! hy lie so folle,, Om sijn RÔYTS ijn 't hert.

3.

RÔYTSKE, ljeave herte, Yn Sint Lâmerts Merck'
Sietstu op mijn scheritte,, Huynigh-swiete wirck!

4.

'k Hearde dy dear Sjongen,, Hey! het wier 't in nocht.
Al mijn ljea dy sprongen,, Az ick 'er oon tocht.

5.

Swiertert! ljeave schiepke!,, Nu 't ick fen dy bin,
Micleste' ijn mijn sloopke,, Njuencke' in ijn mijn sin.

6.

't Droagjen mijn be-jaarren, Ja mijn libben iz,
't Weytlen iz mijn stearren,, Om 't ick dy den mis.

7.

Moacht ick by dy blieuwe!,, Mòye', ey wierom neat?
'k Sil dijn laemkes drieuwe,, Mey mijn schiep to sleat.

8.

In ick fil-se foerje,, Moarns yer in juwns let.
Bout! den mógste gloerje,, Yn mijn bout, opp' bed.

9.

Tuwt! den meyste' cack sloopje,, Omt ick dy te spreck.
Hey! den fil ick sloopje,, op mijn lille-seck.

10.

Swiet ijn laeyts in reden,, Soe ick dy ont-fean.
Dodd' in swierigheden,, Moasten fen dy flean.

11.

Het ick koe be-tinsfe,, Het mijn Tuwtel woe,
Schoe ick dy den schinsfe,, Ja al het ick koe.

12.

Fijt! mijn ljea dy trillje,, Ròytske rinle wey?
'k Kin my naet be-sillje,, 'k Rin dy æfter-ney.

13.

Schoe dijn TIETE lye,, Dat dy ÆBLE kryt?
Litte 'im naet bedye,, loft hy dy schien fryt.

14.

TIETE fil dy tjienje,, Al sijn libben trogh,
In mey dy for-yenje,, Herek' myn kiermen dogg'!

15

Mieri! mey 't naet wezze!" Sizz' wierom (ey lóyt!)"
Kin ick naet belezze,, Dy, mijn goune RÔYTS?

16

Eeren, ô du swiete! ,, Raeyfte' oon ÆBLE hân.
Wierom naet by TIETE?" TIETE' ocr-ljeafte pân!
So mijn Piepe, dat gingh fwiet.

Tetke.

Leyfte' in floytest' hier dijn liet?
Litste't oppe rieme driuwe?
Wol, wotte' alle dey hier blieuwe
Leeg to sluwgjen, sleau in lóy?
't Het nin schick in 't set nin rôy.

Sjolle.

Komste dear, mijn Keamer-houwer.
d' Hijnfer reste, jouwtme' jouwer.
TETKE, soe 'k naet fitte? (sey!)
'k Sil hette' ijtte, moar, ijtt' mey.
Sit, lit uws to gearre ont-bijtte.

Tetke.

Wa naet arbeyd't sil naet ijtte.
Dat 's in spreck-wird âd in wier.
Dijn fegs bernkes, earne djier!
Rinne guwzjen omme sluwcke;
Bleat, mey hunger-hôlle buwcken:
Doz so [listu] mij betjean,
In du lóykefte' oone lean.

Sjolle.

Moar, ick spearr' nin doave stocken.

B

Tetke.

Azste deſte, SJOLLE; het pocken,
In het pleage mienſt'er mey!
Nim dijn mersſe in gong dijn wey.

Sjolle.

Moar, dear mey; 'k ſil jiette rinne,
Æf ick juwn in ſtoer koe winne.

Tetke.

Fangt de fleande krie aerne' aet,
Yen dy ſit dy krijget naet.

Sjolle.

Moar, al moghte nu doz kibbje,
Juwn, juwn ſitte blyer libbje,
Az ick, mey in tjocke pongh
Fen kâd jild, ney huwz to gongh.
Loack', ick hab dat joed al ſtritsen;
Jiette heſte my forſpritsen,
Joſt ick naet in bijtte kry,
Twing' dijn muwle, ſchamme dy.

Tetke.

Az de bern my to' eare krijtte;
Mâm, mâm: ijtte, ijtte, ijtte!
In ik jild nogh' ijttien ſijn
Ijn mijn pong, nogh' ijn uwz ſpijn,
Den tinckt my mijn hert moat brecke.
Soe 'k den naet in gleôn wird ſprecke,
Az-ſtu doz, by 't ſinne-fjoer,
Leyſte', in winſte naet in ſtoer?

Sjolle

Sjolle.

Moar!

Tetke.

Ja moar; wer wol dit hinne!

Sjolle.

Moar, ho kin de tijd forrinne.

TETKE', het wierste mijld in blier,

TETKE', het wierste' in frjuenlijck djier

Ijn dijn fljuegge freefter-jierren.

't Huwghet my ho wij uwz tierren

Az wy, ijne tjuest're juwn,

Mey in feynte' in famne-buwn,

Lânze lean ney huwz to schôlen,

Ho wy laecken, tuwllen hôlen:

Az den Fôkel, Foack in Fy'

Thuwz wiern', roan ick weer ney dy.

Az den Koane' æf Nopke bijlle,

Seft, seft (stoe-stu æfter stijlle

Fenne buwtt'-doar) stil, ljeaf, stil,

Heyte wecket: Gouden, 'k sil

Dy uwz schoerre-doar ijn litte.

Heale nachten koen' wy sitte.

Kreft! ick wier so jern by dy.

In du, wierste' eack ængh fen my?

'k Onder-kijppe dy fen fore,

Az in schiere-krie de knôre.

O du laeckeste so wijt!

'k Wier ijn dy my selm al quijt.

Beyde' uwz âders woen' 't naet lye,

Jiette, môye, koe 'k dy krye.

't Huwghet my, æf 't joe schijd', ljeauw,
't Nochlijck, da 'k dy 't jild to treauw.

Tetke.

Meyste my 't hert jiette dolge?
Hie 'k mijn Heyte rie dogg' folge!
O dat boafchjen buwtte rie!
Dertten wier ick, da 'k it die.
Naet in faem fo gnep az TETKE,
Nu bin ick in fmörig fletke,
Wa my fjocht, ickje lijckje', earm djier!
Nimmen min az jæ dy 'k wier.
Al mijn moed iz my ontfoncken.
Al mijn goed heftu fordroncken,
In forspijlle, sneyn op sneyn,
Moart! mijn lyen het nin eyn.

Sjolle.

Nu, nu, feftjes, moar, ho beerfte!
Hab ick fchild, ljeaf, ick bin de' eerfte
Naet dy keatet; leauw' dat fest:
Better yer keate' az op 't lest.
Ick fil mey 'er tijd wol wijzje.
Dat eerst môy fchijnt kin ney grijzje.
Dy fijn jeugd ija 't wijlde' oon-ftelt
Bettert him wol oppe jeld.
Dear mey fil uwz lock beginne,
Du ney huwz; ick op in hinne.

E X N.

LJEAFDE.

L J E A F D E.

Wijfe: { *Prins Robberts mars.*
(Een Fonckvrouw die mijn hert
door-wondt. &c.

I *Johan. 4. 8.*

Ljeafde, wirdste *Ljeafde*, oer-fchienste bijld,
 Puwck, boppa sinne' æf dey
 Nin faem, ho môy, dijn glanz' besijll't
 Op tuwzen mijlle ney.
 Yen strieltje' uwt dijn blier eag, ick tjuwg,
 Tjocht dat ick ney dy stjoer,
 Jâ ijn dijn ljeafde baern in fljueg,
 Az migge ijn 't kersse fjoer.

2.

Wae dy naet ljeaft, is ijn forstân
 Fen wit in fet on dreag.
 Mar, al-folmecke' oer-wirdste pân,
 Het minfche fljuecht so heag,
 Dy dijn wirddy' wirddearje kin;
 Dijn gâven ijn befet,
 Æf breyns begrijpp' gruwndearje kin,
 Ho djiep me dear op let.

3.

'k Wol naet, lijck' folle minners, dwaen,
 Asfe' ãlle bernfck in njoer,
 Dy alle schild de ljeafde jaen',
 (O wean-wit buwte stjoer!)

B 3

De' yen'

De' yen' neamtse wread, hird, doaf in blijn,
 De' oare' hietse kâd az snie,
 Dy wijt't her on-jouwlijcke pijn,
 Dogge' al mey on-befchie.

4.

't Hiete' yerzen, uwt it smitte-fjoer,
 De smid nimt, buwtte scea;
 Hy hânlet it mey goe bestjoer,
 In 't det him quælck nogh quea.
 Mar koamer aerne' in onbedreaun'
 Dy 't fette' oon 't earflinge' eyn?
 Dat wier eyn schild, az hij oon 't gleaun'
 Sijn gicke hânnen fcheynn'.

5.

Oertinckt mijn hert dijn frjuenlijkheyd,
 Jæ 's alle reyts ont-teyn.
 Eack dijn mild-diedig heag beleyd
 Glanz'-gloarret sonder eyn.
 Mar 't jinge' uwz' krjuesget smert in smaed't,
 Iz schijn-ljeafde', in ondild.
 Wijt' dat de ljeave *Ljeafde* naet.
 (Holp' *Ljeafde!*) 't iz eyn schild.

Heal dea! heal dea, trog min'-sjocht', ljeafke!
Oon' dobbe-ig het ljeafds wuwn' my brocht:
Het tinckt 'er jo fen, herte ljeafke!
Witte' y rie jin mijn ljeafde sjocht'?

œ y t.

REONTSE

R E O N T S E ¹⁵⁷

L J E A F D E - G A L ,

O O N

FRIESKE-LICHTFIRDDIGHEYT.

(Stem: *Periofta.*)

I.

Let ijne juwn (de finne oone oare' ig duyn;
Nacht-wâdfters eæg belitfen mey yen wolck',
Fjild, wetter, luft oer-teyn mey tjuefter bruyñ)
Siet *Reonts* oon' strân, in wâlde' uwt herte-kolck
Yen triene-gjealp; dy lânz her wangen del
Roan, wiet in hiet; in biet in spliet her fel.

2.

O *Frieske!* (sey fe') in dear mey wird'-fe ftom,
In jæ befcheat, in laey ijnn' fwijmme' az dea.
O *Frieske!* (seyf-f', da-fe' hette weer bekôm)
O't hert bejouwt m', ho's, ljeaf, dijn *Reonts* ijnn' nea?
Reonts eeren, *Reonts*, dijn hert, dijn fiel, dijn fin,
Reonts litfte, ljeaf, ijne' wean fen freamde min.

3.

Fljueg hinne' oer-drôvig fuchtjen sonder eyn,
Reyts, reyts ijn 't hert fen him dy *Reonts* forjit,
(Wierom ick tuwzen tuwzen trienen weyn)
Om finne-min, dy him, spoar-bjuefter, rit.
O *Frieske!* koe 'k mijn trienen ijn dijn bloed
Trog-mingje, 'k wit, ick recke dijn gemoed.

Mar

4.

Mar 't iz om naet al het ick kley æf gâl:

De Goden habbet, ljeaf, (och!) doz forfjoen,
(It ty, it ty to goe; naet to dijn fal:

Dat jæ dit bjuefter freamd djier oon dy joen'.
Ick rop, ick rop oonne' Hijmel in bejear
Sijn tjuwg, ljeaf, dat ick om dijn ljeafde ftear.

5.

Ho schoe ick libje! 'k fiel dijn hert in fin,

Ljeaf, eeren rjuecht in fljuecht oon my forbuwn,
Nu fest oon dizz' blier-eage Meeremin,

Dy (ho-fe' eack fjongt) jæ 's duwbbeld falsck ijnn' gruw.
O 't tjuester græf ['s] mijn winsch! 't ljeacht bin ick sed,
Om dy, mijn treast, trog *Mercurs* floyt' forret,
Op *Danaus* famne bed.

E T N.

HER-

HERDERS-LJEAFDE

17

T O

G A L A T H Æ A.

Wijfe: { *Treurt edel huys Nasfauw', &c.*
Nadien uw' Godlijckheit, &c.

I.

't **W**yt fen mijn hert in fin
 Iz GALATHÆE. Ick bin;
 (Trog her snie-wijt, in wirdde)
 Oon her, ijn ljeafde, buwn':
 Ick kin 't fen her naet hirdde,
 Æf ick flamje' az in uwn'.

2.

Her wezzen from in fljuecht,
 Her wirdden klear in rjuecht,
 Her onbespritsen' wand'le,
 Her inck'le ruwne' yenfâd,
 Al her dwaen, wirck in handle
 Iz 't nommelt' fenne wrâd.

3.

d'Onnof'le kerde dy,
 Ljeaf, to fijn ljeaf, eer hy
 Sijn libben dôrvigh eyinne:

Eer

C

Eer him (ô Helfche rie!)
 Sijn eyn broar deadlijck fcheynne,
 In d' heale wrâd fordie.

4.

O Goune GALATHÆE!
 Mocht ick mey dy, ijn free,
 Libbje', ick hie wâd in winsche.
 O! 'k nijd' nin Forst, ho heag,
 'k Wier de lockigste minfche,
 Dy aerne 't sinne'-eag seag.

5.

Môcht ick mey dy begean,
 'k Schoe ney nin heagheyt ftean;
 'k Schoe my mey dy formeytfe,
 Om 't my de gaest ont-teyn,
 Ney dit libben mocht reytfè
 Ijn 't filligh fonder eyn.

6.

Wa 't den eack wezze mey,
 Dy GALATHÆE ftjoert wey,
 Om *Tethys*, *Pluto'* æf *Rhëa*,
 Dy bouwje' op drieuwend' fân:
 Ick minje GALATHÆA
 Az wrâds heag-wirdlfe pân.

E T N.

H E R-

HERDERS NJUE,

19

T O

P A L A S.

Stem: *Van Cordewagen.*

1.

P A L E S, puwckje fenne wrâd,
Mijn forhuwglijck herts bejearen,
By waem ick my lockig hâd,
Boppa kroan in preal fen Hearen.
*Pales, pronckje fen it fjild,
Dy forlit ick om nin jild.*

2.

Eeren iz 't wol schijd in berd,
Dat ljue, werz fen haed-ftôck dreagen,
Steat klien acht'ne, ja naet wird,
Om uwz *Pales* to be-heagen.
*Pales, pronckje fen it fjild,
Dy forlit ick om nin jild.*

3.

*Mars, yerds-fijne fen mijn minn',
Grouw'let nu oon oare weagen;
Nu bloeyt Pales az Godinn',*

C 2

Lod.

Lodder-laeytsend' blier fen eagen.
Pales, pronckje fen it fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

4.

Wa jiette' oare ljeafde' oonguw't,
Wa oon oare minne muwlcket,
 Wa njuencke' oare schienheynt luw't,
Wa mijn ker, az sljuecht, oon-tuwlcket:
Pales, pronckje fen it fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

5.

Mar wa mey my ney her sjean',
 Frjuene, 'k nijddje nin mey-fryer,
 Komme' op greyde' in griente' œyt-gean,
 Ick gong mey him, des to blyer.
Dear mijn Pales 't djier-rijck' fjild
Proncket, wádt, in hádt ijnne' hild'.

œ y t.

LJEAFDE GJEALPE.

21

Wijse: *Ick had voor desen &c.*

1.

Rea-goune Muwlecke,
Ruwn-aerdigh' djier,
Ho komt, ho komt it by
Dat y doz tuwlecke,
Dear 't hert iz fier
Fen ljeafde njuencke my?
Ick fjied,, Ick bried,
Ick kôyts ijn ljeafde-fjoer.
Jôn ljeafde wall't my oer.
Het stiet my 't ljeafjen djoer!
In y sjeane, dat ick bin,
Tor in uwt-terd ijn jôn min,
Mar blieuwe' allijcke stjoer.

2.

For al mijn fryën,
For al mijn dwaen,
For al mijn pijn in smert',
For al mijn lyen,
Tjienst, hert oer-jaen,
(Hert) win ick naet jôn hert.
Koe heyd',, In weyd',
Koe griente, beamte, raem,
Ky, schiepkes, ey in laem,
Koe fuwggelt, dijck æf daem,
Jôn hird hert weack-weackje' ijn wiet,

C 3

Ljeaf,

Ljeaf, it trienne' on mijn fortriet
Al het omtrint my kaem.

3.

Mar, och! jæ witte,
Jæ witte wol,
It iz, it iz om naet:
Wierom jæ 't litte.
O Æ M E R O L!
Dy my doz t' on-rjuecht haet't.
Het stien,, Het bien,
Het klippe hird in kâd,
Het see-schomm' grijz in fât,
Het grijmm' brocht Jo to wrâd:
Dat ick luwckje', in even hird
IJ jo litte', in naet in wird
My treaft't, æf treaft fore' hâdt.

4.

Och! nu befjiet ick!
Och! my bejout
Mijn gaest! my wirt so ted!
Mijn siel uwt-jiet ick.
Swy' floyte-hout,
Dijn nuyntjen bin ick fed.
Kom laem,, Kom raem,
Kom fuwggelt, beamt' in gruw'n,
Lôytf' 't libben my bejuwn,
Trog ljeafds fwiet-foere wuwn:
Sjea de stien oon fen mijn græf,
Dy my 't stienighe' hert schaet æf,
Dear my de Ljeafde' oon buwn'.

E T N.

BERT-

T W I S S C H E

Æ M A R I L I N G Ô R I S.

Stem: *La volage. of, Vrouw van mijn jeugd. &c.*

1.

Goris. **G**oune Æ M A R I L!

Æmaril. Wol G Ô R I S! het 's er weer ijn til?

G. Sta, blieuw', bout, hâde' in bijtke stil.
Hertse mijn bea.

Æ. Dat fil wol dwaen' dijn GALATHÆA.

G. Ijn dy allinne' iz al mijn free.

Tôve' ey! *Æ.* Wier ney? *G.* Ney my.

Æ. 't Is my so wee naet yens om dy.

G. Du blieuwste yz-kâd in sjoer,
Al baernste my gleôn az in fjoer.

2.

Hertse mijn klacht!

Æ. Dijn kleyen ick nin sijtter acht'.

G. Dat hird' wird wy't my ijn on-macht.
Mijn ijn-borst blet.

Æ. Het mey 't dogg' wezze dat dy let?

G. Trog *min-sjochtme'* is mijn hert beset
Om dy. *Æ.* Om my? *G.* Dat 's wier.

Æ. Dock lizzen achtje' ick naet in hyer.

G. O hege sjuwgge sin,
Wirdd' sizlijck om dy fwiete *min.*

Hert-

3.

Hertse', ey hertse' aet!

- Æ. Næ, dear to kriggellu my naet.
 G. Dat 's, mey in swird, mijn hert trog-slaet.
 Holp', ljeaffle', ick flear.
 Æ. Dat lelljen recket wijn doaf ear.
 G. Du biste d' oorfaeck fen mijn seer.
 O my! Æ. Het 's dy? G. Mijn hert!
 Æ. Ey loacke het in leazen pert!
 G. Dear field' ick, heard', in seag
 De dead-dolg' fenne ljeafde-pleag.

4.

Heelje my, ljeauw'!

- Æ. Dit 's oon in oon al 't âde kreauw.
 G. Iu jin mijn pleag' it yenigst' reauw.
 Het biste môy!
 Æ. Dat 's az in wetter-borl's op-tôy.
 G. Wirdd' frouw mijns herts-bouw, stal in kôy,
 'k Wird suwn. Æ. Dizz' juwn? G. Dizz' suwn.
 Æ. Wol, biste den so deadlijck wuwn'?
 G. De wuwn' dy ljeafde' uwz fjiet
 De weer-ljeafde' uwz' stracks weer forfwiet't.

5.

Ick flear, ick flear!

- Æ. Het fiet dit kiermen altijd weer?
 G. Hoap' om ontlesting' fen mijn seer.
 Forbly mijn moed.
 Æ. Wezz' bly in fry! wier to so tjoed?
 G. Ey pearje. ljeaf, mey my, so 's 't goed.
 Ey, ey! Æ. Wey, wey! G. Hâd dear.
 Æ. O maet, 't iz naerne ney so klear.
 G. Doz gong ick (Herders bern)
 Yn frucht-leas ljeafjen gled forlern.

ONTSLEYN' HERT.

25

(Wijse: *Facus Facus, &c.*)

1.

BO C K E bea mey fâd'ne hânnen,
Swietste tjeafke fen uwz jeld,
Fen uwz Boertt', Gea, Goa in Lânnen,
Dy my mijn eyn-salme' ontstelt:
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
(Bjuelfter!) ick baern trog dijn kjeld.

2.

Tjeafke', ô dy mijn borst op-sneyn het,
Trog 't oon-gloerekjen fen dijn eag,
Dy my 't hert dear uwt ont-teyn het,
In weer foll' mey fjoer in leag.
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
Tinck reys ljeaflijck oon mijn pleag'.

3.

Sonder hert iz sonder libben.
Sonder libben libbje' ick, klear.
't Flesck fortorret fen mijn ribben,
In ick laeyts jiette' om mijn seer.
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
Jouw mij hert in sinnen weer.

4.

Naet, ljeaf: hâd du 't sonder weer-jaen,
Mar sluwt it dijn eyn hert ijn,
Den wier dien mijn sjochte' in seer-dwaen,
Den rest mijn hert boeytte pijn:
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
Mijn ijn dijn, in dijn om mijn.

E Y N.

D

(OP DE PRINT VAN EEN HERDER-
KUSSENDE HERDERINNE.)

Lyltsen pacyde Poppe' in pea,
Dear trog trillen, lef, sijn ljea,
Fijt'! him tocht him salm t' ontrinnen.
Ijn-sviet' muwlcke it 'z thauver-pæen.
't Is klear jouw-leas-nimmend'-jæen.
Dock jaen jouw-nimt hert in sinnen.

M I N N E - S I N N E .

Ljeav' Lyltfen! az ick by dy bin,
(Mijnljeacht, mijn leag, mijn eag, mijn sinn')
Az 't ijuester iz, midz ijnne nacht,
In 't stiert' bestjoert de Hijmmel-wacht',
Ho ijuester it eack wezze mey,
't Iz my so ljeacht az sinne' æf dey.

Mar az dijn gloar my naet oon-gljoer't,
So taest ick bjuester onbestjoerd,
In lijckje' az stoack-in stecke-blijn,
Al jeld't de sinne-mid-dey-schijn.
Het baet, æf mij de sinne' oon-eag't?
Lyts iz mijn ijuester in mijn ljeacht.

U W T.

W O B B E L K E.

27.

S T E M M E:

Daer vond ick heymelijck, &c.

1.

Myn hert dat trillet my, 't iz nin rôy!
Mijn ljeaffte *Wobbelke*,
Mijn swietste *Wobbelke*,
Mijn wirdste *Wobbelke*;
Het biste môy!

2.

Ick fiel oon 't kreauweljen, ljeaf, het my dert,
Mijn gouden Ingelke,
Mijn gouden Ingelke,
Mijn gouden Ingelke,
Du biste' ijn 't hert.

3.

O! 't hert ontfliuecht my beyd' mijn eagen trog.
Ja 't rint uwt my ijn dy,
It tjocht uwt my ijn dy,
It ljeapt uwt my ijn dy,
Az ick dy fjog.

D 2

Ick

4.

Ick kin naet wezze fen dy, swiete djier,
 Æf ick mô't stearre, ljeaf,
 Æf ick mô't stearre, ljeaf,
 Æf ick mô't stearre, ljeaf,
 Dat 'z inckel wier.

5.

Holp Ljeaffte', ô liste my ijn docken-quea?
 Paetke my, swiete tuwt,
 Paetke my, swiete tuwt,
 Paetke my, swiete tuwt,
 Æf ick bin dea.

E T N.

*Wa tijd naet bruwckt,, de tijd ontglijdt,
Ontfljuecht, ontduwckt,, me wirtse quijt.*

(Wijfe: *Si c' est pour mon pucelage.*)

Ljeafke, lit uwz sobbje' in fabbje
t'Wijl 't uwz muwlcket, ljoent, in lest,
Dat iz ommers fier' wey best.
Litfe gnorje' in nwz belabbje,
Waems fjoer iz oon yesfche terd.
Alle dwaen het tijd in berd.

Sinne in moanne rijzje' in duwckje,
Simmer, winter, foar-jier, hearst
Eynje', in libje' alweer az eerst.
Tuwtelke', az w' uwz tijd naet bruwckje,
Nu le' uwz tjienet, jæ rint t'eyn,
Mar wa till't weer holle' oer-eyn.

Paeyerke, mijn swiet formeysen,
Dy my de' Himmelsch' swietheyt jout,
Jouw' my hondert paetkes, bout!
Dat it uwz ijn 't hert môt reytsfe:
Pæ my hondert reyfen tjiën.
Tuwt, du wistet het ick mien.

Hondert-tuwzen paetkes jiette,
Tuwzen-tuwzen pæen dear to:
Bin ick gick! het calje' ick? ho!
Lit uwz paetke', ô hordigh' swiete,
Oon uwz lust-cyn, buwtte tol,
Swiet', uws swiete buwck swiet fol.

E Y N.

D 5

MINNE-

MINNE-FJUECHT-SPIL.

LJEA FD' deagg' in trotte my eer'n uwt,
 Om dat ick him *klien manke* hiette,
Popp'-bortlijck bernke, lijfse guwt.
 Hy noam sijn boage' in woe my sjiette.
 Dat jilt dy *Jan, sey Cypris Soon.*
 Kom oon (ick weer) wa schoe my derre?
 Ick hab in lielen harnasck oon,
 In wol my, az in Switser, werre.
 Hy schein, hy flitse pijll' om pijll',
 By tuwzenen sijn bouten fleagen.
 Ick stoe allijck in ijenen lijl'.
 Hy fleag. Ick seag him onder eagen.
 Mar do dy bingel al sijn reauw
 Forschetten hie, hy stoe ijn' dodde,
 In mecke' in (quansquijz) eangstlig kreatw.
 Ick, moed-great, oon: ick noam in lodde;
 Nu schil ick dy dobbje' ijn yen kuwll',
 Doz duwekt dijn borll'-bels snorckig pochjen.
 (Ick wuws ijnn' wean, ick laecke' ijn tuwll',
 Fjuecht-wiust' begoe, tocht my, to sjoehjen)
 Gick, sey 'er, iz mijn pijl-schie bleat,
 Ick meyts in pijlle fen my selme.
 (De diede' op 't wird.) Hy, salm-pijll', schein
 Him salm ijn my. Da stoe 'k bedwelme!
 Da joe 'k it op, laey' resting' dol,
 In kriet, mijn Fijnne sijn ick binne!
 Hy baernt mijn iingewaud. O hol!
 Genaede', on-oerwiulijcke MINNE!

E Y N.

K I P E D O
 REAUWE - BJUESTER.

Wijse: Van Goesen.

1.

Lys forlijnn' laey swiete muwlle,
 Goune pôle, wjueckte Wicht,
 Dear hy *Phæbi* strielle' ont-schuwlle,
 Onder beam'-schaed tjuenster-ticht;
 Dol laey koker, boage, schicht',
 (Reauw' dear hy mey wircket)
 In hy kniep-eagge' ijne sloop
 Restlijck, dat 'er snircket.

2.

Dat begljoerre' in ljordigh eaghje,
 In elbaster-libb'ne bijld,
 Dat him laey in bortlijck leaghje.
 Dear wier Kuwze' ontboage', ontpijld.
 Da 'er opwecke', in seag, ijn 't wijld,
 Ney' gruw in ney boppen':
 Hy begoe,, Njuer in tjo
 Oon sijn Mem to roppen.

3.

Nu iz 't gâlljen, nu iz 't kiermen;
 Nu iz 't tiermen sonder eyne.
 Ja by gammen! wijlde wiermen!

Ick

Ick bin scheyne, duwbbeld scheyn'!
 Sjog ick fier, in loayts ick heyn,
 Fijt'! mijn Arck iz stelne.
 (Moart, ick stear!) ick wird weer
 Metten mey eyn jelne.

4.

Mey eyn jelne wird ick metten,
 Dear ick elckom mey uwt-miet.
 'k Wird fen wrijt in spijt besetten,
 Poer, uwtlitten trogh fortriet.
 Mâm, dit spijllet my jæ Griet,
 Tins in leauw ick festlijck!
 [:VENUS:] Soon!,, Tjogh dy oon'
 Dy huyn naet so lestlijck.

5.

Dat swiet famke, gljoer-eag' Grietke,
 Puwck-môy, aerdigh oer in oer,
 Blier-wijt lamke, det in fjietke,
 Uwt eyn eagen-finne-fjoer,
 Den buwght elck ney her bestjoer,
 Sonder wird æf werr'-dwaen.
 Jæ sil dy,, Leauw' dat fry,
 Dijn geweer wol weer-jaen.

œ y t.

*Forschart' aerd æf tjin-strij ig sin,
Dat pearret quealck, da fet nin min.*

Freamde, bjuelt're, wond're tingen
Fen uwz *Nieske* nijlick sin!
Neackje' ick her; jæ rint wol ringen.
Troay' ick foar; jæ folg't mijn rin.
Buwts ick oon; her portte' iz sletten.
Weynje' ick' reg; her doar luwckt op.
Nuysckje' ick njuet; jæ ljeapt uwt-litten.
Duwckje' ick djiep; jæ klieuwt ijnn' topp'.
Freje' ick fjoerigh; jæ 'z beferzen.
Kielt mijn moed; jæ 'z ijnne brân.
Taest ick ney her; jæ 'z oon 't werzen,
Hânnen thuwz; jæ fet mijn hân.
Kâtje' ick drock; jæ 'z sonder muwlle.
Swy ick stil; her happert giet.
Eernje' ick; jæ petearret tuwlle.
Loayts ick soer; jæ laecket swiet.
Gljocrije' ick blier; jæ loacket grijme.
Bin ick witten; jæ 'z az dol.
Mállje ick; jæ 'z beschieden. *Tijmen,*
Het 'z dit? - *Oarz wol-se az ick wol.*

E T N E.

E

Faen

Jaen iz ljeafte ,, Nimmen tjeafte.

Wijsje: Mijn herp bekleedt met rouwe, &c.

1.

IJn't tuwl-wraegseljen, ijn 't djoeyen,
 Ijn 't snaep-snobben, ljeaf,
 Ijn 't eal-lijlle-bortlijck ljoeyen,
 Neam'lu my, tjeaf, tjeaf:
 Om 't ick ond're paetkerye,
 Pea-ljeack, sonder luwd,
 Duwe' in muwle-siet twa trye
 Dijn giel podde-hyers tuwt.

2.

Goune bolle-krolle holle,
 't Lijcket bernsch pittear,
 Jaen æf nimmen schijlt rju folle:
 Hab ick selne, SWEER,
 Az ick jouw? Ho! kin in jouwer
 Tjeaverye' oon-gean?
 Bazeltu naet, Fjilde-bouwer?
 Wa schoe 't oarz forstean?

3.

Dy soe 'k eer', mey rjuecht, oon-tjuwge
 Tjeaf-sall', stellery':
 Ijn dijn paetgjen' dat it swuwge,
 Stieltu 't hert fen my.
 Dy nu, 't hert ontnomme', ijn' dwelme' sirt,
 Stell't dy? swiete schelm'!
 Næ; dy herte-seller selm wirt
 Herte-tjeaf: Tjeaf-selm'.

E Y N.

M U W Z E-

B O A S T E.

Wijse: Si c' est pour mon pucelage.

I.

IJnne' oer-lang forlijnne jieren,
 IJn *Saturnus* tijd, by âds,
 IJn dy goune tijd, âd wrâds,
 Da de djier, æf 't minschen wieren,
 Mey eyn teale' in spraeck forfjoen,
 Oon elck-oarme' in praetje joen:

2.

IJn dy tijd wier 't dat in Minsche',
 Dat in fillig Cluws'ner siet
 Oone' igg' fen in rinnend' wiet,
 Dy de gave' hie, het hy winsche,
 Fen al 't jinge' hy hearde', æf fjoe,
 Dat it wirdde' allijck hy 't woe.

3.

't Berde dat in uwlle-koffe,
 Lânz dizz' sleat-ig, dear hy laey,
 Mey in Muwke noam sijn draey,
 Dat him, ijne flecht, ontploffte.
 Dit wun' Heer-om ijne laep',
 Fen sijn mouwe, slippe', æf kaep'.

4.

Hy floeg d' eagen neye stearren,
 In hy winsche dat dit djier,
 Dit Muwsintje' in minsche wier.
 't Ging ney' winsche, ney bejearren.
 Faer wier bly. Hy fet dizz' Pop
 Az eyn-berne dochter op.

5.

Az jæ faem, ney tijds forrinnen,
 Wuwgsen jeld in jieren hie,
 Tocht in socht uwz Cluwf'ner rie
 Om her boaste', in brijk sijn finnen,
 Want jæ hie to nimmen fal,
 Az de sterckste man boppe' al.

6.

Wa de kreftigt' nu mocht wezze,
 (Oermits jæ him salm naet fey)
 Brijk him de' holle dey oon dey:
 Hy koe 't tinsfe, fettje' æf lezze;
 Eynlinge' het hy him betocht,
 Æf 't de Sinne wezze mocht.

7.

Hy stoep ney de SINNE' in kâtte:
 Tzerl, dy tijd in stuwnen stjoert,
 Dy de wråd ruwn-om begjoerr't,
 Dy oer 't wetter, fersck æf sâte,
 Wadd't; boafchje' oon mijn Bern, dy nin
 Az de kreftigste' het ijn 't sin.

Kreftigt'

8.

Kreftigt' bin ick naet. Dy grijmme
 Tjocke wolcke twingt my wol,
 Dat ick az kaep-momme' om-rol,
 Dat ick om-rin az ijnne' fwijmme:
 (Sey de Sinne') y kinne 't fjean:
 Dearom mogge' y to him gean.

9.

WOLCKE, schoene y wezze mogge
 d' Alder-kreftigste? herckje my,
 Wird' mijn sweager bid ick dy.
 Seft! (sey Wolck') dat woe naet doge!
 Sjog, dy BERGHE' iz my to quea,
 Reyts ick him, hy breckt mijn ljea.

10.

Stege stant-frief', ftjuwgge holle,
 Dy for ninter duwckt nogg' wijck't,
 By waems kreft eack nimmen lijck't,
 Wird' mijn Berns man, fo y wolle!
 (Doz sprijk Heer-om *Monse'*-yem oon)
 Wezze' y mijn oon-boafche soon.

11.

Atlas gappe', ick mô't it lye
 Dat de Muwz mijn maester wirt,
 Dy my kraebbet, djiep, oon 't hert;
 Koene' y him to schoan-foon krye:
 Dy my hyer in huwd trog-bijt,
 Iz de sterckste dy ick wijt.

12.

Dear ney wurdde Muwz-man freage.
 Muwz-man swol fen edel bloed,
 Muwz-man heag fen hert in moed,
 Muwz-man sprijk: Ick wol it weage,
 Lauw' my dat schien' Bijld to jeft'.
 Wa 'z er kreftig jin mijn kreft?

13.

't Famcke' eack, to dizze' Boaste willig,
 Dit 'z de man dy 'k ljeafst bejear.
 Jouw' my trouwe kiermd-fe' al weer.
 Docken Boaste' iz my lock-fillig!
 Dear mey wippe Muwz mey Muwz
 Wol-fol-nuwge' ijn 't Muwze-huwz.

E Y N.

P A R I S

P A R I S

FORLITTENDE

E N O N E ,

IN HER KLEYEN DEAR OER.

De minne-sjoerige PARIS, sijn lock, fen rjeuechter dear trye Godinnen west to hebben, naet kinnende forfwye, forhelle it oon sijn ENONE, dy 'er ijn forscheat, in ijn 't djiepfte fen her hert om sichte, her forlies already tinsfende. De tijd, dy oer al rejarret, oon-siedde PARIS eergierghey, dat hy belleat sijn pleats ijn sijn Heyte Hoaf to beklaeyen; dearom forfierre 'er, op dat 'er sijn wijf ENONE, min æstertochtlijk, ijn bewilligje soe, dat hy fen sijn Heyte ont-beane wier, sijn fortjog onder teck fen yen Faderlijkje twange doz oon her ypen dwaende:

Ljeave helt! de Hijmmel wol my fen dijn besittinge, nu ick 'er my naest ijn forheerlijkje, æf-stelle, op dat ick, fen dy æf-schaet, dijn uwt-nimmenhey to libbeniger siel; witte den, dat in string besel fen mijn Heyte, onbreckelijcke wet oon mijn gehoarsamhey, mij fen dijn eagen, æf eere fen mij selme tjocht, wier fen mijn hert so pijnne-sielende suchtet, dat 'et sizzen oon min smerte better, az it uwt-druwckjen oon mijn tonge suwget. Dizze trienen, dy ick oon dijn meyren, in oon mijn quellinge jouw, in dizze drøve kley-wirdden oon alle beyde, kinne dy, hodi-nigh mijn schiedinge iz, betjuwgje: 't wier, buwtte twijvel, de schiedinge fen mijn libben, az de hoape fen dy weer to sjean, dy wrang-idsighey naet forswiet'ge. Jouw den to dizze wreade twang dijn bewilligje! ick siz wreade, oermuts jø my fen dijn ljeafde schaet: den naet az mey it lijv', want mijn hert sil dy, to pån fen sijn djiepe genegenthey, de helt fen sijn libben litte.

Trog dit pittear recke hy ENONE so, dat jø also daetlijk om sijn fortjean sichte: dearom hy, om her freeze to forlwietjen, her ijn sijn earmen sette, in sijn ljeafde-lefferye mey tuwzen paetkes oerbuyngde, twingende-sijn eagen, om sijn ontrouwighey to beschaedjen, trienen op dizze ljeafters ean sichte to sirtten, in her.

ijn fijn earmen, naet noagh kinnende trjiewwkje in muwlckje, sey 'er: Och, dat ick rjuechteford de rofen fen dijn muwllē ploaytfende, so wol de slijkels fen mijn oer-lyen, oermits ick dogge yenreys stearre môt, naet mjēan mey. O sinne! het det dy de dey fortoafjen? Myn siel, sonder dy to libbjen iz meer den stearren. Lit ick naet uwt dijn eagen, de ljuechten fen mijn libben, schiede. Mar myn bern-plichte twingt 'er mij to; de gehoarsamheyt forknôttet my to dit sringe befelne fen mijn Heyte, az sijn soon; in aeck twingt de ljeafde my, az dijn man, sijn wetten to forachtjen. Het schil ick den wezze? gehoarsamjende in tijgge soon, æf dy, myn schiene, naet forlittende, in rjuecht trouw ljeaver? môt ick alle beyd om-klimme? O onnutte wolle! oermits twae jinsrijdene naet ijn yen saeck wezze kinne. Bewilligje den, mijn schiene, mar buwttē dat ick wol, dat ick de wreadheyt fen yen Heyte, dy mijn wolle sijne twingt to folgjen, gehoarsamje. Dizze mistreastige ljeaftter, dy ondertwische, az trog to gritte quellinge stom, weynne, tocht oon PARIS dear trog uwt to bijlden, dat jæ buwttē him naet libbje koe, fizzende dear ney, mey rijzbosckjende stemme:

HO, PARIS! woene y jon ENONE! in du ENONE! dijn PARIS forlitte? Næ, næ, uwz nead-lot môt uwz nead-schick folghje; mijn dead, oermits jôn libben mijn deagen forljuechte, môt mijn graef, in jon schiedinge mijn ijvige æfwezzen wezze. Ick môt oon sijn licheme, az y oon mijn siel, forbuwne bliuwe, op dat, az de Hijmmel jo in straffe wol oplizze, ick dy mey jo besoeerje. Ick wol, wier aerne de Hijmmel jo liedet, jon ljeave gefilne wezze. Ick sil, schien mijn hert om jon wille sachtet, de smerte naet sielen, in alle onstomnigheden dear see fille mijn stanthefstighēy naet yens forwriggelje. Kin mijn hert so wol naet lye az jo beminne? Jæ dear mey swyende wirdde fen PARIS doz beantwirde. Næ, dijn hert iz naerne den to mijn ljeafde schicke, in mijn siel om dijn smerte to lyen. Ho (jæ weer) libbje ick az on-krestig ijne wrâd om to ljeafde fen jo to lyen? Ja (sey hy) oermits it de reden wol, in de swackheyt fen dijn aerd belettet. Het reden (weer-noam jæ) roavet my fen mijn rjuecht, in het swackheyt fen aerd iz so krestig dy my dear ijn lette kin? ENONE (sey hy) du kinfte om my wolle lye, az ick so min earmhertigh wier, dat ick it to-litte koe: mar dy to beminnen, in dat to bewilligjen binne twae jinsrijdige tingen. Ick leauw (sey jæ) dat jon forbod eere uwt haet az uwt ljeafde spruwttet. Het kâteste ENONE, (sey PARIS) beschildigēste my onnoselijck? in twijvel-ste oone wierheyt, so ney by sijn sjoer beferzen? Iz
 't ljeafde

't ljeafde (jæ weer) dat me, it jinge me bemint, forlit? Mijn fortjean iz, oermits de nead wetleas iz, onfchildigh, sey hy. Het de nead (fprijk jæ) nin wet, jon wolle kinfe wol yen jaen. Leer my dat ENONE (sey hy). Het hôfme jo, 't jinghe y witte, to onderrjuechtjen? in witte y 't naet, dat's mey jon wolle, sey jæ. O laefse! (hy weeroon) hestû beletten my, om mijn afwezzen foare to kommen, to deyen! miettigje de wreadheyt fen dijn wirdden hette. In Y (sey ENONE) woene y dat jon fchiedinge dy fchiedinge fen mijn libben wier, in dat y fen my foar hette tijd fchiedende, ick fen jo, foar ijvigh, fchaet? Ach mijn ljeave helt (fprijk hy) leauwefte dat ick dijn dea bejearte? iz 't wier, ick môt nummer nin bejearte hadde; in om dy dear fen to forlijckerjen, ick woe dat dit mijn leste warden wierne. Y, (jæ weer) fo y fe naet bejearte, y foroorfaeckjefe to minfte. Iz dat dijn dead foroorfaeckje, dat ick, foar lijts, fen dy fchied, (weer-helle hy). Het koe ick, azlû ftoarfe, oermits wy allijcke ljeafde dreage, ijn dijn fchiedinghe oarzen sock yen lot hoapje? in lijckewol môt it fchean. Sluwte het y wolle (sey jæ) forlit y my, ick forlit jo: ick fil, trogh jon ontrouwigheyt, my felme, mey my fen 't ljuecht to beroafjen, ontrouweze. Ljeave helt (hy weer) miettigje dijn lyen, de fthanthefligheyt iz 'er de rie to. Het fthanthefligheyt (jæ weer) iz 'er jin jon forandringshe to fetten? Hietstû my wif-holligh dat ick mijn fornimmen folghje? (fprijk hy) dijn fizen schil dy rouwe. Nim moed: ick libbje trogh d'yenige hoape fen dy weer to fjean. Och (sey jæ) ick ftear trogh d'yenige eangfte fen jo to forliefen. Æugje naet op dat dijn fmerte forlichtet, (weernoam hy). Stuttje meye feart de oorfack, az y de dead keere wolle, fprijk jæ. Ick wol, mar kin naet. (PARIS weer) Oon waem fil ick my den bejaen, freage jæ? Oon 't ongelock, a ftearre oone hijmmel-fchickinghe, antwirdde hy. Az 't ongelock oon mijn kleyen dea, inne hijmmel-fchickinge oon mijn fmerten blijn iz, schil ick den buwte help libbje? (jæ weer). Ja (sey hy) oermits daste dy trogh fordildigheyt heelje kinfte. Ho (sey jæ) jon a f-wezzen fonder ftearren lye? O Hijmmel! iz dit jon wolle, fo pearje 'er in ginftigh grafmey, op dat ick naet langer ijne illindighe wrâd libbje. Dat fwiere fuchtjen, dat her borst benauwe, koe naet to-litte datfe langer kâtte. De trienen rollene her oer 't eanficht, dat om PARIS, foar 't lest, to pactjen, in wol-fert to winschjen, jæ her, on-fter-tochtlijck, del boeke: in doz, blijn, feag naet, dat hy de flucht noam. ENONE! merckesse naet, dat dit de leste offerhânnen binne, dy hy æ op'focke âters offerje fil? och! dû

kinste dijn to krestige droafheyt naet jin-lean.

PARIS wier ondertwisfche ijn 't fchip, dat al ford ijne folle see sijlle. Hy forlear it ljeau fen 't lan. Lit im ferre, in uwz weer to d' earne ENONE keere, dy her kresten weernimmende, her gaest moed joe, om to her man jiette to petearjen, d' eagen om him to fjean, oon alle kânten weynjende: mar om naet. Jæ freeze 't jin-gefe naet sizze doarst. Jæ focht ógr al, in fuwn naet dat her fornuwge. jæ roan ijne binnenfte fchuwlhernen fen 't bosck, tinsfende dat her ljeauwert him dear forliffen hie: nu roftse, den hereke-se; mar jæ hearde naet den de weerftoyte fenne beammen, dy in fortriectigh luwd ijn her æren mecken. Jæ wirdde bedroafd, in, naet wittende to waem, om fen tjinge dat' er fen wier naet to twijveljen, jæ her toflechte nimme soe, kleauw oppe toppe fenne neyfte berge, wer fen jæ, fier fen her, her ljeavers fchip bruwzjen feag. Da bekibbefe her eagen fen to folle sjoen to hebben, in, om dat her dy miz-grijppe berouwe forwijzge herre om ijvigh to gâllen: in fen lyen alle heel forfierd, helle her ftemme op to dock kleyen: Wreade PARIS, het ljeafde mecket jo jin jon ENONE fo wread, het quæ so jin her goe, het forandering fo fthanthefig jin her ongelock? sizze my. Och! jon æfwezzen forbid'et jo my to antwirdjen. Y litte my den, onder fo folle deaden libbjende, in onder fo folle libbens ftearrende: libbens, dy amjende fuchtje, in fuchtjende amje, mar 't iz naet den her eyn: eyn, fwiet eyn, dat y mijn deagen, æflearre mijn nachten naet eynje, op dat de dead fen mijn smerten heldey hâdt. Dead, fwiete dead, dat y ney de tean fen mijn kleyen jon treden naet fpoedje, dat y dizze kliene muwllle naet ftoppje, in mijn eagen, fen herre trienen to firtten wirgh, naet toluwckje. Mijn hert fuchtet ney jôn jinwirdigheyt, om naet meer to fuchtjen. Wierom toafje y fen him to dwaen ftearren? iz hy fijn yesfche, az fijn græf, naet wirddigh? Græf, wol-beminne græf, y fille de yesfche fen it fjoer fen mijn ljeafde ijvigh bewearje; y, my befettjende, fille de trouwheyt fenne wrâd begriippje: y schille my, ijn mijn dead besitte, az PARIS my ijn mijn libben, befiet; mar y schille my jiette trouwer wezze, az hy my ontrouw wier, want y schille my, ijn mijn nachten, naet forlitte, allijk hy my, yn mijn deagen, forliet. O laesje! wer fchort it oon dat ick jons naet bin. Wol-oon, wol-oon smerten forgreatje sonder ophâden. Suchtjen ftoytje naet; jiemme, trienen, fille næ fordroye, in eynlinge, jiemme, ftraffen in pijnnen dy ick ly, az 'er aet greats oon jiemme wezzen ontbreckt, nim it firddig, op dat in ljeaf oer-lyen mijn ljuecht awtbliezet. Droave kersfen, dy mijn nachten forljuechtje, wirdde

jiemme naet wirgh fen jiemme illinde to fjean? mecket jiemme it bleackerende eagmerck fen mijn ongelock naet bliju? het baet it jiemme dat jieme de dey, oermits hy foar jieme naet blierket, fjeane. Forjitte jiemme rjuecht gebruwck den om dat fen jiemme trienen to forfolgen; in det da deade jiemme naet flearren, flearre trogh jiemme eyn wapenen: fordrinsfe mijn fjoerflammen ijn jiemmewetteren; forfirddigje mijn fchip-breck, op dat ick jiemme forlern habbende, forgongh.

Nauw hie jæ dizze leste wirdden uwtfpritsen æf, de droafheytt ijn krefft oon-waeghfende, formindere allenckom her libben, in ontlijoerigde her gaelten, dat her 't fprecken bejoeg, her da, al fwyende, mey forfchaete dingen, dy herre oon her eagen ijenbierren, onderhådende, omt dat jæ, de fpraecke weer kryende, her kleywirdden doz wecrnoam: Droave tinsfen, dy mijn rest beroerje, floytje, onder fo folle illinden, jiemme deadlijk ljeaf-leffjen, fluttje jiemme rin, in tinsfe op jiemme felme: litte jiemme hert krimpje oer de quellinge dy ick mey flijppje. Æf, kinne de oerfloedige onresten mijn smert formeerje, sparre jiemme krefft naet. It formeerjen fen mijn smerte fil het forminderjen fen mijn libben wezze. Libben, illindigh libben, woene y altijd libbje? Schoene y onftearlijk wezze? fchoene y næ ftearré? De finne forljuechtje naet meer jon deagen. Jon nachten, om jo ijn 't græf to toyen, môtte herre rin beginne. Wer ney toaf y, de dead forachtet jo! kinne y oer jo falm naet triômfeanje, in jo, trog jon eyn del-liz, oerwiene? Het eage y dat de Hijmmel jo oonfjocht? o laesje! 't iz naet az uwt mey-lyen. Hy falmé, hie hy eagen, begâlde jon ongelock. Ænget jo den naet dat hy jo jon misdiede forwytte fil? Hij fchil tjuwge, in nin rjuechter, dear fen wezze. Forhaeltigje den jon oerlyen. Dogge, wreade PARIS, fizzate my, eer mijn hân mijn hert, om dat 'et jo beminne het, forkirtet, wier aerne binne dy fchiene wirdden dy my oon jo forknoatten? æf dizze trouwe dy jon ljeafde on-breckelijck mecke; æf dizze ljeafde dy jon wolle mijn onderdienighe? Foy! fôranderlijcke weer-hône, y forftiette my foar mijn oonhelljen, jaene my jon iiz foar mijn fjoer, in jon ontrouwe foar mijn fiantheftigheytt. O goden! fchille jicmme, fo jicmme, om uwz kleyen to hearren, earen, in om uwz to firaffjen blixmen hadde, oon ENONIS kleyen, om dat jæ oon PARIS miz-dieden mey-lyig iz. onmeylyig wezze? in du, onbarmhertige fee, 't iz om naet datftu dy moar fen dizze moar der ljeafde neameffe, oermits datftu de moardner fen mijn ljeafde naet deyste. In jiemme wijnen, dy 't hert fen mijn on-

trouwe mey wijn fiedje, kinne niemme him naet sizze, dat hy, az foranderjen him beheaget, jiette fen fornimmen foranderje, in weer by fijn illindige wjv komt. Mar ô wreade! niemme blize fijn feylen mey ijdele hoape op. Du ontanckbare fee, du bife for fijn fchip flid; in niemme, ourjuechtfirddige goden, tijenje foar fjoerbaken him. Doz iz my alles, oppe dead ney, jin. Lit uwz den ftearre! Ljeave Ljeaf, ontfeanne mijn leste af-fchied: y filte jon ENONE, nogh ENONE her beminde PARIS weer fjean: y hadde my forlitten, ick forlit jo. Y kinne for in tijd, mar ick for ijvig wezze. Libbje fen mijn ongelock lockigh, in fen mijn delliz, az forwinner. Ick ftear, mar, ney jon ontrouwighyeyt, jiette tronw. Jon wreadheyf forgreatet mijn ljeafde. It oer-lyen iz my, oermits y 't my jaene. fwiet; in 't iz my leed dat ick, om to meer deaden to lyen, nin meer libbens hab. Mar ick hab mar yen hert, in jiette heart it my naet to, want y befitte it; jaene 't my den weer, om jo mey dit licheme, dat y eeren fo fjoerig beminnen, in nu forachtje, op to offerjen. Ferre wol! de dead neacket my: mar fil ick, fonder jo to fjean, ftearre? mijn agen, hâde flânne, fjeane niemme jiette niemme eanficht naet? Sizze de dey to mialle ferre wol, af sizze him learre dat hy 't, for niemme, oon niemme ljuecht fiz; in du, myn hert, dearfte fo ney oon dijn leste fucht bife, forfiedighje dy feu fuchtjen: wez fen dijn druwck naet gierig, betjuwg oon mijn man dat by dijn oerlyen foroorfeacket, in dat fo flû jiette libbelle, dat it naerne oarz om iz den om him to forfijkerjen, datfte foar him ftearfle. In du, mijn tonge, forklearje, for de leste wirdden dyfte æ fprecke fchitte, dit affchie, dat ick oon mijn minner nim, dogge wol: Ferre den wol, ljeave man! y libbje fonder my, ick ftear fonder jo. Jon ENONE iz rjuechteford naet meer ijune wrâd, af fo fijn deagen her ljuechtje, 't iz oarz naerne om, az her de wey fen 't græf, dat ick rjuechteford ijpen fjogh, to ijpenbierjen, om, mey mijn lichem, mijn illinde to bedobbjen; in niemme, ô yenfame pleatfen! dy tjuwgen fen mijn formeytfen wierne, wezze nu fen mijn ongelock tjuwgen. Foranderje, uwt droafheyf to mijn ongelock, niemme æg-blier-mjldte grientte; hadde de namme fen wijder-niffe, dear ford-oon de ongelockige nacht-uwlfen niemme, droave yenfamheyf, trog herre deadlyck gef jongh in guwlfen, fchrickljek meytje.

Jæ fpriek nauw dit leste wird uwt, æf her droafheyf trogh her kreft her forfwackjende, forbjuestere her gaesten, fo dat jæ, onder fo folle deaden, libbjende, altyd, fonder dat ftearren eyngel, heart.

O P

'T MUSYCK-SJONGEN.

W Y S E:

Het daget uyt den oosten etc.

I.

So 't yerdfeh' swiet-luwdig fjongen
 Uwz 't hert korts t'eare' uwt-tjocht,
 Tinss 't hijmmelsch' *Ing'le* tongjen
 Het macket dat in nocht!
 Tinst 't hijmmelsch' *Ing'le* tongjen,
Ing'le tongjen.

2.

Kin me' hier so swiet musijkje
 Dat Goads Gaest 't hert ijn-giet
 Fen Goads frjuene': het fil 't lijckje
 By 't hijmmelsch' ijvig liet?
 O Goads frjuene! het fil 't lijckje?
 O frjuene! sijckje.

² Reg.
^{3.} 15.

U W T.

F 3.

FROM-

FROMME LJUE ÆG-WIJT.

Tean: Snel rebel &c.

I.

In from minsch' mierckt op God,
 In from hert eag't op God,, Ja God.
 Hy werzet wrâd, in wrâdsche dwaen,
     Neam't yerdsch' schijn
     Swiet fenijn,
 In al her jaen forjaen.

2.

Hy reck'net naet in mijtt',
 Hy wirddig't naet in mijtt',, Ja mijtt',
 Al 't jinghe' allijck in schaed' fordwijnt,
     Al het eyn't,
     Motte scheyn't,
 Æf rôastget, hoe 't eack schijnt.

3.

Hy timm'ret naet op 't fân,
 Hy trouw't nogh bouw't op fân,, Ja fân,
 Op wetter-winst, op weyd-forstân,
     Djier ijnn' fjild,
     Kreft, æf jild,
 Nogh siette'-oon-sietten-lân.

4.

Ijñne' hijmmel iz sijn thuwz,
 Ijñne' hijmmel iz sijn thuwz,, Ja thuwz,
 Ja d' hijmmel iz sijn gruwñ'leas fwiet,
     d' Hijmmel-minn'
     Fet sijn fin,
 Hert, siel, ijn fest' geniet.

5.

Ontmet him 't gjealp' Rea-mar,
 Ontmet him 't djiep Rea-mar,, Rea-mar,
 Ontmet him 't bijld des deads, Jordaen,
     't Det nin schea:
     Ho! schoe 't quea?
 Nee: 't wirt sijn hijmmel-baen.

6.

Doz reysget hy lânz' wey,
 Doz reysget hy lânz' wey,, Ja wey,
 Uwt yerd'fche' Egipt, trogg' torr' woastijnn',
     Fol fortriet,
     Soer, on-fwiet,
 't Blier hijmmelfch' *Can'an* ijn.

œ y t.

*Dy Minn', dy mild' lib-teeljend' Minn',
 Dy thauwer-wisp' fen hert in sin,
 Dy Min, dy wezz'net all' wráds uwre,
 Dy druwg, in loste', in hielt' in wietl',
 Mey seyn in filligheyte' oer-jiet,
 Dy Minn', behád-stijpp' dear Natuwre,
 Wier buwtte wrád ontwrád' ring' wier,
 Glanz-gloarret ijn dit wircks pampier,
 Az, ijn 't elbast, gitte' ebb'ne doppe;
 Az pearle' iju 't goald, az djoer-wirdd' stient'
 Ijn 't Keninginn'-breed-klæd, puwck-schient';
 Az juwn'-stierr', az sinn'-striel' fen boppe.
 Wa schoe naet Rijmers roeme uwt-roppe?*

IN 'T STAMBOECK VAN S. A. GABBEMA.

De wrád in wrigge fen natuwre,
 Æf learre fen natuwre ontaerdgjet,
 Forwrád't forwrigget jiette' elcke' uwre,
 Mits elck eyn jocktme' in ruwd' ljeafd'-kaerdjet.
 Nu reamtme' in KAINSCH boall'-broar'e-ombringer,
 Fjuecht-Ridd're great fen moede' in diede;
 Nu 's NIMROTSCH' kuwpper Steats stoan'-finger.
 Nu 's NABAL noatighe' had-to-riede.
 Nu 's ACHANS taelt' trouw' handeling.
 Kirtswijlle' hiet me' ABS'LOMS Stjiemmoars kreft-fuwl.
 O wrád forwrigge' ijn alle dinge!
 O 'k seag dy 't eyn' ijnn' eyn-leaz greft'-kuwll,
 Wier 't naet dat lomm'ge Goads-beminne', in
 Trog-fill'ge, oon-witt'nerz, dy ontschalcke.
 Oon-waegsje' ijn kinst, leare', æbel-finne' in
 Ijnn' deugd-spoar'e, az mijn' greate Stalcke,
 Mija *Rijm-Faems Mæcenátsch'* stijp-balcke.

E Y N.

OOR-

O A R D E D E E L.

N Y Z G I E R I G E

JOLLE IN HAYTSE-YEM.

Hertse Boerr'-ljue, komme buwtte,
Gábbe, Gerben, Tjálle, in Royts,
 Gauw de doar lit ijpen fluwttte,
Homme, Haytse'-Yem, Fantfen moyts,
 Rinn', rinne' uwt, ey wezz' naet logh,
 Kijcke, kijcke, lóke, fjogh,

Haytse-Yem.

Iolle, het 'z 'er nu to klearjen?
 Sjoghste dear fo folle nijz?

Iolle.

'k Sjogh dear Sted-ljoe triömfearjen,
 'k Leauw dy Sted-ljoe binn' naet wijz:
 'k Wird naet wirgh, nogh sed fen fjean,
 Ney dy málle móye klean.

Roucke, Reylof, Redle Fransen,
Ljobbe, Ljæffert, Lolcke-mijg,
Nólle, Mólle, Melle Hansen,
Grætske, Betske, Lealt in Yg,
Ids in Uwble, Pæck in Lolck,
 Lôytse het in nijlick folck.

Sjogh dy greate Maesters holle
 Momme' uwt focken kreag' naet fjean:

G

In

In dear efter him, dy dolle,
 Iz trog-hackle' oer al fijn klean;
 In jæ Faem fjocht uwt her hier,
 Az in wâd-appes' æf wijld djier.

Feynten! Feynten! fjæ dy minger!
 't Lijcket naern' nogh naerne ney!
 Lôytsfe dear, in sijden flinger,
 Fijt! ho môy iz Moar dear mey?
 Jæ, mey al dy kânt oon 't doeck,
 Iz be-momme allijck in spoeck.

Jiette' yen feal forwiell'ne tâbert!
 O de weyn dy rint to red!

Haytse-Yem.

Iolle-mijg, ho doz, âd fwâbert,
 Komste nummer naet ijnn' Sted?
 't Lijcket naet, dock hernsck pittear.
 Biste dol, æf fol fen bjear?

Iolle.

't Iz nin bjear nogh mâlle raenjen,
 Dear my ijnne holle leyt,
 't Deart my op dy strijppen, fraenjen,
 Op dy stedsche' hovirdigheyt.
 Licht wy, om dy freamde klean,
 Jiette' yen freamde pleage' ontfean.

Haytse-Yem.

Mar! min feyt 'er fen, mijg *Iolle!*
 Bistu nu so fwier fen holle
 Datste splinter-fjoghste, stalck'?
 Ijn dijn eyn eag iz in balck'.

Ijn dijn tuwn iz noagh to wjoeden.
 Bern, het hettet to betjoeden
 Dat me' oars leck in breck beguwcht,
 In eyn fuwl naet yen reys fjuwcht.
 Iz 't naet tjoe dat minsken eagen
 Wijtge' om oar' ljoe quea lânz pleagen,
 Lôytfe' al 't jinge' in oar' begiet,
 Nin lilck dat uwz felm mis-ftiet?
 Speeg'le dy reys, ijn dijn sinnen,
 Fry fen buwtte in djiep fen binne,
 Tinkste' it tijgge' oer foare in ney,
 Fen dy falm (:Mijg:) rinste wey.
 Bert it naet, korts alle Sueynen,
 Du in *Duwckle*, *Buwe'* in *Heyne*,
Ieppe, *Iackle*, *Ieyp* in *Frâns*,
 In so by de gou ford lânz,
 Az jiemme' ijnne boerren komme,
 't Himbd opp' borst benaeyd mey blomme.
 In mey beamke-letters, beyd,
 Dat den bleat in ijpen leyt,
 d' Himbd-rôck wijld mey sijde sticke:
 't Waembis gat oon gat trog-pricke:
 Lânze rieme' in fôle-jacht:
 Lijcket dat naet rju ney pracht?
 Jiette fwy ick strijppe' in koarde,
 Lânz dijn wijde broeck om-board:
 Fen dijn locken, giel az waegs,
 Dy oere' earen hingje az flaegs.
 Soe 'k fen fanne pronckjen sprecke,
 Mijg, de holle schoe my brecke
 Foare' ick 't heal, ja hette fey:
 Dearom lit ick 't efter wey.

Gietme den ford ijne tjercke?
 Nee: mar aerne to jier-mercke.
 Æf me keatst oon' schet-jefts tijd.
 Den to bjear mey *Monts* in *Yd*.
 Jiet den ijn, het mogste better,
 Baernde wijn in bjear, az wetter.
 Den iz 't: Keal-fincke', hâd dijn beck,
 Æf ick bruy:-dy wol, dy spreck.
 Dear stiefte' (æf yen fen dijn boerren)
 Mey in hogge, fen sijf stoerren,
 Soe 'k dy to-jaen? ha Broar-mijn!
 Lest dy dat, soo fljueg 'er ijn.
 Den iz 't Dijvel, Deale' in Wierme!
 Dat de famnen gällje' in kierme.
 Recket den yen oppe reg,
 Dat iz 't Lân in sijck're plæg',
 Wotte den dy salm naet klearje,
 Lit in oar, mey free, bragearje
 Lânze frye Heerne wey:
 Dwaen'se quealck, so dog 't naet ney.
 Sijde, doeck, forwiel in lecken,
 Krigget minsche' (om so to sprecken)
 Fen om heag, om, lijts in great,
 Ijn to klaeyen, elck ney steat.
 Sjoghste' immen t'oerdwealsch behinge.
 Tinck: Ick mot mijn eyn hert twinge.
 Klieuwt de miette' aerne' immen oer,
 Tinck altijd, *de miette iz djoer*.

Iolle.

Woene' y uwz ney sock folck lijckje?
 Momme herre naet ney-kijckje?

Haytse'

Haytse-Yem eernet al to hird.
 Ick ontsjogh jon âd wijt bird,
 'k Wol jon jeld eack naet jin-snappje,
 Oarz foe 'k luwd in gjealp uwt gappje;
 Aade dit riert ig nog seam.
 Sjogh jæ slijppje' in heele kream
 Fen klear nea-leas pronck (goe mannen!)
 Mey in wob om hals in hannen:
 Fijtters djagg'ljer bye ruwz:
 Lijcket dat ney 't môy fen uwz?
 Jiette dwaen y klear to witten,
 Dat jon jeugd al iz forjitten.
 Schoene wy, az âde ljoë
 Schoarje' oon' tjercke-weag', by djoë,
 Mey in druwg forklomme praetje?
 Alle famnen foene' uwz haetje.
 Jeld njoet, de jeugd hette wijld,
 De jeld kearig, de jeugd mijld,
 Jeld gods-tjienftig ijne tjercke,
 Jeugd licht-schoncke' in bly to mercke,
 Jeld by huwz, in jeugd to bjear,
 Dat 'z foar beyd in âd menear.
 Drinckjen, keatsjen, donfjen, spijlljen,
 Ealjen, stjoeyen, borttjen; lijlljen,
 Gijzjen, gobbjen, trog in dey,
 Fuwget uwz: jeugd bringt it mey,
 Lit ick de' hijnst fenn' stâl reys liede,
 Az yen folle wol beschiede,
 Boeyts ick immen oon sijn tuwt,
 Dat 's de jeugd, dy wol 'er uwt.
 Az wy to jon jieren binne
 Sille wy (az y) beginne

Om to tinsfen oone bier:
Den iz 't tijd, 't iz jiette' al t' yer.

Haytse-Rem.

Sinne-leafse nârre-grillen!
Wier to ljeacht fen kersfe' in brillen
Az in uwle naet fjean wol,
In fo blijn bljeuwt az in moll?
't Mjean fen nye' uwt-schett'ne krowden,
't Merckjen fenne kealle-huwden,
't Bern-belieden oon in oon,
Mijg, het feyt dat? O Broars-foon!
Mennig jongh in dertten minfche
Suwn, ijn kreft, ney wâd in winsche,
Juwns fol-nuwge giet ney bed,
Wirt mey finne' op-gong belet.
Dy reyn kin dy eack bedrippe.
Ljeapfte juwn, moarn meyste krippe;
Kiemfte joed dijn krolle-holle'-hier,
Moarn, muwlck, reckeste' ijne bier.
Tinck, Mijg, dy ijnn' fuwne smoarje,
(Lit 'et fry dijn hert trog-boarje)
In ijn wrâdsche tjiens forgean,
Het schill' dy, hier ney, ontfean!
Dogge' ick lit dat dear by blieuwe.
'k Nim; dijn jieren mogge klieuwe
To mijn jeld, æf jiette meer,
(Ney mijn winsche' in dijn bejar)
Schoene den dijn straemme schoncken,
Flesck-fortorre huwd in boncken,
Kâde, kromme, laemme ljea,
Stjonckende' amme, fuwl in quea;

Schoe dijn muwlle fonder toscken,
 Rachel-quijl, in qualster-boscken,
 Ægen, æren blijn in doaf:
 Ijn 't kirt, staemme sonder loaf,
 Tjienje, az heagste' in wirdigste' eere,
 t' Offerjen uwz ljeave H E E R E?
 Heart de wråd de reame'? (ô Sot!)
 In de dræge môlecke God?
 God de fluwck, de wråd de blomme?
 Jonge tzierl, dat kin naet komme.
 't Wier by âds in oar meneer,
 't Eerst, dat God joeg, joe-me weer.
 Lit uwz jiette, ney dy wijze,
 God fenn' jeugd oon tjienje' in prijze;
 Lit, az oar' ljoe uws misdwaen',
 Herre' uwt ljeafde dat forjaen;
 Lit uwz op uwz stear-dey tinsfe,
 Lit uwz de' earne nead-drift schinsfe;
 Lit uwz, al uwz libben langh,
 Hâde' uwz quea bejearte' ijn twang';
 Yer in let ney de' Hijmmel trachtje,
 In om 't ijvigh 't yerdscck' foarachtje:
 Den fil God uwz, ney dizz' tijd,
 Ijvig fillig meytse' in blijd.

œ y t.

R E A-

R E A M E R I N S A P E .

*Yer' moarn sjongt Reamer lânze wey,
Ijn 't opgean fenne sinne.*

*Broar Sape troayt him efter ney,
Dy wol to Lân uwt rinne.*

*Mar Reamer tjuwgt, dat hy dear mey
Nin rest nog' free sil winne.*

Stemme: *Galathea geestigh dier, &c.)*

I.

Reamer. **W**ol-kom', freugde fenne wråd,
Had-ljeacht oere stierren,
Griente, kruwd in blomme-fåd,
Mietter fen uwz jierren,
Hijmmel-eag, dy 't al oer-fjoght,
Dy uwz dauwe' in miste' ont-tjocht,
Dy uwz 't fjield bemiellet,
Ja mey goud oer-striellet.

2.

Kersfe' in laempe fenne dey,
Uwlle-fijne', iyz-teyer,
Moude stuwer, droegge-wey,
Nacht- in fróast-forjeyer,
Ljeapper oer it wiet in druwgh,
Ruwn-om-rinner, nummer sluwgh,
Yer in let allinne,
Wol-komm', wolkomm', SINNE.

'k Sjogh

3.

'k Sjogh de nacht al rju forfleyen,
 Mey sijn bruyne wjuwcken.
 Alle man dy rijst oer-eyn,
 In begint t'ontluwcken:
 d'Yene pluwget, siedet, eyd't,
 d'Oare schiep in ky forweyd't,
 Elck iz drock ijn roeren,
 Om sijn dwaen to stjoeren.

4.

Alle djier, forhuwge, sit,
 Rint, sjuecht, ljeapt in dônsset,
 Brinsget, derten, boeytte wit,
 Blærret, bôllet, gônzet:
 Eyn in gies ijn 't wetter sjuerckt,
 't Wijlde fuwggelt tuereljuerckt;
 Libbje' ijn free in resten,
 Boeytte scheel in lesten.

5.

Lesten, wjerom fwit in bloed
 Fen uwz ljea môt drippe.
 Jæ benimme uwz hert in moed,
 Dat uwz schoncken krippe,
 Sonder rest, korts, let in yer,
 Neye pluwge, neye djier;
 In, al het wy schraepje,
 Kin dat schird naet laepje.

6.

Jiette liet ick 't gean fo 't môcht,
 In ick schoe my dilde,
 Datme *rest* in *free* dogg' socht
 t' Hâden ijn uwz hilde:
 Mar de Free, dy ljeave Free,
 Ræget me' uwt, ijn dorp in stee,
 In me bret krakeelen,
 Schorting, moeyte' in scheelen.

7.

Scheel fet eed in wird to loar
 Alle uwre' in stuwne,
Scheel drieuwt frjuenschip boeytte doar
 Twisfche ljeave frjuwnen.
Scheel fet tjercke' in wer ijn roer.
 Ja de wrâd ijn koal-ljeacht fjoer,
 Och! wa djiept nu wiette?
 Wa sil 't gleôn uwt-jiette?

8.

Oalje' in swevel, ijne brân,
 East me' ijnn' pleats fen wetter.
 God! doz baernt uwz ljeave lân
 Helsck, in 't wirt naet better.
 Kuwppjen, guwtjen, wrockjen, twist,
 Nijd, spijt, spot, foried in list,
 Mey oar' pest-djier spoeckje,
 Jeldje, wispje' in smoeckje.

ſjuecht

9.

Sljuecht in rjuecht, yenfadig, from,
 Lijcket me fen boeytte;
 't Hert iz duwbbel, falsck in krøm.
 Hiet fortoarst ney moeyte.
 O! dit wytget naet az quea
 Oer elck sted, oer goa in gea:
 Doz sil d' Hijmmel-roede
 Uwz uwt-feye' in wjoede.

10.

Tjuts-lân wier uwz spegel klear,
 (Speeg'len wy uwz jiette)
 Ho stjoerd' God sijn pleagen dear
 Freaslyck oere miette:
 Mar, wa wecket fen dy spoar'?
 Ninter speeg'let oon in oar:
 Sonder sjean æf hearren,
 Rintme ney 't fordearren.

11.

Goune SINNE! duwck in blicuw;
 Løyts: oone' oare' igge' hinne,
 Werzet dy uwz stjonck-bedrieuw,
 Dog' dijn hijnzer rinne,
 In dijn laeytsfende' eag dat gljoerr't,
 (Trog de lest dy 't al bestjoert)
 Beyde' oer' boase' in fromme.
 Wa kin God ontkomme?

H 2

W 2

14.

Wa ontrint dy Rjuechters pleag',
 Dy de wrâd om recket?
 Wa blijn-doecket socken eag,
 Dat de sinne mecket?
 Dy de nacht ljuecht az de dey,
 Dy nin on-rjuecht dilde mey,
 Dy mey fjoer forsmôrre
 Sodome' in Gomôrre.

15.

Mar, al kâtte' ick alle moarn,
 't Wol dogge' oarz naet wezze;
 't Iz in 't blieuw't oer-al fordoarn:
 God wol uwz genezze!
 Meyts uwz, heagste, wirdste goed,
 From fen hert, op-rjuecht fen moed,
 Dat wy lânz jon paeden,
 Komme to genaeden!

S A P E.

*Hou! Reamer-frijuene'; God sterck jon freugd fen binne.
 Sjong y? Goe moarn. Doz yer op 't paed? Wier hinne?
 Kloeck oone gong?*

REAMER.

Al fest, ick nim 't naet red.

S A P E.

*Maet, ick gong mey, al wier 't oer tuwzen mijlle.
 Æf, woene y t' schijp, de see wol ick oer-sijlle,
 Ney de' oare'ig wrad; uwz eyn Lân bin ick sed.*

*'t Hert wirt my kâd, in ijn mijn borst forklomme.
 Mijn eagen wiet, ijn trienen môt ick swomme.*

'k Besjiet

'k *Bessiet. Ick fear. Mijn ænge siel dy blet,*
Oermuts ick sjogh 't hert fen uwz Lân trog-snyen
Trog leaz forrued, uwt-sirijckjen, bijferyen,
Nijd, wrecksjochte', mey oar helsck in dijvels brez.

R E A M E R.

De wrâd iz wrâd, in blierwt wrâd, wer y geane.
 Tjogh' east in west, æf suwd in noard, y tjeane
 Oer-al by ljue fol on-gerjuechtigheyt.
 O *Sape!* Broar! wier aerne' y geane af komme,
 Dear giet de guwt, ijn fromheys kaepe' oer-momme,
 Dear ly't, in duwckt de' oprjuechte sljuechtigheyt.

S A P E.

'k *Sil, fier fen uwz, muwlck, better libben sijne.*

R E A M E R.

In mist it, so bereysgje' y duwbb'le pijnne,

S A P E.

De fill'ge Deugd iz klear fen uwz forteyn.
 'k *Sjogh* mey de *Gods-tienst spot in tuwl bedrieuwen,*
 'k *Sjogh* hovird, noaz-wijz, wean-wit'er op kleuwen,
In schoerren, trog 't hyer-kleuwen sonder eyn.

In lóyts ick ford, it hert wirt my trog-dolge,
 'k *Sjogh 't heylig' rjuecht trog onrjuecht sterck forfolge,*
't Gewelt dat drieuw't 't onnos'ele sore swiep'.
 'k *Sjogh* wreadheys fuwl in lilck hier triomfearjen;
Ick sjogh mey wrijt in spijt de *Free fexcearjen;*
 'k *Sjogh* laeyts in guwch wjueck-draeyen az in heap'.

Ho schoe in from, rjuecht-uw't, seft-sinnig minsche,
Dynaet az free, rjuecht, heafde' in Goads-freez winsche,
Yn docken tijd in stuwn; ijn docken Lân;
By swerren, flockjen, beestig' bjealgerye,
Trog 't heele jier, sneyns, wirtse-deys, him flye:
Dat mey naet wezze ney mijn sljuecht forsjân.

*In æf ick bleauw, het kin ick oarz forwachtje,
 Az pleage' op pleage'? uwz fawnen, ney ick achtje,
 Meytse' uwz to fijne' yerd, wetter, luft in fjoer:
 't Swird blixemet, de roeren hear ick tongerjen,
 De wijlde djier, wijd-gappjend', ney uwz hongerjen,
 Lânst, ick fortjog, 'k blieuw langer naet in oer'.*

R E A M E R .

*Sape', y fortjea, ney 'k hear. Gôd wol jo liede.
 Mar hertse' in wird, swier-holle', eer dat wij schiede,
 Rin naet jon Lân, mar tjog de wrâd uwt. Hey!
 Y dwaene' az 't hert; az 't schetten iz, fil 't rinne
 Trog bosck in beamte', oer fjild in heyde hinne,
 Dogge', al wier 't komt, it bringt sijn lyen mey.*

*Y gnorje doz, het wol y 't Lân be-kibbe,
 Gong uwt jo salm, wol y fornuwge libbe.
 Salm binne wy uwz eyn fortriet in pleag'.
 d' Oprjuechte dcugd let yerzen, siel nog sjoer-wirck;
 Mar sliet alljck in klippe', æf getten moerr'-wirck,
 Dat wijck't nog schrickt foar sloarm nog swiere fleag.*

*In from gemoed, al woe de wrâd-om-keare,
 Dat het, dat hâd't, ijn God, 't jinge it bejeare,
 Moed, wille, treast, fornoeyen, winsck in wâd.
 Al bloeyde' er aerne' in Lân ijn free in resten,
 It leyt oere' heap trog op-roer, schoerring', lesten,
 Eer y om-sjæ, ney wijze fenne wrâd.*

*Hier blieuwt nin ding ijn yen in 't selle wezzen.
 Y fijne' it klear ijn 't heylig boeck to lezzen,
 Ho Gôds eyndom (oar folck oon-rier ick naet)
 Den ijn elckoar' fortjiz'd, trog moeyterye,
 Den onder dlzz', den oare slavernye
 Om-tommele' in om-dreauw, fordruwckt, forstaet.*

S A P E.

*Ick wol dearom, (foar dat in Lân trog pleagen
Uwt-schomme wirt) omtjean lânz oare weagen.*

R E A M E R.

Y fluechtje' az *Kain!* æf learre', az *Jonas* die!
Tinck, *Joseph* bleauw, godfruchtig, ijn Egipten,
In tjienne God: *Loth*, *Abra'm*, oare' uwt-slipten ..
Ninter sijn Lân, az ney Gods hiet, in rie.

Het, het kin't Lân æf de' heele wrâd my deare,
Hâd ick my rjuecht from oon uwz ljeave HEARE:
Dy all' ding sjoert to sijn forkoar'ne best.
It gong my jin, ick wol it willig lye,
It rin mey my foar' wijn, ick wol my flye
Ney de' Hijmmel wol, dear bin ick ijn gerest.

Dear komt in tijd, dat all' uwz' moeyte' in pijnne
Eyn nimt, in alle' uwz weer-moed fil fordwijnne.
Den oermits 't ijune wrâd naerne' iz az 't heart,
Blieuwe' ijn jon Lân, bidd' God dat hy 't wol spearje,
Dat hy uwz all' wol mey sijn Gaest rejearte,
In habb' nin Lân, mar de' Hijmmel ijn bejeart'.

œ y t.

TIJD-KIRTTIGE PITTEAR LANZE WEY

TWISSCHE

EGGE, WIJNERING

IN GOADSFRIJEN.

*It buytte Lân „ It iijn' steds libben ker:
Wirt plachte' oer' hân „ In wijzge' iijn Goadsfrjuens wer.*

WIJNERING, ho! doz gnepper gled?
't Iz Snjoen, ick tinck y gean' ney' Sted:
Ick wird jon fillchip, toave' in bijtke.

Wijnering.

Ey gauw den, gea-man; my wirt wijtge
Dat ick to let to mercke kom:
Mijn gong fâlt traeg; de. wey iz krom.

Egge.

Ho mô't in huwz-man steez-oon rinne,
Trog tjock in tin, oer miede in finne,
Ijn wiet, ijn druwg; den hiet den kâd;
Al wirtme klomsck, in traeg, in âd;
Dear 't sted-folck, bye druwge fritte,
Fen modder, wæse' æf wiette witte.
O wenne' ick ijne sted! my tinckt
't Iz klinck-klear goud al het 'er blinckt.

Wijne-

Wijnering.

Mar EGGE! Broar! y binne derten,
In buwtte gaey! tinck y 't fen herten?

Egge.

Ick hab wol tuwzen-reys oertocht,
O dy so fillig wenje môcht,
In dwaene' in binne-huwfsche neering',
In keappenschip æf oare' hanteering'.
In Piff'-belôytsfer, in Brabier,
In Abbekaet æf socken djier,
Jæ smeye 't jild ijn blauwe secken,
Al sonder fwit æf ljea to brecken:
Jæ hadde macklijck winsck in wâd,
Ja alle wille fenne wrâd.

Wijnering.

Ho fet foppje' oare ljue petiellen,
In boerr'-ljue ky jae greate miellen:
Mar ljeauw it fry, mijn Frjuen', ick siz,
It lijeket sommes meer az 't iz.
It schijnt rea-boeytter oone beame,
Al iz 't nin tomm'-brie binne seame.
Al tilde my de Sted ijnn' topp',
So joe 'k, om 't Lân, de Sted de schopp'.
Ick keaz de romme lôft, fen buwtte,
Eer ick my liet ijnn' Sted be-fluwttte.
Dy môt, hâd wachte' in burgers-lest;
It ijpen fjield befâlt my best.
Ho woene' y fill'ger dwaen be-rinne,
Az 't lockig libben dear w' ijn binne?

Uwz flesck in speck, trog 't heele jier,
 Tzijz, boeytter, mólcke jaene' uwz djier,
 It hiem jouwt boeyff'-koal, wirtt'len, râpen,
 't Hoaf kersfen, pèrren, prommen, âplen,
 In 't sie-lân folt uwz berge' in schoerr',
 Dat jaene wy goe-keap æf djoer,
 Al ney de jier-gong' schreag æf mijld iz,
 It lijts gemienlijck djoer-fen jild iz,
 In rispje wy 't oerfloedig ijn,
 Al jilt it lijts, dat iz nin pijnn';
 De mennigte kin jiette gearje.
 Het keappenschip soene' y bejearje
 So from', so nolck, so ruwn, so rjuecht,
 So nommel, so yensâdig-sljuecht?
 De Sted bret leaze, tjuest re lægen.
 d' Yen' sijk't dear de' oare to bedrægen,
 Ijn wirdden, ijn ont-hietten licht:
 Eack schort it wol oon miette' in wicht.
 Ho beestigh kin him yen forgisfje,
 Dy ordenaarret ney 't y pisfje?
 in donget hy den 't tjercke'-hoaf fet,
 Sijn wruwg-wierm pricket yer in let.
 d' Yen' krincket hy wit, sin in wezzen,
 d' Oar', reyts wol hab wol, wirt genezzen.
 In oar' nimt lean, om dat hy smerr't
 Jôn earm æf schonck, dy hy fordeart.
 In oar' wit neye kinst to bijzjen,
 Hy wit jôn rjuecht so krom to tijzjen,
 Dat, jon rea-flinders schien forsleyn,
 Y witte fen nin plachtjen eyn.
 Frijuen', dy 't doz schraepje, gearje' in heapje,
 Het schillef' neymels 'er for keapje?

Jæ bjealgje troggeans dol in fol,
 De finnen rôllje hol oer bol.
 Doz giet de krouwck' wol langh to wetter,
 Mar recket ijn it eyn to pletter:
 Naet fry fen ljea-breck, sinerte' in swit,
 Ney jo tinckt, dy naet better wit.
 Kom ick ijnn' Sted, dear fil ick fijne
 Mijn *Lân-heere*, dy swit fen pynne;
 Hy wrieuw, hy kiermt, hy sjocht so tjoe,
 Naet oarz az æft hy kacke woe.
 Ho komt Lân-heere' ijn dock beswieren?
 Ick joe request ijn, folle jieren,
 (Den wijst sijn gong-stoack': ey! wijck'! wey!
 Stæ! blieuw'! moart! kom my naet to ney!)
 Ijn 't eyn, ney 't bjear- in wijn-gelaegjen,
 Forkrigge' ick *Fiat* mey dit plægjen:
 Nu neamtme my in *Podagrist*.
 Ick tocht, y binne wol forgnist:
 Op socken wetter socke fisfchen.
 Sijn boerr'-man sjog ick ondertwisfche
 Fordrinst korts, in forfmoarre' ijn wijn.
 Hy neamt sijn pleage *Flerecijn*.
 Sijn noaz fol druwen blauw oer-knoeyste,
 Sijn ænsicht rea be-pockt, be-poeyste,
 Dat grijmmet az uwz bolle beck,
 Op-swoln, az lille-piepkers seck.
 Ick lôyts al ford. (Mar ick wol swye
 Fen ljue to-rotte', in minsck' soe spye,
 So meager, tor, so giel, so wijt,
 Jæ binne mærg'e in koeytten quijt)
 Dear 's-yen dy recket ijne *Teering'*,
 Om dat sijn Lijz' drieuw blijnne neering'.

In dy rint ijvig ijnne fuwz'.

Egge.

'k Hear leck in breck fest bye ruwz'.
 't Iz Steds ontijgge' al het y sprecke.
 Iz 't onder uwz alle' heel folmecke?
 Maet, az ick ney gebreck om-seag,
 'k Fuwn fuwnen noag, by uwz; ô pleag'!
 Ick æm'l'er fen in eyn-leaz' rijgge,
 Ja wol all' dey, eer dat ick fwijgge.
 De Stedden hâd ick jiette best,
 Dear slijppet me' alle ding to nest,
East-Ynjen f'jog ick dear forkeapjen,
 In *Tirck in Parff'* herr' waren heapjen,
West-Ynjens schat, in *Spaenjens* fwiet,
 Ja *Franckrijcks* djoer dol-hollig wiet,
 Mey alle snorrepijperye,
 Dat wy uwt *Noard-*in *East-Lân* krye:
 De nigghet dy me' er heart in f'jocht
 Uwz 't hert to 't ear in eag uwt-tjocht.

Wijnering.

O Lanst! ho praete' y mey jon muwlcke!
 't Wier wirddig dat ick 'er mey tuwlcke!
 Nijz-gierigheyt soe gauw forgean,
 Mocht'n y it alle deagen f'jean.
 Y f'jeane' ijnn' Sted in schilderye
 Dear foar jæ houndert goune krye,
 It lijcket wetter, beammen, djier
 In æft 'er huwz in minfche' ijn wier:
 Mar, az y 't tuwzen-reys bekijckje,
 't Kin oarz naet az dat selle lijckje.

Mar

Mar buwttē op 't Fjild beloaytfe wy
 In libb'ne wonder-fchildery',
 Dy, az we' him tuwzen-reys beschoagje
 (Lit, lit j' op weytfe', ô Faer, y droagje)
 Jæ 's altijd oarz, fo fier az heyn;
 Op 't Fjild iz nijgheyt sonder eyn.
 Hier iz in blomme' in bled ontfletten,
 Dear iz in griene leat uwt-schetten,
 Hier draeyt in ljeap, dear fljuecht in duw,
 Hier rint in fchiep, dear giet in kuw,
 Hier buwgt it nôt az wetter-weagen,
 Dear bleack'ret uwz in marr' foar' eagen,
 Hier sjeane' y 't tjuester, jinsen klear;
 In ondertwisfche dreunt uws 't ear
 Op 't fwietft', dear tuwzen kieltjes klinckje,
 Min mey nin swieter luwd betinckje.

Egge.

IJnn' Sted klinckt olger in ufijk.

Wijnering.

Dat toetjen het by 't ljuerck nin lijk',
 By 't uwls'-holtje, by cijs, æf fwealtje,
 In jiette min by 't nachtegealtje.

Egge.

Mar, dear komt GOADSRJUEJEN', hosck in trouw,
 Dat hy uwz learre 't *Vonnis* jouw.
 Hy het oppe' hæge Schoalle ginzen,
 Hy krigge de' Amerant mey finzen,
 Hy reysge' ijn handele', East in West.
 Ick jouw 't op him, hy wittet best.

Wijnering.

Ick bin to free, den fil ick 't winne.

Goadsfrjuen.

De rijder komt de gonger binne.
 Doz tël goe ljue? dit kirt de wey;
 Klieuwe' op mijn weyn, komm', rijde mey,

Egge.

Jon silschip iz uwz ljeaf, y fille
 Uwz scheel del-lizze', izt mey jon wille.

Wijnering.

Uwz maet iz fjild in romte sed,
 Hy luwcket ney dy neare Sted,
 Dear mot 'et pearlen heylje' in strye;
 Fyoelen reyne, rofen snye.
 Him droaget dear 't Loay-lecker-lân:
 Mar ick bin ijn oar forstân.
 Iz ijne wrâd fornoeyen aerne,
 It iz op 't Fjild, æf 't iz hier naerne.

Egge.

De Sted iz op all' ding æf-rjuecht',
 Mar 't Lân iz bot, in plomp in sljuecht.

Wijnering.

Æf y 't yen leazje' in 't oare bottje,
 Me kin op 't Fjild eack 't sin noag hottje.

Goadsfrjuen.

Naerne' ist folmecke, Tzjerl, dat 's wier.
 Want hiene wy 't ney winsche hier,
 Wy schoene min ney 't iivig trachtje,
 Ja God, in 't Hijmmelrijck klien achtje.
 Doz ming't uwz ljeave HEERE' altijd,
 Ijn alle' uwz dwaen fortriet in strijd:
 Om uwz, trog 't quælek, it hert to twingen
 Fen naetige' ijdele' yerdsche dingen.
 'k Hab, ijn mijn tijd rju onder-fuwn,
 Forfschaete dwaen ick onder-wuwn:
 Ney 't ick uwt' Schoalle schaet, in 't leeren,
 Tjienne' ick uwz Prins; eack oare' Lâns-Heeren.
 Ick 'reysge' ijn Franckrijck; in dear ney
 Ijn Tjuts-Lân, in oon oare wey.
 Da weer ney huwz! da koe 'k it klearje
 Mey kuwppjen, 'k moast, ick woe rejeearje.
 Den krigge' ick 't yen aempt, den weer 't oar',
 Wol tweyntig jieren ney elckoar.
 Het ijn dizz' tijd faeck is pasfearre
 Forjouw' my dat, ô ljeave HEARE!
 My gruwlet, az ick 't ney besjog,
 Dat ick korts fen my salm uwt-fljueg.
 In dearom noam ick ijn betinsfen,
 Om 't Hoaf de Fijge-beam to schinsfen.
 Da banne' ick my, ney rijp berie,
 Uwt' Sted, in steat dy 'k dear ijn hie.
 Da teag ick op mijn Aders siette,
 Dat ick 't so let die moeyt my jiette.
 Ick lijckje' in moll' dy 't eag op giet,
 Az him de dead fore' eagen stiet.

O fillig! trye-duwbbeld-fillig!
 Dy restig, lustig, fredig, willig,
 Ijn 't romme fjild sijn libben leyt;
 't Giet bopp' in Kenings Majesteyt.
 Ick sjog de heele wrâd besletten
 Ijn mijn bedriuw. Ick bin oer-getten
 Mey al 't jinge' hier fornoeye kin!
 God jouw dat ick sljuechts tanckber bin.
 Ick hâd mijn huwz, mey greft in cingel,
 Foar mijn paleys. Forck', flæle, swingel,
 Seyn', sichte' iz mijn foet-folcks geweer;
 Pluwge', eyde bruwckt mijn roeytter-shear,
 For wapen. Doz kom ick to fjilde,
 Mar 't sil eyn greyde' in gruwnen jilde.
 Æf stirt 'er bloed, æf wirt 'er fleyn,
 So 'z 't ogse, keallen, giez æf eyn,
 Wijld fuwggelt, fisck, dear wy ney jeye,
 In for uwz koackne' in ijt-disck' deye,
 Dy hier, mey ijpen-hertigheyt,
 For frjuene' in gasten stiet bereyd.
 Hier somme' elck so nin guwch oon-stecke,
 Nogh sijnne wezze', in frjuenlijck sprecke:
 Hier mealt me' elck, ney eyn ferv', rjuecht uwt,
 In from minsch' from, in guwt in guwt.
 Hier giet nin Hoaffche feynzerye
 So brie: hier sil so gjealp naet spye,
 Om lijts, de Presterlijcke gall',
 Dy fier de bitterste' iz boppe' al;
 Dy blixemje mey domme kreften,
 Ontsjeande slot, toer, porte' æf greften.
 O frjuenen! hier 'z mijn hert in sin,
 Dearme God, ijn sijn wircken, kin:

In dear wy, 't jing' wy naet begriippje,
 Oon-bidde: in ford uwz sinnen slijppje,
 (:Fen 't tijzel-sinnig Hoaf ontsteyn:)
 Ijn rest in free, op 't sonder-eyn:
 't Lân mô't ick 't wirdigste to schrieuwe.
 Dear wol ick libbje, wenje' in blienwe,
 So lang my God dit libben schinst,
 In ick 't forlit om de' Hijmmel-winst.
Ick hâd den fest,, Ijn 't Fjild ist best.

E T N.

OP S. A. GABBEMA, HEGELIET SALOMONS.

Az me' eerst it huynig-dopp'-waegs knet in trieuw't,
 Den rint 'er 't swiet so tin uwt dat 'et drieruwt,
 Mar knettet me' oon, dear teant him tjocker swiet,
 Dat fier' wey 't foarste' ijn swietheyt'-smeyts oergiet.

So 'z 't mey uwz frijuene'. Hy sjongt ijn 't wircks beginn'
 Wrâds djoey-behâd, dy lib-teel-swiete MINN':
 Mar hertse' ho swiet sijn goune' harp' droant ford-oon,
 't Sill'ge' Hijmmelfch' gaest-swiet' *Tjerck-Boasch* mey God-Soon;

Ney 't gea-leaz', haed-wijze', *Hæg'-liets* herders tean',
 Dear Brægeman in Breed to weyde gean'.
 Dear Salm-ljeafds traep' dript wierck, grient', kruwd in blomt',
 In dauw' lauwig'-fied-wiets oer-floed', wier hy komt:

In wijck't 'er? d' ljeav' Breeds ljeafde'-eag trien't, az sluwz',
 Om 't dat se' him, klim-om-klaerdd', laet ijn Moars huwz',
 Ijn 't ijvigh wól, dear uwr' nogh sluw'n' ljeafd' scheyn't:
 Dear d' heagft'-fol-mecke' oer-puwck-ljeafd' kicht nogg' eyn't.

U W T.

K

TJESCK-

T J E S C K - M O A R S

S E E - Æ N G S T E

WYSE: { *Yets moet ick u Laura vragen &c.*
 { *lean de Nivelles &c.*

1.

WIF woe, mey in dollen holle,
 To de wrâd uwt hôle-bôle,
 t' Huwz to bliuwen wier nin tier.
 Op in ijken boerd to driuwen,
 Rest-leaz op in dol to klieuwen,
 Kerde' hy boppa 't grien fol djier.

2.

Altijd t'huwz iz altijd finzen:
 Al to lang it fjild beginzen,
 Efter kuwz earz', efter pluwg':
 Ick sijk wijlder æventoeren;
 Dat iz *Læfferts* nuysck-beltjoeren;
 In moars scherette, sleau in fluwg.

3.

Greate Pier wier gled forjitten,
 Al sijn dwaen wier boeytte witten,
 Hie hy stil libbe' oon eyn hird:
 Hie hy naet de see besijlle,
 Uwz *Lân-sjinne* foetten spijlle,
 In betwingd mey sjoer in swird.

4.

Mey in float' great schijps lavcarje
 Wol ick; schomje, romje' in klearje,
 Fen Docynkerckers, 't scholp'rig lát.
 Dear mey liet hy plommen waeye,
 't Gleône fwird oer' holle lwaeye,
 Dat, ijnn' moed, Speck Jan al daet'.

** 5. **

Tjesck-moar seag, fen fiere weagen,
 Ho-se fest fen lân æf teagen,
 d' Eagen gald'se, earm-moar, korts uwt,
 Dear-se' oppe' hærge wier del-bocke,
 In, fen beyde' ig, 't lân belôke,
 In de See seag ijn sijn tuwt.

6.

Wif, (doz kiermd' se) ô tziel! wier hinne?
Wif, het wotte nu beginne?
Wif, iz dy de wråd t'on-rom?
Wif, môcht Mem de holle' op-stecke!
Wif, it hert moast her to-brecke!
Wif, jæ keardé' ijn 't graf her om!

7.

Dear de see so gruwlijck gappet,
 In by tuwzenen op-happet,
 In by tuwzenen forteart,
 Dy dear sonder resten restje;
 Dy de greate fiscken mestje;
 Dearme mey in swn hert steart.

8.

Dearme' op-fling' ret oone wolcke,
 In fen dear del-duwckt ijnn' kolcke,
 Az fenne' Hijmmel ijnne Hol:
 Wa schoe dear de dead ontomme?
 Breckt in tin hoerdke' az in tomme,
 Dear 's de buwck sât wetter fol.

9.

Jiette lit ick 't hette wezze,
 (Nu 't ick dy naet kin belezze,
 Nu 't dijn sin ney' see to fljuecht)
 Teagfle' oer' see ijn keapfaerdye.
 Och! het wijlde' rafernye
 Drieuwt dy dearme' op 't wetter fljuecht!

10.

Dearme naet yen tred ontwijcket,
 Schien de dead yen grijmme' oonkijcket!
 Dear fortwijv'linge' helsck in lawd
 Bijllet; in mey dealsche toscken,
 Schijp in ljue forsljint by boscken,
 Æf de lonte fleckt ijn 't krawd.

11.

Wier 't naet swieter ijnne weyde;
 Meye schiepkes oppe heyde,
 Meye famnen oone ring':
 Fearckjen, fischjen, ijnne fletten,
 Foecken fânlen, æf, ijnn' netten,
 Fuwggelt fean, op poal æf kling'?

12.

Tuwn in fjilden to beloaytsen,
 Hoaf in beammen to beploaytsen,
 Dat iz wille' oer wille, bern.
 Deadlijck izt ijan' see to swommen.
 Mar du schoddeste' holle' in plommen;
 Al mijn kâtjen iz forlern.

13.

Wol den; sijlle' ijne' Hijmmelsche' hoede!
 't Fearckjen tijge dy to goede!
 Ick befel dy ijn Goads hân,
 Dy sjoer dy uwt wetter-weagen,
 Klipp'-nead, heyl in twierre-fleagen,
 Trog sijn Ing'len, bly to lân.

* * * * *

Wif ontfeart my, *Wif* ont-tjocht my,
Wif ontsjill't my, *Wif* ontsjuecht my,
Wif (ho 's nu mijn hert ijn' lest!)
 Polschet ijne djiepfte kuwllen,
 Dear de fischen, great fen muwllen,
 't Wetter blieze' oer feyl in mest.

15.

Al mijn ljea dy trillje' in schoddje,
 Az ick tins ho datse doddje,
 Hol oer bol, ijn 't sâte schom:
 Dearme keabels kerv't in mesten;
 Dearme leck drieuwt oppe lesten,
 Ijn dat gruwneaz' djiep ruwn-om.

K 3

Dearse

16.

Dearse' uwt nea-twang 't lest uwt-fjette,
 Dearse' oon' klippe flicken fjette,
 Dearse' oon' dregg'-touw' rijde' ijnn' nead,
 Dearse ploffje op hirdde fannen,
 Dearse borstje' op druwge strânnen,
 Dear in neyl-breck iz de dead.

17.

Jeny! ho mey 't komme kinne,
 Dy so ney by 't fearren binne,
 Dy de dead so bringjen heart,
 Az de see spy't schom in wiette,
 Dat hy 't siert korts schoe bejette,
 Guwt, in boppe tonger beert:

18.

Stracks weer, az Goads hân op-tillet,
 Touwer, wijn in wægen fillet,
 In az ijnne teamme twingt:
 Schoert deads buwt weer uwt deads hannen;
 Schijp, mey keappenschip, in mannen,
 Ijn behådne haven bringt.

19.

Dearse wonder, krest in cere,
 Sjonge fen uwz ljeave HEERE,
 Dy de see so struys bewâdt.
 Ho mey 't (fiz ick fjette) komme
 Dat sock folck (az djier fordomme)
 So lijts 't wonder Goads onthåd?

Dattet

20.

Dattet, trog uwt-littne flincken,
 Fält oon 't bjealgjen, beestig drincken,
 Striette-scheynen, duyn in fol,
 Mey in on-beljoersum' wezzen,
 Beeren, smijttten ijne glezzen,
 Tierret, flockt in fjuecht so dol?

21.

Hofea.
 4. 16. O! dy de' Heagl' doz smaedje' in huynje,
 Az forwilde ky, dy duynje,
 Weyd't Hy az Ipoar-bjuefter' schiep.
 Wol dogge', Hijmmel, *Wif* ijn-plântje,
 Dat hy him ney God môt kântje,
 Az hy 't hawz komt uwt it djiep.

E Y N.

IJN 'T STÂMBOECK FEN BRUNSVELT.

PAN hercke to, da BRUNSVELT by my
 wier,
 Ney 't gaest-gled luwd fen Lille, Luwttē in Lier',
 Fijt, kâtte' er, dit 'z Apoll', dy me' eer'n be-
 schamme.
 Wirt hy nu BRUNSVELT neamd? so 's hy
 om-namme.

E Y N E.

Lân-

L Â N - G E A N N E.

E F

FRIESCHE FREUGDE:

*oer it ijn-nimmen fenne Sted HULST,
mey de Schansfen dear by om.*

(Wijfe: Polyphemus aen de strande &c.

I.

Lit uwz nu reys frolijck fjonge,
Ad' in jonge,
Oer de wol-feart fen uwz Lân:
Hulst mey Schansfen, Buwtte-wircken,
Huwzen, Tjercken,
Falt *sijn Heagheyt* ijnne hân.

2.

't Heele Lân fen *Waeſe'* iz uwzers.
Romm' Ketuwfers,
Jesuwijten, Moeynts in Paep.
't Altijd griene *Hulst* nu torret,
In forforret,
Spaenjens bloed-rie, *Romens* kaep'.

Nu

3.

Nu wol 't mey *Antwerpen* knijpje.
 Nu môt pijpje
Gint in *Bregge'* allijck in muwz.
 Giel-eag, mey fijn fuwlle raenjen,
 Môt ney *Spaenjen*.
 Mey de stirt ijn earz ney huwz.

4.

Flæmsche famnen, *Beth* in *Kålle*,
 Æf wa' 'er gånle
 Oer gewelt, kreft in oer-lest,
 Sille freamde slavernye
 Naet meer lye,
 Az dit heal-moar' bret fornest't.

5.

Flændren mot mey uwz for-yenje,
 Dat schoe tjienje
 t' Herre best: den folget ney
Bråban, in wa dear oarz binne,
 Dy berinne
Mase, *Schelde*, *Lieve'* in *Ley'*.

6.

Den schil 't Lån naet meer forwoastje.
 Den môt roastje
 't Godleaz' fwird, (åd fuwne pleag)

L

Den

Den wirt speetse' in restinge' hinge
 IJnne swinge,
 Ruwg bespônnen ijn it reag.

7.

't Lân, iynn' free, schil de' holle' op-luwcke
 Uwtte foecke
 Fen dy Bloed-huwn, *Yber-fâd.*
 't Sil florearje, 't sil forrijckje,
 Ja 't schil lijckje
 Rju neye' âde goune wrâd.

8.

Jouw' Oraenjen, ljeave HEERE,
 Dizze eere,
 Dat hy uwz de free befjuecht:
 Dat wy DY dear lof foar sjonge,
 Ad' in jonge,
 From, yen-fadig, *stjuecht in rjuecht.*

E Y N.

*Aen den E. C. Fonteyne, ower 't behandigen van eenige
Gedichten van de hoog-begaefde Dichteres*

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

*F*onteijne', ick fjoë mijn eagen uwt,
Mijn binne-holle wier to buwt
Oon op-teynheyt ijnn' letter-wille,
Da 'k 't Rijn liez fen dy wijz' SIBYLLE:
Dy Blomm' in Pearl' fen Grinzerlân!
Waems wirck y lieuw'ren' my ter hân.
Ick ker dat Wijv for hette wonders.
Ick schoagje' her wirck rju hette fonders.
Dy wittenschip, dy rijmm', dy stâl,
Dy miette-klang weagt oer; het fâl!
Ijn droaf æf bly hadtse' oer-al puwck-troay.
Fonteyne' ick tanck jo for dy boeck-stoay.

E Y N.

Op de Geboorte des Vorstlijcken Frieschen
Stadholders Soone.

*U*ws Nasfau Forstne Soon, dy w' eer'n, to Friez'ne' eer-
glôarje,
Ring' winsckne', is ringen komn. O! dat hy Forstlijck blommet
Pâlm'-grien ijnn' Friez'ne' eer-tuwn! Ijn glanz' sijn held-
histoarje.
Nog deugd-preall' geade sijn! Mar all' wrâds greate' oer-
brommet.
God! dat hy, az in lauwg-wiet, Frieslân wol bekommet!

U W T.

L 2

MOED

MOED IN TOFORLIT
O P
GOADS GUNSTE.

Wijfe: } *Het finnigh stralen van de Son &c.*
          } *Hansken sneed het kooren was langh &c.*

1.

En God allinne' uwz goed,, In spoed,
Fornoey in siel-bejeare.

Het Goads gunst seyn't

Dogg' nimmén scheyn't,

Het minfche schoe 't uwz weare?

2.

Dizz' keabel hâd ick fest,, IJn lest.
God schil for my wol weytfe.

Het Goads &c. Dear wol ick steat op meytfe.

3.

Om Goads gunst iz mijn winsck,, Het minsck'
My haet, God schil my frye.

Het Goads &c. Spijt wrijt, ja môit it lye.

4.

Goads gunst fiet fest ijn nead,, In dead,
Lit my dear oon naet tfeagje.

Het Goads &c. Dear wol ick 't gled op weagje.

5.

't Gong seft, hird, woast, fil, heeg,, In leeg,
Mijn God fiet salm to roere.

Het Goads &c. Hy fil't ney *Lock-Sted* stjoere.

SIEL-

S I E L - N J U E.

O Wier ick, ney ick winsckje', yen minfche!
 Ick winfche' oarz az ick eeren winfche.
 Ick woë oarz az ick eeren woë.
 Ick koe oarz az ick eeren koe.
 Ick wânle' oarz az ick eeren wânle.
 Ick hânle oarz az ick eeren hânle.
 Ick die oarz az ick eeren die.
 Ick lie oarz az ick eeren lie.
 'k Petearre' oarz az ick eer'n petearre.
 'k Bejearre' oarz az ick eer'n bejearre.
 O God! ick wier al ijn dizze' uwr'
 Ny, ney Goads bijld weer-bern' cretuwr',
 Fol gaest'-glanz'-hijmmel-filligh fjoer.

E T N E.

*It Latijnsje Versfjen van D^{ro} FEYCO OEDS over
 't in-komen in Friesland des Vorstel. Dochtertjen
 eerst-gebooren kind onses Heere Stadhouders, &c.
 aldus verfriescht.*

Waegs' Forstne Famcke-Bern, ijn Goade' in Aders gloarje!
 Uwz lân grienj' nu dizz' puwck-blomm' Friezne' eerkranze'
 ijnblomm't.
 Lang libbj'! Loayts' ringh jon bróar! Oerkijfse' all' frouwne'
 hiftoarje,
 All' frjuene tóv'! Bringh t' wrád sock', dy all' wrád' lof-
 tromm't!

L 3

GRÆF.

G R Æ F - S C H R I F T E

O E R E

*Kening fenne Sweden, Getten &c. Gustaef Adolph,
de 'oarde in de greate.*

Nin wijd- af-blix'me-fjoer, nin rommeljende tong're,
Nin luwd-rofte' on-waers-buy', nin pest-koal (tjerck-hoaf-
dong're)

Brocht sock ljea-trilljende' eangl', grijm-gruwle, stearrens-
nead,

Az ick oer tjutsch'- in ontjutsch' rijcken gjealp uwt-geat:
Doz my de Kerst'ne wrâd all' krijs-ljue haed uwt-fond're.
Ho faeck seag 't dey-ljeacht' my (al rinnende' op in ond're)
Forschoerren all' het my mey grijm-blix-tosck jin-biet,
In nead-holp' tjiensjen wae 't ijnne' oer-moeds Earns-kloer'
fiet.

Ijn 't rie-jaen wier ick nolck in firddig, ljeap in witt'ne.
De foarite dear 't gefjuecht bloed swalppe' in balck' uw-litt'ne.
Ick brijk, to-buwcke' in scheynne 't Kefers hird besluwt,
Ja taeppe' er moed, in bloed, in gaest, in libben uwt.
Dit die mijn Namme-klang' de wrâd ruwn-om glôrearjen.
Mar az mijn fest, al-oon, de dead' tocht to fexcearjen,
So tomm'le ick ijn sijn tuwt, az Samson great fen moed;
'k Wôn 't fjuecht-fjild to mijn græf, in fjuecht-winst trogh
mijn bloed.

œ y t.

JIEFFER

SIBILLA FEN FONGSTAL.

So ljeapt to h arz' L anz jieff're puwoc SIBILLA:
 So preall't fe' ijnn' feal, dy Rieds-heerlijcke spruwt,
 So gloarre-glanzjet fe' ond're tuwz'nen uwt,
 Az eer'n ijn *Lurnus* fjuecht-buwn' blonck *Camilla*.

So twingt fe' it hoev', lofts, rjuechts; den op in troay',
 Den op in rin; den op in jey, az fleande:
 Naet oarz allijck in haeze-wijnhuwn', geande
 Om leck're bout' t'eyn-mijnjen to sijn proay.

Den tockleteamm't fe' oer-beck, mey ljeapp'e op ljeappjen,
 Steeg, rjuecht oer eyn'; den det fe' im R ack-sil flean,
 Hann'-bakjende de' h arz-halz'; den lit fe' im gean
 Tripp'-tred opp' slaep', omme' amme weer to reappjen.

Den lied't fe' im ruwn, in ringet ringe' oon ringe';
 Den tel, den seft; den schean, den rjuecht; ney 't teamjen
 Fen socken h ann', dy 't hijnzert wit to preamjen;
 Den sp arret f' dat 't h arz fljuecht oer wringe' in kling'.

Mar nint're sluwn, mey fjoer gelaet oer-grijmme,
 Az de'  ad' *Camill*, dy *Fryg*' ney *Fryg*' lacy d ol,
 In l acke' allijck in Wrigge' uwt *Plutos* h ol,
 To dat fe' uwt-blet, fen *Aruns* pijll' trogfljimme.

Dizz' het nin nea, nin dey-dolck' kin her heyn.
 O! wae fe' oon-gljoerret flirt, az salm forw onne.
 Knielje', *Aruns*, jouw't: dijn boey-tried iz folsp onne,
 Ljuentje' om beh ad', dijn frydomm' rint red t'eyn'.

T O - H Æ C K E.

æf Oonhingſte oon 't foar'-geande.

Al teammet *Nymph* JONGSTAL 't woast team-werz'
wijd' hoarz,

In 't hippet, in trippet, in traepet, naet oarz

Æf 't dônsfet: jiett' gônzet in bônzet in kriet

De *Famme* her namme uytt'e amme, in hiet

Her himmel, nolck, nommel, in noatig in njoet,

Dat great-hanz'e in kôater her demmenheyt groet.

Mar jiette' ô! fier boppe' oar' ljue till't her mijn
pin,

Mijn herts-tins, mijn ijnborst, mijn lieroms tintin,

Om 't æb'le fwiet ſjong-ferſe' oon GABB'MA foreerd,

Dat my eack her gaest-gauw' goll' kunst-glanz gled leert:

Doz winsckje' ick her wôlfearts tier-seyn' ney bejeart'!

E Y N.

Op 't

SCHYD-SCHRIEUW-AEMPT,

FEN S. A. GABBEMA

Oon HINDRICK RINTSES.

W a ea ontfinzen het goe gâve
 In litse rôastgje, in bruwckte naet,
 Ontanck-fuwl jinn' mïld Jouw-Heer' staet 't:
 Hy libbet ruwg in onbeschave,
 Ijn spijtte' in huyn' njuenck' dy 't 'im joe
 To salm-nutte, in for oare ljoe.

't Wier eeren so. Oarz fil 't nu wezze.
 O *Rintses*, frjuene, ick lieuw're it so,
 Nu *Gabbema* iz komme to
 't Friesch Schïjd-schrieuw-aempte'; y kinne 'tlezze
 Ijn 't leaf fen Ljeauwerd, dat jon hân
 Uwz to-druwckte, az in orckel-pân.

'k Lôytf' rjuechte-ford sijn pin wrâds jieren
 Trogweydjen; jâ fen teamm' to teamm',
 All' het uwtmïntte op Friesche beamm',
 Krânz-frisfeljen jearm'lib-wirdde' hyeren
 Mey goune frisfel-fnoer', dat steart
 Nog wijlet for d'heel' wrâd fordeart.

Mijn Kinst-faem lijcket klear uwtlitt'ne
 IJnn' wille: ô datse az grien forjong't,
 Dy tuereljuerckjende aldoz sjongt:
Bajuw'n' dear kinst-teall'! wol trog-witt'ne!
O! njuегgen Sift're glóarje luwd!
Heag' leer'nge glanz'-sioyt' nóard in fuwd.

Gauw' Gab'ma (*dy Athenen kritset*
Ijn Frieslân; ja het libbe kin
Trog sijn trog-Neck're schijd'n'sf'pin,
 Dear to hy, uwre in stuwne, oonhufset
Sijn gaest'ge Gaest) dy folget Pier.
(Foy! twisfche twijn iz 't naet in fier'.)

Hy schil sijn holle trogge stierren
Op-stecke. Dy wol-spreckenheyt
Glanz-gloarjende ijn sijn boeckstôay' weyd't.
 Dear stôant witsjochtme op sjuwogge spierren:
Goadfill'ghey't tilt 'er holle om heag:
't schien' wurcks striell' prealt ijn' ney-siets eag.

O! het kijtsje ick, to Frieslânz gloarje.
 't Fry-fjuechtgjen fen Lânz twinglândy',
 Fen Noare in Noardsche wriggery,
 Ijn goune lett're yen wiere' histoarje
 To miette. 'k Lez rju rjuechts set-ker
 (Jinne' onrjuechts died) ijnn' Rjuecht're wer.

Dear Rjuechts muwll' rjuecht, for rjuecht, fordeg'ne.
 Den laeytst it rjuecht trog Heer'ne jest'.
 Den gall't weer 't rjuecht, 't onrjuecht' forkreft,
 In de' âde yen-fâd wirt quealck bejeg'ne.
 Den duwekt Lânz frydomm' hird fordruwekt,
 Dat ney reys weer fromm' halze opluwekt.

Den borlt' Lânz wolfeart' droaf oon flæven.
 Den ltirt 'er bloed fen tijgge ljoë.
 Den gjealpt fât schomme' oere 't druwg bydjoe,
 In 't drinnt' folck sijnt ijn' fisek jearm' græven,
 Eylinge' iz t Lân ruwn-om bedijck't,
 Wier trog 't ijnn' wjealde in wolfeart' rijck't.

Frijuen' *Rintjes*, dock beschriew, ijnn' wierheyt,
 Langhalsje' ick fen uwz *Gabbema*.
 Ick winsckje eack lock in seyne oon wa
 Him feyn' hier ijn winsck't uwt herts blierheyt'.
 Forjouw 't my, 'k winsck ringe', uwt jon druwck,
 't Beschricuw fen Ljeauwerds holle-opluwck.

E Y N.

NEY 'T EAG-WEYDJEN OP

H I N D R I C K R I N T J U S

eerste prieuw-druwckfille fen sijn nye op-rjuechtge DRUWCKERIJE.

Ho persf' my herts druwck-persf', da druwck-persf' eer FONTEYNE,
 Ondruwck't, sijn Druwckerye' in druwck-droav' lib'-ituwne' eyne.
 'k Ney-gald' sijn fill'ge siel: O, d' gloarje fenne Druwck
 Iz all'e yersch' druwcke' ont-teyn'. Kijf', nu 'z Druwck salme' ijnn' druwck!
 r' Wijfste' ick doz druwl-dod dutte oer Lourinz wol-fuwn' nutheyt',
 Jouwt *Hindrick* de' holp-hann' my, in luwckt m' uwt dod in dutheyt'.
 'k Beloyf' sijn boeckstoay'-stall', ick sjog sijn blêd-print stean,
 Rjuecht-riggjend'e ijn fetfoen', gnep, himmel ijn sijn klean,
 Bessijp't, besrijpt't, beknijp't ijn proncx twangg'-ploay', ð puwck-cier!
 Doz 'k weer, az *Friesland* det, mijn moed, ijn nim, op-luwck, blier.
 Hier wier-lijck't SAMOS siz. 't Schijnt klear, kloeck' CLAUD gien' gaest
 Ijn *Rintjus* huwz't. ja loayt'! 'k f jog fuwd,, noard, weste' in aest
 Sijn Druwck trog-noazjen, in uwt-kippjen for rju sonders.
 Mar het gown' sinne'-gloed-glanz'! het moarn-stuwn'-real' het wonders!
 Het eer' fil uwz lijts Lân, fen Lân to Lân', beschean',
 Az GABB'MA great' gauw gaest, ijnn' rijmme', ijne' onrijmm' stean
 All' wijd' wrâd oer sil, uwt dizz' Druwck-persfe' op ney' wolck'ne,
 Ho Friez'ne Fjuecht-ljue eer'n Lân-frye' eer-praal bedolck'ne.
 Ho Friez'ne wit in pit wijk' Roam're af witt'ne Atheen.
 Ho Friez'nea moed besauwe', af stanheft' strijk' for' Deen'
 Nog grijmme Noarman, da se' (az JAPICK holsck dôldruwck'ne
 Fen PHAR'0) 't fry Friesch' schofte' in halz'-pleag los ontjuwck'ne.
 Dit loayt'je' ick gjealp to mier'. In lez ick 't, for mijn eyn'.
 Sil 'k Schrieuw'-in Druwck-heern' droan', herts-gruwn winsckje' ijj'ge feyn'.

U W I.

M 2

TRED.

T R E D D E D E E L.

F R I E S C H E H E R D E R.

To-eyne, in seynd oon dy Eer-wirddige C. FONTEYNE.

De frjuenschip recket oon 't forkâdjen,
 Oon 't kluynjen, klomjen, oon 't forâdjen,
 Wanneerse naet wirt onderhâdden.
 It det my seer, in 't iz my tjoe,
 Frjuene', az ick jo ijn lang naet fjoe;
 Doz det mijn Dicht dat ick dwaen schoe.
 It mecket im to reysgjen firddigh.
 Ja 't blierwt in drieuw't ijn' drift folhirddigh,
 Ney socken Frjuen', so ljeaf, so wirddigh.
 Ick lit it gean, in tjean, sijn wey,
 Ick stjoer mijn *Friesche Herder* mey,
 Ick winsck, trog herre, jo gindey.
 Jæ binne' op moed, in on-beschromme,
 Om wezzen ijn jon huwz wol-komme,
 Oarz naerne', om, dat jæ fen my komme.
 Jæ witte dat jon frjuenlijckheyt,
 Jon ijpen' hert, jon ruwnlijckheyt,
 Rjuecht, njuencke my, hert-gruwnlijck leyt.
 Doz, herckje' it sjongen fen myn *Ade*,
 Y mogge' it wey-wye' æf behâde,
 Ick jouw it oer ijn jon bewâde:
 In schijdt my de' onfortjienne eer,
 Dat Y 't mey njue lezze', ick bejaar,
 Seyn' my, fen jôn Dicht, hette weer.

FRIESCHE HERDERS

Njue onbuwne in mey Christo to wezzen,

Philip. 1. vers 23.

Yen Friesch Herder, to sijn jieren;
 Dy sijn djier ruwn om him feag,
 Siet oppe' holle fenne wiere,
 In oer-woeg, opp' sinne-weag,
 Ho elck djier 't grien' gerz ijn-slicke,
 Meye tuwt in eag ney' gruwne,
 Buwte tins wae 't kruwd beschicke,
 In fen waem 't foer wirdde juwn'.

Oarz, petearre 'er, iz 't mey' minsche;
 Dy, omme' Hijmmel oon to sjean,
 Muwille' in eag 'op-till't, om winsche
 In bejear, fen dear, t'ontfean.
 Dy kirtte' yerd-feyn' ter-jild achtet
 Op it stijckel-smolle paed,
 Wolcke' oonluwcket, guw't in wachtet
 d'Oarde to-komst' fen uwz *Haed*.

Dear mey feag sijn eag ney boppe,
 't Ijnborst teag; ja fleag, om heag,
 In sijn gaest begoe to roppen
 Uwt herts gruwne', uwt siel'-fjoers leag.

P S A L M CXXXVII.

1.

- 'k Bin az 't folck Goads, dat, oone' *Euphraet*-ig, sinzen
1. Ijn Bâbel siet, in gâlde', ijn swier betinsfen,
Om Syons berg', dy woast laey, wijld in bleat.
  2. Herre' Herp'-spil linge' oon wijlge-beamt', lînz' fleat,
  5. Dy trog gjealp-trien-eag-wiet wuwgs, az herr' tergge
't Twing-folck, in scheetsch blier Syon-fang æf-fergge.

2.

4. Ho! (kât't'ne weer Goads Tjienners) schoen' wy sjonge
Klear Hijmmel-luwd, ijn freamd lînz fuwl bedonge?
5. O 't iz on-muwlek! Mar az ick dy forjit,
Jerusalem, mijn heagfte wille' in wit,
So mô't him salm mijn rjuechter hân forjitte:
6. Mijû tong' mô't fest oon' muwle-bopperl' fitte.

5.

7. O tinsfe', uwz God, oon Edoms berns hôlsck' droasheyt!
Ijn Salems dey balcke' herre' oerjuwne boasheyt,
Breck', baern', schoer', scheyn', litt' stoack op sien naet
Datme' ijne gruw'n' mey bleat in neaken sjean. (sjean
8. O Bâbels bern! dy me' eack woast wirden sjean fil.
(So me' immen det, al folle', yen ney beschean schil.)

4.

- O Bâbels bern! lock-fillig mô't hy wezze,
Dy dy trog' wreck' ijn 't pleagien schil op-lezze
Dijn mis-diede' eer'n, oon uwz, so wread, begien.
9. Wol-fillig, dy dijn suwg'-bern oon' rots-ftien',
Oon' klippe klopp't, omme' holle' in ljea to brecken;
Om so uwz uwnck, smaed, pleage' in leed to wrecken.

Ijn-goe God! ho liz ick buwne,
Ijn dizz' wrâdfche Babel-kuwl,
Schern-dobb', jerre sæ fol suwne,
Fleſck-bejear, gaest'-ſtanck, ſiel'-fuwl:

Dy

Dy mijn Hijmmel-herp'-fnaer' stomje,
 Datte naet trogg' wolcke giet;
 Dy mijn tomme' in finger klomje,
 To de taest fen heyligh Liet.
 Groed in bloed môt my forwijsje,
 'k Swijm, dead-doaf, trogge' helfche klang',
 Az wrâds huwnen my oon-bijlsje:
 Sjong reys op dijn Syon-fang'.
 Schoe ick sjonge'! ick stear fen rouwe.
 Schoe ick sjonge'! ick gâllj' my blijn.
 God! tjog m' uwtte' yerdsch' freamd lânzdouwe,
 Trog dijn-Gaest, riuechte' Hijmmel ijn.
 Tjog m' ijn 't heag Jerus'lem binne,
 (O mijn ijvig thuwz-besit!
 Eer ick dy forjit, mijn sinnen,
 Hert in hân him salm forjit)
 Och! wanneer mijn siel op-litsen
 Ijn dy sted fen God salm' boud,
 Waems salm-schient' næ wirt uwt-spritsen!
 Strietten klear trog-schijnigh goud;
 Pearle portten toalf, in moerren
 Fen wirdearleast' puwck-e'el stien,
 Dear ijnn' wille, stuwn' nogge' oere,
 Wirt bepeald, nogge' eyn begien.
 God! wanneer, mey sill'ger tonge,
 Goads *Laem* folge ijn 't wijt, wer 't giet:
 Mey dijn Heyl'ge in Ing'len sjonge
 't Heylig, heylig, heylig Liet?
 God! om oon 't begin to reytsen,
 Deadje', ijn my, suwne'-Edoms bern,
 In 't boaf' Babel-wrâdsch formeytsen;
 Dat my trieuw't ijn flesck-lust-scham.

Jouw' my krest om Babels teamme,
 Dat forflockt' fuwne' Edoms bret,
 To forbrecken tacke' in beamme,
 Om to libbjen ney jon Wet.
 O oer-lockig! O wol-fillig!
 Dy fordoarn-aerds bernkes daet,
 Schoert fenn fuwne-tate willig,
 In de ljea to sticken staet.
 Jouw my, Hijmmel, bid ick jiette
 To dizz' dwaen, rjuecht siel-njue dog,
 Dat ick ney dit wijt mey fjiette
 Dat ick 't ijvig wijt oon-tjog.

Dear ney rjuechtt'e hy him, in wand're,
 Mey sijn djier om wiet in foer,
 Dy hy weyde', in weyd'-forand're,
 'Trog sijn herderlijck bestjoer.

Goadsfrjuen' hie sijn djier forweyde
 Oon yen on-æf-earte heyde,
 Dear, oppe on-forbijtt'ne gruwne,
 't Goed de folle houwe fawn.
 Ringen siet hy dol om restjen,
 Fen sijn gongs foer wirge' oerlestjen,
 Dear hy 't *Psalm-boeck* ijp'ne, in songh,
 Dat it jin-luwd 't luwd ney-gongh.
 Doz nuyntte' er dizz' trye' opp' rijgge,
 Dy hy foartt', neye' opslag, krijgge.
 O dy so sijn restjens tijd
 Oer-bringt, wirt fenne' Hol benijd'.

DE TJIENDE PSALME.

1.

1. **W**ierom, uwz God, wierom steane' Y so fier?
 Wierom oerschuwille', ijnn' tijd fen neare nead?
 2. Och! 't godleaz' schom, sjoer-hiet, az wreade' on-djier,
 Oer-moedsch, forfolgje 't earm' trom folck to dead.
 d' Illindige' achtjef' lijts, ja min az neat.
 Litte' herre' eyne' oon-slag herre' eyn holle' oon-grijppje:
 Litte' herre' salm-tius 't boaf' salm-hert' trog-knijppje.

2.

3. Want (ô fordoarne', in ijn 't fordear ferhidd',
 Dy great op-jouwt fen 't fuwll' trog him uwt-rjuecht')
 Dy godleaz' bôlt de' uwt-wircke bijze-pert',
 Hy spijllet raep in schraep het rint æf fljuecht:
 Hy prijz't helle'-oon, flock-ijn al het 'er ljocht:
 Hy all't, hy m'all't, by r'all't Imaed, schamme, on-eere:
 (O Hijmmel-spijt!) hy lasteret de HEERE.

3.

4. Hy steekt sijn noaz om heag, ijn heag-moed dol;
 Hy ondertaest nog onderlijkt sijn dwaen.
 't Iz jamck, tricwt hy sijn blauwe secken fol,
 Hy schil om fromheyt naet in sijtter jaen.
 Hy tinckt: dear iz nin God ijn uwz oon-slaen.
 5. Sijn wey bringt smert': jôn dwaen ontsfljuecht sijn miette.
 Hy bliest, dy him naet lijck't, az moude' oer' sriette.

4.

6. Hy k'at him salme in moed ijn 't bert: næ, næ
 Forwickje sil ick ninter tijd æf kuwn',

N

Fen

- Fen bern to bern fil 'k ford-gean, buwtte quaë.
 7. Sijn muwle flockt in swart, ijn 't fuwl oer-juwn'.
 Hy bijllet list, moeyte', onrjuecht, az in huwn.
 8. Hy leag-loer't t'schuwl, on-schild'ge ljoë to deyen.
 Sijn eag mierck't omme' earne' uwtte wråd to feyen.

5.

9. Allijck in lieuwe', ijn' kuwl, oer-schuwl, oon-loer't.
 (Az hólle hunger, ijn sijn termen, kriet)
 In ljeapt op 't nin-quea-tinckjend' schiep: so gljoer't
 Hy op d'illind'ge, dy hy 't not oerfliet.
 10. Hy duwck-buwgt, az yen dy wijld fawggelt' sjiët;
 Æf az de lieuw', fór'feyd, mey deadlijck happjen,
 Komt hy 't earm' folck, mey' lobben, lierek fortrappjen.

6.

11. Hy feyt ijn 't hert, (ô becstig bot!) hy feyt,
 God forjit 't sljuecht folcks' pleag' him oon to tjean,
 Hy sjocht naet ney herre' om ijn ijvigheyt.
 Hy draeyt sijn holle' æf: 't 'z him naet wird to sjean.
 12. Stån op HEER' God, litt' dit naet langer schean,
 Litt' langer naet jôn hån ijn' boef'me litte.
 Stäck se' uwt, HEER', wol d'illind'ge naet forjitte.

7.

13. Wierom last'ret dy godleaz' fawl-tuwt God?
 Sizzende': Y sijkje naet ney het hy det.
 14. Y sjea lijk'wol djiep trog sijn tjock herts slot,
 Y schoagje' oon wae 't hy, trog fortriet, forplett':
 Op datme 't op-jouwt Jo, dy 't wreck-swird fet.
 Wier de' earne' him op forlit, ijn' nead in freeze:
 Y holpje', in blieuwe' in nead-holp' fenne weeze.

Breck',

8.

15. Breck', briezje' in buwtf' dy godleaz' earm on-twae.
Sijkje' al herr' dwaen, ey! grijp-knijp se' ijn 't gemoed.
Fijnne' Y se naet? in grijppjef'? wis y dwaen.
Jx stuwē' az maal, to-traeppe fen jon foet.
16. De HEERE' iz Kening, dy uwz ijvig hoed't,
In hoedje fil. De Heyd'nen hy, to schanne,
De wrād uwt-ftiet, in drieruife' uwt al sijn lannen.

9.

17. O ljeave HEERE'! ho goe, ho mijld, ho fwiet
Habbe' y 't seftmoedigh' hert sijn winsch forheard?
Y fill' him 't hert sterckje', az mey Hijmmelsch wiet;
Jon ear fil mijld to herckje' op sijn bejeart',
18. Omm' weez', bedold ijn druwck dat hy kort steart,
Rjuecht to dwaen: dat in minscke', ho hy moacht klieuwe,
Naet ford-ferre' om meer boaz-died' to bedrieuwen.

P S A L M âlve..

1. Yen Psalme Davids fore oerfte Sjong-maester.

*I*ck trouwje', ick bouwje', ick hab mijn dwaen gruwdeare
(: It gong, it rin, it duwck, it klieuw so 't wol:)
Ijn God: ick stân fest op uwz ljeave HEERE:
Ho guwchjes' to mijn siel, ijn laeyts in schrol,
Æf immen dy op God stiet aet koe deare:
Fljueg, sizzes', fuwggel-faey, berge' op, berg' dol,
Uwz sjiet-reauw' sil dogg' deadlijck dy beseere.

2.

2. *Op 't wird de died'. Want, löyfe! dy godleaze
Struwp't mouwen op, mey' bleack'rende' earmen bleat,
Fet boage' in pijz', hy spannetse', elck mey freaze,
De boute 'er op fenijnigd az de dead,
In doz oer-schuwlle', ont'sjeande wiet nogg' weaze,
Om sjietten so de' op-rjuecht' naet-tinck-op-nead;
Hy's recke', hy leyt, hy's sluj'-leaz wiermen ease.*

3.

3. *Ja sijcker! jæ stiete' om dy fuwneminten
Fen rjuecht in war: Het het dy goe bedreauwn?
4. Mar de' HEERE' iz ijn sijn silligste' heyl'ge Tinten,
Sijn troane' iz heag, ijne' Himmell, onbekleauwn.
Sijn eag prieuw't minsche-berne falsche minten.
5. Hy prieuw't de' oprjuechte', ijn 't libbens buwck op-
schreauwn',
Mar snoeyt dy godleaze' uut, az on-tijgge' inten.*

4.

6. *Hy schil op dy godleaze reyne litte
Fjoer, swevel, strijck-jeern, heyle' in twierre-wijn,
Dit 'z 't eyn-deel' foar dy godleaz God forjutte.
7. God iz rjuechtsirddig: dat 'z herre helsehe pijn'.
Hy het gerjuechtigheyt ljeaf, mót elck witte,
Hy laecket de oprjuechte' oon, mey blier oonschijn,
Jæ fille' ijn him 't heagste ijuig-wol besitte.*

Toalfde P S A L M E.

1. *Yen Pſalme Dávids fore oerſte Sjong-maeſter,
op de Scheminitl.*

1.

2. **S**tea by, behâd', 't iz oertijd, ljeave HEERE!
't Klien' heapſen fromme ljue wirt lijts in tin.
De guwt klieuwt, deugd duwekt, fuwl hiet ſchien, ſchann'
Dy trouwe' oprjuechte' iz onder tuwzen nin. (eere.

2.

3. Jæ ſprecke' oarz naet az ſmoar - gled' guwch'lerye.
Elck flaeÿ't ſijn frijuene', elck ſchild'ret wijt ſijn ſwart,
Mey' gledde tong', ſchien praet, plomſrijckerye.
Jæ kâtje mey in duwbbel-duwbbeld hert.

3.

4. Uwz God ſchil wis æf-fnye', uwt muwllé' in wangen,
d' Oer-goune lipp', 't oer-huynigd' galle-fel:
God wol uwt-tjean, mey gleone ſchroey-nijp-tange,
Dy great-op-jaende tong' njuencke' him rebel.

4.

5. Dy oer-jawn' quea hel-huwnen bijllje' in rállje,
Uwz tong' jouwt de' oerhân uwz, jild, oon-ljean, ſeat,
Uwz lippen binne' uwz eyn: wy kinnét ſiállje:
Wa 'z maeſter oer uwz? nimmen, nimmen neat.

5.

6. Mar hertſe' het God ſeyt: Om 't illindig' lyen,
Fenne' earne' onrjuecht-forwoalte neaddrift-jeaz?
Wol Ick op-ljean: Ick, ick ſchilſe' hoedje' in frye
Fen herre, dy-fe' oon-blicze' eangſt' ſpijt in freaz'.

6.

7. De wirdden dy God earnet, ijn sijn sprecken.
 Dy binne nolck, rjuecht, inckel, lott're, klear,
 Az 't silver dat ijne' uwn' leyt gleon to blæcken:
 Dat sânreys smelt't, in schom-schien wirt aldear.

7.

8. Y. ljeave HEERE', Y sille-se bewearje
 Fen 't fuwll' wrâd-schomm', dat jon folck leagen leyt,
 Het hoeder somme', uwz hoeder lijck, bejaarje?
 O wisfe hoeede'! uwz haed ijn ijvigheyt.

8.

9. De boafe binne' op 't moed, in ruwn om troaye.
 Je bosckje gear, ho! 't rint rom ney bejaar,
 Wanneer-se' 't schom dear snoadste schodden schoaye
 Op 't kesfen fen lânz heagste stiet, ijn eer.

Wol to rjuechte fey de rijcke,
 Wijze Keningh, sonder lijcke,
 Dat 'er on'dre sinn' naet schijdt
 Æf 't wier berd ijne' âde tijd,
 In 't schoe neymels weer so komme.
 Altijd rint de wrâd it kromme
 Dwarll-paed. Rjuecht sint Jan uwz feyt,
 Dat de wrâd ijnn duwckle leyt.
O de wrâd iz gled om-keere
Ijn fuwll' on-gerjuechtigheyt.
 Jaene' uwz Lân weer, ljeave Heere,
 d' Ad', ruwn, rjuechte sljuechtigheyt.
 Dat wy all' uwz dwaen in litten
 Hânnelje', ijn in from mey-witten,
 Neye âd Davids herpe, in 't Liet,
 Dat in leaf twa fiere stiet.

Tjog

Tjog mijn hert op, ftjoer' mijn tonge,
 Dat ick 't fruchtber ney mey fjonge:
 Jouw my dear to gaest in krest:
 Kôyts' mijn hird hert gaestlijck seft;
 Dat mijn wirdden, wirck in diede,
 Fen elckoarme naet forfchiede:
 Dat mijn muwle fen mijn hert
 Naet on-wird beljeagen wirt.

Fijftiende P S A L M E.

Yen Pfalme Dâvids.

I.

Wa iz dat ijvig wol bescherd,
 Heagst', fillig', onforgoncklijke' eere,
 't Swiet om-gong ijn jôn Tint? wa wirt
 Om wenjen op jon berge' uwt-kerd,
 Jon heyl'ge berge', ô ljeave HEERE?

2.

2. Dy from, yerfâdigh, rjuecht in fljuecht,
 Ijn dwaen in lit, gerjuechttheyt wircket:
 Dy nea uwt hert nog muwle' ont-fljuecht.
 Aet, æf it seyt ruwn, inckel, rjuecht,
 Dy neack'ne wierheyt datme 't mercket.

3.

3. Dy næ sijn mey-maet, æfter reg,
 Trog laebbjen eer' ontstelt in quæ det;

Dy

Dy nin smaed-wirddens fuwllē ræg,
 Az spinne', uwt-wircket, neystens plæg
 Forgreatjend', namme scheynjend' schea det.

4.

4. Ijn waems eag dy for-smijtt'ne quēa
 Boasdieder wirt onwirddigh lecke,
 Mar eere' oondien, ijn gaest in ljea,
 Dy de' HEERE' oonsjocht: het (schieñ eyn schea)
 Hy swert, wol lijck-wol 't lauw' naet brecke.

5.

5. Dy naet bijt-woeck' ret mey-sijn jild,
 Nog schinck nimt jin de' onschild'ge byer:
 O dy so det, God iz sijn schild,
 God iz sijn treast, sijn Himmēl-hild,
 Gods ijvig bly sijn ijvig blyer.

Wenneer uwz 't uwnck, op 't gjealpli' oerlijolpt,
 Ja d' heele wrâd uwz sijnne' iz,
 Den iz 't faeck neyft' dat God uwz holpt,
 In fierst, az 't neyft' ijn schijn iz.

O! dy goune Herp' môt doerje
 Ijn fill'g sjongen. Hy môt noerje,
 Hy môt nuyntje' oon' wrâds uwt-eyn',
 Ijn Goads tjerckē, fier in heyn.
 Ja, muwlck, az dizz' wrâds stuwne' uwt iz,
 Davids herpe' æf goune luwte' iz
 Jiette' al lof-luwd, dreun in draey'
 For' blye-ijvig-sjongend' raey':

't Lijcket

't Lijcket korts oon 't Liet dat folget,
 Dearme 't ijvig fwiet uwt fwolget,
 Az 'me 't op-teyn' sjongt. Dy droan'
 Riert uwz 't hert. Ick sjong ford-oon.

Segstiende P S A L M E.

Yen goune klienoat Dávids.

1.

1. **B**ewerre my, ô God, ick trouwje' op Dy,
 Ick grunnje' op Jo, moed, tinsfen, hert in linnen.
2. O, sjongt mijn siel, Y binne Heer oer my;
 Dogg' mijn goe dwaen kinne' Y nin baet trog winne:
3. Mar d' Heyl'ge ljue, oppe' yerd', jôn ljeave' uwt-lezzen',
 Wier by mijn tier, wille' in formeys môt wezze.

2.

4. O! smerte' in wee, oer jearm' waems gruwle dwaen
 (: 't Spoar bjuelter' sin môt pleage' oer pleag' belliette:)
 Moard-âter-jeste' oon fuwllle Æfgoden jaen'.
 'k Schil dat Wierms æffer-bloed-wiet naet uwt-jiette.
 My girzmet, ho f' op-snolekje de' Æf-goads kreamen.
 Herr' nammen ick onwirddigje' om to neamen.

3.

5. O ljeave HEERE'! ô oermijlde' ijn-goe God!
 Mijn eyn-deel erv', mijns kroes fwiet-libb'ne drippen
 Binne Y; eack onderhâder fen mijn lot.
6. 't Schied-miett'-tow koe naet ljeaflijckers oer-glippe,
 Az mijn wirdd' deel, O eyn-deel heag fen wirdden!
 In schien erve' (ô lock oer lock!) iz mijn' wirdden.

O

Ick

4.

7. Ick lof-ſjong de' HEERE', ick lof-ſjong' yer in let,
 God, dy my goe rie jouwt, ijn dwaen in litten:
 Salm ijn mijn ſliep, ijn 't droagjen op mijn bed,
 Drieuwt 't ijnborst my to ſill'ge leere' in witten.
 'k Wol, on-ophādlijck, op mijn goe God mickje.
 Hy laet, mey eyn hân, my; ho loe 'k forwrikkje?

5.

9. Lôytl', lôytl', mijn ſiel, hert, muwllē', ho bly, ho bly!
 Mijn eer' glorearrēt. 't fleſck ſil ſijcker reſtje:
 't Græf ſil naet eynleaz ſinzen hâde my,
 Mijn fleſck ſil 't ijvig' rottjen naet oer-leſtje.
 't Forgean ſille' Y, wis, ſen jon Heyl'ge weare,
 Hy ſchil, ijn 't græfs kâd-tjueſter naet fordearre.

6.

11. Y ſill' dy blye', oer-blye' hijmmel-wey,
 't Rjuecht' libbens paed, rjuecht lanz, my liede' in ſtjoere.
 Freugd', dy ear heard', nog tonge' uwt-ſprecke mey,
 Iz by jon eanfichte' ijvig, buwtte' eyn-oere,
 Jôn rjuechterhân, to ljeaflijckheyt on-bawne,
 Jouwt ſwiet op ſwiet, uwt de' ijvig-lwiete' ongruwne.

O! dy ijev'ge treaſt! dy wille,
 Kin mijn hert neye' Hijmmel tille,
 Dat môt wis bopp' wolcke' oon-gean.
 Ljeave Heere'! uwz greate lean,
 Dy 't beljeave' uwz to beroppen
 To dat ſillig' ſilſchip boppe,
 In to 't mient'ſchip dat de wrâd
 Sljuechts for 't paed ney huwz to hâdt,

Drieuwe'

Drieuwe' uwz hert, oon-moedge' uwz sinnen,
 Omm' wrâds Æf-goad-dwaen t'oer-winnen,
 Dat neye' ijev'ge stjonck-poell' laet:
 Dat w' oon-grijze' 't gruwle paed.
 Dat w', ijn tjindeel', bidde' in weytse,
 In jôn Namme', ô Heer, great meytse,
 Lauwje' in prijze' uwt herts gruw'n'-kuwl:
 Wenje' in libbe' ijn jôn oerschuwl,
 In so 't ijvig-wol bejearje,
 Om 't dat wij 't uwz forsijck'rearje,
 Dat it uwz, ney' tijd in stuwn',
 Wirt, om Christi wirde, juwn'.

Weeroon, weeroon, to mijn sinnen,
 Het ick bin, fen buwtte' in binne,
 Môt it goe-dwaen fen uwz Heer
 Sjonge', in sjonge', in sjonge' al weer.
 d' Achtste *Psalme* het nin gruwne
 Fen all 't goe fen God uwz juwne
 IJnn' wrâds bouwe', o fwiete toon'!
 d'Achtste *Psalme* môt 'er oon.

P S A L M E Acht.

1. *Yen Psalme Dávids foar de oerste Sjongh-
 maester op dy Gitthith.*

1.

2. **O** HEER', uwz Heer! ho heerlijk, ho trogloftig,
 Great-diedig iz jôn Namme'! o ho rom-roftig
 d' Yerde' oer in oer jôn ontsjoene' oonfjean spract!
 Nin seame kin 't, fen Wrad nog Hijmm'len, naet.

2.

3. Berns muwleekjes, listse bern, ja bern dy suwgje,
G'ads lof in kreft so gruwig-buwig tjuwgje,
Jin fijne tuwt, waems God-förjitten k t,
(Jiu 't wreck-fwold' hert) 't Goads-lasterjen ijn-hádt.

3.

4. Az ick, mey eag om heag, jón Hijmm'l oon-schoagje,
Dy woud're boag', dear boage' oer boage' ijn boagje,
Jón fing're wirck: dear moanne sierte' ijn giët,
In trog jon stjoere', uwz jier-gongs fluwne-miët':

4.

5. Het 'z (tinckje' ick den) dy naetig earne minsche
Dat Y so gruw'n'-djiep him, to goe, betinsse.
Het 'z Adams bern; het, het 'z dogg' minsche Soon,
Dat Y him sijkje', in sijn saeck so nimme' oon.

5.

6. Y habb' him lijts, lijts min az de' Ing'len macke,
Mar heaglijk de' holle' om-eer-kranzge in om-tacke.
7. Y jaene' him 't heerfckjen oer jon han-wirck, 't giët
Him só dat onder foet him all' djier siët.

6.

8. Njuet djier, lijts, great, schiep, ogsen ijne weyde,
't Wijld' fen 't wád, berg, bosck wijldernisse' in heyde,
9. 't Fleand' fawggelt dat trog loft in hijmmel wjuwckt
Ja 't fisck dat djiep ijn sât in swiet wiet duwckt.

7.

10. O HEERE', uwz Heer! ho heerlijk, ho trogloftig,
Great-diedig iz jón Namme! o ho rom-roftig
d' Yerd' oer in oer jon' ontsjoene' oonljean spract!
It wit fen boerde', eyne', ig nog miette naet.

*Dy d' eere hellet fen 't Stee-huwz,
In kroaditse', ijn triomfe, t'huwz,
In swámt, az wetter-borlle', ijn moed,
Dy 'z proncke' az mey in podde-hoed.*

HEER'

HEEER', dy kreftig in forfjochtig,
 Hietne, wiette, druwg in ljochtig,
 Mecke' het; in hâdt jiette ijn ftjoer,
 Fen cretoere to cretoer'.
 Heer, dy uwz, ijn Chrif, betocht het,
 Weer-helle', in to rjuechte brocht het,
 Boppa' uwz eerste fchepfel-fteat,
 Dy ijn Adam ging to neat.
 Jouw uwz dat wy gruwng kinne,
 Het wy wierne' in nu weer binne,
 Dat jon kreft in goedigheyd
 IJvig wirt fen uwz forbreyd'.

Nu, mijn fiel, het met dy jiette?
 Goads on-gruwne fee fol fwiette.
't Hondert-sefs-in-fjertigst Liet
 My Goads mijld bestjoer oon-biedt.

P S A L M E CXLVI.

1.

1. **T**o, to, du mijn fiel, ontjouw dy,
 Firdde dy, weytf', wezz' naet loam,
 To mijn binne-boarst; (trieuwt rouw' dy?
 Wâllje' op az in gjealpe ftoam:)
 Lof-fjong, lof-fjong yer in let,
 d' HEERE t'eere, wol in bet.

3.

2. 'k Môt, ick fil. ick wol ontweytfje,
 So lang az ick libben fiel,

In

In uwz HEERE God great meytſje,
 Mey hert, muwlle ſin in ſiel.
 'k Sil mijn God, ſo lang ick bin,
 Lof-*Psalm'*-ſjonge' al het ick kin.

5.

5. Bouwje' æf trouwje' op wrâdſche Princen,
 Nogge' op holpleaz' minſche-bern.
 Herre gaest bliest uwt, foar tinsfen;
 Jæ wirdde' yerd'. Den giet forlern
 Ried, died', kreft, list, woel, wirck, dwaen,
 Pochjen, ſnorckjen, great opjaen.

4.

5. O wol-fillig, fân-reys fillig,
 Dy God Jápicx ſjuwg't ijnn' leſt.
 Trouwe God, dy firddigh, willig,
 Holp ſeynt to ſijn ljeavers beſt.
 Wa dy goe God trouw't in toaſt,
 Krigget wis, het him behoaft.

5.

6. Dy God, dy da Hijmmel mecke,
 d' Yerds bouw feſtge', oon-ſet in quick't,
 Dy da See dear ruwn-om recke
 Mey 't jinge' 'er ijn djoeyt in hickt:
 Dy trouw' hâdt, trouw-ſalme blieuw't,
 Ja ijn ijv'ge trouw' beklieuw't.

6.

6. Dy trouw' God, dy de' earm' fordruwcke
 Rjuechtget, oere' oer-leſt, ijnn' nea.
 God, dy de' hunger-hôlle buwcken
 Jouwt, ijnn' djoerte' in komm're, brea.

Dy de finz'ne', ijn boey in bân,
Los-ontfijtt'ret foet in hân.

7.

8. d' HEER' jouwt ljeacht. Hy ijp'ne de' eagen
Dy, floack-blijn, nea finne' oon-blonck,
Dat le'. az fjeande minfchen, feagen.
d' HEERE' holpt laemme ljue to schonck.
d' HEER' ljeaft, sijkt, treast, ljoert, det goed,
't Fromme' yenfâde' op-rjuecht gemoed.

8.

9. d' HEERE' hoed't, d' HEER' nimt djiep to herte,
Dy naernf' wol-komm' freamde ljue.
Weeze' in Weduw', droaf ijnn' smerte,
Hâdt hy fteande'. uwt inck'le njue.
Mar dy boafe', ijn herre' on-paed,
Dy fordijlget hy to naet'.

9.

10. d' HEER' dy heerschjet, d' HEER' rejearet,
Iz, in wier. in bliuwt ford-oon.
God, dy Isr'el hoed't in wearet,
Rjuechtet ijvig op fijn troon.
Syon, ô!-jon God, jon HEER',
Het nin eyn', LOF-SJONG HIM EER'.

A M E N.

Schienheyt falme', ô! dy uwz binsge,
Yenig Gods Soon, God in Minfche,
Dy uwz (hol in Dijvels proay!)
Klinsge', in fchiep neamt fen jon koay'.

O uwz

O! uwz to-flecht', slot in borge,
 Het in nauwe' oer-nauwe lorge,
 Het yen næ-to-litsene' eag
 Slacht Jon goheyt', fen om-heag,
 (:Buwte poazjen, schôftjen, resten:)
 Oer jearm dy ijn nead in lesten
 'Suchtje', æf, om in buwck fol brea,
 Luwckje' in trienje' ijn hongers nea:
 Æf dy, t'onrjuecht', finzen sitte,
 Æf dy, freamd, nin wenje witte,
 Æf dy Weduw', æf dy Weez',
 Dy ijn ængste sit in freez':
 Æf het pleag' dat immen druwcket,
 Dy sljuechts onder jôn wjueck duwcket,
 Iz, al ging de wrad to neat',
 Ijn yen ijvig-sijck're steat.
 O! dy dit to rjuecht' betracht'get,
 In nin wrâds, mar jon hilde' achtget!
 O! wa dat it wezze mey,
 Lit de wrâd, in gong dizz' wey.
 Mar, ô gruwle fuwl fen gruwne!
 Al uwz salm-diede' iz fol suwne,
 't Stjônck't for God. O ljeave Heer!
 Dávids ljuentjen bruwck ick weer.
 'k Wol for Jo ijnne' yesfche lizze,
 In dizz' Dávids bea ney-sizze,
 Heer ontsteck mijn hert in tong',
 Dat ick 't rjuecht-boetfirddig sjong!

De hondert-trijttigste PSALME.

Yen liet Hammaaloth.

I.

Uwt gruwneaz' djiepe kolcken,
 Dear eangst' till't 't hyer oereyn,
 Dear schrick, mey tuwzen dolcken,
 Grijm-gruw'let fier in heyn,
 Mey suwne-môlne-stienen
 Belestge', O HEER'! mey eag,
 Mey hert, mey herte-trienen,
 Graey ick to Dy om heag.

2.

2. Mijn luwd lit to Dy klieuwe,
 Hertse', HEERE God, mijn rop:
 Litt' loft in wolck' trog drieuwe
 Mijn herts-gruwn' kieren op.
 O! lette', uwt djiep mey-lyen,
 Mey mijld ontlitfen ear,
 Op 't uwttjen fen mijn lyen:
 Och! heelje mijn siel-seer.

3.

3. HEER', woene' Y earnste bruwcke
 Uwz gruw'len trog to sjean,
 Jon wreck-swird dear op luwcke,
 O God! wa schoe bestean?

P

Mar

4. Mar by Dy wirt forjuwne,
Op datme', ijn berne tocht',
Dy freaz'-ljeaft, schuw fen suwne,
Wacms eag trog 't tjuester sjocht.

4.

5. Ick wachtje' uwz ljeave HEERE,
Mijn siel dy toavet him,
Op sijn wird, in sijn leere,
Dear fet mijn hoop sijn klim:
6. Mijn siel, HEER', toaft in wachtet
DY, dearse' om treast to sjjuecht,
Meer az dy weytser achtet,
In gljoer't ney moarntijds ljuecht.

5.

7. Hoopje' op God, Isra'lieten,
Sijn gunst' iz eyn'leaz great,
Hy, jwiet boppe' alle swieten,
Tjocht, dy him trouw't, uwt nead.
8. Hy schil sijn Isr'el frye,
Hy schil sijn folck uwt-tjean
Uwt eangste krjues in lyen;
Alle' ondiede' eack for-jean.

Op jon mildheyt, jon genade,
Ljeave God, for jonge' in âde
Alle moarnen ny (: 't giet fest:)
Dear op liz ick my to rest.

NACHT-

NACHT-REST-BEJEARTE,

Æ F

J U W N - B E D E.

(It klinget op 't Sapphische.)

Nu iz de dey forrônn' mey uwre' in fluwne,
 Oermits de finn' dol-duwck't ijjn' wetters gruwne.
 Meytf' uwz nu, fliep, (fen God, om restjen, juwnè)
 Deys lest on-buwne.

Komm', swiete fliep, uwz eagen firddig binne,
 Dat fwierlijk droagjen naet ontljoergje' uwz finne',
 Dat forge' in angfte' uwz rest-njue naet oer-rinne,
 Nogg' free forwinne.

Komm', swiete fliep! Mar wezze' uwz feste borge,
 Dat nin Nacht-grijmme' uwz fettet bye lorge,
 Dat wy naet reytsje' ijjn' Fijnne wæze' in forge.
 Håd' wachte' in forge.

Mar y, boppe' al, *Tjercke'-haed*, jôn weytsers seyne,
 Wol-fillige' Ing'len, datf' all' on-rie weyne,
 Dat jon Schiep Jo, fenne' Hol, naet wirdde' ont-teyne
 Ontschæcke' æf fcheyne.

Az den trogg' fliep forquicke (ljeave HEERE)
 Wy firddig, moarn-yer t'uwz berop weer-keere,
 Hôlp' dat uwz dwaen in litten, to jon eere,
 Wol wirt rejeare.

*Goedsfrjuen' rijst oer eyn, in stiet
Op, mey dat de finne' op-giet.*

M O A R N - L I E T.

In s'jongt oppe Wijze: *Si tanto gratiosa.*

1.

O Glanz', mey salm-glanz' glanzge!
*O ljeacht, uwt ljeacht bern', buwtte' æ tijds beginne!
 Dy salm dy finne' om-kranzge
 Mey glanze', ó treast-ljeacht! ó gerjuechtheyts finne!
 't Nacht-tjuester fljuecht
 For 't moarn'-rea-ljuecht;
 Litte' eack also dy grijmm'le,
 Dy swartte' on-gruwne,
 Fen uwz fordoarn-aerds suwne.
 For Jo forswijmm'le.*

2.

*Holpje' uwz, ney' glanz' jons wetten,
 Eag, hánmen, hert, siel, gaest in sinnen draeyen.
 Litt' jón djoer bloed uwz bette,
 Jon Hijmmelsch' sillig wijt klaed uwz oer-klaeys.
 Meytse' uwz bejaen',
 Dat w' alle' uwz dwaen
 In litten ney jon leere,
 Az ljeachts bern, stjoere,
 Az ny'-weer-bern, Cretoere,
 O ljeave H E E R E.
 Repete. Och! fen dizze' oere
 Jón Gaest uwz hert onfjoere
 To jon eere. A M E N.*

't Eerst'

't **E**erst dat God joe, joe me' him weer,
 Ynne' âd' wets tijd. Ick bejear
 Eack de' eerste' opgong fenn' deys klearjen
 God, mey *Dávids* tanck-luwd, t'eerjen.

De hondert-tredde PSALME.

Yen Psalme Dávids.

1.

1. **L**of-sjong, mijn siel, loffsjonguwz ljeave HEERE.
 O hert, ô herte-gruwn' sjong tanck in eere
 Sijn heylge Namme', al het iz binne my.
2. Lof-sjong mijn siel, him dy dy 't swiete' oer-reyne,
 Trog wolfeart', goe op goe-died', seyne' op seyne',
 Forjit dy nin, mar mirseljese' ijn dy.

2.

3. Hy schinst dy. quijt alle' on'-rjuecht' wird in diede.
 Dy fen elck-oar', dijn God in dy, oarz schiede.
 Hy heeljet al dijn sjochte' in smertigheyt.
4. Hy het dijn libben 't græfs fordear onthelle.
 Hy het dijn holle' om-kroane'. O wa schoe telle
 Oer dy sijn on-gruwn'-djieep' barmhertigheyt.

3.

5. Hy het mey swiet', mey djoer' oer-wirdde' goeden
 Dijn muwle proppe' in sed mecke', ijn oersfloeden,
 Wier trog, alljick in earn', for-ny't dijn jeugd.
6. Hy iz de Heer d' earne, dy rjuecht rjuechte
 Oer 't rjuecht, dat wirt trog ourjuechts twange' oerfjuechte.
 O fill'ge deugd! ô wirdde hijmmel-deugd!

4.

7. Hy het trog Mofis, fijn trouw' tjienner, litten
Sijn wurd, fijn wey, fijn wetten dwaen to witten
Oon Israël, fijn folck, fen team' to team'.
Hy iz barmhertig, frjuenlijck, fect, goediedig.
8. Hy iz to toarn' loam, traeg in lang-beriedig,
Hy iz falm-mijldheyts fteez-oon fruchtb're beam'.

5.

9. In grijpt hy twist, dy fchil naet oer-lang doerje,
Sijn frjuenlijck hert kin toarn' naet lang beroerje,
Want hy naet lang dy hietten' ijn hem fet.
10. Hij fil, mey uwz, ney fuwn'-wirdy', naet hannelje,
Nogg' ney 't wy onrjuecht, krom in af-weysch wannelje
Sil hy uwz naet forjildje' al t'onberet.

6.

11. Want, ô fo heag az Hijmmels ruwne' oer-ruwne
Draeyt boppe de' yerd', weyn't hoppe wetters gruwne,
So heag forheag't hy fijn goertierlijckheyd,
12. Oer dy him freez'je. O fo fier finne' op-kliuwen
In 't east fen 't west fcheelt, het hy, ijn 't fordrieuwen,
't Dwerz' paed fen uwz kromm' miz-gong uwz ontleyd.

7.

13. Ho djiep eack aerne' in bern'-mijld-ljeafjend' âder.
Eyn bern to herte giet, uwz Al-behâder
Tjocht eynleaz meer fijn freezers djiep to hert'.
14. Hy wit, hy wit het meyfel-wirck wy binne,
Moude', yesfche', yerd, ftof, fân dat licht fluwt dear hinne,
In liemen fet, dat ringen britfen wirt.

Allijck

8.

15. Allijk it gerz so binne' uwz minfche deagen.
 Allijck it bloey-blomm' fteart trog twierre-fleagen;
 Allijck, blomm'-kirt, ford-fleande', iz minfche tijd.
16. Komt mar oer him fjoere' on-waers grijmme ftribbjen,
 Dy bliest', az kersfe, uwt jeugds fjoer, glauzjen, libbjen,
 So dat fijn pleats him, jâ fijn tins, wirt quijt.

9.

17. Mar God fchil fijn goertierlijck eag-weytf' weynje,
 Oer dy him freezje', in dat fchil nummer eynje.
 Oer in oon' berns-bern fijn gerjuechtigheyt.
18. Jearm' dy fen herten fijn forbuwn' bewearje,
 In fijn befelne' oer-koaye' in rjuecht befearje,
 Om fo to dwaen az Hy uwz dear ijn feyt.

10.

19. God het fijn troan ijnne' Hijmmel heag befest'ge,
 In al het iz wirt trog fijn lest belest'ge,
 't Heele'-al buwgt for fijn rijcx ont'fjogb're roe.
20. Lof-fjong God, Ing'len, helden great ijn kreften,
 Dy fteez-oon, oon fijn ker tjenst-firddig jeften,
 Om fo to rjuechtjen, 't wird, dat hy æ joe.

11.

21. Lof-fjong God al fijn heer-kreft great on-miett'ne,
 Lof-fjong God, dy æ tjrenners Goads rjuecht hiett'ne,
 Dy libbje, dwaene' in earnje ney fijn wil.
22. Lof-fjong God, al fijn wircken great in wond're,
 In fijn on-eyn'-great heersch-pleats: mar ijnfond're
 Mijn fiel, lof-fjong God, fwy Dy dogg' naet ftil.

Gaestig' *Gabb'ma* dy dit fjongen
 Fen mijn *Godsfrjuens* friesche tonge
 Eeg'ne wirt, oonfirdd'gje' it hoasck.
 So de lest' fen mijn fill'g boasck
 My naet dol treauw' in hird druwcke,
 Ick schoe de' holle bet op-luwcke.
 Mar nu 't iz so 't iz, mijn Frjuen',
 Broare' in Stalcke wirt it fuwn

Fen sijn Tjienner

G. JAPICX.

De fjouwer-in-tachtigste PSALME.

1. *Fore oerste Sjong-maester, op de Gitthith:
 Yen Psalm foar dy bern fen Corah.*

I.

2. **H**o ljeaflijck, blier, ho fwiet, ho njue,
 Jon wenjen binne' oon' fromme ljue,
 O kreften Heer! oer-heer der Heeren!
3. Mijn siel dy smachtget, trog bejeart',
 Neye' uwre, stuwne, tijd in bert,
 Om ney jon huwz, in tjiens, to keeren.
 Mijn hert, mijn flesck sijk't romte' in bod,
 Om næckjen de' oer-tijd-libb'ne God.

2.

4. In swealtje', ho lijts, in kliene mosck,
 Fijnt aerne' yen teck, yen beam, yen bosck,

Dear-se'

Dear-fe' aey in jong ijn 't nest mey lizze.

O! ô jon âters, kreften Heer!

God, Kening, to-flecht; treast in eer'!

(:O! ô jon âters, mey 'k wol fizze!:))

5. Wol herre dy (ijn herte-gloed')
Jo prijsje', ijn jon huwz', t' wijll' 't iz joed.

3.

6. Wol, wol dy minfche wol-beret,
Waems kreft, ijnn' kreften God, hecht-fett'.
Wol herre waems hert troayt fijn paeden.
7. Want, gean fe trog 't torr' moer-beamt' dol,
Ijn druwck, jæ fijne wetter-fol
Goads born-dobb', mijld wiet fol genaeden.
Jæ wirdde' oer-dript, oer-dauwge', oer-reyn',
Meye' ijvig' swiete hijmmel-seyn'.

4.

8. Jæ rinne' al ford, fen kreft to kreft,
Fen hoap to hoap, (:naet fluwg nog seft:)
Om God, ijn Syons tjerck', to neackjen.
Hertse, Heere', O kreften-God, forhear
Uwz bea, dy lellet oon jon ear:
O *ſapicx* God! litte' oer uwz bleackje
Jon frjuen'lijck eags bly-ljeaflijck fjean,
In litte' uwz bea jon ear ijn-gean.

5.

10. Lôytfe' oon, ô God, uwz schuwlle', uwz fchild,
't Smerde' eanficht', (fen Jo falme' ijn-hild'
Az haed, 't folcx tjuefter fcheel to klearjen.)

Q

Want

Want yen dey, ijn jôn huwz, is fier
 Ijn wurdde' oer', oar'-weys, jier op jier;
 Ick kerde' ijn jon huwz 't doar-bewearjen,
 Foar 't wenjen ijn godleazheyts flot,
 Heag oon-fjoen by 't folck freamd fen God.

6.

Want, uwz God iz uwz schild, uwz sinn',
 Hy schinst sijn folck, om naet, uwt minn',
 Gunst, oer herts tins, oer tongs bejearen.
 Hy weg'ret nin winsck-wirddig goed
 Him, dy, mey from oprjuecht gemoed,
 Sijn paed begiet, ijn deugd in eeren.
 O kreften-Heer! wol-fillig hy,
 Waems hoope' anck'ret allinne' ijn Dy!

E Y N.

De tnjueggentigste PSALME.

1. *Yen gebet Mofis des Mans Goads.*

1.

2. **O**HEERE', uwz God, uwz haed, uwz al-behâder,
 Y binne' uwz to-flecht' west fen âder 't âder,
 Eer bergen berne wiern', ja for' y de' Yerde,
 Wrâds oer-great wond're' oer'wond're bouwe' uwt fierde,
 Ja for' æ tijd wier jier-gongs rin to-seyd,
 Wierne Y uwz God fore' ijvige' ijvigheyt.

2.

3. Dy minfche' uwt stof formearre' Y stofschs forgruwzje.
 Y earnje': o minfche bern keer' weer, forhuwzje.

Fljueg

Fljueg fljuecht de siel to God, in 't flesek to mæde.

4. Want inwzen jier iz by Jo min az de' åde
Fenn' jister' dey, dy sirddig fawn sijn eyn',
Æf az in kirt-flawn' nacht-weytf' gauw forfleynt'.

5.

5. Allijck in sroam' dy wey-spielt het 'er oer-gjealpt,
Schomje' Y se' æf'. Jæ lijckje' az mey slieps-not oer-sljealpt :
De moarn-tijd fen herr' jeugd az gers forschreallet,
6. d'Yer moarn bloey-grien-bly-blomme-proncke-preallet,
Mar juwns iz 't æf-mjean, wijllet, sleart, fortort,
7. So holpt jon toarn-grijmm' minfche bern eack fort.

4.

8. Y sette' uwz grawn'-hólle' onrjuechts wetter-weagen,
Uwz tjuelt're' gluwp (herts tinck-quea) for jon cagen.
9. Uwz deagen geane' in fleane' ijn kirtte stuwne,
Trog jon ontluftene' hiettene' oer uwz suwne.
Uwz jieren flea trog'. ô so ringen druwpt
Uwz tijd ford-oon az uwz yen tins ontfluwpt.

5.

10. Oongeande' uwz jieren, tlantig iz herr' miette,
Jin tuwzen yen nauw kryt 'er tjien to jiette,
In 't wirdst'er fen iz moeyte', ængst', lest in pijnne,
Want it wirt æf-sneyn', 't mot az schaed fordwijjne.
11. Wa kin dy kreft jons toarn-forbolg'ne hân,
Ney dat hy freazlijck' jeld't az Hellche brân!

6.

12. Leer uwz also uwz deagens tol-klien somme,
Dat wy in rjuecht wijz wijt'ne hert bekomme.
13. Keer' weer uwz God, komm' weer ô ljeave HEERE!
Ho lang, ho lang schille' Y Jo fen uwz keere?
O! 't rouwj' Jo, 't gong Jo djiep, ijn-djiep, ijn 't hert,
De weer-moed' fen jon folex trog-kanck're smert.

7.

- Seyngje' uwz mey' t goe. ney 't hird hert-persf' benearjen;
14. Ney 't tjuelfter soer, komm' 't moarn-ljeachts swiet opklearjen.

O! 't moarnljeachts glanze' uwz, ijn jon gunst, befreed'gje',
 Goertierne God: so fille wy besteed'gje
 Uwz libbenstijd, fen nu æf oon uwz eyn',
 Uwz herts-grawn' lof to ljongen for jon seyn'.

8.

15. Forbly uwz ney dy tjueller-droaf druwcks deagen,
 Dear ijn wy jon hanz dol-trieuw' field'ne in seagen:
 O! ney dy griimm'-tijd dy uwz ' quæa to-wrinzge
 Litte' uwz nu weer jon miidheys goe beschinzge.
 16. Litt' jon wirck oon jon tjienners dey-ljeacht ljean,
 In jon uwtnimmentheyt herr' bern beschean.

9.

17. Dy ljeaff'lijke' HEERE', uwz God wol uwz oer-reynje,
 Wol uwz mey Hijmmel-ljeafflijckheyten seynje,
 Befestigje', o! bekrestigje' uwz fordbringen,
 Lit, oer uwz, HEERE', uwz' hânne'-wirck wol gelinge,
 Ja, ljeave God, uwz toflecht', treast in schat,
 Uwz hânne-wirck befestigje' Y uwz dat.

E Y N.

De trye.in-tweytingste PSALME.

1. Yen Psalme Dâvids.

1.

- D**y ljeave HEERE God, mijn haed mijn hoeder,
 Ho kin 't my quæ æf quæelck? Hy 's salm' mijn njoeder.
 2. Hy drieuwt, hy weydet my (: naet om forbett'ren:)
 Ijn fiedsom grien, lanz swiet-rin-fersche-wett'ren.
 3. Hy macket mijn siel restlijck. Uwt genaeden,
 Laet m', om sijn Namme, lanz gerjuechtheys paeden.

Ja

2.

4. *Ja schien ick moast deads schaed-schril dol trog-wanderje,
Schoe 'k naet trog eangst' klien-moedig læf foranderje,
Oermits Y binne mey my, trouwe hoede!
Jon herder-stæf, mijn treast, sjoert my to goede.*
5. *Y deckje my mijn disck, jin 't nijdig pinckjen
Mijns fijnn'-eag, dy 't hert-priemjende sjocht blinckjen.*

3.

- Mey djoere salw' hadde' Y mijn holle' oer-locht'ge,
Mijn kroes, oer'ig, mey drippen swiet-sol-socht'ge.*
6. *My solget naet az goe in goetheyt jiette,
Mijn libbens gong hadde' Y mey goe trog-swiette:
In ijn Jon huwz sil ick, O ljeave HEERE!
Ney winsch in wád, ja ijjig bly, forkeere.*

A M E N.

PSALME hondert-in-toalve.

3.

1. *Aleph.* **W**ol him dy ijjierne' iz bejuwne
d' HEERE' hosck t' ontsjean all' uwre' in stuwne:
Beth. Waems herts njue honck-troayt ney Goads sizzen.
2. *Gimel.* Sijn teamm' fil great in graet formeerje,
Daleth. Dy fil, oppe' yerde', ijn glanz rejeerje,
Goads feyn' fil op jearm' ney-komst' lizze.

2.

3. *He.* Sijn huwz waegst oon ijn goed in have,
au. Wirt rijck in wjealdig trog Goads gave,

Q 3

Ja

- Jâ sijn gerjuechtheyt stiet folhirddig:
 4. *Zain.* Ho' schoe Goads treast' de' oprjuechte' æ misse?
 't Ljeacht giet him op ijnn' tjesternisse.
Cheth. Hy 'z mijld, earmhertig, trouw, rjuechtfirddig.

3.

5. *Teth.* Wol, wol dy goe man dy ontfermet;
Iod. Mey-wirddig uwt-lient: hy beschermet
 Sijn placht-dwaen ijne war-stall' klearlijck.
 6. *Caph.* Nin tijd schil him fen 't goe forschoddje,
 Ijn moed forflauwje', ijn uwnck fordoddje.
Lamed. Hy bleackt ijne' iju'ge huwgnisf' heerlijck.

4.

7. *Mem.* Hy sil fen nin quea tijnge trillje,
Nun. Op God fest stean kin sijn hert stillje:
 8. *Samech.* Dy stijppe' alle' herts eangst' schien forwijnlgjet.
Ain. Hy sil, mey laeytsende' eag, begjoerje,
 Ho 't sijn quea-dieder moat besoeerje,
 Ho 't quea eyn maester salm fordijnlgjet.

5.

9. *Pe.* Sijn hân iz njuencke d' earne' ontsetten;
 Hy foltse koerren, secken, fetten;
 Hy lit naet æf fen treast-mijld schinckjen:
Tfade. Sijn op-rjuechtheyt bestiet on-eyne,
 Dy wirt to ninter stuwne scheyne;
Koph. Sijn heagheyt sil ijn oonfjean blinckje.

10. *Resch.* Doz gloart hy dy godleaze' ijne' eagen.
Schin. Dy iwolm't fen hielt'ne: nijd'ge fleagen
 Ytte' him salm op; ja trog dy pynne
 To-raent sijn hert oon gleone drippen.
 Hy knersfel-tosckt, hy koayt sijn lippen,
Thau. Sijn winsck sil him, az schaed, fordwijne.

E T N E.

't Lof-gefjong fen de âde Symion, fen Lucas
 beschreawne ijn 't oarde Cap.

I.

- Versfen.* **N**u lit T Heer ijn free
 29. Iôn Tjienner de' yerdsche stee
 Forlitte, ney jon sizzen:
 30. Nu, oermits mijn blier eag
 Jon silligheyt oonseag'
 Ijn mijn' klimme' earmen lizzen.

2.

31. Dy T, for tijd in stuw'n,
 Beschaet hadde' in mild juwn'
 For al 't folck, om op t'eagjen;
 32. Ten Himmel-liedend' stier
 Fore' Heyd'nen heyn in fier:
 Ten Isr'els glanz-op-deagjen.

U W T.

AGURS.

A G U R S B E A.

1. *Proverb. Cap. xxx de versen 7, 8, 9.*

Op de Wijse: *Het Daget uyt den Oosten &c.*

1.

God! trog mey-wittens wruwgjen,
 't Trien'-pluwgjen fen mijn hert,
 Kom ick for jon troan buwgjen,
 Ja swuwgjen ond're smert',
 Kom ick for jon troan buwgjen,
 In my oer-tjuwgjen.

2.

7. Dizz' twa heag-nead'ge dingen
 Bejearje' ick for' ick lear:
 Litt' my dy dogg' gelinge,
 O ijn-goe ljeave Hear'!
 Litt' my dy dogg' gelinge,
 In quea tocht' twinge.

3.

8. Weynje' ijdel leugen-sprecken,
 Falsck' Æfgoads gicke wean;
 Litt' m' alle huwchil-tecken
 Ijn leere' in lib uwt-tjean.
 Litt' m' alle huwchil-tecken
 Dy necke brecke.

4.

Litt' my, trog greate' earmoede,
 Naet dwelmje' ijn hongers-nead;

Litt'

Litt' nin oerdwealsche' oerfloede
 My op-borllje' eyn-tinck-great.
 Lit nin oerdwealsche' oerfloede
 My dogge' uwt-wjoede.

5.

Dog, Heer! my onder-steunje
 Mey brea, ney nead-drifts rin,
 Dat ick dear op mey leunje'
 t'Wijst ick oppe' yerde bin.
 Dat ick dear op mey leunje',
 In naet jin kreunje.

6.

9. Dat ick oer-fed, t'on-diedigh
 Ijn 't dol in fol forfott',
 Forwjealde', al t'on-beriedigh
 Naet bijllje: *Wa iz God!*
 Forwjealde' al t'on-beriedigh,
 Al t'on-befchiedigh.

7.

Nog dat fwier' komm're quellen
 My scheamtleaz blieze' ijnn' gaest,
 Dat ick my jouw to 't stellen,
 In mijn Goads Namme' oon-taest.
 Dat ick my jouw to 't stellen.
 O gruw'le-wellen!

8.

Ick hab mijn bea besletten:
 Ick wachtje', ð ljeave God!

Jon seyne' in Gaest uwt-getten
 Oer my (ô fillig lot!)
 Jon seyne' in Gaest uwt-getten,
 Om my to betten.

*Ho swolmt Lit-tinck op âd-yems goed,
 Hy 'z kranzge az mey in podde-hoed,
 Dy naet op-luwckt æf het ring' dien:
 So 'z wrâdsch' naet-blieuwig schaed-schijn schien.*

E Y N.

De twa-in-trijttigste P S A L M E.

Vers 1. Ten onderrjuechtinge DAVIDS.

1.

2. **W**ol fillig wa sijn miz-diede' iz forjuwne.
 Wol fillig wa bedobb'e iz all' sijn swnne.
 Wol fillig mensch', waems ongerjuechtheys fawl
 d' Ijn-goe Heer God ijnn' reck'ning' wrieuw't oerschuwl.
 Wol fillig ijn waems ijnborst, gaest in finnen,
 Hert in gemoed, fen buwtte' in maest fen binne,
 Naet wennet, schuwlet, nog to huwzfest' leyt,
 Uwtwindig' schijn-schien'-duwbbel-hertigheyt.

2.

3. O! da 'k mijn quea sluwp-suwne' in gluwp-ontijgge
 Ijn 't hert besteat, bestoppe' in stil forswijgge,
 Da wirdden all' mijn bienen âd in tor,
 Dey uwt, dey ijn, trog mey-wits bjuelt're gnor.
 4. God! jon fest treauw my, berg'-swier, nacht in deagen:
 Ick trille', ick schodde for gerjuechtheys pleagen:
 Mijn sap forsea, fortfing're' in ging to loar',
 So 't fjild trog simmer-druwgt' tiermt tor in soar.

O doz

3.

5. O doz fen God, trog fawne' op fawn', forfiere
 Hab ick my ijpen-hertig ijpenbiere.
 Ick fpriek: O 'k fil klear bicht', fen oer-tred, dwaen,
 For mijn goe God, dy mild iz ijn 't forjaen.
 Heer, da forjoene' Y mijn gruwle' on-rjuechts fawne.
6. Dos Jo jon heyl'ge' oon-roppe' ijn fijnnens fluwne.
 Al komt den soms druwck, jin-ſpoeds wetter-gjealp,
 Him fljuerect forby dy gappjend' wreade' oerljealp.

4.

7. Y binne, Heer, mijn to-ſlecht, honck in ſchuwle,
 Y hoedje my for neare miz-moed muwle,
 Y ringje my ruwn-om mey blygheyte.
 Mey huwghlijck ſwiet geljong fen frygheyte.
8. Hertle', hertle' ô minſche', ick fil dy wijze' in ljuechtje,
 Het wey me gean môt; 'k fil dy onderrijuechtje;
 Mey nolcke rie fil 'k dy for hinne gean,
 Sorgfâdig fil mijn eag op dy to-ljean.

5.

9. Du moafte 't Hoarz nog daem-ſteeg' Muwl-djier ſlachtje,
 Dy, buwtte wit, op goe leer lett' æf achtje:
 Waems hirde tuwt dy teamm'-twang twingt in ſchoert,
 In fo, ijn 't ſpoar', jin tanck, mey kreft, beſtjoert.
10. Dy godleaz' môt ſijn quea dwaen hird beſoerje,
 Sijn wr. dsche wjeald'e in liefte kin naet doerje:
 Mar wa feſt op uwz ljeave Heare ſliet
 Dij ſmecket ijvig ſijn goertier'nheyts ſwiet.

6.

11. Wezz' bly in bly, ijn God, in ſteez-oon blyer,
 Yenſâdigh', frôm', trouw', oprjuecht' God-belyer,
 O ſjong fen God, in Goads wirck, uwre' in fluwne',
 Sjong uwz ljeav' Heare lof uwt herte-gruwn.

E Y N.

R 2

Foar-

*Foar-fiz fen 't Lyen uwz Sillig-meytsers, trog de Propheet
JESAJA, ijn sijn trye-in-fijftigste Capittel.*

Wjfen. { *Pfalm 118. Pfalm 140. &c.*
          { *Nerio Schoonst van u gebuyren.*

1.

1. **W**a hercket to mey oon-dachts-earen?
Wa jouwt uwz wirdden lauwe' ijnt hert?
Wa 'z 't dy de' oer-kreftige' earm uwz Heeren,
Siel-fillig, ijpenbiere wirt.

2.

2. Hy iz for him to fljuecht op-litsen,
Allijcke' in schreall' tin rijz uwt-spruwtt',
Allijcke' in wirtel, dy oer-ditsen
Mey torre'erd', jiette' in leat fjiet uwt.

5.

Hij hie nin oon-sjean, nin beheagen,
Gelaet fen wrädsch' heag-wirdde' af leat,
Ijn him wier naet, az w' him oonfeagen,
Dat uwz oonftoe, jâ min az neat.

4.

3. Hij wier forhuynd, forfmaed', forfmjtt'ne,
Az 't leedste' on-wirdste' earm minsche bern,
Yen man fen smerte' in pijn' trog-ijtt'ne,
Yen steez-oon fjocht op fjocht beschern.

5.

Wy hadde' uwz fen him werz æf-weyne,
 Elck yen bejeg'ne' him sचेेत्sch, oer-dwerz;
 Hy wirdd' forachte', ijnn' namme scheyne,
 Wy hiene' al-oon fen him de werz'.

6.

4. Hy, lijcke-wol, hy kritse', ijnn' wierheyt,
 Uwz sचेोchte', uwz pleag'-fortriet op him;
 Uwz siel-smert', seertme, lest in swierheyt
 Dy hiene' him lestig ijnne klim.

7.

Wy tochtene', az w' him doz djiep duwcke
 IJnn' jamm're dobb' treauwn' sचेोene' ontier,
 Dat hy fen Goads hân hird forbuwcke,
 Ja, om eyu schild, to-martt'le wier.

8.

5. Mar, och! hy wirdde' om uwz doz wuwne,
 Hv lie naerne' om, az om uwz quea,
 Hy wirdd' to-britsen om uwz suwne,
 Uwz mis-dieds lest laey op sचेijn ljea.

9.

De straff', dy uwz oon-brocht de frede,
 Laey op him all' sचेijn libbens suwn',
 Trog sचेijn bloed-friemen, wread oer wreade,
 Binn' wy gēezzen ijvig suwn.

10.

6. Wy dwaellene' alle' az ſchiep forbijeli're,
 Elck rôan ſijn wey: dogge' op ſijn Soon
 Liet de' HEERE' uwz on-gerjuechtheyt-tjueſtre
 Swalpje' in rinne' op him allinne' oon.

11.

7. Az dy fen him ſcherp æſche wirdde,
 Do wirdde' hy hîrd in hîrd fordruwckt,
 Dogge' az in Laem to ſlacht-bancke' firdde
 Hy ſijn hoſck' muwle naet op-luwckt.

12.

Allijcke' in ſchiep dat for ſijn ſcherrer
 Leyt ſlom, in lit ho dat hij 't knoeyt,
 So laey dizz' wer'leaze' on-forwerrer
 Dy naet in wird him t'uwttjen moeyt.

13.

8. Hy 'z uwtte' ængſte' in 't gerjuechte onthell'ne,
 Wa ſchil ſijn libbens tijd ſprecke' uwt?
 Hy 'z æf-ſneyne', hy 'z de wrâd ontſtell'ne,
 Hy 'z 't lân dear libbene' ont-fry-buwtt'.

14.

- Om mijn folcx oer tred laey dy pleage
 Az berge' op berg' ſwier op him del;
 9. Dat him ijn 't græf to mâde dreage
 By' godleaze' az herr' mey-geſel.

15.

Hy 'z ijn sijn dea west bye rijcke;
 Om dat nin on-rjuecht' wird æf died',
 Ijn al sijn dwaen in litten blijcke,
 In nea bedrog sijn muwle' ontgloed'.

16.

10. Dogg', even-wol, it wier 't beheagen
 Fenne' HEER', om him allijck oon grjues
 To briezjen all' sijn jamm're deagen,
 Ijn sjocht' to traepjen onder 't krjues.

17.

Az hy him to Schild-offer stellet,
 Hy sjocht sijn sted, hy reekt sijn dey.
 O! 's HEER'NE wol-beheagen snellet
 Trog him lock-firddjende' oere wey.

18.

11. Om 't swuwg-fwier boddjen fen sijn siele,
 Om 't ærbeyds lestig oer-fwier med,
 Sjocht hy sijn lied ijn oon-tall' krielen,
 In wållet freugd'-fol. oer-fol, sed.

19.

Mijn knecht d'rjuechtfirdd'ge, (klear folmecke)
 Het, trog sijn witt'nisl' dy oer-weag't,
 Folle' earne ljoe rjuechtfirddigh mecke,
 Mits hy herre' on-rjuecht op him dreag't,

Dearom

20.

12. Dearom fil 'k him fijn deel rom miette,
 Dy krest'ge wirt lijn roaf, lijn buwt,
 Om 't hy ijnn' dea lijn siele uwt-jiette,
 In told' wurdde' ondre schom in guwt.

21.

In doz forfmaed'ge', in doz fortredde,
 Ijnn' acst, ijnn' siele', ijn lijve', ijnn' ljea,
 Kritfe' oar' ljea luwnen, om to redder
 d' Oertredders, dear hy hosck for bea.

U W T.

B L Y E - M I E.

*Fenne geboarte uwz Sillig-meyfers, trogge Ing'len
 de Herders to Bethlehem oonkund'ge.*

W Y Z E. *Ballette d'e Brockhorst.*

1.

O *Schiepe Hoeders,*
 Uwt *Fapicx* heagste staemme,
 Dy 't fjild by nacht,
 Jin tosch-bebloeders
 Liew', wolve', op jiemme laemmen
 Sorgfâdig wacht't;
 Ho det Goads glanz', dear ick doz klear mey ljeacht',
 Mey flautme' in fleagjen,
 Jiemme fortseagjen?
 O! 't iz nin pleagjen.

Tzierlen

Tzierlen op; hâd' moed, hâd moed', hâd moed!
Trillje naet, mijn mie iz goed.

2.

'k Bin naet dol fuwne
Uwt lest fen Goads forgramjen,
Om jiemme kôy,
Mey deadsche wuwne,
Oon fwirds klanck-bleacker-flamjen
'To jaen to'n proay,
Lijcke' eer'n mijn Maet heyst're Adam oppe troay
Eack trog 't fwird strijcken,
Die Kening-rijcken,
Ijn ferscke lijcken,
Æf mey fjoer forsluwn', forsluwn', forsluwn',
Sted in lannen, greyde in grûwn'.

3.

Mar ick, Goads Tolcke,
Ick, bly-tjinge-hijmmel-Bode,
Bring freugde-mie,
Dy alle folcken,
De wrâd oer, Grieck æf Jode,
Nea better hie:
Dy, sonder eyn', sil ijn-jaen nolcke rie,
Oon âde' in jonge,
Om lof to fjongen,
Hiin, dy d'oorfpronge
Fen al iz, in nu stjoert, ja stjoert in stjoert,
O! sijn ljeafde' op dizze boert'.

4.

Hertf', fet mijn sizzen.

Joed, joed in Bernke berne' iz

Ijn *Dávids* sted.

Gea, sjeane 't lizzen;

IJnne' Ogse kribbe' herne' iz

Sijn wâle-bed.

Dit Bern, dat, az God salm', nin oonfange' het

Wirt minsch' befuwne.

Fen Goad', for' stuwne,

Salve', in mijld juwne,

Om middeljen dy free, dy free, dy freed',

Kening, Prester in Propheet'.

5.

Uwt hie dy Ingel.

Da gingt 'er op in sjongen:

(O Hijmmel-luwd!

O swiet trog-mingel!

O fill'ge Ing'le tongen!

Trog hert in huwd

Drieuwt dock fang, de yerde oer, east, west, noard
in suwd)

O de hearse *HEERE*,

Habb' tanck in eere:

De yerd' (ney bejeare)

Hab free; de minsch', de minsch', de minsch'

Gouds beheage'. O wâde in winsch'!

E Y N.

De

De hondert-fiertiende P S A L M E.

1.

1. **D**a Isr'el struysch 't hird, staefsch Egipt uwt-teag,
 Da Iapicx bern 't moard-lan, fol gruwle pleag,
 In 't yerzne jock forsmieten',
 2. Da wirdd' Iuda Goads eyn heyligdomm',
 God wirdd' salm haed oer sijn forkoarne blomm',
 Sijn ljeave' Israëlieten.

2.

3. Dit sjoe de see, al fleande blea fen neck',
 In mecke' in paed: de Iordaen gjealppe' oer-beck,
 4. De logge bergen hipplene,
 Naet oarz az sedde raemmen ljeappje ijn 't grien,
 Ia 't selle' uwt-litt'ne liette d' heuvels dien',
 Dy laemme-dons-traep tripp'lene.

3.

5. See sizz', het die dy fluchtjen blea fen neck'?
 Rin-wiet Iordaen sizz', wierom gjealppste' oerbeck?
 6. Het die dat bergen hipplene,
 Naet oarz az der't'ne raemmen ljeappje' ijn 't grien?
 Dat heuvels socke' uwtlitt'ne liette dien',
 In laemme-dons-traep tripp'lene?

4.

7. Trillje', yerde! ô buwg foar 't eansicht fen de' oer-HEER,
 For Iapicx God mey heag ontjogbere' eer',

S 2

DY

Dy naet fijnt dat him lijcket,
 Dy uwt in drawge rots' rin-wetter stirt,
 Dy mecket dat in sien swiet sjuerck-wiet wirt,
 So de âd'tijds died' klear blijcket.

E T N E.

De njueggende P S A L M E.

1. *Yen Psalme Dávids, fore oerste Sjong-Maester,
 op Muth-Labben.*

1.

2. **U**wz ljeave' HEER' wol ick, to dizz' fluwn',
 Lof-sjongje' uwt hert. ja herte-gruwn',
 'k Wol kiel, hert, pin in tomme ijn 't herpjen
 Om 't wond're Goads klear 't uwtjen scherpje.

2.

3. In Jo fil 'k seez-oon blier in blij
 Op donffje' in gaest-formeytsje my:
 Jôn Namme fil 'k for âd in jonge,
 O alderheaghte! lof-psalm-sjonge.

3.

4. Om dat mijn sijne' iz efter-beck
 Oer-tomm'le', in fluchtjend' romt it feck,
 Hy ploff't forfleyn', hy môt fordearre
 Fen jon éanfichte', holp-redd' ljeave' HEERE.

Want

4.

5. Want Y hadde', HEER', mijn lijck, mijn rjuecht;
 Mijn rjuecht-saecke' æf-dien, lijck' in ßjuecht',
 Y tietene' op jon troan, O Rjuechter!
 O rjuechtfirdigheys lijck-belljuechter!

5.

6. Dy goadleaz' Heyd'nen hadde' Y schien,
 Trog Jon gleon scheldjen gled fordien,
 Herr' namme hadde' Y gruw'n'-fordijlge,
 Ja ijvig ijvig tor forwijnlge.

6.

7. O fijne'! iz nu trog leaz beleyd,
 't Forwoastjen eynge' ijn ijvigheyt?
 Sint' nu uwz Stedden az op-schobbe?
 In iz herre' huwg'nisf' djiep bedobbe?

7.

8. Nee, fijne, ð nee: God dy 't al wit,
 Al fjocht, al heart, salme' ijvig fit;
 In het sijn war to 't rjuecht ontditsen,
 In het sijn troans gordijne' ontlitsen.

8.

9. Hy schil salm' rjuechtje d' heele wrâd,
 Nimmeu ontsjeande', az oerlste Fâd,
 In oere ljue lock oedel lezze,
 Dat lil ruwn-om rjuecht-miettig wezze.

9.

10. Den iz Hy to-flechte', heagte', in schuwill'
 Jerm' dy fortreauwa' gâllje' ijn druweks kuwill',
 IJnn' grijmme tijd, ijn gruwle fluwne,
 Iz Hy de' oer-lest'ge' yen honck befuwne.

10.

11. Dearom, HEER', dy jon Namme kin,
 Festlijck fortrouw't, mey hert in fin,
 Om dat Y hadde nea forlitten
 Wa Jo sijk't, ijn op-rjuecht mey-witten.

11.

12. Psalm-fjong, ô fjong in fjong al weer,
 Dy t'Syon wennet, de' oerlie HEER',
 Forkundje 't folck sijn heage' ijsfond're
 Great-diedig boppe miette wond're.

12.

13. Hy sijk't, hy tinckt 't fromm' bloed forstirt,
 Wier oer hy heftig hiet-fall'g' wirt,
 Hy sil forjitt'leaz, wis forhearje
 't Æng' rop fen dy sijn help' bejarje.

13.

14. Wezz' my genaedig, HEER', stea by,
 Lôytle' het mijn haeters dwaene' oer my;
 O! Y dy my 't fordear ontsnellje!
 Ja uwt deads portte' in grafs-tuwt hellje.

14.

15. Op dat ick jôn great lof fortolek',
 Ijn Syons portten, oon jôn folck.
 Dear bin 'k op 't heaghlijckste', hert-folnuwge,
 Ijn jôn lock-silligheyf forhuwge.

15.

16. d' Onrjuecht' wirt homppé' ijn 't felle wiel,
 Uwt-yerde for de' oprjuechte siel,
 Herr' foet wirt finzeue' ijn dy netten,
 Dy jæ to gluwp for oare' uwt-fetten.

16.

17. Doz iz d' HEER' kinber, heeg ontfjoen;
 Hy het rjuecht hoff'ne mey fetsoen.
 Dy godleaze' iz fortijzd (ô pleagen!)
 Ijn eyn hann'-wirck (ô spijt) bedreagen.

17.

18. Dy godleaz' schil doz ijn 't fordear
 Oer-beck neye' hol to nimme' in keer,
 Dy God-forjitt'ne' ijn 't quea oer-juwne.
 't Near-sillig-paed-spoar-bjueft're) huwne.

18.

19. Mar de' earm' wirt naet ijn 't eyn-leaz' foer
 Forjitten, hy 'z God wird in djoer,
 Eack iz d' illind'ge lock-forwachtjen
 Forlern naet, mar ijn Goads heage' achtjen.

19.

20. Oer-eyne! op, op! HEER', lit dy minsch'
Naet kreftigje' ijn lijn gruw'le tinsch'
Lit de' Heyd'nen foar jon eanficht' schoddje,
In trog jon ordel blea fordoddje.

20.

21. O HEER! oon-jey-fe bang in blea
Deads kiell'-kâde' eangst' trog hert in ljea,
Lit-f' so bedearje' in rjuecht forfinne,
Dat-fe' earne naet'ge minscken binne.

U W T.

De yen-in-tnjueggentigste PSALME.

I.

- I. **W**a ijne schuwll' fenne' heagfte sit,
Dy schil ijn 't schaed fornachtje
Fenne' Hoeder dy fen flom naet wit,
Dy g'noagfam' God, de' Almacht'ge.
Ick fiz, ick earnje, ijn mijn petear,
Mijn Stinz', dear 'k op fortrouwje,
Mijn to-flecht' binne' Y, ljeave HEAR!
Dear 'k fest op gruwnje in bouwje.

2.

Hy fil dy helpje (ô fromme siel!)
Uwt' fuwgg'lers tijz-jearns strijcken,

In

In uwt fordear-fjeack' pest, 't forniel.
 Dat 't tjerck-hoaf dong't mey lijken.
 Hy stopp't dy, mey sijn fleeck, ticht oer,
 Du fijnste, onder sijn wjuwcke,
 Behâd: sijn wierheyts ijvig-doe'r
 Kinste' az dijn scharm-schild' bruwcke.

3.

5. Du schitte naet, t'klien-hertig blea,
 For' nacht-grijm-gruw'le æng schrillje.
 Du heste fen nin pijllen nea.
 Dy deys 'de loft trog-drillje.
6. For 't pest-fjoer dat oer schuwll' leag-loer't,
 Dat slijppjênd' sluwpt ijn'n' tjuester:
 Nog fen 't fordear dat mid-deys schoert,
 Scheyn't, baern't in breckt to bjvester.

4.

7. Dy tommelje' oone' liftse' ig for-by
 Wol tuwzen, in to rjuecht're
 Tjien tuwzen; lijk'wol bliewwste fry
 Fenne' yene' inne' oare' igs fjuechtre.
8. Allinne' iz 't dy om oon to fjean,
 Om earnjende t'oer-eagjen,
 Ho 't godleaz' schom schien moat forgean
 Trog on-geheard' fwier pleagjen.

5.

9. Want mijn to-flecht' dat binne' Y, HEER.
 Siel', wezz' naet heel miz-moedig;

T

To

To de' Alderheagste' hestu dijn keer'.
Hy 's dijn fortjog, hosck goedig.

10. Dy fil nin quell', nin quealck, nin quea,
Nog schea, nog pleag' weerfearje,
Nog uwnck ijnn' gaest, ijn goed, in ljea
Dijn wenning'-tint benearje.

6.

11. Hy fil sijn Ing'len (:tinck ho goe,
Ho goe iz God:) belest'gje,
Dat jæ dy, ijn forgfâd'ge njoe,
Ijn all' dijn wey befest'gje.
12. Jæ sille dy, ijn frjuenlijckheyt,
Op holp-mijlde' hânnen dreagje,
Dat foar dijn foet nln dwerz-stien leyt
Mey seertme dy to pleagjen.

7.

13. Oer' wrea lieuw', deadlijcke' adder-flang',
Oer' drake', oer' jonge lieuwe,
Schitte' onfortseage, blea nog bang.
Fry, schealez traeppe' in klieuwe.
14. Oermits hy my (kât God) bemint,
Sil 'k holp-mijld him ontmette.
Hy kin mijn Namme' (ô wol-besint!)
Dearom fil 'k him heag sette.

8.

15. Hy rop m' oon, so forhear ick him,
Ijnn' neare' eangst' bin ick by him.

- Ick tjog him uwt neads kloere-klim;
 'k Meyts him ontfjeande' in 'k fry him.
 16. 'k Lit him, ijn deagen fol in fed,
 Bly libbjend' lang fol-doerje,
 Ja 'k lit him, ijvig wol in bet
 Mijn filligheyt begljoerje.

E Y N.

De vijf-in-tweyntigste PSALME.

- 1.
- Yen Psalme Dávids.*

1.

Aleph. **H**EEER! to Jo, ijnne' haegfte heegtme,
 Heer, mijn God, mijn to-forlit,
 Wjueckt mijn hert op, uwt druwecks leegtme,
 Dear 'k ijn djiepe' illind dol-fit.

2. *Beth.* Lit my naet beschamme slean,
 Az yen ijn sijn hoop bedreagen.
 Lit mijn sijnne' æ wille ontslean,
 Nog guwch-donsfje mijnent weagen.

2.

3. *Gimel.* Al dy goe dy Jo forwachtje,
 Sil nin schân'-scheamts-rea oer-tjean;
 Mar dy trouw'-leaz hân'n'lje' æf plachtje,
 Moatte' oon schânne-keack' tean slean.

4. *Daleth.* **H**EEER! meyt! my jôn fill'ge wey
 Kinber om nea to forbjuelsterjen.
 Leer my jôn paed, klear az dey,
 Lanz gean buwtte' om-weys fortjuelsterjen.

3.

5. *HeVau.* Leer my, lied my ijn jon wierheyt.
 Mijn behâd, mijn goed, mijn spoed

T 2

Binne'

- Binne' Y, God! ijn nead in swierheyt
Toafje' ick jôu help', hilde in hoed.
6. *Zain.* Tinsle', HEER, jôn barmhertigheyt
Great, ten âdz, ja great oer' mette
In oon jôn goertiernheyt beyd',
Want dy binne' on-eynge' ijn swiette.
- 4.
7. *Cheth.* Hwugje naet mijn domm' jengds fawne,
Nog' mijn oer-treds gruwle meer;
Treck m' ijn jôn goertiern'e herts grawne,
Om jôn goeheys wille', ô HEER'!
8. *Teth.* d'HEER iz goe, rjuecht, inckel, sljuecht,
Sawners fil hy onderrjuechtje,
9. *Iod.* Seftmoed'ge lied't hy ijn 't rjuecht,
Seftmoed'ge fil Hy 't paed sljuechtje.
- 5.
10. *Caph.* Wierheyt in goertiernheyt binne
All' Goads paeden foar dy ljue
Dy sijn wird bewearje, in minne
Sijn tjuwgnisse' ijn heyl'ge njue.
11. *Lamed.* Om jôn Namme wille', ô HEER!
Och! forjouw my, uwt genaede,
Mijn on-g'rjuechtheyts fawn' quea-feer,
Dy great, oer-great, my oer-laede.
- 6.
12. *Mem.* Wa 'z hy dy, mey berne' ontsjochtme,
Rjuecht ontsjoghlijck d' HEER ontsjocht,
Dy wirt wijzge'. ijn fillg'e herts-tochtme,
d' Wey om tziezjen. wol-betocht.
13. *Nun.* Sijn siel fil fornachtje' ijn 't goe,
O sijn ney-team fil op-luwcke:
In 't Lân dat him God miïld joe,
Ervje', eyn-yerdje', in sillig bruwcke.
- 7.
14. *Sam.* Goads forborgenheyt djiep-gruwnigh
Leyt sijn hoscke' ontsjogh-bern bleat,

Eack iz sijn forbuwne' oer-buwnigh,
 To jearm' witt'nisle' oon-waegs great.
 15. *Ajin.* Mijn eag gljuerckjet op mijn God,
 Op mijn HEER ten oere t' oere,
 Hy tjocht mijn schonck uwt it not,
 Dear mijn sijnnen my mey loere.

8.

16. *Pe.* Loayts genaedig, in uwt minne,
 Op my mey jon sruen'lijck eag,
 Want illindig, in alliane,
 Swomje' ick djiep-ijn pleag' op pleag.
 17. *Tfade.* O dy nead! dy nead mijn hert
 Wijd oer-gappet: holp' m' uwt neaden.
 18. *Resch.* Oon-ljea mijn eangli', moeyte' in smert',
 Meytl' mijn suwn'-lest my ontleaden.

9.

19. *Resch.* HEER! s'jog oon, ho wread mijn sijnnen
 Swolmje' ijn wreck-sjocht' grijmmen' in spijt,
 In ijn oon-tol; to mijn pijnen
 Haetjes' my trog-pest'ge' ijn nijd.
 20. *Schin.* Holp'-redd' God! bewerre my,
 Holp' mijn siel, lit naet to schanne
 My wirdde', ick betrouwje' op dy,
 HEER! 'k bejouw my ijn jon hannen.

10.

21. *Thau.* Litt' rjuecht-uwte' yensfâde fromheyt
 My behoedje' ijn lit in dwaen.
 'k Wacht fen Jo mijn uwncks weerom-sloyt'.
 'k Wol 't J' ô God! alheel op-jaen.
 22. O mijn God! dy 'k my befel,
 Ijn jon hoed' mijn libbens deagen,
 Fordösfje jôn Israël
 Uwt all' sijn nead, angst, in pleagen.

E Y N.
 T 3

De

De Lof-fang M A R I Æ, Luc. I. 46, &c.

I.

46. **M**ijn siel dy macket great,
 Him, dy 't Al macke' uwt neat,
 Dy greate' oer-Heer der Heeren.
47. Mijn gaest forhuwghlijck weyd't
 In God mijn silligheyt,
 O greate' Heer' God, fol eeren!

2.

48. Om 't Hy d' earm' steat, so s'juecht,
 Sijns tienst-faems het beljuecht'
 Mey God-mijlde' eag ontlitsen.
 Want, s'jea! fen nu ford-oon
 Wirt sillig mijn persoon
 Fen teamm' to teamme' uwt-spritsen.

3.

49. O! dingen great in schien
 Het dy Krest'ge' oon my dien.
 O! heylig iz sijn Namme!
50. Sijn freezers hy to-seyt
 Sijn great' barmhertigheyt'
 Gol uwt, fen stamm' to stamme.

4.

51. Yen wirck fen wichte' in lest,
 Het dien sijn krest'ge fest.

*Hy het forstoauwne', ijm' smerte,
 d' Heag-moed'ge in all' herr' dwaen;
 Ifn lit tincks great op jaen,
 Ifne' heag op-tochtme herr's herten.*

5.

52. *Hy stiett' fenn' troans-steat-stoell
 Dy kreflige' ijne poell;
 Dy kliene hy forheeget.*
53. *Dy honger-hôlle buwck
 Hy fell't mey goeds gebruwck.
 d' Rijck' gier-seck hy ontleeget.*

6.

54. *Hy rjuecht't Isr'el oer-eyn':
 Hy schinst him ijv'ge seyn,
 Ifn sijn barmhert'ge tinsfen.
 Lijcke' Hy Abra'm to sey,
 In Abrams teamm', dear ney,
 't Sill'ge' ijvig wol to schinsfen.*

œ y t.

De twa-in-fiertigste P S A L M E.

1. *Yen onderrjuechtinge, fore oerste Sjong-maester,
ondere bern fen KORAH.*

1.

2. **A**z in hert wirt toarst-hiet jachtge,
Graeyt in kiern't ney kieltme' in focht';
Allijck gáll't mijn siel, forsmachtge
Ney God, uwt herts baerne-tocht';
3. Ney dy libb'ne God: wanneer!
Och! wanneer, ô ljeave Heer!
Sil 'k ijn-gean rjuecht 'on-befchromme',
Sil 'k for jôn blier eansicht' komme.

2.

4. Och! oon trienen môt ik raene!
Ijten, diincken meyts ick fât
Trog mijn eag-drippe', az-s' my jaene,
Dey oon dey, jearm' gruwle kât;
Az dat godleaz' Dijvels brot
My to-gnierdit: *Wier 'z dijn God?*
5. O! 't ney-tinsfjen priem't mijn sinnen,
Hert in iingewand fen binne.

3.

O! mijn siel mot ick uwt-jiette!
O! mijn gaest wol my ont-tjean!
Az 'k oer-tinckje' (ô fee fol fwiette!)
Ho 'k eer'n plijgge', oer bly, to gean,

Mey in great heap ney Goads tjerck',
 (O on-gruwn'-fwiet-luwdig' wirck!
 Om Goads heag-tijds lof to sjongen,
 Onder-ming'le' ijn âd in jonge.

4.

6. Siel, het bock'fte dol, onrest'lijck?
 Hoopje' op God. O 't sil wol gean.
 'k Sil (ô 'k leauwje 't, God tanck', fest'lijck)
 Sijn forlosf'-mijld eansicht' sjean.
7. O mijn God! mijn siel dy buwg't,
 Mits mijn moed my droaf oon-tjuwg't,
 Wijlst ick berge' oer delle', ijn 't fluchtjen,
 Oon Jordaene' in Hermon fuchtje.

5.

8. Dear d' æfgruwn' d' æfgruwne' oon-guwzet,
 Dear jon forze reyn-geat' stjealpt';
 Dear it hol schom-wetter bruwzet;
 Dear elck' weag' my d' holle' oer-gjealpt.
9. Mar d' HEER sil m' ijn lest jaen 's deys
 Sijn goertiernheyt tuwzen-reys,
 Sijn Liet sil 'k nachts ijnnig nuyntje,
 In mijn libbens God hosck ljuentje.

6.

10. Wierom ick, fen Jo, forjitten?
 Sil ick earnje' oon God, mijn rot'.
 Wierom ick ijn droaf-fwart sitten,
 Onder sijne foet-traepp' trots?

11. Mey in swird, trog biente' in hert,
 Girzet my mijn fijne, (ô smert!)
 Az-fe' all' dey m', ijn spijt, to wrinzge:
 Wier 'z dijn God, dijn wâd in winsche?

7.

12. Siel, het buwgste' in krippste' on-restlijck?
 Hoopje' op God. O 't sil wol gean.
 'k Sil (ô 'k leauwje 't, God tanck, festlijck)
 Sijn forlosf' to miete sjean.
 Hoopje' op God, ô sjong him lof,
 Dy m' eag-sjeanlijck' rjuechttē' uwtt' stof,
 Dy mijn eanfichts gâl genezze,
 Iz mijn God, in sil 't æ wezze.

U W T:

De trye in firtigste PSALME DAVIDS.

1.

Dogh' rjuecht, mijn God, ijn 't jinge' Y kinne
 Mijn rjuecht; rjuecht mijn lijk-scheel-placht' uwt.
 Y dy gerjuechtheyt salme binne.
 Lit d' on-goertiern' my naet oer-rinne.
 O! ly' naet dat ick blieuw to buwt'
 Inne' on-rjuechts tosch in tuwt.

2.

Mijn kreften-God, dear 'k op fortrouwje,
 Wierom forstiette' Y my? wierom?

Wierom

Wierom moat ick ijn droaf-fwart rouwje?
 Já sed fen trienjen droaf oonfchouwje,
 Dat my mijn fijinne', az tzaf, az fchomm',
 Greatsch dól-trieuwt in traeppt krom.

3.

O lit jon fjeacht in wierheyt glanzgje,
 Dat jæ my liede, wol in wis,
 Dat jæ m' az fill'ge Sinne' om-fchanzgje,
 Dat jæ m' az Hjmmel-leyn' kranz kranzgje,
 Dat jæ m' op-bringe', uwt wráds druwck-pliz,
 Dear jon bergs wen-pleatfe' iz.

4.

Op dat ick dear mijn fiel fol-nuwgje,
 Az 'k to Goads áter ijnfiern gong,
 Az 'k my to God, in Goads-tienst fuwgje,
 Az 'k 'm ijn mijn blijdschips God forhuwgje,
 Az d' hárp' fwiet luwd my tomm'-taest twong,
 Az 'k God, mijn God, lof-fjong.

5.

Mijn fiel het buwgste', az droaf dól buwne!
 Ho doz on-restlijck eangst'-tril-kád!
 Hoopje' op God. 'k fil him, ney dizz' fluwne,
 Lof-fjongje' iu taensje' uwt blyherts-gruwne:
 Hy iz mijn tuwz'nerley' behád,
 Mijn God, mijn winsck', mijn wád.

E Y N E.

De segs-in-fiertigste PSALME.

1. *Yen liet op Alamoh: fore oerſte Sjong-maester,
ondere bern ſen KORAH.*

1.

2. **U**wz to-flechte' iz uwz lieave HEERE,
Uwz houcke', al woe de Wrâd om-teere.
't Iz kreftig buwnig fuwne' in wis
Dat hy uwz holpe' ijnn' neare' eangſte' iz.
5. Dearom fil' w' ijn nin eangſt' fordoddje,
Al moast de yerd' touter-weagje' in ſchoddje,
Al wirdden bergen uwt herr' ſtee
For-smijtt'ne' ijn 't hol hert fenne ſee.

2.

4. Lit 't ſee ſchomm-woel-wiette' hõllje in bõllje,
In ruwzje', in bruwzje', in ruwn-om-rõllje.
Litt' bergen daver-droanje' ijnn' trill',
Trog wetter-loft-ljeaps heag op-til.
5. De kliene beken-fenn' riviere,
Dy ſluerck-ſeft rinne' in ſreamm'-ſluwp-ſliere,
Forblye Goads ſted, om in om,
d' Oerſit'-heagſte wenje, 't heyligdom.

3.

6. God 'z midſ ijn her, hy fil-fe' oer-kreftgje,
Dat f' on-forwriggende' oon him jeftgje.
God fil-fe' help' dwaen hoſck, mjld, goertier,
Ijn 't oon-breck fenne moarn-tijds yer.
7. De Heyd'nen beard'ne' az dol belitten,
d' Haed-rijcken woell'ne wread uwt-litten,

Mar da Goads tong're-luwd, ijn 't brie,
Uwt-klonck, da raende de' yerde' az snie.

4.

8. d' HEER, God fen fjoene' in onfjoen' dingen,
Dy Hijmmel, yerd in fee ford-bringe,
Iz mey uwz: *Iapicx* God iz jâ
Uwz toer, uwz heag fortjog, Sela!
9. Komm', schoagje' oon (om ijn 't fin to fieden)
Uwz HEER'-Goads wond're', oer-wond're dieden,
Ho Hy 't forwoast-fjeack djier, *gefjuecht*,
Ont-teamm't in oer heel de' yerde' oon-rjuecht.

5.

10. In ho Hy 't fwird, dat moarde' in fcheynne,
Twingt, dat 'et oone' yerds eynen eyne,
Sjiet-boage' in fteck-fpeet' flicken breckt,
Fjuecht-weynen ljeacht ijnn' leag oon-fteckt.
11. Kort, (doz earn't de' Heagfle') hâde' op, æf-litte,
Dat ick God fal'm' bin moat elck witte'.
Mijn heagheyt fchill' all' Heyd'nen fjean,
Mijn heagheyt fchil al de' yerd' oer-tjean.

6.

12. De' HEERE' iz mey uwz, dy 't al fowndearre,
Scheppe', onderhâd't, fet in rejearre,
Uwz twing-leaze' on-beklieuwlijck flot.
Uwz heag fortjog iz *Iapicx* God.

E Y N.

De twa-infijftigste PSALME.

1. *Ten onderrjuechtinge Dâvids: fore oerste sjongmaester.*
2. *Az Doeg, de Edomiter, komme wier, in Saul to witten dîvaende spritsen hie: Dâvid iz komn ijn 't huwz fen Achimelech.*

I.

3. **P**OEHÔNE'! ô great-op-jaende snuwer!
 Al swolmt', ijn 't quea, dijn kropp',
 (Struys Isr'els Haeds oerst' fjilde-bouwer)
 Al klieuwste' oer-moeds berge' op:
 All' dey bliuwt Goads goertiernhey't my
 Nolck (:spijt dijn toscken:) by.

2.

4. Dijn tonge', ijn' tuwt, tinckt inck'le schânne,
 O gruw'le'! az 't slijpp'ne stiel,
 't Gled scher-mes, dat trogg' moard'ners hannen,
 Opp' nin-quea-tinckerts kiel,
 (Oermits him 't scher-wirck wirt fortrouwd)
 Dy dealfche dea-steck jouwt.

3.

5. Du heste quea for goe uwt-kearre,
 For from, trog-teyn' beleyd'.
 Du kâtste krom e leugens learre
 Den rjuechte' oprjuechtighey't.

't Pittear

6. 't Pittear ljeaffte' az slag-fwird in dolck',
Muwlle' az fchien schijns moardkolck'.

4.

7. God schil dy eack, ney wirck, beleanje,
Æf-brecke' ijnne' ijvigheyt',
Wey-schoerre' in grijppje' uwt tinte' in wenje:
Tuwck', staemme' in wirrt'le beyd,
Uwt-luwcke' (ijn hiet-ontfuit'ne moed)
Uwt d' libb'ne lan, az wjoed.

5.

8. Dit fill', mey ijnfiern' Goads ontfochtme,
d' Rjuechtfirdgge' ljue oon-fjean,
Dy, mey Goads-freez'ne gaest-optochtme,
Yen blier gelaet oon-tjean
Ijn laeyts, oer 't tomm'ljen fen dizz' fot,
Earnjende' ijn fill'ge spot.

6.

9. Sjea dear dy man! dy God naet stelle
To kreft fen al sijn dwaen,
Mar steat, djier, fjild in jild oertelle,
Dat koe him moed noag jaen:
Hy wirdde' oer-kreftig, ijn sijn quea,
Trog goe ljue bjueft're schea.

7.

10. Mar ick sil ijn Goads Timp'le wezze
Az d' olyv' grien in fet,

Goads

Goads ijn-goe gunst' fil my genezze:
 'k Fortrouwje, wol in bet,
 Op Goads goertiern'heynt fier in heyn,
 Já ijvig' buwtte' uwt-eyn.

8.

II. 'k Sil ijvig, HEER, Jôn Lof-Psalm' fjonge,
 O 't goe hadde' Y my dien,
 In 't quea dy fuwll' falsche tonge:
 (O tanck, tanck moat Jo schien!)
 'k Fortoafj' jôn Namme', ô hy iz goe
 For jôn ljeav' fromme ljoë.

E Y N.

YN-ÆF OON-LIEDINGE
 To DAVIDS trienen æf boetfirddigheyte.

Ick carme' onfill'ge Minsche! 'k hab mizdieden,
 Jinne' Hijmmel, in njuencke' Yerd'. wier schil ick hinne?
 Wier schil ick to-flechte' holpe', æf træst berinne?
 Wa sijn ick mey mijn jamm're-steat begien?
 'k Doar mey mijn eag (och!) d' Hijmmel naet oonfjean,
 Oermits ick 't Hijmmel-haed hiet-fallge', az terg're,
 Mey suwne' op suwn', dy sjonckje for sijn trean,
 d' Yerd' lytme' eack naet, dy hab ick t'oerlilck erg're.

9.

Wier duwckje' ick den oer-schuwl'? wier sijn ick hoal?
 Schil wan-heap' m' ijn fortwiv'le-moard-dobb' stirtte?
 Mijn ijvig wol, oon lijev' in siel bekirtte?
 Goe God, behâd my for dy hellsche hoal!

'k Wol

'k Wol God, dy'n oer-mijld' fillig-meytser iz,
 Yen foet-fall' dwaen; Hy fil mijn to-fjocht' wezze:
 Hy fil, 't jinge' Hy sijn' schepp' ney eyn' bijldnis',
 't Paed-bjueft're schiep rjuecht' lijoere' in siel-genezze.

Ljeav', trouw', goe God! ick wol, ijn djiepe' ootmoed,
 My salme' oer-tjuugd, beschildige' in fordomme,
 Ho rea beschamme', eag-trienjend' to Jo komme:

To Jo, forsleyne hert'ne traest in hoed.

Mar, och! het ijpene' ijn-gong, het oonfangh'
 Fijn ick, dy 't eag naet opdwaen doar? Mijn trien-wiet,
 Mijn nead, mijn hert forbritsen, weack in bangh,
 Stirt ick fore' uwt, in folg' mey *Dávids*-trien-liet.

De yen-in-fijftigste PSALME.

1. *Yen Psalme Dávids fore oerste Sjong-maester.*

2. *da dy Prophete Nathan to him kommen wier, ney dat hy to Bathseba wier ijangien.*

3. **G**enaed', ney jon goertiern'heyt, ick bejear',
 Genaed'-mijld' God, forjouw! forjouw! forjouw! och!
 Wrieuwe' uwt mijn suwn'-suwl, lealck, great, grawle-grouw.

4. Ney jon barmhertigheytens greate', ô Heer! (och!
 Wasckj', reyn'gje my fen mijn misdieden, schien,

5. Klinsg-binsgje my fen mijn ontijgge' in suwne,
 'k Tjuwgje', ick hab trouwleaze' oertred (Heer!) begien,
 Mijn suwne' iz for mijn eag, alle uwre' in suwne.

5.

6. O! 'k hab tjin Jo allinne, t' onbetocht,
 Suwngjende', och! dien quea smerte' ijn jôn heyl'ge' eagen,
 Rjuechtfirddig bleeuwt jon sprecken, aller weagen,
 Klear binne Y ijn jon rjuecht, rjuecht sonder bocht.

7. Lôytf', lôytf', ick bin jn ongerjuechtheyt' bern
In teyne, jnn' fuvne' het my mijn Mâm ontfinzen.
8. Y ljeafje jn-wind'ge wierheyte' jn herts kern:
Jon wijzheyte' iz mijn herts oer-schuwlle' jn-ginzen.

6.

9. Ontfuvngje', ontfuvngje', ô God, mey Yfop', my,
So wird ick lott're-schien, klear buwte' in binne,
Spiell' m' jn 't djoer bloed fen uwz gerjuechtheyts Sinne.
So wird ick wijtter az snie ljeacht in bly.
10. Litt' ljeaflijk my to hert in ear jn-gean
Trest-blier' herts-lacytf' in mey-wits fill'ge wille;
Dat blyfchips swiet weer mey mijn biente' jn-tjean,
Dat Y to-briez'le' hadde' jnn' neare' æng' ljea-trille.

7.

11. Stopp' schuwll' jon eanficht' for mijn fuvne-fuwl,
In fey' uwt all' mijn ongerjuechte' on-dieden.
12. Scheppje', ô God! mijn hert fchien, klear, wol-berieden,
Fornye' yen fest gaest jn mijn binne' herts kuwl.
13. Stiet m', jn jon toarn', naet fen jn eanficht dol,
Litte' eack jn heyl'ge Gaest my naet ontfeare.
14. Jouw my 't swiet fiel' weer fen 't fill'ge' ijvig wol.
Dat m' yen fry-moed'ge gaest, az lijpp', bewearje.

8.

15. So fil 'k, fjeande' ho 'k fo mïld jn jon genaed'
Oon-nimd wird, oare fuvners jn wey leere,
Dat-se' herre' jn earnfte' oprjuechtljik to Jo keere.
16. Forlofje my, fen bloed-schild', Hïjmelsck' Haed!
O God mijns wol-fearts! God! den fil mijn tong',
Den fil mijn tomme' harp-slean, den fil 'k lof-fjonge,
Den fil 'k, ream-great, great op-jaen, on-betwong',
Fen jn gerjuechtheyts lof, by âde' in jonge.

9.

17. Sluwt' mijn muwle' op; flint, jiet dear jn jn lof,
Meytf' nolck mijn lippe, so fil 'k, Jo-ter eere,

Ijn 't ijpenbier, forkundgje', ô ljeave Heere!

Jon mildheits lof, 'k hab tancks oer-floed'ge stof.

18. Y hadde nin formeyts (ick joe se' oarz) ijn
Æff'rann', 't brân-æffer kin Jo naet forhuwgje.
19. Goads æffers binne' hert, gaest, droaf. weak az klijn,
't Æng', near', forfleyn', dat lil God naet miz-nuwgje.

10.

20. Dogh Syon wol, ney jôn goe ginst'! Ey! bouw'
Jeru'lems moerr'-wirck fest, heag, sill'g, oon-sjeanlijk!
21. Den lest Jo g'rjuechtheyts æffer hosck in tean-rijck,
Den wâlt 't to Jo 't ijsirn' baern-æffers douw'.
Den rûwck' Y 't æffer dat, schien 't eyn', fortert,
Den somme' ogs', riere, klauwe' in hoarn-djier slachtje,
Om op jôn âter t' æfferjen, mey 't hert,
Mey 't ynborst', sen dy God in Goads-tienst' achtje.

E Y N.

De tachtigste P S A L M E.

1. Fore oerfte Sjong-maester op Schofchannim:
Yen tjuwgnsise, yen Psâlme ASAPHS:

1.

2. **H**ertse' Isr'els Haed, ô Herder, herckje,
Dy Joseph laet az schiep, ôch! merckje:
Dy twisfche Cherubinen sit,
(: Dy 't alle' heart, sjocht, det, lit in wit :)
Brecke' uwv' ijn ljeacht, ijn glanze', ijn eer,
(O Isr'els haed! ô kreften-Heer!)

2.

3. Kâtje op jôn kreft, az moarn-fluwn'-sinne,
For Ephr'ims eansichte', in ford hinne
For Benjamin, Manasse', ei! komm'!

V 2

Holpje',

4. *Holpje', ó forlof' jon ljeave' eyndomm'!*
God, bring uwz weer! Jon eansicht'-glanz'
Ljeachtje' uwz, dat 'z uwz beháád-wiss' schan's'!

3.

5. *Ho lange', H E E R', sil jon hiett'ne' op-rijkje,*
O kresten God! in uwz besijkje?
Och! wirt jón toarn' fjoer nea uwt-dien,
Fin 't ljuentjen fen jon droav' folcx trien'?
 6. *Mey trien' brea fiede' Y se': ijn eag-wiet*
Lauwgje' Y se' uwti' trieling' fol fortriet.

4.

7. *Y hadde' uwz dwerz-drieuw'sch' ney-boerr' mecke*
'Uwz-haed; uwz fijne' uwz scheetsch forsprecke.
 8. *O great' greate' aller heer-krest' God!*
Bring uwz weer! wezze' uwz schuwlle', uwz slot!
Jon ljeacht', ijn' druwcks droav' tjesterniss',
Laeytsje', ó aat 'z uwz beháád-stinz' wis.

5.

9. *Jón Wijn-stoack', fen Jo salme. uwt-kipt, en*
Oer-brocht uwt 't slaefsch stoack-hirddé' Egipten,
(Da d' Heyd'nen Y dreauwn' uwt jearm' Lán)
Dy poatte' Y dear mey jon eyn hán.
 10. *Y hadde' him pleats, om wirtl'jen, dold,*
In dongge, dat hij 't Lan, brie, fold'.

6.

11. *Sijn schaed eern' berge' in berge' oer-teyn., stoe,*
't Heag' Ceder g'lijck': sijn ranck' nauw eyn., sjoe.
 12. *Hy leat-scheat fier oon' Mid-See stránn?*
Sijn tuwchen reken Euphraet ránn.
 13. *Wierom stiette Y sijn moerre' om fier*
To ploayts' fenn' gonger, tjeave' in djier?

7.

14. *De wād-baergs wrotte*, in 't wijld fenn' heyde
Ontwirt' let him in eart 't sijn weyde.
15. O kresten-God! lóyts' fen om heag,
Uwttē' Hijmmel: keer' dogg' weer: jon eag
Besijkje', ijn djiep' mey-lyenheyt',
Jon Wijn-berge' ho se' ijn lyen leyt.

8.

16. *Dy staeme'*, ó! dy jon rjuechte' hán poatte,
In kreft joe, to jón gloar', dy loate:
17. *Jæ lizze'* oon yesfche' ijn sijnne-fjoer!
(: O staemme'! ó twijge' eer'n wird in djoer)
Jæ lizze' om-buwcke', ó! *Jæ geane'* uwt,
*Jrog Jon eansichts hird scheld-geluw*t.

9.

18. *Jón hán*, *Jon rjuechter hán*, ljeav' HEERE!
Wezze' oer dy man, dy man fol eere,
Dy Minsche-Soon, dy, uwz to'n jest',
Mey stercktime' oon-teyne' iz ijn *Jon kreft*.
19. So nimme wy, fen *Jo*, naet meer
(: O foey! dat wy 't æ diene':) æf-keer.

10.

- Hade'* uwz ijn 't libben, *Heer'* fen boppe,
So sille wy *Jon Namme'* oon-roppe.
20. O HEER', uwz Heer! ó kresten God!
Bringhe' uwz weer! *wexze'* uwz schuwllē', uwz slot!
Jon ljeachtis-blier, ijn *druwcks tjesternis'*,
Laeytsje', ó dat 'z uwz behádd. *Fa wis*.

E T N.

De njueggen-in-tfantigste PSALME.

I. *Ten Psalme Afaphs.*

1.

Holp God! ho binne d' Heyd'nen, hiet oon-hise,
 Ijn buwt, ijn wreck, ijn bloed-toarst', jon erv'nise
 Oerkomd, oerschomd! Jon Timpels glanze' uwt-grieme,
 Já Salems bouw' oon stien-heap' woast om-tieme.

2.

Jæ hadde' (ô moard-dea-wuwn')
 Jon tjienners lijken juwn'
 Jnn' hauck, krie in uwls-kloeren:
 O! 't flesck (dat eer'n so mijld
 Jôn ginli' nutge') iz oon 't wijld
 Op 't fjild juwn, to forshoerren.

2.

3. Jearm' forfjend' bloed gjealpt az fireamm'-wiet ijn 't rinnen
 Jerul'lem wijd in brie om, buwtte' in binne,
 O gruw'le'! ô huyme', ô smaed'! az 't graf on-wirddig
 Iz nimmen to jearm' lijk-bedobbjen firddig.
4. Smaed, dwerz-drieuw', guwch, huyn, spijt,
 Uwz ney-boerte' uwz to-bijt,
 Dy om uwz wenje in swiermje.
 Och! sil jon toarne' all' stuwn'
5. Oon-hietgje' allieck in uwn',
 Dear ijn wy eyn-leaz kiernje?

3.

6. Jiet learre' oere' Heyd'nen 't gleaun' jons grijms fen boppe,
 Dy Jon naet kinne, nog jôn Namme' oon-roppe.
7. Och! Japick iz fen jearm' schock-flock op-schobbe,
 In sijn schien' wengje' iz az ijn yesch' bedobbe.
8. O tinsf' naet oon' miz-died
 Fen uwz; (foey uwz!) eer'n schied':

To

To, to, lit uwz foar'-komme
 Jôn great' barmhertigheyt':
 Wy binne' ijn smertigheyt
 Schreal, tor, tin, tol-lijft' fomme.

4.

9. Holpje', holpje' (ô God uwz wol-fearts) red, ter eere
 Jôns greate' ont-fjogb're Namme', ô help-mijlde' Heere!
 Oer-ftoppje' uwz fawn', lit jôn toarn'-tong're stille
 Oer uwz miz-died, Heer', om jôn Namme wille.
10. Wierom schoe 't Heyd'ne brot
 Fuwl-tuwtje, Wier 'z jearm God?
 Lit de' Heyd'nen blijckje', och! teane,
 Dat Y 't bloed wreckje felm'
 Jôns folcks, oon fchelm' in fchelm',
 In dat wy 't kinber fjeane.

5.

11. Lit dogg' d' earm' finz'ne near'eang' kjealnte' in fchromme,
 Kierm'-gal in gil-gjealp for jôn eanlicht' komme;
 Had' libb'ne lijv' dy ijjn' deads-tosck-tuwt flirtte,
 Ney jon earms krest in greatheyt' nea for-kirtte.
12. In fchoddje' uwz wrea ney-boerr'
 Rom-miettig, fân-fâde' oer,
 Lit herre fchertte' oer-laedgje
 Mey' guwch-juwchs huyn', dear mey
 Datf', ô fteer, foare' in ney,
 Jo, ijn jon bern, forfmaedgje.

6.

13. So wirt fen uwz, jôn folck, jôn uwt forkoar'ne,
 Jôn wurdde fchiep fen jôn eyn weyde' in boarne,
 Jôn ijvig lof, jôn goe-great-diede' op-helle,
 In oon uwz bern, fen team to team, fortelle.

U W T.

De yen-in-fiertigste PSALME.

1. *Yen Psalme Dávids: fore oerste Sjong-maester.*

1.

2. **W**ol-sillig dy him wittijck, fol beschie,
Hádt njuencke' illind'ge lie:
 O! de' HEER' sil him beschermje, foar in ney,
Uwt uwnick to quea'er dey.
3. d' HEER' sil him háde' ijn libben: yerdsche seyn
Oerfochtget him az reyn.
 d' HEER' jouwt him nea (d't'z him to wirdden pán)
Ijnn' fijne grijp-kloers hán.

2.

4. d' HEER' stijppet him, az wuwne, swolme' æf sjoecht
Him binne' æf buwite' oerfjoecht,
Forwigs' let sijn droav' sjeack-bod, fol fortriet,
Ijn suwn-herts huwgljick swiet.
5. Ick sizze', ó HEER', jiet jon genaede' oer my,
Dy doz illindig ly!
Genezz' mijn siel (doz dript mijn eag fol trien)
'k Hab swier tjin Jo miz-dien.

3.

6. *Mijn fijne' uwt-flaebje' in flock-winsckje', op mijn ljea,*
Herts-pleage', uwnck, já ay dea!
Wanneer, sizzes, schil him deads dobbe' ijn-tjean,
Glim-namme' in glanz' forgean.

Komt

7. Komt immen dy my (quansquijz' frjuen') besjocht,
 't Iz guwijen het hy docht,
 Zijn hert forgearret onrjuecht, dat hy buwite'
 Oer-al ráll't, fuwl fen tuwt.

4.

8. Mijn haetjers gnuwje' in nijtgje' . in hottje 't sin
 Op 't quea dat my giet jin.
 9. Iæ kátje' in róttje: yen bijze-stick het him
 Hert-priemjend' ijne klunn',
 Dat sil him sljppje' ijne' tjest're yerd-kuwll' to stopp'.
 Hy stiet 't nin tijd weer op.
 10. Id salm' dy man dy 't brea yet mey' m' ijn free,
 Dy 'k trouwe', az broar, ó wrea!

5.

- Dy buwcket d' hacke' (och! nu 't ick quijnje' in ly)
 Grimmigtig-hird tjin my.
 11. Mar Y, ó HEER. stirt jón genaé my oer,
 In till' m' op fenne floer':
 O! rjuecht m' oer-eyn, so sil 'k, dy doz heag flean',
 Forjildje mey dieds lean.
 12. Tjuwg' fen jón ljeafd' siel 'k, mits mijn dea-sjinn' naet
 Zijn winsck'-juwch oer m' uwt-blaett'.

6.

13. Want my oongeande', ick smeyts' jón onderhád,
 Ifn mijn op-rjuechte' yensád':
 Ion eansichts gljuerckje' iz mijn siels-wol-tier' weyd',
 Laeyts, wille' ijn ijvigheyt'.

W

Tanck

14. *Tanck, tanck op tanck elcx gaest, hert, muwllē' intong,
Floyte', herpe' in org'le sjong:
Mijn siel, sjong eynleaz, Isr'els God, dy 'k minn',
Lof. Amin, ja Amin.*

De trettiende PSALME.

1. *Ten Psalme DAVIDS fore oerste Sjong-maester.*

1.

2. **H**o lang, help-redde' HEER' God? ho lang,
Ho lang, ho lang (: het wirt my bang!)
Ho lang is 't ijn jōn rie besletten,
Dat ick by Jo bliew ijn 't forjitten?
Ho lang jōn treast-gljuerck' schuwł, so sirang?

2.

3. Ho lang sil 'k, ijn fiels jamm're-kley
Droaf rie-plachtje? Ho lang dey oon dey
Mijn hert ijn droaffenisē op-ijtte?
Ho lang sil spijt in wrijt my bijtte
Fen mīn dea-sijne' ijn greatsch' pohey?

3.

4. Loayt'je' oon, forhear' my, ljeave' HEER' God,
Forljeacht' mijn eag fen 't droaf- schaeds dodd',
Dear 'k gállje' in, by-ney-blijn, trien-sijppje,
Op 'dat my d'lange, liep naet slijppje,
In deads forjitt'ie kiel-kād slot.

Op

- 4.
5. Op dat mijn fijne', al t'onbetocht.
Naet bijlet: 'k hab im gled oer-mocht:
Op dat, dy fijkje mijn fordearren,
Naet guwchje' in juwchje, ney bejearren,
My fjeande' oer-wonne' in t'onder-brocht.
- 5.
6. Mar 'k trouw-bouwje' op jôn goertiernheyte,
Mijn gaest ijn jôn feyn' laeyts-rijck weydt,
Ick sil uwt herts-gruwn', muwille' in tonge,
For de' oon-my-wol-died', de' HEER' God fjonge
Tanck-lof, mey ijn-borst ijnfiernheyte.

E Y N.

F R E E - B E E A.

De tean: *Schoonste Herderiëne Etc.*

1.

Iz 't jon wolbeheagen,
God uwz traests, ijn ljeaf, ijn leed
Jouw uwz, ijn uwz deagen,
Jouw uwz, free-God, jouw uwz freed,
Heer', jouw freed uwz libbens dey.
Ruwne free dear iz God mey.

2.

Jouw uwz, iz 't uwz fillig,
Jouw uwz Lannen, alle *fân*,

W 2

Njue

Njue to free, ljeafd'-willig,
 Jouw uwz yendracht', lân oon lân,
 Jouw f' az feyn' fen jon mijld han:
 Free 'z oppe yerde 't wirdste pan.

3.

Lit de' oer-fill'ge *Frede*,
 Lit dat *lijck* befchied'ne *Rjuecht*,
 Ijn uwz Lân in Steden,
 Elckoarme earmke' yenfadig, ſljuecht,
 Elckoarm' paetje. O Hijmmelsch' wrâd!
 O lock-fill'ge winsck in wâd!

4.

Jouw uwz, ruwn-om-hinne,
 Mey uwz ney-boerr' naesje-folck,
 Her foar Lannen 't binne,
 Free dy fest blieuwt, from in nolck.
 Bring 't pluwg-yerzen ijnn' dolcks stee.
 d' Hijmm'l oppe' yerde izz' goune free.

5.

Jouw uwz mey uwz boerren,
 Jâ elck' boert, ijn Gea, ijn Stee,
 Alle stuwne' in oerren,
 Golle, gall'-leaz', God-ljeav' free!
 Jouw uwz free ijn hert in moed.
 Free, Goads-jefte', iz 't heagste goed.

Jouw-fe'

6.

Jouw-fe' uwz om de al-wirdde
 Fen uwz *Free-Forst*, dy 't so soer
 Om uwz free uwt-hirdde:
 Dy-fe bitter stiet in djoer.
 Dy-fe' (ô ljeafde!) keappe' in schinst
 Om eyn-herts-bloed, naet om winst.

-7.

Jouw uwz jiette', 'er boppe,
 Groey ijn tanck op tanck, dat wy
 Steez-oon taens to-roppe
 Dy uwz Free jouwt blier in bly:
 Dat, trog uwz on-tanckb're died',
 d'Yv'ge Free nea fen uwz giet!

Lest laey ijn blomm' blier grien, dear 't fuwggelt tjylppe in tjojt-
 In Laemm're Herder, mey sijn lillepijpe, in floytte (te,
 Fen Free, dear mey d' goe God, uwz ljeav' Lân mild betocht,
 Jâ het dy ljeave Free uwz baete' in buwt oon-bracht.

Free, ô golle goune Free,
 Free, dy, ney uwz wol-beheagen,
 Uwz oer-dauwget ijn uwz deagen,
 Free, Goad-ljeave Free, hâd stee!

Free driewt fen uwz Friez'ne greyde
 't Stiel'ne fjeucht-kæed', swird in dolck';
 Dat uwz âders bloed uwt-molck.
 Free fol-djier't in tiert uwz weyde.

F R E E - B E A .

*Free drieuwt Frouwne-krest fier wey,
Free sjongt for' uwz Famne-raeye.
Free lit uwz formeylse' oon-waeye.
Free bret wille, dey oon dey.*

*Dear fijn'-ruwtter eeren traeppe
Mey' hoarz'-hoave ijn Lânfiets bloed,
Leyt nu Hansck mey Hoatske in wojoedt
Gruwns blomm'-grien forwiell'ne laepe;*

*Leyt nu lijljen Lolck mey Louw,
Sjongt nu fuwggelle' oppe beammen,
Swab'ret eyñ in gies opp' streammen,
Schoert de pluwge' om breacke' in bouw.*

*Loaytse' ick swird? dat 's om to pronckjen
Oppe tjea fenne' Edelljue,
Kijtse' ick hynzers mand, by djue?
't Schijdt om red oer' wey-to schonckjen.*

*Free, ó golle goune Free,
Free, dy, ney uwz wolbeheagen,
Uwz hert-lauwget ijn uwz deagen,
Free, Goad'-ljeave Free, hád stee!*

*God fen Free, fen fjuechts hijer-ploaytsjen!
God, dy alles hádt ijn sjoer!
God, dat Free by uwz hád' doer',
'Tear' Jon Free-ljeave' eansicht' loaytsjen!*

E T N E .

De hondert try-in-trijttigste P S A L M E. ¹⁷⁵

1. *Yen Liet Hammaaloth, fen DAVID.*

1.

Loytf'! loytf', ho goe, ho ljeaflijck, ho lock-filligh
Dear broar in broar, dear broarren yen-fins-willigh
To gearre wenje' ijn golle Free.
(O Hijmmel ljeaflijckheyts boerd'-folle see!)
O Free, o goune broarre-Free! wier by
Naet het al 't fwiet uwt reyde af By.

2.

2. Socke' yenigheys Free lijcket de' oalje wirddig
Dy dol-roan fen Aãrons holle', in firddig
Oer-loft'ge in focht'ge' Heag-Presters bird.
Jã spræde' al ford (dy fett' ruwck-rijck' djoer-wirdd'),
Az mey Goads feyn'-rijck' reyn mijlde' hijmmel-streamn',
IJnn' lill'ge mans klaeds uwttter-seamm'.

3.

3. De Free dy lijcket ney 't kiel-wiet dat dauwge
Oer Hermons kruwne', in fjild in kruwden lauwege.
De Free iz az de dauw', dy doff't,
In feyn-fol læyct, in sijppet uwttte loft,
Oer Syons bergen, wijd in brie, in fet
Dy mey sijn fied-wiet wol in bet.

4.

Want de' heagfte sil sijn feyn' az reyn uwt-jiette,
Aldear, aldear, ja sil-se bleuw-tjienfte' hiette,
Az eer-slijpp' fen dy God-ljeav' Free.
Dat 'z naet noag; mar 't lang libben læyctst, ijnn' fteec
Fen druwck, fen unweck, fen fjocht', fen seertme', in weyd't
Dock Free-ljeaf folck ijnne' ijvigheyt.

U W T.

De

De hondert-fjouwer-in-trijttigste PSALME.

Yen Liet HAMMAALOTH.

1.

Sjea to, uwt ijnfiern' gruw'n fen 't hert,
 Dat de' HEER' Goads lof uwt-boelime wirt,
 O tjienners ijn dy tjiens't, fol eer',
 (: O sill'ge tjiens't!) fen de oerfte HEER.

2.

'k Mien jiemme, dy, ijn nomm'le' oon-dacht',
 Goad-tjoerig weytfje nacht oon nacht:
 Dy ijn 't HEER'N' huwz, nea loay fen ljean,
 Wil-firddig, de' HEER' to tjiens't, nolck ljean.

3.

2. Tillje' op, hosck d' hânnen loft'-wertse' oon,
 Ijn 't heyligdom, neye' heagfte troan.
 Stjoer' kiel-snaer'-floyt'-luwd, hert in eag,
 Lof-fjong-rijp op neye' HEER' om heag.

4.

3. d'HEER' feyn fijn feyn-reyn, oer-floed' fol,
 Uwt Syon weer op jiemme' dol,
 Dy Hijmm'l in yerde' het ijn bewâd,
 Jâ dy-se' eer'n macke', in onderhâdt!

Œ Y T.

De hondert-yen-in-trijtigste PSALME.

177

1. Yen Liet Hammaaloth, fen DAVID.

1.

O HEER! löyts' heaflijck op m' om-leeg.
Mijn hert, mijn eagen sjea naet heeg,
Ick wármelje nogh breck mijn sin
In 't jinge' ick grippje æf fettje kin.

2.

2. Já sijcker, 'k hab mijn siels jin-wil
Twang-teamd, dol-fot, in háden siel,
Az 't suwgh-bern luwckjend' ney sijn dd:
Mijn siel 'z lijck 't suwgh-foantje' ijn yensád.

3.

3. O Isr'el, fillig foltfen, komm',
Lizze' hoops' op God, ó Goads eyndomm',
O! sjiette' hoops anckre-kümm', ijn lest,
Op in ijn de' HEER' God iwig fest.

E Y N.

De hondert-acht-in-tweyntigste PSALME.

Yen Liet HAMMAALOTH.

1.

O! Wol-lock-filligh' minsche
Dy de' HEER' God hosck ontfjocht,
X

In

In giet (ô wâd in winsche!)
Goads wey, ijn 't jinge' hy docht.

2. God fil dijn hann'-wirck feyngje,
Du ijtste' 'er fied-fwiet fen.
Dijn wof-feart' fil naet eyngje,
Wol-fillig blieuwste den.

2.

3. Dijn wijv', dijn ljeave' uwt-lezzen',
De wille fen dijn hert,
Sil dy, az wijn-stoack', wezze
Teel-fillig. ney bejeart'.
Dijn bern'-teamm' schil him schansfje
Ruwn om dy, great in klien,
In om dijn ijt-disk' kransfje
Az oljive' altijd grien.

3.

4. Sjea, sijcker! so fil firdde
Goads wol-feart', goed in spoed,
Ney him (Goads ljeav' in wirdde)
Dy God freez't ijn 't gemoed.
5. Uwt Syon fil dy de' HEERE
Oer-schoddje', oer-mijld. mey' feyn.
Goads goe, fill'g Salems eere,
Begljoerreeste' oon jelds eyn'.

4.

6. Du schitte jiette' 'er boppe
Dijn berns bern blier-eag' sjean.
Goads free, feyn-fwiet-fol-proppe,
Sjogste' Israël oer-tjean.

U W T.

De trye-in-tfegstigte PSALME.

179

1. Ten Psalme Dâvids: da hy wier ijnne Woastentye
fen F U D A.

1.

2. **O** God! mijn God! (: 'k hab naernse' yen oar':)
Ick sijkje moarns. for sinne' op-klearjen,
Mijn siels, mijn flescks toarst-smacht' bejaarjen
Luwck't ney Jo, ijn 't fjild, tor, in soar.
3. ('k Hab, sijcker, Jo; ijn 't heyligdomme,
Oon-schoagge', in Ijoen jôn eer' in krest)
4. Want jôn goe njue iz better jest'
Den 't libben salm, dy wurdde blomme.

2.

- Mijn lipp' sil Jo prijz-fjongje' ô HEER'!
5. Also sil 'k Jo, mijn lib-stuwn', tanckje,
In ijn jôn namme loft-trog janckje,
Uwt' gruw'n fen 't hert, mey' hânnen gear.
6. Mijn siel, fol-nuwge, sil wol tierje,
Ijn' wol-lust', groed in moed, sinoar-fet;
Mijn muwle', ijn laeyt', sjongt, wol in bet,
Jôn great lof, ja sil bly oon-blierje.

3.

7. Az ick opp' bod liz, djiep ijnn' tinck
Oon Jo, mey heag-ontfjogh're op-teyn' sin,
(: O swiete' oer-koaying'!) dy 'k naet t'eyn' bin
Ijn' still' nacht-weytfings slomm're' eag-pinck'.
8. Y binne mijn help-firdd'ge schuwle.
'k Sil lof-fjongje' onder jon wjueck'-schaed.
9. Mijn siel oon-klaerddet Jo, mijn Haed.
Jôn ijuechter-hân tjocht m' uwt deads muwle.

X 2

Mar

10. Mar jæ dy sijkje', oer-woalt', fljueg-tol,
Mijn uwt-wjoede', in ney 't hert my boarje,
Dy schille' ijne' onderste' yerd-dobb' smoarje,
Dear lizzel', sonder op-til, dol.
11. Dear wauweljese' ijn 't wreck-swirds toscken,
Dat herre', az wetter, 't bloed ontspielt:
Dear wirddel'. (:foy! :) tō buwte' uwt-dield
Oon' sijnck- (:ô gruwle! :) fôgse-boscken.

5.

12. Den sil dy Kening, heaglijck bly,
Jâ herts-gruwn' bly, ijn God forblye.
In wac jearm' trouw oon God fest flye
Sill' jearm' salm seyngje' ijn lock-lieats fry.
Want God schil dy struysle' heag-formietten',
Fuwl' ljeagen-tôttjers, scheamte-leaz'
(: Oerft' ljeagen-faers teamm', sijnck-poels eaz':)
To gruwne' ijne' ijev'ge siom-kolck siette.

E Y N.

De hondert-fijf-in-tweyntigste PSALME.

- 1.
- Yen Liet HAMMAALOTH.*

1.

Jæ dy fortrouwje', ijn fromm' mey-witten,
Op de' HEERE', ijn lest, ijn nead,
Ijn libben in ijn dead',
In gruwnje' op God jearm' dwaen in litten;
Dy steane' az Syons bergk' stantheftigh;
Jâ eyn-leaz kreftig.

Ruwn

2.

2. *Ruwn-om Ieruf'lem bergen stecke,
Ney' wolck'ne, de' Hohe' oer-eyn'.
So 'z de' HEERE' eack ruwn-om-heynt'
Sijn Foltfen; het schoe herre' ont-brecke?
O, dy so ijuigh wirt bewerre,
Het kin him derre?*

3.

3. *Want dy twang-stoack sil naet langh restje,
Dy 't goadleaz' Heersck-haed swaeyt,
(: Ho jamck him 't lock oon-waeyt:)
Om dy rjuechtfirddighe v'oer-lestjen.
Op dat de op-rjuecht' naet lofts fardomje,
In 't rjuecht naet kromje.*

4.

4. *Dogh goe, dogh goe, ijn-goe ljeave' HEERE,
d' Ijn 't hert oprjuechte goe
Yensád'ge fromme ljoie.*
5. *Mar dy, mey njue, 't kromm' paed ijn keere,
Schil God wey-stjoere' (ó salm'-jorrieders!)
Mey' on-rjuecht-dieders.*

5.

*Oer Isr'el sil, (: God silt so stjoerje:)
Oer Isr'el sil ford-oon,
All' stuwn', fen faer to soon,
Free, wolfeart', goed in spoed', blier ghoerje.
Doz sil Goads free sijn Isr'el seyngje,
In 't sil naet eyngje.*

E Y N.

De hondert-fân-in-tweyntigste PSALME.

1. *Yen Lied Hammaaloth, fen (æf foar) SALOM Ò.*

1.

So de' HEER 't huwz-bouw' naet falm uwt-rjuecht,
 Het datme boddet, kriifet, djoeyt,
 't Iz wetter-tersck, 't iz wirck-forknoeyd.
 So 's HEER'N' nea flomjende' eag naet ljuecht,
 Behâd-mijld, oer yen Sted æf Steat,
 Al ho dy weytfer mierckt, 't iz neat.

2.

2. Dear jilt nin swit, nin wrot, nin flob,
 Fenn' sinne' op-gongh oon' tjuest're juwn;
 Nogh' spear-muwljen all't jier, all' fluw'n';
 All't goarjen bret dy leege dopp'.
 't Iz so, dat Gods njue (gruwn'-leaz-djiep')
 't Sijn ljeavers oer-flirt, az ijnn' fliep.

5.

3. Mierckje' oon; de bern, de ljeave bern,
 De bern dy de' Hijmmel uwz forlient,
 (Flaesck fen uwz flaesck, bien fen uwz bient')
 Sinte' uwz to'n erv', fen God, beschern',
 Dy buwck-frucht' stelt hy uwz to tean',
 Ijn eyndomme', az in jest'-mijld lean.

4.

4. Jæ binne' allijck (ô jelds-flijpp'-treast!
 Az de' âders jieren klieuwe' ijn tol)

Yen kreft'ge mans hân, pijlle-fol,
 Dy moed-great æf sijn fijnn' forleaz't;
 Æf oer-wint fore fest: ô freugd!
 So fint' dy sonen fen uwz jeugd.

8.

5. O wol-lock-sillig iz de man,
 Dy mey sock' pijllen foll't sijn schie.
 Jæ stea naet schamm'-rea, buwtte rie,
 Mar hâde' eer', wol-feart', fjild in lân,
 Az-se' ijnne portte, for 't gerjuecht,
 Meij fijne reytse' ijn placht-gefjuecht.

E Y N.

De segfte P S A L M E.

1. *Yen Psalme Dâvids: fore oerste sjong-maester,
 op Neginoth, op de Scheminith.*

1.

Al jeldd'ne', och! Jo mijn suwnen,
 t' Oon-hietgjen az jiet-uwnen,

2. Och! dijlgje my naet uwt
 IJnn' toarn'-sjoers gleaune' ontflamjen:
 Och! jouw my jôn forgramjen
 Naet oer (ô. HEER'!) to buwt.

2.

3. Al bin 'k uwt-medd' trog 't suwnlijck,
 Jiette' iz jon gunste', on-gruwn'-rijck,
 Mijn to-slechte'. Het 'z my bang!
 4. Mijn bient', mijn siel eang trilljet,
 HEER', firdd' Jo, heelje', in stillje' it,
 Och! Y mijn God, ho langh?

Kees?

3.

5. Keer' weer, litt' naet, (Ijeave' HEERE)
 Mijn siel jôn holpe' ont-beere,
 Om jôn goertiern'heyts wil.
 HEER! had m' ijn lib in witt'nisl'.
 6. Deade' iz jôns dwaens forjitt'nisl',
 't Græf swijget jôn lof siel.

4.

7. 'k Bin wirgh, lef, jâ t' uwt-eyne,
 Trog trien', eag-dripp'-sirt-reyne,
 't Bod swomt m' ijn sat hiet wiet,
 Dat 'k (ô hert-breck!) uwt-fluwzje,
 Mits 'k nacht oon nacht gâl-guwzje.
 Om suwn'-lest! swierst fortriet!

5.

8. Mijn eagen binne' uwt-litsen.
 Och! 't sjoene' iz my tobritsen.
 'k Bin, for mijn jieren, âd.
 Om 't my mijn fijnn' oon-spijtgje,
 Dy 't jamm're' ijn my gluw-p-nijtgje.
 O! 't hert besjiet m' iiz-kâd.

6.

9. Wijckje', ô, sen my, quea-dieders,
 Ong'rjuechtheyts wirck-beschieders;
 Want de' HEERE' het, ney bejeart',
 Mijn nead-rops wolck' trog-brecken,
 Boet-firddigh herts-gruwn' fpreeken,
 Uwt ijn-goe njue, forheard.

5.

10. Mijn luwekjen, ljuentjen, trienjen,
Heart God, mey help-forlienjen,
Dy 't hosck-mijld oon-nimt. Wier!
11. Wier binne nu mijn fijnnen?
Beschamme', oer-ltjealpt mey pijnnen.
Loack', so 'z God my goertier!

E Y N E.

De hondert-segs-in trijtigste PSALME.

1.

Lof-fjong de' Heer - uwt hert-gruwns njoe,
Hy iz goe, ja 't heagste goe:
Want sijn goeheynt giet so fier,
So on-eyn-brie, so goertier.

2.

Lof-fjong God, dy, wa t' Goads neamm'
Preal-fiert, twang-ftjoert, az ijnn' teamm':
Want &c.

3.

Lof-fjong d'Heer, dy 't heer oer-heer't,
Dat, aerne' Heer, heersck't in rejar't:
Want &c.

Y

Dy

4.

Dy allinne, boppa wet,
 Tjin Natuwre, wond're det:
 Want &c.

5.

Dy, dy de' Hijmm'len mey forstân,
 Macke', ô wirck fen socken hân!
 Want &c.

6.

Dy de' yerd', swier fen wichte', oer 't wiet
 Fest, oer 't onfest weage', uwt-sfriad't:
 Want &c.

7.

Dy de' haed-ljeachten, glanz'-gleaun' great,
 Macke', al het eag bruwckt to steat':
 Want &c.

8.

Dy de sinne, blier in bly,
 Oere dey joe de' heerschappy's:
 Want &c.

9.

Moanne' in stiert' joe Hy de macht,
 Wâd in fâdschippe' oere nacht:
 Want &c.

10.

Dy Egiptens aet in naet,
Heeg, leeg, minsck', djiers eerst-bern' daet:
Want &c.

11.

In kritse' Isr'el, az in buwt,
Spijt Nijs toscken, dear mid's uwt:
Want &c.

12.

Mey' hânz kreft, dy 't moard-lee wreck't,
Mey' hiet-fall'gjende' earne', uwt-streck't:
Want &c.

13.

Dy 't Rea-mar oon twa'en trog-smiet,
Mids trog-kleauwd', iney, schaet' in spliet:
Want &c.

14.

In fierde' Isr'el trog dy fteeg',
Trog mars mid's-hôl, wetter leeg:
Want &c.

15.

Dear ijn Phar'o fen Him wirt,
Mey' sijn Krijgs-ljue, gjealp, oer-stirt:
Want &c.

16.

Dy sijn Folck laet', sijcker, fry
 Trog dy wijlde woasteny':
 Want &c.

17.

Dy kreft-greate Keen'gen sleyn;
 In uwt-dijlge het, schien 't eyn':
 Want &c.

18.

Dy trog-loft'ge Kening-stæf,
 (Greatsch, ontfoen', heag) homppe' ijn 't græf:
 Want &c.

19.

Az Sihon, oerfte' Amoriet,
 Dy Hy, az dol-tong're, smiet:
 Want &c.

20.

In de' oer-greate' Og, Bafans haed,
 Blix'me hy, oon gruwz, to naet':
 Want &c.

21.

In hy joe, uwt mijlder hân,
 To erve'-eyndomm' herre Lân:
 Want &c.

22.

To erve'-eyn', in plântte 'er del;
Sijn ljeav' tjienner, Israël:
Want &c.

23.

Dy mey-wirddigh uwz oon-seag,
Ijn uwz dol-druwx jamm re pleag:
Want &c.

24.

Dy (uwz mild) krefts-hânz schoerde uwt,
Uwt dea-fjinn' kloer', tosck in tuwt:
Want &c.

25.

Jâ dy Heer, dy alle flaesck,
Jouwt, mild, fiedfel-brea, ney æsck:
Want &c.

26.

Lof-fjong, al het iz, mey my
d' Hijmm'len God: ô lof-fjong dy!
Want sijn goeheynt giet so fier,
So on-eyn-brie, so goertier!

U W T.

Y 3

De eerste PSALME.

1.
Yen oar, dy 't lest, sjong Philips Soon dey-dolck' seyn',
 Sjong Cyri locks-ljeap, Bâbels haed-rijcks' eyn',
 Sjong 't heag op-klieuw fen Romens wrâd-fâddye,
 Sjong Lân-Sted-See-twangs lock trog minsch' moard'rye:
 Isr'els oerst harp-sjong-maester acht't nin mijtt',
 Het eyn't, om-weyn't, mot scheyn't, roast' bist, tijd slijt't.

2.

1. **L**ock-sillig sjongt dat kroan', saly' toaly'-stâmme Haed,
 Lock-sillig dy naet wânn'let 't kromme'-uwnck-paed,
 Nog sliet opp' wey der goad-leaz' suwne'-uwt-flaebjers,
 Nog sit opp' ljeagen-banck', by spijt-spot-raebjers,
 Dy, trog suwl-tuwtjen, scheynje' elcx namme' in eer,
 In 't from folck naet ontsjea, jâ salm naet de' HEER'.

3.

2. **J**â hy 'z, fol lock, mey 't heagst wol-lock om-juwn',
 Dy Goads wird, herts-njue-gruwnig, oere' in sluwn',
 Siel-willig djiep oer-koaget ijn 't oer-tinckjen,
 By 't sinn'-ljeacht, jâ by moanne' in sierte' eag-pinckjen:
 Hy weydet, hy wol-tieret, wol-lust'-fet,
 Ijn 't nea noag oer-koayd' wond're-swiet, *Goads Wet.*

4.

Dit 'z sijn fill'ge' ijn-borst Hijmelscke' huynig-seamm'.
 3. **M**ar, hertse' al ford: Hy proncket az in beamm',
 Dy djiep-gruwn' wirtt'let, naet om uwt to wjoeden,
 Ijn fied-fett' klaey, oon' swiet-wiet rin-stream'-flooden,

Dy

Dy frucht ijn tijds jouwt; bled nog griente' ont-beer't.
So rint him al sijn dwaens lock ney bejeart'.

5.

4. Mar dit oer'-wird' lock nin goad-leaz' by-bliuwt.
Jæ binne' az tzæf dat d'wijn bliest, ftuw't in driuwt.
5. For rjuecht rjuecht-War forstomjes', t' rjuecht onwirdd'ge.
Jæ schuwlje' cack naet ijn't djoer' Buwn' Goads rjuechtfirdd'ge.
6. Want de' HEER' kin wis't rjuechtfirdd'ge fromm' ljue paed,
Mar d' goad-leaz' giet iynn' gruwle' om-wey to naet.

E Y N.

It Lof-gefjong fen ZACHARIAS.

Oppe teane fenne fjouwer-in-tweyntigste Psalm.

1.

68. **L**of-sjong de' Heer' God fen Israël.
Hy het belijkjende' djiep sjoen del,
Uwt aller hijmm'len-hijmmel-heegte:
Hy brocht siel-fry'-forlos' to wey
Sijn Foltfen dat, ijn jamm're kley,
Djiep dol-treawwn' fiet, ijn druwck-poell' leegte.

2.

69. Hy rjuechte' op sill'gheyts hoarn, for uwz,
In sijn ljeaf tjienner, Dâvids Huwz,
70. Allijck hy 't eeren die foar-sizzen
Trogge' heyl'ge ljue wier-muwlen, dear
Hy foar-siz gaest ijn stirte klear,
Fenn' tijds oon-fangh', fenn' wrâds gruw'n'-lizzzen.

Hy

3.

71. Hy rjuechtt' for uwz forlosf'-winst' uwt,
Uwt fijinne' huyn, haet, hân, toeck in tuwt.
72. Op dat hy, mey yen frijueklik tinsfen,
Uwz Aders treast-swiet mijld besocht',
In heyligh sijn forbuwne' oertocht'.
73. Abr'am to-sward, om uwz to schinsfen.

4.

74. Dat wy, uwt fijinne twangh-fest', fry,
Him tijenje schoene' canglt-leaz in bly,
75. Ijn heyl'ge' yen-sâd (ijn dwaen ijn litten)
So lang uwz libben tijd in stuw'n
Dear to wirt, ijn gena'e-jeft', juwn':
Ijn op-rjuechtheyts hert-from mey-witten.

5.

76. In du mijn Bern, (laeyts fen mijn hert)
Dy (ð) fenne' Alderheaghte wirt
Prophete neamd: Du schitte ljuechtje
For 't eanfichte' (eanfichte' aller eer!)
For 't eanficht' fenne Heer', mijn Heer.
't Paed schitte him for-hinne sljuechtje.

6.

77. Om sijn folck wit fenn' silligheyt'
To jaen, dy ijnn' suwn' quijt-lit leyt.
78. Trog ijnnerlijck Goads hert-ontfermjn,
Wier mey dat uwz dy Japicx Stier,
Gerjuechtheyts Sinne. bly in blier,
Ijnn' heage' op-gong, sijk't to forwarmjen.

7.

79. Om to forljeachtjen, mey sijn schijn',
 Dy fiet'ne droaf, ijn' tjeest're blijn,
 IJnn' deads kâd schaed, dod-doaf fordomme.
 In om uwz schoncken op 't rjuecht' paed
 To sjoeren, dear wy (uwz genaed')
 Opp' free-wey 't HAED uwz fre'es bekomme.

E Y N.

Uwte hondert-njuegentjiende PSALME
 DAVIDS, de efterste Letter,
 T H A U.

1.

169. O ljeave' HEER' lôytf', lôytsf' oon mijn wett're eag-trien,
 Och! litt' mijn gâl jôn treast-mijld eansicht neackje,
 Meytf' my wol-witt'ne ney jôn wird, so schien.
 170. Litt', litt' mijn kierm-ljuentj' for jôn eansicht bleackje,
 Jôn frjuenlijckhey, dear al mijn hoop' op liiet:
 Holp' my, ney jôn to-siz, dear 'k hiet ney heackje.

2.

171. Mijn lipp', mijn lipp' fil, mey' goll' gjealps uw-t-jiet
 Jôn great lof-tanck, ijn tancks oer-floede' uw-t-liirte,
 Az Y my jôn ijn-set leere' (ô so swiet!)
 172. Mijn tong' fil earnje', ijn fill'ge kâts tijd-kirtte,
 Fen jôn petear, want jôn geboden rjuecht
 Rjuecht-firddigh goe ljue trealfje' in quea folck snirte.

3.

173. Litt' jôn hân komme', ijn mijn æng gaest-gefjuecht,
 Litt' jôn holp-redde' hân to mijn holp' dol-komme.

Z

'k Hab

'k Hab jôn befelne' uwt-kerd, klear, inckel, ſljuecht.
 174. O HEER' ick langje', az ney heaght'-wol-feart-fomme;
 Ick langje', ick langje ney jôn ſilligheyt.
 Jôn Wet iz mijn formeys-mijld' herts-blier' blomme.

4.

175. Litt' my libbje', ick ſil, ijn herts-willigheyt',
 Jôn lof-ſjongje', uwt-herpje, prijze' in tanckje,
 Wier to my holpj' jôn rjuechtens billickheyt.
 176. O! 'k roan, az 't paed-ſpoar'-bjueſt're ſchiep, gâl-janckjen,
 HEER', ſijk jon tjienner, dy ijnn' ſilligheyt'
 Jôn hiet onthâdt, dat ſijn gaest det onſpranckjen.

E Y N.

De trye-in-trijttigſte PSALME.

I.

1. **M**ey ſiel-wille', herts-njue, muwll'e in tonge,
 Blier taens-rijp Hijmmelſch' lof-luwd fol,
 Môt de oprjuecht' de HEER' God lof-ſpalm' ſjonge',
 Goads lof betammet jearm' rjuecht wol.
 2. To den! d' gaest op-ſcherpje,
 In de' HEER' Goads lof herpje;
 Litt' de ijn-fwiete Luwtt',
 Litt' 't klien Tjien-ſnaere' heare,
 Dat ſe' uwz 't hert, trogge' eare,
 Tockje', ijn Goad bly, uwt.

2.

3. Sjongje' (ijn Godſill'ge' uwt-litt'ne liette', ô!
 Mingje' ijn-borſts ijn uwt-wind'ge freugd)

d HEER'

d' HEER' yen steez-oon-ny' lof-sjong liet to.
Spijlje' op; meyt' fill'ge wille', ijn deugd.

4. Want twz HEER' Goads sizzen
Iz, naet om weer-lizzen,
Inck'le rjuecht-uw't rjuecht:
Ijn sijn wirckens wond're,
Great, brie, boppe' in ond're,
Trouw', wisf' wierhey't l'uecht't.

3.

5. Hy ljeaft, hy minn't, hy hâdt heag-wirddig
't Rjuecht, hij ljeaft't fromme' oprjuechtigheyt.
O sijn goertieren'hey't rint, fird' firdig,
Seyn-fol, 't brie yerdrijck oer, ijnn' weyd'.
6. Trog sijn *WIRD*, fol eere,
Macke' (ô great wirck!) de' HEERE
d' Hijmm'len bocht om bocht:
Sijn muwll'-Gaests uw't-rjuechten
Ing'len seheppe' in l'uechten,
Mey al 't Hijmm'le' heer-tocht'.

4.

7. Hy gearre', az op yen heap', 't fee-wetter,
't Suwz' ruwz bruwz-hol-bol hobb'le tob;
Setse' igg', boerd', rân, frân, pealle'; in let her,
8. Az ijnn' schat-keam're kolck' duwck-dobb'.
Litt' den de Yerde' hosck buwgje,
's HEER'NE ontsjochtme uw't tjuwgje:
Litte', all' wae 't dy wrâd

Het ijnn' bruwckma, schickje
 Dat hy for God schrickje,
 Dy 't krefts hânz bewâdt.

5.

9. Want earnet Hy? sjea dear! it iz 'er.
 Hy hiet't, in 't stiet 'er, so 's hy 't wol.
 10. Hy naet'get de' Heyd'ne rie: jæ lizze 'er
 Forbuwcke' ijn djoey in tinck, gnod dol.
 11. Mar, ô d' rie uwz HEER'NE,
 Dy Hy æ uwt-earne,
 Stiet ijne' ijevigheyt.
 Ja sijn hert' besletten-
 Tinck, wirt fest, az wetten;
 Teamm' ney teamme' ijn-heyd.

6.

12. O wol-lock-sillig, oer-lock-sillig
 Iz 't foltsen waems God de' HEER' falme' iz,
 Dat de' HEER him eyn-mijnnet, salm-willig,
 Ja kippet uwt to'n eyne erv'nisf'.
 13. d' HEERE', uwtte' Hijmm'le heegte,
 Schoaget oon, ijnn' leegte,
 All' wrads minschē-bern.
 14. Uwt sijn feste wengje,
 Sjocht Hy s', dy bewenje
 d' Yerd, sen hern' to hern'.

7.

15. Allinne Hy stâl-formjet de' herten,
 Hy æg't op all' ljue wirck in dwaen.

16. Yen Kening wraeg! let naet uwtt' smerten,
 Trog great heer-krefts gefjuecht, ijn 't slaen.
 Yen great-diedig-fjuechter
 Wirt nin winst uwt-rjuechter,
 Trog sijn kreg'le fest.
17. 't Hijzzer jouwt nin fjuecht-seyn'
 Trog hoarz'-krest. O sljuecht-eyn!
 Dy 'r op trouw't, ijnn' lest.

8.

18. Mar lóytsje' uwz ljeave' HEERE' eag-dol gljoerjen
 Oer dy him freezje' uwt herte-gruwn',
 In op sijn goertiern'heyt (ijn 't doerjen
 Lang-stuwnig) hoopje' alle' uwre' in stuwn'.
19. Om uwt deads grijp-kloeren
 Herre siel to schoerren;
 Om, ijnne' hong're nea,
 Herre to bewâden,
 Herre t' onderhâden,
 Libb'ne lijv's, mey brea.

9.

20. Uwz' sielen d'ljeave' HEER' God forwachtje,
 Hy z' uwz haed, holp, honck, schuwll' in scherm'.
21. Uwz herten, bly, ijn him fornachtje:
 (: O hert-fwiet Hijmmelsch huynig-fwerm !:)
 Om 't wy de' HEER fortrouwje,
 In op d' Namme bouwje
 Fen sijn heyligheyt.

22. HEER' jôn goertiern' njoeheyt
 Wezze' oer uwz! ô goeheyt!
 Dear uwz hoope' op leyt.

E T N E.

De fjouwer-in-trijttigste PSALME.

- I. [*Ten Psalme*] D A V I D S: *Az hy sijn
 wezzen forandere hie for it eanfichte fen Abi-
 melech, dy him wey-jegge, dat hy trog gingh.*

1.

- Aleph.* 'k Sil, on-ophâd'lijk', nea
 2. Sleau, laerdig, ail' mijn libbens-fluwn',
 d' HEER' God lof-fjongje', uwt herte-gruwn',
 't Leyt m' ijn mijn muwle', az brea.
Beth. O! so sil 'k my ontjaen,
 3. Inne' HEER', dat dy seftmoed'ge ljue
 My herckje', in ijn Godfill'ge njue,
 Gaest-blier, 't fell' lof-luwd' slaen.

2.

- Gimel.* Meyt' great, mey my, meyt' great,
 4. Meyt' great dy greate' HEER' God, mey my,
 Litt' uwz sijn oer-great' Namme', hert-bly,
 Op-hellje' oer' wjd' wrâd-kleat'.
Daleth. 'k Hab sijke' uwz ljeav' mjld' HEER',
 5. Sijkjende fluwn', treast-antwird'-ree,
 Mij losjende' uwt neare' ængste' in wee.
 Tanck habb' God ijn ijv'ge' eer.

3.

- He. Vau.* De fromme' hadde' Him oonfjoen,
 6. Ja ney Him ſjuercke' az ſtreamm'-wiets ring;
 Jæ wirdd'ne nea rea-ſchamme', ijn nin
 Herr' dwaen, az-fe' op him floen'.
Zain.
 7. d'Illind'ge kiernde' in bea,
 Luwd-rofte' ijn gâl: God hercke', in holp'
 Him uwtte' ængst', ſee-djiep' gruwle' oer-ſjolp',
 Wijde' ijp'ne tuwt fenn' dea.

4.

- Cheth.* Goads Ing'le leg'ret him
 8. Ruwn om dy jinge, waems from hert
 Goads freeze' huwz-fest', dat jearm naet dert;
 Hy tjochtſe' uwt' nea-druwx klimm'.
Teth.
 9. Kijt!', lôyt!', ſjog, prieuwkje' in ſmeys',
 Ho goe de' HEERE' iz: wa op him ſet
 Sijn hoop'-klim, dêar 'z naet dat him let,
 Hy ſwomt ija ſiel-formeyts.

5.

- Jod.* Goad-hey'ge, ijn fromme' yen-fad',
 11. Goad-freez'ne', ô freezje' uwz ljeave' HEER' God;
 Want dy him freezje' (ô ſillig lot!)
 Ontbreckt nin onder-hâd.
Caph.
 11. 't Lieuw'-jong, ijn 't woedjen dol,
 Somm's hong're ly't, ho red to jacht,
 Mar, dy de' HEER' ſijkje, dey in nacht,
 't Rint herre', ijn all' dwaen, wol.

6.

- Lamed.* Komm', jong' tzierl', lien' my 't ear!
 12. Hert!', ſwiete jeugd! Ick bin ijn til

- Mey' Goads freez', dy 'k ontlâdje fil,
 Herts', bernkes, ney mijn leer'!
Mem. Iz immens hert in sin
 13. Lang libbjen? deagen folle in nolck?
 Om wolfearts floede', uwt Goads seyn-kolck,
 't IJnjen? (ô swiet gewin!)

7.

- Nun.* Dy folg' mijn rie: Dat hy
 14. Sijn tong' sen quae kât knet' ijun' knôtt',
 Dat hij sijn lipp' so fluwtt' iju 't slôt,
 Dats' nea bedrog uwt-spy'.
Samech. Wijckje' æf sen quae, dog goe;
 15. Sijkje', earnje' in (folgje', (ijn wol in wee)
 Dy oer-djoer', gea-leaz' God-ljeav' Free,
 't Wirdst' dat de wrâd æ sjoec.

8.

- Ajin.* Goads klear-sjeande' eag fiet opp'
 16. Rjuechtfirddige': ô sijn ijp'ne' ear' let
 Op jearme' earnst-heftige' herts-gebet,
 Op herre', ijun' neade', holp-rop.
Pe. Mar, sijn ontlitf'ne, soer,
 17. Grijmme' eanficht' ltriell't quae-dieders trog,
 Snyt jearm' tinsf'nise, az mey in hogg',
 Uwtte' yerde', in wyt se' iju 't sjoer.

9.

- Tfade.* De' oprjuechte ljue, for'-seyd,
 18. Dy roppe de' HEERE', iju gaest-driftme', oon,
 Hy hercketse', Hy seyntse', uwt sijn troan',
 Holp' iju herr' swierigheyt'.

d' Holp-

Kof.
19. d' Holp-firdde' HEERE' iz nea fier
d' Hert-breck' fuwn'-bichtre, ijn' gaest forsfleyn,
Behâd-mijld rjuecht hij him oer eyn',
Lôyts', lo 's him de' HEER' goertier!

10.

Refch.
20. d' Rjuechtfirdde'ge, from in fljuecht,
Dwck't ond're 't fteez-oone' uwncke' op uwnck',
Mar Goads hân blieuw't, all' fuwne', him njuenck',
Stoan't, fljuwg't, till't, hâd't him rjuecht.
Schin.
21. Hy wearret yen for yen,
(: Ho kin't de' op-rjuechte' æ quealck æf quea!)
Sijn eyn lijck'nisf', fen ljea to ljea,
Dat jearm' nea breckt yen bien.

11.

Thau.
22. Mey boashey't wirt oer-kolpp'
Dy godleaze'; eack, dy d' oprjuechte' haet't,
Wirt trogge' eyn-fchild'ge dey-dolck' daet,
Ijn' dea-gluwps woafte' oer-gjolpp'.
Dogg' 't fill'ge fiel losf't God
Sijns tjienners, All' wa de' HEER' fortrouw't
Tjuwg't hy onfchildig. Dearom bouw't
Elck fromme' op him fijn flot.

E Y N,

A a

De

De vijf-in-trijttigste P S A L M E.

I. Ten Psalme Dávids.

I.

1. **J**in mijn tjin-plachtjers for mij plachtj',
O HEER', mijns dwaens lijck gruwne' in achtj'
Ijnn' Rjuecht-war: ô rjuechtfirddig' Rjuechter!
Fjuecht for mijn rjuecht, jin mijn tjin-fjuechter.
2. Grippje' ijne' hân schuwll-scherm-schild, ruwndas',
To mijn holp luwck jôn korttelas',
3. Pijk-felje', æf fjiett' mijn fijnn' gnod dol,
To-katj' mijn siel: *Ick bin dijn wol.*

2.

4. Litt' schânn'-schamm'-rea de' holl'-portte' oer-tjean
Fen dy my schelmsch ney 't libben stean'.
Drieuwse' æfter uwt, mey scheamte' oer-getten,
Dy 't quea hadde' oer m', ijn tinsf', besletten.
5. Forstuwse' az tzæf, for bliez-wyn wey!
Dat jearm Goads Ing'le uwt-drieuwje' in jey!
6. d'Uwnck-wey wez tjuester, gled in pliz,
Dear de' Ing'le herre' oppe' hacken iz.

3.

7. Want dear 'k æ die, nogh tocht, 't herr' lee,
Dear hadde f' dobbe' in tijz-not ree.
d' Moard gluwp-kuwll, for mijn siel, fe' op meytse.
Dear 'k, schien on-schildig, ijn môcht reytsje.

Dat

8. Dat forwoast-grijmme' opp' necke' him sit,
 Dat eyn not him flappje' eer hy 't wit;
 Hij ploffje 'er ijn, for-roketeazd,
 9. So 'z mijn siel, blier ijn Goads holp, treast'.

4.

10. Den tean't mijn bient' formeys-will' blijck',
 HEER, 't lof-sjongt laeyts-wijt: wa 'z Jo lijck?
 Y tjea d' illind'ge uwt' klim' fenn' kreft'ge,
 Uwt' scharmjers roav'-kloer de' earm' neaddrift'ge,
 11. Onrjuecht' tjuwghs earslinge' æfcks uwt-bjalz',
 Wy't my, 't jinge' ick naet wit, oere' halz'.
 12. For goe forjilt m' (ô dy falsck' kiel!),
 Fuwl quea, om buwtgjen so mijn siel.

5.

13. IJnn' tjin-deele', ick sloeg 't eag droaf dol,
 IJnn' seck klaeyd, az herr' sjocht-nead quol,
 Mijn meage' ick 't neaddrift'-brea bekirtte,
 t' Wijl 'k for jearm Goad' mijn bea uwt-flirtte.
 14. 'k Besijkese', az yen broar, az frjuwn',
 Droaf dol-duwckjend' ijn 't swart' bewuwn',
 Az yen, fen jamm're 't hert trog-trieuwd,
 Dy, oer sijn mâm, ijnn' trienen drieuwt.

6.

15. Mar hincke' ick, smertt' my sjochtme' æf feer,
 Den bosckje f' ticht mey' hollen gear',
 Jæ sjea forsleyn', 't quans-quijs ont-wyen
 Fen 't schoerd' klaed, lijck't droaftme' ijn mijn lyen.

- Ick floeg (t' yenfâdigh) merck' rogh' acht
 Herr' tong-wijld-weydjen, az to jacht,
 16. IJn 't bjealg-broar' huwchle filschipp', dear
 Se' oer my nijd-toscken kuersje gear.

7.

17. Ljeave' HEER', ho langh schille' Y to-sjean?
 Bring t' honck' mijn siel. HEER' komm'se' uwt-tjean,
 Uwt' oermoeds woast schoer-sjeack lob-neylljen,
 Fen wrea jong' lieuw-tosck' komm' my feijlljen.
 18. So fil 'k jôn lof, ijn 't ijpenbier,
 IJnne' oer-great' Goads mient' bly in blier,
 Ja ond're 't kreftig-folle folck
 Lof-sjongje', az fil'ge Goads lof-tolck'.

8.

19. Litt' nea spijt-laeijts guwch-juwchje' oer my,
 Dy oorfæck-leaz sint mijn perty'.
 O! litse 't nijtgjende' eag naet winckje
 Ijn 't quea dat se', onrjuechts, mij oertinckje.
 20. Want stiltme-ljeafjend' ljue bejear't
 Huwz't naet ijn jearm' falsck huwchle hert'.
 Herre' earfing', Goad-æf-aerd' forstan,
 Roav't still ljue tier, free, stiltme' ijn 't Lân.

9.

21. Den schoerres' muwllen op: Ha! ha!
 (Wijds kiels) uwz eag dat sjocht 'et, ja!
 Dear leyt uwz dwaens-dwerz-earfing minfsche!
 Wy sjea, wy hadde' uwz wille' in winsche.

HEER'

22. HEER', Y fjea 't, fwy' naet langer ftil;
Wezz' naet fier, wezz' mey my ijn til.
23. Ontweytsje, HEER', nim mijn rjuecht ijn acht',
Placht, for mij, t' eyn', mijns onschilds placht'.

10.

24. Rjuechtj' my ney Jôn gerjuechtigheyt',
Litfe, HEER', oer my nin bly will'weyd',
25. Dat 's naet uwt-flaen: Ha, uwz fiel-wille!
Hy leyt, hy schil nea holle' op tille.
26. Gjealpje', oer-ftjealpje s' mey fcheamts oer-ftirt,
Dy bly ijn mijn quealcks jamm're wirt:
Litt' schânne' in fcheamt' jearm' perssje' az lead,
Dy greatsch bravearje oer m' ijn mijn nead.

11.

27. Ijn tjin-deel', litfe, heaglijck blij,
Goads lof op-hellje', ijn fang, mey my,
Dy hert-lust op mijn g'rjuechtheyt lizze.
Litfe ijn gaest-wille', ijnferne, fizze:
Great-mack' wez de' HEER, waems njue bejeart'
Oer fijn trouw' tjienners free great wirt.
28. So schil mijn tong, hert, ja herts-gruwn',
Jôn g'rjuechtheyt' meldje' alle' uwre' in ftuwn'.

œ y t.

P S A L M E hondert-in-fjouwer.

1.

1. **R**ied' to, mijn siel, tjog all' dijn kreften gear,
Lof-ljong, meyts great dy greate' HEER' God, uwz Heer.
O Heer', uwz God, great binne' Y, great buwte' eyne,
Glanz-gloarjend' Majelleyte' hadde' Y oon-teyne.
2. Y binne' ijn 't ljeacht (ô wond're oer-wond're!) oer-schaed',
Ijn 't ljeacht oerschuwl': 't ljeacht iz jôn teckne-klaed.
Y spriedje de' hijmm'le-doecke' uwt, ney cag-schijne,
Az puwck-pearl'-folle' ont-fad'ne pronck-gordijnne.

2.

3. -Dij sijn oer-sealle' oer-soald'ret moy weack wiet
Rin-wetter, dat, ho raen, az wulft' fest stiet.
Dy 't wolck'-swirck'to sijn weyn'bruwck't. Dy opp' wjuweke
Fenn' wijnnen drieuwt, dy Him, az hoarz', ford-luwcke.
4. Hy macket sijn fill'ge Ing'len, wif ijn roer,
Sweef-gaelten: sijn tjenst-boaden flamjend' fjoer.
5. Hy het de' Yerd' fest'ge in, op eyn gruw'n-sloan', gruwne,
Jæ sil sen pleats forwriggelje t' nin sluwne.

5.

6. Y hiene 't meye' æf-gruwne', az klaed, oerftopp':
Dy wett'ren kleauwne' oere' heaghte berge-topp'.
7. Mar for jôn luwd-rofte' carnjend' tong're-sizzen
Sluwp-slijercken s' del, om for jôn foet' to lizzen.
8. Da tilde' in sijcke' elck' bergs ruwge' holle' om heeg,
In 't wiet roan ring' ney 't for him hól-gruwn' leeg.
9. Dear hadde' Y 't peald, ('t mey ruwz-bruwz-guwzje' in brom-
It schil naet weer 't heele' Yerdrijck gjealp oer-schomje. (je)

't Rin-

4.

10. 't Rin-wiet liede' in fjoere' Y twisfch' bergen trog,
Dat fcholp're freamm't fo ringen red az 't mog,
Fen uwt-ljeaps dobb', ney 't wrâds oer-great see-becken;
11. Dear komt all' djier, fen fjild in berg', toarst-brecken.
12. Dear huwz-had't 't bly fwiet' wiff' *Plomme'*, onbeteamd,
Dear 't tuereljuerck tjljlp'-tjyot'ret twisfche beamt'.
13. Y lauwgje 't drawg' bergte' uwt jôn oer-seals wolck'ne.
Doz wirt fen jôn wircks frucht' de' yerd' fed, oer-molckne.

5.

14. Mey gerz, dat waegst in wreydt to beeste-foer,
Mey kruwd in brea dat fore' earm' minsch floeyt oer,
15. Mey wijn dy 't minfche' hert, hertlijck bly, forhuwget,
Mey oalje dy him glanzjend' gled fol-nuwget,
Mey brea, dat minfche ljea mey kreften flijpp't.
16. Doz wirt Goads wolcke'-heag beamt' mej fap trog-flijpp't,
Opp' Liban', dear de' HEER' ced'r in denn' falm fet het,
17. Dear 't fleande' op nesf'let, de' æbers kleppe' op klet, klet.

6.

18. d' Heag' berg'-kruwn', meye' onklienwb're klip'ne topp',
Dear weyd't d'redd' klaerd-wisl'-ljeap-fix' flienbocke' op.
Ijnn' rots-flien, dy uwt-môlde' in fchoerd fen ljea iz,
't K'niju h'ipp'le-wipp't, dat fen natuwre blea iz.
19. Dy wijte moanne' iz mey heag' fteat' bejuwn',
Om to flijppien tijd, jier, dey, uwre' in ftuwn',
Dy finn' wit prealle' in ftriel' fo ftrays to fnuwckjen,
In, rjuecht-ftuwns dol, iju see-fchoms wiet to duwckjen.

8.

20. Den faeyt dy kiell' near' nacht (ney fins oer-fchuwl'.
Wier iju 't woast djier' fen 't wad wipp't uwt' rest-kuwl'.

't Wread'

21. 't Wread' briefschjend' lieuw'-jong bjealsck't (al 't wád moat
Oon Jô, HEER', dat Y sijn schobsche ijt-grægt' stillje. (trilje)
22. Az den weer 't ruwn-om goua sinne' eag op-luwckt
Oere' yerde', all 't nacht-djoey-wijld iijn' schuwł-kuwl
duwckt,
23. Den treedt dy djier-haed-minsche' uwt, iijn' moorn-fluwne,
Om firdd'gjen 't yerd-wirecks bodd', oon' lette juwne.

8.

24. Jôn wircken, HEER', het binne s' miett'-leaz great!
Ho glanzget ijn dy salme' jôn wit'nisl' bleat!
Het hadde' Y de' yerd' mey fet in swiet oer-dauwge!
Het hadde' Y mild d' wrad mey jôn eyn goed lauwege!
25. De see, de brie, great', wijde romme see,
Dear duwckt, iijn' djiept', dear djoeyt, lânz' strânne' in ree,
So follerhânne' físk, (wa schoe fe' ea sommje?)
Dy, lijts in great, dear njuencke' elckoarme' om-swommje.

9.

26. Dear drieuwe, sijlje' in hobbetje great' schjip,
d' Yerd-kleat ruwn-om; (d' wijn'z' jearm hoarz', spoare' in
De wal-físk' dear bliez-borttjende lavearret, (fwijp')
Dy jôn hân salm', so great fen bjealgh'. formearret.
27. Jæ toafje' in eagje' op Jo, (ô oer all' muwn'!)
Dat Y jearm' spijzgje' in siedje' iijn nolcke stuwne',
28. 't Foer gearje fe' iijn, az Y fe' 'er mey mild-diedgje,
Mey 't goe jon ijp'ne' oer-mijlde' hân fe' ea forfiedgje.

10.

29. Schuwll't jôn quicke' eag? jæ schrickje; alle' ammé' het dien:
Jæ stearre' in binne' oon mède' in tzæf forgien.
30. Seyne' Y jôn Gaest weer uwt? jæ wippje' in woelje,
't Ny-schepp'ne det't bliere' yerds gelaet' kryoeljen.

31. Ho glanzget jôn uwtimm'ne prealle in eer!
 Jæ wit ig, oerd' nog boerd': Dat Y den HEER',
 Ijn wille', ijn goe beheag', jôn wirck bewåde,
 Oon-quickje, in, to jôn salm'-formeyt', lieande' hâde.

11.

32. Oon-schoagje' Y de' yerd'? de' yerd' rijzbosck't, læf-lef, blea;
 Riere' Y 't bergte' oon? rijk stoam'-snuwt trog bergts ljea.
 33. Weytje' op, mijn siel, hellje op, lof-psalm'-sjong de' HEERE,
 So lange' ick amje', (ô 't tjienje' uwz Heer God t' eere!)
 34. Mijn oer-tins, herts oer-koay, wird, luwd in liet,
 Wez fen mijn God, in 't wez my huynig-swiet,
 O, mey 't mar to mijn Goads beheage' uwt-tye,
 (: O oer-sill'g lot:) 'k sil my, ijne' HEER', forblye.

12.

35. O wiern' forwijll'ge' all' suwners, az 't hearst'-bled,
 Dy, az de' ontanckb're fjild-baerge', ijkel-sed,
 Nea op 's Heern' wirck, in tol-leaz' wol-diede' achtje:
 Jæ schille', az goad'-leaz' gruwle' ondjier, forsmachtje.
 Hâde' oon, hâde' oon, mijn siel, al weer in weer,
 Lof-sjong, lof-sjong, mijn siel, ô lof-sjong de' HEER'.
 Hâd' mey m' oon, all' wrâds ljue, ijn lof-luwd janckjen,
 Om ijvig de' HEER', oer al sijn wirck, to tanckjen.

C E Y T.

G O E - F R E E D ,

af gaest-'sjoekt' oer 't Krjueschjen uwz

S I L L I G - M E Y T S E R S .

Myn herder, haed, hoal, siel-beweytser,
 Borg', Los-jild, Heer, God, Sillig-meytser,
 Dy de' AL stâl-forme klaeyde', in mecke,
 Oon 't krjues bleat, neaken spalcke', uwt-recke,
 Beblet, bespeyn', trog-neylle' in wuwne,
 Ljea-lilljende' hinget om mijn suwne.
 Hier stiet boal', racker, guwt-foldât, trosf',
 Schodd', reysger, jan-raeb in sijn maet, los;
 Hier preallet Prester in Levijtte,
 Dy de' holle schoddje', in schom-tosck' bijtte,
 Ja holsck' fenijnne galle' uwt-gjoalpje:
 Fôy! (oar' ljue holp') dy salm' nu holpje.
 Komm' dol fen t *Flock-hoalt'*, dat wij 't kinne
 Æf God dy ljeaft, az Soon', ijn minne.
 Hier djoeyt de Deale', ijn geanne' uwt-litt'ne,
 In het de' *Al-fjuecht-winst'* wean-besitt'ne,
 In het *God-Soon'*, ja 't libben salme,
 IJnn' deads grijz' græf-tuwt' gjealp oer-walme.
 O Jesus! dy 'k doz jamm're' oon-schoagje,
 In loaytje' op oare'; och Heere', ick droagje!
 Luwck' my, genae-mijld, de' eagen ijpen,
 My kâtjende' op, uwt 't suwn'-bod sliepen.
 Op dat ick mierckje' ho 'k salm' for-oon tjea,
 In, mey fuwll' suwne', az to jôn hoan' stea.
 O alder-dildigst' Goads Laem', reytsje
 Mijn hert in gaest: ô komm', formeytsje,

Forftállje' eack *Mijn* (och ijn dizze' uwre)
 Az 't moard'ners hert', to'n ny cretuwre;
 Op dat jon Gaest mijn ijn-borft feyt swiet:
Joed hadde' ick, to dijn filligheyt', hiet
Goads hiett'ne' uwt-domppe', in de' hol forbuwcke,
Joed sil 'k dy, to My', ijnne' hijmm'l op-luwcke.

E Y N E.

De vijf-in-tachtigste PSALME.

1. *Yen Psalme fore oerste Sjong-maester, ondere
 bern fen Korah,*

1.

Ney sjoer eag-loayts, ney soer oon-ploer', ljeave' HEER,
 Ney 't grömmeljen, az tong're-wolcké', oer uwz,
 Habbe' Y jon lân, gljoer'-eagjende' oon-sjoen weer,

2. In 't finz'nis' ward' fen Japicx lef-lef huwz.
 3. De miz-died fen jôn folck hadde' Y uwt-schopt,
 In, for jôn wreck-eag, all' jearm' luwne' oerltopt.
 4. Red hadde' Y jôn oer-bolgne' oerfjied'ne moed
 Uwt-djiept; dol láey jôn toarns sjoer-hiett'ne gloed.

2.

5. Bekearje' uwz, God uwz wol-fearts, bringe' uwz t'honck:
 't Hiet-fall'gjen fen jôn bloed', ijn kielme bett'.
 6. Set' yvigh Y oer-dwerz' jon fjeucht-sjeack' schonck?
 Dy uwz, fen teamm' to teamme', az tong're plet't?
 7. In schille' Y uwz naet libb'ne quickje'? o my!
 Op dat jôn folck jearm' weer ijn Jo forbly?
 8. Och! litte' uwz wéer jôn goertierne' herts-njue sjean,
 In litte' uwz weer jôn wol-feart'-feyne' oer-tjean.

- 3.
9. 'k Sil hearckje ney't jing' God d' HEERE' earnjend' feyt.
Hy fil fen free sijn ljeav'lin en op-jaen.
Fen free, dear uwz sijn goe beheage. ijn weyd't:
10. Mår dat wy naet weer 't on-tijgg' lpoare' ijn-laan.
't fz sijcker dat sijn filligheyte' iz ney,
In ney, dy Goad freezje', op 't smoll' lock-paeds wey.
Op dat weer ijn uwz ljeav' Lån wenje', ó HEER'!
Jôn glanz', jôn gloar', jôn heaglie' ontsjoen-wirdd'e'er'.

- 4.
11. d' Yensfad'ge, trouw', witt' Wierheyte' wirt ontmet
Fenn' gown' Goertiern'heyte', inckel-hertig-gol.
Gerjuechtheyt' Free ijnn' ljeaff'lijcke' earne' om-fet't.
12. Jæ paetgje' elckoarm swiet. (: Goad'-ljeav' frjuenschipp'-fol:)
De Wierheit' spruw't uwitte' yerd'; Gerjuechtheyt' l'jocht't
13. Fenn' Hijmm'le dol. d' HEERE' uwz mey 't goe oerfocht't:
14. Uwz In jouwt frucht'. Gerjuechtheyt' for HM giet.
Doz fill'g Hy uwz sijn fill'g foet-paed lánz lied't.

E Y N.

De twae-in-tsegstigte P S A L M E.

1. *Yen Psalme DAVIDS fore oerste Sjong-maester
oer JEDUTHUN.*

1. *A*l tomm'let wráds djoey' hol oer bol,
2. *Mijn siel iz ommers stil in wol*
Izn God, mijn goune wol-feart'-somme.
3. *Hij ommers iz mijn rots', mijn seyn',*

Mijn

*Mijn heag-fortjog O 'k sil naet t'eyn'
Trog fwier, weack-wanck'le', on-moede' om-komme,*

2.

4. *Ho lang sill' niemme jin yen man
Quea stichtje', in salm' reyt'sje' ijne tann'
Fenn' deads gijz-tuwt' (ó stjuecht bestjoere!)
O! niemme neackt de' op-til-leaz' ploff',
Az 't moerr'-wirck, ád, mey stijpp'-loss' boff',
Trog twierre-wijn-sleag' wirt on-schoerre.*

3.

5. *Fearm' leaze' iz, him uwitte' heagheyt' dol
To hompjes, dy God op-tjean wol.
Dwaens ljeagen-tjienst' trog-fwiet't jearm' wille:
Fearm' muwille seyn'-kát't, ijn 't petear',
Mar 't binne'-hert giet mey flock to keer',
Fa 't flockt'on-jouwlijck'-gruwle. Sela!*

4.

6. *Dog du, mijn siel', wezze', ijn God, stil,
Mey Goads woll' wez. dijn wolle' ijn til.
'k Toafje' all' mijn tier uwt sijn goe lomme.*
7. *Hy ommers iz mijn rots', mijn seyn',
Mijn heag fortjog. O 'k sil naet t'eyn'
Trog fwier, weack-wanck'le', on-moede' om-komme.*

5.

8. *Mijn glanz', mijn gloar', mijn wolfearts lot,
Mijn kreft, mijn to-slechts honcke' iz God.*
9. *Fortrouwje' op Him, ijne' alle' uwnck-stuwne,
O solck dat for' Goads eansicht' leyt.*

Stirtte' uwt herts droafte' ijn ijnfernheyt
Goed 'z uwz treast-mijld to-flecht' befuwne.

6.

10. Het 'z 't grauw' naet. Het gemien' ljue? naet.
Het 'z great'-hantz? ljeagen naets schijn-aet.
Ijfnne' eynser, æf opp' weag-scheall' wippe,
Ijfn' jin-wicht' fenn' salm-naetigheyt,
(O naet'ge minsche bern!) dól leyd,
Schoe naet'ge naetheyt' jearm op-hippe.

7.

11. Fortrouwje' op (earm' ljue druwck') oer-moed',
Nog op ruwg' roav' yerdsch' dwelm'-goe goed.
O litt' nin wean 't greatsche' hert trog-wrotte:
Æf schien 't formoggen greater wirt,
Litt' dog dijn djier-domm' wjealdig hert
Dear op nog gruw'n, nog festheyt' sotte.

8.

12. God earne' in sack, 'k hab 't duwbbeld heard',
Dat kreft in stercktme' Him saln to-heart.
13. Ja eack goertiernheyte' iz jóns, Heere.
Wis, Y forjildje' elck yen ney dwaen;
De quæa mey 't quæa, d' goe sille' Y jaex
't Goe, in dat oon' elck' to jón eere.

E Y N.

De sân-in-tsegftigste PSALME.

1. *Yen Psalme ,yen liet fore opper-sjong-maester , op Neginoth.*

1.

2. **W**ezze' uwz goe-njue-mjld, Heer' God, seyngje' uwz,
 Ión eansichts glanz' ljeacht' blier uwz oer,
 3. Dat me' oppe' yerd' kin d' wey ney jon eyn huwz.
 Dat de' Heyd'nen jón wol-fearte' oon-gljoeer',
 4. Den schil all' wrads tonge,
 God, jón lof, lof-sjonge.
 5. Io, dy 't folck rjuecht rjuecht't,
 Io sil naesje' in naesje,
 Iuwchje' ijn herts heag-staesje,
 Dy Y liedje' op 't sjuecht.

2.

6. De ljue fen east, west, noarde' in suwden,
 De ljue fen heyn', de ljue fen fier',
 Ion lof op-hellje' uwt herts gruw'n, luvde', in
 Iæ meyt'sje' yen heaglijcke' heag-tijds tier',
 7. Om dat de' yerd' gewas jouwt,
 Mits d' goe God fen pas jouwt
 Reyn, sinn', wiette' in druwgt'.
 8. God sil seyne' uwt-seyne
 Oer all' wijd' wrads eyne
 Doz Him de' Yerde' ontsjuwcht.

E Y N.

De

De hondert njuuggen-in-trijttigste PSALME.

1. *Yen Psalme DAVIDS fore oerfte Sjong-maester.*

1.

- M**yn ijn-borste', hert', ja grawn fen 't hert,
 Fen Jo, mijn God, trog-gruwng wirt.
 2. 3. Y kinne my, ijn wisf' wijz' witt',
 Æf k gong, æf stea, æf rijzje', æf sitt'.
 Mijn binne'-herts tinsl' fen fiere' Y kinne,
 'Tuwck' wit Y 't ho mijn paeden rinne.

2.

4. Al sluwt mijn muwllē' az wirdd'-leaz' hōl,
 Sjea! HEERE', Y wittet stīp, lijck'-wol.
 5. Y ringje', om-ruwnje, oer-al, mijn spoar',
 Oone' yene' in oare' ig, æfter, foar,
 Jōn hānz trieuw persf't my boppe' in ond're,
 6. Dat 'z mijn forstānn' to heag, to wond're.

3.

7. Wier rin ick for jōn Gaest? in wier,
 Wier sjuæg ick for jon eansicht' fier?
 8. So 'k heag' de heagste hijmm le Sealle' ijn-teag,
 Dear binne' y. Bōddje' ick my holl'-leeg,
 9. Dear binne' Y. Noam ick moarn-stuwns wjuwcken
 Om ijn 't uwt-eyn fenn' see to duwcken,

Eack

4.

10. Eack dear laet my jôn hânne', in dy
 Jôn rjuecht're-hânne'-grijppe' had't 'er my,
 11. Al kâtte' ick den: dy tjuesternis'
 Mijn swart' schuwll'-klaed, mijn stop-teckne' iz:
 Den iz d'nacht salme', om my to jechtjen,
 Allijcke' in middey-sinne', ijn 't ljeachtjen.

5.

12. O 't tjuest're tjuest'ret, nogh d' near' nacht
 Iz nacht for Jo. Salmé' 't tjuest're ljeacht
 't Salm'ljeacht', dat 't tjuest're tjuester schiep'.
 13. HEERE', Y besitt' mijn niere' hól-djiep;
 Y habb' my, ijn mijn moars buwck-terme,
 Beditsen in wol nauw' bescherme.

6.

14. Ick lof-sjongj', HEERE', ô 'k lof-sjong' Jo,
 Oermits ick freazlijcke', in dear to,
 Op wond're wijze, macke bin!
 Jôn wond're', ô HEER', mijn siel' wol kin.
 15. Mijn bient' wier naet uwt jôn eag-micke,
 Da 'k ijn 't oerschuwl' teyn' wirddé' in hicke.

7.

16. Da 'k, az bordoer'-wircks tried', forfierd,
 Uwt-wircke wirddé' ijne' onderste' yerd,
 Da seag jôn eag mijn ming'le-klomp',
 Mijn stâl-leaz', jiett' to wirdd'ne, romp',

Mijn knett' daey klont', mijn *Chaos* kleauwne,
Az wier 't ijn jôn boeck-bled op-schreawne.

8.

- Ja æf 't az op jôn tol-roll' stoe
Dy dey-stuwn' dat ick wirdde foe,
Lang eerfe' op deagge', in lijck' wol wis.
17. Dearomm', ho kosf'le kosflijcke' iz
My ô mijn God, jôn djiepe' oertinsfen.
(O See fol fwiette' om ijn to drinsfen!)

9.

- O kreftig folle'! ô tol-leaz' somm',
18. Ho foe 'k f' ea tollje? ô 'k bin to dom!
Jæ binne ijn toll' fier boppe' all 't fan.
Az ick ontweytf' so 'z mijn forstân
By Jo, in mey jôn wond're dieding,
Trog fwiete' oer-koaye', ijn wijze' oon-fieding!

10.

- O God! dat Y ijn kreft op-teyn',
Dy gruwle god-leaz' brocht'ne t'eyn!
Wijck' fen my bloed-boalsch' mannen, wijck',
20. Dy Goade' oontaestje' eer-scheynelijck.
Foy! dy Goads fijne' ijn gloare' ophellje,
In fen jearme' ijd'le eer' ljeagne-bellje.

11.

21. Schoe 'k se' haetje naet? ja, HEERE', ick haet'
Fortrietlijck' him dy Jo jin-staet't.

22. Ja 'k haetje se' ijn walg'-folle werz',
Mijn finne binnes' duwbb'le' in dwerz'.
23. Trog-gruwnje' in prieuw' me' æf 'k lanz 't schann'-
paed rin,
24. In lied me' op 't-rjuecht', trog jôn genaed'-Sinn'.

E Y N.

De vijfzigste PSALME.

Yen Pſalme Afaphs.

1.

- De greate' HEER' God, God oer all' Goaden ſpreckt.
Hy ropt de' yerd', ſen dear ſinne' uwt 't bod op-weck't,
To dear l', lett' juwns, iynn' ſee-ſchirtt' t' ſliep', dol-ſinck't,
2. Uwt Syons ſchijnt' forſchijn't God, dy gled blinck't.
God glint're-gloar't ijn gloey-gleon' glanz'e om-glezze.
3. God teant God-prealle', God ſil eack naet ſil wezze.

2.

- For Him giet ſjoers ljeacht' leag, dy 't all' fortear't.
Storm', touw're, twierr' ruwn-om him guwll't in beert.
4. Hy jouwt ſen bopp'ne' oon hijmm'l in yerd beſchie,
Befel'-luwde' om to rjuechtjen ſijn ljeav' Lie,
5. Forgearjel' dy mijn gunst-genoatſchipp' ſmeytſje,
Dy mijn forbuwn' meye' hoascke' æſſranne meytſje.

3.

6. Salm' de' Hijmm'len kund'gje' uwt ſijn gerjuechtheyd, jâ,
Jâ, want God iz de Al-rjuecht're ſalm', *Sela!*
7. Hertſe' ho 'k ſil earnje', ô hertſ', mijn folck, in buwgj',
Herckje', Isr'el, herckje', het 'k onder jiemm' betjuwgj',
8. Ick God, bin jiemme' eyn God, dy om 't æſſranjen
Naet ſtraffe, oermits dy for mijn eæg ſleez brânje.

C c 2

Het

9. Het 'z my oon ôgfe' æf bock', schien 't ker uwt' flall'?
10. Wâdz tol-leaz' djiert'e iz mijn, fen berge' in dâll'.
11. All' 't fivvggelt datt' berg'-kruwne' oer-wjuwck'let bly,
All' 't wijld' fen 't woalte' in bruwckb're fjild heart my.
12. 'k Nim 't so, schien 'k hong're' in 't jiemme' oonfey', 't wier dol-
Want salme' alle' yerd iz mijn, in all' wrâds folheyt'. (heyt';

5.

13. O 't 'z neadleaz dat ick ijt meste' ôgfl'ne flesck,
In bock'-bloed nutgje', in toarst (dy 'k naet ly') lesck'.
14. Æfferje' oon Goade' herts-fjoer'ge tancke', in bring
Trouw' de' Alderheagft' 't belauw', dat muwll' ontging.
15. In ropp' my oon ijn neade', eangft' in forfearjen,
So helpje' ick dy, den schitte mijn Namme' eerje.

6.

- Doz oon Goads folck', dat God genac-mijld weyd't!
Nu herckje' al ford, het God jinn' goad-leaz' feyt:
16. Het âllje f' fen mijn Ynsott', wit-haetsck, blijn,
Het giet mijn Buwn' jearm' fawil' muwll' uwt in ijn.
17. Jearm dy mijn tucht'-rijzbiez'm', liiel-hird, jin grijzje,
Mijn wird smaedje', æft'r' reg wye' in werz æf-wijzje.

7.

18. Mar loaytfe fe' aernze' in tjeav'? mey wijd' ljeap-rin
Stracks ney him to, stracks mey him yens fen fin.
Meye' oer-spill'-schodde' in schomme' eyudeelje f' 't fuwll'.
19. Jearm' tuwt flaebbijt't ijn 't quea; jearm' tonge' in puwll'
Fenn' leage' in ljeag'ne knett't, in nedd't, in breydjet,
20. Dy tjinn' eyn broar' (eyn' moars soon') last're-weydjet.

8.

21. Doz dwaenefe' on-tijgge'; in om dat Ick swy
Iz jearm' mâll' mienje', ick hin allijck. ô fy!

- O! 'k sil se' hird strafje' in onder eagen gean!
 22. O! koenef' dit, dy God forjiut', forlstean!
 Op dat 'k jearm naet, ijne' hiet-fall'g gleon' strafs-oer'-wea,
 Dear nimmen uwt-holp' det, krefts hânz wey-schoer' wrea.

9.

25. Wae, mey oprjuecht' ijnfierne' hert, hijmm'le janck't,
 Wae my tanck-æfferjend' herts-taenf'-rijp tanck't.
 Dy sil my eerje' ijne' eer' dy my beheag't:
 In wae sijn wey, fill'g' wey dy ney my weag't,
 Rjuecht sijn-wol lânz troayt, sil Goads sijn-wol smeysje;
 Goads ijn sijn-wol, in him dear ijn formeysje.

E Y N E.

De sân-in-tjnueggentigste PSALME.

I.

- I. **N**u de' heagste' HEER' stiet to roer',
 Az Haed-rejinte, in stjoer'
 Oer 't wirck fenne' heel' Natuwre,
 Iz 't all' ijn sjong-bly' nuwre.
 Nu 'z de yerd' trog-blier in blier,
 Ijn laeyts-wille', ijn woltier';
 Nu 'z all' (trog see in sânn'
 Fenn' wrâde' æf-schaete') eylânn'
 Ijn feyn'-juwch', let in yer.

2.

- 2 **R**uwne-om Him wolck'-fwirck' fwommt';
 Dat him ijnn' tjuest're' om-momm't;
 In (ô wond're'!) uwt dat tjuest're
 Gloar't sijn gerjuechtheyts ljuest're.

C c 3

Dear

Dear bleackt fijn rjuechts glanze' uwt,
 Dear trog Hy hecht'-fest fluwt't
 Sijn, oer all'-troanen, troan'.

3. Gleon' fjoer giet Him fore' oon,
 Dat all' fijn fijnn' fry-buw't.

3.

4. Sijn b'ix'me' oer-ljeacht't de' heel' wrâd',
 Dy dwelmt, fen kjealtme', ijz-kâd.
 5. 't Bergt' raent az waegs, waems holl' ljea
 Fen bôpp'ne' æf ploffje', ijnn' dol-sea,
 Az 't HEER'NE' hird eansicht'-foer
 Jearme' oon-grijmm't grauw in stjoer:
 d'HEER' dy d' wrâd fet in klaeyt,
 In, az ijnn' knieren draeyt,
 Fenne' oon-fange', oere' oon oer'.

4.

6. Salm' de hijmm'len kund'gje uwt fijn'
 Gloed'-goun' gerjuechtheyts schijn',
 Wier uwt d' ljue, loayts-ljeacht, leere
 d'Gleon'-gloar'-glanz' fen Goads eere.
 7. Jæ moatte' all' schamm'-rea stean,
 Dy bijld'ne' eer-tjienste' oon-dwean',
 In pochje' op de' Æf-goad'-popp'.
 Buwg', bock', dol-duwckje' ijnn' dopp',
 O goaden for Goads trean'.

5.

8. Dit wicht'-wird (ney bejeart')
 Het Syon blier oon-heard:

Dy Goad'-fill'g' Frouwne-raeye,
 Fen Judæ doayt'ren, baeye
 IJne' hymmelfch' swieterny',
 Az-se', ijn' herts-oertinsf', bly
 Uwt jôn wirts swiet-wiet diep't
 Jôn ord'lens on-gruwn' djiept'.
 O witt'nisfe' oer wirddy'!

6.

9. O Alderheagfte' oer-HEER'!
 Jon heagheyte' het nin keer',
 Mar giet (ô heagheys-Sinne!)
 Oere' alle' Yerds om-gong' hinne.
 Het aern' Goad'-preall'-namm' bruwck't,
 Djiep, for jôn heagt', dol-duwck't:
 Jôn heagheyt' buwcket dol,
 Het heag, trog heag-moed', swol,
 't Heag' wirt, trog jôn heagt', fawwck't.

7.

10. Trouw' fromm' ljeafhabbers Gods
 (Oppe' HEER' festge', az opp' rotf')
 Litt', litte' ijn wol-dwaen blijckje,
 Dat jiemm' fen 't quea werz-wijckje.
 d' HEER tjocht fijn gunst'-genoat'
 Uwt' schoer-sjeack'-neyll'-kloer'-pôat',
 Uwt' kners-knijpp'-knoarr'-knæg' tânn',
 Uwt' goadleaz' ichelmsch' moard'-hânn',
 Dy dolckjet ney fijn strôat'.

Uwt

8.

- Uwt uwnck het de' HEERE' him teyn'.
 Dear boppa wirt Goads seyn'
 Oere' oprjuecht' rom uwt-spried'ge;
 11. Him wirt ljeachts glanz'-will' sied'ge.
 Dit lock, spoed', wol-feari' sied
 Eynling' de' oprjuechte' ijn-mie't.
 12. Wezz' bly rjuechtfirdd'ge ljue.
 Lof-sjong de' HEERE', ijn herts-njue.
 Sijn Heyl'gheyte' huwg'-tanck bied'.

E T N.

De fjouwer-in-tweyntigste PSALME.

1

Yen Psalme Dávids.

1.

d' Heel', great', grouw' yerd'-kleat', swier fen fracht',
 Bestiet uwtté' HEERE', iz ijn Goads macht',
 Mey alle' yerds oer-floed-folle ijn-boele;
 d' Heel' wrád, d' romm', ring'-ruwn' wijde wrád,
 d' Heel' wráde' het de' HEERE' ijn teamm'-twangs wád',
 Mey 't jing' er ea djoeye' æf kryöele.

2.

2. d' HEERE' het se' opp' mars hól-ból-bruwz focht',
 Dy f', mey' wiete' earm'-klimm', ruwn om-bocht't,
 d' HEERE' het se' opp' weags weack wiet wól fest'ge.
 Az op in hird stjuwg' sien-klipp'-gruwn':
 d' HEERE' het f' mey rin-streamm' wiette' ombuwn',
 In so 't fest, wanck'leaz', stean belest'ge.

Het

3.

3. Het wol-fill'g minsch' sil klieuwe' om heag,
 Wae tocht'gjet op, az tjoer-flamm'-leag,
 Fol Goads driftme', oppe' haed-fillige' holle
 Fen 's HEER'NE' berge'? O! wae sil ltean
 Op 's HEER'NE' heage' heyl'gheys pleatfe', in fjean',
 Goads ljeaff'lijk', wol-fwiet', mielt'leaz folle'?

4.

4. Dy, dy minsche' iz 't, waems hân nog hert
 Mey onrjuechts fuwl bemodd're' ea wirt:
 Dy, dy minsche' iz 't, waems Goad-froimm' siel naet
 Iinn' onwirdd' weanz on-wier op-stuw't:
 Dy, dy minsche' iz 't, waems ijn-borst snuw't
 Nea loft', dy ljeag-fwar uwt sijn kiel' laet.

5.

5. O dizz' ljue de' HEER' mey feyne' oon-waeyt,
 Mey g'rjuecht'gheyt', fen Goads wol, oer-klacyt.
 6. Dit 'z de æf-komst'-stâmm', dy ney de' HEER' freje.
 Dit 'z de' HEERE'-hoasck'teamm', dy Goad' tanck-rijk't.
 Dit 'z 't folck, dat Goads mjlde' eanficht' sijk't.
 Dit 'z Japick, dy de' HEER' God belye.

6.

7. Tillje' hollen op, neye' hijmm'le', ô red,
 Great' portten Goads, ô wezz' naet ted,
 Ontjaene', ontweijdje' ô ijev'ge doaren;
 O portte', ô doare', ontjae, meyts' romt',
 Meyt'fje' ijn-gongs pleats': de' haed-Kening komt,
 Fol eer'-glanz'-preall' sijn huwz ijn-gloaren.

D d

Wæ

7.

8. Wae iz dy Kening so fol eer?
 't Iz de' Oerfte', alle' Heerne' oer-HEER', mijn Heer',
 't Iz de' HEER', waems sterktm' oer alle krest' giet,
 't Iz de' HEERE' oerwjeald'gier ijn 't gefjuecht,
 Dy fjuecht-winst', sonder gæde', uwt-rjuecht't,
 O oer-wôn-seyn' dy ijvigh heft' sliet!

8.

9. Tillje' hollen op ney' wolck'ne, ô red,
 Great portten Goads, wezz' nu naet ted,
 Jâ wijdje', ontjae jiemme', ijv'ge dôaren.
 Op portte', op doar', rom-bean', meys' romt',
 Meyts' pleat': de' haed', seyn-rijck', Kening komt,
 Meye' heaghte' eer-preall' sijn huwz ijn-gloaren.

9.

- 10 Wae 'z dizze' haed-Kening so fol eer?
 't Iz de Oerst'. 't iz de' aller Heer-schearne' HEER',
 't Iz de' eere lalme', uwt waems eer' de' cere
 Opp'rjuechte' eer-ljeafjende' eer'-ljue saey't,
 't Iz de' eer'ne' HEER', dy de' haed-ecr-flæf swaey't,
 Hijmm'l, Yerd, mey my, eer-sjongj' mijn HEERE!

E Y N.

De oarde P S A L M E.

1.

1. **H**et knett' 't, het bret, het djoeyt, slobt, wadd't in
wæz't,
Het recke' in breckes' breyne' ijn 't leaze oerlizzen?
Het schoerref' holle', in hottje fin in gaest?
Ho bosckje' all' naefjen gear, ijn dwaen, ijn fizzen.
2. Wrâdsch' Keningen, great Forsten, rijpp' Riedsheeren,
Fen east, west, suwd, noard schoallje' in troaye
t' honck',
Omde' Al-oerst HÈERE', in 's HEERN' salv' Soon' to
keeren,
(O kreftleaz' dwaen!) in fotte' oerdwerz jearm schonck.

2.

3. Jæ âllje' in râllje': ô lit uwz, mey elckoar',
Forschoerre, ploaytsje' in brecke', az strie, herr' bânnen,
In ræffelje jearm touw-wircks flaegs to loar',
Inwije 't fen uwz schoncke', halze', earne', in hânnen.
4. (O slop besluwt!) Dy ijne' heagste' hijmm'le seale
Sijn onbekluwbre feste wen-pleats' hâdt,
Tuwlckjet mey jearm' ba-heys lit-tinck'ne prealle,
Ja laeket scheetsck oer fock oerdwealsck dwijl-kât.

3.

5. Mar az Hy den, mey gleon' gtijmm'eag-leag', foer,
Hiet fall'gjende' uwt-breck luwd begint to bromjen,

So schil Hyf'hirde, toarn-gleon, az mey holfek fjoer,
 Forschrickje' in blea lea-lilljend lef dwaen schromjen.

6. Ick hab (doz ear'nt d' heagste' HEER) dy gloarglanze'
 holle,

Seyn-fill'g-salve' oerstirt, oer-dalje', ijn oer-miett'.
 Mijn Kening hab 'k, mey miett'leaz' gaest op-folle
 Oer Syon, dy 'k mijn heyl'gheyts rest-berg' hiet.

4.

7. Nu sil 'k, ijn 't klear, forklearje' fen 't besluwt,
 Het d' HEER my sey, for wrads bouw', tijd in stuwne,
 Mijn Soon binne' Y, dy 'k alle' oer-jouw to buwt,
 Soon dy 'k joed oonfangleaz teyn hab in wõnne:

8. Dogg' sljuechts in æsck; 'k sil, 'k sil fen fiere' in heyne,
 All' heyd'nen Jo to'n erve', ijn eindomm' jean,
 All' wijd' wråd oer, oon all' ig' oerd in eyne,
 Sil Jon besit eyn-peall' nog miette' ea fjean,

5.

9. Yschille s' meye' hirdde' yertz'ne' oer-haed-stoack slaen,
 Dy Jo naet tjienje', in Jõn bedrieuw' jin-pielje.

Oon sticken buwtsje', oon gruwze' in tzæf fordwaen
 Schille 'Y fe', in az glez-bruwckle' yerd-põt fornielje.

10. Doz Keen'gen, nimme', ô nimmet ijn-djiep t' hert'ne:
 't Jilt: bruwck forstân, dizz' wichte' haed-sæcke' iz 't
 O Rjuechters great in wjealdig, wol-lust-dert'ne, (wird.)
 Ly' nolke tuchte', o! 't domme' hert naet forhirdd'.

6.

11. Tjienje' hoasck, ô tjienje', ijn berne-eangst', nom-
 mel, njoet,

Mey djiep ontsjog de' HEER', de' oer alle' Heerne' oer-
 HEERE,

Buwig'

- Buwg, wezlijck', ijn gelaets-blier, demmen, froed,
 Buwg for Him; libbje' in rjuechtgje ney sijn leere.
12. Forwolkomje 's HEERN' Soon, mey ijnfiern' druwckjen
 Fen hert-gruwns paey, blier-sillig swiet onthell',
 Op dat hyjiemme' opp' wey naet komt forbuwckjen
 Ijn moeds hietfallg', wisp'-leagjend' gleon az d' hell'!

7.

O wol-lockfill'g! oer lockfill'g iz dat folck!
 (O locks-lock' fierbopp' wit, forstan æftinckjen)
 Dy op him trouwje' in bouwje'. O 't iz in kolck'
 Fen on-gruwn' swiet, dat Hyjerm' mijld det schinckjen.

E T N E.

De hondert njuегgen-in-tweyntigste P S A L M E.

1. *Yen Liet HAMMAALOTH.*

1.

- F**en berns schoncke' oon, doz earnje earm Israël,
 Wier 'k hird beneard, az 't yerzen dat me' ijn 't fjoer docht:
2. Fen berns schonck' wier 'k forbuwcke in djiep treauwn del,
 In lijk'wol habbes', Goad tanck, mij naet oer-mocht.

2.

3. Naet oarz den az me' op 't fjild om-schoert de breack',
 Naet oarz, allijck dy ploeyers greyde brecke,
 Naet oarz, naet oarz wirt mijn earm' reg lânz eack
 Fol forgen, forge oon forg', lânz hinne mecke.

Dd 3

Uwt

3.

4. Uwt wiert mey my, hie d' heagst' rjuechtfird'd'ge naect
't Leaz' tijz-jeern dear goadleaze' oon slicken buwcke.
5. Wijē æfterbeck, HEERE', all' wae Syon haect,
Litt' se ijun' rea scheamte' in eerleaz' lchan'-dob duwcke.

4.

6. Litt' se' az 't goar' gerz, dat waegst op moerre' in teck,
Litt' se' az 't wijld grien forwijllje, dear nin miere
7. Nog sicht're seyne æf sichte' op bruwck, nog steck
Hânne' uwt om schouw'ne' æf buwnle' er fen to tieren.

5.

8. Dat nin forbij geand' minsche', ijn HEER' Gods Namm',
Ea wolfearte' uwtjtje': ô nin forby-geand' minsche
Hoasck' muwle op-luwck, nog seynwird 'er oer amm',
Dat nimmen ijn 's HEER'N' Namme' er lock to winsche.

C E Y T.

F E N

G Y S B E R T J A P I C X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E.

Uwz in uwz Affears teal forhuynd, forstaet, forproppe,
 Wier neyfteby, ijn 't reag betijz'd, ijn 't jerfeck stoppe,
 Trog uwtlânz' weanwit, in forachtjen fen uwz eyn.
 So wirt faeck eynlânz goe trog eyn folk 't Lân ontteyn.
 Nin kinst æf wijttenschip kin immen dear ijn schrieuwe,
 Roft eltj'um uwt. Mar nu moat eltj'um scheamm rea
 blieuwe,

Om't *Gijsbert Japicx* soon tuwl, wijttenschip in kinst,
 Dear ijn bewircke het, in oon sijn Lânzljoe schinst.
 Dy Friez'ne frjuwn in gloar, dy uwz de Hymmel seynd het,
 Jouwt hosckmijld duwbbel wer't jing uwz de tijd ontteyn
 het.

Dearom (jost schien it græf sijn ljea to tzæf forteart)
 Sijn greate nämme nea ijn uwz gehuwgnis steart.

M. L A S I S.

OON

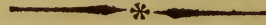
O O N - W Y S I N G E

F E N

G T S B E R T ꝛ A P I C X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E .

E E R S T E D E E L .

F riesche Tjerne	Fol. 1.
Hilla het Famke	2.
Swiet ja swiet &c.	5.
Sjolle Kreamer	7.
Tiete fiet allinne	7.
Ljeafde	13.
Reðntse Ljeafde-gål	15.
Galathæa	17.
Njue to Pales	19.
Ljeafde-Gjealpe	21.
Æmaril in Gôris	23.
Ontfleyn Hert	25.
Lyltfen	26.
Ljeav' Lyltfen	26.
	Wob-

O O N - W I J S I N G E .

Wobbelke	27.
Ljeafte-lit uwz	29.
Minne Fjuecht-fpil	30.
Kipedo Rcauwe bjuefter	31.
Forfchaete Aerd	33.
Ijn 't tuwl-wraegfeljen	34.
Muwze Boaste	35.
Paris forlittende Enone	39.
Op 't Mufjck-Sjongen	45.
Fromme Ljue eag-wijt	46.
Op Gabbema Ljeafde-dichten	48.
Ijn Gabbema Stan.boek	48.

O A R D E D E E L .

Nijzgierige Jolle	49.
Reamer in Sape	56.
Egge in Wynering.	64.
Op Gabbema Hægeliied	75.
Tjesck-Moars See-ængfte	74.
Ijn 't Stamboeck fen Brunsfeld	79.
Lan-Geanne	80.
Oon Fonteyne	87.

En

Op

O O N - W Y S I N G E .

Op de Stêdhâders Soon	85.
Goads gunste	8½
Siel-Njue	85.
Oer d' ijnkomste fen 't Forstlijk Famke	85.
Græf-schriifte oere Kening fenne Sweden	86.
Op it Hôarz-hoffenjen fen Jieffer Sibille fen Jongtal	87.
To-hække	88.
Op Gabbema Schjld-schrieuw-aempt	89.
Op Rintjes Druwckery	90.

T R E D D E D E E L .

F riesche Herder	92.
Pfalme CXXXVII	94.
Pfalme X	97.
Pfalme XI	99.
Pfalme XII	101.
Pfalme XV	103.
Pfalme XVI	105.
Pfalme VIII	107.
Pfalme CXLVI	109.
Pfalme CXXX	113.
Juwn-bede	115.
Moarn-lied	116.
Pfalme CIII	117.
Oon Gabbema	120.

O O N - W Y S I N G E .

Pfalme LXXXIV	121.
Pfalme XC	122.
Pfalme XXIII	124.
Pfalme CXII	125.
Lof-geſjong fen Simeon	127.
Agurs Bea	128.
Pfalme XXXII	130.
Forſiz fen 't Lyen' uwz Silligmeytſers	132.
Fenne geboarte uwz Silligmeytſers	136.
Pfalme CXIV	138.
Pfalme IX	140.
Pfalme XCI	144.
Pfalme XXV	147.
Lof-ſang Maria	150.
Pfalme XLII	152.
Pfalme XLIII	154.
Pfalme XLVI	156.
Pfalme LII	158.
Oonlieding to Dâvids trienen	160.
Pfalme LI	161.
Pfalme LXXX	163.
Pfalme LXXIX	166.
Pfalme XLI	168.
Pfalme XIII	170.
Free-Bea	171.
Lest laey yn blomm'-blier-grien &c.	173.
Pfalme CXXXIII	175.
Pfalme CXXXIV	176.
Pfalme CXXXI	177.

Pfal-

O O N - W Y S I N G E .

Pfalme CXXXVIII	177.
Pfalme LXIII	179.
Pfalme CXXV	180.
Pfalme CXXVII	182.
Pfalme VI	183.
Pfalme CXXXVI	185.
Pfalme I	190.
Lof-geſjong Zachariae	191.
Pfalme CXIX	193.
Pfalme XXXIII	194.
Pfalme XXXIV	193.
Pfalme XXXV	202.
Pfalme CIV	206.
Oer 't Krjueſchjen ſen uwz Silligmeyster	210.
Pfalme LXXXV	211.
Pfalme LXII	212.
Pfalme LXXVII	215.
Pfalme CXXXIX	216.
Pfalme L	219.
Pfalme XCVII	221.
Pfalme XXIV	224.
Pfalme II	227.
Pfalme CXXXIX	229.

E Y N E .

T W A E D E D E E L ,

Æ F

T O - H Æ C K E

O P

G Y S B E R T J A P I C X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E ,

befettjende:

- I. Quaedam ad Grammaticam Frificam spectantia.
- II. Fragmentum de Literis Frificis.
- III. Dae Lyowerdera Bota.
- IV. Friesche Brieven.
- V. Histoarje fen DORILIS in CLEONICE.
- VI. Yen suwnerlinge Forhânlinge fen it Libben in fenne Deade;
trog FLIPPES fen MORNAY.

A L D E R E E R S T I I N ' T L J E A C H T B R O C H T

T R O G

S Y M E N A B E S G A B B E M A ,

S C H I E D S C H R I E U W E R F E N F R I E S L Â N .

Op nijz trognoaze in forbettere

trog

E . E P K E M A .

T O L J E A U W E R T ,

Bij JOHANNES PROOST, Boeck-forkeaper, 1821.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1850-1851

1. The University of Chicago
2. The University of Chicago
3. The University of Chicago
4. The University of Chicago
5. The University of Chicago
6. The University of Chicago
7. The University of Chicago
8. The University of Chicago
9. The University of Chicago
10. The University of Chicago

ADDITIONAL LIBRARY ACQUISITIONS

1. The University of Chicago
2. The University of Chicago
3. The University of Chicago
4. The University of Chicago
5. The University of Chicago
6. The University of Chicago
7. The University of Chicago
8. The University of Chicago
9. The University of Chicago
10. The University of Chicago

1850-1851

The University of Chicago
Chicago, Illinois

Q U A E D A M

A D

G R A M M A T I C A M

ſpectantia Linguam Phryſicam, & prima Elementa;
ante centum quinquaginta & quod excurrit
annos conſcripta.

D E N O M I N E.

NOMINA omnia neceſſario deſinunt in Conſonantem aut
Vocalem.

QUAE finiunt in Conſonantem, formant pluralem adjecti-
one particulae EN, ut *Frioun, Friounen: Feynt, Feynten:*
Neyl, Neylen: Aeg, Aegen.

E X C I P I U N T U R.

I. Illa quæ adjectione literæ S formant pluralem.

Baccir	Baccirs	Bacceren.
Brouvir	Brouvirs	Brouveren.
Cupir	Cupirs	Cuperen.
Craëmer	Craëmirs	Craëmeren.
Caanlir	Caanlirs	Caanleren.
Celdir	Celdirs	Celderen.
Cerpir	Cerpirs	Cerperen.
Fifeir	Fifeirs	Fisceren.
Heydin	Heydins	Heydenen.
Hammir	Hammirs	Hammeren.
Metflir	Metflirs	Metfleren.

Quæ habent

Et non

A 2

Melkir

Melcîr		Melcers		Melceren.
Mâêstîr		Mâêllîrs		Mâêllîren.
Mijnglen		Mijnglens		Mijnglenen.
Mounlîr	<i>Quæ habent</i>	Mounlîrs	<i>Non</i>	Mounleren.
Schomaccîr		Schomaccîrs		Schomacceren.
Tapîr		Tapîrs		Taperen.
Vevîr		Vevîrs		Veveren.
Stotîr		Stotîrs		Stoteren.

II. EXCIPIUNTUR ET HAEC.

Goez		Giez		Goezen.
Faentzin		Faentziz		Faentzenen.
Botzin		Botziz		Botzenen.
Oortzin	<i>Quæ habent</i>	Oortziz	<i>Non</i>	Oortzenen.
Scheyzin		Scheyziz		Scheyzenen.
Faam		Fammen		Famen.
Schiep		Schiep		Schiepen.

V A R I A N T H A E C.

Amîr		Ameren		Amîrs.
Celdîr		Celderén		Celdîrs.
Dochtîr		Dochteren		Dochtîrs.
Ecîr		Eceren		Ecîrs.
Moer	<i>Quæ habent</i>	Moeren	<i>Et</i>	Moers.
Schoudîr		Schouderen		Schoudîrs.
Suaêgir		Suaêgeren		Suaêgîrs.
Sultîr		Sulteren		Sultîrs.
Spicîr		Spiceren		Spicîrs.

QUÆ desinunt in vocalem præcedente consonante formant pluralem adjectione literæ N, ut *Mounle*, *Mounlen*: *Tille*, *Tillen*: *Tzierce*, *Tziercen*.

E X C I P E.

Du		Duén		Dun.
Lely	<i>Quæ habent</i>	Lelyen	<i>Et non</i>	Lelyn.
Traly		Tralyen		Tralyn.
Cu	habet Cy			

QUÆ desinunt in vocalem præcedente vocali formant pluralem adjiciendo EN: ut *Lay*, *Layen*: *Ay*, *Ayen*.

E X C I P E

Vey,	<i>quod habet</i>	Vaêgen	<i>non</i>	Veyen.
Dey,	<i>quod habet</i>	Daêgen	<i>non</i>	Deyen.
Tey,	<i>quod habet</i>	Taêgen	<i>non</i>	Teyen.

Nulla sunt Genera nominum: omnia sunt enim generis omnis; ut: in *Moy tzirl*: in *moy feynt*: in *moy faam*, in *moy spicir*. Sed tamen diversis nominibus præponuntur diversæ particulæ, ut infra.

Nulli præterea Casus hic sunt recepti, veluti cum Latine, *mea manus*, *meae manus*, *meæ manui*, *meam manum*, *mea manus*, *mea manu*. sic Phrysicæ semper remanet, *mijn haan*. Excepto tantum genitivo nominum desinentium in consonantem, qui formatur addenda ad nominativum ipsum litera S, ut: *dat caëls stirt*: *dy baëms virtil*: & nominum desinentium in vocalem præcedente vocali, ut *dat ays dire*: *dy cays cisse*: *dit tous cnote*: in *fitirs pijp*: *leppels stalle*.

E X C I P I U N T U R *non pauca*.

Blay		Blays.
Bey		Beys.
Druup		Druups.
Schuur	<i>Hæc enim non habent</i>	Schuurs. <i>in genitive.</i>
Siet		Siets.
Tac		Tacs.
Vey		Veys.
Nisi forte Vey etiam habeat	<i>Veys</i> , ut: <i>dy Veys Cruumte</i> .	

Quædam definitia in vocalem præcedente consonante formant genitivum addito S, ut:

Cu		Cuuz.
Du, <i>fugil</i>		Duuz.
Lely	<i>Habent enim</i>	Lelyz. <i>in genitivo.</i>
Tralyz		Tralyz.

Cætera nomina genitivum non habent, nec enim dicimus, *de leerdez treppen: de Mounles vioec.* Sed pro genitivo utimur in omnibus particula *Fen*, tam ijs etiam qui genitivum formant, quam alijs. Sic dicimus, *de helt fen dymile: it gers fen dymiede: de horne fen dy finne.* Item, *de stalle fen dy leppil*, sive, *dy leppils stalle: de pijp fen dy fitir*, sive, *dy fitirs pijp.* Item, *trye cerlen fen dy bey*, sive, *da beyen.* *De bledden fen dy tac: de cruumte fen dy vey rint fier om.*

Dativum, Accusativum, Vocativum, Ablativum non habent. Sed in sermone casuum loco semper præponitur particula quædam. Pluralis etiam genitivum non habet.

S I C I G I T U R D E C L I N A .

Nom.	in frioun		Nom.	
Gen.	in friouns.		Gen.	
Dat.	in		Dat.	friounen.
Accuf.	in	} frioun <i>Plurali</i>	Accuf.	
Vocat.	o		Vocat.	
Ablat.	in		Ablat.	

Nom.	in feynt.		Nom.	
Genit.	in feyntz.		Gen.	
Dat.	in		Dat.	feynten.
Accuf.	in	} feynt. <i>Plurali</i>	Accuf.	
Vocat.	o		Voc.	
Ablat.	in		Ablativ.	

Nom.

Nom. in Hammir
 Genitivo in Hammirs.
 Dat. in
 Accusat. in
 Vocat. o
 Ablat. in

Plurali

Nom.
 Gen.
 Dat. Hammirs.
 Accusat.
 Vocat.
 Ablat.

Nom. in Heydin.
 Gen. in Heydinz.
 Dat. in
 Acc. in
 Voc. o
 Ablat. in

Plurali.

Nom.
 Gen.
 Dat. Heydins.
 Acc.
 Voc.
 Ablat.

Nom. in faam.
 Gen. in faams.
 Dat. in
 Accusf. in
 Vocat. o
 Ablat. in

Plurali.

Nom.
 Gen.
 Dat. Faannen.
 Acc.
 Voc.
 Ablat.

Nom. in Schiep.
 Gen. in Schieps.
 Dat. in
 Acc. in
 Voc. o
 Ablat. in

Plurali.

Nom.
 Gen.
 Dat. Schiep.
 Acc.
 Voc.
 Ablat.

Nom. in Spicir.
 Gen. in Spicirs.
 Dat. in
 Acc. in
 Voc. o
 Abl. in

Pluraliter.

Nom.
 Gen.
 Dat. Spiciren.
 Acc. vel.
 Voc. Spicirs.
 Ablat.

Nom.

Nom.	in Amir.			
Gen.	in Amirs			
Dat.	in {	Amir.	<i>Pluraliter.</i>	
Acc.				
Voc.				
				o {
Abl.				in {

Nom.	
Gen.	
Dat.	Ameren
Acc.	vel,
Voc.	Amirs.
Abl.	

Nom.	} in Mounle.	<i>Pluraliter.</i>	
Gen.			
Dat.			
Acc.			
Voc.			
Ablat.			

Nom.	
Gen.	
Dat.	Mounlen.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom.	} in Tille.	<i>Pluraliter.</i>	
Gen.			
Dat.			
Acc.			
Voc.			
Abl.			

Nom.	
Gen.	
Dat.	Tillen.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom.	in Du			
Gen.	in Duus			
Dat.	in {	Du	<i>Plurali.</i>	
Acc.				
Voc.				
				o {
Abl.				in {

Nom.	
Gen.	
Dat.	Duën.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom.	in Lely			
Gen.	in Lelys.			
Dat.	in {	Lely	<i>Plurali.</i>	
Acc.				
Voc.				
				o {
Abl.				in {

Nom.	
Gen.	
Dat.	Lelyen.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom. in Cu.
 Gen. in Cuus.
 Dat. in
 Acc. in } Cu. *Pluraliter.*
 Voc. o
 Abl. in

Nom.
 Gen.
 Dat. Cy.
 Acc.
 Voc.
 Abl.

Nom. in Lay.
 Gen. in Lays.
 Dat. in
 Acc. in } Lay. *Plurali.*
 Voc. o
 Ablat. in

Nom.
 Gen.
 Dat. Layen,
 Acc.
 Voc.
 Abl.

Nom. in Ay.
 Gen. in Ays.
 Dat. in
 Acc. in } Ay.
 Voc. o
 Ablat. in

Nom.
 Gen.
 Dat. Ayen,
 Acc.
 Voc.
 Abl.

Nom. in Vey.
 Gen. in Veys.
 Dat. in
 Acc. in } Vey.
 Voc. o
 Ablat. in

Nom.
 Gen.
 Dat. Vaëgen.
 Acc.
 Voc.
 Abl.

Et haec quiden de Nominibus Substantivis. Adjectiva vero formant comparativum adjicienda particula ER., ut: *Breed Breeder*. Superlativum vero adjiciendo ad positivum *ST*, & verbo *Alder* praeposito ut: *Breed, Breeder, Alder-breedst. Moy, moyer, aldermoyst. Vijs, vijser, aldervijst*. Vel etiam sine *alder*, ut: *vijst, moyst, breedst*. ut: *Dat iz de vijste Tzirl. Dat iz vol it moyst paer. De breedste vey iz ney de hel. De naufte ney de Himel.*

Cafus nec hic sunt nec singulari nec plurali numero. Formatur autem nominativus pluralis adjiendo *E* literam. Comparativus etiam nominativo plurali caret. Ut

Breed.	}	<i>Plurali</i>	}	Breede		Tzjoed	<i>Plur.</i>	Tzjoede
Breeder				Breeder		Tzjoeder		Tzjoeder
Breedst				Breedſte		Tzjoedſt.		Tzjoedſte.
Moy	}	<i>Plurali</i>	}	Moye		Saat	<i>Plur.</i>	Sate
Moyer				Moyer		Sater		Sater
Moyst				Moyſte		Saatſt		Saatſte.
Sljoecht	}	<i>Plurali</i>	}	Sljoechte		Seft	<i>Plur.</i>	Seſte.
Sljoechter				Sljoechter		Sefter		Sefter.
Sljoechtſt				Sljoechtſte		Seftſt		Seftſte.

Et ita in reliquis etiam. Superlativus *Breedst* vel *Alderbreedst*, *Moyst* vel *Aldermoyst*, *Sljoechtst* vel *Aldersljoechtst*, *Tzjoedst* vel *Aldertzjoedst*, *Saatst* vel *Aldersaatst*, & sic in reliquis. Et nota, dici etiam superlativum, sine *alder*, etiam de duobus tantum, ut cum dicis de duobus, *dat iz de seftſte*. Addito *Alder*, ut minimum de tribus intelligatur. *Dat iz de alderseftſte*. *De moyſte fen tuaen*, vel *de moyſte fen allen*. *De aldermoyste fen folle*. *Sljoechtſte fen tuaen*. *Sljoechtſte fen allen*. *De aldersljoechtſte fen allen* vel *folle*. *Dat iz de saatſte fen tuaen*, vel, *fen folle*, *dat iz de aldersaatſte fen folle*, vel *allen*.

Nominibus omnibus desinentibus in consonantem, si addatur *CE* in fine, fiunt diminutiva, ut *Nuyt*, *Nuytce*: *Neb*, *Nebce*: *Frioun*, *Friounce*. Item desinentibus in vocalem præcedente vocali, ut *Ay*, *Ayce*: *Cay*, *Cayce*: *Lay*, *Layce*: *Tey*, *Teyce*. Nominibus autem in vocalem desinentibus, si præponatur *C* ultimæ literæ, fiunt diminutiva, ut: *Trille*, *Trillce*: *Schille*, *Schillce*: *Nirle*, *Nirlece*.

E X C I P E

Du		Duce	
Cu		Cuce	
Lely	<i>quæ</i>	Lelyce	<i>in diminutivo proferuntur.</i>
Traly		Tralyce	

Sunt

Sunt tamen quædam, quæ non diminuntur, uti illa quæ desinunt in C, ut *Boec. Coec. Banc. Buc. Bosc. Haec. Doec. Cluc. Tosc. Cloc. Clijnc. &c.* Quæ tamen cum diminuntur, extra regulas supra scriptas additur in fine *cilce*, ut *Boecilce. Bancilce. & haec raro.*

Item haec: *Botzin. Oortzin. Scheyzin. Booge. Bregge. Craece. Craécling. Day. Eermbooge* compositum a *Booge. Faentzin* diminutivum videtur a *faen*, quod non ita in usu est. *Force. Gong. Hocling.* quod etiam videri potest diminutivum. *Hiede. Goud. Silver. Yerde. Jacht.* quod Brabantii vocant *catten gespuys. Maége. Muynce*, a *Muyntz*, rarum. *Mig. Necke. Pong, Pongilce*, rarum. *Pricce; priccilce. Ray. Reg. Spounle. Schiep. Vidze. Ule, Ulce.* Verum & hoc sub generalibus est. Ultimam enim in *ce* mutat.

Licet autem non pauca sint quæ non diminuntur, pleraque tamen diminutionem admittunt, de quibus accipe duas regulas generales.

I. Quod omnia diminutiva in *ce* desinunt.

II. Quod in formando nominativo plurali mutatur *E* in *IZ*, ut: *Finne, Fince, Finciz: Ay, Ayce, Ayciz: Nuyt, Nuytce, Nuyt- ciz.*

Cæteris casibus in utroque numero carent. Nisi forte in quibusdam genitivus singularis; qui tamen cum est, similis est nominativo plurali.

N O T A.

Omnibus nominibus præponitur articulus *in*: *in sien. in hout. in bijld. in tzijs. in cour. in tosc. in boort. in trille. in force. in cret. in miède. &c.* Et idem est quod Gallis *ung*, *malc. une fæm. & ung neut. Brabantis èn.*

Articulus faemininus non est, nec neutrius generis, sed promiscue omnibus præponitur, tam masc. quam faem. & neutris. Tam neutris quam faem. & masc. & haec in genere.

Numeri autem sunt hi.

Ien. tua. trye. fjouwer. uijf. sex. saan. acht. njoegen. tzien. alve. toolf. trettien. fiertien. fiijstien. sextien. santien. achtien. njoe-

gentien. tuijntig. ien in tuijntig. tua in tuijntig. trye in tuijntig. fjouuir in tuijntig. vijf in tuijntig. sex in tuijntig. saan in tuijntig. acht in tuijntig. njoegen in tuijntig. trigtig. fjiertig. vijfzig. sextig. santig. tachtig. njoegentig. Houndirt. tua houndirt. trye houndirt. fjouuir houundirt. vijf houndirt. sex houundirt. saan houndirt. acht houndirt. njoegen houndirt. tufen.

1. 2. 5. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 40. 50. 60. 70.
80. 90. 100. 200. 300. 400. 500. 600. 700. 800. 900. 1000.

Numerus omnis indeclinabilis, sine genere & numero.

Numerus quem Ordinalem vocant.

Aérste in genere masculino & faeminino, in neutro *Aerft. Oorde*, masc. & faem. in neutro *oord. Tredde*, in masc. & faem. in neutro *Tred. Reliquis item. Fierde*, masc. & faem. in neutro *fierd. Fijfste* masc. & faem. in neutro *Fijfst.*

Masc. & Faem.

Masc. & Faem.

Sexte		Sext.		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>
Saanfte		Saanst.		Trettienfte		Trettienst.
<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>		Fiertienfte		Fiertienst.
Saande		Saanst.		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>
Achtste		Achtst.		Fjertienfte		Fiertienst.
Njoegende		Njoegend.		Fijftienfte		Fijftienst.
<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>
Njoegenfte	in	Njoegenst.		Sextienfte	in	Sextienst.
Tziende	neutro.	Tziend.		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>
<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>		Sextienfte		Sextienst.
Tzienfte.		Tzienst.		Santienfte		Santienst.
Alfte.		Alfst.		<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>
Toolfte		Toolfd.		Santienfte		Santienst.
<i>Sive.</i>		<i>Sive.</i>		Achtienfte		
Toolfste		Toolfst.		<i>Sive.</i>		
Trettiende		Trettiend.		Achtienfte.		

Njoe-

Njoegentiende
Sive.
 Njoegentienste
 Tuijntigste
 Ien in tuijntigste
 Tua in tuijntigste
 Trye in tuijntigste
 Pjouuer in tuijntigste
 Fijf in tuijntigste
 Sex in tuijntigste
 Saan in tuijntigste
 Acht in tuijntigste
 Njoegen in tuijntigste
 Trijttigste
 Fiertigste
 Fijftigste
 Sextigste
 Saantigste
 Tachtigste
 Njoegentigste
 Houndirtste
 Tua houndirtste
 Trye houndirtste
 Et sic in ordine.
 Tufenste.

Si ulimam demas literam, hoc est. E, habes genus neutrum.

F R A G M E N T U M

D E

L I T E R I S F R I S I C I S.

C A P U T. I.

Incipiemus autem a Literis, quibus cum duo potissimum acci-
 dant, *Figura & Potestas*, de *Figura* prius dicendum erit. Figuris &
 characteribus qualibus usi fuerint majores nostri, in obscuro est;
 sed non dubitamus, quin Græcis characteribus, ut Asiatici omnes
 populi, usi sint, Græcorum enim characteres ad exprimendam lin-
 guam suam maxime erant idonei; quod Suffridus Petri, aliique
 Historici testantur. Quos paulatim deinde a diversis populis pro
 libitu mutuatos fuisse credibile est. Gothi autem, quorum aut coloni,
 aut suggeneres fuimus, characteres habebant Græcis ita similes, ut
 ab iis mutuatos esse manifestum sit. Magis autem diversos habuere
 Saxones. FRISONES autem, cum eadem lingua pene usi sint, cre-
 dibile est, si non eosdem, similes tamen aut Gothicis aut Saxoni-
 cis habuisse. Ut inde conjecturam facere possis, utriusque populi
 Alphabetum tibi exhibemus, quod si conferre libeat cum majo-
 rum nostrorum literis, quas ex veterum sepulcrorum inscriptio-
 nibus confectas & hic subjectas vides, si cum iis (inquam) contu-
 leris, verum esse cognosces utrumque, & hos ex Gothicis, & illos
 ex Græcis characteribus profluxisse. Hoc probant non modo in-
 finita verba & Græcismi, quos Frisica lingua etiamnum usurpat,
 sed etiam veteris linguæ Gothicæ Fragmenta Græcis caracte-
 ribus scripta, quale testamentum se habuisse testatur (*) Joannes
 Matalius Metellus. Et Joachimum Hopperum Orationem Domini-
 cam, priscis literis Græcis scriptam, a se habuisse mutuo, nec
 umquam reddidisse, scripsit Stephanus Vinandus Pighius. Postre-
 mo Ruteni & Prusci etiam hodie Græcis literis utuntur, quales
 ipsum me vidisse memini. Tandem quum Romani hasce Provin-
 cias

(*) Suffrid. P: in *Praefat libri de Script. Fris.*

cias debellassent, didicerunt primum Franci, deinde & ab illis reliqui populi literis Latinis uti.

C A P U T II.

Polestas Literarum in ipsa pronuntiatione & sono consistit. Sunt autem literæ duplices, vocales & consonantes. Vocales sex, *A. E. I. O. U. W.* De Vocalibus igitur primum dicemus. *A.* principium & [caput Alphabeti: ejus sonus duplex est, brevis & longus. *A* breve simpliciter congruo oris hiatu solo spiritu pronuntiamus, idque aut cum aspiratione, ut in *Aesgha, Friha, Slachta*; aut sine aspiratione, ut *Banna, Delta, Fera*, & similia pene innumera in *A* desinentia. *A* longum est, quod spiritu ex intimis faucibus ducto pronuntiamus, quasi duplex *AA*, quod & doctissimus Vulcanius, in notis suis ad literas Gothicas, a Gothis, quorum lingua cum nostra maxime participat, per duplex *CC* scribi affirmat; *celget, glccea*, pro *alget, glarea*. Unde mihi non vana suspicio injecta est, veteres Gothos *A* longum non per duplex *A*. hac forma *aa* scripsisse, quod transcriptor libri argentei, cujus mentionem facit Vulcanius, non intellexit. Majores autem nostri (ut ex antiquis legibus Frisicis tam impressis quam manuscriptis, quarum contulimus exemplaria, intelligimus) aliquando *A* longum pronuntiabant, ut duplex *AA*. ut *Wald, Had, Waxie, Fanlie*: aliquando ut *AU*, modice ad sonum, quo Saxones *A* & Hebræi *Koph*. pronuntiant, deflexum, ut in *Haud, Saun, Waud, Kau*, quod magis intelligunt, qui Frisice norunt, quam nos scribendo exprimere possumus. Hæc longi & brevis *A* differentia tanti apud nos momenti est, ut sola ejus pronuntiatione vocum differentias constituat, ut: *Aale* per duplex *AA* est nomen proprium; per breve *A* significat *ovnes*. *Waalle* per duplex *AA* significat *calfacere*, per simplex *A* *munimentum*. *Gaalle* per duplex *AA* significat *flere*, per simplex *A* *fel*; & similia. Illud porro notandum est, quod nomina propria & appellativa, item verba infinitiva, quæ nunc quidem pronuntiamus per *E*, ut *Schelte, Here, Rjuchte, Fjuchte*, veteres semper pronuntiabant per *A*, ut ex antiquis instrumentis & libris manifestum est, ut *Schelta, Hera, Rjuch-*

Rjushta, *Fjuchta*, &c. Veteres Latini duplicem hujus literæ pronuntiationem habuerunt quoque, sed characterem non habuerunt quo exprimerent, (ut antiquæ Inscriptiones nos docent, in quibus invenimus frequenter *Waarus*, *Ahaata*: quamquam dici posset fabrilis vitium fuisse, quod nos hic non discutimus,) nisi circumflexu aliquando superposito. Tanto feliciores sumus nos Barbari Latinis.

TERTIUM CAPUT.

Sequitur secunda vocalis *E*; cujus triplex pronuntiatione apud nostrates invenitur. Brevis est quam simpliciter ore modice diducto absque hiatu vel tractu pronuntiamus, quæ Græcis, Gothis, atque ipsis antiquis Saxonibus Græco *E* notatur, ut in *Nelle bern erten ieten* &c. Et pronuntiat quidem *E* nonnunquam simpliciter: *E*, ut in vocabulis quæ modo posuimus, nonnunquam vocalibus juncta *A* & *O* præcipue sonum eorum non raro flectit & mitigat. Siquidem ponatur *E* ante *A*, flectit et quasi absorbet *A* ad proprium sonum, & quasi eo miscetur, ut in verbo *East*, *Gea*, *Lead*, quæ in antiqua Saxonica Lingua & Anglica moderna frequenter occurrunt, ut in *Weald*, *Eale*, *Eathe*. Verum in ea pronuntiatione solebant veteres *E* in sublimiori spatio super *A*. pingere dextrorsum, ut Hebræi vocales suas sub consonantibus notant. Si postponitur, deflectit sonum ad vocalem *I*, ut in verbis *Stæen*: *duaen*, *tiaen*, *pael*, *suael*. Similiter si ponatur *E* ante *O*, reddit sonum paulo leviolem, quam *O*, ut in verbis *Freond*, *Sneond*, *Treond*, et in Anglo-Saxonicis *Georne*, *Sceoldon*, *Geleorned*; quæ omnia nunc usus mitigavit. Si postponatur, reddit sonum literæ *O* obtusiolem, ut *Oen*, *Stoele*, *boeck*, *roede*, *lioede*, *goede*, *tzjoede*. *E* longum veteres Gothi scribebant per *H*, & pronuntiant ut duplex *EE*, ut Anonymus auctor notarum ad Argenteam Codicem Gothicæ Scripturæ elegantissime docet. Quod si Græci nostri, qui etiam nunc *H* per *I* pronuntiant, ignorarent *H* per duplex *EE* non *I* efferendum esse, (ut certe in hac clara luce literarum ignorare non possunt,) ad Gothos & Frifones nostros ablegandi essent, ut non *H* suum, sed & diphthongos a nobis recte pronun-

nuntiari discerent. *E*. longum autem pronuntiamus, ut in verbis, *Greten, Greva, Hera, Euvue, Schrene, &c.* Quæ usu magis, quam scriptu discimus. Latini etiam si *E*. quoque longum habeant, characterem tamen non habent, quo exprimant, sed duplex *EE*. scribere cogebantur, ut Lippius de recta pronuntiatione Cap. VII. docet, vel lineam longo *E*. superscribebant, ut quidem Terentianus Maurus docet.

C A P U T IV.

Tertio loco succedit *I*. Litera, quæ non unis castris militat, sed nunc ad Consonantes, nunc ad Vocales transfugit. De vocali prius dicemus, quæ duplex est, brevis & longa. *I* brevis est vocalis spiritus exilis, quæ dentibus propemodum presfis & extrema lingue parte compacta pronuntiat. Ejus forma omnibus gentibus prope communis est, & simpliciter ut *i* pronuntiat, ut in verbis *Wunster, Hird, Winne, Finne, Sinne, Wird, Bird, &c.* Duplex *I* sive *I* longum veteres Gothi duplex *I* parvum scribebant hæc forma *II*, & tanquam duplex *II* pronuntiabant ut *Wiina, Wiita, Pülen, Iira, Wiisa, Müren &c.* *I* consonans reliquis vocalibus præposita consonantis vicem fungitur, & cum iis sonum reddit perfectum. *I* ante *A*, ut *Iaen, Iara, Ialta &c.* *I* ante *E*, ut *Iette, Ierde, Ierre, Iemme.* *I.* ante *I*, ut *Ilsslijck, Iieren.* *I* ante *O*, ut *Joure, Joen, Jorryt.* *I* ante *U*, ut *Tiurrie, Truster, Tiurne.* Porro, quod maxime notandum est, peculiare quodammodo est nostratibus, ubi Belgæ duas vocales speciatim pronuntiant, ibi *I* consonans interferere, vel etiam vocali & consonanti interponere; nam ubi Belgæ pronuntiant, *Waken, garen, faren, stepen*, nos pronuntiamus, *Weckien, gerrien, ferrien, slyppien &c.*

C A P U T V.

Quarta in ordine litera est *O*, quæ majoribus nostris ante aliquot secula fuit familiarissima, nam pro *A* plerumque *O*, pronuntiabant; ut pro landt, *Londt*; Schot pro Ichat, ut postea dicemus. Illud duplex quoque est, *O* magna & parvum

An vero una eademque forma apud veteres scriptum fuerit, equidem ignoro. *O*. simplex est, quod ore modice diducto, pronuntiat ut *londt*, *loga*, *molla*, *ponda*, *coma*. *O* longum est, quod spiritu ex imo gutture deducto cum tractu quodam pronuntiat, ut in *moorda*, *oorda*, *rooljen*, *boolljen*, *woopen* &c. Si vero vocalibus jungatur *E* & *V*, sonum eorum flectit, ut mox in Diphthongis latius dicemus.

Addit in margine noster Auctor.

His tertium *O*. addi potest exilius, ut inter *O* magnum & *O* parvum quasi medium sit, ut in verbo *Horne*, quod non pronuntiandum est, ut *Houne*, nec cum *E*, ut *Hoene*, & alia.

C A P U T VI.

Postrema est & vocalium quasi agmen claudit vocalis *U*, quam veteres Gothi & Saxones non per *I*, ut Græculi quidam, sed per *U* tenuè exprimunt, ut egregie notavit auctor Anonymus in notis ad librum argenteum. *U* autem breve pronuntiamus ore confixto labrisque prominulis, ut in verbis *Sumer*, *Luna*, *Stupa* & similibus; ubi vero *V* longum pronuntiandum est, duplex *VV* ponunt, ut in verbo *Huus*, *Cruus*, *Luus*, *uure*, &c. quo loco Græci *OU* usurpant, ut in verbis *Augoustos*, *Roufos*, *Jounios*. Latini simplex *V* cum circumflexo ponunt, & *V* longum pronuntiant, ut *Fruētis*, *partūs*. Item in antiquis Inscriptionibus, *Muusciu*, *Juusleia*. Germani vero, *V* magnum pronuntiat, *V* simplex scribunt & circumflexum addere solent, ut in *Brüder*, *Militar*, *Schülen*, &c. A posterioribus vero duplex *V* inventum fuit, quod Gothi quidem non habent, sed posterior ætas tanquam Gothicæ linguæ maxime necessarium invenit, & in veteri Saxonico Alphabeto videre licet, nam in lingua nostra Frisica cæterisque ab duplici *VV* verba quædam recte pronuntiare non possumus, quod illi facile intelligunt, qui Frisice norunt, ut in verbis *Jouuir*, *Houuen*, *Brouen*, *Liuua*, *Schriiuuen*, &c. in quibus posterius *U* parum abest quin con-

nan-

nantis vicem fungatur. Quædam etiam vocabula ab *V* incipientia in *V* incipientia, ita cum affectu & differentia quadam inter *V* parvum & *V* magnum sunt pronuntianda, ut sensum exprimant, nam verba *Wrad*, *Wrosgen*, *Waexen*, *Wrield*, cum *V* magno sunt pronuntianda. Contra, *Wied*, *Wijten*, *Wiedselen*, *Wrexel*, *Winster* per *V* parvum. Denique differentie causa inter *V* parvum & *V* magnum, quod vocabula ab *V* parvo incipientia in aliis linguis, ut *F* pronuntiantur, solaque illa distinctio vocum significationes discernit, nam *Vet*, *Vat*, *Varen*, *Veint*, *Vijf*, *Villen*, *Vollen*, per *V* parvum scripta significant *Adeps*, *vas*, *navigare*, *puerum*, *quinque*, *pellem detrahere*, *implere*. Per duplex *VV* scripta significant *Lex*, *Quid*, *Custodire*, *Plorat*, *Mulier*, *Velle*, *Lana*, & similia.

C A P U T. VII.

Nunc ut de Diphthongis dicamus restare videtur, in quibus nec Latinis nec Græcis ipsis cedimus, cum non diphthongos modo sed & triphthongos habeamus. Sunt autem Diphthongi, quos veteres Frisii, Saxones & Angli usi sunt, sex: *AE* et *EA*. *OE*. & *EO*. *EI*. *AU*. *AI* & *OV*. De quibus singulis nunc dicendum erit. Diphthongus *AE*. non tam frequens est nobis Frisiiis quam aliis gentibus, habemus tamen & pronuntiamus non ut Latini sed simpliciter ut *AE*, ut in verbis *Slaen*, *duaen*, *aeſte*, &c. Diphthongus *EA* nobis & Anglo-Saxonibus familiarissima est, nec verba nostra quæ pronuntiamus ut veteres Latini suum *Æ*, commodius efferimus, quam per *EA*, ut in verbis *Gear*, *Clean*, *Stean*, *Feana*, *Teana*, *Ealle*, *Eale*. Et sunt quædam vocabula nobis in usu ut *Eale* nomen proprium & alia similia, quæ nemo recte pronuntiabit, nisi cum cura diphthongum illam exprimere didicerit. Nec facile reperias vocem in lingua Zelandica, Brabantica, Germanica, Saxonica, quæ ita pronuntietur, nisi Germanorum *Gehen*, i. e. ire. Batavorum olitricæ, frigæ circumforanæ etiam aliquando expriment. Diphthongo *OE* frequenter quoque utimur, quæ & Germanis & omnibus Saxonibus familiarissima est, nobis autem in verbis *Oen*, *Ijoed*, *Joen*, &c. quæ passim occurrunt. Diphthongum *EO*. Angli & Saxones nobiscum communem habent, peculia-

rem pene ab omniaibus gentibus, nec facile invenias verbum in Germanica Belgicaque lingua, quod per *EO* efferatur. Et quanquam difficillima sit, pronuntiatur tamen, & infantes nostri balbutientes eam pronuntiare possunt, ut in verbis *Theode*, *Feod*, *Geleord*, *Freore*, & aliis. Diphthongus *EI* nobis ut & cæteris Belgis pronuntiatur, ut in verbis *Reisen*, *Leisen*, *Deisen*, *Ei*, *Mei*, *Nei*, &c. Diphthongum *AV* Frisica Lingua maxime amat & frequenter ea utimur, ut in verbis *Laugien*, *Lauua*, *Onderhauua*, *Suauua*, quæ duplex, apud nos est, perfecta cujus exempla modo dedimus, & imperfecta sive exilis, in qua postremum *V* in *A* pene mutatur, et ut *A* longum effertur, ut in verbis *Haud*, *Saun*. Diphthongus *AI* apud nos frequenter quoque in usu est, ut & apud alios Belgas, quam pronuntiamus recte & leviter, prout scribitur, ut in verbis *Claien*, *Graien*, *Daien*, &c. Saxones & Oost-Frisii ac Groningenses eam plane corruerunt, & Hebraico koph pronuntiant, per Onimirum obtusum, ut in verbis *Malen*, *Draien*, &c. usu venit, & norunt, quibus illa lingua nota. Postrema inter Diphthongos ponitur *OV*, quæ cæteri quoque Belgæ & Germani utuntur, ut in verbis *Houuen*, *Trouuen*, *Schouuen*, *Vrouuen*, & aliis infinitis, sed non tam clare & perfecte pronuntiant ut nostri, quod planum fiet iis, qui a nostris pronuntiarum audiunt, *Jouuer*, *Frouuer*, &c. Triphthongis etiam in pronuntiatione linguæ nostræ utimur, cum *E. O. & V.* una syllaba simul pronunciamus, quod quidem exteris hominibus valde difficile, imo impossibile videtur; nostrates tamen facillime & cum gravitate quadam pronuntiant, ut in verbis *Freound*, *Schreound*, *Treound*, *Gleoun*, *Greoukt*, & similibus. Diphthongum *EV* Frisica lingua vix agnoscit, exceptis paucis, ut in verbis, *Greuue*, *Seuue*, *Euue*, quæ Propria nomina sunt. In Appellativis raro invenitur. Et hæc quidem de Vocalibus & Diphthongis dicta sunt; nunc de reliquis Consonantibus dicendum erit.

C A P U T VIII.

De Consonantibus pauca nobis dicenda sunt, cum eodem pene modo, quo & cæteri Germani, pronuntiamus; nam quod *B* attinget, leviter pronuntiamus, & satis clare. *A.* litera *P.* distinguimus. Inter *C.* & *K.* parum differentia statuimus, utimur tamen

tamen iis magis pro libitu cuiusque quam lege aut ratione. *D* & *T* inter se quoque differunt, quamvis *T* frequentius majores nostri uli sint, ubi nos *D* servamus: de quo postea dicemus. *PH* pro *F* an veteres uli sint ignoramus, quamquam in Gothica & Francica lingua ejus vestigia supersint, ut in verbis *Apheldra*, *Phenning*, *Phafh* & omnibus pene verbis, in quibus Germani nunc *PF* utuntur, ut *Pfenning*, *phafh*, *pfaren*, & aliis. *H*, signum aspirationis majoribus nostris tam frequens fuit, ut vix verbum pronuntiarent, quin aspirationem adderent, maxime post *G*. *T*. & *R*. ut in verbis *Ghoth*, *Thiad*, *Theo*, *Thi*, &c. ut postea dicemus. Imo propria nomina ab *I* incipientia aspirabant, nam ubi nos *Jelte*, *Jelmer*, *Jarich*, *Jarre*, majores nostri *Hjalta*, *Hjalmer* *Hjarich*, *Hjarre*, pronuntiabant, adeo quidem, ut veteres Saxones *TH* peculiari caractere scripserint, ut ex eorum Alphabeto constat, &c.

RELIQUA DESIDERANTUR.

In verbis *SLJOEUCHT* & *RJOEUCHT* monosyllabis occurrunt quatuor vocales.

In *SMIAEOUNT*, id est *Smient*, occurrunt quinque.

S P E C I M E N

*Antiquæ Linguae Frisonicæ, Ex Ms.
nostro in folio.*

That send tha B O T A in thae dele tho

L Y O W E R D.

HERDA-FENGH and dus-slech. dus-sleeth. Dus-scowe. and dus-swengh allerlikes twene schilling. ffor Engels. and ffor clena. and thera allerlekis wth-ward mith ene ethe to unswerra. *Dus-slech* thet is XXI nachta weden anda felle ffor panninga and VII enza, nyoghenda hal engels bihala een half clena. jesta II sum unswerra. en bete. and onbrinscze. *Dus-slech* ther is XLII nachta weden and wanfelle. so is thio bote VIII panninga. and XIV enza. zoewentene Engels en clena mijn. tha lada ffor ethan. en bete and onbrinscze. *Dus-slech* ther is LXIII nachtan weden. and wan-felle. foe is thio bote XII panninga. and XXI enza XXVI half Engels. oerhal clena mijn. tha lada VI ethan. en bete. and onbrinscze. *Blodresna* wth ward VIII panninga. and twa enza. IX half Engels. en hala clena mijn. tha lada twene ethan. thri bete. *Dolg* wtward ffor panninga mijn than fiff enza xvii Engels. ene clena mijn. tha lada ffor ethan. *Inrethus* dolghis VI. sum unswerra. thri beta, *Faxfeng* ffor panninga mijn than fiff enza. xvii Engels en clena mijn. *Herscredis* also fula. And *Fluis-werp*, also fula. thera allerlijck scelma twera sum unswara. Thet is en riucht *Fluis-werp*, theth hi weth and wasich sie. thri bete and onbrinscze. *Wijde ben* om din hals. and *kefe-breke* and *gherstel-breke*. ander nose allerlick ffor panninga min than fiff enza. xvii Engels. ene clena mijn thri bete. *Berd-feng* VIII panninga mijn than fiff enza. xvi Engels and ffor clene mijn. thri bete. *Fax-fengh* bi tha buke. ffor panninga. and xix enza. sex scillinga. ffor Engels. and ffor clena mijn. en bete. and onbrinscze. *Benis oerstal* XII panninga and III enza. ffor En-

S P E C I M E N

*Antiquæ Linguae Frisonicæ. Ex Ms.
nostro in quarto.*

Dit sint dae L E O W E R D E R A B O T A
mei hiara omlanden.

HERDA-FING, and duft-scleec, and duft-steeth, and duft-stowe and duft-sweng aller-likis twene scillinge, fior Engels, and fior clena and thera aller ekis ut waert ene ede unt-suora. En bete and onbrenze.

Duft-slec der is een and XX nachta weden, anda felle fior pennig en sawen-teen enfa. niogenda half Engels by hala en hala clena, jesta twira-sem ont-suora en bete and onbrenze. *Duft-slec* der is twa-and-fiortich nachta weden and wan-felle, so is dio bote achte pennigh, fiortena enfa, sawenteen Engels ene clena men. da lada fior eden en bete and onbrenze. *Duft-slec* der is thria and sextich nachta weden and wan felle. so is dio bote XII pennich, ende en-and XX enza, sexanduntichghitta half Engels, oerhael clena mijn, da lada sex edan en bote and onbrenze. *Bloet-resne* utwart, sex pennig, and twa enza, niogenda half Engels, en hala clena mijn, da lada twee edan tri bete. *Dolch* utwaad, fiior pennigh mijn dan sijf enza. sawenteen Engels en clena mijn, dan fiior edan. tri bete, *Inridis dolchus* sexasum ontfwera thri bete. *Fax-feng* fior pennig mijn dan sijf enza. sawenteen Engels. en clena mijn. *Heer-scredis* also fula. And *Flios-Werpis* thera allerlik, schelma twira sum ontfwerra. Dat is en riucht *Flioswerp*, dat hy weet and wasigh se. tri bete and onbrinc. *Wide ben* umbe den hals and *kes-breke*. and *ger-sul-breke*. and nose. allerlikis fior pennig mijn dan sijf enza. sawenteen Engels ene clena mijn, tri bete. *Birdfeng* achte pennig mijn dan sijf enza. sexteen Engels. and fior clena mijn, tri bete. *Fax-feng* by da buke. fior pennig ende niogenteen enza. sex scillinge. fior Engels. and fior clena mijn, en bete. and onbrenze. *Benis onstall*
XII pen-

Engels. and IV clene. hi ach bote. and nene eth en bete and onbrinsceze. So hwam soma smith mith *ysene*. on ziji haud. jesta mit holte slayth. Of hine ther ester snithe schel. Soc aech hi thes snithes een pund, zoe scel hy op swerra aen ethe, thet hy thine snithe den hadde. umbe nene sia fullengæ. mer umbe sine funde en bete and onbrinsceze. Thet *in re* anda haude fior panninga mijn thaū xxix enza. xxxiv engels. twam clena mijn. en bete. and onbrinsceze. Jef thi mansprect thet hi tha fiardela erra sie an sine haude soe scil hi hadde en pund and en bete. Sprecht hi thet hi tha thremdele erra fe. so ach hi twa pund. en bete. Thisse thria pundem winth hi mith thrim ethum. en bete. and onbrinsceze. Thio forme *Wirsen kerf* x scillinga sexta half engels. and thredda half clena. Thio *vresta* vi scillinga. fior Engels. and fior clena. thera allerlickan eth to unswarrane. en bete. Hwaso thio *Wirne* truch slain werth an thet been. andma hith nath scouwia ne mei. thet hith glida moghe. soe is thio *wresta* en pund. thio *other* ix enza xi half engels. and oer hal clena. Thio *thredda* en half pund. jesta thet dolghgeth alingo ther wirsne and thio wersne nath to korven is. so ach hi nath mara bote. than hith se jelkis oen dae felle thri bete. and onbrinsceze. *Aegh bre kerf* and thi *ben breke* binitha tha breyne an sine haude. and *in re in tha nose*. and in thin *Snawl*. and thi *ben breke in tha tzjacke*. and di *tusch-breke* thes unberna benis, and thio wer breke. also feer so thio were-tille fan tha tothem is. so ach hi enis *wer breckis* bote. and en *in redis* in sen mund, and enis wlite wimmelfa. so is thera allerckis bote viii penninga mijn tham x enza. xxxiii engels. twam clena mijn. thet *dolch* scelma beta uey sijner meta, jef hit ane *doem* buten standanc hath ander were. soe ach hit thes werbrekis nauth bote. *Dolch*, jesta *blodresna* ander *tungha* ascha jelkis and tha felle thri bete. jef thio *Spreke* bynimmten werth. soe is thio bote x pund. so ne mey hine mer onswarra than tha thre delan. En bete. and onbrinsceze. jef en man thio *Syone* and tha *aghe* tha fiardella erra is, soe ach hy xxx enzena to bote. tredda half pund. en bete. and onbrinsceze. jef thio *Syone* tha haldele erra is, soe ach hy viij pund. en bete. and onbrinsceze. Sprecht hy thet hi tha thre delan urlerren hab, soe is thio bote viii half pund en bete. and onbrinsceze. jef him thio

Syone

XII pennich. and thria enza fior engels. and fior clena. hi ach bote. and nene eth. en bete. and onbrenze. so hwane soma fiot mit *Yferne*. ant sijn haut. ista mit holte scilait. of hine der efter snida schil. so ach hi des snidis en pund. so schil hy swerra an ene ede, dat hy des snide deen n'abbe om nene fia fullingha, mer om sine funda. en bete. and onbrenze. *Dyinride* in de haude fior pennig mijn dan niogen and xx enza. fior an xxx engels. twam clena men. en bete. and onbrenze. jef der man di spreck, dat hy da harude te erra se an sine hadde, soe scil hy habba en pund. en bete. sprech hi dat, hy da thrimdele erra se, so ach hy twa pund. en bete. sprecht hy dat, se hem da haldele erra se. so ach hy tria pund. Disse tria pund wint hy mith threm edum. en bete and onbrenze. Dio forme *wersen-kerf* tiane scilling. en hael pund. Dio oder achte scilling sexte half engels, and tredda hael clena. Dio *vrifte* sex scilling. fior engels. and fior clena. thera allerlick. en eth onswerra. en bete. Hweerso dio *wersene* truch slain is an that been, and ma hit naut scawia mey, dat hit glida moghe. so is dio *vrifte* en pund. Dio oder niogen enza. allista hael engels. and oer hael clena. Dio *thredde* en half pund. jeeff dat dolch geth ollengha der wersen. and dio wersene naut to koren is. so ach hy naut mara bote dan his elkis in da felle thri bete. and onbrenze. *Ach breinkerf*. and di *been breke* byny da breine an sine haude. and *in ride inder nose*. and *inder snal*. and *dy ben breke* in da *stiake*. and *dy thusk breke* des onberna benis. and dy weer breke. also fire so dio were tille fan da thathem is. so ach hy enis *weer brekis* bote. and enis *in ridis* an sine mund. and enis white wamesa. so is thera aller-ekis bote achte pennig mijn dan tian enza. fior and xxx engels. twam clena mijn. Deth *dolch* schelma beta ney sijner meta. jeeff hith anne *dom* buta stoddane hath ander were. so ach hith des weerbrekis bete naut. *Deleh* jesta *bloedresene* ander tunghe ascha ielkis anda felle thri bete. jeeff dio *spreke* by nimmen wert so is dio bote tian pund. so ne. mey mer onswarra dan da thre delan. en bete. and onbrenze. jesta monne dio *sione* anda *agha* da fiardadele erra is. soe ach hy xxx enzena to bote. thredde hael pund. en bete. and onbrenze. jeeff him dio *sione* da haldele erre is soe ach hy vijff pund. en bete and onbrenze. sprech hy dat hy dae thre delen urlerren

D
habba.

Syone al wth is. soe is thio bote x half pund. jef him thi *aegh-appel* al wth tha haude is. soe send x pund. Sulch *boeck* halt thet xv pund. mer *bitha site*. zoe zend xxii punda. en bete. and onbrenscze. Thet *ferra aghe* mith xiv pundum to betane. Thet *Wine/tre aghe* mith xiiii pundum. *Bij da sijda* fen ayderem fior grete merck sunder wald. jef him thio *nose* of is. soe send vi pund. *By* tha *zijde* xxxii punda. thri bete. Al ther ther tha manne thet *are* af is viii panninga. and xiv enza. li engels. thre clena mijn. thri bete. Al ther thi man thruch thet *are stath* werth viii panninga mijn than x enza. xxxiv engels. twam clena mijn. thri bete. Thru ch thine *aerleppa* fior scilling ix half engels. ene hala clena mijn. thri bete. Thru ch thet *are* fo fir soe thi gerstelis. sex scilling xiii engels. sijff clena mijn. en bete. and onbrenscze. jef thi man thet sprekt thet him thio *here se fan da ara*. soe is thio bote viii panninga and xiv enza. xvii engels. ene clene mijn. en bete. and onbrenscze. Thet *hlith wey* buppa an tha haude xviii enza. xxi engels. and thre clena mijn. en bete. Theth *hlith wey* up tha haxlze viii panninga. and xiv enza xvii engels. ene clena mijn. Sulch *boeck* halt viii pund. and vii riuchte en bete. *Blod-resne* thru ch thine *hals*. jef thru ch tha *zijde*. thi ingung viii panninga. and twa enze. thi wtgung also fula. thet were to gadere vi half engels. and threda half clena. en bete. *Dolg* ander selver stoeth ayder fior panninga mijn than sijf enza. thet is tho gadere xi engels. and sijf clena. en bete. jesta thi *hals-sijne* alan twa. is xviii enza. oer hal pund. en bete. *Lith-wey* en *benbreke* onder *axle*. and *hlitwey* itta *ermboge*. and *benbreke* buta *ermbogum*. thera allerlijck is acht panninga mijn than x enza. xi engels. and sijf clena. Ander *erm-scheyd* thi beenbreke acht panninga. and xiv enza. sawentene engels en clene mijn. en bete. Thi *hlith-wey* anda handwerft. fior panninga. and vii enza. ix half engels. en hala clena mijn. Thi *benbreke*. and thi *hlitwey*. also fula ander hand blede. and thet *hlitwey* and tha knockes. and thet hand breke fior panninga mijn than sijf enza. sexta half engels. and threda half clena. Thi *benbreke* and *hlitwey*. also fula. een bete. Thet *hlitwey* xii panninga. and thria enza. fior engels. and fior clena. *Hlitwey* an tha *uresta lethe*. an da *fingeren* viii panninga. and twa

habba. soe is dio bote achtenda hael pund. en bete. and onbrenze. jeff hem dio *sione* alle wt is. soe is dio bote tianda half pund. jeff hem dy *ach-appel* al ut da haud is. soe sint tian pund. Sulck *boeck* halt xv pund. mer by *da sijde* sint twa andxxx punda. en bete. and anbrenze. Deth *ferre aghē* mit fiortene pundum. to betane. Dat *Winstere* mit xliii pundum. *By da sijda* fan ayderem sijf greta merc sonder walt. jeff hem dio *nose* off is. so sent sex pund. *Bij dae sijde* twa xxxii pundum. thri bete. Al der da moene det *aer* off slayn is achte pennig. and fiorteen enza. en and sijftich engels. thrim clena myn. thri bete. Al der dy mon thruch dat *aer sceten wert* achte pennig myn dan tian enza. xxxiv engels. twam clena myn. thri bete.

Thruch dyne *aer-lippa* fior scilling niogenda half engels. en hala clena myn. thri bete. Thruch dat *are* so sijf so dy gerliel is. vi scillinge. xliii engels. sijf clena myn. en bete. and onbrenze. jeff dy man dat *spreckt*, dat hem dio *here* offe se *anda ara*. so is dio bote achte pennig. and fiortena enza. sawentene engels. en clena myn, en bete. and onbrenze. Dy *hlithwey* buppa in da haude. achtena enza. en and xx engels. and thria clena myn. en bete. and onbrenze. Thi *Hlithwei* wppa da hals knape achte pennig. and fiorteen enza. sawenteen engels. ena clena myn. Sulck *boeck* hath achte pundum. and onriuchte. *Bloetrefene* truch thine *hals*. jeff truch da *syda* thi ingung achte pannig. and twa enza. Di wtung also fula, det were tho gadere sexum half engels. and thredda hael clena. en bete. *Dolch* ander selver floet. ayder ende fior pennich mijn dan sijf enza. to gader allewa engels. and sijf. en bete. jeff thit *Hals-sijne* an twa is. achtene enza. oer hael pund. en bete *Hutwey*- and *benbreke* ander *axle*. and *Hlitwey* itta *ermboge* and *beenbreke* buta *ermboge*. thera allerlijck is. achte pennig. myn dan tian enza. alle wa engels. and sijf clena. Ander *erm-sced* dy ben breke. achte pennig and fiorteen enza. and sawenteen engels. ena clena myn. en bete. Thi *Hlithwey* ander hand werlt. fior pennig. and vii enza. ix half engels. en hala clena myn. Dy *benbreke* and *hlitwey*. also fula an der hand blede. and thi *hlitwey* an da knockum, and dy hand breke fior pennig. myn dan v enza sexta half engels. and tredda hael clena. Dy *beenbreke* and *litwey* also fula. en bete. Dy *lith* itta *middel knoc-*

twa enza. tre engels. thrim clena myn. Sulck *boech* halt VIII
 pund. and twa enza. *Benbreke*. and *Hlithwey*. also fula. Theth
Hlithwey under tha *neyle* also fula. en bete. *Neil kerf* fior panninga.
 and VII enza. IX engels. en hala clena mijn. jef en manna thet
urestalith bi tha *neyle* of is, soe fend thet twa pund. by tho pliga
 xxxi punda and fan tho *otbera fingherum* also fula. jef thi manne
 tha *thumma* al offe is. so fend vi pund. jef thi *scot fingher* al offe itta
knocle. soe fend IV pund. jef hi him *al offe is*. sexta half pund.
 Sulck *boech* halt v pund. jef thi *langesta finghera* itta *knocles* offe is.
 fior pund. jef thi *gold fingher* al offe is. lijfte half pund. jef tha
 litik *finger* itta lithe offe is. twa pund. alsoe thio *othere*. jef hi alle
 offe is. VIII pund. Sulck *Boech* halt fiouwer pund. jef thio *hand*
 al offe is xiv pund. jef thi *erm* itta *ermboege*, offe is, xvi pund.
 jesta thi *erm* itter axla al offe is xviii pund. jef thi manne tha
thumma lam is. soe is thio bote thria pund. en bete. and onbrinsze.
 jef thi thet sprect. thet hi *him* tha *haldel erra* se. soe is thio bote
 xviii enza. xxi scillinga en bete. *Hlithwey* itta truich *scunck*.
 and itta *kne-bolla* viii panninga. myn than x enza. xi engels.
 and sijf clena. Ther on thi *beenbreke* also fula. en bete. *Hlithwey*
 itta *onclewe* fior panninga. and vii enza. Thi *beenbreke* aldeer also.
 ayder ix half engels. en hala clene. an myn. and onbrinsze.
 Thet *Forma litwey* itta *tanum* allerlick. fior panninga. myn than
 sijf enza. vi half engels. and threda half clena. *Benbreke*. and
Hlithwey also fula. en bete. Thet *nest an tha tanum* thet *Hlithwey*
 xii panninga. and thria enza. fior engels. and fior clene. Thi
benbreke. and thi *Hlithwey* also fula. Thet *ureste Hlithwey* an tha *ta-*
num viii panninga. and twa enza. Ther on thi *Ben-breke* also.
 ayder thre engels. threm clena myn. en bete. and onbrinsze.
 Soe hwa thet queth. thet him sijn *scunck* tha *haldele erra* se. soe scel
 hi swora en eth. soe ach hi thes ethes. en pund. en bete. and on-
 brinsze. soe Hwa soe quet. thet him sijn *scunck* tha *fiardele erra*
 se. soe scel hi mith ene ethe swora an eth. soe ach hi the ethes.
 en pund. en bete. en onbrinsze. soe Hwa soe queth thet hem
 sijn *scunck alle lam* is, soe scel hi swora an eth. soe ach hi thes
 ethes. en pund. soe winth hi mith threm ethum thria punda.
 Thet fiarda en mey hy nath wyonna umbe thet hi nath offe is.

tum and *been breke*, and *lithwey*, xii. penning, and thria enza, fior engels, and fior clena. *Lithwey* anda *uterfla wthe*, anda *fingerem* achta penning, and twa enza, thre engels, thrim clena mijn, Sulkk *boeck* halt achta pund, and twa enza. *Beenbreke* and *Lithwey* also fule. Dy *Litwey* onder da *neyle* also fule, en bete. *Neyl-kerf* fior penning, and sawen enza, niogenda half engels, en hala clena mijn, jef da monne det *wterste lith* by da *neyle* off is, so lent thet twa pund, by da pliga twa and xxx punda, and fan da *oer fingeren* also fula, jef da monne dy *thuma* off is by da *knocke*, so fend fior pund, jef thi *thumma alle* of is, sex pund, jef dy *scotfinger* of is itta *knocke*, loe fend fior pund, jef hy hem *alle of is*, sexta hallif pund, Sulck *boeck* hat sijf pund, jef dy *Gold* finger alle of is, fyfta half pund, jef dy *liteka* finger itta lede of is, twa punda, Sulck *boeck* hath fior pund, jef dio hand of is, fiortene pund, jef thi *erm* itta *ermboga* of is, sextene pund, jef thi *erm* itter axle of is, achtene pund, jef tha monne thi *thumma toem* is, soe is dio bote thria pund, en bete, and onbrense, jef hy dat sprect, thet hy hem tha *haldele erra se*, so is dio bote achteen onza en and xx scillinge, en bete, *Hlitwey* itta trach *scuncken*, and * tian enza, allewa engels, and fyf clena, Deer on dy *Beenbreke* also fula, en bete, Dy *Hlithwey* itta *anclowe* fior pennig, and sawen enza, Dy *beenbreke* alder, also, ayder niogenda half engels, en hala clena myn, and onbrenze, Dy *forma Hlithwey* itta *tanum* allerlick fiouwer penning myn dan fyf enza, sexta half engels, and threedra half clena, *Beenbreke*, an da *Hlithwey*, alzo fule, en bete, Der *nest* an da *tanum* di *Hlithwey* tolif pennig, and thria enza, fior engels, and fior clena, Dy *Beenbreke* anda *Lithwey* also fule, Dy *wtriste Hlithwey* anda *tanum*, achte pennig, and twa enza, Der on dy *Beenbreke* also, ayder tre engels, tre clena myn, en bete, and onbrenze, so hwa so queth, dat hem syn *sconck*, da *fiasindele erra se*, soe seil hi mit ene ethe swerra, so ach hy thes edes, en pund, en bete, and onbrenze, so hwa so queth, dat hy se da *haldele erra se*, so seil hy swerra ene eth, so ach hy des edis, en bete, and onbrenze, so hwa so queth, dat him sijn *skunk* al *lam se* so schil hi mit ene eth swora, so ach hij des edis, en pund, so wint hy mith threme edum thwora, so ach hy des edis, en pund, so wint hy mith threm edum thria pund, Det fiarda mey hy nauth winne, umbe tket hy hem naut off is, Alzo is 't in da *erne*, also in da *skuncke*, Det hy wint mit

* *Deest aliquid.*

* in tha *scunke*. Thet hi mith thrim ethim winth thria pund. en bete. Hwam so werth sijn *foeth of stain* in eenre fry kafe twiska tha foeth werlt, and tha tane. jesta sijn *hand*. thio bote is sijn merck by xii scillinga. Thet *aghe* also sula jef hy aller syone onnist. *Al-dus is thi Wilker in tha Dande. fan aghum. fan handum. and fan fothem. and san gersfallich Lethum scelma betha bi Landis Wilkere. also ith hir estir bescrion is. Ghersfallich Lith bethima* mith xxxii pundum. mer al ther en manne thet *are af sluyne* v111 panninga and xv enza. xv11 engels. en clena mijn. *Lamlith. and brein wunda.* ayder mith xv11 pundem tho betane. Thi *Beenbreke. Truch gungende dolg; truch hand-bleth. truch tinne erm. and truch tinne foeth. and truch tinne scunck.* so is allerlikis bote en pund. bihala *Benbreke truch singher. truch tana.* en hala pund. thi bete. by thes *Landis wilker*, zo is allerlikes bote, thi *ingung xv111 enza.* and thi *wtgung* also sula. and thinne *hals* also allerlikes thria pund. thri bete. Thes *Dus flekis* bote uppa sinne *fyra hals.* sijn singhera breyd. twiscke wede and sced. v111 panninga. sior enza. en and sijtlich engels. thrim clena mijn. en bete. and onbrinsce. *Swem flekis* bote sior panninga. and sijn enza. thet is *Landis Wilker xv111 enza.* and onbrinsce. v1 half pund. soe scellet swerra twene jef thre man thet hjaet oen seghe. thet hi swonima leghe. jesta sior sum onswora xx1 engels. *Therna dus siech* also. sulck boech halt ayder xix enza. jef en manne *mannigera dolch.* jesta *Blod refna* deen werth. than en mey hysc bispanna. soe scelma se alle beta. jef hy swera wille. thet se hem alle den werde ith ene *stethe.* jesta ith ene *sloke* onbrinsce. jef en man en *dolch* swera wolla. so ne moth hy nath onswerra. hit ne habba aller weykis ena meta. so mothma hith umbe meta bi tha egge. and lewa. then siardel. soe achma tha thre delan tho betane thri bete. jef hi foerd swerra wolle ene *lametho.* soe scelma that bete en bete. Hath is en *riucht ingung. and wtgung?* Thet is en riucht *ingung and wtgung.* Soe wer soe *twiscka twene endam.* en mete is en bete. *Bena wtgung.* jef hit swerra wolle. soe moet hy anda *dolgha* witta thrira *sinena kerf.* and *ben brekam.* and thrira *benena wtgung* swerra. ferra ne mey hy. jef thi man nene deda and otherne spreka tham thera thrira *benena wtgung.* and thrira *rebbe breka.* and thrira *sinene kerf.* en bete and

* Videtur aliqua deesse.

Ex Ms. in Quarto.

mit trim edum tria punda en bete. Hwam so wert sijn foet of
slayn in enre fri kase. twiska da foet werft and da tana. jef sijn *hand*.
 dio bote vyff merk by toliff scillinge. Dat *aghe* also fule. jef hy aller
 sion onmist. *Aidus ist dy Wilkoer in da lande. fan agenen. fan han-*
dem. en fan foetem. and fan gerst falligha ledum beta by Landis
Wilkoer. Also is hijr efter byscrioun. Gerstfalligh luth bethma mit
 twa and xxx pundum mer alder da monne det are of *slaynis*. achte
 pennig. fiorteen enza. sawenteen engels. en clena mijn. *Lam lith* and
Breywonda. ayder mith sawen and xx pundum ti betane. Dy *Ben*
breke truch gungande dolch. truch hond bled. so truch dine erm. so
truch dine soeth. so truch dine skunck. so is aller ekis bote en pund.
 by hala *Benbreke* truch *finger* and truch *tana*. en half pund. by des
Landis wilkoer. so is aller ekis bote. dy *ingung* achteene enza. and
 dy *wtgung* also fule. an dyne *hals* * sijn *finger* bret twiska wede and
 sced achte pennig. and fior enza. en and sijstich engels. thrim
 elena mijn. en bete. and onbrenze. *Swim flekis* bote fior pennig.
 and sijn enza. dat iz *Landis wilkoer*. achte enza. and onbrenze.
 vi half pund. ende scillat swerra tweer trouwe maen. dat hjat
 onslaghe. dat hy swijma leghe. jesta siouwera sum onswerra. en
 and tuntig engels. Therua dust sicc also. sulck boeck hat ayder nio-
 gentena enza. jest ena monne *monnegera dulch*. jesta *bloetrefene*
 deen wert dan en mey hy se byspanne. soe scelma se alle bota. jef hy
 swera wille. dat se hem alle den werde it ene *stete*. jesta it ene *sleke*
 onbrenze. jef ene mon en *dulch* den wert. and it *gerstfallig* swera
 wille. sene moth hith naut onswera. hit ne hadde aller weykis
 ena meta. so mothma hit umbe meta. by daigge. and lewa. den
 siarndel. so achma da tridelen to betane thri bete. jef hit foert swera
 wille ene *lammede*. so scilma da beta en bete. Hoth is en *riucht in-*
gung. and *wtgung*? thet is en *riucht ingung* and *wtgung*. soe hwer
 soe *twiscka tweer endem* en metens. en bete. *Bena wtgung*. jef hit
 swera wolle. so moth hy an da *Dolg* wita therra *sinena kerf*. and *Ben-*
brenbreke. and thaira *benena wtgung* swera. ferre ne mey dy mon
 nene deda an othere sprecka. dan der thaira *wtgung*. and tria *rib-*
be breke. and thaira *sinena kerff*. en bete and onbrenze. Des *forma*
benis wtgung achte pennich mijn dan tian enza. allewa engels. and
 sijn elena. Des *oderis benis wtgung* fior pennig mijn dan sijn enza.
 Sexta

* *Quaedam desuns.*

and onbrinſcze. Theſe *letteres bene wtgung* 1v panninga. mijn than fiſf enza. ſexta half engels. and thredda half clena. Theſe *forma bene wtgung* v111 panninga. min than x enza. x1 engels. and v clena. Theſe thredda benis wtgung v111 panninga. and twa enza. three engels. threm clena mijn. *thera* allerlyck ach ene eth on tho brin-gane. jeſ math bekanna wille en bete, and onbrinſcze. *Rebbis breke*. en half pund. Theſe otheres. alſo Theſe thredda. alſo. en bete and onbrenſcze. *ſine kerf*. alſo ſula. *Thirira rebba breke*. and thirira *ſine kerf* allerlich ach en eth on ti brengane. *Blod reſna* onder tha *oalete-ne*. en pund. en bete. *Blod-reſna* in rein then *buch*. ſior pauninga myn. tham xxix enza. xxiv engels. twam clena myn. en bete. and onbrinze. *Mete dolgh* in thin *buch* xxxiii enzena. xxxix engels. thrim clena myn. *Wapel-dranc* and *hals raf*. and *ned mund*. ſoe is allerlikes bote. x enza. and acht pund. ſiortundella thrimen pennin-ga. thet were to gadere en bete x ſcilling. and v1 half engels. ene ſex-tendele diſ clena mijn. jeſta x11 ſum onſwerra. en bete. *Theſ is en riucht wapel-dranch*. *ther werd worpen in en onwed wetter*, *ther hy ne moghe hor mith lunden*. *ner mit ſothem thine grund reka*. *ner mit aeghnum thine himelſyaen*. *ner mith ara thine ruſt hera*. ſoe ſchelma him beta mitter bynameda bote. thet is riucht *Liudwerde-ne*. en bete. and onbrinſcze. jeſ en man ſprecth. thet hi *alra fundena* nath ne habba ther hi metherbernd and op waxande was. therma him mey bykanth hath. ſoe ſelma hit beta mith xliv pundum. jeſ hi nauth nekanth. ſo ne. mey hi ferra onſwera than tha thre delan. jeſ en man an *otherne dulgat* mith *ſaxe*. ſoe is thio bote thri bete. jeſ en man en *otherne bith*. ſoe is thio bote thri bete. and thi man is wether thine Dekan ban ſchildich. Thi *brand* alſo ſior bihalva thes thet hi with thine Dekan nath ban ſchildich ennis. thine brand achma umbe thi methane. enis *mannis riuchte hjeld* ſend ſior enza. and vyſteen pund. tha fyfteen pund were xv111 half ſcilling engels. and twene engels. ſior clena myn than ſior enza. fyf engels. fyf clena myn than ſior enza. fyf engels. fyf clena myn. en bete. ene *Daed jeld* xxix enzena. xxxiv engels and thre clene. en bete. and onbrinſcze. jeſma an *man foghed fry* on thes *Frana wald*. and *halt hinne anheſtene*. and an *hera bendum*. dey ande nacht. ſoe ſelma him beta mith ther *Liudwerdene*. jeſta x11 ſum on-

Ex Ms. in Quarto.

Sexta half engels. and thredde half clena. Des *thredde benis wt-gung*. achte poudig. and twa enza. tre engels. thrim clena mijn. Therra allerlyck ach anne eth on to brengane, jess mat bikanna wille. en bete. en onbrenze. *Ribbis breke* en half pund. des oderis. also. des threddis. also. en bete. and onbrenze. *Sijn kerf* also fule. Der *thirra ribbenna breke*. and *thirra sinena kerf* allerlick ach annen eth on thi brengane. *B'o trefene* onder da onleten. en pund. an bete. *Bloetrefene* in rede in den *bwc*. fior pennich myn niogen and tuntich enzena. fior and trijtich engels. twam clena mijn en bete. and onbrenze. *Mete doch* in den *bwc* tria and tritich enzeua. niogen and tritich engels. thrim clena myn. *Wapel-dranck*. and *Hais-raeff*. and *uedmund*. so is allerlick bote. tian enza. and achte pund. siouwertuntig¹a thremede panninga. Dat wer to gadere en bete. tian scilling. and sexta half engels. ene sextandele dis clena mijn. jesta tolewa sam onswera. en bete. Dat is en riucht *wapel-dranck*. *der wert werpen in en onwad wetter*. *der hyne mogbe hader mit handum*. *ner mith soetum thene grund*. *ner mit aghenem den hymel syan*. *ner mit ara den roft hera*. so scelma him beta mither benameda bote. dat is riucht *liod werdene*. en bete and onbrenze. jess en man spreect dat hy *allera sundena* naut n'abbe. der hv mede bern. and opwaxende was. hy bykanth hith. so scelma het beta mit siouwer and siortegha pundum. jess hy naut ne kant. so ne mey hy ferra onswerra. dan da tre delan. jess en man oderen dulget mit faxe. so is dio bote thri bete. jess en man *oderem bit*. so is dio bote thri bete. and thi man thyne Deckan ban scioldich. *Dy brand* also loer. byhalva des dath hy wer den Deckan nauth ban scioldich is. den brand achma umbe to mettane. enis *mannis riuchte jeld* sent siouwer enza. and fyfteen pund. Da fyfteen pund were achtenista half scilling. and twene engelsche. fior clena mijn. en bete ene *Lathjeld* nioghen and tuntig ensena. siouwer and tritich engels. and thria clena. en bete. and onbrenze. jess ma ene mon siucht fri one thet *frana wald*. and *halten an heste* and in *her bendum*. dey and nacht. soe scelma hem beta mitter *Lud-wedene*. jesta tolewa sam onswera. *Aller mannalick* ach zijn boet to *deian* with zijne *brother*. so langhe soe hia men bede lat sint jess by sijn sex lithan gans hadde. daaghena. da handa. da foeten

onfwerra. *Allermannalith* ach to *delana* with sinne *brother*. soe
 langhe soe hja men bedelad sent. jef hi sine sex lithan gans hadde,
 thi aeghne tha hande tha sothan. *Dolghet* thet *ros* enne *man*. and
 tyadere. jesta and keppele. jesta anline stalle. so ne thormir hich
 nath beta. hit ne sianda an Hera wey kepplad. jesta an sinethes hus-
 dem bunden. jawelikes *fias dolg*, seelma beta al der hith legghith,
 bepth. And this *hondis bite* hit ne thet hit *nachtis dwee*. jesta alf-
 ma op *hine staept*. jesta *hine slyt*. alder hileith in sine damne. soe
 thormeth hit nath bota fan thiffem allem spreckath hia an twa. soe
 schilleth thet wita fowen sinra bura. esta enis manuis *ros*. ther hi uppa
 sith *dolghet* an othere man. soe schel hit beta also dyore soe hith
 selve deen hadde mith sinne handem. Thes *oxa* and jouwelickes re-
 ther, schettes bote and thes *swines* thes *hond*. thes *katta dolg*.
 mith haelre bote schelmath beta. jef hia then unwilla. and thawan-
 withseepe ther stath heftich by swerra willath. Aldus ist san dae *hun-*
da. hit ne se thet hit dwe. als hyr to fara is by scriuwen. soe ist sun-
 der bote. Mer dwaeth this binameda dier *hors* and oderne dyare.
 soe seelmath beta lich jefst thi man selve dwe. *Supra dicta emenda*
sient si animalia nocuerunt. Si laeduntur animalia inferius ex-
pressum est. jesta enis manuis *Hors dulgets* werth ther mith lerim
 byleyth hath. jesta mith taine halt. soe schelma hit beta astha hem
 selm den were. ferra moth hy nauth in caya. mer wer wel moth hi
 kelligia umbe sine scatha. jef thet *Hors dulgat* ane *man* all sine here
 hine mith taine halt. and mith lere bileith hath. soe seel hit beta as
 tha hit self den hethe. ney hit were buta sin witsceppe her schijn.
 and wr sin wald ronne. Hoth soe thes *mannes ayn sja* doth. theth
 seel hy beta aldus. en bethe. and *dulgath* hit en *dyar*. jesta *deth*.
 thene scade half ti betane. and nene frethe herim ner lyodem. en be-
 te and onbrenseze. Thi *thiach merck*. and *ermmerck*. and *breynt*
panna. *burst-been*. *scuuder-been*. thi *ben-brekeis* thera alre ekis bote
 VIII panninga. and XIV enza XVII engels. en clena mijn. also
 fyr soe thio bote mara ne se tham VIII enza. and thria pund. thet
 is *stryth-heftich seeth*. Ist *strid-werdith*. and hy wrwonnen wer-
 dith. soe seel hi beta herum. and liodum. en bete and onbrenseze.
Regghis ben breke. en pund. thri bete. Soc hwame *syoth*
truch sinne *buch*. soe achma hine to metane bi ther syda ther hit
 korthera is, and twiska twer endam. bi this *thummis kathe*. so achma
 him

ten. *Dulghet* dat *ros* enen *man* anda tiader, jefsta an keppelle, jefsta an sijn stalle. So ne thorma hit naut beta, hit ne stände an her-wey keppelat, jefsta it smedes hwzebonden, jowelickes *sias dolch* scelma beta al dir hit leghet, hlapet, an des *hundis bijte*, hit ne se dath hit *nachtis dwe*, jefsta alsma op *hine staept*, jefsta *hyne scelayt* al der hy leyt in syne damne. So thorma hit naut beta fan dissem allem, spreckath hia a twa, so scel dat wyta sawen synra bura, jeff enis mannis *ros* der uppa sit *dulgheth* enen oderem man. so scil hi beta also duerre so hit selve mit zyn handem den hadde. Des *oxa* and jowelikis rether seettis boete, and des *swines*, des *hona*, des *katta dolch* mit haler bote schelmat beta, jeff hia des onwilla, and da wanwitscipe der scat heftich bij swora willet. Aldus ist fanda *hunde*, hit ne se, dat hit dwe, alst hyr to fara is byseriouun. So ist fundir boet, jeffma enis mannis *hors dulghet*, der hy mit leer byleyth hat, jefsta met tame halt, soe scelma hit beta as tha hem sellef deen wer. Ferra moet hi naut in taia, mer wel moet hi kestigya umbe zine scada, jeff dat *ros dulgheth* ane *man* als sin Hera mit tame halt: ende mit lere byleyth hath, soe scil hit beta as tha hit sellef deen hede, ner hit wer buta sin witscipe hersein, and wr sine wald ronne. Hoth so des *mannis ayna fia* deth, dat schil hi beta, aldus, en bete. And *dulgheth* het en *diar*, jefsta *dath*, denne scada half ti betane, and nenne ferdem herim ner liodem, en bete, and onbrenze, Dath *thiach merich*, and *erm-merich*, and *brey-n-ponna*, *burst-been*, *schulder ben*, Dy *been breke* aller ekis bote achta pennig, and fiortecu enza, sawentene engels, ena clena myn, also fir, so dio bote mara ne se dan achta enza, and tria pund, dat is, *triheftich scet*. Ist *stridwerdtth*, and hi wrwonen wiede, so scil hi beta herum and liodum, en bete, and onbrenze, *Benbreke* des *reghes*, en pund, tri bete, so hwasoma *scoet*, *truch sine buck*, so achma hyne to mettane bi der syda der hit kortera is, and twiska da tweer endem, by thes *thumma kate*, so achma hy ne to gewane *ayder thumma kate* flower pennig myn dau syf enza, sawentene engels ene clena myn, Dene *in rede* al der to, jef hi man sprect, dat hi wr al syne leda da thre delan wrlerren hadde, bykanthma hit, so ist acht pund, and thri bete, en bete, and onbrenze, *Brenbreke* an der *soetwerst*, allerlijck acht pennich bin-

him ti gewane ayder *thumme kathe* fior panninga myn than fyf enza. xvii engels. en clena myn. Thene *in rethe* al der toe. jef thi man sprect. thet hi wr all zyn lethe tha thre delan wrlerren hadde. and hi thin fiardel behalden hadde. bikant ma hith. soe ist viii puud. and thri bete. en bete and onbrinfcze. *Ben-breke* ander *sothweisch* allerlyck viii panninga. bynnem x euzem xi engels. and v clena. en bete. and onbrinfcze. Hwerzo thi *man stothem* werth truch zine *machtem*. truch dat fel thio bote. en pund. hith ne se thet hi ferra spreka. soe mey hi habba *thria fine-kerf*. Thio aersta, thio *sciapfine*. and thio *wald-fine*. and thio *frucht-fine*. hir moth hi fan tigia thria onnameda morth tha achma allerlick toe betane also dy ora alze an manflachta. jesta xi sum onswerra. Hwam soe werth *ofsnethan* sin* *Hotham*. thio riuchte bote umbe *thene ferra*. sex pund. umbe *thene wenstra* sexte half pund. werth him sin *pinth* ot *sneyu*. viii pund. hine wirde eth wivet ther bekanth. so ach hi nene bote umbe thet *manslike*. umbe thine *peynth* offe *seynth*. sulck *Boech* halt xviii pund. en bete. *Blicande Blod resna* binna *clanem*. en scilling and ix enza xi engels. and vii clena. jesta thre ethan *Mete-dolch* binna *clanum*. xii scillinge. ix half engels. jesta thre ethan. *mete-dolch in re* in thine *buch xxxiv* anza. xxxviii engels. and iv clena. Sulck *Boech* halt xxix enzena. xxxiv engels. sex clena myn. *Meta Dolch buta clanum* x enza. and viii panninga. jesta ethan. xii engels. and fior clena. *Thrira Lescka* allerlick fyff scillinge. fiarda half engels and ene clena. *Ere scredene* iv enza. fior engels. and ena clena myn. *sin kele* alsoe. *Thrira ben breke* xii scillinge mith en eithe ti haliane. ix half engels. en hala clena myn. Hwazo *dulgheth* werth truch *erm*. and truch *scunk*. truch *soeth*. truch *handa*. hwer soe is twiska tha twa dolg helis fellis *thrira* finghera breed. soe agh hi thes ingunges xviii enza. and thes wtgunghes also fula. thet were tho gadere thria pund. Thio *Wapel depene* binne thes *konniges mercgen*. binna tha *Se burch* fior pauninga mijn than xxix enza. Theth *Sendriuchte* bote by wifere the grand scriweris. thes onder na wtgung xii scillingen. Thi *in renne this blodis* xlviij scillingen. Hwazo *otherne dulgets* mith *saxe*. jesta mith *ermborfa*. jesta mith *boga*. tha fend thria bete ti betane. *Dayeth* hi thene *dath* al der on mith ene jeldum ti jeldane. and twamferdum. hit ne se then in thaloeghum ther

na tian enza, allewa engels, and fyf clena, en bete and onbrenze. Hwaso dy *man scetten* wert truch sine *machta* truch thet *fel*. dio bote en pund, hit ne se, dat hi ferra wil sprecka, so mey hi habba *thria syn-kerff*. Dio arte dio *scip-syne*, and dio *wald-syne*, and dio *frucht-syne*, hyr moet hy tygia tria unnomede mort, da achma allerlick to betane, also diore als an monflachta, jesta tolewa sum untswerra. Hwazo wert *offe sneden* sine *hathan*. * dio riuchte bote umbe *dine ferra* sex pund, umbe *dine winstera* sexta hael pund, wert him sin *pint offe sneden*, achte pund, hene werdeith wywem ther by kanth, so ne ach hy nene bote umbe thet *manshke*, umbe thene *pijnth* offe *seith*. Sulch *boeck* hath xviii pund, an bete. Blikande *bloetrefene* binna *cladum* en scilling, and niogen enza, allewa engels, and fyff clena, jesta tre edan, *methe dolch binna cladum*, toloff scillinge, niogenda half engels, jesta tre edan. *Meta dolch in rede in den buck*, tria and tritich enzena, ach and tritich engels, and fior clena, Sulch *boeck* halt xxix enzena, fiower and tritich engels, sex clena myn, *Mete dull buta clanum* tian enza, and achte pennich, jesta edan, toleff engels, and fiower clena, *Trira Leseka* allerlick, fyf scillinge, fiarde half engels, and en clena, *Bre scirdene* fior enza, fiower engels, fyff clena myn, *sinkele* alzo, *Thrira bennena breke*, toloff scillinge met ene ethe to halljane niogenda half engels, en hala clena myn, Hwaso *dolget* werth truh *erm*, and *scunck*, truch *foet*, and *handa*, hwerfo is twiffcha da thwa dolch hells fellis *trira* fingera bred, so agh hi des ingunges achtene enza, des wtgunges also fula, det wer to gadere tria pund, Dio *wapel depene* bynna des *konniges merck*, hynna da *Se-burch*, fiower pennich myn dan xxxix enzena, Thit sind riuchta boecta by wysene des grand scriwer, Des *onderna* wtgung toloff schillinge, Dy *in ryde des Blodis* acht and fiortich scillinge, Hwaso *otherne dolghet* met *Saxe*, jesta met *arberste*, jesta met *boghe*, that sent tri bete, te betane, ende *dayt* hy den *dath* alder on met ene jeldum to jeldane, and twom ferdum, hit ne se deen in da logum, der da trin jelden to biscrioun fint, *Hals-sleck* twiscka *wede* and *scede* achte pennich, and fiortene

E 3

enza

* I. e. Scallum. Leg. Klothan. i. e. resticuli.

ther tha therne jeld te byscriuwen send *Hals slach* twiscka *wede* and *sched* acht panninga. and XIV enza. Een *sivem fleech* fior pund. and vijf enza. Thet is *Wilker des Landis* XVIII enza. Thet *in re in or theth* lyf buppa da reffe. thio botha is XXVIII tunan. Thi *benbreke* ander *brey n panna* VIII panninga and XIV enza. Thes *forma benis wtgung* also fula. Thes *otheris* fior panninga. and VI enza. Thes *tred-da* XII panninga. and thria enza. Thet *in re in thet haüda*. fior panninga myn tham XXIX enza. Thio *erghene* VIII pund. Thio *dawethe* fior pund. Theth hi sprect *ut supra*. Thi *white onder tha* and *letene* fior panninga mijn tham XXIX enzena. Thes *onberna benis* nachte nene bote. Theth is *benis wtgung*. ther wte tote geyganna haude. jef ene *manna* thio *tunge* of *sney n* is. soe is thio bote ene twede jeld. *Blodresne* truch tha *tunge* xxx scillinge. and onbrenscze. Hwerth *emman in zin hals dulgeth* theth hi wrigande gunge x half pund. Hwerth en man in thin *sroth bolla hawijn*. jesta *siath*. and wert him dio *sprake* thio *fiardele erra*. so ach hi IV pund. werth se tho *haldde erra*. VI pund. is tha *thre delan hawe y*. x pund. allerlick on ti bren-gane mith sonderga ethe. Fander *here* theth selve riucht. and ther *fyone*. and fander *tungha* thet selve. Thes *felles onflecht* VII scillinge. *sin res wt* also stur. *Thre sivem flekam*. and *thre erd fallen*. and *thria wapel pina* habbet ena bote. and ene riucht. Thi *hagesta swim-flech* XVIII enza. Thi *midlesta*. XXVI scillinga. thi *mijnresta* XIV scillinga. tha lada VI ethan. *Abel ad incepta* x scillinga butha ethe. *heeth* and *kyelde* x scillinga. ayder mith ene etha thi *haliane*. Therra *fijf senne* aller ekis bote XXXVI scillinga. *Visus. auditus. gustus. odoratus. tactus*. Theth *wr-lid* thes *agha* VII scillinga. theth *nedersta lith* v scillinge. *Ongneyles in scatenga* XXXVI scillinge. * *Berd of barnt*. jesta *kanep of barnd*. werth *fiarda* half pund. tha latha *sex etham Lamma thana. Lamma fingerum*. achma to betane mith threm pundum. Hwazo otherne *lin clana to ranth* on sin wille. and this otherne onwilla. soe is thio bote IV panninga myn tham fif enza. Theth is *sexta* te half engels. and *thredda* half clena. Halth hi thine *cop*. an *sivenghet* hine *mith tha biere* thio bote is. twin scillingen. thets is oerhal engels. other half clena. Hwam soma mith *wald bisered*. jesta *frowen* hiara It *Freslan* offe kerth. soe betamet hemman mith thwam enzem. and mith acht pundem. and mith *siortundelta* thrimen panninga. thet is

• *Aliquid deest.*

Ex Ms. in Quarto.

enza, een *swim fleck* flower pund, and fyf enza, Dat is *kere dis land's* ael te enza, Dy *ben br-ke* ander *breyen-ponna*, achte pennich, and fiorteen enza, Des *forma benis wtgung*, alzo fula, Des *oderis* flower pännig, and lawen enza, Des *thredda* toliff pännig, and tria enza, Dy *in rijde* in da *haude* fior pennig myn dan XXIX enzena, Dio *ergane* achte pund, Dio *dawende* fior pund, Deth hy spret, *ut supra*, Dy *wiite* under da *ontletten* flower pennich myn dan niogen and tuntich enzena, Des *onberna benis wtgung* ach nene bote, Datis *bena wtgung* der ute tute geyganna haude, jeff ene *manna thio tunghe* of *sneyis*, so is dio bote en twede jeld, Truch da *tunghe bloetrefene* xxx scillinge, and onbrenze, Wether *emma in sin hals dolgheth*, dat hy wrigian gunge, tiande half pund, Werther en man in den *strotbolta hawen*, jesta *sclayn*, jesta *staet* ende werth hem dio *spreke* da *fiarnde* *erra*, so ach hy flower pund, wer se hem da *haldele* *erra*, sex pund, sineth hy da tre delan wey, tian pund allerlick on ti brengane mit *funderlingha* ede, Fander *here*, dat se les riucht, and fander *sione*, and fander *tungha* dat selve, Des *tellis* of een sawn scillinge, *sin res ut*, also seur, Thire *swim scleken*, and thire *erdfallen*, and da *wapel-pyna*, habbeth ene bota, end en riucht, Dy *middelsta* sex and tuntich scillinge, Dy *minsta* fiowertene scillinge, da lada sex edam, *Abelad incepta* tian scillinge buta ede, *hitte* and *kulde* tyau scillinge ayder mit ene ede thi hallyan, Derra *sijf senne* aller ekis bote sex and xxx scillinge *Visus, auditus, gustus, odoratus, tactus*, Det *ure hliet* des agha sawen scillinge, Det *neder hlied* fyff scillinge, *Ongneitis in scathengha* sex an trijtich scillinge, *weder waulinga* flower and tritich scillinge, *Bird of barnd*, jesta *knap of barnd* werth, fiarda hael pund, da lada sex edam, *Lamme tana*, *lamme finghamem* achma to betane mith trim pundum, so hwa so oderem sin claet to rant wr sin willa, so is dio bote flower pennich myn dan fyf enza, dat is sex half engels, and threda hael clena, Hwamfoma mith *wald byscerrid*, jesta *frowen hiara frustelan* of kerst, so betma himmen mit twam onsem, and mith achte pundum, and mit fiortentia thremna pennich, thet is allista half scilling, sundir ene hala engels, Hwafo *otherne hauth* *sijn hand*, *sijn soet*, is x enza, and x pund, and fiortentia thrimna pennig, dat threttenista half scillinge, and oer hae

is XII half scillinge. zonder ene hala engels. Hwa soe otherum
sengeth sin haud. sin bote is x enza, and x pund, and siortundilla
 thrimen panuinga. that is XIII half scilling. and o her half en-
 ge's. and fyfte half clena panninga. Hwa soe otherne werpth
 mith *koppe.* and mith tha *byare* under tha ashene. thio bote is
 sior panninga myn than fyf enza. that is VI half engels. and
 tredda half clena.

E T N D E.

hael engels, and fyfta hael clena panninga. Hwafo oderem mith *koppe*, and met da *byare* onder fijne *aghena* werpth, dio bote is fiower panninga myn dan fyff enza, dat is sexum halfengels, and thredda hael clena. Halt hine cop and fwynth hyne mitta biare dio bote twene scillinge, dat is oder half engels, and oder hale clena.

E T N D E.

F R I E S C H E B R I E V E N

F E N M I.

G T S B E R T ꝯ A P I C X,

Oon dy alderleye tealle- tonge- kunste- in
wittenschip ljeaffjende

S Y M E N A B E S G A B B E M A.

I.

E E R S T E V R I E N D !

Een soete tijdkorting souden wij t'samen kunnen hebben, indien wy (met dit Friesche werck) eens by malkanderen mochten zyn, want dit overtuygt de laster, dat men onse Friesche tael in geen letter-grepen kan begrijpen, geweldig, namelijk dat sy hier in de kunst eener Grammatica bequamelijk begrepen is. Ick bedanck UE. voor d'onderrechtenge van TH voor een D te leezen: 'k heb zedert beter kunnen leezen, hoewel ick geloove dat d'oude Friczen na TH en niet na D gepronounceert hebben, gelijk wy noch in veele woorden doen.

'k Merck dat de Grammaticus de C. als K. gebruykt, als *Baccir* voor Backer, ten ware men *Baetsir* voor Backer t'sijnen tijde seide; want d'oude luiden landwards noch hedendaegs seggen: Beauwe het *baetsen*; Beauwe *boeck* joe-môarne, in da het 'ir 't mey yen *baetsen*; 't iz eeren al *baetsen* dat nu kromle wirt; 't wirt jiette *baetsen*. Maer noodzakelijker moet de C. K. wezen in *Nuytce* [nuytke of nuytkje] *Pricee*, *Priccilce*, [pricke, prickelke] *Tuwice*, *Tuwilce* [tuwtke, tuwilke] &c.

De klinck-U. wordt seer gemeen voor de stille-V, ende noch meer voor den W. gestelt, als *Uioec* voor vioec (by my wjuw-
ke)

ke' [wieck, vleugel, Uey voor Wey, Uaegen voor Waeygen, (by my wægen) &c.

Oock wordt Y voor de Romme J. in (onder andre) dese woorden *Yest*, *Yeld* ofte *Yoid*, seer v'oubruyck gebruyckt. Moeste, indien 't leesbaar wezen zoude, jesi (gift) jild, jold (geld) noodsaecklijck geschreven worden. Meer by gelegentheydt.

Uwen

G. JACOBS.

II.

Ney heaglijke in ljeaslijke taens for dy seynde boecken in oare schrieuwerye, sjoer ick jon E. weerom jon wolbegonne schreawne hilstoarje-ferffen fenne âde F R I E Z' N E wetterbruwze ney *Ingelân* (dy ick wanschje in gledesfordgong to uwz tijd to) mey jou fol-macke *hoavelingh*. In den behâd ick jiette dat haed-boeck, dat y my to-egene hadde mey so-dienighe hæggh-ljeappende boeckstooyinge dy fier, fier, mijn naetighe fortjientte oere holle wjueck'let. Tank moat Y dear for hadde.

Nu behâd ick jiette H O O F T S (haed-histoarje) Schijd-boeck fen *Hollân*, mey dat oar boeck fen forschaete rijmlerye; dear ick hette rommer tijd to forsijkje, om dat ick (trogh æg-wæckheydt) naet folle lezze kin. De forskiedene ferffen, dy Y for my uwt-schreawne hadde, in op jon wircken macke binne, besalle my oerdâdigh, ijsfonderheydt liiet my *Hen. Bruno* heel jamck oon, so dat ick my schamje aet to seynen, mar doar 'et lijkewol naet litte, om dat ick naet better bin az mijn wurd. Nimme den ijn tanck dit ferske op 't *Hæge-liet*, in schrieuwe altomet reys oon dy jinge, dy jo alle wol-feart in filligheyte winchet, in blieuwt ijn âde ruwne F R I E S C H E rjuecht-uwte golphertigheyte

Jon

GYSBERT JAPICX.

*Slacht-moanne de njoeggen-
sjiende dey 119 100 LIV.*

Jiette s'tjoer ick de feynzjende *Torquatus*.

III.

Greate Stalcke!

Mey uwz frjuene GEALEMA hab ick jon oongenamme
schriewinge, mey dat forljeacht rijmme, wol ontfinzen, wer
foar ick jon E. hæglijck betanckje, az æck dat Y my
hoope jane om ringen. wijldloftiger berjuechtinge trogh jon
edele pin to ontfangen, wier ney ick langh-halfje sil to tijde,
dat ick 't oonfirddje. Ick sjoer dat boeck fen forschaete rijmlerye
æck to reg, in behâd jiette HOOFTS hittoarje, dy 'k ney'er-
hân t'huwz seyne schil. Ondertwiscche wirt mijn greate stalke in
lock-filligh ny-jier winsche fen sijn.

G. J A P I C K,

To-hæcke.

DAVENTREUS *het my befelne jon E. fen sijnent wege to
groetjen. Boalfert de neyft-lestte dey fen 't Jier CIOOLIV.*

IV.

Ney winschinge alles goeds trogh yerdsche in hijmmel-
sche seyninge in wolfearte.

*Greate Stalcke,
I hadde my forskalcke,*

Alfo Y forteyn binne, tjin jon belauwe, sonder
my jiette reys oon to spreken. Ick hie al firddig dit
by-geande Rijm-ferske op jon *Minne-dichten*, dat ick
jon E., by dizze gelegentheyte, nu oer-ftjoer. In om-
yenighe tanckberheyte to teanjen, for so folle in for-
schaete schinckadjen fen forschaete Rijmlerye, so nu
in

in den, oon my oerfeynd, hab ick de stoutigheyt in de moed nimd, om jon E. mey dizze mijn FRIESCHE GOADS-FRJUENE to benjuencken. It iz fen 't eerste PSALME-WIRCK by my rymmele, in, om uwz oprjuechte frjuenschip, tinckt my, *it eerste komt jon E. to, &c.*

Ick tins dat Y æck oarz fen berie wirdden binne, om (allijck Y feyen, lest by my wezzende,) fen mijn FRIESCHE PSALMEN by jon HÆGELIET SALOMONS to fuwgjen. (ick kin 't jon E. æck naet riede, meytse falm herte nuttlijx.)

Mar so Y 't, evenwol, incklijcke bejearje, ick sit oer-boadigh stean, om uwt mijn PSALMEN, dy 'k jiette hab (buwtte dy 'k jon E. nu, az in besletten wirck, oerstjoerd hab) uwt to schiftjen, dy 'er nolckst to befuwne wirdde. So moast Y-my to witten dwaen hoe folle rijggels dat jon E. tocht to bejearjen, hoe folle dat Y ijnne tjockte fen it wircks fetsoene breck hiene, om my dear ney to regelearjen. Dogh, jiette reys, ried ick Y 't falm, mey eyn fers-wirck (dear Y lockig 'er noagh ijn binne) to folljen. Groetje dy ljeaf-habbers fenne *fers-in rijmme-kunste*, waems tjienner ick oer-boadigh bin, in ijsfonderheyte gol uwt', ijn folle miette, bliuwe schil jon sijuegh-firddige.

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dizze *santiende*
fen 't Jiers soar-moanne.

MDCCCLV.

V.

Greate Stalcke!

Ney ljeaftijcke in hert-gruwnlijcke groetenisfe feyn ick jon E. dit boeck weer 't huwz, in betaens jo dear for. Ick schoe jo æck in Latijnse carmen seynd hadde, dat DAVENTREUS my behânge hadde soe (fen de heer MACDUEL macke) den also ick koam, om dat selle to helljen, da hie d' Autoare 't weer helle om jiette reys oer to gleddjen, in onder-twisfche iz'er ney Grinzer-lân recke, om dat tijzel-holliche Lân-scheel to holpen besjuechtjen. Æf it nu jiette komme sil, æf by-æfter blieuwe wit ick naet. Ferre wol in tinckje oon jon frjuene in tjienner

G. Japicx.

Foar-jier-moanne de yen-in
tweyntighe dey. CIO IOCLV.

VI.

GREATE STALCKE!

'k **H**ab jon See-fearts-lof boeck wol ontfinzen. 'k sil't to Peafche, mey mijn Doayter (so sizze de *Hijnlippers*) weerom feyne. 'k Stjoer jo de *Tuttel-pleate* weer t'huwz in hab im D. DAVENTREUS belôytsfe litten, dy feyt nin kinnisfe fen 't boecks matearje æf ijn-hâd to hebben, fortrouwet dat Y 't alles wol oerwæge hadde ney æfcke fenne boeck-ftoayinge. Ick wit æck oarz naet to fizen, om dat ick 't naet lezen hab. Dat *Macduelsche carmen* eeren oon-rierd, iz in schreawwn fersfe fen sijn Edelh. op de *Latijnfche* fersfen spjille, dy fen jon E. eeren, trog my, oon D. DAVENTREUS behânge binne. Ick tins Y fille 't jiette wol reys sjean. Iek taens jo for dy swiete hoope dy Y my jaene fen wijd-loftiger berjuecht-schriewinge op mijn, jon ægen on-wirddige, FRIESCHE rijmlerije. Iek forwachtje it al lang-

lang-halsjende; ondertwisfche ljuentje ick jon E. mijn importuwne in al to faecke fchriewinge ijne jamcke fâde to flaen. Wier to my fortrealijende, winschje 'k jo fuwne in wolfearrende to bliuwen in hette ljeafs ijne fchirtte. *Boalfert* dizze oarde fenne Gerz-moanne. CIO IOC EV.

Jon

G. Japicx.

VII.

GREATE STALCKE, ljeaffte frjuene, formeys fen myn jeld, it iz my naet om to lyen, dat Y to fjoer in to fward forfolge, in dat 'er hogge op jon E. lifen wirdde loe om wan-lieuweringhe fen FRIESCHE *Sjong-fersfen*; dear-om al hab ick dy minlie nommelijckheyte in nolckheyte om gjoerægjende swietertjes in æf-rjuechte puwck-famkes to tjiengen, ja al izt, dat my 't fchriuwen, trog tjuesterheyte fen wetter-ægjen al rju misfâlt, ick bin in bliuw jon tjienner. Lit my, trog mijn bern, wittenisfe tokomme het flag fen fersfen jon E. bejearret. Gaeltlijcke æf wrâdlijcke, in het tijd my berre mey, eer Y ney *Laeyen* dy boeckeu oon de Heer ANT. CLEMENT feynje, fo fchil ick dwaen het iju my iz. Hoopjende dat ick, fen dy wirdighfte Jieffers Friis'le fers-wirck, trog jon gunfte, hette weer bekomme mey. Ick langhje ney dy rijnlerye, paetkerye, in ljeaverye (trog jon Ljeafd-gaeltigheyte ftâl-formearre) also wol az dy ljordige djier iju *See-lân* dwaen mogge; in winckje dat Y 'er mey ford-ferre, op datse iju 't ljeacht komme. Forhoopje dat it nu æek fijkerlijck fleande ford-gongh hadde moacht, nu loeke twing-fwiete muwllen, 'er om follefeearjende, jon edele pinne op 't fchienst forgultje. Dit moaft ick jon E. to flecht, mey Monsieur GEALEMA, to-komme litte, (mey de *opklieuwe fenne Medicis*, dy 'k al trog-lezzen hab.) Nim it iju tanck fen my, alle heel jon.

G. JAPICX.

Gerzmoanne de fântiende
dey, 't Jier CIO IOCLV.

Dy

VIII.

GREATE STALCKE!

Dy goe ijn-borste in friuenlijcke njue dear jon E. my mey oon-
gloercket, kin ick sjean in taestje uwte leste, in neyft-leste,
schrieuwinghe fen jon E. ontfinzen. De ijmige frjuene-njue det 't
dat jon E. mijn rijmliere so fier boppefortjenste wirddearret. In al
bin ick so fier naet buwte gaey, dat ick 't my wirddigje, (dy my
so naetigh kin, dat ir naet kinstigs ijn my iz) om fen socken
hæg-fleanden gaest, az ick ijn jon E. blinckjen sjog, for-oon-ge-
namme to wirdden, so iz 't, dat ick my des to hæglijcker seyn-
gje, dat ick socken frjuene bekomd habb': it formeyts fen mijn
jeld, de wille fen mijn hert, de wollust fen mijn sinnen, (so wol
de vijf uwterlijcke az de twa ijmnerlijcke) wier for ick God tanck-
je, in bin in bliuw jon tjienner, jon frjuene, jon Stalcke in
(mey yen wird) jon

G Y S B E R T.

Letfel ijn onthåd die my forjitten dat selle dat my de pin
ijne hån joe om to schrieuwen. Ick ltjoer den dizze mey-
geande fersfen, for dy *Seeuwfche* Jieffer, uwt mijn åde rijm-
me, hier in dear, by-yen helle; hette nijz woe mijn forklom-
me binne-holle naet uwt lieuwerje. Izze 'er mey tjienuue, dear
'z meer behådden. Groetjese fen my, dy langet om her rijm-
me-fersfen to benoazjen. Wol-licht kom ick to Pingster reys
to *Ljeauwerd*, om jon E. to sjean, in mey elck-oarme to pe-
tearjen. Onder-twisfche d' Alderhægte befelne. *Boalfert* de
sånde feune Maey- æf blomme-moanne, CIO IOCLV.

*Jiette reys, jon tjienner, jon frjuene,
jon Stalcke,*

G Y S B E R T J A P I C K.

Mijn

IX.

MIJN GREATE STALCKE!

Ick wit naet liet gaest dat my drieuwt (ommers wit ick dat it dy gaest fengoe-njue in fest-buwne maetschippye iz, dy de rijmme-kinste sijtere liet mey bijnjearn fen on-ont-wraegfeljende knoat-tinghe) dat ick naet restje kin for jon bejearte to foldwaen. Ick feyn den dit jin-wirddig rymke, alhowol me fen dy matearje, dear jon *Musa* op wircket, naet az mey dy greatste schanne (allijck dy froasken jin *Latoana*) queackje kin. It moast lijk-wol uwthert in holle in ijnne pin, so ringen az ick jon E. fersfen song, æf iek hie befauwe; in ford ney *Ljeauwerd*, om genaede to ljuentjen fen mijn lest-schreawne importuwnheyte, dy my de ængste fen jon Stam-boeck oon-jogge, in ick wist jon onfschild-redne sa klear naet az jon E. duchtget. Dy groete fen Maester HINDRICK RINTJES iz my oongenamme. Jon E. beljeafje sijn E. to forsijk'rearjen dat ick sijn tjienner bin. Hier mey, mijn greate Stalcke ijn Goads-njoede befeljende, bin in blieuw ick ijvig

Jon

G. JAPICX.

De Sânde fenne Risp-
moanne, CIO IOCLV.

X.

GREATE STALCKE!

Fen uwz *Rectoare* jister for-stoen habbende dat jon E. forlette fenne liende boecken hie, hab my daetlijck forfirdge gear to packjen, in az to flechte oer to feynen alle het by my iz, in hadde dearomme æck, ijn haeste, ijn jon Stam-boeck schreawwn. Nim it for ljeaf; it iz. *sjuecht in rjuecht az dy fen Boalsert*. Hier by geane æck dy onthiettene PSALMEN IN LOF-SANGEN,
G. dy.

dy 'k uwt-fchreawwn, uwt-rijmme, uwt-wircke, in op-fmolcke hab, fo 'k best koe. Jon E. mey ordelje æf fe 't ljeacht fortjienje, in komme Y mey mijn ordel oer-yen, fo fmoarjefe ijne tjueftre, in bewearje mijn namme for it hickeljen, eydgjen, kraebben, guwchjen in gijz-gobben fen *Momus*. Dogge ick jouw-fe alle heel oer ijn jon E. hânnen. Dogge my nammers de eere, *frjuenschip, ljeafde, formeys in wille* oon, om alto-met reys to fchriewwen, dear ick alle tijd ney guwje, in guwjende ondertwiffche bliew

Jon

G. JAPICK.

De fiertiende fenne Haey-
æf hea-moanne CIOICLV.

XI.

MIJN GREATE STALCKE!

Ick hie wol winsche jon Broar in frjuene tjiensf to kin-nen dwaen, mar also ick nin gemienschap nog om-gong by Lân-predicânten hadde, hadde ick bij uwz eyn Sted-learaer jearm sæck oon-prijzge, dat jon E. fo ljeaf nim-me moat. To flechte hab ick dit ijn-flettne oon Monsjeur BOGAERDE kraebbele. Beljeaf it jon E. om my by sijn E. to forontfchildigjen, fo schil T my hæglyck for-plichtje. Ferre-wol. Boalfert, de eerste fenne Wijn-moanne, CIOICLV.

Jon

G. JAPICK

To

XII.

MIJN GREATE STALCKE!

To dizze fluwne to hadde ick, mey on-gedild, wachte ney andert; mar nu begint 'et my ijn to bijnnen, forjende dat jon E. 't goed naet krigge moacht hadde, dat ick oer yèn romme tijd al oon jon E. feynd hab. Ick bin hæglijck bekommere, naet so jamck om de fodderye fen mijn FRIESCHE *Rijmtery*e, az om jon E. Stamboeck, dat mey d'oare bledden ney jons troaye. Ick ljuentje jon E. het ick bidde mey, litte naet yen dey forlern gean om my uwttæ ænglte to wraegfeljen, æf it alles wol ontfinzen iz. Wier to my forlittende blicuw in bin ick

Jon

G. JAPICX.

Uwz DAVENTREUS iz nu æck al weer to hônecke, æft jon E. oon sijn E. æck hette to schrieuwen hic. Boalfert dizze trodde ijnne Oaft-moanne, 't jier CIO IOC LV.

XIII.

MIJN GREATE STALCKE!

Hocker-deys hab ick de eere, in 't formeys hân dat *Monsieur Logaerd* my, ijn mijn stoppe littende, fawn, dy him oon my ijpenbierre mey 't oer-handigjen fen yen lez-wirddig *Ljuentjedichte*, op d'illinde fenne *Vauldoaysen* mæcke; in nin tijd habbende, om syn reyse ney *Ljeauwerd* to forfirddigjen, schaet fen my az to flechte, littende my hoopje op sijn weerom-trog-tochte. Mar dy iz so on-lockig for my welt, dat ick op in Tongersdey ijnne predicasje wier, az sijn E. by mijn Ljeaffte koam, in oon her naet oarz beletge az my fen sijn in jon E. to groetjen. Ick hie foar om in ruwne sijnenschip mey sijn E. oprjuechtge to habben, oermits my dy Tzierle (ney uwtbijdinge fen sijn hoasck wezzen) jamck oon-stoe. Nu moeyt my dat uwnck. Het rie? jon E. geljeafje my reys to onderrjuechtjen ho mijn schrieuwinge sijn E. sijne lil, æf ick it wæge in klamppe mey mijn *Boalferder Sjuecht in rjuecht-pinne* oon 't boerd fen sijn *Amsterdam-sche* beschiedenheyte; want buwttæ dat moat ick oarz sijn schuld'ner slearre.

G 2

It

It to-fal dat mijn Swægers Soantje fen uwzers ney huwz teag, priemke mijn gemoed om (mey frjuenlijke wol-winfcke) doz to briefkjen oon jon E. waems ick alle-heel 'bin, in bliuwe fil, so lang az ick bin

G. J A P I C X.

Hearst-moanne, de fiertien-
de dey, 't jier CIO IOCLV.

XIV.

MIJN GREATE STALCKE!

Ick hie in hird-neckig, fljuwg in daem-steeg fornimmen om oon jon E. naet to schrieuwen, fore ick jon belauwe schrieuwinge ontfinzen hie. Dit stoe az in pealle. Mar dizze gelegentheyte for-fallende mey *Monsieur* G E A L E M A, begoe ick eerst to wringelen, in ijn 't kirtte wier mijn *Stant-friezige* besluyt om fiere for-stoauwne. Ick kom jon E. den jiette weerom mey schrieuwinge sexcearjen, al wirddene Y jiette yen reys so boaz. Witte mijn hægwirddigste Frjuene, dat ick, mey mijn huwz-gefinne, trog Goads genaede teamlijke suwn bin, in dat ick dy afdruwekselen fen mijn frjuene R I N T J U S wol ontfinzen hab. Ick tanckje sijn E. in winsckje om neij'er kinnisse mey him, dy ontwijvelijke oon-waegfje fil, az ick jon E. in sijn E. onthiettene letteren wol-komme paetgje mey. Tinsfje frjeunen, dy gauw betellet jouwt duwbeld, in oermits dat naet schijdt, frjeunen komme alljckewol az de quea penningh, dy eyndlinge kommende jiette wolkomme iz. Jon E. geljeafje my dy leste sexterne fen mijn FRIESCHE PSALMEN mey to seynen, so fil ick er jiette twa by-schrieuwe, om mijn onthiet'ne toll' fen L fol to lieuwcrjen, Uwt.

Jon altijd ijn frjuenschip oon-waegfjende hiet-genegene tjien-
ner

G. J A P I C X.

Boalfert de *sântiende ijnne*
Hearst-moanne, CIO IOCLV.

GRE-

XV.

GREATE STALCKE!

Woldwaen, eyn herts-drieuw, in onforfalsche faderlanz
 njue, moatte jon Ed. ford-oon on-ophâdelijck prienkje om dock
 goune wirck (buwite schôftjen in flossjen) t' eyn to boddjen:
 oermits jon oerfleande Fenix præal-pin meritêarret ninter
 stuwne log to lizzen.

Ey! Gy! Dy goune oergoune pinne!

Hy moat schrieuwe,

So lang T tomme reppje kinne.

Hy schil blieuwe,

So lang 'er minschen libb'ne binne.

Sijn bedrieuwe

Ontriert bly gaest, in hert, in sinne

Fen alleheel jon Ed.

G. J A P I C X.

XVI.

MIJN GREATE STALCKE!

Ick hab jon E. frjuenlijcke, mey-wirddighe treast-brieue mey
 om-rierende herts-njue wol ontfinzen. Ick bin naet nolcke noag
 om wirdden to sijnnen om jon E. yeniger-miette to betanckjen
 for dy gruwne in bûwnige treast-boeck-foaye. Ick tanckje jon
 E. tuwzen-fâde. Oarz wit ick naet to uwttjen.

Ick seyn jon E. dy forfollinge fen mijn sijtigh FRIESCHE
 PSALMEN, in dear mey wirt mijn Sjongster stil, in jouwt it op
 kampjen.

Ontfangje jiette, ijn tanck, de kladderije fen dizze sersfeleaze

G 3

Hân-

Hânlinge fen libben in fen stearren, dy ick, om my neyer oon jon E. to sijtter-knoattjen, *for-friesche* hab oarz naerne om az dat it fen jon E. by goe lomme, in uwt-leyne uwre, reys gunstig lezzen wirdde mey, in dear mey sil ick solnnwge wezze. Schjdt my den jiette. boppe mijn fortjienste, dy eere, dy wille, dy njue, in dat formeyts, dat ick nu in den reys schrieuwinge fen jon E. bekomme kin, ick Ichil dy ljeave boeck-stoay paetgje mey herts-muwlle-trieuw, in wezze in blicuwe, so lang az ick ijn wezzen blicuw

Jon

G. J A P I C X.

Boalsfert, dizze fierde
Selle clo IDC LVI.

XVII.

Mijn greate Stalcke!

Bly bin ick dat ick jon ljeave lettren jiette reys sjean mey, blyer dat ick ion kint-fersfen beloaytse mey, in alder-blyst, dat Y schild bekinnende betternise belauwje. In om dat Y 't taeltje in siele kinne, so hertse my OEDSONIUS ferske æck reys sjongen, so 't uwt de pin streammet, 't wijlle ick dit schrieuw.

Waegs' Forstne Famcke-bern to Goad'e en âders glôarje!

Uwz lân grienj' nu dizz' puwck-blomm' Friez'ne' eerkrantz'e
ijnblomm't.

Lang libbj'! Lôayts ring jon brôar'! Oerkijtse' all' frouw'ne'
hifstôarje,

All'e hoop' fen frjuen'! Bring t' wrâd jearm', dy all' wrâd lof-
tromm't!

Eerste, foarste in bopperste frjuene, nim dit so for ljeaf, in witte dat GEALEMA jon Stam-boeck oon my wol onthietten, naet behânge het, hy moat it mey nimd hadde.

Dwaene my dy frjuenschip in fornimme reys by RINTJUS, æst'er de fersfen fen mijn oerlijne GEESTDORP wol ontfinzen het, dy ick him seynd hab, in dat hy my dat schrieuwt, sonder langer toafjen. ick bin'er jamck om bekonre. Groetje sijn E. in BRUNSVELT, in wezze frjuenlijck mey al jon E. ljeaf-tâlde groetge fen jon eyn.

G. J A P I C X.

Boalsfert de njuigentjende fenne
Blomme-moanne, clo IDC LVI.

Greate

XVIII.

*Greate, alle ftuwne jiette greater, ja, alder-greatfte
Stalcke!*

Ho iz 't muwlck? Ho kin 't komme? 'k Freje jiette reys, ho mey 't muwlck wezze, dat jon E. fo hoafck belauwgjende, fo loam uwt-wircket my to fchrieuwen? My, earnje ick, dy dear ijn, ninter ftuwne, flomjende nog fomjende ('t mey wezze dat ick *t'oonfjiettende* * in al to fortrietlijck) bin! Ick hab fen uwz oprjuechte frjuene J. BOGAERD forftien, dat jon F. my al oer in romme tijd fchreawn hadde fchoene, in mijn Rijmlerije (dy 'k RINTJUS feynd hie) weerom ftjoere foene: mar 't.locket naet. Ick wittet wol dat mijn onkinst', on-æble on-witten-heyten in on-fortjienften jon E. fchrieuwen, ijn 't alderklienfte, naet meritearje: mar lit it learre mijn oprjuechte, ruwne in inckele, âde FRIEZONE frjuenschips golhertigheyt proackrearje. Schrieuwe den, greate Stalcke, meytfe in lijtfe uwre uwt om to fchrieuwen oon jon Edelheys alderhertgruwnigfte frjuene dy ijnne wijde wrâd iz: fo fchil jôn E. tanck behellje by dy great bewittensfchipte DAVENTREUS, by uwz *Rector* HAJONIDÈS, by myn Alder-ljeaffte, in by jon (ick kint 't naet oarz uwtte)

Eyn

G. J A P I C X.

*Boalfert dizze fegs-in-tweyntigfte
Jenne Haey-moanne CIOIODLVI.*

GRE-

* I. e. *importuyn.*

XIX.

GREATE STALCKE!

De gelegentheid fen oon mijn Yem to schrieuwen det my dizze mey stjoeren; ick hab jon E. mislieuwe oon d' Heer MACDUELE ney *Nylán*, (dear hy wennet) seynd. Ick seyn jon E. dit tytelbled mey in ferssje dear uwt macke. Het koe ick oarz, dy naet az de tytel wit, az de tytel rijmmelje: de Joncker mey 't bruwckje to dy tienst dy 't sijn E. wirddig achtjet, al wier 't om oon Uolkaen to offerjen. Groetgje mijn Nist de HEER mey her ljeaf-tâlle. Op dy edele ferssjes fen 't *to-hoarze-rijden* moat ick reyze by better lomme op tinsje, de holle liet my jin-wirddig alle-heel naet ney rijmjen. Tanck hab for maester H. formeyts-mijlde rymlyere. DAVENTREUS bliuwt. Dit awttebrân fen jon E.

G. JAPICKX.

Boalfert dizze *tâlfde fenne Winter-moanne*, CIOCLVI.

XX.

GREATE STALCKE!

Om jon E. ninter stuwne to wegerjen (schien dat it min keap-penschip fen mijn jeld in jierren iz) het Y bejearje so it hier by giet, fen 't *Hijnzer-hoffenjen*, so goe so qua az 't wirdde woe, for jon E. in for Jieffer JONGSTAL to gearre rijmmele. Kint jiemme yenige fornoeyinge jaen, dat sil fry folle meer wezze az ick fortjenje, in schil my greatelijcks forbijne om to bliuwen, alljick ick my besijn to wezzen, in jon E. in her Edelheys alder-gol-hertigste

Tjienner

GYSBERT JAPICKX.

Boalfert dizze *njoegentjende fenne Winter-moanne*, CIOCLVI.

Ick:

XXI.

Ick hab mey greate forwond'ringe jon Es. FIOOLE in ROOZE trog-noaze, in dat'er so solle fen petzarre wirdde koe hab ick mey njue oonmiercke. Ick wanschje dat 'et ljeaflijk wirckje socken tordgong hadde mogge, dat it ringen de ljeafhabbers ijnne hânnen ljordigje moacht. Ick stjoer it so gauw weer-om az muwlck iz, op dat sijn maester naet oon 't loayckjen recket in 't wirck aernze ijnne herne fen forjittenhente. Ick for-wachije mey ondilde de MAEY-BLOMME, my belauwe. blicuw ondertwiffche, allijck ick altijd blicuwe sil. Jon Ed. Herts-frjuene.

In Tjienner

G. J A P I C X.

Boalfert de xxv fenne Simmermoanne, CIO IOC LVIII.

St. GEALEMA befelt my jon E. fen sijnt wæge to groetgjen, oermits sijn E. 't schriuwen mis-fallet: 't schoe him oongenamme wezze jon besijk-letteren to sjean. It Tractaetjen fen *Libben in Stearren* sil ick by gelegene stuwne weerom sjoere. Seyne my. mey de MAEY-BLOMME, mijn FRIESCHE PSALMEN, mey de onderrjuechtinge fen mijn FRIESCHE SPELLINGE. Ick silse reys oersjen, in den weer to jon E. reysgje litte, az to herre eyn wettelijcke besitter. Jiette reys ferre-wol.

XXII.

GREATE STALCKE!

Alhowol mijn FRIESCHE tonge, allijck mijn ljea, trogge jieren laem in forklomme wirt, so kin ick naet litte om jon Ed. ijn dy tealle hæglyk to taensjen fordat Boaschferffe fen jon eyn kinst-jiesser: az æck for de goune *Kredinsse* fen de *Rezoare* GUTBERLETH, in de oongenamme rijmme fen SWEERDS; SWEERDS, siz ick, dear ferffen ick jearn lez.

H

Hôasche

Hôafcke Frjuene, dat Y so frjuenlijck njuencke my blieuwe, in my naet forjitte, dat formacket my so hert-reytsjende, dat ick 't naet uwt-druwckje kin. Dogge nu naet by my seynd-wirdigs wezzende to jon Ed. formeyts. schil 't jon Ed. gewirddigje my to forjaen, dat ick oarz naet hab nog wit az in tanckber hert to teanjen, iz 't dat jon Ed. dear oon noâget, so moât jo de hijmmel feyngje, in ick bin, in blieuw felt sijttere ijn jon Ed. tienst in frjuenschip to folhirdjen to liearrens to.

GYSBERT JAPICX.

Boalfert *de foarste fen-*
ne Winter-moanne-
C10 I0C LX.

XXIII.

GREATE STALCKE!

Naet jinsteande ick sijckerlijck wit, dat jon E. dizze mygeande Carmina on-ljeaflijck ijnne earen kernje, hab ick my forstoutge omse lijckwol to seynen, om dat ick oarz nin matearje hie om schrieuwen. Schrieuwe moast ick om jon E. to moanjen om de goune MAET-BLOMME, forschaete Maey tijden fen my fortôave: het 'er him salm, misschien, mey Ajax cyn swird formoardde? Lit him uwt sijn herts bloed (nu ijnne Maerte) weer op-luwckje, dat ick 'er mijn formeyts oon sjean mey, wier to my forlittende, God befelne. Greate stalcke, ick bin en blieuw jon Eerwirddige Eaelheys oerboddigste

Tjienner

GYSBERT JAPICX.

Boalfert dizze njueggende
Maerte-dey C10 I0C LXI.

GREATE

XXIV.

GREATE STALCKE!

'k **H**ab mey droafheyte forstien, dat jon E. fenne Gôarre uwt-rijden wirt, dat my hertlijck let: winschje fen herten jon Ed. de betterschip in Goads seyne. Also dy stuwne neackjet dat mijn Soon fen *Ljeauwerd* fortjean, in t'huwzkomme sil, hab ick him befeln frjuenlijck æfschie fen jon E. to nimmén. In iz 't jon E. gelegen in raer planttje twa, trye for mijn blomme-tuwn los to meytfen, 't schil my hæglyk forbijnne. Om dat ick so lange oon jon E. naet schreawwn hab, koe 'k naet leeg forschijne, dearom giet dizze XCVIII PSALME mey, dy ick lesten, (az wy 't *Nacht-mielle* hoalden, in de Predicant 'er in fers, twa, uwt forkleare) rijmme hab. Jon E. kin im by d'oare lizze. Oarz nu naet. GOD beginstgje jon E. mey alderleye tijdlijck in ijjvig wolfearte. Ick blieuw alle-heel in onforwriggeljende jon Ed.

G. JAPICX.

Boalfert de XXVII fenne Wijn-
moanne CIO IOC LXI.

XXV.

GREATE STALCKE!

Onmwlck iz it my brea fore frjuenen to bedobbjen, ijsuwnerheyte az it so swiet smecket az my dit ijswiet rijmme-brea muwlckjet. Oonfirddigje den dizze Doctertijcke Brægemans in Breeds ferffen, dy ommers soo swiet az sijne kuwcke smeytse, in betinssje dogge by aldereerste muwglijckheyte mey 't yen æf 't oar fen jon E. eyn Rymme-wircken MY, dy bin in bleeuwe schil alle-heel in onforfalsche,

Jon E. Tjienner

G. JAPICX.

H 2

GREATE

XXVI.

GREATE STALCKE!

Dizze SUWNERLINGE FORHANLINGE, &c. stjoer ick jon E., az sijn rjuechte êgener, weer to huwz; wier fen mijn Soon de bôade iz, dy bejcarret uwt mijn namme, dat jon E. beljêavet him mey hette pawck- *Engelier-leaten* to forsjen, also Y se my belauwe hadde, wier fen hy yen great ljeafhaber mient to wezzen. Doz dwaende schil my frjuenschip schien. In iz 't jon E. beljeaven, lit dy FRIESCHE PSALMEN æck reys to my komme, op dat ickse jiette reys oernôazje mey, den sil ickse jon E. weer tokomme litte; wier to my forlittende, GOADE befeln. Bôalsert dizze âlfde fenne Hearst-môanne.

Jon E. Tjienner

G. JAPICK.

Op de forschacte

MINNE-RYMLERYE

fen

SIMON ABBES GABBEMA.

Dy quick' mijlâ' lib-oon-teeljend' Minn',
 Dy thauwer-wispp' fen hert in sin;
 Dy Minn', dy wezz'net all' wrâds uwre;
 Dy druwgh in loft, dy hiet in wiet,
 Mey silligheys sey-fwiet' oer-jiet;
 Dy minn', behâd-stijpp' dear natuwre;

(Wier

(Wier buwtte wrád ontwrád ring' wier)
Glans-gloarret ijn dit wircks pampier
Az, ijn 'r elbast, gledes' ebb'ne doppe.
Az pearle ijn 't goald az djoer-wirdⁿ stient'
Ijn Keninginn'-breedklaed, puwck-schient'
Az juwn-stierr', az sinn'-striel fen boppe.
Wa schoe naet Rymers tanck lof roppe.

E Y N.

Op de swiet-muwlckjende

P A E T - R Y M M E

fen

SIMON ABBES GABBEMA.

IJn swiete paetkerie,
Dy muwlcke oon muwlcke æ flye,
Dat thauwer-ljeaflijk muwlckjen,
Benjuencke 't bortlijk' tuwlckjen,
Dat paey-wiets Nectar snobbjen,
Dat tuwtelkjen, dat sobbjen,
Dat langjen, ljuentjen, luwckjen,
Dat knuwck-forschjen, dat guwehjen
Fen ljeaf ney ljeaf, 't hert-sjieden,
Dat minn'-fjoer jeldjen, 't brieden
Fen GABB' MA, ijn ljeafd forfore
Op pea-sjeack' LEONORE;
Dear s' lippe oon lip klim hingje,
In sielckje ijn sielckje om-mingje,

H 3

Ja

Já smoltje ijn yen, trogg' ljeaftme
 (O! fânreys fill'ge tjeaftme!
 O! droav'-blier' ljeafd'-twangs-trienen!)
 Gaest, ijn-borft, flaefch in bienen;
 Ljeafds huynigh-swietst' bedreauwne
 Wirt hier, ijn Rymm' beschreauwne.
 Komm' diepje hier Minn'-sæ swiet wiet;
 Wa blier ijn ljeafds fortriet fiet.
 To, famne troayers domme
 Njuer lijleboutkjers komme.
 To, lordigh-swiete famckes
 Gjoer-ægjend' Minn'-mâmm' lamckes,
 Tanck-friffelgje, omme' holle-hyeren,
 Dizz' DICHTER grien' lauwrieren.

SLIUECHT in RIUECHT.

Joe-deys leyt de wrâd omkeere
In klear duwbbel-hertigheyt.
 Fou uwz Lân weer ljeave **HEERE**
d' Ade ruwne yensâdigheyt.

G. J A P I C X.

HISTOAR-

H I S T O A R J E

Fen

DORILIS in CLEONICE.

*Uwt it Fransche fortolcke æf
forfriesche.**Cleonice.*

Y binne it naet allinne (wirddige *Endimion*) dy it lock jia hân het; 't iz in fen-fore-laeytsende-after-grijmme, dy her wetten ijn-printet oer al dear de sinne sijn striellen sjiel. 't Iz wier ick hab to joed to jiette nea her wispelturige wifhol-
ligheyten, preauwne; mar it pittear dat ick jo nu jiette for-
hellje sil, sil noagsum iipenbierje, dat dy jinge dy herre, ijn
it lif-leffjen fen dy waer-hônige twierretop, naet forhægmoed-
digje, ijn wierheyt lockig binne.

It sil Jo den beljeafje to witten, dat it selle nea-lot, dat
Jo nu lijts forlijne, oppe ig fen *Carie*, sinzen nimmer die,
dat woe, om de kreft fenne grijmmerye, dear mey it trog-
geans de minsche hoff'net, oonwirck to jaen, dat yen jong Heer
fen *Micenen*, 't Lân trog-tjeande, in de oon-ljeanlijkke
pleatsen fenne Grajen besijkjende, eynlinge ijn 't Eylân *Samos*
oon-kaem, dear hy my naet so ringen fornôm n hie, af hy
wirdde fen in ontwinglijke bejearte om my sijn ljeafde to
uwterjen onjouwlijk oon-pricke. Dizze jonge Tzierl liet him
Dorilis neamje, in wier lodienig fen al mijn schiente onder-
rjuechtge, (on-wirddig om to in wirck-reauwe fore ljeafde to
tjienjen, in socke puwck-folmecke uwt nimmerheyten az hy
besiet, to sijtterjen) dat hy lijcke naernze oarz om to libbjen
in him to reppen, den allinne om my de twang-drieuwinge
fen

fen sijn on-teamelijcke njue to bijtjuwgien. Mijn Aders, dy him troggeans ijne Tjercke fen *Juno* sjoene, in dy so wol de uwt-nimmenheyt fen sijn bloed-frjuenen az de jeld fen sijn æt-komlie wiltene, formōnen in belettgene my om him wol to onthellen in weerljeafde to gunnen. Mar de pijlle fen de sleande *Kipedo*, dy minschen in Goden oerwealdigjet, ja waems oerheerschinge tjocht oer al het. 'er bern in teyne wirt, jiette naet field habbende, koe ick my naet bejaen to de ljeafde fen in freamd man-minsche, het fortjientie in wirddigheyten hy æck besiet: want (:allijck ick ijn my salme petcarre:) de frjuenschippen dy oppe onlanthefstigheyt mirsele binne, binne to on-doerheftig. Az ick dizze uwt-länner pleats ijn mijn hert jouw, sijn ljeafde-sjoere schil op yen dey oon in uwt-gean; hy fil meye eerste fore-wijn wey sijlle in my oone wâl litte, buwte hoop fen him æ weer to sjean, af falt it so dat hy my mey, ney sijn Lân, siert, muwlek fil hy, fenne yene æf oare sjocht ijn-nimd. my to heale-vey forlitt, in proppje in kroppje my mey on-sleerlijcke rouwe ten mijn geboarte-pleats forlitten to hebben om my in Lân-rinner, dy mislijck ijne wyde wrâd nin blicuw-pleats het, to onderdienigjen.

Altijd oon liet ick blijckje de jin-sin dy 'k to it minjen hie, in de jin-siânne dy ick ijn my sielde, azme my fen 't oerwealdjen der ljeafde to-kâtte: want ick wier jiette ijn dy tijd dat ick smeytsjende yen griene jeugd, prienwde de oongenamme ljeaflijckheyten dy yen yensâdige rellijckheyt ijn so sol-swiet-siellijcke jieren oonbringt. Ick laecke in tuwlcke meye leaze on-fallen fen *Kipedo*, mey ijnbiildiuge dat al het me fen Ljeafds thauwerye tolckjet inckel schaed in guwchil-schiin iz, wier mey troggeans de wrâdsche gick-jeyerye uwz gaesten sin-dwelmet. Mar ick hab sont (to mijn onstilligheyt) preauwne: dat de Ade rjuecht-sirddige siz-reden hând hadde him blijn to schilderjen: want hy buwcket buwte oonfjean, in de wuwnen dy 'er mecket binne so smert-sielende, dat de alderklienste krest oer-noag hadde, om uwz spoar-bjuesser to meytsjen, in oer to jaen ijn alle ijn-bijdelijcke pijnnen fenne heele wrâd.

Dorilis az ijne wanhoape fen mijn fornimmen æ to oerwealdjen, wit naet better az de dead to sijn holpe to roppen in to ljoentjen,
oer-

oermits him da ljeafde naet gunstig iz, in sijn lyen to eynjen mey it eynjen fen sijn libben: want hy hie rjuechte-ford, om my oonsprecke to moggen, al sijn oer-tinckingen wirck juwne, in jiette koe it kleyen fen dizze onsilige Ljeawer mijn hert, kâder az heylstienen, in hirdder az in slien-klippe, dy sijn stege sijnwgge rotsholle mids trogge onstjoerige wetter-wagen fenne onstommige see uwtsteekt, ijn 't mintte naet formorfje; dy eynlinge evenwol recke ijne gunst fen yen fen mijn tienst-æf-steat-Jieffers, in dear trog togong suwne, om my ijn schijn in klaed fen in frouw-minsche, ijn mijn keamer to sjean in to wird to kommen.

Ijn 't oonkommen miend ick dat it in greate mijn-frouw fen steat wier, allijck me my wijz-mecke hie, in forhânle mey her, ijn mijn binne-keamer, mijn ijnnerlijckste herts-beflettenheyten, ja salme de hiete herts-tochtme, dy *Dorilis* my to-droeg, in de werz-moedige jin-wolle dy 'k to him hie: mar dizze schijn-frouwminsche brocht in sjoerde my, buwtte siele, mey in æbelheyt oppe ljeafde, æf-mieljende dy trog-traeppige treken dy hy forsieret om uwz wollen to kettenjen, in forhelle my, ho dat trog dy lijstse sluwcker alle Goden betwingd wierne, de klim-kreft fen sijn wetten to betjienst-firddigjen, dwaende salm *Jupiter* fenne hijmmel dolfacen in sijn slinger-fjoerig-weer-ljeacht forlitten. om de dieuw-twange fen sijn herts-hiettene to folgjen. Dear fen dinne sjoerde hy sijn pittear oer alle godheyten seune natuwre. trog libbene bewijz-wirdden uwt-bijldende, dat it onmuwck wier de stielene kettenen fen dizze lijstse Albetwinger to ontsluwppjen, oermits hy dogge to leste yemiel oer uwz fryheyt heerlichjet. 't Welck hy beteanne trog it forbijld fen *Apollo*, dy oermietlijke foreald wier op de kuwfsche *Daphne*: fen *Mars* dy de Godinne *Venus* heminne: fen *Neptuwn* dy ijne midde sent see-wetter baernde om sijn *Amphitrite*: fen *Pluto* dy uwt de djiepte fen sijn wierre-werrige mingel-klompe trog kreftiger persse twingd wirdde to schieden, in de oerschiene *Proserpina*, yenige schatkeamer fenne wrâd, in oontjoglijckste *Nymfke* fen her tijdgenoaten, to schæckjen in sinzen wey to sieren: ijne somme, dat it onmuwck wier, yer æflet, it srijcknot fenne ljeafde to ontkommen, dy ho greater jin-stânne him dien wirt, ho schealijcker in ho sorg-sâdiger hy to ontsjean iz.

Dit pittear mey in oontjeande swietigheyt trog-huynige, brijk al mey'er tijd de lienhefuge kjeald dy mijn hert behijzele in az mey froast om-fnie-bokwircke, om my for de oonfâl fenne ljeafde sielijcker to fortjettel-boetjen. Dizze lijstse hert-sijjeter ontstijk in jelde allinckom sijn sjoer-flamme ijn mijn siel, in ick wier nae better op mijn schick, den az ick de schijdenisse fen *Danaë*, *Io*, æf yenige oare *Nymph* hearde forflean in forhellen, waems lock ick sommes winsche, in den weerom her on-gelock bekleggē.

Dorilis dy naet az ney stuwn- in see-gunste luwcke in gjoercke, om him oon my t'ijpenbierjen, in my sijn wolle op to offerjen, sjeande dat ick font sijn oonkommen al fry hette ontroere wier, begoe eyninge onbeditsen to gean, (de smert-flamme fen dy Twinghert, dy him wisp-jelde, naet langer kinnende bestoppje, sonder dy læge, trog it uwt-walmjen fen yenige wirdden, loft to jaen) in my ijn yen herne fen 't hoaf allinne habbende, begoe to kâtjen ijn dizze menere.

Kuwfche *Nymph*, ik twijvelje naet dat jo 't jinge op mijn hert perffet to uwtterjen greate formiettenheyt tinffe sil to wezzen, in dat de minste wirdden dy Y fen my forflean fille, meer az noag binne om my nwt jon jinwirddigheyt, dy my leare az mijn libben iz, to hompjes. Mar iz it in miz-diede jo to ljeafjen in to tjenjen, so mot Y de hijmmel, dy Jo mey socke oontjoglijck-solmecke schienheyten trog-huynighe het, in naet Jon earne minner, dy naet libbet az allinne trog 't ijn-amjen fen jon ljeafgloerjen, beschildigje.

Dy hier for Jo, ijn frouwne-klaed, stiet iz *Dorilis*, waems sil-schip Y, to hieroon to, mey leedwezzen hân hadde. O laefje! oermoye, so Y de brân fen mijn ljeafde wiltne, dy kreft noag hân het om my fen klean to forwigfeljen, mar naet fen stanthetigheyt om my jin jon forsmaedjen to hietfalligjen oon to jeldjen; iz 't muwlck drieuw dizze wreade naetachtinge fen mijn krestige herts-njue, dy my so folle trienen kostge het, uwt jon hert! 'k Wit wol dat it to heag iz for my to lizzen op jo forljeafd to wezzen, 't jinge dat de alderuwstteckenste allinne nauw to-stiet to dwaen: mar de natuwre, dy Jo so folkommene fordbrocht het, schik
mif-

miffchean yenige tochte fen mey-wirddigheyte, for my dy al-
linne for jo libbet, jon fiel ijn-printe hadde. To minne hab
ick dizze fortreakinge (het wreadheyt Y æck bruwckje) dat Y
my naet lette kinne, om my ijn dy uwtnimmene gaven dear Jo
de hijmmel mey befchint, to forwonderjen, in fo dizze oer-
tinckinge de hiettene fen myn illinde naet min jo meer miettige,
de dead hie rjuechte-ford mijn dagen eynge, fjeande de hird-
digheyt dear de oprjuechte njue fen mijn inckele herts-drieu-
winge mey betelle wirt.

Ick bleauw op dizze wirdden oermiettene beroere; in æf de
hijmmel op in ægenblijck fijn blixem-ftrielle op my fmyttene
hie, 'k ontheystere mey greate forwond'ringe oere ftoutheyt
fen dizze Joncker, sonder him yen wird andert to wollen jaen.
Hy oonfjuechtgemy onder diz, mey bea in ljoentjen, in tjuwg-
ge oerfloediger noag, trog fijn fuchtjen, ho krefstig dat it fjoer
wier dat him fo folle trienen diftelearjen die.

Sijn trienen, kiermen, kleyen nog bidden, hie lijckewol nin
klim op mijn ftantheftig fornimmen, ick weer-foec fijn bejearen
mey in op-bliezene littinckenheyt, him to-fnauwjende, fo hy
him naet ringen uwte wey packe, dat hy fiele fchoe de wol-
for-tjenne fmerte fen fijn onbetochte ftout-diede: in 'k hie
de muwle al ijpene om mijn Heyte to roppen, hie 'k him
naet uwtegean ljoene trogge æfterdoare fen 't hoaf, dy op dy
tijd ijpene foec.

Dear ney, fjeande dat hy naet op mijn fjuwgge ftantheftig-
heyt uwtrjuechtje, nog de hirdde kâde ftant-frieze (mijn fin)
buwte to-gong fen ljeafde, formorfje in forleftgie koe, be-
fleat hy him de dead ijne tuwt to wyen, oermits ick fijn
falm-oonbiedinge forachte: æf him ijne ijvigheyt fen alle fil-
fchip to ontjean, om dat ick him fen mijn jinwirddigheyt for-
fmijtene hie. Hy fchreaw my den yen brief fol ljeafd-uw-
druwckjende uw-bijldfelen fen dizze ijhâde:

*Schiene Nymph, neydien de Hijmmel wollen het, dat ick
uwte folneckenhejten fen jon oer-dægjende fchienenheyt de oon-
gongen fen mijn fordear tjean fil, in dat ick, dy de hiettene
fen mijn ljeafde-flamme offerje oon de foetten fen socken wrea-
de fchienenheyt az Y binne, fo fmaedheftige forjuldinge for mijn tji-
ften nutgje mot, 't iz tijd dat ick mij ijn doerheftige yensumheyt
ban-*

banje, om also mijn oerbleauwne dægen to eyngen: æf dat de fortwijv'linge de goe ijbijldinge, dy 'k fen jon gunst luwcke, æfmiet. Ick kin ijnne vierheyt naet litte mijn stoutheyt, (ick wol sizze oon jo to iypenbierje to doaren dat de nommelheijt in de ængste, for it ongelock dat mij schijld iz, forbea to sizzen) to bekleyen.

Mar y motte oerwægje dat de ljeafde blijn iz, in dat hy sijn miz-grippe naet werre wirt for hy se begiene het. So it in suwne iz, det me hin trog de kreft fen Jôn uwtinmentheyten oerwonne seyt to wezrene, dear iz nimmnen ijnne wråd, dy de straffe, dy Y my onrjuechtliik lyen dwaene, ontgean sil kinne, oermits de ljeafde salme, ijnne on-diede dear Y my mey beschildigje, forfallene iz. My fen jon by-werzen t'onthåden, schiene Cleonice, iz in besluwt dat my hirt fält, dear trog dat ick, fen dy ægenblijcke dat ick begoe jo naet meer to sjean, ick æck oonfette to sjearren. Mar to wijlle dat my æf-schiedende fen jon ægen, yenige kerffe-lijcachten fen mijn siel, ick jo yenige oongenammeheit dog, in dat Y yenige fornoeyinge uwt mijn onfelligheyten tjeane, my tinckt dat ick oermiettene oone hijmmel forbuwne bin for dizze gunst-njue, (az me in doerheftigh libben sol tuwzen deaden, az mijne iz, woldiede neamje mey.) Ferre wol den, wirdde Nijmphe, in forjouw my, om de kreft fen mijn droafheyt, dy my uwt-twingd het dit wird oon jo to schriewen: de stien-klippen in wijldernisfen, schille ford-oon it forblieuw fen mijn illindig libben weze, 'k sil naettomin de oongenamme betinckinge fen jon schienbeyten oonbidde, in muwck sil de hijmmel, earmhertiger az Y, jette yenmielle, trog mijn trien-stirtene berierd wirdde, in my in iypenheyt forlienje om jo mijn onscheynelijke ljeafds-trouwe beschiedelijker to betjuwgjen.

Dizze brief wirdde my behånge trog de Sifterlinge fen dy jinge, dy Dorilis ijn mijnkeamer komme littene hie, in dy, om dy diede, lijts to fore it Hoaf romje moaft. Mar ick fielde trog it lezzen fen dizze boecktoayinge nin forandringe: want mijn gemoed wirdde fo lijts fenne ljeafde stoarm-twierren recke, dat it my allijcke folle wier, het me my, oongeande dit dwaen, to forschijne helle.

'k Forachtte alle ijdele kley-wirdden in trog-traeppe feynferye, dear de Minners trog-geans herre herts-drieuwinge mey bestopje: al mijn wille, nocht in formeytse wier, my mey boage in pijlle to wåpenjen, in yen wijld djier forfolgjende mey mijn ljetreauwe to oerwjealdjen. Mar sont dat ick my trog de ljeafde hab

oerwinne litten, in him mijn onderdienigheyt op to offer-
jen betwingd bin, sont, siz ick, hab ick ijnne wierheyt field,
dat him ijn to bijdjen dat me de oonfâllen fen *Kipedo* oer-
winne schoe, in de fjeucht-flaarme, dy hy op uwz det, æf
to buwtsjen, in lit-tinckene formiettenheyt iz. Want uwz jin-
lânne tijget naernse to az to uwz greatte forbjeufteringe, in
jonwt oonliedinge, om mey greater oerflirtinge de gruwne fen
uwz ondergong to lizzen.

Allinckom begoe mijn bloed to forwarmjen, in mijn herts-
drieuwende oonfjuechtinge mijn belluwt oerwjealdige habbende,
die my eyninge onder de wetten der ljeafde buwgjen, in be-
tjuwgjen dat minfche kreften to nactig binne om uwz jin de
on-ontwraegfiljinde drieuwinge fen dy Twing-hert, dy fijn rol-
le ijnne hijmmel in oppe yerde fpijllet, to kantjen.

'k Wier lange tijd onreflig-fjuechtende ijn mijn moed, om
dizze fjochte to oer-kreftigjen, mijn goune frydomme it jock
fen dizze Tyraen naet wollende oerjaen: in forfolgjende, ho-
wol de luftpricke ijn mijn fiel ergerlijcke flamme oon-wifppe,
ick domppe in fmoarre de maeltendeel fen mijn ijnfallên, fo
ringen az-fe berne wierne, in trachtte ijn 't ringenfte naet
blijckje to littene, dat ick fenne ljeafde recke wier, uwt oor-
faeke dat ick jiette lijts to fore fo greate forfijckeringe fen
mijn moeds flantheftigheyt juwne hie. Mar sont ick jo ijn
Junos Timpel fæg, field ick socken omrieringe tommeljen ijn
mijn binne-borft, dy my 't mom-ænlichte æf-tæg, in loft
for mijn njue-drieuwingen joeg, dy ick to dear oon to fo
near in ftruyts betwingd hie: mar boppa al, beloaytfende dat
de hijmmel jon fæck oonnoam, in 't fornimmen fen jon dea-
fijnmen brittene hie, belleat ick (het it æck kostje moacht)
mijn winsche to fornoeyene, in jo uwt jon illinde to forloffjen,
my ijnbijdende dat Jo uwt de finzeniffe to lieden, wier my
t'ontleffigjen fen de ketting-keaten, daer Jon schienheyten
my fo near ijn bellettene hoaldene: wier ijn me, fo wol
mijn trouwe ljeafde, az mijn greatmoedig beftaan æfmiette
kin.

'k Hab æck ijnne wierheyt trog dizze ontmiettinge (anderde *En-
dimion*) greate oertjuwginge om de ljeafde to feyngjen, fen my uwtte
knerffeljende dead-tofchen uwt-litsen, in Jo ijnne gaelt amme to
habben fo greatmoedige onderlizzinge, ijn dy tijd az de heele wrâd

jin my lijeke to ærbeidjen, to myn fordear: want ijn het greater nea-prange koe'k wezze, az my to sjean ijn dy pleatse dear ick to siedsel juwne wirdde lchoe oone sjoer-flamine? in dat jiette mids ijn socken folck, dat mijn forlern-gean naernse om winschene, az alliane om 't beforderjen fen herre eyn-salme wol-feart! jn naet to min (schiene *Cleonice*) ik bin for dizze onforhoope wol-diede allinne schuldig oon jon meywirddigheyt, in naet oon 't *lock*, dat my, az 't ijn her formoggen bestoene hie, al ijnne deads grijkloeren oerliuwere hie, so Y trog in hijmmelsche meylentheynt my her wijdgappjende gijz-tuwt naet ontlitsen hiene. Y mogge æck feltliik ljeauwje, dat de forjittenheyt nea de huwgenisse fen dizze woldiede smoarje schil: want ick hād my so greatlijks njuencke Jo forplichtge, dat de tinckenisse fen jon namme ijn mijn hert ijvig ijn-dold bliuwe sil: in so de to-tochte fen yen dy him rjnechte-ford alheel to jon tjient op-offere het, Jo yenige forlijckeringe fen de oprjuechte ljeafde, dy hy Jo to-draeght, komt to jaen, so bid ick dat it jo beljeaft to ljeauwen dat jon Aters altijd lille besleyn wezze mey mijn offerhanne, in dat ick Jo 't wirdste fen mijn offer to-dreagje sil.

Ney dit petear hadde-se dy pleats forlitten, dearse herre, ijn 't schaed fenne beammen, oermits de hiettene fenne dey, onthādene hiene, in noamene herre wey neye Sted *Colophon*, dear de nacht herre twong to forblieuwene, fortoafjende het uwt-komste it tofal herre to-lizze lchoe.

Endimion wier altijd mey in onrestig gemoed oerlestge, sjeande him æf-schaet fen dat ljeaflijcke æg-gloerckjen fen her dy him learre az sijn eyn libben wier: want howol hy 't schientste bijld fenne wrād fore ægen hie, in dat hy, de gaven fen *Cleonice* koayende, in puwck-wondre fen 't jinge de hijmmel æ faem mey beglanzge hie, sinne-klear sæg, so koe hy lijckewol sijn *Cinthie* naet forjitte, in 't hert-swier dat him hert-kniëp, oer 't forliez dat hy hān hie, iz so onjouwlijcke, dat hy it siert nea oonschoagge, sonder dat fen in gear-spanninge to sin fordear to beschildigjen.

Cleonice sjocht wol dat sijn ijnborlt mey aet ijnwindigs to wraegseljen het, in klorcket om mey in abelheyt de gruwv dear fen wijz to wirdden, in him (iz 't muwck) dear jin yenige forsefinge oon

to bringen: mar hij, trog it uwterjen fen sijn ljeafde to *Cinthie*, be-ænglige her to beroerjen, oermits jæ sijn hert allinne miende to bewenjen, woe nog doarft her ninter-tijds aet ijpenbierje, so oer-ferve hy al-oon mey in uwtwindige schijnblierheyt sijn hert-priemjende binne-pijne. Hy forteag den ijne neylte keamer, om sijn gaelt, jn 't oertinflen fen sijn forlijune wol-lusten, in jinwirddige illinden, fol-miettige frijdomme to jaen.

Mar da hy op 't bod, dat for him to-mecke wier, laey om to restjen, wurdde him trog droagjen tawzen gicke jnbijdingen ijne gaelt ijnflirt: den tocht him dat 'er jiette, mids ondero seeroavers, dy him sinzene hiene, meye yezene ketting-boeyen rinckele: den dat de *Samofers* him ijne ljeachtbaernende sjoergloede bedobbje woene, wier fen de seertme hy al libbne tocht to fielen: den forschijne him weerom *Cinthie* schienheyt; her ljeaslijck lawckjen, in wijt laeytlen, tergene him om her bloed-rea lippen to muwckjen, waems swiete paetkes hy ijne wierheyt al miende to smeyslen: mar him oprjuechtjende om her to om-earmken, fette naet az ledige loft jn sijn bouten, in bleauw, trog de bortlijcke jnbijdinge, dy him dat droagjen foar mielle, so ontheyftere; dat sijn portte 't rea scheamte-teken noag sjean liet, in fen spijt miende to stearren, him so bedrægen sjeande trog de gielijcke guwchil-tinckingen, dy him de droame oon-dien hie.

Aurora wier alree uwte see-djiepte op klautere, in it moarnrea, de tjuellerheyt fenne hijmmel drienwende, begoe de neylte bergen oon to laeytlen, do *Endimion*, wirg fen 't dwijljen in droagjen ijne forfleande nacht, de schiene *Cleonice* suwn, dy her sinster jip'ne hie, in her jn 't moarn-ljeacht begoe to klaeyen, meysfende *Auroar*, trog it oon-schoagjen fen de schienheyten, dear de hijmmel her mey beschuift hie, beschamme.

Endimion, ney her goe-moarn winsche to hebben, besleat fen *Colophon* ney *Carie* to tjean: want howol hy *Cleonice* alderleye frijuenschippen bewijzge, trog jn-sjochte fen sijn forschildinge njuencke her, so koe nog woe lijkewol *Cinthie* huwgenisse him naet forlitte, hy winsche naernse om az it lân fen sijn op-siedinge, in her jin-wirddigheyt to sjean.

Cleonice dy her inbieldde dat hy (az hy by *Carie* wier) herre ljeafde bekreftigje foe, sey dat, dewijlle hij fen fornim-mene wier to forreyfgjen, it wol fuwge to *Mieten* (dat twif-sche twijn laey, in dear her Yem haed oer wier, dy herre buwtte twijvele wol ontljean schoe) oon to tjean.

Endimion fuwn *Cleonice* fizzoen goe, in ney datse de for-neamste bejjeans-wirddigheyten to *Colophon* bejjeen hiene, wier fen wol it freamdte wier it Wâpen-huwz, mey tuwzenen greate bijtlijge huwnen forfjoen, dy de *Colophoners* bruwck-tene in 't fjuechtjen jin herre lânz-finne, in ijne for-oon-tochte fierdene, reysgenfe ford-oon.

Nu al het herre in 't reysgen twiffche dizze lied in *Mile-ten* ontmet iz, de forfchaete jin-spoeden dy-se op it rinwet-ter fen *Meander* hiene, dear *Endimion*, trog de onbeljoer-sumheyt fen jin leadsman, fordrinlt hadde schoe; in 't fjuechten dat hy uwt-foe, jin in *Satyr*, dy him *Cleonice* ont-wjealdigje woe, schoe naet oarz wezze az jiemme trog in eyn-leaz forhellen to oerdwelmjen: 't schil my noag wezze to fizzoen, datse mey alderleye menere fen gunst-betjuwginge in wol-willigheyten fenne Sted-fid fen *Miletien*, (*Nicocles* neamd) dy de broar fenne Kening fen *Samien* wier, ontfinzene wird-den, dy de oorfaeck fen herre reysgen onderfrenjende, in dizze menear fen *Cleonice* forfloe.

For yenge jieren iz 'er scheel twiffche d'ijnwoonders fen *Ephesen* in dy fen *Samien* ontfloen, reytsende herre Goads-tjienften. De *Samienfers* forstoene dat *Juno*, dochter fen *Sa-turn*, ja sifter in huwz-frouw fen *Jupiter* wezzende, mey rjuecht de foar-pleats to-kaem.

Dy fen *Ephesen* hiene æck naet lijts to fizzoen in in to bringen, dat *Diana* naet min kreftig wier az *Juno*, in fo wol de hægste eere to-kaem az her.

d'Oare steden fen *Jonien* pielden om dit scheel del to lizzen, mar de uwt-seinte fen *Samien* trog de *Ephesers* in finzenisse smjitten in bewerre, besleatene dy *Samienfers* meye wâpenen to bekommen, datse meye free naet krye koene, in 't heele lân, so folde dwaenlijck wier, to fordijlgjen.

Mar allijcken 't in âde gewoonte iz datme in alle onslagen
mey

mey it Goad-fpreck to rie giet, om it uwt-kommen fen herre fornimmen to witten, jae krigen, ney 't offerjen for ant-wird: dat de Goadinne bejaarre d'eerfte dy herre oone ig fen *Carie* ontmette soe, ijn offerhanne to nuttigjen. in datse, buwte dat, ninter-tijd de oer-winninge jin herre sijne habbeschoene. De Kening, mijn Heyte, b'leste yenige fen sijn forneamste tjenners in schip mey alle neaddrifte to forsjean, in 't befelne fen it Orakel to foltirdigjen.

Alcidan wier 't haed fen dy binde. dy sijn dregge oppe geneamde pleats uwt-wyd habbende, sonder fen immen, trog de yensumheyt fen dat lan, sjoen to wirdden, *Endimion*, (dit 'z de jinge dy mijn hert bewennet) fornaem, dy, sijn schichte ijne han habbende, yenig wijld djier forfolge: in de pleats fen sijn forblieuw uwtkippe habbende, naem, mey sijn silschip, ijne tjuestre nacht. dizze Herder finzen, in fierde him ijn 't Eylân *Samos*, dear hy de Ater-betjenners ringen oerlieuwre wirdde.

*k Wier ijne Timpel-Tjercke da d'Offerhande dien wird-de soe, in d'earme *Endimion* laey al op it rijz-bosck om baernd to wirdden, in to in beholp dear fistoarje foar *Samiën* to tienstjen, az *Jupiter*, yenigste bescherminge foar mijn ljeaf, d'onrjuechtfirddigheyt fen sijn suwl-aerdige *Juno*-naet lye kinnende, mey tonger in blixem socken kieltme in forsleynheyt andere ynwenners stirtte, dat naet allinne alle omstanners, mar salm alle Tjercke-tjenners, al ljea-trilljende, de flechte noamen.

De Presters earnen, dat de Goaden aet silsums mey dit bjuester teken fore hiene, in dat de Offerhanne om 't d'oare deys uwt-sfeld wirdde moast. Loaytse dear den *Endimion* fen 't hout af-klieuwen, in, ney it Keninglijcke befelne wird, ijn yen keamer, trog yenige swurd-dragers, nauw bewerre.

*k Wier ninter-tijd trog yenige ljeafde ijn 't minste recke, mar dizze freamdelling sjeande, wirdde mijn hert mey in lustige lomme trog- in trog-firielle. dog ick sag nin uwt-kommen foar mijn winsche, so dy Goaden, earmhertig oer my in myn ljeaf, my nin ijpenheyt forgund hiene, om him seune dead, in my fen in ijvige droaffenisse to forloffen. Sjæ dear, wirddige Yem, d'oorsæcke fen uwz rimpene komfte.

Nicocles 't forfân wey habbende, noam foar, onder fchijn fen frijenschip, *Endimion*. to deyen: want hy miende dat hy fijn Nift bedrag, in om her to fcheynen wey fierd he, in dat d'oongfjoerckjende frijenschippen, dear hy *Cleonice* mey onderhâdde, oarz naerne om wierne, az fijn miz-diede to huynigen mey in fchijn-ljeaflijk klaed. Hy die fijn Ried forgearjen, in Jæ befeatene dat *Endimion*, om az foarbijld to tjiengen oon oare, dy herre ijn allijcke on-diede to buwtte gean moachtene, libbene forbaernd wirde fchoe.

Me miercke de tjienslige fluwne uwt, dat hy, towijlle *Cleonice* mey her Niften ijn 't Beam-bosch wandere, yn 't Paleys bleauwne wier, in sonder him yen wird to lizzen, fleatme him ijne finzeniffe. Hier kaemen him op 't ny ijn oertinckeniffe fiju foargeande jinfpoden in fijn jinwirddige illinden. 't Iz him onmuwlck de hiete gjealp fen fijn trienen ija to hâden, in de tijzeling dy fijn gaelt forbjuetere in beroerre iz fodieng, dat hy, fo hy 'er middele to hând hie, fijn hannen ijn fijn eyn bloed om-ferve hadde fchoe: de ontreatlijke wan-hoape næcke him, to meer om dat hy de wierom fen dizze nye finzeniffe naet wilt, dy him fwierer foel az tuwzen deaden, æf het him oarz æck foe to lyen.

Schil ick, wispelturige *Fortune*, (gâlde hy) de yenigfte ter wrâd wezze, dy to in buwt-roave fen jôn wreade plæg-fjochtigheyt tjienje schil moatte! moat ick, to in foet-fcheamele fen jon lichtfirddige greatheyt, fteez-oon op 't hert traeppe wirde! in schil mijn uwnck in holp-reauwe æf kliew-learde to jon op-bliezene gloarje in great-nammige heerlijckheyt wezze! in iz 't naet noag dat Y my, to hier oon to, alle jinheyten, dear Y æ heel *Deucalions* teamme mey hofsenje koene, allinne oppe hals lizze! om my ondere fwierte fen jon red to onder-druwckjen, in de illindigfte fenne wijde wrâd to meytene! fo Y fo bejearrig binne om jin mijn wolfcart oon to kântjen, in fo Y quæ binne dat Y my, de yene æf d'oare tijd, yenige fornoeyinge to komme litten hadde, wierom fier Y jon grim-hiettene, ijn yen ægenblijcke, naet uwt, in eyn-gje mijn libben, my op-offerjende oone wreadheyt fenne [*Percquen*] Nead-fchickfters: sonder my langfom to ræ-bræckjen, fen lân to lân om-liedende, in tommeljende fen 't yene uwnck
ijn 't

ijn 't oare, allijck in fchip fonder meft in fijn-arch, dat jins in weer trogge ontfommige wetter-wægen flingere wirt.

Doz-dienig wierne de kley-wirdden fen de illindige *Endimion*, dy naet wilt het *Nicocles* er mey foare hie, nog wierom dat 'er him finzen fet hie.

Cleonice kaem onder diz weer ijn 't Palleyfe, al wier jæ her ljeavert naet fjeande ney him fornoam, fonder yenige fijckerheyte dear fen to bekommen, want hy wier fo gluwppen finzen, dat 'er nin gerofte fen mompele, in dy him laet hiene wier 't, om t'ijpenbierjen, oppe hâls forbean. Jæ focht trog it heele Paleys, hinne in weer, dear-se tocht dat hy him bejuwn hadde moacht, in forfriet in heele dey, om yenige tijnge fen him to fornimmen, eerfe yenige quca tinffen fen fijn genegentheyte fettje koe, mar da-se him naerne fuwn, begoefe eynlinge de kliene ljeafde, dy hy her, font herre fortjog fen *Samos*, bewijzge hie, oer to tinffen, in dat oermijmerjende, ljeauwde dat hy gien wier, dear him de wijn beft fuwge in ford holpe koe, bekleyende her uwnck, in 't foeyde oer her licht-leauwigheyte, fo rimpen trog de ljeafde fen yen fremdeling, dy-se fo lijts koe, ijn-nimd to wezzen, in hijmmel in yerde, mey graeyen in trien-fuchtjen, fordoafjende, uwt-perffene her doz-dienige kierminge.

't Iz den wier, fchelmheftige *Endimion*, dat Y my, ney alles het jon hert winfchje koe fen my nuttige to hebben, forlitte! dat Y my ijne deads tofcken, ney jo uwt fijn kloeren forloft to hebben, oerjaene! O hijmmel, kinne Y dizze on-jouwlijcke langer him ijne finne forloftjen fjean, fonder de gleaunte fen jon wreckfjoer op fijn holle to firtten, in him fijn rjuechtfirddige fortjienfte to forjildjen. Kin me æck wol bjufterer fchelm-diede forfierje, az dizze dy jin my uwt-wircke wirt! 'k hab om fijnenthalve mijn eyn lân, Aders in frjuenen forlitten, de jin-fpoede in moey-filigheyten fen in fiere reyfe lit, ja 'k bin tuwzen-mielle neâ-twingd weft. aet to dwaen to fijn behæge, om fijn wol-wollentheyte to bekommen: 'k hab all' mijn frjuenen in fchânlijcke neytinffen fen mijn diede ney-litten, ja 'k hab my naet ontfoen, om him to folgjen, mijn eere gin-nacht to fuzzen: 'k hab him ont-fijttere uwtte deads-bânnen dear him it grijmmene To-fal ijn

knoatte hie! 'k Hab alle belettinge in swierigheyten, dy sijn libben becomm'rene, uwtte-wey macke in forbrit'en, in nu forachtet hy my ijnne pleats fen wol-fortjienne forjildinge, tuwlckjet mey mijn suchtjen, in sloppet sijn aren for mijn kiermen! ô laesje! de hoape dy 'k fen sijn oprjuechte trouwhertigheyt hie iz ringen fordwijne. 'k Onthiette my in berge lock-silligheyten fen sijn on-weergeadelijcke ontmiettinge, in de swietheyt fen so greaten goe forfmoarre 't oertinssen fen alle prijck'le dat ick to wetter in to lân sijnne hie, in jin-wirddig bin; ick ijn yen freamd lân it tommel-sjochtige To-sal oer-lieuw're, in alle betinffijcke on-gelocken ijnne tuwt smiitten! *Endimion* het my forlitten to tijd az ick my trog sijn gunst-uwttterjen miende to forhuwgjen, in iz af-gien sonder my sijn fornimmen to ontbleatjen: hie hy my jiette sijn leste *ferre-wol* juwne, in de wieromme fen sijn fornimmen forklearre, millijck hie 'k sijn belluwt goe fuwne, mar ick blieuw allinne fen mijn lân æffchaet, buwite hoape fen yenige by-lianne. O! het iz my, ney dizze grijm-tyd, oer, az my oone knip-schierre fen *Atropos* op to offerjen, in mijn dægen to eynjen, om de rin fen tuwzen oon-ljeappende uwncken, dy my oere holle hingje, ja al rjuechte-ford de æfter-koezen sjean litte, to floytjen. to minste schil my de dead alle to-kommene prijck'le ontlesligje, in ick siil mey dizze fortreastinge ftearre, dat ick de schientste Herder, dy æer ijnne wijde wråd æ wier, ljeave hab.

So-dienigh wierne *Cleonice* kley-wirdden, dy her ijn her fliepkeamer alle formeys ontteyn hie, buwite wittene het *Endimion* weerfearne wier, in dij freatlijcke rie, dy jin him nimd wier.

Mar allijck trog-geans, ijnne alder-uwttterste neaden, de hijmmel uwz, om uwz fen 't uwnck, dat wy ree mienne fore hân to wezen, yenige holp-mijlde midd'len to-sjoert; so fawn *Endimion* ijn dy selle nacht az hy ijn 't finzen-huwz besletten wier, midd'le om in trælie uwtte finstere to wrickjen, in ijnne græft dol to sjuerckjen, trog beholp fen yen eyn merlijnne, dat hy ijn sijn finzenisse fawn, in de slagh also ontwijcke, noam de flecht, so schuwel-fluwpppende az him muwlek wier.

d'Oare deys gehea *Nicoles* dat allekrijghs-ljue herre firddigh.
hâde

hâde schoene, om d'execuwtje by to wenjen, mar do hy forlloe dat *Endimion* ontrôn wier, in dat hy de tekenen fen sijn ontkomminge fore ægen sjoë, tocht him fen spijt to borstjen, ja fen råsene liette him salm oon to taellen, mar ijn sijn gaest oerwægiende wa dat ijn dit freamd to-fal, to 't ontluwppjen fen dizze jongh-seynt, so wol to passe beholpsam moacht wezzen hadde, tocht him dat sijn Nift *Cleonice* mis-schean aets heard, in 't besluyt fenne Ried, oon-geande de dead fen *Endimion*, fen her Niften moacht forstien in soex him to witten dien hadde, in ford mey yen midd'len to sijn ontluchtjen forlienge hadde. Op dizze onfondearre ijbijldinge die hy her ijne pleats fen *Endimion* nimmen, in az in onnosel slacht-schiep neye Offer-Timpel lieden, onder schijn fen ijne ontlutene sjoer-flamme to beprieuwen æf jæ jette al maegd wier.

De heele sted forgearre om de uwt-gong fen dizze droavige forteaninge to sjean, de Offerers rōnen fest oer-al om 't sjoer oon to jeldjen, in ho krestigh datse ijn herre meywitwen oertjuugd wierne, het in on-rjuechtfirddigheyt datse uwt-wirckje schoene, jæ firddene herre alle gearre, het d'offerhânne ælsche, to beforderjen, om datse de aerd fen *Nicocles*, dy him nintertijd to rjuechte formecke den ijn 't bloed-stirten fenne on-schildige, koene.

Cleonice wier uwtermiettene forwōndre oer dizze op-rin, in fornoam dey-klear de ruwn-inckele trouwhertigheyt fen *Endimion*, in dat hy her naet uwt on-trouwe forlitten hie; jæ wier op her salme forstoard oer 't quæ-tinssen datse fen sijn ljeafde hân hie, in oone oare ig bly datse de flamme to'n Offerer tjenje schoe, om her Yem de falsche ijbijldinghe fen her on-eere uwtte holle to jeyen, (want me hie t' oare tijden besuwne dat nin Maeghden fen dit Ater-sjoer æ beschaedje wierne.)

Nicoclea Huwz-frouwe fen dizze hird-aerd, loaytsende her Nift ijn libbens prijckle, griep him ijn 't hert trog trien-bidde-
ne in ljoentjen, carnjende him to fen de frijuene-plichte dy-er de
Samosers Kening sijn broar schildig wier, in dat hy ontwijfeličke
trog

trog it deyen fen *Cleonice* d'ijvige haet fen her Heyte oppe bals hellje schoe, in dat, wier 't dat *Endimion* her schæcke hie, jæ him to dear-oon-to, buwtte quetsinge fenne maegdomme, naet neyfolge hie.

Mar dizze onforlit schomjende fen wreck-hiettene az in wijlde baerg, naet njuencke sijn Systerlinge, mar jin *Endimion*, dy de flecht nimd hie, ântwirdde dat, oermits de faeck so fier komn wier, me dear mey fordgean in d'uwtkomste fen 't oardel fol-fiere moast; dogge om 't wijzde hette to forlestjen, koe'er immen ijnne sted fawne wirdde dy, ijnne stee fen *Cleonice*, alljck jæ her ijn *Endimions* pleats steld hie, þhim de gleonte op-offerje woe, jæ fen 't sjoer forloft wezse schoe, mar datle oarfinz de dead naet ontgean moacht, sonder oongeande her maegdlijckheit lottre to wirden, in dat ijdind jæ her klear bewisse wier, nia ængste behoafde to hebben, oermits de flamme op her naet fettje schoe kenne.

Nicoclea dit ândert fen her man bekommen habbende, howol jæ ijn 't minste oon *Cleonice* eer-bewerringe twijvle, woe her lijckewol nea ijnne prijckle fen 't sjoer oer-jaen, so 't her mulwck wier yenige rie dear jin to sijnen. Jæ liet den oer-al trogge sted fen *Miletan* uwt-roppe, æf mischean immen, sijn libben sed wezzende, in trog jin-spoede neye dead winschjende, him it uwt-spritsene oer her Nift op-nimme, in ijn her pleats tredde woe.

Dogge al her woelerye wier om naet, want dear wirdde nimmén fawne, dy sin hie *Cleonice* to forloffen trog sijn eyn dea: al de jeugde fenne sted wirdde wol it iingewân omriert oer 't jinge dat 'er sehean schoe, in her schienheit oerwægjende, fieltene-se yen sjieddende op-drieuwinge to her forloffinge, mar sjeande de middle wier trog, liet elckom so kâd az in deade de holle hingje, in hie nin mey-lyen noag om him salme ijn dizze uwterste illinde to bedobbjen.

Loacke dear den d'illindige *Cleonice*, dy ijnne ijpenbiere pleats, om ijnne flamme smyten to wirden, al brocht wier, dearse naet so ringen kaem æfjæ tocht oon *Endimion*, dy-se t'oare tijde ijn allijke jamm're sjoen hie; Jæ seynt tuwzen hert-suchtjen neye hijm-mel, in ropt de Goaden om help oon: mar it lijcket dat de heele

natuwre op her libben miercket. De sinne forschuwlet him om dizze gruwle-diede naet oon to schoagjen, saln de *Misefers* litte noag blijckje, datse great hert-swier hadde dit proncke-bijld oon to sjean, om to in siedele fenne sjoerflamme to tijenjen: dear iz nimmn bly den allinne *Nicoles*, dy ijn yen koets-weyn rijdt, mey in hjuelter ontfitsen gelaet, forwachtjende dat dizze faem, ney sijn ijdel befluw, for sijn ægen ijnne yessche leyd, in ney her miz-diede rjuechtsirddig straffe wirdde: mar hy sjocht him ringen fier fen sijn fornimmn forschaet: want da de Presters de wispen, om 't sjoer oon to liecken, ijnne hânnen hiene, loaytle hier in jonge tzierl him willig oonbieden om ijnne pleats fen *Cleonice* offerere to wirdden, buwtte wittenschip wa-se wier, oermits hy so daetlijck ijnne sted komt, in wier meer trog wan-hoape in forsleyneht, om naet to 't wijt fen sijn sjeafde reytle komme to kinnen, az drieuwende herts-tjog to dizze *Nymph*, to docken diede nead-twingd: de wijde wrâd wier oer dit greatmoedig fornimmn forwondere: in dear wier nimmn dy naet mey ondilde d'uwtkomste fen dizze twijvelheftige dwaen forwachtet.

't Wier de on-illige *Dorilis* dy uwt it Eilân *Delos*, *Apolinis* bernepleats, uwt oorfaek dear forachtjinge dy *Cleonice* eeren fen sijn oon-biedinge hân hie, forteyn wezzende, trogge sec-roavers nimd welt wier mar eynlinge middle fuwne hie herre wrea-twang to ontsluwppjen, in da so lijts wirck fen sijn libben mecke, dat hy ijn 't beforderjen fen sijn dea him salme greatlijcks seyng, ijnne fuwge dat hy it gerop fenne offerhanne, dy 'er dien wirdde schoe, heard habbende, be-sleat her to forlofsjen, in her pleats to beklaeyen, him loekigh achtjende immen trog sijn dea to for-plichtjen, oermits hy ijn sijn libben nimmn oon him hie forbijnne kind.

Mar az hy mids andre Offerers laet wirddende *Cleonice*, yennige oorfaeke fen sijn forlijnne ongelocken, fornaem, forandere sijn droaf-hertigheyt ijn blygaestigheyt: hy slijck sijn hannen omhag, az af hy de hijmmel for socken lockfillige ontmietinge taenlje woe, in kaem her (de trienen ijnne agen) mey dizze wirdden om-earmken:

Izt muwlck, schiene *Cleonice*, dat de hijmmel my, ney so folle for-

forlijne jin-spoede, dizze wol-diede det, fen mij so wol to tijde, ijn dizze pleats, dear 'k jon libben trog mijn dead kin behâde, sjoerd to hebben: in dear 'k jo sijckere tjuwgenisse fen mijn oneynlijcke ljeafde, dy Y t'oare tijde so for-snaedlijckene wey smijttene hadde, kom to jaen? ô sillig dey! ô wol-oongenamme ontmietinge! ô ljeafde, forjouw my, dat ick, to hier oon to, so folle-fâdige kley-wirden jin Jo dien, in de forschaete uwt-wirckinge dy Y ijn uwz gaest flirtene, begnorre hab! 'k hab fen jo naet meer to æschjen, nu dat Y my, ney 't oer-kommen fen tol-bjuesterre jin-slieten, so greate in onforwachtene lock forschafje! Eynlinge, schiene *Cleonice*, it to-fal iz for mijn kleyen siel-rijck in earmhertig wirddene, in het, mids ijne illinde, dear jon wreadheyt my ijn brocht het, to-gong forlienge fen Jo, so ick Jo naet oongenamme wezze kin, to minste forderlijck to wezzen. Forgunje my den, eer 'k my ijne flamme jouw, Jo d'onhiermijcke brân, dy mijn siel uwt-tert, ijenbier to meytfen. 't Iz de krest fen ljeafde dy my twingt for jo offerre to wirdden, Y mogge æck wol ljeauwe dat dit it yenige formeyts iz, dear ick ney langhalljende de hijmmel om terge hab. Libbje den mijn hæg-beminne *Cleonice*! libbje lock-sillig to wijlle jon *Dorilis* mey in forhuwge gelaet sijn libben foar Jo to beste jouwt. De hijmmel hie my jiette meer forheerlijckje kind, mar so 'k trog dizze diede besitter fen jon genegentheyt wirdde mey, 'k bid dat de huwgenisse fen mijn namme by jo onforjitlijck wenje, in dat neydien de fjoer-flamme my to'n græf tjenje môt, 't oertinffen fen mijn eerheftige njuedriste jôn hert, to minste, ijvig ijn-dold bliuwe mey; dit 'z de yenigste forjilldinge dy 'k fen Jo æschje.

Cleonice, sjeande so stantheftige ljeafde ijn *Dorilis*, wirt oermiettene ontroere, in sielt her so libbne trog sijn wol-wol-lentheyt oerwônne, datse her trienen naet langer binne hâde kin. Jæ wraegselje wa fen beyde op 't baern-hout tredde schil, *Cleonice* dy alree æf-kleauwne wier, woe naet dat her-renthalve so uwt-nimmene Ridder stearre schoe, *Dorilis* hâde naet æf fen for-gaen, in gebea de Offer-ljue datse him ijn 't fjoer wye schoene.

De heele sted forwondret him ijn 't oon-sjean dear stantheftigheyt dizzer twa geljeaven, in nimmene kin him fen gâllen ont-hâde

hade: alle man iz hert-reytfene bedroafd oon to fjean dat dy djiep-ljeafdighe njue fen dizze jonge Grieck to in flamme-fiedfelē tjeenje môt: jæ oerwægene ijn meylenthey, hoe fier hy trog ljeafdes oerkreftinge brocht wier.

Nicoctea de droafheyt dy-se ijn 't oon-loaytſen fen dizze trien-taeppjende forteaninge nutge, naet langer hierme kinnde, koam her, mey begâlde wangen, for de foetten fen her man dellizzen, dy uwitte muwille fenne Præfters d' æfkomſte, in de oongong fen ſijn ljeafde forſtien habbende, herre beyde it libben ſchintte, in d'ontliſtene brân, dy al begoe neye wolckene op to lægjen, uwt-djiejpe liet.

Ijn yen ægenblijcke wird 'er uwt-littene lân-geane ijn 't blier-laeytſende gelaet fen alle *Mileſters* beſpoarre, in dear wier nimmē dy nin fônnerlinge fornoeyinge, ijne lockige ontmettinge fen *Dorilis* nutge, in de hijmmel tancke fen him ſo wol to tijde ijn herre ſted laet to hebben: ijne fuwge dat de flammen, dy om 't libben fen dizze geljeaven uwt to blieden, in de oon-loaytſen mey droafheyt, fen wegen dy wreade diede to priemjen, ontliſtene wierne, ijn yen freugde-fjoer-bæken; in it æklijcke moart-kriefchjen fenne Offer-Pâpen ijn yen ſeyngjen forandre wirdde. De hijmmel liet ſijn fornoeyinge æck blijkje, fordriuwende, trogge ſtriellen fenne ſinne, de tjocke wolckne dear hy ſijn ænſichte mey, om dit wreade on-bedriuw naet to fjean, oerditſene hie; in to greater forſijkeringe fen 't wol-beheagen, dat de Goaden oer 't forloſſjen dizzer geljeaven hiene, liet *Jupiter* him trye reys oone liſter ſijde hearre, wier trog de Præfters forfloene, datſe de boalt-forgearringe fen *Dorilis* in *Cleonice* gee-kindene; in ijn der diede ſo wiern-se naet ſo ringen ijn 't Paleyſe kommen, æf *Cleonice* oon her ljeavert tuwzēne betaelingen, for ſijn trouwe oon her ijn her uwtterſte nead bewijze, dien habbende, forſmiet *Endimion*, in beclauwe dat nimmē az hy æ her ijnborſt beſitte ſchoe.

't Iz onmuwlek *Dorilis* bliſſchip uwt to bijlden, dy hy trog dizze wirdden bekoam, want hy de forgeande dey dit lock naet forwachtte; in hier ſjochtme dat de hijmmel yen beſondre foar-forge oere minſchen het, herre ijn yen ægenblijcke uwt de gruwne-dobbe dear illinden, dearſe foar altijd ijn forſâlne miene to wezzen,

op it onforfjoenfte tjeande, in de lockighfte to wråd meyt-
fende.

Nicocles floerde ondertwiffche fijn Seyn-boden ney *Samos*,
om de Kening it wijttene to dwaen, dat fijn Dochter to *Miletus*
wier, wier aerne him mey befurn fijckere jong Heer fen *Mice-*
nen, dy her Boafte forfurd'ge.

De Kening dizze mie heard habbende, fortolkese in deelde-fe
oon fijn Keninginne, dy font her Dochters uwt-wezzen ijn
greate droafhey libbe hie, fo ringen az hy koe, mey; in her-
re beyde gearre ijn dizze lockige to-fchickinge forhuwgjende,
diene twa fchikken om *Cleonice* in *Dorilis* to geliedene af-
ferren. Doz gingenfe, fen *Miletus* æf-fchiedende, ijn 't fchip
fen *Meander*, dy herre forfpoedig ijn 't Eylân *Samos* oer-
fchijppe, dear-fe mey de uwt-littenfte wille, nocht, in blijfchip
feppe wråd ontfinzen in onthelle wirddene.

U W T.

Yen suwnerlinge forhânlinge

Fen it

L I B B E N

In fenne

D E A D E.

Eeren ijn it Frânsch beschreawwn, in
macke trog

FLIPPES fen MORNAY

Rjuecht trogloftig Fransch Edelman.

Forfriesche trog GYSBERT JAPICKX.

*Om wol te stearren lit uwz rjuecht wol libbjen leere,
So libbje in stearre wy (ô winsche in wâde!) ijne Heere.*

S I E L - N Ƴ U E.

O! wier ick, ney ick winsckjē, in minſche!
Ick winsche oarz az ick eeren winsche.

Ick woe oarz az ick eeren woe.

Ick koe oarz as ick eeren koe.

Ick wânle' oarz az ick eeren wânle.

Ick hânle' oarz az ick eeren hânle.

Ick die oarz az ick eeren die.

Ick lie oarz az ick eeren lie.

'k Petearre' oarz az ick eer'n petearre.

'k Bejearre' oarz az ick eer'n bejearre.

O God! ick wier al ijn dizze' uwr

Ny, ney Gôads bijld' weer-bern' cretuwr',

Fol gaest-glanz' hijmmel-fillig fjoer.

G. F.

Yen fawnerlinge forhânlinge

Fen

LIBBJEEN

In fen

STEAREN.

't **I**z yen bjueftre dwaen, dear 'k my naet noag oer forwonderje kin, dat de bodders æf ærbeyders, by menere fen fprecken, de rin fenne finne forfirddigje, op datse reftje mogge: dat de fchijp-ljue mey kreften lijlje om ijnne havne to kommen, in az jæ 't lân fen fiere beloaytfe jearm herts-wille uwutterje: dat de Bea-feart-reysgers fortoave nog reft hadde, for jearm reyse fol-eynge iz: in dat wy jiette (dy ijn dizze wråd feft-neylle in buwn lijckje, az oon in ijvig yerd-wirck, dat fen oonhâdende onwaeren dreaum wirt, in trog fo quea in hirdden wey fen kreften æf-nimme) d'eynnel-pealle fen uwz op-leyne flobben in boddjen, fo werzjende oonkommen fjeane, uwz rjuechte reft-hâv'ne mey trienen oonfchoagje, in to uwz free- reft-in luft-pleatfe naet az mey ljea-fchoddjen in fchromjen neyerje. Dit libben iz naet oarz az it Wob-teecke fen Penelope, dear eynleaz hette oon te weefjen iz: yen see dy oon alle touwer-wijunen oerjuwn wezzende, uwz fen buwte in fen binne on-ophâdlijck hoffnet: yen forfortrietge lân-reyfe, dy trog oer-miett'ne kjeald in hiett'ne, oer hæge ftege bergen, gruweljinde woaltenyen in ftriet-fcheyneryen dien wirde moat. Dit witte wy wol to fizen, az wy ijn uwz ærbeyde binne, az wy oone rieme luwcke in dizze illindighe wey lânz wannelje. Mar az de deade uwz ærbeyde eynghe wol, az dy uwz de hân to-rocket om ijnne thuwz-hav'ne ijn to helljen, az dy uwz, ney foo folle prijck'le-paeden in fortriettige herbergen, to uwz rjuechte honck-wengje bringe wol, fo fchoene wy

(ijn see fen uwz to forhuwgjen, trog it oonſchoagjen fen uwz Fader-lán, in ijn pleats fen ſjongjen (oermits wy uws wolbejearde reſt felt 'nækje) uwz ærbeyd wol jearn weer-oon beginne wolle, it ſeyl jiette reys neye wijn keere, in (ſo 't uwz oarloave wier) uwz uwnck-wey oppe ny wánnelje. Den tinſje wy naet meer op uwz ærbeyde; uwz fortrietten in ſchipbreckingen binne gled forjitten, in wy ængje for nin ſwierigheyte meer. Mar ijn tjin-deel oon-grijnje wy de deade allijck de alderſwierſte pijnne, ſchromje dy allijck in ſirân-klippe, in ſlean 'er for az for in great heapſen ſtruwck-roavers. Wy dwac az de lijtſe bern, dy alle dey klegge hadde, mar az de genezmaeſter komt, naet meer ſjeak binne. Az dy jinge æck dy de heele wijcke ijnne dwelm roan hadde to kiernjen fen pijnne ijnne toſcken, mar az-ſe de hân-maeſter kommen ſjeane om dy uwt to luwcken, nin toſek-feertme meer ſiele. Allijck æck ſommige klien-ſcerige miſchen, dy trog de wamſteckende Pluwris-pijnne gállje in kiernje, ja naet reſtje foar dat de yer-lutter komt; mor az-ſe him de ſlijmme hottjen ſjeane om de plæge to fornieljen, ſo tjeane ſe de earm oer-beck, in beſtoppje him ondre wrijn ijn 't bod, oarz naet az æft hy jearn ſalm deye woe. Wy freazje de heelmaeſter boppe de ſjochte; de plaefter-lizzer meer az de pijnne; de ſlijmme meer az de ſvolme. Wy ontſjea meer de bitterheyte fen yen genez-dranck, dy ringen for-by iz, den de lang-doerjende ſmert-quolmende ſjeacktme, meer it cyn uwzer illinde, den de tol-leaze illinden ſalm, dy wy ijn dit libben lye motte. Fen wier komt dogge dizze dwyl- in dwelm-ſinnige ſjnecht-holligheyte? Om dat wy naet witte het it libben, nog het de deade iz. Wy freazje 't jinge wy ney beheare to hoopjen, in wy bejarje 't jinge wy beheare to freazjen. Wy neamme dat libben, dat in doerhetige deade iz, in d'oergong fen in langſome ſlijppjende deade (æf it oon-fangjen fen in ijvig libben) hiette wy de deade. Lieave, ſiz dogge reys, het iz 'er tijgges ijn dit libben, dearme ſo jamck ney beheart to jancken? æf het iz 'er queads ijnne deade, datme ſo æng beheart to ontſlechtjen? Lit uwz de heele om-rin fen dit libben reys trog-noazje. Wy komme 'er ijn mey gálljen, wy troaye 't lánz mey moeyte, ſwit in ſlobbjen, in eynigje 't mey fortriet: ho lijs æf great, min æf folle, rijck æf earm wy binne, wy moatte
dit

dit deelheftig wezze, in ninter fenne heele yerd-boyeme kin hier fen ontfleyn wurdde. De minfche (hier iju flimmer az oare cretuwren) wirt to wrâd brocht, him falm reppje, riere nog redde kinnende: hy het iju fijn eerfte jieren formeyts nog nochte, in det yen oar naet az moeyte in fortriet oon, trog-fteande ontollijcke prijcklen eer hy to fiju forftân komt. Iju yen fæck iz hy lockel lockiger az ijnne oarre folg-jieren, dat hy fijn illinde den lijts fielt in jiette min begriippet. Iz 'er nu wol immen fo klienmoedig, dy altijd az in bern bejearje fo: to libbjen, az 't him al berre moacht? af dy foc-ken libben hette achtje fchoe? Dear uwt blijeket dey-klear, dat it naet inek'le goe iz to libbjen, mar wol in lockig to libbjen. Lit uws nu ford-ferre.

Az hy nu begint to waegsjen, fo waegst in oon-groeyt fijn ærbeyd mey him. Want hy iz naet fo ringen fenne Amke nimd, in wit nauw het borttjen iz af wirt rju in fchoalle-maeftler ond're hânne juwn. (ick petearje naet az fen dy jinge dy trefstig op-fet wurdde) Borttet hy den, fo bert it mey angfte. Iz 't dat hy fludearret, dat det hy werz-finnigh, in al de tijd dy hy onder in oarz bewâd trog-toarffje moat, iz him naet oarz az in finzeniffe. Hy peynzget nog bejearret naet den dat de uwre komt, dy im uwt in oarz betwange fryët, op dat hy him falm rejearje mey: in forfirdget fijn jieren fo folle muwglijck iz, dat hy to eere oon de bejearde fryheyte reytsje mey. Eynlinge hy bejcart nin fæck fo ijnfierne az it eyn fen dizze bernfche jeugd, om ijnne jieren fenne jonge ljue to kommen. Mar ljeave! het iz dog de ijngong fen dy fteate oarz, az de deade fenne bernfckheyte? it beginne fenne manlijke, æf boafck-jieren; oarz az de deade fenne feynte-fteate? it beginne fen moarn, az de deade fen joed? Aldo: langiet hy den ney fijn deade, in achtjet fijn libben illindig. Wierom hy æck naet for lockigh hâden wırde kin.

Az hy den, ney bejearde, dy fryheyte forkrigge het, in komn iz to de jeld dear iju Hercules ker juwn wurdde, æf 'er de wey fenne deugd, æf it paed fenne boazheyte ijnflaen woe, in æf 'er de reed'ne æf de herts-njue for gidze in liedfman bejearre, fo moat hy æck d'yene ig tziezje. Den beginne de flæfck-luften in de wrâdz-bejearren him mey tockjen, lockjen in troeteljen oon to lordigjen,
om.

om him onforfjoens t'oer-fallen: In ho lijts binn'er dy herre dear trog wraegfelje, in naet ijn 't not reytsje. Mar het binne 't dogge for nochten ijn 't cyn, dy-se him jaene? For-doarne formeyfen, dy him altijd onrelligh meytsje. Wil-len, dy it berouwjen onderworpne binne, allijck de jocktme ney it kaerdjen bijt-smertet. Forblyngen dy mey prijckle in ærbeyd op-spoarre, ijn in ægen-blijcke uwt-rjuechtge, in mey in lang-doerjende knæg-wierme ijn 't meywitten folge wirdde. Dit iz de aerd in de natuwre fenne wrâdsche lutt-luwckjende nochlijckheyten, az-se mey earnstheftige nuuyverheyte ondertaect wirdde. Want dear iz naet yen so swiet, dy fen griene galle naet oerwâlge wirt. Naet yen so oongenamme fen smeyts, dy nin jinheit fen quea ney-sneytse jouwt. Jâ dat slimmer iz, dear iz naet yen so wol mietsje, dy yen on-mietgjende pleage naet mey-in ney-slijppjende iz. Jiette spreck ick naet fen socke onnochten, dy elckom salm klear kinne kin, az kibben, fjuechtjen, flechtjen, sjochtgjen in oare fortrietten, dear ijn de onbetochte jeugd herrê sommes trog on-mietgjeyt, sommes æck trog brea-dronckenheyt bringt. Iz 't nu so dat de formeytfe (dy 'er ijn schijne to wezzen) naet den on-nochten binne; in wirt herre pijnne ijn-swølge allijck de bitterheyte mey 't allsem-wetter, dear uwt iz licht to merckjen, ho great in ho gruwle-bitterde onnochten salm wezze môtte. Hier hadde Y it heele libben fen in jong minsche, dy him (fen sijn âders in maesters ontlesse) to alle moed-wille bejuwne, æf om sijn slaesck-luffen to folgjen oonsteld het: wier trog hy naet oarz dreaawn wirt, az æf 'er fen in gruwle-gaelt besitten wier, fen waem hy sommes ijn 't wetter, sommes ijn 't sjoer smijten, den op in toer sot, in to leste fenboppne dol homppe wirt.

Mar schien hy de reden, az in goe nolck paed-lieder, folgje wol, loaytsje! so binner æck bjuectre swierigheyten for hânne: want den moat hy him to in doerheftig gesuecht forlirddigje, altijd schrep in ijn forwar stean, az wezzende fen fore, fen estre, fenne yene in oare ig, fen sijn sijnne beset, dy him on-ophâdlijck to keere giet. Het iz dat dogge for in sijnne? Alle het in behæget, alle het 'er sjoecht, cynlinge de greatste sijnne, dy 'er ynne wrâd het, dat iz de wrâd salme. Mar dat slimmer iz, hy siet folle

folle mock-lügen in to gearre-spijlljende oer-yenluwdingen ijn sijn eyn fiesck, dy to gearre mey de fortwijvle drift-sjechtmen (dy ijn dy jieren herre toile krest in sterckme hadde) naet oarz sijke, den stuwne, uwre in for-falle om him to oerlijelpjen, in ijn alle boazheyte to dwaen om-rôl-ljen. De almoggene God, in nimmn oarz, mey him dizze wey uwt-kippjen dwaen. God allinne mey in dy dwaen to it uwt-eyne bewânneljen. De goe God allinne kin him fen al sijn strijdjen in oon-sjnechtingen de oerwinninge jaen. Want wij loaytsje wol ho lijts ljue herre op dizze smolle sijckel-wey bejaene, in ho folle (fen dy jinge dy 'er al op begoaft hadde) jiette weer oerbcek riggelje. Folgje nu hoeker wey dat Y wolle, so moat Y jo de scheadlijcke wol-lustme to buwt oer-jaen, æf in oon-hâdende gefjuecht oon-nimme. Y moatte jo to moed-wolle bejaen, æf ijnne teamme hâde: Al swietjes sliuerckjende meye sreamme dôl-drieuwe, æf al wraegfil-jinde in ærbeydjende dear jin opswomme. In 't kirtte, sjea Y in jông minsche, dy, ijn sijn jonge jieren, fenne ijd'le forgoncklijcke wrâds wol-lusten, ijn rommictigheyte droncken het, y sille besijnne dat hij dear trog so for-doave wezze sil, allijck in dronckne bjealgert, deys ney 't gelaegjen, him besiet: æf hy sil 'er socken, socken onluste fen hadde, dat hij 'er naet meer fen bejaarje schil: æf hy sil 'er so wirgh fen wezze, dat hy er naet meer fen sprecke nog oon tinffje mey, az mey werze in leed-wezzen. Loayts'y op dy jinge, dy de lusten manheftig jin-steane, Y sille besijnne dat hy so æf-med in forbrusen iz, fen on-ophâdlijck strijdjen in jin-stean, dat hy ree sliet om him op to jaen, æf to stearren in him salm to forlitten. Kijts! dat sinte de willen in nochten, dy me ijn dizze bloazjende jieren het, dear de bern so ney reck-halzje, in dy de âde ljue so bekleye.

Nu komt de jelde fen in folkom'ne man, wier ijn elckom op wittenschip tincket, in om sijn gemack to nimmn. In yon ding, 't iz wier, mey dizze âderdomme wol folkommen æf folmecke neamd wirdde, om dat alle minschene on-folkomenheyte, (dy onderere sijnuechte bernschheyt æf lichtfirddige jongheyte oerschuwlle wierne) ijn dizze tijd ijpbenierlijcke to teane ontditsen wirdde. Hier sille wy naet kâtje az fen dy jinge, dy by de wrâde for wijz in loc-kig achte binne. Eerst hadde wy (so hoppe forhelle iz) mey ængst-

me bortte, in dear ney yenige kirtte nochlijckheyten nutge, dy oppe hacke mey lang-doerjende rouwe folge wirdne. Mar nu beginne dy goarrige giergheyte in ophliezene eer-grittigheyte jerm op to jaen in oon to prijzen, belauwjende rijckdommen, fteat- in eer-aempten az wij herre fljuechs oonbidde wolle. In, ijnne wierheyte, dear iz ninter fen alle (Goads tjeners uwt-nimd) dy om d'yene fen twaën, mey herre oonlockjingen to forkryen, him naet fenne tjercke-teck dól-hompert. Mar het reftlijckheyte fille dy uwz ijn 't left oon-bringe? Want az in gierg minfche tuwzen reyfen, to wetter in to lanne dien, folle prijcklen in grijumme to-fallen lit het, forfchaete fchip-breckingen mey reft-leaze ærbejd in ængfte ontgien iz: fo het hy trog-geans naet meer az tijd forquiffige, jâ de jichte, laemme ljea æf oare fjocht-quolme oerwônne; habbende om dizze reft fijn gemack forlitten, in om jild in goed to gearjen fijn libben forlern. In æf hy nu al folle wônne, in 't heele ealten fenne kofflijckfte pearlen ontbleate, in al it goald fenne welt-wrâd fawne hie, mien Y dat 'er him der mey to reft felle, in noeye litte fchoe? Ninfuz: Want hy fchil, trog al dit boddjen in flobbjen naet oarz den nye moeyte for liehem in gaelt forgearre hadde, ijn 't to-kommene: hy fil fenne yene mœyete ijnne oare ploffje. In it fil it eyn naet wezze, mar in forwigfelingne fenne yene ijnne oarre jammerjende illindigheyte. Want for hinne het hy fe fijke to kryen, nu gruwlet hy fe to forliezen. Eerft het hy fe krigge mey in greate brân fen bejearte, nu befit hy fe mey in rijzbofckjende ængfte. Hy het greate prijckle fen moardners lit ijn 't fijkjen, mar nu hÿ-fe fawn het, ænget hy for de ftruwckroavers meer az ea. Hy het greate ærbejd dien om dy uwtte yerde to dollen, in nu iz hy ommers fo djoejende om dy dear ijn forfchuwljende to bedobbjen. Inne fomme, ney dat hy al fijn reyzgjen folbrocht het, fo giet hy ijn in finzeniffe; iz fijn liehemlike ærbeide fol-cynge, fo wirt hy mey in on-eyngjende onreft ijnne gaelt hoffne. In het het dizze earne bloed dogge to lefte ney fo folle fortrietten finzen? Naet oarz den dat de dijvelliche giergheyte 'im wijz macket, trog bethauweringe in fin-beguwheljen, dat hy hette fônnerlings forkrigge het: Onder diz giet 'et him allijck d'earne ljea dy de deal wijz-macket, andre fchijne fen herre ijn jearm ear-

earmoed to holpe to wollen kommen, dy jearme hânnen fol bledden fijne az-se miendne dat it goaldne Friefche Rijders wierne. Hy besit, æf wirt besitten fen in ding, dat ijn him salm kreft nog deugd het, dat nin pijn forseftje kin, jâ dat ontijger in onnutter iz den yenig krawd oppe yerde. Eynlinge hy het in heapfen tzæf in doug forgearre, dear trog hy so onforliânnig wirdden iz, dat hy 'er lijn holle mey kranzget, ho wol hy 't, mey rjuecht, wol ondre foet-lôale behearde to tredde. Mar az hy dit al het; nuwget it him den al wol? Jâ folle min az to fore. Wy prijze jamck de dranck, dear trog de toarft steande-foets fordreaun in wey-nimd wirt: In it ijttten dat (æck lijts nutge) wol fet, wirt jinne hongre hæg achtge. Mar ho-me hier meer æf drinckt, ho de toarft greater wirt, in ho me 'er meer fen ijt, ho de hongre uwz meer pricket. It iz in wetter-ljocht, in huwnz-hongre, wier fen me eere borljie schoe den forfiedge wirdde. In (dat gicker iz) dizze toarft iz so bjuefter ijn somge minfchen, dat hy jearm dobbe dolljen det, sonder herre dear fen drinckje to litten: want ijn oerfloede fen wetter in weet lye se toarft in hongre. Jæ hadde wol great goed, mar je doare 't naet bruwcke: it schijnt dat jæ it genietje, mar herre dear naet mey formeytsje. Want jæ hadde 't nogh for herre salme, nogh for oare, mar fen al 't jinge jæ hadde hadde se naet, in lye rju komm're fen 't jinge se jiette naet besitte. Lit vwz den sizze dat it forkryen fen dizze falsche goedren naet iz den ærbeyd ijn 't lichem, in it besitten dear selle on-gereft-heyte ijne gaest, dy so folle greater in swier iz, az de gaest spits-sijniger, inckeler in tierer iz den it slaech. Mar de aldergreatte illinde komt eerste oon knerffel-tosckjen, az me dizze goeden begint to forliczjen, az-se trog schip-breck, plunderjen, sijnschippe, brân æf herrelijcke uwncken wey nimd wirdde. Den begintme to gâllen in to guwzjen allijck de lijste bern, dy herre bort-reauwe forlern hadde, dat lijcke-wol om naet iz. Y kinne jearm forstân naet ijnprintje, dat alle wrâdz goeden forgoncklijck binne: Want jæ hâde jearm naet allijck æf se heroave, mar æf f' al fild wierne. In om datse alle heel herre hoape op dizze naetige dingen set hiene, so komme se ijn socken wan-hoape (trog dit forliczjen) dat me se dear naetuw helpje kin. Jâ (dat jiette meer

iz) al 't jinghe dat se miendae to winnen, reckenjese forlern to hebben, az 't her, ney jearm fornimmen naet loekt. In az herre altijd nin befondre leyn to fället, so achtjese stracks gritte sehea lit to hebben: wier trog me sommige ijn socken forbjuesteringe sjocht fällen, datse herre libben dear trog forkirttje. Kirt-om de leane fenne giergheyt, oer dy jinge dy se tjiene hadde, iz maect-tijdz allyck de forjildinghe fenne deale (dearste eerst uwt-spruwte iz) dy, ney dat hy de wolle fen sijn klircken lijts-tijds dien het, jearm dear ney oer-lieuwret ijnne hánnen fenne boalle, æf salm de halze breckt. Ick forhelle jiette naet yens de miz-dieden in boazheyten, dear to dizze gier-secken jearme bejaene, om to herre fornimmen to kommen, wier fen herre binne-witten so fol iz, dat se trog it knægjen ninter-fluwne reltje mogge. It iz uwz nôag, bewijzge to hebben, dat trog dizze finne djoejerye (wier mey folle minschen hier op yerde on-leegh finte) it lichem oer- in uwt-krestge, de gaelt forsljitten, in de siel forlern wirt, sonder yenighe nochte æf fornocyinghe.

Lit uwz nu hette fenne Eergierigheyte petearje, dy trogh bejeartme om greate maesters fenne wrâd to wirdden, jearme tijde gicklijck in onnutlijck det forsljitten: trog waem, so wy hette meer æf sijckerers miene to bekommen, wij sille uwz bedrægen sijnne, oermits ja jiette min iz. Want allijck de Giergheyt uwz bedrieget, for al uwz moeyte in slobben naet jaende az yerde, modder in wæze, also iz d'Eergierigheyte uwz mey wijn in rijk leanjende. De schins-iesten fen dizze binne ommers ijdle-naetig, az-se fenne oare grouw in plompbinne. Me wirt trog alle beyde to yenerleye æf-gruwne laet: mar dizze iz so folle prijek'ler, az jearm wettren ijnne oonfange klearer in ljeaslijcker lijckje. Ondre jinge dy herre to de eer-gierigheyte bejuwn hadde, loaytse y dat sommige by Keningen in Potelsteaten great achtge binne, yenighe gebiedje oer legers in heerkresten, in y sjea dat elekom ney sijn steat groetge. eere, in ontstjoen wirt fen jearme dy onder herre ficane. Y kijtse datse mey purple, rea-scher-lecken in goald beklaeyd geane, wier uwt it lijcket datse-allinne de wille fenne wrâd hadde. Mar me sielt naet, ho swier dat elke lead fen

fen dizze ijd'le eer-prealle jearm wæget. Me wit naet ho folle dat dizze eerbiedingen him wol kostje, in het ijd're jenne fen dizze kostlijcke forwielle wol bedræget. Want dy it witten 'er fen hie, schoe se ninter-stuwne so djoer bejearje to keapjen. Want somme binne trog lange in swiere tjienslen to socken steate komn, jearm libben wage habbende oon alle oerden, ja folle-tijdz mey forlieze fen earmen in schoncken: in dat al to bejearde fen yen Prince dy learre het tuwzen ponsmieten lân, uwt de bruwckme fen lijn sijne, az it libben fen hondert-tuwzen socke minschen az jæ biune: wezende ommers wol onlockig datse sock yen tjienje, dy jearm naet ljeavet, in gick datse miene hæg achtge to wezzen fen dy jinge, dy se om naet wol to traeppe litte schoe. Oare binne to socken gloarje op-kleauwn, omdat se de Prince neye muwle spritsen, æf floyte, in mey jearm tonge in hânneu tjienne hadde, sizzende in dwaende, sonder onderschie al het 'im behæget, wier to in from hert him nea schoe bejaen kinne. Want jæ hadde tuwzenerhânne smaed-huyngen lye moaten, in jearm folle mielle ijn 't ansichte spye litten. In ho geniensem dat se æck meye Prince lijckje to wezzen, lijckwol binne se az immen dy yen forsoerrende lieuwe trog greate lijsemheyte, folle kaerdjen in trocteljen mack macke hadde, in dy salme ninter tijd ijten jaene, æf de hân mey ængste oerbeck hellje, gruwjende altijd griippe to widdén. In jiet-te wirt hy wol yen reyse ijn 't Jier so bijtne, dat hy 'er lang noag oon het. Allijck iz æck de uwt-komste fenne Prince-frienen. Want az yenigh Prince, mey'er tijd, immen so hæg het dwaen klieuwen, so iz it him in formeys, dy selle (az hy mient t'eyne fen alle swierigheyte to wezzen) ijn kirtter tid fen boppne dol to smjitten: in az hy immen mey folle rijckdomme in goeden op-folle het, so perffet in knijppet hy 'im weer uwt, allijck in sponsje. Want jæ ljeafje nimmén az jearme salme, achtjende elck yen berne to wezzen om herre tjiens in nochte to jaen. Dizze blijnne hoavelingen weytsje jearm salm wijz dat se folle frjuenen hadde, in hæg by de minschen achtge binne, in tinffje naet yensken dat (allijck jæ jearm feynzje oare to beminjen in to eerjen) jearm fen oare allijck dien wirt.

Want

Want dy meer maesters binne az jæ, dy groetje herre naet az oer-dwerze; dy onder jearm stea, groetjefe om datse se fen dwaen hadde, in bewijze jearm steate, steole in taebberte, in naet jearm persoanen de eere. Oongeande dy jinge, dy fen allijke condijfje æf steate binne (onder waem de frjuenschippe wol maest behearde plijgge to wirdden) dy benijdgje, lafjerje in stecke elck-oarme, in binne altijd ougereft, æf om jearm eyn ongelocke, æf om in oarz wol-searte. In dear iz ommers nin greater torminte, az de nijdigheyte, dy egentlijcke oarz naet iz den yen haernende kjeald-sjeackme ijne gaest. Wier uwt nu wol to forstean iz, datse nin sijekre frjuenschippe hadde, dy altijd by forstannige lue for in djoer-wirddig dinge hâden welt iz. Bejarje y dit jiette klearer to sjean?

Lit it lock herre de reg reyze to-keere, elck yen sil æck stracks fen jearm æf-dwerze: litte yenskes æf-sot wirdde, ringen filmese schean oonsjean: lit jearm dy heerlijke taebberte benimd wirdde, nimmens silte meer kinne: in lit 'er in onbeheynte buffle mey dy oonsjeanlijckheyte oon-klaeyd wirdde, hy sil steans-foets (uwt krest fen dy Steat-taebbert) genietje alle eerbiedinge in oonsjog, dy de oare fore hinne bewijze wirdde. Ondertwiffche wirddese so-hag in littinckne op-quabbe, allijck de Efele, it bijld Ifidis kritsjende, fen alle eerbiedingen dy de goadinne oondien wirdde. Jæ merckje naet yenskes dat naet jearm persoanen, mar it loek so eere wirt, dat 'im folle tijdz fen herre, az fen in tawn-esel drægje lit. Hier moacht immen sizze: Jæ hadde to minste jearm wille so lang az dy steate doerret, in binne onder-twiffche jamck ijn herre schick: in iamen dy trye, fjouwer æf meer jieren goe-dægen het iz ommers al sijn libben naet ongelockig! Dat iz wier, az me dit goe-dægen neamje mey, altijd to ængjen om fen sijn steate forstet to wirdden, in alle dægen to djoegen mey great jankjen om jiette hæger to klaerdjen. Ljeave frjuene, dizze, dy y miene ijn herre schick in ney herre sin to wezzen, om dat y se allinne fen buwte sjeane, dij linte fen binne al folle oarz ontheystre. Dy lijkje wol in moy misse sinfenhuwz, mey folle dobben in læn, dy fen binne mey tjulterheyte, wiermen in pijn-bancken fold binne. Y miene datse greate romte hadde, mar jæ micne dat se benijpt

in near binne: Y achtjese ijn hæge steate to wezzen, mar jæ hâdet for yen kliene coudijlje. Nu iz immen, dy him tinckje lit dat ljeack iz, wol so herteleaz, az yen dy ijn wierheyte sjochtjende iz: want æf it schien Keningen wierne, in jæ achte jearm salm for scheamel-ruwtters in kôaters, so binne se æck ijn jearm gemoed naet oarz. Want nimmén iz aet oarz az hy mient. Y loaytlje wol datse fen folle tjienners in slijpe-foljers forsilschippe wurdde, mar jæ freezje æck dy jingo dy se selm to jearm beschemers in lijvschutten uwt-kerd habbe. In æft jæ allinne æf ijn silschip sinte, altijd ængje se. Binnese allinne so kijtsese aloon om, in onder folle silschippe slier-ægje se oon alle kanten. Jæ drinckje wol uwt goaldne in sulveren bijckers, mar ijn dy, in naet ijn yerdne koppen, wirt it maeste fenijn schinft in de deade 'er uwt swolge. Jæ habbe sefte in schiene plom-bodden, in az-se bejearje to relljen, so heart-me naet in muwz ijnne keamere riffeljen, ja naet in lang schoncke migge kin se oon-gonzje, in lijckwol kin in lân-minsche better slijpje by it ruwzjen fen in rinstreamme, æf it remoerjen fen in Jier-mercke (naet habbende az hirdde yerde to sijn bult-seck, in de blauwe hijmmel to sijn teckne) az dizze ijn socken greate siltme in macklijckheyte: want jæ dwaen naet az om-wrânteljen in wrotten, altijd duchtjende datse immen kommen hearre, in kinne ijn herre rest ninsinz restje. Bejearje Y, iju yen somme, to witten het onderschie 'er twiffche herre, in de quaeklt-hânle finzene ljue iz? Alle beyde binne se sletten, in habbe yen swiere left to schoastjen. In æf nu d'yene wol mey yerzen in d'oare mey goald oerlaedne iz, so iz d'yene æck naet sletten az oon earmen in schoncken, mar d'oare oone gaest in siele. De finzene slyppet sijn yerzne kettinge, in de hoavelinge iz æk ijn sijn felt-tijtre. De finzne fortreat it lichem jiette sommes trog de gaest, in sjongt wol in reis midz ijn sijn illinde: mar de hoavelinge, æf-medde ynne gaest, quelt sijn lichem onophâdlijcke, in kin 'im naet to relie bejaen. Belangjende 't fornoeyen dat Y miene datse habbe, dear ijn binne Y jiette meer forbjuestre: want Y achtjese great om datse hæg opteyn binne: mar dat iz ommers so gickheftig dien, æf y in dwirg-manke, so great az in rôaz'ne tomme, heel great achtne om dat 'er op in toere, sinze æf hæge wiere sloe. Also dwaen-

dwaende miette y 't bijld meye foet-ſcheamle dear 't op ſliet, dat y beſondre miette moallne, om ſijn hægte to witten: ſjeande op ſijn hægheyte allinne, in naet op de hægte ſeane foet dear it op reſt, já tjog 'er de foet ond're wey, in y ſille 't heel lijts beſijne. Y rekenje herre æck hæg, (ſo hier oppe yerde yenige hægheyte wezze kin, dy, by de hijmmel forlijcke, naet meer az in ſtippe iz) mar wier 't dat Y ſe ijn 't hert kijtſſne, Y ſoene 'er heel oarz oer tinsſe, trog dien dy wierheftige greateyete ijn 't klien-achtjen in forſmaedjen ſen alle ijdlle hægheyten (dear jæ mar earne ſletſtucken ſen binne) gelegen iz: wier for datſe jearm ſalm æck naet håde, om datſe al-oon hæger klieuwe wolle, in ninter-tijd jearm bejearte beklaerdje.

Y ſille muwck wol immen ſijne, dy ſocken op-ſot ijn ſijn ijnborlle meytſe ſil: az ick to ſocken ſteat komn bin, ſo wol ick my to reſte bejaen, in noeye litte: mar ſo ringen hy dear to komn iz, kin hy quæck ſo lang toaſſe dat hy ſijn amme hellet, æf hy bejearret jiette hæger to klieuwen. Want dat im to fore ſo hæg ſchijne, dat achtjet hy nu korts naet yen treppe to wezzen. Hy achtjet him heel leeg, om dat 'er immen boppe him iz, ho-wol hy him hæg behearde te rekenjen, om dat 'er ſo tol-leaze mennigte onder him iz. Hierom klieuweſe ſo lang tot dat herre de amme to leſte oppe wey bejouwt, æf datſe ſen boppne dol truwzelje. In æft ſe ſchien trog lang ærbeyd al op 't hægſte komme, ſo iz 't æft ſe op 't hægſte ſenne Alpiſche ſnie-bergen, mar naet boppe wolckne, wijnnen in twierren wierne: wezzende az den eerſt to rjuechte alle onwaeren, blixme, tongre, ængſte in prijckle ijne tuwt juwne, wier trog herre hægmoed wol to tijgge fornaetigd wirdde kin. Dit punte ſil y my muwck wol to-ſlean, om dat it uwt ſolle ſchijd-ſchriewers in dægelijckſche onderſijninge bewijzge wirdde kin: mar by æventoere ſil y fizze, dat dy to de kroane in haed-ſtoack bern' binne, in ſen bernſchoncke op ijn ſocke hægheyte ſet ſinte, bawtte dear to ærbeyde to hebben, dat dy to minte fry binne ſen dizze quolme, in wol lockig achtge wirdde mogge.

It kin wol wezze datſe dit ongemacke ſo wol naet ſiele om dat ſer ijn berne in opſet binne: allijck dy jinge dy omtrint de
ſluw-

fluwzen fenne Nijlle berne in opteyn binne, it ruwzjen dear falme wend binne: dy ijnne finzenille to wrâd komt nin great langjen neye fryheyte het: dy by de Cimmeren, onder greate tjuelfternille teyn in op-fet wirt, ney de dey naet lawckje: in dy op it Alpifche bergte great-macke iz, oere milte; onwaer in fnie him naet forwond'ret. Mar dearom binne fe 'er naet fry æf, oermits de blixme fomme wol in pearle fen jearme kroane buwckje, dy haed-floack ijne felt brecke, mey in great heapfen fnie oer-ftoppje, in trog in onwaer fen droafheyte in fortriet jearme 't forfân in de gaelt fordompje in fortjuellerje kin. Jæ binne wol kroane, mar mey in kroane dy, ijn wierheite, fen hæge-tuwcken in flijcklen friffle iz. Jæ hadde yen rejear-ftæve ijnne hânne, mar fen reyde, dat meer az yenig gewaegs ter wrâd fenne wijn binne in weer flingre wirt. Ick forfijckerje jo, dat de kroane in ftæve (ijn pleats fen dit hert-fwier to genezzen, in dizze forge, in dit fortriet to fordrieuwen) de forneamfte oorfaccke in uwt-ljeap iz, wier trog dy felle de minfche oon alle iggen to-forzje. O kroane! (fey in Kening fenne Parsfen) dy wille hoe fwier du uwz oppe holle perffelle, hy fchoe dy naet op nimme wolle, al wier 't dat hy dy oppe wey lizzen fawn. Dizze Prince dy alle minfche lock ijne hân hie, fo 't fchijnne: dy elekcom lock in ongelock, ney fijn beljeafjen, to-fuwgje koe: in alle ljue (fo 't him lit oon-fjean) gereft meytfe moacht: betjuwgt ommers klearlijk, dat hy fen al de wrâd (dy 'im onderdienigh wier) naet den fortriet in greate moeyte hie. Het fille uwz æck alle oare Forften fize, az-fe uwz fljuechts neye wurdde anderdje wolle. Wy wolle naet freje dy jinge dy jearm libben, trog rampfelligheyte, ijn yen fchânlijcke dead eynghe hadde: nogh dy jinge dy herre Keningdomme by jearm libben bedobbjen fjoene, in hadde jiette langh ijn greate illinde libbe, ney datfe fen jearme fteate beroave wierne: allieck Dionniz fen Sicilien, dy better gereft wier meye rijz-biezme ijnne hân, omde bern fen Corinthen to gijffelfjen, az meye Steat-ftoack om 't heel trye-hernig Sicilien to rejearjen: æf Sylla, dy ney dat hy 't gemiene-belte fenne Roamere fcheyne, in de romme wrâde trog-plondre in æf-fchomme hie, jiette naet koe reftje, eer dat hy fen falme (æck mey greate prijckle) fijn krest in oerwjealdgjen del

leyd in oerjawn hie. Mar lit uwz de Kening Salomon fijn miengje æf-freje, dy mey fōunerlinge oon-tjoglijckheyte fen God begave, in rijck fen alle dinge wezzende, æck it goald awt-te Eylannen kommen die: hy schil uwz trog yen befoude boeck onder-rjuehtje, dat hy al it lock dear yerde bepreawn habbende, dear ijn naet den ijdel-naetigheyte, mocyte, in knæginge ijnne gaest fawn het. Lit uwz de Kefer Augullum freje, dy yen fredigen besittre fenne wijde wråd wier, hy fil fijn forlijnne libben bekleye, dat trog-brocht iz mey greate mocyte, in fil de refflijckheyte fen yen fjuecht minfche oppe yerde bejarre: achtjende dy dey hæg-lockig, wier ijn hy him fen dizze ondræglijcke hægheyte loe out-tjean mogge, om fordoon allijck in gemien man, ijn rest to libben. Lit uwz æck Tiberium, fijn ney-folger freje: hy schil uws bekinne dat hy 't rijcke az in wolve by d'earen hålt, dat hy jearn forlitte fchoe, fo hy naet ængge bijtten to wirdden; wier om hy 'im jamck beklæget oer it Lock, dat him fo hæg op-tille, in dear ney de learde benimd hie, dat hy naet weer dōl-kliuwe koe. Foarts Diocletianus, dy (ney de wråd to fprecken) fo wittne in deugdlijcke Prince wier, fil fijn falm-willige ballingschippe fen Salone hæger achtje, den it wråd-heerskjende Roamsche rijcke. Einlinge Kefer Kaerl de fiffde (dy hādne wirt foar de lockigste Prince dy 'er ijn folle hondert jieren libbe het) fil uwz fijn conqueftearre oer-wintten, fidoarjen in feyne-prealljen forflockje, in him naet fchamje to fizen, dat hy folle meer formeys in refflijckeyt ijn it Kleathie, in ijn fijn yenigheyte het, az ijn fijn alderhægsteatlijckfte libben. Sille wy nu focke ljue lockigh reckenje om dizze miengje, dy jearn falm dearom onfilligh hōaldne, dy herre lock ijnne forleeginge fijkje, in oppe romne yerd-beame nin pleats fijnne, om mey dizze hægheyte reffje to moggen, nog nin bod fo goe dear op jæ flicpje kinne? IJnne fomne, dy iz allinne to rjuechte lockigh, dy free in yen goe fornocyen ijn fijn hert het: in onfillig boppe alle minfchen iz dy, dy neæ refflijcke in to free iz. So wier den Pier, Kening fen Epiro wol onlockig, dy de hecle wråd onder him twinge woe om rest to kryen, fo hy petearve, in fijke fo fier, 't jinge ney by wol better to bekommen wier. Jiette onfilliger wier Alexandre, dy in great-machtigh Keniuge bern

wez-

wezzende, in de heele yerdbeame, by ney, foroere habben-
de, so eer-gierigh wier dat hy jiette meer Wrâdden sijke,
in wirdde lijckewól, binne tye dagen dear ney, mey segs
foetten yerde fornuwge. Kirtom binnele oppe Alpiſche hagtme
bern, jæ wolle ijnne hijmmel klieuwe: habbeſe alle Kenj-
gen oppe yerde teame, ſoo ſijkjeſe iſſijnen om tjin God to
plachtjen, wollende ijn ſijn bewâde in gebiede tredde: in hâde
nin miette nog eyne, to dat God jearm naetigh-formiettne be-
laeytjende; az jæ nu oppe bopperſte treppe miene to wez-
zen, al dizze oppliez'neheyte to naete mecket, herre twang-
ſtoacke ijnne hânne ſticken breckt, in herre, trog jearm eyn
kroane lit fordruwckje. Om den, ſluwttende, mey yen wird
to fizzaen, het goe dat wy trogge eergierigheyte forkrje: me
ly't foile ongemack om ongemack to forgearjen: me mient alle
ſluwne, mey it op-klieuwjen, uwt it quea to reytljen, mar ho
wy meer boddje om greater to wirdden, ho wy uwz ſalm meer
ijn dit quea om-wrantelje. Ick kâtje hier naet fenne illinde
dear jinger, dy alle herre libben lang de kapproene neye wijn
ſot hadde om dy mijldheyt fenne hoafſche fortuwnne to ont-
ſean, in jiette naet genietje hadde mogge, mar hadde, mey
greate hertſwier, oonloaytje móaten dat it jild ijnne hânne
ſalm iz fen yen dy 'er naet om arbejde het: nog fen dy
jinge dy 'er ſo fjoerigh om onderinoar kringje, datſe 't
forliezje, in to leſte kommen dwaen ijnne hânne fen yen
tredde, dy him deardm nauw yensken forrierd het: nog fen
ſocke dy 't al ijnne ſelſen hadde, dy ſo ſelt to-ſluwtte dat
'et jearm trogge ſingren ſâlt. Want dizze binne de ongeloc-
kigſte achtge fen alle gearre, allijck ſe æck ſinte, oermits ja
jearm ſalm dear for hâde. Hier uwt beſluwtte wy dat al-
le dizze mijldigheyt, dy uwz fenne wijlde Wrigge (by
meneare fen ſprecken) to ſinſre ijnwyd wirdde, naet oarz bin-
ne az liſ-leſſjen in al ſijn jaen æf ſchinckjen naet oarz az læ-
gen: in dat hy de gick mey uwz ſchert, dy elckoarme buwt-
tje om ſocke fodderje, wier trog de maelt-habbende de on-
gelockigſte iz.

Wol oon (ſil Y muwck ſizze) de gierge goarre het nin genotte
fen al ſijn goed: in de eergierge wijn-borlle naet den on-reſt in
quea: jæ bearbeydje jearm ſalme alle beyd yen hol oppe wrâd. Mar

Schoe 'er nu naet wol yen minfche wezze, dy yenige eertienft betjienne, æf by yenige Prince him hâdende, fiju goeden fwietjes schoe geuietje kinne, in fonder dizze dwelfm-finnige herts-driftmen to folgjen, yenige hægheyte mey gereffheyte in fornoeyinge fen fijn gaelt bruwekje? Jâ ijn foare-geande tijden, da de minfchen de âde yenfadigheyte in inkelheyte jiette naet alleheel forlern hiene, moacht it yensinz fchean: mar ney de omgong fen joe-deis flog ick nin middle om dear to to reytfjen. Want az y jo joe-deys ijne gemiene læcken mingje, y moatte ommers goe æft quæ dwaen. Dwaen y quæ fo habbe y God to fijne, in jon Mey-witten to in boalle, dy jo onophâdlijcke priem-pricket. Dog y goe, fo hab y de minfchen, in onder dy de krefftigte to fijne, trog waems queawfelligheyte in nijde y bedjoept, in trog waems wriggerye y fonder op-hâden hofne wirdde. Behægje y de gemiente fo behægje y yen tuwzen-hollig on-djier, in om jearm to behægghjen moat y jo falm mizhæghe: behægje y jo fâlme foo mizhægje God: Behægje y God, y ftea ijn tuwz'ne prijcklen fenne wrâd, in hadde folle fortriet. In dearom az y de nolckfte in nommelfte ljue fen dizze matearje petearjen harkkje, foo fil y altijd hearre datfe mey op-fot, æf trog wierheys kreff dreauwn, on-betocht sizze fille, dat 'er nin mecr reft oppe yerde iz: az æf-fôunerlijck in buwtte gemiente-tjenfte to libbjen. Ja fommige bekleye herre datfe onder it remoerjen fenfe paleysen in hoaven libbje moatte, in tinfte op nin dinge mecr az dear fen ontleyen to moggen wirdden. Eynlinge y fjea nimmen dy nin mizhægen het oon fijn beroppinge, in winfchet altijd ney oare ljue betjienninge, howol it in wol ringen rouwe schoe, az hy 'er er ija fot wirdde. Nimmen noaget oon de hánlinge dy fijn jeld beteammet, in luwekjiet aloon fen dy ontleyen to wirdden, howol hy de âderdomme jearn forlanghe schoe, fo folle him muwglijck wier. Het fille wy den ijn dizze fortwierringe des gaelts dwaen? Sille wij den om de rjuechte befchiedenheyt, belceftheyt in frjuenlijkheyte to fijnnen it fiffchip fenne minfchen ontfean? in uwz ijne wâden for-fchuwlje bye wijlde in bjueftre on-djier? Om on-miettige herts-driftmen to formyen, uwz fenne mennichte der redelijcke cretuwren æf-fchiede? In om de boasheyte fenne wrâd to ontkommen, uwtte wrâd gean? Wier 't dat wy focx dwaende reftlijcke libbje moach-

moachtne, so wier 't so heel jamck naet to miz-prijzen. Mar, ô laefje! alle minfchen dy 't wol soene dwaen wolle, mogge naet, in dy 't al dwaene fijne 'er jiette focke fornoeyelijcke refte naet az-se wol fijke. Sommige hab 'er wol njue to, mar de wrâdsche fcheamte tjochtfce oerbeck: wier ijn datfe greatlijcks forbjuefcre binne, datfe herre fchamje for dy jinge dy fe ijn herre herten ffordomje, in to rie geane meye greatfte fijne dy fe hadde. Yenige oare wirt fore hâdne dat me 't gemiene-belt beheart to tjiengen, in jâ loaytfje naet yenskes, dat dizze rieds-ljue nimmten az herre falme tjienje: in dat dè maefte heapfen fen dy, it wol-fearte fen 't gemiene mintf fijke. Sommige wirt to forflean juwn datfe trogh herre goe fore-gong oare ljue forbetterje mogge; in jâ trog-kijtfce naet dat tuwzen fuvne minfchen, jâ de heel-maefter falme, ijn in onktifene fted folle eere de peft-fjeackme krye, az for-drieuwe fille: in dat dear ijn to kommen naet oarz den Goade tentearjen iz, oermits tjin focken ftiouckende lofte nin better forhoedinge wezze kin, az 'er fen dinne to bliuwen. Eynlinge allijck de fwiete wettren ijane fee rinnende her de fâugheyte naet benimme, also lijts fchoc æck Loth, mey jiette yen twee trye fromme tzierlen fijns gelijcke yen hoaf af Sted fen Sodomie forbetterje kinne. Oongeande nu de forftânnigfte minfchen, dy (naet lijtfcr for herre fiel az licheme bekomre finte) in fuvne lofte, fier fenne jerre-fee dear quea menearen fijke, in dy trog in Ingel Goads meye hân laet wezzende. ijn tijds allijck Loth ijn 't lijts ftedtje Zoâr, uwt dizze fordearringe dear wrâd, in uwt de ftedden dy mey dizze peft befchern-fingre binne, ijn yenige pleats op 't lân flechtje, om jearm aldear mey ijnfiernheyte to oeffenjen ijn yenige goadfillige witten-fchuppen in opteyne oertinfingen: ick lit wol to dat dizze ijn focken nead-druwckjenden fteat naet binne: mar oermits jâ falme jearme prijckle mey bringe, fo kinne fe herre dear fen æck quealek befrye. Jâ flechtje 't hoaf in wirdde jiette 'er fen oon alle kântten beftoarme. Jâ fijke de wrâd to ontfechtjen, in jiette folget jearm de wrâd to de deade to ney. In jâ mogghe quealek yen hernke ijune wrâd fijne, dear de wrâd herre æck naet fijnt, fo fjoerigh fijktfe herre to fordearren in to fornijlen. In az-se trog yen

yen ſuwnerlinge graefſje Goads for yen tijd fen dizze oer-
 wjealdinge ſchijne forloſſe to wezzen, ſo wirdde ſe mey ye-
 nige earmoede beſwierre, æf mey on-free binne huwz hoſſne,
 æf æck fen yen quæa gaefſt forſijke. Inne ſomme, datſe de
 wrâd hier altijd ijn 't yen æf ijn 't oar fen herre ſiele. Mar
 it queaſte fen alle iz, dat az wij fry binne fen al dizze ſtrijde
 in ærbeyde, ſo ſiele wij jiette ſolle heftiger tjuechtinge ijn
 uwz ſalme, tochtme tjinne reedne, d'yerde jinne hijmmle, jâ
 de wrâd ſalme kantjet im jinne wrâd, dy him al-oon djiep
 ijn uwz hert fynne lit, ho jamck wy æck ærbeydje mogge
 om dy to ontrinnen. Ick ſil jiette meer fizzate. Sommige jaene
 fore datſe de wrâd forlitte wolle, in ſijkje dear trog d'cere
 fenne wrâd: yenige litte herre to az æf ſe de wrâd forlitte
 wolle in de reg keere, in geane him az to ſluwp to miette:
 oare wegerje hæge ſteaten om dear to bean to wirdd'ne: ſom-
 ge forſchuwillje jearme dear for om dat me ſe dear to komme
 ſil to ſijkjen. Alſo iz de wrâd ſommes onder yen momme-
 klaed huwzfelte, by dy jinge dy ſe ſchijne to ontſlechtjen.
 Dit iz her bedrog: Az wy by ſolle minſchen om-geane, ja
 het 'er her hoof onder: ſijkje wy de woaltenye, ja het 'er
 hoallen in ſchuwlhernen onder, in forſijkt de Heere Jeſum
 ijne woaltenye. Geane wy ijn uwz ſalme, wij ſijnne 't 'er
 ſo on-himmel az aerne. Wy kinne de wrâd ijn uwz naet
 ſtearren dwaen, æf wij moatte ſalm ſtearre: want wy binne
 ijne wrâd, in de wrad iz ijn uwz, in wae him fenne wrad
 æf-ſuwnerje wol, moat im fen 'im ſalm æſſchiedje: in dizze
 ſchiedinge wirt de deade neame. Uwz tinckt dat wy uwt de
 ſted (dy mey peſt befinzen iz) forteyn biene, in merckje naet
 dat wy de quæa loſt al ijn ſlorve hadde, dat wy de peſt mey
 uwz toarſſje, in yen lid-mate fen dy fordoarne ſted biene,
 ſo datſe uwz ijne woaltenye, ja oer berge in d'olle wol ſilſchip
 hâde kin. Wy hadde de beklieminge fen in oare wol ontwijcke,
 mar hadde 't quæa al ijn uwz ſalm. Wy binne forteyn fenne min-
 ſchen, mar hadde de minſche uwt uwz ſalm naet fordreaawn. Diz-
 ze h'ol-geande ſee quelle uwz ſo jamck, dat wij dear fen weedom-
 me ijn 't herte fieldne; in bejearrig wierne om to ſpyen æf oer to
 jaen: in om dear fen ontlettge to wirdd'ne, ſo binne wy fen 't yene
 ſchip ijn 't oare, in uwt yen great ijn lijſer oer-tredde. Wy miend-
ne

ne den wol gereft to wezzen, mar 't iz om naet: want it fin-
te a'oon de felle wijnen dy 'er waeye, in de felle wægen dy
'er opftånje, in de felle fin-driftmen dy uwz beroerje. Dear
iz nin oare hav'ne nogh middle to fultme az de deade. Wy
wierne fjeack ijn yen keamer, dy oone ftriette af oone mercke
floe, in hadde uwz ijn yen efter-keamerke bringe litten, dear-
me fo folle remoerjen naet heart; mar howol dear nin ge-
djoey iz, dearom forlit uwz de kjeald-fjochtme ftracks naet,
in het dear trog æck naet fen her kreft forlern. Dearom æf
wy fommes it bod, de keamer æf it huwz foranderje. jå fen
't yene Lån yn 't oar tjea, fo fille wy lijckwol de felle on-
reflijckheyte fijne, om dat wy uwz falm oer al meybringe,
in naet fo gijften ærbeydje om oare minfchen to wirdden,
az ijn oare pleafen to kommen. Wy ont-tjea uwz fenne ge-
brecklijcke æf fordoarne minfchen, mar wy troffje uwz gïerg-
heyte, cergierghen, on-kuwfekheyte in alle fordoarne herts-
driuwingen mey uwz, dy uwz fteez-oon knægie, in tuwzer-
reys deyz op flijple in loacke fen Egipten tinffjen dwaen.
Jæ fearckje altijd ijne fchwutte mey uwz, wierom wy buwt-
te fchoaftjen æf op-håden op dizze æf dy ig fen 't wetter
hadde to fjuechtjen. Moachtne wy dit pack (wier trog uwz
gaelt altijd bijtt'ne in knæge wiit) fen uwz lizze. foo foene
wy buwte twijv'le wól greate reft hadde, naet allinne ijne
woafteye, mar æck mids ondere greate mennigte minfchen.
Ijne fomme, it libben fenne minfche hier oppe yerde iz yen
doerjende ftrijde. Binne wy befrye fenne oonflagen dy fen
buwttne komme, fo hadde wy uwz fen binne for de binne-
fchwulljende fluwplægen to wactjen. Binne de Grajen for-
teyn, fo hadde wy yen Sinon fen binne dy herre de pleats
oer-lieuwret. Wy moatte altijd weytfje, in æg ijn 't feyl, in
de wapne by 'er h'ne hadde, fo wy naet rimpne oerfal-
len, in uwz fijne hånnen oerlieuwre wezze wolle. Mar ho
mogge wy dogge in 't eyn hier fen ontfleyn wurdde? Naet
trog yenge beam-bofcken, rin-wettren, æf bergen: naet
dear trog datme him minglet onder it kringjen fen greate
heapen minfchen, æf datme ijn yen hólle kuwle allinne in
oer-fchwulle kript: dear iz mar yen middel, neamlijcke de
deade: dy (fchiedjende de gaelt fen 't flaefch, de fchiene in lot-
tre pertye uwzer fielen fenne on-himmele bejcarten, dy her al-
oon

oon jin uwz fotte fore wråd) free kin meytſje, trog dizze ſchiedinge, twiſſche 't jinge dat ijn yen perloane to gearre ſuwge, buwtte forſlickjinge fenne gaelt, naet den yen ijvige ſchortinge in ſcheel kin wezze. Belangjende nu de furnooyinge dy de wijz-witt'ne, ijn yemſenheyte libbjende, ijn herre oeffninge hadde, az ijn 't lezzen ſen heylige in wrådlijcke boecken, ijn 't leeren ſen wittensſchippen in kinſten: ick lit wol to dat it better iz az de râſene jachte, wier trog in great deel dear minſchen (dy mey ſocken ſjochtme ijn 't forſtân bedwelme binne) poer forwijldre alderde. Lijckewol moat focx æck al onder it beſluwt ſen de alderhægſt-bewittensſchipte Salomon buwgje, to witten: dat 'et by de eerſte ſchepping des minſches naet den ijdelheyte in pijnnijgen des gaelts iz. Sommige ljue leere, al herre libben trog, wol in beſlijpp'ne ſprecken, in bekroadgje jearm naet yens om herre libben to betterjen. Oare ſin-plachtje uwt herre betjuwg-kunſt (*Logica*) ſen 't petearjen in herre ſiz-kunſt, in forliezje faeck herre natuwrlijckheyt kât-uwttjende forſtân. d'Yene leert trog de kunſt ſen reckenjen in hyer ijn fjouwer-in-trijttigen to kleauwen, in hy ſil nin inckle ſtoer twiſſche him in ſijn broar, mey free, eyn-deelje kinne. Yen oar leert trog dij Miette-kinde (*Geometria*) it ſjild jâ Stedden in Lânnen miette-lijnen, in hy ſil him ſalm naet witte to miettigjen. Yen Muſjick-ſjonger ſil de teanen, luwden in wijzen wol oeryen bringe, in hy ſchil alle on-yengheyte ijn 't hert, in alle dwerz-drieuwende hertsop-wâllingen ijne ſiel hadde. De Stierte-kijtſer ſil om hæg loaytſje in onder ijne dobbe ploffje: Hy ſil it to-kommene fore-fizze, in it jinwirddige forjitte: jâ ſil faeck it æg neye himmel ſlaen, in 't hert djiep ijne yerde bedobbe hadde. De Wijzſjochtigert (*Philosooph*) ſil wirden-kauwelje fenne aerd in natuure ſen alle dingen, in ſil him ſalm naet kinnen leere. De Genezmaetſre ſil oare heelje, mar blijn ijn ſijn eyn ſjochtme wezze: hy ſchil de alderlijtſte forânringe ijn yen oarz polze taeltje, in de baernende ſchod-ſjochtme ſen ſijn ſiel naet ſiele. De Schijdniffe-ſchrieuwer ſchil de ôarlôge ſen Theben in ſen Troayen witte, in het ticht om him iz naet mirckje. De Rjuechts-geleerde ſil alle wråd wetten in kerren jaen, mar him ſalm nin wetten ſette kinne. Eynlinge de Goad-geleerde ſil it maelt-deel fenne tijd heel jamck ſen 't geldave ſin-twiſſje kinne, mar ſil fenne ljeaf-

Ijeafde naet folle kâtjen herckje wolle. Hy fil folle fen God petearje, in lijts bekomre wezze om fijn neyften to holpjen. Al dizze wittenschippen ribleckje 't forftân sonder eyne, mar fornoeye 't naet: mar ho m'er meer fen wit. ho m'er meer fen bejaarret to witten. Jæ nimme de onreflijcke fin-plachtjerye naet wey. dy de minfche ijn him falme fielt: Jæ genezze de fjeackme fen fijn siele naet: Jæ meytje de minfche hageleerd mar naet from: fcherp-finnig mar naet wijz. Ja dat meer iz, ho m'er meer fen wit, ho me befijnt dat 'er jiette folle meer fen by-æfter, in to leeren iz. Ho de gaest 'ir meer æf forfolle iz, ho hy 'im leeger befieft, oermits al it jinge in minfche fen yenige kunfte ijn dizze wrâd leere mey, jiette fier wey 't kliëntie deele iz fen 't jing 'er jiette naet wit. Want al fijn wittenheyt leyt ijn 't bekinnen fen fijn on-wittenheyte, in alle fijn folmackentheyt ijn 't betjuwgjen fen fijn on-folkommenheyte. Fen waem locx bekind in oon-mercke wirt, dat iz ijn wierheyt in forftännig in folmacke man onder minfche bern. IJnne fomme, wy moate, mey Salomon, to dizze flippe komme: Dat de freeze Goads it oonfange in it eyne fenne wittenheyte iz. In dat dizze wijzdom bye wrâd jiette for inckel nârre-wirck uwt-hoalle, in fen de lalme az in dead-fijne forfolge wirt. In allijck yen minfche, dy God freezet, nin quae beheart to freezjen, oermits alle quae him altijd to belle tijget, also fil hy æck ijn dizze wrâd naet folle goeds forwachtje, om dat hy de daele for fijn fwarn fijne het, dy ijnne heylige bledden yen oerfte fenne wrâd neamd wirt. Mey het oeffninge den, dat wy uwz tijd trog bringe, fo komt de jeld uwz jiette oer, eer wy 't merckje, dy wy noch trog in yenfem, nog trog in gemien libben andere minfchen naet ontgean mogge. Elck yen het reckninge macke om mey de âderdomme to moggen reftjen fen alle moeyte, in nin bekomringe meer to hebben, den om fawn in reftlijcke to libbjen: Ondertwilfche iz dizze tijd naet oarz az in geate fen it fore-gaende quae, in ijn 't gemiene in groeyheftige maey-tijde fen alle miz-dieden in gebreken, dy-fe ijn 't fore-hinne-geande libben dien hadde. IJn dizze tijd hab Y de fwackheyte fenne bernfckheyte weer op ny, dy (dat maest to bekleyen iz) mey hæge fleat in oon-fjoen forfilschippe iz. IJn dizze tyd wird Y leane fenne oerdiede in onkuwſck-heyte ijnne jeugd bedreaun, fenne
O jichte,

jichte, lindne-pijnne, liien æf fan ijne longftåle æf bonge, in oare quolme, dy jo, mey in ly-leaze leertme fen it yene lid fore in 't oare ney beroafje. In dizze falme tijd wird y betelle fen it weitsjen, forgjen in ærbejde des gaelts, dat y ijn jon manlijcke jieren hând hadde; mey 't fortjuerftenjen fen jon geficht, gehoare in oare finnen, dy jo d'yene fore in d'oare ney bejaene, uwt-nimd it fiele fenne pijnne. Dear iz naet in lid oon uwz, dat de deade naet to pân nimt, ængjende dat wy uwz dey fen bet. Ijnen quealck fille hâde wolle. Wy hadde by-ney naet folle oon uwz dat naet floarn iz, in naet to min libbje uwz gebrecken ijn uwz, ja libbje naet allinne mar forjeugdje fen dey to dey, ijn fpjitte fenne natuwrc. Want de goarjende giergert (ho wol korts meye yene schonck ijn 't græf wezzende) bedobbet jiette fijn jild, naet oarz æf hy 't 'er fchier-moarn jiettereis weer uwt-dollje fhoc. De eer-gierge befelt ijn fijn uwtterflic-wolle uwt-windige fteat-prealle to fijn uwt-fearte, in dat fijn oppblichneheyt ney fijn deade jiette libbjen in wijnfetjen. De dertne onkuwfcke dy naet langer meye foetten donffje kîn, donffet meye fhofte-bledden. Al dizze fawnen hadde him bejuwne, mar hy kin 'er jiette naet fen æffchiede. It bern het ney jeugde forlange, mar dizze bcklagetfe. De jonge-zierl het libbe hoapjende op it to-kommene, mar dizze fielt it jin-wirdig quea, in de fore-geande ijdle nochtten berouwje him, in hy beloacket naet, dear hy ijn 't to-komme ney winfehje mey. Hy iz gicker az in bern, oermits hy de tijd bcklaget, dy naet weer om to helljen iz, in tinckt meer oon 't quea dat hy 'r ijn lit het. Hy iz illindiger az de jonge-zierl, oermits hy ney in illindig libben, naet kinnende az illindig ftearre, naet fhocht ruwn om him den miztrealtigheyte in fortwijvinge. Oonlangjende dy jinge dy, fen fijn jeugde oon, de ftrijde-tijn 't fhæfch in de wråd oonnimd het, dy fo folle-moeyte dien het om him falme to ftearren, in de wråde fore-tijd to forlitten: dy him, boppe gewoonlijcke illindê, jiette mey dizze greate in on-genezlijcke fjeacktme fenne jelde befwiere fijnt, fielt jiette faeck meer kreft ijn fijn fortorre fhæfch, az ijne gæft. Ljeave, fiz my dogge, het formeytfe kin hy 'er ijn hadde? den allinne dear ijn, dat hy fijn eyne ney by, fijn ftrijde eynge, in him ree fhocht, om trogge deade uwt dizze fortrietige finzeniffe ontflæyn to moggen wirdden? dear ijn hy de heele tijd fen

fen sijn libben pijnge in plæge wirdden iz. Iek wol hier jiet-
 te naet yens petearje fen it on-tollijcke quea dat de minsche
 ijnne forschaete âderdommen oerwealdgjen komt: az forlies
 fen Aders in frjuenen, fordrieuwinge, forbân-smerte uwt sijn
 in sijn for-âders lân, mizginsten in oare queaën dy ijnne wrâd
 gemien binne, dat d'yene klæget oer 't forlrearren fen sijn
 bern, d'oare dat 'er dy behâdne het: dat d'yene gallet oer de
 deade fen wijv, d'oare datse jiette libbet: dizze klæget dat 'er
 to djiep ijnne hôaf-taebbert steckt, dy kiermt dat 'er 'er naet
 fierer noag ijn is. De wrâd iz so fol fen quea dat m'et ijn
 yen wrâd fol boeck-leaven quealck beschrienwe schoe kinne.
 Dit iz noag, dat, so de minsche, dy me d'âlderlockigste neamet,
 sijn lock in on-lock tjin elckoare eynsere, hy schil him salm
 wol illindig achtje: in dy jinge dy sock yen nu so lockig
 ôardlet, schoe nin trye dâgen ijn sijn pleatz wezze, æf hy
 foe-se de eerst-kommene jearn oerjaen. Ja dat hirdder troayt,
 ijdien dy jinge ijn al sijn lock in foar-spoede, dat hy ea
 hând het, oer-mierckje woe, het al moeyte in fortriet hy lit
 het, om dy to bewearjen, (want ick kâtje hier naet az fen
 nochten dy-me bewearje kin, in naet fen socke dy ijn yen
 ægenblijcke forgeane) hy sil uwt in trog him salme ôardelje,
 dat it to wachte nimmen salme fen it greatte lock oppe yerde
 iz fol illinde in fortriet. Lit uwz den besluwtjende lizze, dat
 de bernschkeyte naet iz az in gicke sjuechtigheyte: de jeugde
 in ijdle-baernende hielt'ne: de manheyte in swiere bekomrin-
 ge: in de jeld in fortrietlijcke quolme: dat uwz ægen naet
 binne az trienen: uwz formeytlingen tjielst-sjochtme ijnne
 gaest: uwz goe naet den moeyte in pijnne: uwz hægheyte in
 eer-prealle yen swiere lest fen ijdleheyte: uwz rest yen on-
 reflijcheyte: in it kommen fenne yene âderdomme ijnne oare,
 naet oarz iz den fen 't yene ijn 't oare quea to reytsjen, in fen
 in lijts to in greater: in dat d'yene wetter-wæge altijd d'oare
 ford-schuwt, to tijde to dat wy ijnne hâv'ne des deads komme.
 Lit uwz den to leste, siz ick, besluwtje, dat it libben naet iz az
 in bejeartme ney 't to-kommene, in yen berouwe fen 't forlijnne:
 in kien-âchtinge fen 't jinge me smecke het, in yen njue to 't jin-
 ge me jiette naet prieuwke het: yen ijdle tinsfing fenne forlijnne

in yen on-fijckre forwachtjen fen yen to-komm'ne fleate. Eynlinge dat 'er ijn 't heele libben naet fijckerer iz, den de fijckerheyte des Deads, in d'onfijckerheyte dear uwre fen de falme.

Kijfte! nu komt de deade uwz to, Loaytfe! hier begintfe to næckjen, dat wy fo ængftig freezje. Nu liiet uwz trog to noazjen æft jæ æck fo quæ iz, az-me uwz wijz macket, in æf wy dy fo fchrikkende flean motte, az wy gemienlijcke dwaene. Wy freezje 'er fore, mar az de lijfte bern for yen fjamme æf in bijld fen in hixfe. Wy forfchrickje 'er for, om dat wy it naet begriippje allijcken it ijune wierheyte iz, mar achtje 't droavigh, wread, freezlijke, allijck it fenneferve-miellers oone moerre mielle wirt. Wij fluchtje for her: mar dat iz om dat wy mey socke gicklijcke ijbijldinge bedjupt binne, dearom dwæ wy 'er de tijd naet to, dat wy fe yens rjuecht oon-fchoagje. Lit uwz mar flean blieuwe, in her ftantheftiglijke mey beyde ægen oonkijftje, wij fille fe wol oarz fijne az me fe fchildret, jâ mey frjuenlijcker oonkijs az yen illindig libben.

De dead iz it eyne fen dit libben. Dit libben iz in illindigheyte in yen doerjende on-waer: fo is de deade den de awtkomfte fen uwz illinde, in de muwle fenne hånne, dear ijn wy fen alle floarm-twierren befrye fille wirdde. Schille wy den fchromje dy uwz awtte illinde in klip-neade ijne hånne tjocht? Y fille muwlek fize dat 'er pijnne ijn 't flearren field wirt. Az ick jo dat tojouw, fo moat y bekinne dat dat felle æck ijn 't genezzen fen yen wuwne fchijdet. In minfche fæcken fleane fo, dat nin quæ wey-nimd nogh heele wirdde kin, buwtte yen oare quæ. Want om yen kniefinge (contufie) to genezzen, fo moatme 't eerft ijn-flijnje. Mar y schille fize dat 'er greate fwierigheyte ijn dizze trog-gongh gelegen is: dear iz æck nin hånne dy nin neare in moeylijke ijn-gong het. Æck iz de ijn-gong to de deade allinne fortrietlijk, az wy uwz de felle fortrietlijke meytfe, fo wy 'er mey yen fortrietlijke gaest, onrefflijk gemoed, in mey forfæge in wanekle-moedige tinffeniffe to-komme. Mar lit er uwz yen getrealte gaelt, yen ftantheftigh in bewiffe gemoed to bringe, wy fille 'er prijckle nog fwierigheyte ijn fijne. Mar trouwen, het pijnne det uwz de deade dogge oon? Het kin jæ dogge bet-

betterje it jinge dat wy siele? Wy beschuldigje her fen al de pijnne dy wy ijn 'teyne fen uwz libben lye; In oon-mereckje naet yenskes het wy al folle meer smert in sjochten lit hadde, in dat buwtte stearren: ho folle hetfiger in swierer pijnen wy in dit libben field hadde, so dat wy dear trog de deade om help sjoentjene. Alle pijnne dy uwz dit libben, oppe uwt-gong, oon-det, lizze wy oppe deade, in trog-miereckje naet dat it libben mey folle forschaete pijnnen begoalt in fol-libbe wezzende, æck nin-sinz buwtte de felle eyngje kin. Wy begryppje naet (siz ick) dat it uwt-eyne fen uwz libbjen, in naet de deade, uwz so hofnet: dat it lest'eyn fen uwz schijp-faerte uwz so soer falt, in naet de rest-håvne dear wy ijn komme sille, dy uwz dog oarz naet wezze sil az in befryinge for alle wijnnen. Wy bekleye uwz oer de deade, ho wol wy uwz mey greater rieucht oer uwz libben beheardne to bejammerjen. Allijck af yen. dy lang sjeack wezzen hie, in dear ney suwn wirddende, de leste pijnne naet op it oerblicuwfille fenne sjoctme, mar oppe suwnwirddinge lizze woe. Ljeave, het iz dea to wezzen oarz to sizzen, den naet meer to libbjen op dizze wråd? Hadde wy æck yenige pijnne field, da wy hier jiette naet wierne? Naet ijne wråd to wezzen iz dat pijnne? Lijckje wy ea better yen dea minsche den az wy sliepje? Æf hadde wy inter-tijd meer rest, az ijn dy uwre? Iz dit den nin pijnne, wierom beschuldigje wy de deade den meer fenne pijnne, dy uwz fen 'teyn-uwtterjen uwzes libbens oon-dien wrt, az de tijd for de geboarte fenne smerte dy wy ijne geboarte lye? Az de libbens jngong mey gälljen schjdt, iz 't den wondre dat de uwtgong him dear ijn lijcket? So 't oongong uwzes wezzens ijn pijnne begint, iz 't den so bjuestre dat it eyne æck so-dienig iz? Iz 't dat de tijd for uwz geboarte (da wy jiette naet wierne) sonder pijnne wezzen iz, in de stuwne uwzes wezzens, ijn 't tjin-deele, fol pijnne, op wa schille wy den mey rjuecht, fen dizze leste pijnne d'oor-sæcke lizze, op it jin-wirddig wezzen, af oppe to komne tijd wier ijn wy naet binne? Wy litte uwz tinslje dat wy den eerste stearre az wy uwz leste amme-snicke uwt-walmje, in oer-koaye naet dat wy alle dægen, uwren, in æghen-blicken stearre. Wijlt wy libbje so stearre wy: wijlt wy waeg-sje forgeane wy. Wy geane naet yen slaeppe ijn dit libben, æf

wy komme de deade in tred neyer. Dy it tredde-deele fen sijn jieren belibbe het, dy het yen tredde-perte fen sijn deade be-kommen. Alle forlijne tijd uwzes libbens iz dea, de jinwirddige tijd libbet in steart to gelijcke. in de to-komne sil jiette fen gelijcke stearre. De forlijne tijd iz naet meer, de to-komne iz jiette naet, de jingwirddige iz, in iz naet. Eynlinge uwz heele libben iz naet den yen deade, ja allijck in kerffe dy ijn uwz lichem ontlitsen iz. dy de wijn ijn somge det oerrinnen æfraenen, ijn oare sjealplinge uwt-bliest cerse jiette to heale iz, in ijn oare to eyne awtdoerret. It schijd' den so 't wol, wijlst dat se ljeachtget so forbaerntse: her klearheyt iz her fortiermjn, her schijn'le yen gauw forswingkjende rijk: her leste sjoer iz æck it leste fen it smoar in limme. Allijck iz it libben fenne minsche æck, libbjen in stearren iz yen ding ijne minsche. Wolle wy de leste amme de deade neame, so moatte wy alle oare sijcken æck so hiette, want ja komme alle gearre uwt yen pleats, in ja schijde op al-lijke wijze. Yen onderschie iz 'er jiette twissche dit libben, in 't jinge wy de deade neame, to witten: dat wy doerjende dit libben altijd hette hadde to stearren, in ney it selle naet sijnne wier fen to libbjen. Inne somme, dy jinge æck dy leauwet dat de dead incklijcke it eyn fenne minsche iz, dy beheart im jiette naet to freezen: want dy langh bejeart to libbjen, dy bejeart lang to stearren: in dy rimpen ængt to stearren, dy ængt (om egentlijke to spreken) naet to hebben om langer to stearren. Mar de dead iz uwz (dy ijn yen bettere schoalle onderrjuechtge binne) jiette wol in heel oar dingh. Wy behoafje nin fortreaftinge jinne deade allijck de heydenen, mar de dead salme beheart uwz treast to wezze, tjin alle oonstietende fortrictten. Wy moatte naet allinne pielje, allijck ja dwaene, dat wy de deade naet freezje, mar moatte uwz æck wenne dear ney to hõapjen: want ja iz uwz alljonne nin uwtgong in eyne fen 't quea, mar in to-gong to alle goe. Ja iz uwz nin eyne fen 't libben mar in eyne fenne dead in it begin fen 't libben. Better, seyt Salomon iz de dey des deads, den de dey dear geboarte. Wierom dat? Om dat it uwz leste dey naet iz, mar de geboarte fen yen jvig-doerjende dey. Onder dizze schiene klearheyte schille wy nin berouwe fen it forlijne, nog langjen
ney

ney it to-kommene hadde: want it sil uwz al te gearre ijn-wirddigh wezze, in dit jinwirddig schil naet forgean. Wij schilte den naet meer troaye ney ijdel-naetige in moey-sillige wollafine, want wy sille mey oprjuechte in folkommene nochlijckheyten oer-miettne fold wezze. Wy sille uwz naet meer wirc meitje om de rijk in domppe fenne yerde to forgearjen, want de hijmmel schil uwzers wezze. Dizze klonte yerde, dy uwz altijd neye yerde tjocht, sil den ijnne yerde bedobbe wezze. Wy sille naet meer so leilige bodderye dwaen, om fenne yene trappe oppe oare, in fenne yene steate to de oare to kommen; want wy schille hæg boppe alle hægheyte fenne wråd forhæge wezze, in sille fen boppne belacytje de gickheyte dear jinger, dear oer wy uwz nu forwonderje, dy onderinkoare ploekhyerje alliek de bern om in læck dy naet in aeples wird iz. Eynlinge wij sille nin strijd meer hadde ijn uwz salme. Want uwz slaesch sil sloarn wezze, in de gaest sil folkomlijcke libbje: Uwz yen-sinnigheyten (passien) sille bedobbe wezze, in de reden schil her uwt-breydje. Uwz siele forlosse wezzende fen dizze fuwle on-himmels finzenisse (dear ijn jæ trog socken langen tijd by-ney wenne, in fortiermd wier) sil weer losse krye, her åde wenpleats kinne, in her eerste klearheyte in wirddigheyte weer betinsje. Want dit slaesch (mijn sruene) dat Y siele, in dit lichem dat Y oon-riere, dat iz de minsche naet. De minsche iz ijnne hijmmel bern, in de hijmmel iz sijn æf-komste-lân, in sijn losse. Dat hy ijn t licheme iz, dat iz alliek æf'er uwt-banne in besletten wier: want de minsche iz egentlijcke siele in gaest. De minsche iz fen yen hijmmelsche in Godlijcke lijkenisse in stalle, dy naet plomps nog grouws ijn her besluyt: In dit lichem (alliek it nu iz) iz naet oarz az de schille, æf baste, fore siele in gaeste, dy neadwindig brittsen wirdde moat, az wy ontsettne wezze wolle, æf bejarje to libbjen in de dey to sjean. Uwz tinckt wol dat wy yenig libben in siele hadde, mar wy binne al forkromme. wij mogge uwz wjuecken naet uwtspriedje: ick swy dat wy uwz flecht neye hijmmle nimme soene mogge, so langh az dizze yerdklonte naet fen uwz nimd iz: wy loaytje wol, mar trog brillen dy uwz bedriegje. Wy hadde wol agen, mar meysjuenen beditsen. Uwz tinckt wy sjea, mar dat iz trog in droame, dy uwz naet
den

den ljeagen fore æge guwchlet, Al uwz hebben in witten iz naet den ijdelheyte in bedriegerye. De dead allinne mey uwz it libben in it ljean jaen: in wy binne soo onforftånigh dat wy miene dat uwz dat felle dear trogh benimd wirt: wy sizze dat wy Kerftenen binne, wy leauwje yen ijvig libben ney dit forgoncklycke, wy leauwje dat de deade naet oarz iz az in fchiedinge fen lichem in fiel: dat de fieler weer-keert om her fillige relte fen God to nuttigjen, dy allinne alle goeheyte falme iz: in dat jæ to lefte dey jearm lichem weer onnimme fil, dat den it fordear naet meer onderwyd wezze fchil. Wy folle al uwz boecken mey dit uwt-nimmend peteare: mar az it 'ir to komt, fo fchoddje in ljea-lillje wy allinne fenne deads namme, az for it onjouwlijckte on-djier oppe yerde. Iz 't dat wy leauwje it jinge wy 'er fen sizze, wierom freazje wy den lockig, gerelt in better to free to wezzen ijn yen ægenblijcke, az wy ijn it langfte libben fchoene mogge wurdde? Schille wy naet leauwje dat it naet oarz az wijn-wirdden binne? Dat al uwz peteare (allijck de great-fpreckers by 'e discke) naet iz az ijdel-pochjend' op-jaen? Y fijn 'er wol fomge dy sizze: Ick wit wol dat ick uwt dit libben ijn in oar better fearje, dear oon twijvelje ick æck naet, mar ick freazje allinne de tred dy twif-fche twijn iz, in fen my oer-ljeapt wurdde moat. O earmhertige minfchen! Jæ fille jearm falme korts daet hadde om herre earne kolt hier to bekommen, jæ fchille, in oar to wolle, wol tuwz-ne pijnnen in ontollijcke wuwnen fordreyen hadde: já fchille jearm ijn greate prijckle fenne deade bejaen, om forgoncklijcke dwaen, dat min az naet iz, in dat muwck mey jearm fil forgaen. Mar az-fe mar yen tred behôfje oer to ftaeppen om to formeytfe to kommen: naet to yen gemiene wille, mar foudienige dy ninter minfche gaelt het begrijppje kind, fo ont-fjiet herre 't hert, den freazjefe, in jiette iz it fônerlingfte fen jearm quea naet az ængftme. Little my hier naet sizze, datfe allinne for dy pijnne freazje. Want dat iz mar in fchuwl-klaed dearfe jearm fwack gelôave mey fijcke to beftoppjen. Want jæ foene learre ijviglijcke weynje in kiermje oone jichte, blier-ftien, in oare quolme, den in fmert-leaze dea to ftearren. Jæ fchoene learre al uwt-tiermjende fen ljea to ljea ftearre, in jiette (fo to fprecken) ney it fieler in forftån libbje, den

den rimpne in ringen hinne to stearren, om strack dear ney ijvig to libbjen. Datse hier naet folle wirdden meytse, fizzando: wy be-
yearje mar libbjen to leeren ijn dizze wrâd: want elckom iz fen
salm dear ijn noagh leerd, in dear iz nimmn æf hy forliet dy
hânlinge wol. Dearom leere learre stearren yn dizze wrâd: in
om yenskes wol to moggen stearren, so stear ijn jo salme alle dæ-
gen, in siel jo so oon allijck æf it eyne fen elke dey, it eyne
fen jon libben wier. Mar dear iz naet datse noder in on-ljeaver
hertle den it katjen fenne deade. O onforstännige minschen! wy
prijckletearje uwz libben ijune bloed-wauweljende tuwt fenne
oarloge, om fân flæemschen sôalts deys. Jâ om in kliene buwte
sille wy de firddigste oone stoarme wezze, in faeck mey prijckle
fen livj in siel geau ter pleatse dear nin hôape iz fen weerom
kommen. Mar az wij uwz fen alle prijckle ontlegige, on-wird-
dearlijcke dingen forkrye, in ijn it ijvige libben komme mogge:
so feynzje wy uwz it trog-geau fen yen tred to freazjen, dear
lijckwol nin swierigheyte ijn iz, az allinne it oon-grijppjen. Ja
wij feynzje nwz so jamck, dat, so wy dy naet moatne passear-
je, mey æf tjin wolle, in dat God uwz jin uwz tanck goe dwaen
woe, me soe nauw yen ijune heele wrâd sijnne (ho illindig in
ramp-sillig hy æck wezze moacht) dy dy wey lanz troaye wolle
schoe. In oar mey sizze: wiert dat ick sijftig, tseltig, jieren libbe
hie, ick soe wol to free wezze, in naet langer beyearje to lib-
bjen: Mar 't iz nin peteare dat ik so jong stearre schoe, ick be-
hearde de wrâd omers kinnen to leeren, fore dat ick 'er uwt
schiede. O! earne onwittne minsche az y binne, dear iz ijn diz-
ze wrâd nog jonge nog âde. Want de alderâdsie forlijcke by al
it jinge forlijne æf æck jinwirddig iz, iz nammers in slipcke,
in az y al libbe hadde to de beyearde tijd fen jeld, so sil al it
forlijne naet wezze, in Y sille jiette meer beyearje. Want fen
it forlijne schil Y naet behâde as bekley in leedwezzen, fen it
to-kommene naet den forwachtjen, in fen 't jinwirddige schille
y nin benoeyen hadde. Y sille den omers also beret wezze om
nye uwtstelle to forsijkjen az soar hinne. Y ontgeane jon schild-
ælcher fen môanne to môanne, fen termijne to termijne, in y
schille hin oppe lesie dey so ney betellje wolle az oppe eerste.
Dearom twijlst Y dogge betellje moatte. so iz 'er naet better az
'im dear fen q ijt to meijtsjen. Y hadde bepreauwet al it jinge dat de
wrâd nochlijck achtget, dear iz naet nijz meer to forwachtjen:

P

in

in schien y dear al faeck in follemielig weer sen drinckje, y sille dear tróg naet meer forsiedge wurdde: want dit lichem dear y mey beheft binne, iz alijck it boyem-leaze fet fenne Danaïden, dat naet fold wurdde kin. It lichem sil eere trogge bruwckme forterd in æfmed wezze, eer Y sed binne fen it to bruwcken, æf, om better to sizzen, to mizbruwckjen. Y bejarje in lang libben? Y bejarje in lang libben om it selle to fordwaen, ijn onnutte nochlijckheyten uwt to sirtten, in ijn ijde naetigheyte trog to bringen: Y binne gieng ijn 't selle to bejarjen, in siirt-sjealpjende ijnne bruwckme. Sizzo my naet dat y it gemiene-belt, jon Vader-lân, ja God salme jearn hette langre tjiene woene. Want dy jo to wirck stelle, in dear ijn beroppne het, dy wit æck wol ho lang Y dear ijn wezze moatte, dy kin sijn wirck wol belizze: in az hy jo langer spearre, Y schoenet muwck alle heel bedearre. Mar æf hy jo nu mijldlijck for jon moeyte beleanje woe, in so folle for yen heale, az in heele dey-hiere jaen woe: so folle, az Y to de mid-dey to ærbeyde habbende, aft Y de lest in de hiet'ne fenne heele dey dreyn hiene, woe betellje: beheare Y him des to jamcker naet to betanckjen? Mar so Y de wierheyt rjuecht uwterje woene: Y bekleye de sæcken fenne Weduwe in Weeze naet, dy Y litten hadde op it slippe fen 't wijzen, nog it aempte dat Y oon jon Heyte, sone æf frjuene naet woene æf-slan, om it to betjiengen, mar salm learre woene betjiene: nog yemige geseynte boadschip, dy Y willig wierne foar 't gemiene-belte to dwaen. It iz jo æck naet to dwaen om de tienst Goads, dy him folle better trog jo kin dwaen tjiengen, den Y jo salm to tjiengen wite. Y bekleye jon huwzen, hoaven, fornimde oonlagen, mirsleren, in jon onfolmacke libben, dat nin uwren, jieren, suwren nog tijden solmeytsje kinne, mar Y salme sille 't wol ijn yen ægeublijcke allinne beschickje, az Y rjuecht earnjende betinssje wolle, dat 'ir naet oon gelegen iz wennen it in eyne nimt, az 't sljuechts wol eyng wirt. Nu iz dit libben wol to eyngjen, oarz naet, den wollig to eyngjen, solgjende wollig de wolle Goads, in him naet luwcke to litten to 't jinge dat wezze moat. Om to eyngjen so moatme hôapje in naet freezje to stearren. Om to hôapjen so moatme hier neymels yen wiffer, yen betrer libben forwachtje: in om sox to forwachtjen so moatme God freezje: mar wa him rjuecht freezet, dy freezet nin ding ter wråde, in hoapjet oppet to-konne. Dy ijn dizze
sicken

sicken wol gruwngē iz, dy mey de deade naet oars az ljeaf in wol-komme wezze, oermits hy wol wit dat hy dear trog to yen wol-winsche rest komme sil. De pijnne dy 'er ijn wezze mey, dy schil mey swietigheyte trog-huinige wezze: it lye schil mey de hôape drinfl wirdde. De prieme fenne deade salme sil forlôarn wizze: want dizze pjuecke iz naet az de ænglme! Jâ 'k sil jiette meer sizze; hy schil it quae, datme ijnne deade freazjet, naet allinne forachtje: mar sil æck tuwlecke mey alle ongelocken, daer fore me ijn 't libben so schrilljende be-ænglige iz, in schil om al dizze buwze-mannen laeytje. Want het kin hy dogge freazje dy ney 't stearren hôapjet? Wolme him uwt it Lân drieuwe? Hy wit dat hy aernze yen better Fader-lân het, dearme him naet uwt jeye kin: in dat al dizze lân-schuppen naet oarz binne az herbergen, dearme uwt schiede moat az 't de weerd bejeaft. Wolme him ijnne finzenisse sijtterje? Me kin him nin slimmer, fuwler, tjueltreer, onrethlijcker in fortriettiger finzenisse jaen az sijn eyn lichem. Jâ wolme him deye in fen dizze wrâd jeye? Dat iz 't jinge hy bejarret. Æf't den trog sjoer, trog swird, trog hongre æf sjeackme; æf it binne trye jieren, trye dægen æf trye uwren to-giet, dear passet hy naet op. Want it iz him om 't selle, trog het portte dat hy uwt dit libben schaet, oermits sijn dwaen altijd dien in sijn sacken ree binne: wittende dat dy selle portte (wier trog hy uwt dit libben giet) yen ijongong iz fen yen lock-sillig ijvig libben. Me kin him naet quea'er drijge az mey 'e deade, in dat iz it dear hy 'im ney oonstellet: it quealte, dat me him mey oon-dwaen, iz dat me him stearren det, in dat iz 't jinge dear hy ney langjet. De drijgeminten dear Lân-wriggen (Tyrannen) achtget hy for oon-laeytsjende belauwingen: de swirden fen sijn sijnne tjocht hy to sijn forndeede, want hy wit dat it drijgjen des deads oarz naet iz den onthiet des libbens, in dat de alder-deadlijcxte wuwnen in quetzuren him oarz naet dwaen mogge den onstearlijk meytje. In 't kirt, dy God freazet dy freazet de deade naet, in dy fore deade naet ængt, dy schrommet for nin ding ijn dit libben. Hier op sil y muwlecke sizze: Iz de deade so hægljick to wintlecken, so beheartme sijn libben to forkirttjen, op dat me fen alle dizze queaën forlosse, in de tokomme goeën genietje moachtne. Ick ængje forwier naet yenskes, dat wy trog it langh-halsjen ney yenig goe, uwz libben yen ægenblijcke forkirttje schille. Want æft 'er dy gael wol ney.

reck-halzjet, ſo ſil it lichem, (dear mey de gaelt befinzen iz) him jiete naet den to folle ney 'e yerde tjean. Æck wol ick 'er dat naet uwt beſluwte: want wy beheare to ærbeydjen om uwz flaefch to deyen in de wråd dear uwt to jeyen, mar uwz ſalme uwt de wråd to holpjen iz uwz nin-ſinz beoarloave. Yen Kerſtne beheart mey njue uwt dit libben to ſchieden, in naet mey aengſtme dear uwt to fluchtjen. Yen Kerſtne iz ſen God ordenearre om ijn dit libben to ſtrijdjen, hy mey ſijn rijgge (gelid) ſonder ſchânne in op-ſpreckinge naet forlitte: mar ſo him dizze greate Haedman bejeaft 'er uwt to roppen, dat hy den mey yen fry gemoed gehoarfamje, in de æf-tochte ijn tauck nim. Want yen Kerſtne iz naet bern, om him ſalme. mar om Goade to libbjen. Hy het ſijn libben ſen God az ijn hiere, om it ſelle to beſitten ſo lang az it him bejeaft, in om him dear mey to tjiengen. De egener mey 'im dat benimme az 't him bejeaft, mar de bruwcker mey 't naet forlitte az 't him to paſſe komt. Stear y jong, tanckje 'er God for, allijck in Schipper dy trogyen kieljende forewijn ringen ijne behâdne hâvne komn iz. Stear y âd, tanckje him lijckewol, want hab y hette min wijn in kielme hând, muwlek hab y æck ſocke hæge wetter-wægen naet ſield. Dearom onderlizze naet om jo to ſpoedjen æf to fortôaſjen ney jon eyn goe-tincken: want y hadde de wijn naet ijn jon mouwe, in y ſchoene wol licht meyſe dat y (ijne pleatſe fenne hâvne to foroerjen) ſchipbreck leye ſoene. God ropt ſomme to moarn-ſluwne, yenige middeys, oare juwns fenne ærbeyde. d'Yene hoffnet hy dat hy begint to ſwittjen, de oare lit hy forbaerne ijne ſinne, yen tredde briedt in fordruwget hy mey 'er diede. Lockel forlit hy nimmem ſen de ſijne, mar forgearretſe all' ijn ſijn reſt-pleatſe, in jouwt jearm herre leane to rjuechter ſluwne. Dy nu it wirck forlit eer hy hem ropt, dy forlieft ſijn ærbeid. In dy him ſoar de rjuechte tijd lettig ſâlt, fornaetigt ſijn leane in fortjienſte. Dearom moâte wy uwz ijn ſijn wolle oerjaen dy uwz æck ijne midz ſen uwz ærbeydjen kin dwaen reſtjen. Ijne ſomme, wy ſille dit libben naet haetje om dat it ſol on-reſt in moeyte iz, want dat iz lôayheyt in ſluwgheyt. Wy ſchill 'et æck naet ljeafje omme wol-luſten, want dat iz ijdelnaetige gickheyt.

Mar wy môatte uwz libben bruwcke om dear ijn God to tjiengen, dy uwz ney dat ſelle ijn ſijckre reſt bringe ſil, in op-ſollje mey formeys-rijcke nochten dy nea forgean ſchille. Wy ſchille
de

de deade æck naet foar-fjuëchtje, want it iz bernfckheyte dear foar to ængjen, in al fleande ontmetfe uwz. Wy fülle dy æck naet fijckje, want dat iz onbetochtheyte, in me lieart æck naet az me wol. Want it yene iz in teeckne fen fortwijv'linge, in it oare fen lóamheyte. in jn nin fen beyde iz yen kloekhertige moed. It iz noag dat wy dy alle ftuwnen frymoedlijck æfwachtje, op dat jæ uwz naet onforfjoens kin oer-falle. Want allijck naet wiffen iz den de deade, alfo iz 'er æck naet on-fijker az de uwre fen de felle, dy allinne bekend iz de ijvige yenige God, wier jn wy (az wezzende de yenige Autoare fen libben in fenne deade) alle gearre moatte fijkje to ftearren, A M E N.

U W T.

KORTE OORDEEL- LETTER- EN GESCHIEDKUN-
DIGE AANMERKINGEN OP DE FRIESCHE
RIJMLERIJE VAN G. J.

Opdragt der 2de uitg. bl. X. *Hiddo van Kammunga*.
In den Catalogus der boeken van den Heer *P. Wierdsma*, (in Junij 1815 verkocht) vindt men, onder de zeldzame stukken, bl. 38, N°. 11.

« De Oude Friesche wetten, in het Oud-Friesch gedrukt « door *Jr. Hidde van Camminga* in het klooster te An- « jum, omtrent A^o. 1460.» Dat dit boek hetzelfde is met het hier vermelde, blijkt uit de daar bijgevoegde Noot. Indien ik wel onderrigt ben geworden, dan is dit boek, met eenige voorgaande en volgende N^{os}. niet verkocht, maar door de familie van den Overledenen opgehouden.

Voorr. v. *Gabb*. bl. XX. *Eerlange raakt onze grijze moedertaal ten lande uit*, enz.

Dat dit zoo erg niet is geloopen, als de Heer *Gabbema* vreesde, heeft de ondervinding, bijna 150 jaren na zijnen dood, geleerd. Nog bloeit de L-Fr. taal, en wordt met weinige afwijking, minder zelfs dan in andere talen en tongvallen, nog gesproken, zoo als van ouds; en dat dit wel zoo voort zal duren, hier voor blijft ons het Vaderlnadlievende karakter der Frieschen, die ja loersch zijn op hun taal-eigen, volkomen borg. Nog onlangs is het zonderlinge gevoelen van den Heer *T. D. Wiarda*, die de oude Fr. spraak voor bijna uitgestorven houdt, grondig wederlegd door den zeer geleerden uitgever *van Waatze Gribberts Brilloft*, in het Voorber.

Ibid. *Raed hird reecht rijren lijra*.

Men vindt dit Friesch Schibboleth bij *Kempius*, de situ, qual. et quant. Fr. pag. 70, dus opgegeven: *Hyrdt rae ryrn lyrre*. En: *Dyr is nin Δlyrck so krol als Klyrck-*
cam-

campster krolherede Klyrck aller Klyrcken ys hy to krol. Elk, die het Friesch verstaat, ziet dat dit gebrekkig is gespeld. Trouwens weinige boeken zijn zoo vitieus gedrukt, als dit van *Kempius*, waarvan ik een Exemplaar bezit met op den rand geschreven verbeteringen, die vrij talrijk zijn, en echter nog vermeerderd konden worden.

Men vergelijkte *Gabbema verh. v. Leeuw*, bl. 20, die het daar opgegeven heeft gelijk men het t. d. p. leest *Idsinga Staatsr.* I. d. bl. 251, die alles uit *Kempius* en *Gabbema* letterlijk heeft overgenomen, echter niet zonder de gebreken te vermeerderen, in plaats van ze te verbeteren, zoo als de Heer *v. Hasselt* op *Kiliaan* in *v. Krol* te onregt meent, en *T. D. Wiarda* in *Altfr. Gesch.* II. band, bl. 175. Welke laatste Schrijver mij is aangewezen door den HoogEd. Gestr. Heere *Jr. I. Æbinga van Humalda*, met bijvoeging, dat *Wiarda* het woord *krol* vertaalde door *muthwillig*, hetwelk zijn Hoog Ed. niet behaagde, even weinig als het woord *lustig*, door *Idsinga* ter vertaling gebezigt.

Het komt mij voor, dat men dus behoort te lezen, naar de opgave van *Kempius*: *Hijrd ra, rijrn lijra*, en dus vertalen: *De haard rood, rieren rookvleesch*. Naar de opgave van *Gabbema*: *raed hird, reekt rijren lijra*, een roode (brandende) haard rookt rieren rookvleesch. Het welk *Jr. I. Æbinga van Humalda* voor een echt Friesch spreekwoord aanziet, en te regt dus verklaart: *Een sterkbrandend vuur maakt het rookvleesch dun*.

Het tweede Schibboleth leze men dus naar het oude Friesch: *Dir is nin Clirc so Crol as claercampster crollherede clirc, allir clircen is hia to crol*. Want in oude Friesche stukken vindt men de *c* overal voor de *k* gebruikt, uitgenomen eenige plaatsen, die door de Overschrijvers in latere tijd zijn bedorven, althans veranderd. Overtuigd in dezen van den bijval aller echte Friezen, en
die

die derzelver taal *wel* verstaan, vertaal ik aldus: *Daar is geen Geestelijke zoo luchtig, als Klaarkampster krulharige Geestelijke, allen geestelijken is hij te luchthartig.* Bekend is het spreekwoord: *Krul haar, krulle zinnen.* De *krulharige* worden doorgaans gehouden voor *luchtig* of *luchthartig*. Over het woord *klirck*, zoo als G. J. schrijft, raadplege men mijn *Woordenboek*.

Bl. XXI. Wegens deze *wapeldjepinga*, ook elders genaamd *wapeldepene*, *wapeldranck*, zie men, behalve de O. F. W., *Gabbema* II. *Idsinga* II. *A. de Rooy* Mengelst. bl. 20, en anderen.

Ibid. *Nen Hollandera Schilma*, enz.

Men zie hierover *Gabbema* bl. 30, vergel. *Focke Sjoerds* O. en N. Friesl. V. 175. Dat er tusschen de Friezen en Hollanders, van oude tijden her, een geweldige nijd en gevoeligheid bestond, is overbekend.

Bl. XXVII. *Klokka hletten*, klok-luijdden.

Uit stalen als deze en die hier volgen, ziet men de onbedrevenheid van S. A. G. in het Oud-Friesch. Zonder oordeel is dit woord uit de O. F. W. geligt en bij het overschrijven nog meer bedorven. Men vindt daar bl. 256 in de uitg. v. *Wierdsma*: *Deer da clocke hlette*, die (t. w. de koster) de klok luidde. Dit *hlette* is de onvoln.-voorl. tijd van *hlieden*, waarvan bij G. J. het zamengest. *belieden* voorkomt, en het deelw. *belet*. Zie mijn *Woordenboek*. In de volgende woorden is ook zeer veel gebrekkigs *Hioda*, of zoo als men in de O. F. W. bl. 9 en 10 leest. *hijoda*, is hetzelfde met G. J. *joed*, heden, hodie, niet *hadde*, zoo als men hetzelfde hier vertaald vindt. Voorts leze men voor *hwarso*, wië; *hwaeſo*, zoo iemand, dat zeer dikmaals in de O. F. W. voorkomt: voor *hweezzo*, waar dat, *hweerſo*, wanneer, zoo wanneer, alwaar; *hwinsen*, gehangen, niet *hangen*; voor *hwarzoma*, zoo wie, *hwerſoma*, wanneer men.

Ibid. *De toorn van S. Brandarius*.

Van deze *Sanctus Brandarius* maakt ook *Idsinga* II. d. bl.

bl. 126 gewag. Over soortgelijke betwijfelde zaken waarover *Gabbema* op deze, en voorgaande en volgende, bladzijden handelt, houden wij, om dat het tot een Aardrijkskundig onderzoek, en dus niet tot onze tegenwoordige taak, behoort, ons gevoelen voor ons zelve, tot dat het een en ander Genootschap nadere inlichting zal hebben gegeven, om bepaaldelijk te kunnen weten, of men zulke dingen voor echte waarheden, of veeleer voor spelingen van een weelderig vernuft hebbe aan te zien.

Bl. XXVIII. 't *Meir Mareotis*. Dit is zeker vitieus voor *Mæotis*. Het eerste hoort in Egijpte thuis. Maar met deze verwisseling vervalt ook tevens de gedrochtelijke naams-afleiding van S. A. G.

Bl. XXXI. *Telle deze Schrijvers alleene daarom op*, enz. Deze wensch is, behalve door *Ten Kate* en anderen, onlangs, in vele opzichten, zeer voortreffelijk vervuld door *Mr. B. H. Lütjofs*, Prof. in de Nederd. Taal en Welsprek. te Groningen, in eene *Schets van overzigt der Duitse taal of Germaansche taaltakken*. Gron. 1819.

Voorr. v. G. J. Bl. XXXIV. *Æck*. L. U. *Ææck*. Vermits dit wangedrogt alleen in het Prosaische, en niet éénmaal in het Dichterlijke gedeelte voorkomt, heb ik mij de vrijheid veroorloofd, om den Dichter uit hem zelve te verbeteren. Elk gevoelt, dat ik hier wel aan doe: dus geene verschooningen of pligtplegingen. Men leest voortaan overal in het tweede deel *æck*, dat naar der Ouden spelling luidt *aec* of *æeck* (zoo als de latere Afschrijvers hebben gegeven) beide eenige malen voorkomende in de O. F. W. en elders. In het Dichterlijke gedeelte leest men overal *eack*. Zie *Woordenb.*

Ibid. *Om de lange Y-ighyt*, enz.

Men zie wat ik deswege zeg in mijne Aanteekeningen bl. 36 Intusschen vindt men meestal in de Gedichten v. G. J. ééne II.

Puntdichten Bl. XXXVIII.

Het eerste Puntdicht geeft Prof. *Ev. Wassenbergh*, (wiens naam, mij zoo dierbaar, men meermalen hier zal lezen) in *Specimine Philol. Patr.* pag. 33, op als ontleend uit *Horatius*, Art. Poet. V. 138. Waarbij de Heer *A. ten Broecke Hoekstra*, Prof. in de Nederl. taal en welsprek. te Luik, in zijne *Proeve van Inteekening op eene Uitgave van Gijsbert Japix*, geplaatst in de K & L. B. voor 1813, II. d. bl. 142 nog voegt de *Ezopische Fabelen van Fedrus* (door *D. van Hoogstraten* vertaald.) B. IV. Fab. 22.

Ibid. r. 4. *Draag-je*. De Heer *Hoekstra*, t. a. p. bl. 157, heeft dit zeer wel verklaard, zeggende: dat de Dichter dit woord met een streepje heeft onderscheiden, om dat de eindiging in *Je* zijnde, Hy de tweede buiging met eene vraag willende gebruiken, hierdoor het dubbelde *Je* vermeden moest en konde worden.

De Dichter doet zulks meermalen, b. v. bl. 4 fin. *Ick tanck-je ljeaflijck, Fuer*. Waarvoor men bl. 83, r. 12 vindt *Ick tanck Jo*. Trouwens die uitgang *je* wordt in vele w. w. somtijds gebezigd, somtijds achtergelaten. Zoo vindt men *Bruwcke* en *Bruwckje*; *Sliepe* en *Sliepje*; *Stjoere* en *Stjoerje*, enz.

Tweede Puntd. De inhoud van dit tweede Puntd. is overgenomen uit *Roemer Visser* N°. 1 van schok II. Zie *Mr. Jac. Scheltema*, in zijne schoone *Verhandeling over Anna Maria Tesselschade*, bl. 86 Noot, en *Hoekstra* t. a. p. bl. 281, 282.

Ibid. r. 3. *Quansquijz*. B. en L. U. *Quanz-quijz*. Men vindt dit ook zoo, zonder koppelteeken, gespeld bl. 50 en 169. En zoo leze men ook bl. 203. Over 't woord zelf zie men *Hoekstra*, t. a. p. bl. 285, en 286.

Ibid. r. 5. *Ontjouw*, B. en L. U. *ontjou*. Meestal voegt G. J. er de W, in dergelijke gevallen, achteraan. Ik volg dit ook elders, daar de *w* was uitgevallen. Dit zij hier, voor eens, genoege gezegd.

Derde Part. r. 1. *Traeppet*. beide Uitg. *trapet*. Elders gebruikt de Dichter de *ae*, zelfs met verdubbeling der *p*, b. v. bl. 155, waar men *foet-traepp*' en bl. 155 waar men *traepp't*, in beide vorige Uitg. leest. Dit strookt volkomen met de Landfr. uitspraak, en 's Dichters gewone spelling in soortgelijke woorden. Dit zij ook hier. voor eens, genoeg gezegd. ook de gewone Dialekt heeft *tiappen trappe en*.

Friesche Tjerne, Bl. 1, reg. 3. *Ien*. beide vorige U. *Een*.

Voorts meen ik hier, eens en vooral, te moeten melden, dat ik, zonder het op elke plaats aanteteekenen, menige Hoofdletter in eene kleine, en omgekeerd, kleine in Hoofdletter, heb veranderd; de Interpunctie meer geregeld; de spelling eenpariger gemaakt: alles echter in den geest, en naar de gewone spelling van den Dichter zelve.

— 8. *Ljeave Heare*. Beide Uitg. *Lejave Here*.

Rijm en gewone spelling vorderen dit. De Dichter gebruikt wel meest *Heere*, (dat ook eenige malen in de O. F. W. wordt gevonden) doch ook eenige reizen *Heare*, hetwelk, zelfs naar de tegenwoordige uitspraak, veelal in Friesland gehoord wordt, ook in den eigen Naam *Hearke*. Wegens nummer r. 6. waar beide Uitg. *nimmer* hebben, zie men *Ev. Wassenbergh*, Bijdr. II, 16.

— 17. *Buwck-laeper*: B. U. *Buwck-laper* L. U. *Buwk-lapper*. *Bredero in Jerolimo* IV. deel bl. 574. Deijnckje niet Joncker de *Buijck-lapper die is doodt*.

— 18. *Quæ*, om 't Rijm. Beide U. *quæ*.

— 20. *Eer'n* Beide U. *er'n*. Het eerste is gewone spelling.

— 21. *Snjoens*. Beide U. *Snjeoens*. Bl. 64, r. 2 leest men in beide U. *Snjuen*, waarvoor nu ook *Snjoen* is gegeven. Zoo kan men 'er *Sinne-joen* van maken. Zie *Wassenb. Bijdr. II*, Bijl. 2. Voor 't overige weet men dat G. J. de O. en U. meermalen onderling verwisselt.

Bl. 1. r. 22. *Oar'*. Beide U. *Oor'*. Deze verandering wordt overal gemaakt om de Uitspr. en op 't voorbeeld van den Dichter zelve, die 't meermalen gebruikt.

- Bl. 1. r. 24. *Frjuen' Komme*. Beide U. *Frjun' konne*.
- » » » 25. *Ommers*. Beide U. *immers*. Zoo ook bl. 29, 3. overal leest men anders *Ommers*, dat nog gebruikt wordt.
- » » » 28. *Bemoddere*, voor *bedrijtten* of *beschijtten*. Euphemismus. Zie *Wassenb. Bijdr.* I, 189.
- » » » 30. *Ney ick dit spil beloyts*. *Cats*, I, 519. a, en meermalen: *Na ick dit stuk bemerck*.
- » » » 3. v. ond. *Tinsse*, gew. spell. Beide U. *tinse*.
- » 2. » 1. *Liette*. Beide U. *liete*. Het eerste vindt men meermalen.
- » » » 4. *Haed*, het gewone. beide U. *Haad*.
- » » » 5. *Bed-lehem*, om 't Rijm. Beide U. *Bed-lehim*. *Van der Veen*, overzeesche Bruijlofszangen, bl. 209. Ick wandel na de rust, Ick wil na *Bed'lehem*. en bl. 225, welke plaats, van de 5 reg. afaan, verdient nagelezen te worden.
- » » » 8. *Djer*. B. U. *Djer*. Flus vindt men *Djeer*, om 't Rijm.
- » » » 11. *Boaschery'*. Beide U. *Booscherij'*. op r. 7 hebben beide U. *boaske*. In deze woorden is overal de *oa* aangenomen, waar bij toeval soms de *oo* in de vorige U. wordt gevonden.
- » » » 17. *Nee*, gew. spell. Beide U. *Ne*.
- » » » *ibid.* *Foar*. Beide U. *Foor*.
- » » » 20. *Doar*, gew. spell. Beide U. *door*.
- » » » 3. v. ond. *Tuwtelke*, gew. spell. Beide U. *Twijtelke*.
- » 8 » 7. *Tuwzel-sin*, *Yn 't hegin*. Beide U. *In*, dat men meermalen bedorven vindt, voor *In*. *Cats*, Amst. 1712 I d. 184 a. *Een brant die eerst begint, wordt lichtelijk geblist*. bl. 488. 6. Een quaden sin stuijt *in 't begin*. *Bredero*, Amst. 1644 bl. 189. *Het kleine vonckje vijers is lichter in 't begin—Te dooven*. Zoo ver had ik geschreven, toen ik door Jr. *Abinga van Humalda* bevestigd werd in deze verbetering, door mij in eenen verplichtenden Brief dezelfde conjectuur mede te deelen.
- » » » 17. *Droave*. Beide U. *droove*. Het eerste is gew. spell.
- » » » 18. *Galle*. Men leze hier. *gálje*, gew. spell. Beide U. *Bl.*

- Bl. 3. *ibid.* *Aztu*. Beide U. *az tu*. Het eerste vindt men meer-
malen.
- » » » 19 *Tzjerl*. gew. spell. Beide U. *Tjerl*.
- » » » 21 *Pleag'*. Beide U. *pleagg'*.
- » » » 25. *'t Ick dy naam*. *Bredero*, bl. 319. *Dat 'k ie nam*.
- » » » 32. *'t Iz keap*. u. d. Veen, bl. 250 *'t Is koop*, *'t is*
koop. Vast is de knoop.
- onder *Earsling*. Beide U. *ersling*. Elders *eersling*.
- » 4. » 13. *Goune*. Beide *Gouwne*. Deze afwisseling vindt men
soms meer. Maar het eerste is gewone spell.
- » » » 14. *jotten*. Onvolm. voorn. tijd. Beide U. *jottjen*, dat
de onbep. wijze is.
- » » » 16. *krijggen* om 't Rijm. Beide U. *kriggen*.
- » » » 18. V. d. Veen, bl. 253. Ho ho, mij docht ik was
Graef Maurits veel te rijk.
- » » » 20. *Uwt-sjette*, gew. spell. Beide U. *Uwt-sjete*, mis-
druk. Van regel 9 tot 18 in Nederd. versen over-
gebragt door Prof. *Koopmans* l. l. bl. 313. Zoo als
ook de *To-Haëcke* op bl. 5, seq. l. l. bl. 310 volgg.
- Bl. 5 r. 1. *Miette*, gew. spelling, en om 't Rijm. Beide U. *miete*.
- » » » 4. *Aders rie*. *Bredero* bl. 52. *'t Is voeghlijck voor de*
jeught te volgen Ouders Raedt. bl. 99. *Volgt als*
een eerbaer kint U Ouders wijzen raedt. — 10.
Huijgens, 105. Maar hoe is 't met *Vaeren Moer*?
- » » » 2. van ond. *Elck jier in bern*. *Cats* I. d. 251, c. *En*
alle jaar een kint bijkans.
- » 6. » 1. *Hoatske*, zoo als bl. 174. — Beide U. *Hootske*.
- » » » 4. *To sint Eal bij wijn in bjear*.
Deze St. *Eal* zal vermoedelijk zijn St. *Eloij*, wiens
feestdag invalt op den 25 Junij. Deze *Eloij* of *Eli-*
gius predikte, met het begin der zesde eeuw, niet
alleen in Vlaanderen en Brabant, maar ook in het
toenmalige *Friesland*, het Euangelie. Men zie be-
halve de Kerkel. geschiedschr. de geschiedenis der
Nederl. Taal van Prof. *A. Ypeij*, bl. 202. En over
't drinken van *wijn*, *bier* en *brandewijn*, Prof.
Wassenbergh. Bijdr. II. bl. 17 en 32. *Vaardt*,
Deugdensp. bl. 82.

Noch pronckt hij als een Bastelier,
Is dach op dach bij *wijn en bier*.

Bl.

- bl. 277. *Of is Jan Slempt al weer te hier.*
 Onze Dichter zelf bl. 52, r. 4. *Bred ro* bl. 278.
- » r. 11, 12. *choerr* - oer. gewone spell. Beide U. *Schuwir*
wor.
- » » » 16. Vergel. *Baardt*, deugdensp. bl. 213. Dan gaan U
 zaken dapper voort.
- » 7 » 14. *Jude-piepie*, doorgaande spell. Beide U. *pijpie*.
 Vergel. *Huigens*, bl. 106 ond.
- » » » 17, 18. *Oone-ijne*. Beide U. *oon dy - ijn dy*. Bij
 deze gelegenheid meld ik, eens en vooral, dat
 dit onaangename *Dy*, voor de menigmaal heeft
 moeten wijken, of op vorenstaande wijze is ver-
 anderd.
- » » » 19. *Kaerdde*, de onvolm. voorl. tijd. Volgens het Taal-
 eigen en 's Dichters bestendige gewoonte. - Beide
 U. *kaerde*.
- » » » onder *Sint Lammerts merck*. Deze kermis wordt te
Bo'sward gevierd den 17 Sept. op *St. Lambertus*,
 gelijk die van *Leeuwarden* op *St. Geer-
 truid*, den 8 Julij, en van *Franeke* op *St. Ja-
 cob*, den 25^e Julij.
- » » » *ibid.* *Huijnigh-Swiete*, gew. spell. Beide U. *Huijning*.
- » 8 » 2. *Ljea*, gew. spell. beide U. *Ljæ*.
- » » » 4. *Njuencke*. Beide U. *Njuncke*.
- » » » 9. *Moarns*. Beide U. *Morns*.
- » » » 13. *Ont-jean*. Beide U. *omtjean*.
- » » » 15, 16. *Betinsfe-Schinsfe*. Beide U. *betinse-schinsse*.
- » » » 17, 18. *Trilije - bestilje*. Beide U. *trilje - bijtilje*.
- » » » 20. *Litte*. Beide U. *üte*. De bedorven lezing der B.
 U. *dedije*, was reeds in de L. U. verbeterd in
bedye.
- » 9 » 4. *Oer-ljeafste*. Beide U. *Oer-leafste*.
- » » » 8. *ale derj*, enz. *Cats* 75, a.
 Wie ledigh sit en gaept, en leuyert gantsche dagen.
- » » » 15. *Ontbijtte*. Beide U. *ombijtte*.
- » » » 21. *Doz so litstu mij betjean*. Beide U. *Doz soo mij
 betjean*.
 Nu vind ik beter: *Dear mey litstu mij betjean*,
 (met de kinderen.)

- Bl. 9 ond. *Moar, ick spearr' nin doave stocken.*
 Wat anderen hier van ook mogen maken, mij dunkt dat de meening des *Dichters* eenvoudig deze is: *Ik spaar geene vermolnde stocken, d. i, takken of prikken, die toch niet branden kunnen, en dus nutteloos zijn.* Met andere woorden: *ik doe niets overtolligs, beuzelachtigs, nutteloos.* Hierom zegt hij ook flus: *Moer, ik zal daarmêe op de loop gaan, en zien of ik heden avond nog een stuivertje kan winnen.* *Kiliaan: Dooven Heck, sipes cariofus. Huijgens. bl. 95. doove struijcken, voor doode, dorre.*
- » 10. » 4. *jiette.* Beide U. *jitte*, dat r. 13 nog eens voorkomt, elders is het altijd *jiette*.
- » » » 6. *De sleande krie.* *Cats* l. d. 575, b, Een vliegende Kraay vangt wat, *Tuinman*, spreekw. l. d. bl. 124.
- » » » 12. *Loack'* - Beide V. *loock'*. hier mede heeft *Loaytsje* veel overeenkomst.
- » » » 15. *Muwle.* Beide U. *muwle*.
- » 11 » 7. *'t Huwghet.* Beide U. *'t Huwggghet*.
- » » » *ibid. Tierren*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *tieren*.
- » » » 10. *Lânze.* Beide *Lan-se*. Voorts heb ik *schölen* en *hólen*, als gebruikelijk in den Zuidhoek van Fr. behouden, schoon men in 't overige van Fr. zegt *schoallen - hoallen*. Zie het *Woordenboek*.
- » » » 11. *Laecken, tuwllen*, onvolm. voorl. tijd. Beide U. *laken, tuijlen*.
- » » » 12. *Foack* Beide U. *Foock*. *ibid. Wiern'*. Beide U. *Wier*.
- » » » 13. *Roan.* Beide U. *roon*. Het eerste is het gewone.
- » » » 14. *Koane.* Beide U. *Koone*.
- » » » 16. 18. *Doar.* Beide U. *door*.
- » 12 » 18. *Better yer keate*, enz. *Cats* 491.
 Niet te koten ware best,
 Maar vrij beter eer als lest;
- » 13 » 4. *Mijle* Beide U. *Mijle*.
- » » » 15. *Grusvdearje.* Beide U. *Groundearje*.
- » » » 18. *Allje, allen, ollen*, gew. spell. Beide U. *álje*.
- » » » *ibid. Njoer*, om 't Rijm. Beide U. *njuer*. Het zijn anders slechts verschillende Dialekten, gelijk *tjue, ljoe; njue, njoe; njuet, njoet*, enz.

- » 14 » 9. *Onbedreaun*, gew. spell. en om 't Rijm. Beide U. *onbedreun*. Voorts, vergelijkte men hier *Cats*, Id. bl. 579 a. Nog beter ware *onbedreaunwn*, vergel. bl. 100, 105, enz.
- » » » 12. *Scheijn'*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *scheijn'*.
- » » » 14. *Ont-teyn*. Beide U. *onteyn*.
- » » » 15. *Mijld-diedig*. Beide U. *mild-diedig*.
- » » » 16. *Glanz'-gloaret*, gew. spell. Beide U. *glorret*.
- » » » 17. *Mar*. Beide U. *maer*, dat de algemene dialect is.
- » » » *ibid. Krjuesget*, met de *K*, gelijk elders. Beide U. *crjuesget*, met de *C*.
- » 15 » 3. *Fjild*. B. U. waarvoor de L. U. heeft *fjild*. Ik herinner dit hier voor eens, want de Letterzetter heeft ook elders in dit woord meermalen gemist, en de Correcteur dien misslag niet verbeterd.
- » » » 7. *Frieske*, gelijk in de Inscriptie. Beide U. *Friesche*.
- » » » 10. *Ho*, gelijk overal. Beide U. *hoe*. Zoo is 't ook met *toe*, enz.
- » 16 » 11. *O 't tjuester græf 's mijn winsch!* Beide U. *græf mijn w*. Wil men echter lezen: *o Tjuester græf, mijn winsch!* ik zou dit niet afkeuren. De gewone lezing heeft, mijns bedunkens, te veel of te weinig.
- » 17 » 3. *Wirdde*, gew. spell. Beide U. *Wirde* dat men zoo nog eenige malen, vooral in het tweede deel, meer vindt.
- » » » 5. *Naet*, B. U. *neat* L. U. Nog eenige malen vindt men dit gebrek meer.
- » » » onder. *Eijnne*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *eijne*.
- » 18 » 2. *scheynne*. Beide U. *scheyne*. zie 14, 12.
- » » » 6. *Libbje, ick*, ter verzachting en volgens 's Dichters gewoonte. Beide U. *Libbje, 'k*.
- » » » 13. *Ont-teyn*, gew. spell. Beide U. *Omteyn*, zie 14, 14. Vergeleken bl. 231, 4, en II d. 67.
- » 19 » 4. *Kroan in preal fen Hearen*. Beide U. *kroon in prael fen heeren*.
- » » » 8. *10. Dreagen-beheagen*. Beide U. *dragen byhagen*.
- » » » 13. *Yerds-fijnne*, gew. spell. Beide U. *Yerts-fijne*.
- » » » 14. *Grouw'let*. Liever had ik *gruwlet*, gelijk elders.
- » 20 » 1. *Lodder-laeytsend'*, gew. spell. Beide U. *Laytsend*.

Voorts zijn op deze bl. nog eenige kleine gebreken verbeterd, zonder melding.

- » 21 » 7. *Ick Sjied*, gelijk elders. Beide U. *sied*.
- » » » 9. *Wált't*. Beide U. *wált*.
- » » » 14. *Fryen*, het gew. en om 't Rijm. Beide U. *Frejen*, dat hier min gepast is.
- » 22 » 1. *Trienne*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *triene*, Het eerste staat eigenl. voor *triende*, traande, weende.
- » » » 11 *Sát B*, U. *Sádt*. L. U. *sád*. *sát* rijmt voldoende op *hádt* Voorst zijn reg. 9 tot 12 overgenomen uit Catullus. Zie *Wassenbergh* Bijdr. II, 44. van reg. 22 tot het einde zijn in Nederd. Versen vertaald door *R. Koopmans*, t. a. p. bl. 309.
- » 23 » 3. *Háde*, het gew. Beide U. *hádde*, hetwelk de onvolm. voorl. tijd is, en dus hier niet past.
- » » » 19. *Stjuwgge*, Stugge. Beide U. *stjuwge*.
- » 24 » 10. *Fenne*. Beide U. *Fendy*. Zie Aanteek. bl. 7 r. 17.
- » 25 » *Ontfley'n Hert*. De Heer *Scheltema* geeft in zijn meermalen genoemd Werk, bl. 85 dit Gedicht op als overgenomen uit *Roemer Visser*, Quick No. 16.
- » » » 6. *Kjeld*, om 't Rijm. Beide U. *kjeald*, dat elders ook gevonden wordt.
- » » » 8. *Oon-gloerckjen*. Gew. spell. Beide U. *Oon-gloerckjen*.
- » » » 11. *Ljeafke*, *Ljeafke*, L. U. Het tweede woord is in de B. U. *Ljeske*, bedorven spell.
- » » » 14. *Libbje*, gew. spell. Beide U. *libje*.
- » » » 18. *Jouw mij hert in sinnen weer*, enz. Men vergelijk hier *Bredero*, *Rodder*. en *Alph.* bl. 51.

Maar misnoeght uwe ziel met mij in een te wonen,
 Soo geeft mij weer de mijn, maar 'k acht ghij zult niet koonen,
 Om dats' in een geroert door liefd' gesmolten zijn:
Want ick ben in de u, en ghij zijt in de mijn.

- » 26 » 4. *Muwlcke*: Beide U. *mulke*. misdruk.

- » » » 5. *jaen*, om 't Rijm. Zoo vindt men bl. 228 *jean*, om 't Rijm, voor het gewone *jaen*.
 » 29 » 1. *Wa tijd naet bruuwckt*, enz. *Cats*, I. d. bl. 544 a.

Die tijd heeft, en tijd laat glijen,
 Kan sijn leven niet bedijen.

Dit gedicht is ontleend, en vrij vertaald uit het V. carmen van Catullus. Men zie *Wassenbergh*, *Spec. Phil. Patr.* pag. 16. Doch *Scheltema* t. a. p. meent, dat hetzelfde door onzen Dichter zou overgenomen zijn uit *Visser*, schok. II. 449, en dat deze het uit *Catullus* zoude hebben ontleend.

Indien echter dit gevoelen voortspruit uit het denkbeeld, als of onze Dichter het Latijn niet zou hebben verstaan, dan is hetzelfde min aannemelijk: want ik geloof, dat hij het wel verston. Zie Aanteek. Bl. 169 r. 5, 171, r. 9. en de plaatsen, die daar geciteerd worden.

Bl. 29 r. 15. *Paeyerke*, gew. spell. Beide U. *Pajerke*. Deze en foortgelijke lezingen meer, dragen den stempel van door den Correcteur te zijn veranderd.

» 30 *Minne-fjuecht-spil*. Dit gedicht is volgens *Wassenbergh*, l. l. pag. 23, ontleend uit de gedichten van *Anacreon* pag. 34. Doch *Scheltema* t. a. p. plaatst ook hier *Visser* tusfchen beiden, Schok II. No. 29. Voorts heeft *Koopmans* hetzelfde t. a. p. bl. 501 volg. in Nederd. dichtmaat overgebracht.

» » » 1. *Deagge*. De onvolm. voorl. tijd. *daagde*. Beide U. *deage*. Voorts zijn hier zonder melding nog eenige kleinere gebreken uit de volgende Regels weggenomen; en dit geschiedt bijna elke bladzij.

» » » 8. V. d. Veen bl. 234, 'k fou my als een Switser weeren.

» 31 » *Kipedo reauwe-bjuester*. *Jac. Scheltema* t. a. p. meent,

- meent, dat dit gedicht ontleend is uit *Visser*, schok III. No. 40. en dat deze hetzelfde zou hebben overgenomen uit *H. Angerianus*.
- » » » 5. *Ont-schuwille*. Beide U. *omtschuwille*.
- » » » 7. *Kniep-eagge*, de onvolm. voorl. tijd. *Oogde*. Beide U. *kniep-Æge*. *kniep* voor *knijp* is hier, om te rijmen op *sliep*, door den Dichter gebruikt.
- » » » 11. *Leagje*. Beide U. *leachje*.
- » 52 » 5. *Metten*, gel. reg. 6. Beide U. *mietten*.
- » » » 14. *Gloer-eag'*. Beide U. *gloer-eag'*.
- » 53 » » *Forschaet aerd*, enz. *Cats* I. d. 96, a.
Verscheijden aert, dient niet gepaert.
Men zou hier verder kunnen vergelijken, behalve anderen, *Theocritus* Idyll. 5. v. 17 seqq. *Valckenaer*, Adnot. in *Adoniaz*. pag. 301. Edit. pr. *Martialis*: *difficilis*, *facilis*, *jucundus*, *acerbus*, etc. *Cats* I. d. 40 a. Men zie *E. Kist*, Verh. en Redev. over verscheiden onderw. bl. 157. - Sed manum de tabula.
- » » » 2. *Nijlick*, gelijk elders. Beide U. *Nijlick. Wasfenb.* Bijdr. II, 8.
- » » » 7. *Ljeapt*. Beide U. *leapt*, misdruk.
- » » » 15. *Petearret*. Beide U. *pettearret*. Zie *Woordenb.*
- » » » 2. v. ond. *Mállje*, mallen. Beide U. *málje*.
- » 34 » 1. *Yn 't*. Beide U. *Ynn'*, misdruk.
- » » » 9. *Goune*, enz. *Wasfenb.* Bijdr. II, 28, 29.
- » » » 17. *Oon-tjuwge*. Beide U. *oon-tuwge*, misdruk.
- » » » 21. voor *dwelme'* leze men hier *dwelm*. Dit is over 't hoofd gezien.
- » 35 *Muwze-boaste*. Dit Gedicht is nagevolgd uit *Duikerius*, *Voorb. der o. wijzen*, bl. 311 - 315.
- » 36 » 6. *Eyn-berne*. Beide U. *ey-berne*.
- » » » 15. *Brijk*. Beide U. *briek*. De Dichter herinnert in zijn *Berigt aan den Nauwkeurigen Nederlander* het volgende: „Om de lange Y-igheijt van de woorden *Rijick*, rook; *sijick*. soek; it *Brijick*, het brak, uit te beelden, neeme ick soo vele Y-en; *iji* of *ijij* in een sylb., tot naarder Verbeteringe.” Deze nadere verbeteringe moet

dan zeker door hem zelven reeds gemaakt zijn, want men vindt vooreerst *briek*, *briek* of *brijck*, nooit *brück*; voorts veel meer *sijkje* of *sijckje* dan *sijuckje*, nooit *sijuckje*; en nooit *rijck*, maar eens *Rijck*, anders overal *ij*, soms *ij*. Wij volgen deze verbetering des Dichters, en voltooien dezelve door overal eenstemmig te geven *briek*, ter onderscheiding van *brijck*, scheef, dat ook in uitspraak verschilt: *sijkje* ter onderscheiding van *sijckje*, ademen, ademhalen: *rijkje*, om het te onderscheiden van *rijckje*, rijk worden. Hetzelfde zij toepasselijk op andere woorden van dien aard, b. v. *wijk* hij week, en *wijck't*, hij wijkt: *strijk*, hij streek, en *striek't*, hij strijkt, enz. De uitspraak beslist hier alles.

- Bl. 36 r. 16. *Tinsfe*, *settje*. gew. spell. De B. U. *tinse*, *festje*: de L. U. *tinset* *fetje*.
- » » » 19. *Kátte*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *káte*.
- » » » 20. *Tzerl*. Men leze hier gelijk bl. 3, r. 19 *Tzierl*. De Beide U. *tsjrl*.
- » » » 23. *Wádd't* van *waddjen* wadden, waden. Beide U. *wádt*. Doch dit beteek. altijd *hij bewaakt*, *bewaart*; *bestiert*.
- » 37 » 4. v. ond. *Kraebbet*. Beide U. *krabet*. Schoon de *ae* meermalen wordt gevonden, b. v. II. d. bl. 50.
- » 38 » 4. *Weage*, staat hier voor *weagje*, om 't Rijm door eene licentia Poetica, want *weage* is of het deelwoord van *weagje*, of het is de onbepaalde wijze, en beteekent *wegen*, of het is een z. n. en beteekent *de muur*, *wand*, *schutting* enz.
- » » » 9. *Trouwe*, om de voetmaat. Beide *trouw'*.
- » 59 » 2. *Kinnende*. Beide U. *kennende*.
- » » » 4. *Suchtte*. De onvolm. voorl. tijd. Beide U. *fuchte*. En zoo ook reg. 25. alwaar Beide U. hebben *fuchtje*, de *j*. voor *t*.
- » » » 5. *Rejearret*, gew. spell. Beide U. *regeeret*, misdruk.
- » » » *ibid*. *Oon-fiedde*. Beide U. *oon-fiede*, dat een geheel anderen zin zou uitleveren.
- » » » 6. *Beklaeijen*, gew. spell. Beide U. *beklajen*. Zie Aanteek. bl. 29, 13. Bl.

- » » » *ibid. Forfierre.* Beide *forfiere.*
- » » » 13. *String.* Beide U. *streng.*
- » » » 20. *Wrang-idfigheijt.* Dit laatste gedeelte weet ik niet, wat het zou moeten beteekenen. vermoedelijk moet men lezen *wrang-hitfigheyt.* Nu verflaat elke Fries het.
- » » » *ibid. Wreade.* Beide U. *wrede,* misdruk.
- » » » 25. *Freeze.* Beide U. *Freze.* soms gebruikt de Dichter zelfs de *ea,* welke men nog in Friesland hoort in *freaklijck,* bij zamentr. *frealck,* enz.
- » 40 » 2. *Rofen,* gelijk elders. Beide U. *Roofen.*
- » » » *ibid. Ploaytsende,* gew. spell. Beide *ploaytsende.*
- » » » 4. *Mjean,* gew. spell. Beide *mjeen.*
- » » » 16. *Weyne,* de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *weyne.*
- » » » 24. *Aerne,* gelijk elders zeer dikmaals. Beide U. *Ane Prof. wasfenbergh* leest ook *aerne,* Bijdr. II, 13.
- » » » 34. *Earmhertigh,* gelijk overal. Beide U. *ermhertigh.*
- » 41 » 19. *Ljuecht,* dat men herhaalde reizen leest. Beide U. *Ljucht. Ljeacht,* een ander dialect, is het meest gewone.
- » 42 » 10. *Beammen,* gew. spell. Beide U. *beamen.*
- » » » 16. *Forwijnze,* gew. spell. Beide U. *forwysd.*
- » » » *ibid. Gálljen,* gelijk bl. 31 en elders. Beide U. *gálljen, gillen.*
- » » » 20. *Forbied 'et* Lees *forbiedet.* Dit is bij de correctie over 't hoofd gezien.
- » » » 29. *Suchtjen.* Beide U. *Suchten.*
- » 43 » 25. *O laesje,* gew. spell. Beide *o lafsje.*
- » » » 27. *Forwyttje.* Beide U. *forwytje.*
- » » » 53. *Forstiette.* Beide U. *forstiete.*
- » » » 35. *Hearren.* Beide U. *hearen.*
- » 44 » 4. *Ontanckbare.* Beide U. *ondanckbare,* gew. Landstaal.
- » » » 7. *Ontseanne.* Lees *ontseane.* Dit is over het hoofd gezien.
- » » » 13. *Jaene.* Beide U. *jane.*
- » 44 » 17. *Ferre wol,* gelijk kort te voren. Beide U. *feare wol.* Dit had echter wel kunnen blijven staan, als dialect-verschil.
- » » » 28. *Sjogh.* Beide U. *sjoegh.*

- » » » onder. *fonder dat ftearren*. Hier heeft een verzuim plaats gehad van den Letterzetter. Men leze: *fonder dat her ftearren*.
- » 45 » 3. *Tinsf*, gelijk r. 5. Beide U. *tinck*. Intusfchen leze men *fjongjen*, r. 1. voor *fjongen*, dat door verzuim is ingelopen.
- » 46 » 5. *Fenijn*, gew. spell. en uitspraak. *Teuton. fenijn*. Beide U. *Fornijn*. Ook elders verbeter ik dit gebrek.
- » » » 9. *Fordwijnt*. Beide U. *fordwijn't*.
- » » » 12. *Schijnt*. — *fchynn't*.
- » » » *ibid. Roastget*. Beide U. *rôstget*.
- » 47 » 12. *Nee*. Beide U. *Neen*.
- » » » 17. *Soer*. Beide U. *foet*, misdruk.
- » 48 » 2. *wisp'* — Beide U. *wispp'*, dat geheel iets anders beteekent. Dit Gedicht komt met weinige verandering nog eens voor, D. II, 60.
- » » » 10. *Pearle*. Beide U. *pearlle*.
- » » » 15. *Learre*. Beide U. *leare*.
- » » » 16. *Uwre*, om 't Rijm, gelijk meermalen. Beide U. *oere*, dat ook veelmalen gebr. is.
- » » » 25. *Krest-fuwl*, fchandelijk overspel, verkrachting. Zoo vindt men ook *fuwne-fuwl*. Beide U. *krest-fuwl*, misdruk.
- » 49 » 1. *Nijs-gierige*. Beide U. *Nyschierige*. In deze spelling volg ik *Prof. wasfenbergh*, die in de Bijdr. II. St. dit Gedicht met zeer veel schoone Aanmerkingen, als een voorbeeld, heeft uitgegeven.
- » » » 3 - 5. *Buwttē-fluwttē*. Beide U. *boeyte - floeyte*.
- » » » 9. *Triomfearjen*. om 't Rijm en uitspraak. Beide U. *trionfearjen*. Wasfenb. l. l. bl. 7.
- » » » 5. van ond. *Loytse het in nijlick folck*. Beide U. *Nyllick. wasfenbergh* l. l. bl. 8. *Cats*, in den *Self-strijt*, bl. 195, a. *Siet wat een geestig volk*. Indien men dit geheele Gedicht van *Cats* doorleest, kan men merken dat G. J. het ook onder zijne oogen heeft gehad. Men vergelijkte ook *Huygens*, bl. 142, 143.
- » 50 » 6. *Naern' nogh naerne*. In deze verdubbeling zit

- kracht. Beide Uitgaven noorn' nog naerne. Verg. *Wasfenb.* l. l. 13.
- » » » 10. *Be-momme*. Beide U. *by-momme*. *Wasfenb.* l. l. 14.
- » » » 11. *Forwiell'ne*, gew. spell. Beide U. *forwielne*.
- » » » 22. *Ontfean*. Beide U. *ontfeæn*, hier misdruk.
- » 50 » 25. *Mar! myn seijt er fen, mijg Jolle!* Beide U. *mey Jolle*. De in de Landfriscche taal zeer bedreve-
ne, en meermalen door ons met lof genoemde
Jr. *Æbinga van Humalda*, gaf mij hier de echte
lezing aan de hand, die ik, als van den Dich-
ter zelven herkomstig, zonder bedenking, in den
tekst heb opgenomen. Alles pleit er voor: de
comma achter *fen*; de aanspraak in den tweeden
persoon *bistu*, enz. En hoe gemakkelijk was hier
de dwaling! kort te voren leest men *Jolle-mijg*.
- » 51 » 4. *Sjuwcht*, om 't Rijm. Beide U. *Sjuwght*. *Was-
fenbergh* l. l. 20.
- » » » 5. *Minsken*, om de voetmaat. Beide U. *minske*. Voorts
raadplege men *Wasfenbergh*. Bijdr. bl. 23, in
wiens gevoelen en vertaling van deze plaats ik
geloof, dat men kan en moet berusten. De *oogen*
komen hier bijzonder wel te pas, om te *voor-
zien* en te *voorspellen*: ook volgt er flus *loytse*.
- » » » 9. *Speeg'le*. gewone spell. Beide U. *spæg'le*, zie bl. 59.
- » » » 22. *'t Waembis*, gew. spell. uitspraak, en taal-eigen
vorderen dit. Beide U. *waempis*. Thans hoort men
wanmis, zoo als het ook bij *Bredero* en anderen
vaak voorkomt.
- » » » 25. 26. *Koarde om-boarde*. *V. d. Veen* zinneb. bl. 79.

Wie nu niet gaat gepronkt, *gekoordt* *geboordt*
gelist,
Die heet men al geveijnst, en spottelijk
Mennist.

Vergelijk, behalve *Wasfenb. Bijdr.* l. l. bl. 18 en
28, wegens wulpsche mannen - en vrouwen pronk,
Cats l. d. 151, 227 a. 450 a enz. *Heemskerk*
Bat. Acad. (1663) bl. 175, en op vele plaatsen
meer, *Huygens, Korenbl.* bl. 99. En wie niet al?

- » 52 » 5. *Schetjests*. B. U. *Schetjest*°. L. U. *Schet-jeffs*.
Wasfenbergh l. l. bl. 30.
- » » » 8. *Æfick bruy*: — Met een streep achter *bruy*.
 zie *Wasfenbergh* bl. 32.
- » » » 10. *Stoerren*, om 't Rijm en Uitspraak, Beide U. *stoeren*.
- » » » 25. *Oerdwaelsch*. Beide *oerdwaelsch*. Op bl. 129 vindt
 men dit woord in de B. U. wel gespeld. Vergel.
Wasfenb. bl. 55.
- » 55 » 5. *Jinfnappje*, om 't Rijm en taaleigen. Beide U.
fnappje. — *snappen*.
- » » » 5. *Aade*. Beide U. *Aadde*. Beter ware het gew. *áde*.
- » » » 6. *Heele*. Beide U. *heale*. *Wasfenb.* bl. 57. — *Cats* I.
 d. bl. 430, a.

Wat al dingen sonder naem,
 Ja bijna een heele kraem,
 Yder om de leden hangt.

- » » » 7. *Nea-leas*. Beide U. *næ-leas*.
- » » » 9. *Djagg'ler*. Beide U. *djagg'ler*. *Wasfenb.* bl. 39.
Baardt Deugdensp. bl. 64. Met *vijftich veters*
 op de schein.
- » 53 » 12. *Forjitten*, om 't Rijm en taaleigen. Beide U. *for-*
jietten, hetwelk niet *vergeten* maar *vergieten* be-
 teekent. — Van reg. 13 tot het einde door *R.*
Ksopmans in Nederd. Versen vertaald, t. a. p.
 bl. 329, volg.
- » » » 23, 24. *Spijljen*, — *lijljen*, gew. spell. Beide U. *spijljen*, —
lijhen.
- » » » 27. *Lit ik de' Hijnst fenn' stal reijs liede*, enz. Na
 deze plaats herhaalde malen gewikt en gewogen te
 hebben, komt het mij nu voor, dat de Wel
 Eerw. Heer *J. Halbertsma* dezelve het meest
 overeenkomstig den zin en de meening van on-
 zen Dichter heeft opgevat. „Trek ik, zegt hij,
 „het mes eens, als er een baaivanger is, die
 „voor meester opstaat, en ons allen de wet wil
 „stellen, (:) geef ik iemand een muilpeer, dat
 „is de jeugd, die wil er uit.” Schoon de Heer
 H.

H. de taalkundige bewijzen voor deze vertaling belooft, (zie *Koopmans*, l. l. bl. 333.) meen ik echter thans het volgende te moeten aanvoeren. Voor de spreekwijze *het ruuntje fenne stal helje*, dat volgens H. hetzelfde is met *de hijnst fenne stal liede*, pleit eene plaats uit *Bredero*, in *de klucht van de Koe*, door mij genommerd met bl. 755.

Ick het Ruijntje van 't stal, want de kop was mijn soo kroes.

Ick torrenden hem na 't gat, ick gingh hem na *de huijt tijen*,

Hier Veenvos, seijd ick, geeft geld, of ick felt daer *wijt snijen*.

Dit slaat ook goed. als een repliek, op de berisping van Haijtsse-yem:

Dear liefste (æf yen fen dijn boerren)
Mey in hogge, fen sijf sloerren.

Maar omtrent *folle beschiede*, dat ick laat slaan op de woorden van Haijtsse-ijem:

Den iz 't: Keal-fincke', hâd dijn beck,

Æf ick bruy.

ben ik het niet volkomen met hen eens. *Beschiede* beteekent wel *bescheiden*, *regterlijke uitspraak doen*, Kil. decernere. Vervolgens in 't algemeen *uitspraak doen tusschen twistende*, een *geschil beslechten*. Kil. in 't *bescheid gaen*, intercedere, conciliandi gratia. Maar er is nog eene andere hier beter passende beteekenis, namelijk die van *den mond roeren*, op de woorden van een ander *bescheid geven*, en zoo zou *folle beschiede* zoo veel zijn als *veel gepraats en gesnaps maken*, *veel in te brengen hebben*. Zoo vindt men bij *Bredero* in *de klucht het daget*, enz. op 't einde, bij mij, bl. 678. *wel wat bescheijt is dat?* wat taal, antwoord, praat. *Schijnheiligh*, 5 bedr.

5 toon. bl. 583. *sonder veel bescheijt*, met korte woorden, zonder veel te zeggen. *Stommen Ridder*, bl. 430. *Als sij mijn al wat seijt. Ick geef haer geen bescheijt*, geen antwoord. verder *goed bescheijt*, ib. 391. *moy bescheijt*, 381. Van daar *bescheijden* voor die zijn woord wel kan daen, die taal en antwoord weet te geven, bl. 495 enz. Kil. *bescheed*, responsum; *bescheeden*, respondere.

Al zeide dus Jolle: *Keat-fincke had dijn beck*, partij begon telkens weder te antwoorden, en veel daar tegen intebreugen. En hier uit zou dan volgen, dat men deze plaats dus moeste vertalen: „gelseld, ick trek het mesje eens als „een veel gefnaps en tegenspraak maakt: gelseld „ick sta iemand op zijn bek; dat is niets anders dan de Jeugd.” Achter *beschiede* zette men (:)

Cats, I. d. 193, b. *De jonckheijt moeder uijt*. men vergelijkte de gezegden van *Sephyra* tegen *Joseph* aldaar verder, en zal ontdekken, dat onze *Dichter* in zijnen tijd *Cats* wel gelezen had.

- Bl. 54 r. 1. *To tinsen oone*. Beide U. *Tinsen one*. *To*, dat in de tweede U. ontbreekt, heeft de eerste U.
 » » » 2. *Den iz 't tijd, 't iz jiette' alt' ijer*. *Cats* l.l. 193, b.

Al sachtjens, jong-gefel. Laet Godes diepe wetten
 Voor hen, die haren voet nu in den grave setten,
 En snellen nae de dood; *dan isfer tijds genoege*:
 Ons dit vermaen te doen, is immers *al te vroeg*.

- » » » 4. *Wier to ljeacht*, enz. *Cats* l.l. 271, a.

Maer wat doch baet er keers of bril,
 Wanneer een Uyl niet sien en wil.

- » » » 11. *Mennig Jongh*, enz. *Cats* l.l. 194 a.

Hoe menig trots gezel komt 's morgens uytgesprongen.

Die, eer de sonne daelt, wert in het graf gedrongen, enz.

- » » » 16. *Moarn*, gew. spelling. Beide U. *moorn*.
 » » » 19. *Ynn'*, om de versmaat. Beide U. *ijnne*.
 » » » 22. *Schill'*, voor *schille*, zullen. Beide U. *schil Wasfenbergh* 48.
 » » » 27. *Straemme*, gew. uitspr. gelijk *laemme*. Beide U. *stráme*.
 » » » 29. *Laemme*, gelijk II d. 90. Beide U. *lame*. zie Aanteek. 29, 13.
 » 55 » 4. *flaemme*, gelijk I. 165. Beide U. *flamme*. *Cats*, I d. 409, a.

Mijn leden sijn (eylaes!)

Als tacken *sonder loof*, en fruyten *sonder waes*.

- » » » 6. *t' Offerjen*. Beide U. *'t offerjen*.
 » » » 7. *Heart*, gew. spell. Beide U. *heert*.
 » » » 14. *Prijze*, om 't Rijm, anders moest het zijn *prijzje*. zie Aanteek. 38, 4.
 » 56 » Het begin van *Reamer in Sape* is ontleend uit de *Korenbloemen* van *Huijgens* I d. 100, en door *Koopmans* in *Nederd. dichtmaat* overgebracht, I. I. bl. 304, volgg.
 » » » 2. *Cere*, gewone spell. Beide U. *oerre*, dat echter niet geheel te verwerpen is, zoo men 't overal vond.
 » » » 4. *Jierren*, om 't Rijm. Beide U. *jieren*. Zie II, 56.
 » » » 11. *Moude-stuwer*, gew. spell. Beide U. *stuwwer*, misdruk.
 » 57 » 2. *Wjuwcken*, gelijk elders, om 't Rijm. *Heemskerk* I. I. 182.
 De Nacht met hare *swarte olercken*.
 » » » 5. *Pluwget*, gew. spell. beide U. *pluwgget*. Onder aan de Bl. leest men *pluwge*.
 » » » 9. *Forhuwge*. Beide U. *forhuwgge*.
 » » » 10. *Fljuecht*. Beide U. *fljugt*, misdruk.

- » » » *ibid.* *Dónsfet*, vergel. bl. 88, r. 5. Beide U. *donsfet*.
De *z* is bij onzen *Dichter*, gelijk bij de ganfche
Oudheid, Grieken, Latijnen, en Duitfchers, eene
fcherpe, dubbelde letter, en zoo veel als *ss*. Van
daar dat *donsfet* rijmt op *gonzet*. zie verder
Voorberigt van den *Dichter*.
- » » » 12. *Blæret*. Beide U. *blerret*.
- » » » 14. *Tuereljuerckt*, gew. spelling en om 't Rijm. Beide
tureluerckt.
- » 53 » 1. *Socht - focht*, gew. spell. Beide U. *moght - foght*.
- » » » 8. *Scheelen*. Beide U. *schelen*.
- » » » 12. *Frjuwnen*, om 't Rijm, gelijk bl. 207, enz. Beide
U. *frjuenen*.
- » » » 17. *Oalje*, gelijk bl. 228. Beide U. *oolje*.
- » » » 3. v. ond. *Forried*, gelijk 61, 5. Beide U. *ferried*,
misdruk.
- » 59 » 5, 6. *Quæ - gea*. Beide U. *quæ - gæ*.
- » » » 12. *Oere*. Beide U. *oer de*.
- » » » 19. *Werzet*. Beide U. *werzzet*.
- » » » 21. *Gluerr't*, om 't rijm, gew. spell. Beide U. *gljuerr't*.
- » 60 » 1. *Ont-rint*. Beide U. *omtrint*, dat niet *ontloopt*,
maar *omtrent*, circum, circa, beteekent.
- » » » 3. *Wa blijn - doecket*, enz. *Cats*, I. d. 192. a.

Sou Godt niet alles sien? sou Godes ooge flapen,
Die alles, wat er fiet, in allen heeft gefchapeu?
Sou God niet alles sien, een fchepper van 't
geficht,
Eene Heere van de fon, een Vader van het licht?

En b. *De nacht is dagh voor Godt*, de donker is
hem licht. enz.

- » » » 18. *Moarn*, zoo als r. 9. Beide U. *moorn*.
- » » » 19. *Oone*. Beide U. *oene*.
- » 61 » 5. *Bijferyen*, om 't Rijm en den zin. Beide U. *Bijferye*.
- » » » 6. *Tjogh*. Beide U. *Tjogg'*.
- » » » *ibid.* *Noard*, gew. spell. Beide U. *noord*.
- » » » 7. *Ongerjuechtigheit*. Beide U. *Ongeruychtigheit*.
- » » » 9. *Kæpe*. Beide U. *kape*.
- » » » 11. *Libben*. Beide U. *libben*.

- » » » 12 *Bereijsgje*. beide U. *bereysge*.
 » » » 15. *Noaz'-wijz*, gew. spell. Beide U. *nooz'-wijz*.
 » » » 20. *Wreadheijts*. Beide U. *wreetheijts*, algemeene
 Dialekt van dien tijd.
 » » » *ibid.* *Triomfearjen*. Beide U. *triomfeerjen*.
 » » » 21. *Fexcearjen*. — *fexceerjen*.
 » » » 22. *Laeyts in guwch*. Beide *layts in goech*.
 » » » *ibid.* *Wjueck-draeyen*. — *wjueck-drayen*. Voorts zijn
 de zes volgende regels dezer bl. en de zes eerste
 der volgende, door Prof. *Koopmans* in *Nederd.*
voetmaat overgebracht, l. l. bl. 340, volg.
 » 62 » 3. *Meijtse uwz to fijne yerd, wetter, lust in fjoer.*
Cats, I. d. 342, a.

Op dat se weten mag dat *lugt, vyer water lant,*
Ja dat den Hemel selfs is tegen haar gekant.

- » » » 4. *Blixemet*. Beide U. *blixemmet*, misdruk.
 » » » 6. *Oer'* Beide U. *uwre*. Hier om't Rijm en voetmaat.
 » » » 14. *Fornuogge*, gew. spell. Beide U. *foruoegge*.
 voorts zijn reg. 16 en eenige volgende nagevolgd
 uit *Horatius. Wasfenb. specim.* pag. 35. *Cats*,
 I d. 372. b.

En schoon dit groote Rond in duijfent stukken viel,
 Noch sal de weerde deugt niet fcheyden van de fiel.

- » » » 18. *Stoarm*, gelijk 219, volgens de uitspr. Beide U. *storm*.
 » » » 19. *20 Om-keare - bejeare*, gew. spell. Beide U. *om-
 kere - bejere*.
 » » » 22. *Al bloeyde 'er aerne*, zoo als voetmaat en zin
 vorderen. Beide U. *al bloeyde', aerne*.
 » 65 » 3. *Learre*, gew. spell. Beide U. *lere*, misdruk.
 » » » 5. *Loth, Abra'm*, gelijk elders, en hier om de voetmaat.
 Beide U. *Lot, Abraam*.
 » » » 7. *Deare*, gelijk elders. B. U. *dere* L. U. *derre*.
 » » » 8. *Heare*. Zie Aantcek. bl. 1.
 » » » 9. *Forkoar'ne*. Beide U. *forkor'ne*.
 » 64 » Van dit Schoon Gedicht vindt men eene vrije

vertaling in Profa, in het II deels 2de flukje der *Mengelingen uit eene Portefeuille* door J. A. Backer, onder den Titel van *Wouter en Louman, veldgefprek, beflust door Vroomaart*, bl. 133 en volgg. waarin echter vele misvattingen zijn. Het zal den Lezer van G. J. niet onaangenaam zijn den Zeeuwfchen Hoofd-dichter, *Cats*, hier mede te vergelijken, die l. l. I. d. 450, c. en volgg. ook aan het Land de voorkeur geeft boven de Steden. om van *Horatius* en anderen te zwijgen.

- Bl. 64 r. 2. *Snoen*. zie Aanteek. bl. 1. r. 21.
 » » » 8. *Miede*, gew. fpell. Beide U. *miedde*. vergel. hier *V. d. Veen, Raedtfels*, bl. 71.
 » » » 11. *Druwge*. Beide U. *druwge*.
 » » » 12. *Æf*, is hier zoo veel als *noch*. zie *Woordenboek*.
 » » » 13. *Tinct*. Beide U. *tingt*. misdruk.
 » » » 14. *Klinck-klear*. Beide U. *klinck-glear*, misdruk.
 » 65 » 2. *Buwttte gaey*. Beide U. *buijtte gay*.
 » » » 14. *Ja*, voor *jaene*, zie *Woordenb.* Beide U. *ja*. Vergel. voorts *Wasfenbergh*, Bijdr. I, 188.
 » » » 17. *Beamie*, (bodem)-*seame*. Beide U. *beamme-seamme*.
 » 66 » 2. *Tzyz*. Beide U. *tsijz*.
 » » » 3. *Wirt'len*, gelijk bl. 1. Beide U. *wirtlen*.
 » » » 9. *Rispje*, Beide U. *ripsje*. zie *Woordenb.*
 » » » 14. *Yenfsadig*. Beide U. *yenfaadig*.
 » » » 13. *De Sted*, enz. *Cats*. l. l.
     Eertijds en noch heden noch,
     Zijn de Steden vol bedrog, enz.
 » » » 16. *Sijkt*, Beide U. *sijckt*. zie Aanteek. bl. 36, r. 15.
 » » » *ibid. Bedraegen*, om 't Rijm. Beide U. *bedragen*. v. *d. Veen*, bl. 45.
 » » » 19. *Ho beestigh*, enz. vergelijk *Bredero*, l. l. 441.
     Genomen, of de beste van alleu jou pols voelt of
     lij jaecht of slaet,
     Soo is 't noch *lock raeck* boter in de as, of *hij raet*
     of *niet raet*.
     Het lijn maer raetseltjes diese de lniij an-smeeren,
     En daer op gaen lij uit een goet hart op de *wilde*
     bof ordonneeren, enz.

En *Baardt deugdensp.* bl. 95. de vijfte ver-eeringe
aan de *Medicijns. Cats*, 452, c. *Huijgens*,
bl. 127.

- » » » 29. *Dat, jon rea-flinders schien forfleijn.*
Men versta hier onder het deelwoord *wazzende.*
(*zijnde*) Een quafi-ablativus absolutus. Ook in
het H. D. zoo wel als in het Grieksch en Latijn,
wordt niet alleen dit *deelwoord*, maar zelfs het
Verbum subst. dikwijls verzwegen.
- » » » onder. *Neymels.* Beide U. *neijmaels.*
- » 67 » 2. *Rólle*, gew. spell. (*rollen*) Beide U. *rólje.*
- » » » 3. *Doz giet de kruwck*, enz. *Cats* I d. bl. 551. De
kanne gaet soo lang te water, tot se eens breekt.
- » » » 18 *Tocht.* Beide U. *toght.*
- » » » 19. *Fischen*, om 't Rijm. Beide U. *fisken.*
- » » » 21. *Forfinoarre*, gelijk elders. Beide U. *forfsmorre.*
- » » » 23. *In minsck' soe spy*e, dit vordert de zin. Beide U.
minsck f. f. Cats, I d. 558 a.

Begrommelt, ongesien, met ongewasle kaken,
In 't korte, soo gestelt, men schijnt er af *te braken.*

Ik haal dit voorb. van *Cats* hier aan, om de Le-
zers te doen gevoelen, dat het G. J. niet alleen is,
dien men hier en elders van ongemanierdheid zou
kunnen beschuldigen. Bij de meeste Dichters van
dien tijd vindt men voorbeelden van dien aard,
maar ziet deze vlekken over het hoofd, en ver-
scheoont ze om de gewoonte dier eeuw. Vergel.
ook *Prof. Wasfenbergh*, Bijdr. II, 48.

- » » » 30. *Merge.* Beide U. *mergge.* *Cats* I d. 585 a.
Haer *beenen sonder kuint*, haer *kuijten sonder*
spier.
- » » » 32. *Blijnie neering.* Overspel. Euphemismus.
- » 63 » 6. *Noag*, genoeg. Beide U. *nóg.*
- » » » 8. *All' dey.* De zin schijnt deze te zijn: Ik telde er
eene eindelooze reeks van gebreken op, ja wel
van dagelijksche, enz. *J. A. Backer* l. l. ver-
taalt het ook door *het dagelijksche.*

- » » » 9. *Stedden*, gew. spell. Beide U. *steden*.
 » » » 11. *East-Ynjen*, gelijk r. 13. *West-Ynjens*. Beide U. *Ynd'jen*.
 » » » 13. Vergel. *Cats*, I d. 432. c.

Of in hitfigh *Spaens* gewas,
 Dat als brant fchier uijt het glas,
 Of in 't rosfe *Fransche* nat,
 Dat terfiond de finnen vat. enz.

- » » » 21. *Nijz-gierigheyt*. Beide U. *nyfchierigheyt*. Zie Aanteek. 49, 1.
 » » » 22. *Deagen*, 't meer gew. Beide U. *dagen*, dat nu echter in gebruik is.
 » » » 25. Van hier tot het einde zijn Wynerings woorden in Nederd. Verfen vertaald door *Koopmans* t. a. p. bl. 543, volg.
 » » » 24. *Houndert*. Beide U. *hounder*. Dit heeft *Koopmans* reeds verbeterd.
 » 69 r. 3. *We'*, zoo als de zin vordert. Beide U. *me*; dat altijd met een *w. w.* van den 3^{den} perfoon, in 't eenvoud, wordt zamengefeld, en dus hier had vereischt *beschoaget*.
 » » » *ibid.* en 5. *Him-Jæ*. Een zeldzame geflachts-verwarring, waarvan men echter bij de Dichters van dien tijd meer voorbeelden vindt. Zie het *Woor-denboek*.
 » » » 14. *Dreunt*, gew. spell. Beide U. *dreent*. Men vindt ook *droant*.
 » » » 17. *Olger in Ufijck*. De *Dichter* laat hier een Landman op zijn Boersch fpreken. Elders vindt men het *wel* gefpeld.
 » » » 18. Vergel. *Cats*, l. l. 453 a.
 » » » 19. *Uwls-holtje*, gew. spell. Beide U. *Owls-h.*
 » » » 21. *Goadsfrjuen'*, gelijk in 't Opschrift. Beide U. *Goodfrjuen*. Ter waarfchuwing melde ik, dat men *Goodfrjuen* hier niet moet willen behouden, als ware het een *goed-vriend* of *vriend van het goede*. Dan moest het zijn in het L. Fr. *goe-frjuen*, zoo als G. J. zegt *goe-freed*.

- Bl. 69 r. 23. *Schoalle*, gelijk bl. 108, en elders. Beide U. *schole*.
- » » » 24. *De Amerant*. De *Admirant van Arragon*, *Mendosa*, werd in den slag bij *Nieuwpoort* door de Onzen, onder Prins *Maurits*, gevangen genomen. Dezen zeer gewigtigen slag woode dus *Goadsfrjuen* bij, en hielp hem mede gevangen nemen. Hij was derhalve nu al op zijne jaren.
- » 70 » 2. *Rijder*. Beide U. *rijdder*. Zoo leest men r. 4 *rijde*.
- » » » 9. *Pearlen*. Beide U. *pærlen*. Het eerste is gew. spell. het tweede algemeene dialekt.
- » » » 11. *Droaget*. Beide U. *drogget*.
- » » » 13. *Fornoeyen*. Beide U. *vernoeyen*, misdruk.
- » » » 17. *Leazje-bottje*. *J. A. Backer* l.l. schijnt deze woorden niet verstaan te hebben, toen hij deze plaats dus vertaalde: *of gij 't een leest*, en 't *ander spelt*. Zij beteekenen hier eenvoudig niets meer dan *loos* en *bot noemen*. Ik herinner dit, om dat ik het in vroeger jaren ook anderen zoo averegts heb hooren opvatten.
- » 71 » 9. *Rju*, 't gewone. Beide U. *rjuw*, dat tegen de uitspraak en gew. spell vrijdt.
- » » » 11. *Schoalle*. Beide U. *schoolle*. Zie Aanteek. bl. 69, 23.
- » » » 12. *Tjienne*, de onvolm. voorl. tijd. B. U. *Tjiene*. L. U. *Tjlenje*. *Baardt*, *deugden* sp. bl. 154. *sij dienen* wel eens *Prins*, een *Heer*. Dat de Friezen destijds veelmalen in dienst van andere Vorsten oorlogen voerden, is bekend. Zie *Fokke Sjoerds*, *Hist. Jaarb. van O. en N. Fr.* V. d. bl. 176, Noot.
- » » » 15. *Ick reijsge*, enz. Het reizen door *Frankrijk* en *Duitschland* schijnt toen, vooral, gebruikelijk te zijn geweest. *Cats*, I d. bl. 253, b.

- Wanneer hij buiten heeft geleest,
 In *Duijtslant* of in 't *Fransche rijk*,
 Of elders in een *ander wijk*.
 Van den Ridder *Hoof*, *Radbout Herman*
Schele, en vroeger van *A. Junius*, en anderen
 zijn zulke reizen bekend.
- Bl. 71 r. 16. *Rejearje*. Beide U. *rijjearje*.
 » » 19 20. *Pasfearre-Heare*. Beide U. *Pasfeere-Heere*.
 » » » 21. *Gruwlet*, gew. spell. Beide U. *groulet*.
 » » » 24. *Hoaf*, gew. spell. Beide U. *Hof*. - Voorts is G. I.
 mischien de eenigste, die de spreekwijs: 't *Hoaf*
de Fijgebeam to schinsen, gebruikt. Bij *Kiliaan*
 vindt men: *De vijghe setten oft gheven*, - sum-
 mo contemtu ac ludibrio afficere aliquem. Bij
Houwaert, Lusth. der Maeghd. v. b. bl. 438.
 (Leyd. 1611.)
 Maer nu soo stelt ghij mijt' onrechte die *vijghen*.
v. d. Veen, 548. Om geen *vijgh* van U te krijgen.
 Ook *J. A. Backer* l. l. bl. 139 vertaalt: om 't
Hof de vijgen te schenken. Ik vereenig mij vol-
 komen met de verklaring, die de Wel Eerw. *Hal-*
bertsma van deze plaats geeft, bij *Koopmans* t.
 a. p. bl. 346, wat aangaat de speling met de
 dubbelde beteekenis. van *hortus* en *aula* in het
 woord *Hof*. Den Dichter, welke toont een zeer
 eivaren man te zijn geweest, was dit spreek-
 woord zeker bekend.
- » » » 26. *Steat*. Beide U. *Staet*.
 » » » 29. *Ick lijckje in moll*, enz. *Cats*, I d. bl. 295, b.

De teere maegdom, soo het blijkt,
 Die heeft iets dat den mol gelijckt,
 Soo lang de mol op aerden leeft,
 Het schijnt dat hij geen oogen heeft,
 Maar sijn gesichte wort ontbloomt,
 Wanneer hij worstelt met de dood.

- » » » 30. *Fore*, 't gew. Beide U. *forre*.
 » 72 » 1. De versen dezer bl. tot reg. 5 der volg. bl. zijn door
Koopmans t. a. p. bl. 346, volgg. in *Nederd. versen*
 overgebracht.

- » » » 8. *Tanckber.* Beide. U. *danckbaer*, algemeene Landstaal.
- » » » 10. *Flæle.* *Swingel.* *Kiliaan*: *vleghel*, - flagellum frumentarium. *Swinghel*, flagellum linarium. Zie verder het *Woordenb.*
- » » » 12. *Pluwge.* Beide *pluwgge*. Zie Aanteek. bl. 57, 5.
- » » » 15. *Stirt.* Beide U. *Stirtt.*
- » » » 24. *Guwt*, gew. spell. hier om 't Rijm, beide U *goeyt.*
- » » » 30. *Ontfjeande*, ontziende. B. U. *omtfjeande.* L. U. *omtfjeande.* Het volgende *æf* is hier weder *noch*, nec.
- » 73 » 12. *Knettet.* Beide U. *kneddet.* *knettje*, waarvan 't Deminutivum *knetterje*, beteekent *premere*, *pre-mendo frangere*. Regel 10 is *knet* voor *knettet* bij verkorting, zoo als *fet* voor *fettet*, enz.
- » » » 16. *Goune.* B. U. *gouwne.* L. U. *grouwne*, misdruk.
- » » » 19. *Brægeman.* gelijk bl. 2. Beide U. *biegeman.*
- » » » 23. *Klaerdd'*, Beide *klardd'*.
- » » » ond. *Folmecke.* Beide U. *folmacke.*
- » 74 » *Tjesck-moars see-ængfte.* Dit in alle opzigten zoo schoon gedicht is in Nederd. dichtmaat overgebracht door *Koopmans* t. a. p. bl. 316, volgg. als mede door den grooten *Bilderdijk*, *Mengel*. IV. d. bl. 49, volgg. onder den Titel van *Grootmoeders klacht*. Het schijnt gemaakt te zijn omstreeks het jaar 1632, toen Prins *Fredrik Hendrik*, kort te voren, een toeleg had op *Duinkerken*, waaruit de vijandelijke *Kapers* den Nederlandschen *Koopvaardij-Schepen* jaren achtereen veel schade toebragten, doch door de onzen dikmaals veroverd of in den grond geboord werden, nogtans niet zonder wederkeerig nadeel voor onze *Vloten*. Zoo sneuvelde b. v. *Piet Hein*, d. 20 Junij 1629, in een gevegt tegen eenige *Duinkerksche Kapers*, waarvan er echter drie, vegtenderhand, veroverd werden. zie *Wagenaar*. In dat zelfde jaar, (1632) hebben de Heeren *Lampfins* van *Vlissingen*, nevens anderen, tot het bedwingen dier *Kapers*, en beveiligen der *Zee*, veel toegebracht. Dit zal men zeker ook in

- Friesland* hebben gedaan, gelijk mij dunkt opgemaakt te kunnen worden uit dit Gedicht, bijzonder uit het vierde kouplet, waaruit wij tevens zien, dat *wif* meer is geweest dan slecht Matroos: want hij liet zegt de Dichter *pluimen waaijen*, t. w. van zijnen helm of hoed, en het zwaard over zijn hoofd *zwaaijen*. Vergel. v. d. *Veen* 454 ond.
- » » » 9. *Kuwz*, gelijk elders. Beide U. *kouwz*, misdruk.
- » » » *ibid.* *Phwg*, gew. spell. en hier om 't Rijm. Beide U. *Ploeg*.
- » » » 13. *Greate Pier*. Van *Groote Pier*, die in de 16 eeuw leefde, en zijnen naam door zijne daden heeft vereeuwigd, zie men behalve *Winsemius, Chron. van Vriesl.* bl. 421 volg. *Schotanus Kerk en Wereldl. geschied.* bl. 565 en vervolg. *Gabbema, verh. van Leeuw.* bl. 336, volg. *Idsinga, Staatsr.* II d. bl. 112, en *Kok, Vaderl. Woordenb.* XXIV deel, bl. 17, volg.
- » » » 17. *Foetten spijlle. voeten spoelen* is in het water werpen. Dit zou in 't L. Fr. zijn *Foetten spiele*, waar van men het deelw. *spielt* vindt bij *Wassenbergh, Bijdr.* I. st. bl. 164. *spijlle* beteekent *gespeeld*, en is het deelw. van *spijlljen spelen*. Het Rijm heeft den Dichter een' misslag doen begaan. Zie verder 't *Woordenboek*.
- » 74 r. 18. *Betwingd*. Beide U. tegen de voetmaat, *betwongen*, het welk alleen *hier* gelezen werd, terwijl het eerste althans viermalen buitendien gebruikt is. op bl. 162, ond. vindt men *onbetwong*, om 't Rijm, maar zeer hard. Ook het deelwoord *twingd* is nog zeer gebr.
- » 75 » 5. *Gleone*. Beide U. *gleonne*.
- » » » 6. *Speck-Jan*. Van dezen *scheldnaam* zie men de *Lijst der Eigennamen*.
- » » » 18. *Yn 't Graef her om*. Zoo leest men reeds in de B. U. doch in de L. was 't woord *her* uitgevallen.
- » » » 22. *Sonder resten restje. Cats*, I d. 292, a.
Soo dat ick in de *rust* geen *ruste* vinden zal.
G. J. zelf, II d. 95. In kinne ijn herre *rest* nin-

finz *resije*.

- » 76 » 2 *Kolcke*. Zoo leest men reeds in de B. U, doch in de L. U *Lo'cke*, misdruk.
- » » » 4. *Wa schoe dear*, enz. Uit *Juvenalis*. Zie *Wasfenb. specim. Ph. P.* pag. 41.
- » » » 16, 17. *Toscken - boscken*, gew. spell. Beide U. *tossen - bosken*.
- » 77 » 6. *Kåtjen*. Beide U. *Kådtjen*, misdruk.
- » » » 13. *Ontfeart - ont-tjocht*. Beide U. *ontfert-ontjocht*.
- » » » 19. *Trillje*. Beide U. *trilje - Trillen*.
- » » » 5. v. ond. *Keabels*. Beide U. *kabels*. Het eerste leest men ook I. d. 84.
- » » » ond. *Ruwn-om*. Beide U. *roun-om*.
- » 78 » 1. *Uwt-sjiette*, gew. spell. en hier om 't Rijm. Beide U. *sjette*. Zie Aanteek. bl. 4: r. 20.
- » » » 3. *Rijde*. Zie Aanteek. 70, 2.
- » » » 4. *Ploffje*. Beide U. *ploffje - Ploffjen*.
- » » » 9. *Bringsjen*, gelijk bl. 57. Beide U. *bringsjen*, misdruk.
- » » » *ibid. Heert*. Beide U. *Heert.* *Ee en Ea* rijmt. Zie bl. 219, r. 11, 12; en elders.
- » 79 » 13. *Hercke*, gew. spell. B. U. *Hærke*. L. U. *Hærcke*.
- » » » 15. *Kátte*, de onvolm.-voorl. tijd. Beide *káte*.
- » 80 » 4. *Schansfen*, als ware het *schunszen*, of *schantsfen*. (zie *Kitaan.*) Beide U. *schansfen*. Zie Aanteek. 57, 10.
- » » » 6. *Sijn Heagheyt*. Prins *Fredrik Hendrik*, die in 1645 de Stad *Hulst* met derzelver *schansfen* en *buitenwerken* innam, dat voor den Staat (zegt *Wagenaar*) van veel belang was, wijl men nu gelegenheid had brandschatting te vorderen van het Land van *Wass*, enz. De vrije uitoefening van den Roomschen Godsdienst, (schoon de *Franschen* zulks hadden verwacht) werd echter niet toegestaan, van daar: *Romm' ketuwjers*, enz.
- » » » 10. *Torret*, gew. spell. Beide U. *dorret*. Voorts is in de woorden *griene Hulst* eene aardige aanspeling op de *Hulst* of *steekpalm*, waarvan sommigen meenen, dat de Stad haren naam zou hebben ontleend. Zie *Kok*, *woordenboek* in V.
- » 81 » 4. *Giel-eag*. Dit schijnt een scheldnaam te zijn, in

- 't algemeen toepasselijk op de wreede *Spanjaarden*, die reg. 12 genoemd worden *Heal-moarbret*, beschouwd als afftammelingen der *Mooren* of *Saracenen*. Onder de kwaadaardigste Roofdieren zijn, meen ik, de *Tijger* en *Luipaard* ook geal-oogig. v. d. *Veen*, bl. 347 noemt den *Spanjaart*, den *saffraan-oog Varkens Jonker*, en bl. 348, *geel-huijt*, vergel. bl. 361.
- Bl. 81 r. 6. *Earz*. Beide eerz. *Teuton. Ars.* algemeene Dial. aars.
 » » » 7. *Flæmsche*. Beide U. *Flaemsche*. reg. 13. *Flænd'ren*.
 » » » *ibid. Beth in Kalle*. Deze namen zijn door den Dichter ontleend uit de bekende *Historie van Broer Cornelis*, van bl. 11 en vervolgens, waar zij genoemd worden *Betken* en *Calleken*.
- » » » 12. *Bret*, gew. spell. Beide U. *Bred*.
 » » » 15. *t' Herre best*, tot haar best, nut. B. U. 't *Herre*. L. U. 't *Herte*.
- » » » 19, 20 *Forwoastje - roastje*, gelijk bl. 89 en 190. Beide U. *forwoestje - roestje*. Vergel. *Wasfenb. specim.* pag. 42, 45.
- » » » 21. *Suune*. Beide *soune*.
 » 82 » 6. *Bloed-huwn*, *Yber-sád*. Met dezen vloeknaam wordt de Koning van Spanjen *Filips de IV* besimpeld. *Iber* beteekent een *Spanjaard*. *Horat. Carm. II*, 20, 20.
- Me peritus
 Discet *Iber*, *Rhodaniqu* potor.
- » 83 » Wegens *Claude Fonteyne*. Zie de *Lijst van Eiggennamen*.
- » » » 2. *Buwv*, om 't *Rijm*, en gew. spell. Beide U. *buijt*, algem. dialect.
- » » » 5. *Peerl'*, gew. spell. beide U. *Peerl'*. Gelijk *Sibijlle van Griethuijsen* hier de *Parel van Groningerland* genoemd wordt, zoo heet *Cats I d. 371, a. Johanna Coomans de Zeeuwsche Peerel*.
- » » » 11, 12. *Troay - Stoay*, gew. spell. Beide U. *tróy - stóy*. Voor *Boeck* leze men niet *buwvck*, om te rijmen op *puwvck*, wjl *Boeck* en *Buwvck* onderscheiden betekenis hebben. Vergel. het Voorberigt des Dichters aan den *Naauwkeurigen Nederlander*.

- » 84 » 2. *Bejeare*, zeer gewoon, en hier om 't Rijm. Beide U. *bejearen*.
- » » » 11. *Spijt wrijt*, om 't Rijm en Voetmaat. Beide U. *spijt wrijtte*.
- » » » 15. *Heeg*, om 't Rijm Beide U *hæg*.
- » 85 » *Siet-njue*. Men leest dit Gedichtje nog eens D. II, bl. 84.
- » » » 15. *Eerkranze' ijnblomm't*, B. U. e. *ijnblommet*. In de L. U. ontbreekt nog bovendien 't woord *eerkranze*. Vergel. II. d. bl. 54, waar dit Versje met eenige verandering nog eens wordt gevonden.
- » 86 *Græf-schrifte*, enz. Dit Gedicht is in Nederd. Versen overgebracht door *Koopmans* t. a. p. bl. 314 volg.
- » » » 2. *Pest-koal*. Beide kó'. *koal-ljeacht*, bl. 58.
- » » » 8. *Earns-kloer'*. Beide *Eerns-kloer'*. *Wasfenb. Bijdr.* II, 24 zegt: *Earn* is in 't Friesch een *Arend*." *Teuton. Arn* in *Adeler*. Dit woord doelt hier op den *Overmoed des Duitschen Keizers, Ferdinand de II*, die de *Protestanten* geweldig drukte, maar door *Gustavus Adolphus* bestreden, overwonnen en beteugeld, eindelijk toe moest geven en gedoogen, dat er een *Vrede-verbond* ten voordele der *Protestanten* werd getroffen. De grootmoedige *Gustavus Adolphus* sneuvelde echter 1654 in dezen krijg.
- » » » 10. *Swalppe*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *svalppe*.
- » » » 11. *Scheijnne*. — Beide U. *scheijne*.
- » » » 12. *Taeppe* — Beide U. *tápe*.
- » » » 15. *Tommele*, gew. spell. Beide U. *Tomle*.
- » 87 *Inscript. Hoars-hoffenjen*, gelijk in de *Oonwijinge*, en elders. — Beide U. *Hoars-hoffjen*. Het verdriete den Lezer niet bij dit overheerlijk Gedicht te vergelijken wat *Bredero* in *Lucelle* zegt bl. 176, 177.
- » » » 4. *Camilla*. Men leze de geschiedenis dezer Heldin bij *Virgilius*, Aen. VII., 803, seqq. XI, 452 seqq.
- » » » 5. *Lofts*, gelijk bl. 181. Beide *loffs*. Men vindt bij *Wasfenb. Bijdr.* I, 140 *loafter-hán*, terwijl G. I. elders gebruikt *lifter*, *listse*, dat nader overeenkomt met het Eng. *left hand*.

- » » » 9. *Ljeappjen*. - Beide U. *Ljeppjen*, misdruk.
- » » » 14. *Seft*, gew. spell. Beide U. *sæft*.
- » » » 19. *Plutó's*, gelijk bl. 18. Beide U. *Pluwó's*. Zie Aanteek. 223, 2.
- » » » 20. *Fen Aruns pijl' trogsljimne*. *Virgil*. XI. 803. Doch *Aruns* wordt weder door *Diana* doorschoten, *ibid.* 864, om *Camilla*, die haar bijzonder vereerde, te wreken.
- » 88 » 2. *Traeppet*, dat op *hippet* in *trippet* staat. Zie Aanteek. op 't 3de Punttdicht. Beide U. *trapet*.
- » » » 5. *Her*, zoo als reeds staat in de B. U., waar voor de L. U. *Hier* heeft.
- » » » *ibid.* *Noatig*, gelijk bl. 48. Beide *noattig*.
- » » » 6. *Koater*, gelijk elders. Beide U. *koatter*.
- » » » 8. *Lieroms tin-tin*. Men vergel. hier *van Hasfelt* op *Kil*, op 't woord *bombammen*, om eens hartelijk te lagchen.
- » 89 *Inscript.* *Oonfirddigjen*, gew. spell. Beide U. *oonfirdigjen*.
- » » r. 6. *Oare*. Beide U. *ore*, misdruk.
- » » » 7. *Eeren*, Beide U. *eren* misdruk.
- » » » 15. *Uwt-mintte*, de onvolm. voorl. tijd. Beide *uwt-minte*.
- » » » 21. *Tuereljuerckjende*, 't gewone. Beide U. *toereljuerckjende*.
- » 90 » 5. *Pier*, Deze is *Pierius Winsemius*, waarvan nader in de *Lijst der Eigen-namen*.
- » » » 7, 10. *Stierren-spierrren*, gewone spell. en uitspraak. Beide U. *stjrrren-spijrrren*.
- » » » 18. *Wer*, gelijk elders, hier om 't *Rijm*. Beide U. *war*, dat elders gebruikt wordt.
- » » » 22. *Quealck*. Beide U. *quelck*.
- » » » 25, 28. *Stæven-græven*, gew. spell. en uitspr. Beide U. *steaven-greaven*.
- » 91 » 6. 't *Beschrieww*, enz. De *Dichter* heeft dezen wensch niet vervuld mogen zien, want het *Verhaal van de stad Leeuwarden*, is zelfs jaren na den dood van *Gabbema*, eerst in 1701, te *Franeker*, in 't licht gegeven door *Tobias Guthberleth*. Dit gedicht schijnt met het volgende na het jaar

1648, (mischien later,) te zijn gedicht, want toen leefde en drukte *Claude Fontejne* nog. Zie verder de *Lijst der Eigen-namen*.

- » » » 8. *Eijne*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *Eijne*. Zie bl. 157, r. 12.
- » » » 9. *Ney-gáld'*, gew. spell. waar voor men eens, om 't Rijm, vindt *gálle*. Beide U. *Ney-gáld'*, misdruk.
- » » » 11. *Lourinz wol-fuwu' nutheyt*. De uitvinding der *Drukkunst door Laurens Koster*.
- » » » 17. *Samos siz*. Hier mede doelt de Dichter op de *Ziels verhuizing*, welke *Pythagoras*, van *Samos* geboortig, leerde. Van hier is *Claud gien' gaest*, de in 't Ligchaam van *Rintjus* verhuisde ziel van *Fontejne*. Men vergelijkte hier het *sonnet* bij *Bredero*, in 't *Moortje*, fin. bl. 321.
- » » » 25. *Wijk' Roam're*. Beide U. *wijck Rom're*. Zie Aanteek. bl. 36, 15. *Bredero*, l. l. 't *welk noch Athenen nu en wijckt, noch Romn prachtigh*. *Wijcke* beteekent *week*, hebdomas.
- » » » 26. *Strijck*, insgelijks de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *strijck*.

Æf is hier weder *noch*. Zie *Woordenb*.

- » » » 27. *Japick*. Beide U. *Japic*. *Holsck* was reeds in de B. U. maar in de L. U. was 't bedorven in *hosck*, dat een geheel anderen zin oplevert.
- » 92 r. 15. *Oarz naerne'*, om, dat *jæ fen mij komme*. Het woord *om*, tusschen 2 commata geplaatst, doet hier een dubbelen dienst, en is zoo veel als: *om, az om*; dat dan dezen zin uitlevert: *oarz naerne' om, az om dat j. f. m. k.*
- » » » 22. *Schijdt*, geschiedt, gew. spell. Beide U. *schiedt*, dat *scheidt* beteekent. Zie 't *Woordenboek*.
- » 93. Men vergelijkte voor de eerste 12 regels *Wasfenb. Specim.* pag. 37, seq *Cats*, I d. 264, a.

De beesten liggen op het kruijt,
Maar niemant treckt er leering uijt,
Zij vullen maar alleen den buijck,
En vorder is er geen gebruijck:
De mensche moet al hooger gaen, enz.

- » » » 8. *Wirdde*, en zoo overal. Beide U. *wirde*.
- » 94 » 3. *Syons*, gewone spell. Beide *Zions*, algemeene Lands-dialect.
- » » » 5. *Gjealp*. - Beide U. *gjelp*.
- » » » *ibid.* *Wuwgs*. Beide U. *wugs*, misdruk.
- » » » *ibid.* *Herr' tergge*. B. U. *Herr' terge*. L. U. *Heer terge*.
- » » » 6. *Æf-fergge*. Beide U. *af-ferge*.
- » » » 7. *Tjienners*. Beide U. *tjieners*.
- » » » 20. *Wreck*, gew. spell. Beide U. *wraeck*, algem. Lands-dialect.
- » » » 27. *Schern-dobb'*. Beide U. *schern-bobb'*. Er volgt *Jerre-se*.
- » 95 » 4. *Liet*, gewone spell. hier ook om 't rijm. Beide U. *Liedt*.
- » » » 7. *Huwnen*, gewone spell. Beide U. *huwnnen*.
- » » » 11. *Uwte*. Beide U. *uwte*.
- » » » 12. *Rjuechte' Hijmmel ijn*, regt den Hemel binnen. Beide U. *Hijmmel-lijn*. Deze verbetering heeft ook de *Heer Gouverneur van Humalda* gemaakt, en mij medegedeeld.
- » » » 21. *Portten toalf*, meer gew. spell. Beide U. *porten tólf*.
- » » » 23. *Oere*, meer gew. spell. hier ook om 't Rijm. Beide U. *uwre*, dat men echter ook elders meermalen ontmoet.
- » » » 26. *Laem*, gew. spell. Beide U. *lam*, algemene dialect.
- » » » 30. *Deadje*, dood, beide U. *deade'*, dat de *dood* beteekent. Men vindt veelmalen *deye*, bij zamentr. voor *deadje*, zoo als *dooyen* voor *dooden*.
- » 96 » 1. *Teamme - beanne*. Beide U. *teame - beame*.
- » » » 2. *Bret*. Zie Aanteeken. 81, 12.
- » » » 10. *Dog*, meermalen elders, doch hier ook om 't Rijm. Beide U. *dogg'*. Zoo vindt men ook *nogge*, *nog*, adhuc, etiam.
- » » » 13. *Rjuechte - weyde*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *rjuechte - weijde*, dat eigenl. naamw. zijn.
- » » » 14. *Sijn*. Zoo heeft de L. U. ook, doch in de B. U. leest men het bedorven *sijn*.
- » » » 20. *Fuwn*. Zoo heeft de L. U. ook, doch in de B. U. is het bedorven, *fown*.
- » » » 22. *Wirge*. B. U. *wirgge*. L. U. *wrigge*, misdruk.

- » » » 25. *Nuyntte*, gew. spell., hier de onvolm. voorl. tijd.
Beide U. *Nuwntje*, misdruk.
- » 97 » 6, 7. *Grijppje - Knijppje*. Beide U. *grijpje - knijpje*.
- » 98 » 7. *Kriet* (voor *krijt*) om 't Rijm, gelijk bl. 88. Beide
U. *krijet*.
- » » » 10. *Sjiet*. Beide U. *sjet*.
- » » » 11, 12. *Happjen - trappjen*. Beide U. *happjen, trapjen*.
- » » » 25. *Freeze*, gew. spell. en hier om 't Rijm. Beide *freze*.
- » 99 » 1. *On-twaæ*, gew. spell. en Rijm. men vindt dit ook
in de O. F. Wetten. Beide U. *omtwa*.
- » » » 3. *Dwaæ*, voor *dwaene*. Beide U. *dwa*. Zie Aanteek.
bl. 65, 14.
- » 100 » 3. *Pijz'*, nog even zoo in de L. Fr. taal gebr. Beide
U. *Peez'*, dat de algemeene Lands-dialect is.
- » » » *ibid.* *Freaze*, om 't Rijm, de doorgaande spell. Beide
U. *Freeze*.
- » » » 4. *Fenijnigd*. Zie Aanteek. bl. 46, 5.
- » » » 9, 11. *Bedreaawn - onbekleaawn*, gew. spell. Beide U.
bedreaun - onbekleaun.
- » » » 11. *Troane*, meer gew. spell. Beide U. *throone*.
- » » » 16. *Heijle*. Beide U. *hey'le*, dat een geheel anderen zin
uitleveren zou.
- » 101 » 13. *Bijlje* in *rålje*. gew. spell. Beide U. *bijlje in rålje*.
- » » » 15. *Stålje*. Beide U. *stålje*.
- » » » ond. *Fenz*, om de voetmaat. Beide U. *fenne*, dat eig.
beteekent *van de*.
- » » » *ibid.* *Freaz'*. Zie Aanteek. 98, 25.
- » 102 » 1. *Earnet*. Beide U. *eernet*.
- » » » 9, 11. *Troaye - schoaye*, gew. spell. Beide U. *troje -
schoje*.
- » » » 22. *Ijnn'*, om de voetmaat en zin. Beide U. *Ynn'*.
- » 103 » 3. *Beljeagen*, gelogenstraff. betere spell. Beide U. *be-
leagen*.
- » » » 16. *Ont-fljuecht*. Beide U. *omtfljuecht*.
- » » » 20. *Laebben*, labben. Beide U. *laebjen*.
- » 104 r. 4. *Forfmijtt'ne*. Beide U. *forfmijt'ne*.
- » » » 3. v. ond. *goune*, gew. spell. B. U. *gouwne*. L. U.
guwne.
- » 105 » 12. *Befuette*, gew. spell. en om 't Rijm. Beide U. *be-
fuette*.

- » » » 16. *Neamen*. beide U. *neammen*.
- » 106 » 8. *Glorearret*, gew. spell. Beide U. *gloreret*.
- [» » » 10. *Oer-lestje*, om 't Rijm, en gew. spell. Beide U. *oer-lestgje*.
- » » » 11. *Weare*. Beide *werre*.
- » » » 23. *Beljeave*. Beide U. *beleave*, misdruk.
- » 107 » 5. *Tjindeel*, gelijk op meer andere plaatsen. B. U. 't *jindeel*. L. U. 't *yndeel*.
- » » » 8. *Tón*, om zin en voetmaat. Beide U. *To*.
- » » » 19. *Toon'*. Hier om 't Rijm. 't gewone is *tean'*.
- » 108 » 4. *Wreck-sivolt'*, gew. spell. Zie Aanteek. bl. 94, 20.
- » » » 5. *Oon-schoagje*, gew. spell. Beide U. *oou-schoogje*, misdruk.
- » » » 6. *Boag'-boage - boagje*, gelijk bl. 30, 31, 100, enz. Beide U. allen met *oo*. welk een bederf door Drukkers en Correcteurs in beide U. veroorzaakt! Had G. J. zelf de proeven mogen nazien!
- » » » 14. *Heaglijk*. Beide U. *heachtijk*, dat meermalen zoo bedorven is.
- [» » » 19. *Wjuwckt*, elders ook gebr. hier om 't Rijm. Beide U. *wjuckt*.
- » 109 » 8. *Adam*. Beide U. *Adem*.
- » » » 18. 20. *Loam-stroam*, gew. spell. Beide U. *loom-stroom*.
- » » » 19. *Wállje*, wellen. Beide U. *wálje*.
- » 110 » 16. *Behoast*, gelijk elders, ook hier om 't Rijm. Beide *behooft*.
- » 111 » 5. *minschen*, meervoud. Beide *minsche*.
- » » » 6. *Laemme*, lamme. Zie Aanteek. bl. 54, 29.
- » » » 13. *Boase*, en zoo overal. Beide U. *Boaze*.
- » » » 14. *Naet'*, gew. spell. Beide U. *naett'*.
- » » » 15. *d' Heer'*, om de voetmaat. Beide U. *d' Heere'*.
- » » » *ibid.* 17. *Rejearet-weáret*. Beide U. *rejerret-werret*.
- » » » 21. *Binsge*, gelijk bl. 161. Beide U. *binzge*.
- » » » 23, 24. *Proay-koay*, gew. spell. Beide U. *proy-koy*.
- » » » *ibid.* *Klinsge*, gew. spell. Beide U. *klinze*.
- » 112 » 7. *Suchtje*, gew. spell. Beide U. *Sjuchtje*, misdruk.
- » » » 11. *Weduw'*, gelijk bl. 111. Beide U. *wedu*.
- » » » 18. *Achtget*, om 't Rijm. Beide U. *achtjet*, dat elders voorkomt.
- » » » 23. *Stjonck't*. Beide U. *stjonkt*.

- » » » 25. *Yesfche*, gew. spell. Beide U. *yeske*.
- » 113 » 1. *Djiepe*, gew. spell. Beide U. *djieppe*.
- » » » 15. *Uwtjjen*. - Beide U. *uwtjen*.
- » » » 17. *Earnste*. - Beide U. *ernste*.
- » 114 » 4. *Sjocht*, gew. spelling en 't Rijm. Beide U. *sjogt*.
- » » » 20. *For-jean*. Beide U. *ferjean*.
- » 115 » 7. *Sorge*, gew. spell. Beide U. *sorgge*, misdruk.
- » » » 12. *Had'*, Beide U. *hadd'*.
- » 116 » 6. *Moarn'-rea*, gew. spell. Beide U. *moarn'-rjea*.
- » » » 9. *Suwne*, om de voetmaat. Beide U. *fuwn'*.
- » » » 14. *Klaed*, Zoo leest men in de B. U. *klead*, in de L.
- » » » 19. *Cretoere*, om 't Rijm, gelijk meermalen Beide U. *Cretuwre*.
- » 117 » 15. *Om-kroane*. Beide U. *om-kroone*.
- » » » 19. *Earn'*. Beide U. *Eern'*. Zie Aanteek. bl. 86, 8.
- » » » *ibid.* *Earnne*. - Beide U. *eerne*.
- » » » 20. *Rjuechte*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *rjuechte*.
- » 118 » 4. *Seft*. Beide U. *fest*. Zoo had ik reeds voor jaren verbeterd, toen de Heer Gouverneur, van *Humalda*, die ook zoo wilde gelezen hebben, mij in deze gissing bevestigde. Dit is de reden, waarom ik het in den Tektst heb opgenomen, als of het van G. I. zelven ware, waar voor wij het houden.
- » » » 19. *Ljeafjend'*. Beide U. *ljeavend'*. Zie bl. 204 en 226.
- » 119 » 11. *Oer-koaye*, gew. spelling. Beide U. *oer-koye*.
- » » » 18. *Om so to*, om de voetmaat, gelijk r. 12. In Beide U. ontbreekt *so*.
- » » » 19. *Hèer-kreft*, gew. spell. beide U. *heyer-kreft*.
- » » » 25. *Heersch-pleats*. - Beide U. *Hersch-pleats*.
- » 121 » 8. *Hecht-fett'* voor *hecht-fettet*, bij gewone zamen-trekking. Beter ware *fet*.
- » » » 9. *Troayt-paeden*. Beide U. *troyt-paden*.
- » » » 12. *Genaeden-genaden*.
- » » » 13. *Oer-dauwge*, gelijk bl. 208. Beide U. *oer-dauwe*.
- » » » 16. *Hoap*. Beide U. *heap*, dat niet *hoop*, maar *menigte*. multitudò, cumulus, beteekent. Zie *Woordenb.*
- » 122 » 2. *Wirdde*, waarde, waardy. Beide U. *wirde*.
- » » » 3. v. ond. *Ijvige'*, om de voetmaat. Beide U. *ijv'ge*.
- » 123 » 1. *Fljueg*, gew. spell. Beide U. *Flueg*, misdruk.

- » » » ibid. *Fljuegt*. Zoo heeft de L. U. de B. U bedorven.
ffjuecht.
- » » » ibid. *Flesck*, gew. Spell. Beide U. *flesch*. Elders heeft
men ook *flaesck*.
- » » » 5. *Stroom*, gelijk bl. 109. Beide U. *stroom*.
- » » » 6. *Oer-sjealpt*, om 't Rijm en gew. Spell. Beide U.
oer-sjelpt.
- [» » » 7, 8. *Forschreallet-preallet*, gew. Spelling. en om de
voetmaat. Beide U. *forschrealet-prealt*.
- » » » 10. *Toarn*. Beide U. *toorn*. Het eerste is gewone Spell.
en zoo leest men ook r. 21.
- » 124 » 1. *Maarn - ljeachts*, gelijk een reg. vroeg. Beide *ljechts*.
- » » » 7. *To-wrinzge*, de onvolm. voorl. tijd, die hier ver-
eischt wordt, Beide U. *to-wrinzgje*.
- » » » 8. *Beschinzge*. De B. U. heeft *beschinsgje*. De L. U.
beschinsge. Zie Aanteek, bl. 38, 4. 55, 14.
- » » » 12. *Seynje*. Beide U. *Seijngje*. Zie Aanteek. bl. 106, 10.
- » » » 18. *Quelek*. Beide U. *Quelek*. Zie Aanteek. bl. 90, 22.
- » » » 20. *Fersche*, meer gewone Spelling Beide U. *fersche*.
- [» 125 » 4. *Herder-stæf*. B. U. *herder-steaf*. L. U. *herder-steaf*.
- » » » 5. *Disck*, gew. Spell. en uitspr. Beide U. *disch*.
- » 126 » 18. *Koerren*, gew. uitspr. Beide U. *koeren*.
- » 127 » 5. *Koayt-lippen*. Beide U. *koyt-lippe*.
- » » » 10. *Oermits*. gew. Spell. Beide U. *oermidz*, dat een
geheel andere beteekenis heeft.
- » » » 16. *Stier*, om 't Rijm. Beide *stijr*.
- » 128 » 4. *Smert*, Beide U. *smertt*.
- » » » 6. *In mij oer-tjuwgjen*. om de voetmaat, die in twee
koupletten goed is. Beide U. *my oer-tjuwgjen*.
- » » » 9. *Litt*, gelijk r. 11. Zoo leest men in de B. U.
maer in de L. U. was dit bedorven in *lit*.
- » » » 18. *Dy necke brecke*. In de andere U. ontbreekt *Dy*
Zie Aanteek. r. 6.
- » » » ond. *Hongers-nead*. Beide U. *honger-nead*.
- » 129 » 1, 3. *Oerdwealsche*. Zie Aanteek. bl. 52, 25.
- » » » 4. *My dogge' uwt-wjoede*. Beide U. *Mj' uwt-wjoede*.
Zie Aanteek. r. 6 en 18.
- » » » 6. *Nead-drifts*, gew. Spell. Beide U. *Neatrifts*.
- » » » 8. *'t Wijlt ick oppe' yerde bin*, om de voetmaat. Beide
U. *'t wijll 't oppe yerde bin*.

- „ 129 „ 15. *Fortwealde*, gelijk r. 15. Beide U. *forwealdje*.
 „ „ „ 16. *Al't onbeschiedigh*. Beide U. *onbeschiedigh*. Zie voren.
 „ „ „ 18. *Ilnn'*, voor *in den*. Beide U. *ijn'*.
 „ „ „ 22. *O gruw'le-wellen!* Beide U. *grouw'le-wellen*.
 „ 130 „ 4. *Om my to betten*. Beide U. *my to betten*.
 „ „ „ 5. *Ad-yms*. de L. U. bedorven *Aad-eyms*. In de B. U. leest men reeds *Aad-yems*.
 „ „ „ 15. *Schuw'let*. Beide U. *schullet*, misdruk.
 „ „ „ *ibid.* *Huwzfest'*. Beide U. *huwzwest*. Deze zeer zekere en noodzakelijke verbetering, is mij aan de hand gegeven door den *Heer Gouverneur van Humalda*. dit woord was nog eens bedorven, bl. 199, 11. Maar II. d. bl. 102. vindt men wel gespeld *huwz-festge*.
 „ „ „ 16. *Uwtwindig*, gewone spell. Beide U. *uwtwendig*.
 „ „ „ 23, 24. *Loar-soar*, gew. spell. Beide U. *loor-soor*.
 „ 131 „ 8. *Slijerckt*, gew. spell. Beide U. *sjoerckt*.
 „ „ „ *ibid.* *Gappjend'*, gew. spell. Beide U. *gappjend'*.
 „ „ „ 13. *O Minsche'*, *ick sil dij wijze'*, volgens 's Dichters doorgaande gewoonte met de Synaloepha (zamen-smelting van twee letters op 't einde van 't eene en begin van 't volgende woord) Beide U. *o Minsche' k sil dy wijz'*.
 „ „ „ 17. *Hoarz*. Beide U. *horz*. *Æf*, reg. 18, is weder *noch*, *nec*.
 „ 132 „ 2. *Lauwe*, fides, geloof. Beide *Ljeauwe*. *Hamconius: snobbe Lauwe*, *Punica fides*.
 „ 133 „ 2. *Scheetsch*. Zoo heeft de B. U. in de L. U. is dit q. v. verbeterd en veranderd in *sijuyrs!*
 „ „ „ 4. *Werz'*, gew. spell., hier ook om 't Rijm. Beide U. *werzz'*.
 „ „ „ 8. *Klim*, het gewone, hier om 't Rijm. Beide U. *klimm'*.
 „ „ „ 9, 11. *Duwcke - forbuwcke*, gew. spell. Beide U. *doecke-forboecke*.
 „ „ „ 11. *Hij*. Zoo leest men ook in de B. U. In de L. U. is dit bedorven in *him*.
 „ „ „ 13, 15. *Wuwne - suwne*. Beide U. *wuwne - suwne*.
 „ „ „ 18. *Libbens stuwn*, levens stond. Beide U. *libbne stuwn*;

- het welk een' geheel anderen zin uitlevert. *Libbne*, levendig. En niet te min komt het in beide U. nog eens voor, bl. 198, r. 9.
- „ 134 „ 1. *Alle*. Beide U. *all*. Zie Aanteek. bl. 131, 15.
- „ „ „ 19. *Græf*. Beide *Gref*.
- „ 135 „ 2. *Onrjuecht' wird*, om de voetmaat. Beide U. *ontjuechte, wird*.
- „ „ „ 4. *Bedrog*, 't gewone. Beide U. *bedroch*.
- „ „ „ 5. *Even-wol*. B. U. waarvoor de L. U. heeft *Lijcke-wol*. Beide zijn in gebruik: het eerste heb ik echter gekozen.
- „ „ „ 8. *Krjues*. Beide U. *krjeus*.
- „ „ „ 13. *Swuug-fwier*, gew. *Ipell*. Beide U. *fwog-fwier*.
- „ „ „ 14. *Ærbeijds*, gew. *spell*. Beide U. *Erbeijds*.
- „ „ „ 17. *Knecht*. B. U. waarvoor de L. U. als eene verbetering opgeeft *Feijnt*. Wij kozen het eerste als nog zeer gebruikelijk, en beter passende voor den *Mesfias*, die er hier door aangeduid wordt, en volgens *Paulus, Philipp. II, 7*. de gestaltenisfe eens *Dienstknechts* heeft aangenomen. *Feijnt*, vent, hoe zeer dikmaals in 't gebruik verzacht, is hier min gepast.
- „ „ „ 18. *Witt'nisf'*. Beide U. bedorven lezing *witt'insf'*
- „ „ „ *ibid.* 20. *Oer-waeg't - draeg't* gew. *spell*. Beide U. *oer-waeg't - draeg't*. Zoo leest men bl. 83, r. 10. *Dy miette-klang waeg't oer*, weegt over, is zeer voortreffelijk.
- „ 136 „ 3. *Uwt jiette*, hier voor *uitgoot, uitstorte, uwt-geat*. Men vindt, even als in de algemeene Landstaal, soms ook in de L. Fr. twee onvolm. voorl. tijden. Zie 't *Woordenb.*
- „ „ „ 10, 13. *Staemme - laemmen*, gew. *spell*. Beide U. *flamelamen*. zie Aanteek. bl. 54, 4.
- „ „ „ 15. *Det*. B. U. waarvoor als misdruk in de L. U. staat *het*.
- „ 137 „ 5. *Kóy*. Eene drukfeil. Men leze *koay*, om 't Rijm.
- „ „ „ 7. *Klanck - bleacker - flamsjen*. Ik heb gemeend dit *klanck* te moeten behouden, schoon de Wel Eerw. *Nauta, Leeraar te Edens en Spannum*, liever wilde gelezen hebben *blanck*. Zie 't *Woordenb.*

- Bl. 137 r. 11. *Die Kening-rijcken In ferscke lijcken.* zonder comma achter *rijcken.* *Cats*, I. d. bl. 556, c. midd.
- Oock Steden en rijcken
Hebben hare lijcken. *J. Krul, Amstels. Linde*, bl. 264. Als u rijck, wordt een lijck.
- » » » 16. *Bly-tijng*, gew. spell. Beide U. *Blij-tingge*, misdruk.
- » » » 21. *Rie.* Beide U. *rye.* zoo als bl. 98, 7, *krijet voor kriet.*
- » » » ond. *Ljeafde* Beide U. *ljeafd.* Zie Aanteek. bl. 131, 13.
- » 138 » 2. *Berne' iz.* Om dezelfde reden als het vorenstaande *ljeafde*, en tevens om 't Rijm. Beide U. *bern' iz.*
- » » » 17. *o Sill'ge.* Dit is blijven staan. Men leze hier om de voetmaat, *o fillige'.*
- » » » ond. *Behagee.* Beide U. *behage.*
- » 139 » 6. *Ljeave'.* Beide U. *Ljeav'.* Ook dezen 114 *Psalm* heeft *Huygens* in Nederd. versm. overgebracht. *Korenbl.* bl. 9.
- » » » 8. *Gjealppe.* De onvolm. voorl. tijd. De B. U. vitieus *gealpe.* De L. U. verbeterd *gjealpe.*
- » » » 10, 16. *Raemmen*, gew. spell. Beide U. *ramen.*
- » » » 12, 18. *Laemne*, - Beide U. *lame.* Zie bl. 173, r. 14.
- » » » 14. *Oerbeek.* L. U. De B. U. vitieus *oerbek.*
- » » » ibid. *Gjealpp'ste* (sic) Zie Aanteek. r. 8.
- » » » 16. *Dert'ne*, gelijk bl. 2, 57, enz. Beide U. *dertt'ne.*
- » » » ond. *Japicx*, gelijk boven, r. 2, en elders. Beide vitieus *Japickx.*
- » » » ibid. *Ontsjogbere' eer*, om de voetmaat. Beide U. *ontsjogb're eer.*
- » 140 » 3. v. ond. *Oer-tomm'le in fluchtjend'.* Beide U. *oer-tomle in fluechtjend.*
- » 141 » 7. *Gruwn'* - Beide U. *gruwnn'.*
- » » » 9, 11. *Nu*, gelijk overal. Beide U. *nuw.*
- » » » 11. *Stedden.* Zie Aanteek. bl. 68, 9.
- » » » 12. *Huugg'nis'* gew. spell. Beide U. *huugg'nisf'.*
- » » » 13. *Nee.* Beide U. *ne.*
- » » » 19. *Ordel.* Zoo vindt men d. II, bl. 50, *ordel, ordelje*, als mede in de O, F, W. *Baardt, deug-*

- densp.* Voorr. bl. 6. *ordelen. Kiliaan, ordeel en van Hasfelt*, in eene Noot, *ordel.* Beide U. *oordeel.* vergel. *Wasfenb. Idiotic.* in *ordelpenning.* Zoo ook bl. 144, 4.
- » 142 » 2. *Gállje*, als voren bl. 42, 16. vergel. II. d. bl. 15 *gaalle*, flere. Beide U. *gálje*.
- » » » 19. 20. *Ontsnellje - hellje.* Beide U. *ontsnelje - helje.*
- » 143 » 3, 4. *Folnuwge - forhuwge.* Beide U. met gg. Zie Aanteek, bl. 57. 9. en 62, 14.
- » 144 » 6. *Kiel' - káde.* Beide U. *kijl' - kadde.* vergel. bl. 207, ond.
- » » » 9. *Schuwvl'.* Beide U. *schuijl'.*
- » » » 15. *Earnje.* Beide U. *ernje.* Zie Aanteek. bl. 102, 1.
- » » » ond. *Tijz - jearns.* gew. spell. Beide U. *Tijz - jerns.*
- » 145 » 1. *Sjeack'.* - Beide U. *sjeck'*, misdruk.
- » » » 5. *Fleeck.* Dit woord is goed gespeld. Zoo spreekt men nog heeden in *Zeeland.* Zie *Woordenb.*
- » » » 4. *Wjuwcke*, om 't Rijm. Beide U. *wjuecke.* vergel. II d. 42.
- » 146 » 5. *Nog*, gelijk reg. 4. Beide U. *noge'*, misdruk.
- » » » 15. *Adder - slang'*, om de voetmaat. Beide U. *Adder - slange.*
- » 147 » 15. *Æ* (æ) beteekent hier *nooit*, gelijk *æf*, soms *noch.*
- » » » 14. *Nog*, 't gewone. Beide U. *noch.*
- » » » 18. *Moatte'*, Beide U. *Moat.* Het meervoud wordt hier vereischt.
- » » » 20. *Kinber*, het meest gebr. Beide U. *kinbar.*
- » 148 » 4. *Miette*, het gewone. Beide U. *miete.* Zie Aanteek. bl. 5, 1,
- » » » 6. *on - eynge' ijn swiette*, het Z. N. Beide U. *oneyn - gje ijn swiete.*
- » » » 16. *Paeden foar.* Beide U. *paden voor*, misdruk.
- » » » 18. *Tjuwg'nisfe.* Beide U. *Tjuechnisfe*, misdruk.
- » » » 23. *Berne.* Beide U. *berne.*
- » » » 26. *Tziezjen.* Beide U. *tsiezjen.*
- » 149 » 2. *Oon - waegs*, gew. spell. Beide U. *oon - waechs.*
- » » » 23. *Rjuecht.* Beide U. *vitieus rujecht.*
- » 150 » 16. *Freezers*, gelijk meermalen. Beide U. *frezers.*
- » » » 17. *Barmhertigheyt*, gew. spell. Beide U. *bermhertigheyt.*

- » » » 19. *Yen*. B. U. waarvoor de L. U. *ijn*, vitieus.
- » 151 » 1. *Forstouuwne*, gelijk II d. bl. 52. Beide U. *forstouuwne*.
- » » » 4. *IJnne*'. B. U. waarvoor de L. U. *ijnn'*, vitieus: de H is bij G. J. gelijk bij de Ouden, eene aspiratie.
- » » » 5. *Fenn*'. B. U. de L. U. *fen*, vitieus.
- » » » 7, 10. *Forheeget* (om 't Rijm) - *ontleeget*. Beide U. met ééne e.
- » 152 » 2. *Kiern't*. De Lett. T doet hier dubbeld dienst. vooreerst behoort zij tot het W - w. ten andere duidt zij aan *het* (t. w. *het hert*) zie Aanteek. bl. 92, 15. Soortgelijke voorbeelden zijn er genoegzaam bij de ouden te vinden.
- » » » 9, 11. *Raene - jaene*, gew. spell. en Rijm. Beide U. *rane - jane*, vitieus.
- » » » 11. *Az - s'*, voor *Az - se*, als zij. Beide U. *asf'*.
- » » » 16. *IJngeward*, gelijk bl. 30, onderaan. Beide U. *yngewant*'.
- » » » 19. *Swiette*. Beide U. *swiete*. Zie Aanteek. 148, 6.
- » » » 20. *Eer'n*, het gewone. Beide U. vitieus *ern'*.
- » 153 » 14. *Forze*, als ware het *forsfe*. Beide U. *forzze*.
- » » » *ibid*. *Geat*', gew. spell. Beide U. *geatt'*.
- » » » 15. *Dear it*, om de voetmaat. Beide U. *dear 't*.
- » » » 18. *Tuwzen*, gew. spell. Beide U. *tuwzent*.
- » » » 22. *Earnje*, zoo als voren. Beide U. *ernje*.
- » 154 » 5. *Wrinzge*, om 't Rijm voor *wrinzgje*. Beide U. *wrinsge*. Zie Aanteek. bl. 38, 4. 55, 14. 124, 7, 8.
- » » » 4. *Winsche*, het meermalen gebr., om het althans eenigermate te laten rijmen op *wrinzge*. Beide U. *winske*.
- » » » 10. *Rjuechtt*e. Beide U. *rjuechte*. Zie Aanteek. bl. 96, 13 en 117, 20. Het volg. *genezze*, zal hier staan voor *genezde*, als 't ware, en hetzelfde zijn met *geniez*, gelijk *lezzen*, *liez*. Zie Aanteek. bl. 136, 3.
- » » » 17. *Buwt*, het gew. Beide U. *buwtt*. Het eerste ook om 't Rijm.
- » 155 » 3. *Tzaef*, Beide U. *tsef*. Zie Aanteek. bl. 208, r. 24.

- ” ” ” 9. *Druwck-pliz*, ook om 't Rijm, gelijk bl. 202. Beide U. *plis*.
- ” ” ” 13. *Fuwgje*, om 't rijm en spell. Beide U. *foegje*.
- ” 156 ” 3. *Fuwne*, 't gewone. Beide U. *fuwne*.
- ” ” ” 5. *Eangst*, B. U. waarvoor de L. U. vitieus heeft *eang'*
- ” ” ” 9. *Wiette*. Beide U. *wiete*, dat het Bijvoegl. N. W. is. voorts is de uitspraak dezer woorden onderscheiden.
- ” ” ” *ibid.*, en 10. *Hóllje - bóllje - róllje*, hollen, - bollen - rollen, gew. spell. Beide U. *hólje - bólje - rólje*.
- ” ” ” 11. *Droanje*, gew. spell. Beide U. *droonje*.
- ” ” ” 12. *Wetter - loft - ljeaps*. Beide U. vitieus *lofs*.
- ” ” ” 14. *Rinne*. Beide U. *rinn'*. Zie Aanteek. 137 ond. enz.
- ” ” ” 18. *On-forwriggende*, gew. spell. Beide U. met eeneg.
- ” ” ” ond. *Woel'ne*, voor *woeld'ne*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *woel'ne*.
- [» 157 » 4. *Ford-bringe*, vermoedelijk is dit voor *ford-brocht*, gelijk *uwt-jitte* voor *uwt-geat*, bl. 136, 3. *genezze* voor *geniez*, bl. 154, 10. Had toch de *Dichter* maar gefchreven:
d' Heer, God fen sjoene' in onsjoen' dingen,
Dy Híjmmel, yerd, see ford koe bringe!
- ” ” ” 10. *Ont-teamm't*. Beide U. *onteamm't*.
- ” ” ” 11. *Moardde* (sic) *in fcheynne*, onvolm. voorl. tijd. Beide U. *mordde in fcheyne*. *Formoardde* vindt men zoo II d. bl. 58.
- ” ” ” 14. *Leag*, gew. spell. Beide U. *ljeag*. dat *hij loog* beteek.
- ” ” ” 15. *Háde' op*, het gewone, Beide U. *hádde*, dat soms, bij onzen *Dichter*, *hield* beteekent. Dewijl in de L. Fr. taal de *gebiedende* en *onbepaalde wijze* doorgaans verfchillen, zou men uit het volg. woord *æf-litte* kunnen befluiten, dat ook, in zamenftelling met *voortzetfels*, geene verandering hieromtrent in de plaatsing van 't *voortzetfel*, bij ouds, werd gemaakt. *æf-litte* is dus zoo veel als het geen men naderhand zeide *litte æf*. Zoo leest men bl. 230, 11. *op-luwck*, trek open, open, voor *luwck op. to-katj'*, bl. 202, r. 8. *dol-duwckje*, bl. 222, ond. enz. Zoo dat men er fchier uit zoude kunnen befluiten, dat alle voor-

zetsels weleer afscheidbaar en onafscheidbaar , naar willekenr, zijn geweest. Ik kan dit hier niet verder voortzetten.

- Bl. 157. r. 17, 18. *Heagheyd*. Beide U. *heachheyd*. misdruk.
 » » » 19. *Fuwndearre*, gelijk elders. Beide U. *fondearre*.
 » » » 20. *Scheppe*, voor de onvolm. voorl. tijd, heeft de Dichter tot driemaal toe gebruikt, *schiep* maar eens. Zie Aanteek. bl. 157, 4. 154, 10. 136, 3. Of *schiep* L. Fr. is, beslisse een and. die in die taal er varener is dan ik. Genoeg, het is *Bijbeltaal*, en van daar heeft de *Dichter* het ontleend. Voor mij, ik vind *schoep*, dat men herhaalde malen in de O. F. W. aantrest, veel echter, en friefcher.
 » » » *ibid.* *Rejearre*, het gew. Beide U. vitieus *rijearre*.
 » 158 » 1. *Snuwer*, dat in de uitspraak vrij wel rijmt op *bouwer*. Beide U. *snuwer*. Zoo leest men *stuwe* bl. 99, en meer dergelijke. Zie Aanteek. bl. 56, r. 11.
 » » » 6. *Toscken*, gew. spell. Beide U. *tosfchen*.
 » » » 9. *Moard'ners*. Beide U. *mord'ners*.
 » » » 11. *Oermits*. Beide U. *oermids*. Zie Aanteek. 127, 10.
 » » » 13. *Uwt-kearre*. Dit is hierom 't Rijm voor *uwt-kerre*, en dit voor *uwt-kerd*, het gewoone deelwoord. Zoo zegt men *komne* en *komd*, enz. Het geen wij in de Aanteek. op bl. 136, 3, en elders gezegd hebben van de onvolm. voorl. tijd, is van 't Deelwoord even waar.
 » 159 » 1. *Ljeafste*. Beide U. vitieus *leafste*. Zie Aanteek. 9, 4.
 » » » 5. *Wey-schoerre in grijppje*. B. U. *wey-schoere in grijppje*. L. U. *weij-schoere in grijpje*.
 » » » 11. *Gaest-optochtme*. Beide U. *gaests-opt*.
 » » » 13. *Tomm'ljen*. Beide U. *tomm'len*, misdruk.
 » » » 14. *Earnjende*. B. U. *eernjende*. L. U. *eerjende*.
 » » » 17. *Fjild*. Beide U. vitieus *fjild*. Zie Aanteek. 15, 3. De woorden *fjild* en *jild* rijmen hier midden in den r.; waarvan de Dichters van dien tijd gaarne gebruik maakten, Het volg. *oertelle* staat voor *oertelde*, onvolm. voorl. tijd, gelijk *stelle* r. 15 voor *stelde*.
 » 160 » 12. *Schil*. Beide U. *fil*.
 » » » 15. 'K *Doar*. Beide U. 'k *door*, Het eerste is gewone spelling.

- » » » 16. *Hiet-fall'ge*, (sic) gew. spell. Beide U. *hiet-falge*.
 » » » 20. *Wan-heap'*. Dit is bij de correctie blijven staan.
 Men leze *wan-hoap'*. gew. spell. *Heap* is *menigte*.
 Zie Aanteek. 121, 16.
- » 161 » 7. *To Jo komme*. Dit vordert de zin, en de herha-
 ling in den volg. reg. Beide U. *Jo to komme*, dat
 beteekent *U toe-komen*, d. i. *U toebehoren*. Doch
 dit kon 's Dichters meening niet zijn, maar wel
 het eerste. Zoo vindt men, hetwelk hier ter ver-
 klaring en bevestiging dient, bl. 162, 23, *to*
Jo keere.
- » » » 15. *Lealck*. Dit is wel een éénling, en men vindt an-
 ders altijd *Lilck*; maar daar het Etymologisch vol-
 komen goed is, voor *Leedetijk*, *leetijk*, blijve
 het als een dialect-verschil staan.
- » » » 17. *Reijn'gje*, om de voetmaat. Beide U. *reynigje*.
 » » » 18. *Klinsg-bingsgje*. Beide U. *klinsg-bingsgje*. Zie Aan-
 teek. bl. 111, 21, 23. en het *Woordenb.*
- » 162 » 5. *Ontfuwngje*. Beide U. *ontfuwgje*, vitieus.
 » » » 12. *To-briez'te*. Beide U. *tobriesle*.
 » » » *ibid. Neare*. Beide U. *nearre*.
 » » » 17. *Toarn' — toorn'*.
 » » » 18, 20. *Ontsearje — bewearje*, gew. spelling. Beide U.
ontferje — bewerje.
- » » » 19. *Fiel'*. Beide U. *fiell'*. dat geheel iets anders zou
 beteekenen.
- » » » 23. *Earnste*. Beide U. *ernste*.
 » » » 28. *Ade*. Beide U. *Adde*.
- » 163 » 3. *Joe*, het gew. Beide U. *joeg*.
 » » » 6. *Miz-nuwgje*, gew. spell. en hier om 't Rijm. Bei-
 de U. *miz-noegje*.
- » » » 8. *Jerus'lems moerr'-wirck*, gew. spell. Beide U. *je-
 ruw's'lims muwr-wirck*.
- » » » 12. *Ogse-hoarn-djier*. Beide U. *Ogsfe-horn-djier*.
- » 164 » 10. *Ney-boerr'* — Beide U. *Ney-boer'*.
 » » » 12. *Heer-kreft*. — Beide U. *heir-kreft*.
- » » » 19. *Poatte*, de onvolm. voorl. tijd. — Beide U. *pote*.
 Zoo ook bl. 165, r. 7.
- » » » 25. *Tuwcken*, gew. spell. Beide U. *toecken*.
 » 165 » 2. *Eart't*, gew. spell. Beide U. *eert't*. zie bl. 96, r. 18.

- » » » 5. *Djiep* - Beide U. *djiëpp*'.
- » » » 8. *Loate*. - Beide U. *lote*. Elders noemt hij dit *leat*'.
- » » » 11. *Om-buwcke*. Beide U. *om-boecke*.
- » » » 24. *Beháád*. Beide U. *behaad*.
- » 166 » 1. Deze 79 Psalm is ook in Nederd. voetmaat over-
gebragt door *Huijgens*, bl. 52, seqq.
- » » » 7. *Krie in uwls-kloeren*, om de voetmaat. Beide U.
krie, *uwls-kloeren*. Deze verbetering ben ik ver-
plicht aan den *Heer Gouverneur van Humalda*.
- » » » 15. *Græf*. Beide U. *gref*. Zie Aanteek. 134, 19. Dit
zijn de twee plaatsen, daar men *gref* las, ver-
der is 't overal *Græf*.
- » » » 21. *Jóns grijms*. Beide U. *jón grijms*.
- » 167 » 4. *Tol-lijts*' , gew. spell. Beide U. *tal-lijts*.
- » » » 11. *Teane*, gew. spell. Beide U. *teanne*.
- » » » 14. *Kinber sjeane*. Beide U. *kinbaer sjeanne*.
- » » » 20. *Sán-fáde*. Beide U. *Sán fádde*.
- » 168 » 1. *Wittlijk*, *fol*. Beide U. *wittlijk wol fol*. Dat *wol*
hier overtollig was, had reeds de Heer Gouver-
neur, van *Humalda*, ook opgemerkt.
- » » » 11. *Forwigs'let*. Beide U. *forwichs'let*. Onze Dichter
gebruikt in vele woorden de *gs*, waar anderen
de *x* gebruiken, b. v. *ogse-oxe*; *waegs*, *wáx*,
enz. Zoo leest men in de O. F. W. *wixle*, *wix-
ted*, *biwixled*.
- » » » 20. *Glim-namme*, roem, aanzien, eer. Beide U. *glim-
namme*.
- » 169 » 5. *Buwtte*'. Zie hier een voorbeeld van navolging
der Ouden, waarvan ik niet weet of iemand on-
zer Dichtren heeft gebruik gemaakt. De laatste
lettergreep *te*' wordt met de eerste Lettergreep
des volg. regels, door de Synaloepha, als in een
gesmolten. Men ziet duidelijk, dat dit 's Dichters
meening is, uit de *apostroof* hoven de *e* van *buwt-
te*' geplaatst. En onze Dichter zou geen Latijn
hebben gekend! Er waren in dien tijd meer
Schooldienaren, zelfs ten platten lande, die het
Latijn verstonden. Zoo heb ik voor mij liggen
een Nederd. vers op den dood van *Jel van Ga-
lama*, wed. wijlen Jonkh. *Æsge van Popma*,

- die den 13 Sept. 1669, in den ouderdom, van 93 jaren was overleden, waar onder staan deze woorden: *Tristi animo calamoque scripsi Elconius Elcoma*, Schooldr. in Oosthem. Sijmb. mors hominis fors.
- ” ” ” 7. *Kátje* in *tóttje*. Beide U. *káttje* in *tódtje*. Zoo vindt men bl. 180, 14 *Ijeagen-tóttjers*. Het woord is nog zoo in gebr. Kiliaan: *tote, toter, toteren*.
- ” ” ” 8. *Klímme*. Beide U. *kímm*, misdruk.
- ” ” ” 9. *Slijppje*. - *to stopp*. B. U. *slijpje - to stopp*. L. U. *slijpje - op stopp*.
- ” ” ” 12. *O wrea!* Dit woord is hier wel verklaarbaar door het te vertalen: *o die wreed-aard!* Niet ongepast echter zou hier zijn *o wee!* dat zelfs het Rijm beter toelaat.
- ” 170 ” 10. *Jamm're-kleij*. Beide U. *jam're*. Zie bl. 191, 13.
- ” ” ” 15. *Loaytsje oon*, in den grond-tekst *ranschouw*. B. U. *Laeytsje oon*, d. i. lach aan. L. U. *laeytse oon*.
- ” ” ” 19. *Kiel-kád*. Beide U. *kijl-kád*. Zie Aanteek. bl. 144, reg. 6.
- ” 171 ” 9. *For de' oon-mij-woldied*. Beide U. *for d'*. Zie hier een dergelijke Hyphen (of vereeniging van woorden, die taalkundig niet bij elkander passen) als bij Virgilius *Aeneid* I, 198. *Neque enim ignari fumus ante-malorum*. Servius verklaart dit door *antiquorum malorum*; doch door de aanvulling van een *deelwoord*, gelijk anderen willen, laat zich zulks nog gemakkelijker toelichten. Zoo is dan hier *for de' oon-mij-woldied* zoo veel, als of er stond, *for de' oon mij bewijzge woldied*. Ook hier voelt en tast men den Latinist. Prof. Wasfenbergh, die eerst van gevoelen was, dat G. J. de geleerde talen niet zou hebben verstaan, is daarvan naderhand terug gekomen, en heeft hetzelfde openlijk herroepen in de *Bijdr.* I, bl. 186, 187. De Heeren Scheltema l. l. bl. 85. en Koopmans l. l. bl. 297, houden het voor waarschijnlijk, dat hij onervaren is geweest in de oude talen, en oordeelen, dat hem, wat hij uit de

voortbrengfelen der oudheid heeft vertolckt, door zijne geleerde vrienden zou zijn medegedeeld. Wij verzoeken deze onze Vrienden te letten op het een en ander, dat door ons reeds is medegedeeld, of nog medegedeeld zal worden; voor al op Aanteek. bl. 169, 3. 185 ond. 194 ond. 196, reg. 11. 200, 18. 211, 1. 222, 3. en meer andere plaatfen.

- „ „ „ 11, 13. *Wolbehaegen - deagen*, gew. spell. Beide U. *wolbehagen - dagen*.
- „ 172 „ 15. *Pluwg-yerzen*. Beide U. *ploeg-yerfen*.
- „ „ „ 19. *Oerren*, 't meer gew. hier ook om 't Rijm. Beide U. *uwren*.
- „ 173 „ 4. *Stiet*. Indien men hier laze: *Dy-se bitter stie in djoer*, dien (onze vrede) zoo bitter en duur *te staan kwam*: wij zouden het niet verwerpen. vooraf gaat *uwt-hirdde*, en *keappe* volgt. Ook *stoe* en *stie* zijn onvolm. voorl. tijd. Zie Aanteek. bl. 136, 3.
- „ „ „ 5. *Keappe*, de onvolm. veorl. tijd. contr. voor *keapede*. Beide U. *keape*. Thans, en mischicn al vroeger, *koft*, dat nader aan de algemeene Lands-taal, *kocht*, komt. vergel. Aanteek. bl. 136, 3.
- „ „ „ 13. *Tjylppe in tjoytte*. - Beide U. *tjylpe* in *tjoyte*.
- „ „ „ 14. *Floytte*. - Beide U. *floyte*, voor *lillepijpe*, dat ongelukkig als misdruk ingeslopen is, leze men *lillepijpe*, een soort van *Doedelzak*.
- „ 174 „ 2, 3. *Raeye - waeye*. Beide U. *raeye - waeye*.
- „ „ „ 5. *Traeppe*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *trape*, misdruk. Zie voren.
- „ „ „ 9. *Lijljen*, spelen. Beide U. met een kapitale letter *Lijljen*.
- „ „ „ 10. *Fuwggelte*. Beide U. *fuggelte*, misdruk.
- „ „ „ 11. *Beammen-streammen*, gew. spell. Beide U. *beamen - streame*.
- „ „ „ 12. *Pluwge-breacke*, gelijk bl. 229. Beide U. *ploege*, *braecke*, algemeene Lands-taal, zie Kil.
- „ „ „ 13. *Pronckjen*. Beide U. *prunckjen*.
- „ „ „ 23. *Hád*, houde. Beide U. *Hádt*, houdt.

- „ 175 „ 7. *Oalje*, gew. spell. en uitspr. Beide U. *olje*.
 „ „ „ 12. *Sill'ge*. - Beide U. *silge*.
 „ „ „ 14. *Kruwne*. - Beide U. *kruwne*.
 „ „ „ 22. *Dat 'z naet noag*, hetwelk de zin vordert. Beide U. *dat naet noag*.
 „ 176 „ ond. *Eer'n*, 't gewone. Beide U. *ear'n*, misdruk.
 „ 177 „ 2. *Heeg*, om 't Rijm. Beide U. *hæg*.
 „ „ „ 3. *Wännelje*. Beide U. *wandelje*.
 „ „ „ 4. *Fettje*. Beide U. *fetgje*.
 „ „ „ 6. *In hâdden*. Beide U. *ijn hadden*, misdruk.
 „ „ „ 7, 8. *Ad-yenfaad*. Beide U. *aad-yenfaad*.
 „ „ „ ibid. *Soantje*, volgens de uitspr. die nog voortduurt. gelijk II. d. 51. B. U. *foontje*. Indien ik eenmaal *soan* bij G. J. had gevonden, ik zou zoo, op alle andere plaatsen, veranderd hebben voor *foon*, dat voor de tegenwoordige uitspraak, nog, te O-achtig klinkt. Men hoort in dit woord duidelijk de *oa*.
 „ 178 „ 5. *Wol-feart'* (sic) Beide U. *wolfert'*.
 „ „ „ 13. *Kransfje*. voor *kransje*. De *sf* voor *z*. Zie Aanteek. bl. 57, 10. *Cats* en anderen *kransfen*.
 „ „ „ 24. *Blier-eag'*, gelijk bl. 16. Beide U. *blier-eagd'*. Van *eagjen*, komt het deelwoord *eage*. Zie ook bl. 52, 16.
 „ „ „ 26. *Sjogste*, gew. spell. Beide U. *sjochste*.
 „ 179 „ 3. *Woastenyë*. B. U. *woestenyë*. L. U. *woestijne*.
 „ „ „ 4. *Soar*. B. U. *soor*.
 „ „ „ 6. *Oon-schoagge*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *oon-schoage*.
 „ „ „ 19. *Swiete oer-koaying*. Beide U. *swiette oer-kojing*.
 „ 180 „ 5, 8. *Toscken-fogje-boscken*, gew. spell. Beide U. *Toschen-fogsfe-boschen*. Zie Aanteek. bl. 76 r. 16.
 „ „ „ 13. *Struysfe*, gew. spell. en uitspr. Beide U. *struwsfe*.
 „ 181 „ 6. *Him*, het gewone. Beide U. *hem*.
 „ „ „ 10. *Oer-lestjen*, om 't Rijm. Beide U. *oer-lestgjen*.
 „ 182 „ 10. *Leege*, 't gewone zamengeotr. voor *ledige*. Beide U. *lege*.
 „ „ „ 15. *Flaesck*. Beide U. *Flesck fen uwz flaesck*.
 „ „ „ ond. *Az de'*. Beide U. *Azze*. *Az de* heeft de Dichter meermalen gebruikt, b. v. bl. 10, r. 16. Ik heb dit gevolgd, om de duidelijkheid te bevorderen

tusfchen *az-fe* en *azze*, waarvan het eerste *als-ze* beteekent, en het laatste *als de* zou moeten beteekenen. Zie ook bl. 209, 13.

- » 183 » 8. *Háde*, volgens 's Dichters gewoonte. Beide U. *háde*.
 » » » 9. *Az-fe*. En zoo leze men ook bl. 7, r. 4. bl. 13, r. 18. Beide U. *asfe*. Zie Aanteek. bl. 152, r. 11.
 » » » 11. *Jeldd'ne*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *jeld'ne*.
 » » » 12. *Az*, als. Beide U. *azz'*, dat hier niet gevorderd wordt.
 » » » 14. *Gleauwe*. Beide U. *gleauwne*, misdruk.
 » » » 20, 21. *Trilljet-Stillje'it* Beide U. *triljet-stilje'it*.
 Nog beter ware dit laatste *stille't*, om 't Rijm.
 » 184 » 3. *Wil*, 't gewone. Beide noodloos *will*.
 » 185 » ond. *Dat, aerne' Heer, heersck't*. Beide U. *heersck*.
 De zin dezer plaats is deze: Lof-zing den Heere, die als opperste bevelhebber het heer gebiedt, hetwelk ieder, die ergens Heer is, beheerscht en regeert. Zie Aanteek. bl. 171, r. 9. Er is hier een aardige speling in de woorden.
 » 187 » 2. *Eerst-bern'*, eerstgeborenen. Beide U. *eer-bern'*.
 » » » ond. *Krijgs-tjue*, gelijk bl. 86. Beide U. *krijst-tjue*, misdruk.
 » 188 » 2. *Woasteny*. Beide U. *wósteny*, dat voor 't zelfde gaat, maar om dat het een éénling is, en de *oa* in dit woord bestendig voorkomt, om de gelijkvormigheid te behartigen, is veranderd.
 » » » 4. *Uwt-dylge*. Beide U. zonder noodzaak *uwt-dyllge*.
 » » » 6. *Homppe*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *hompe*.
 » » » 10. *Gruwz*, nog zeer gebr. Beide U. *grnijs*, de algemene Lands-taal. Elders leest men *grjues*.
 » 189 » 1. *Plantte*, de onvolm. voorl. tijd. Beide U. *plante*.
 » » » 6. *Kloer*, het gewone. Beide U. *kluwr*.
 » » » 7. 8. *Flaesck-æsch*, beide het gewone. Beide U. *flesch-esch*.
 » 190 » 2. *Locks-ljeap*. Beide U. *ljep*, misdruk.
 » » » 8. *Uwnck-paed*. Beide *uwck-paed*, misdruk.
 » » » 18. *Oer-koayd'*, gelijk r. 15 *oer-koaget*, contr. *oer-koayt*, dat ook gebr. is. Beide U. *oer-kóyd'*.
 » 191 » 9. *Israel*, om de voetmaat. Beide U. *Isr'el*.

- » » » 15. *Rjuechtle*. - hoorn. Beide U. *rjuechte* - hoorn.
- » 192 » 22. *Japicx fier*. Beide U. *Japicks stjr*.
- » 193 » 3. *Ijn*' B. U. *ijn*, L. U. misdruk.
- » 194 » 8. *Roan*, gew. *spell*. Beide U. *roon*.
- » » » 12. *Blier*, zonder eenige bedenking. Beide U. *glier*, misdruk.
- » » » ond. *Mingje ijn-borsts ijn uwt-wind'ge freugd*.
 Ook hier heeft de korthed der uitdrukking iets van den smaak en de gewoonte der Ouden. *Ad-miscete, inquit, internum animi (gaudium) cum externo corporis gaudio*. Hoe gepast staat hier *ijnborsts* voor *ijnborsts freugde!* hoe kort! hoe krachtig! Die gevoel en smaak bezit voor het schoone en goede, ontmoet op elke bladzij iets, dat hem verrast en treft, en tevens bekoort en vermaakt. Geheel de geest der uitdrukking van G. J. is uit de kern der oudheid getrokken. Zie Aan-toek. bl. 171, r. 9.
- » 195 » 12. *Yerdrijck*, 't gewone. Beide U. *yerdrijck*.
- » 196 » 6. *Naet'get*. Beide *naett'get*.
- » » » 11, 12. *Besletten-Tinck*. Het koppel-teeken achter *besletten* - waar mede de regel eindigt, en het woord zelfs vereenigd wordt met *Tinck*, waar mede de volg. regel begint, duidt aan, dat G. J. niet onkundig was van dergelijke gewoonte bij de oude Lierdichters. Vergelijk onder anderen Horatius I carm. XXV, 11. II, 16, 7. III, 27, 59, enz.
- » 197 » 8. *Dy'r*, die er. B. U. waarvoor de L. U. heeft *dy 't*, misdruk.
- » » » 16, 17. *Bewáden - onderháden*. Beide U. *bewádden - onderhádden*.
- » » » 21. *Fornachtje*. B. U. *fornachtgje*, Hier om 't Rijm.
- » 198 » 7. *wey-jegge*, waar voor men thans zegt *jagge*. Beide U. *wey-jage*. Zoo lezen wij ook II d. bl. 49, 11. *oon-jegge*, waar in de Beide U. staat *oon-jæge*. *Ik jey (jeg)* waar van *jegde, jegge*.
- » » » 16. *Meyts'* L. U. In de B. U. *mets*, misdruk. Uit dit bedorven woord mag men geen gevolgtrekkingen maken, als of er ook *metfen* zou zijn geweest voor *maken*. Sapiienti dictum.

- » » » 19. *Kleat*. Beide U. *kleatt*'.
- » » » 20. *Sijke*. De rijke taal der Land-friezen, heeft den onvolm. voorl. tijd en 't Deelw. meermalen dubbeld. Hier staat wel *sijke*, maar elders leest men *socht*, het eerste gelijk -, het tweede ongelijk-vloeiende. Zie Aanteek. bl. 136.
- » 199 » 11. *Huwzfest*' . Beide U. *huwzwest*' . Zie Aanteek. bl. 130, reg. 15.
- » 200 » 9. *Sluwttē' ijn 't slot*. *Bredero* 203. En *sloot* het slot in 't slot.
- » » » 10. *Bedrog*. Beide U. *bedroch*, misdruk.
- » » » 12. *Earnje*. Beide uitg. *eernje*. Hier in de beteekenis van *behartigen*, met *ernst najagen*. 17-gebet. Beide U. *gebedt*.
- » » » 18. *Op herre, iijn' neade, help-rop*. op hun, in den uood, aangeheven, geroep om hulpe. Zie Aanteek. bl. 171, r. 9.
- » » » 20. *Striell't*, gew. *spell*. Beide U. *strielt*.
- » 201 » 9. *Wearet* (sic) Beide U. *werret*.
- » » » 14. *Haet't*, voor *haetet*. Beide U. *haett*'.
- » 202 » 7. *Pijk-felje*. Door verzuim is hier dit woord ingesopen voor *pijk-fellje*, dat Beide U. ook hebben. *vellen*.
- » 203 » 1. *Necke*. Beide U. *neckke*, misdruk.
- » » » 8. *Neaddrift'ge*. Beide U. *neadrift'ge*.
- » » » 15. *sloeg*. Beide U. *sluwg*, hetwelk beteekent *lui, loom, vadsig*. Hier is 't van *slaen*, waar van de onvolm. voorl. tijd is *sloeg* en *slegge*. Het deelw. is eigenl. *sleggen*, contr. *sleijn*, in de O. F. W. ook *slaijn*.
- » » » 17. Deze Regel is in de B. U. volkomen onder het af-drukken bedorven, dat helaas! maar al te veel plaats heeft, en in de L. U. (wie verwacht dit niet!) letterlijk zoo overgenomen. Zonder derzelve mismaakte lezing optegeven, dunkt mij goed dus te verbeteren: 'k *befijkese*', az *yen broar*, az *frjuwn*'.
- » » » ond. *Ont-wijen - lyen*. Beide U. *ont-wyjen - lyen*, misdruk.

- » 204 » 4. *Knerssje*, meer gew. spell. Beide U. *knarssje*.
 » » » 6. Deze Regel is in de L. U. geweldig mishandeld door den Letterzetter, en door den Correcteur niet hersteld. Ik heb de Lezing der B. U. weder in dezen druk overgenomen.
 » » » 7. 8. *Neyllyen-feijllyen*, gew. spell. Beide U. *neyllyen-feyllyen*.
 » » » 17. *Want stiltme*. Hier voegen de Beide U. het woord *dy* in, dat ik als overtollig heb weggelaten, om dat het de voetmaat en den zin bederft. voor *bejeart't*, dat ongelukkig nu onder het drukken is ingeslopen, en een geheel anderen zin maakt, leze men *bejeart'*, begeerte. De Beide U. *bejeartt'*.
 » » » 23. *Dear*. Beide U. *Derr*, misdruk.
 » 205 » 5. *Jón*, ingevolge den grond-tekst. Beide U. *mijn*, dat zeker niet van G. J. is geschreven.
 » » » 20. *G'rjuechtheyt*, om de voetmaat. Beide U. *G'rjuechtighey*t, dat ook niet van G. J. maar van den Letterzetter is.
 » 206 » 14. *Tjienst-boaden*. Beide U. *boden*.
 » » » 16. *'t nin stuwne*. Beide U. *'t nin stuwne*.
 » » » 21. *Tilde*, gelijk bl. 65. Beide U. *tille*.
 » 207 » 9. *Beeste-foer*, om de voetmaat en den zin. Beide U. *beest foer*.
 » » » 12. *Oalje*, gelijk 175, 7. Beide U. *oofje*.
 » » » 13. *Ljea*. Beide U. *lea*, misdruk.
 » » » 14. *Trog-sjipp't*. Beide U. *trog-sijpt*. Hier om Rijn en Taal.
 » » » 17. *Kruwn'*. Beide U. *kruwnn'*.
 » » » 22. *Om to*. Beide U. *om ty*, misdruk.
 » 208 » 9. *Mey fet*. Beide U. *met fet*, misdruk.
 » » » 15. *Follerhánne*. Beide U. *folle 'er hanne*.
 » » » 18. *Formearret*. Beide U. *formmearret*.
 » » » 24. *Máde in tzæf*. Beide U. *mádde in tzæf*.
 » 209 » 6. *Rijk*. Beide U. *Riyk*. Zie Aanteek. bl. 36, r. 15.
 » » » 14. *Baerge*. Beide U. *baergge*.
 » 210 » 5. *Neylle*. Beide U. *neyle*.
 » » » 6. *Ljea-lillende hinget*. Beide U. *Ljea-liljende hingget*.
 » » » 7. *Racker*. (Kiliaan in V.) Beide U. *racher*, dat ik echter, hoewel nu te laat, ook bij *Halma* heb gevonden.

- » » » 8. *Jan-raeb*. Niet tegenstaande men in de gewone Landstaal zegt *Jan-rap*. heb ik hier den Tekst gelaten, zoo als hij was. zie 't *Woordenb*.
- » » » 11. *Gjoalpje*, gew. spell. Beide U. *gjoalppje*.
- » » » 12. *Holp' - holpje*. - Beide U. *holpp' - holppje*.
- » » » 15. *Deale*, 't gewone. Beide U. *dealle*.
- » 211 » 1. *Forstállje eack Mijn*, etc. Deze woorden drukken volkomen den geest der ouden uit. Reforma, inquit, ut homicidac istius, sic etiam meum animum. Zie Aanteek. bl. 171, 9.
- » » » 6. *Joed sil 'k dy, to My'*. De Dichter had hier kunnen schrijven *to M'*, doch schijnt hier liever gebruik te hebben willen maken van de Synaloepha, waardoor de *y* van *My* komt te smelten in de *ij* van *ijnne*. Ik heb daarom, 's Dichters meening ook uit de commata, waar tusfchen *to Mij* is geplaatst, opmakende, den Tekst gelaten, gelijk hij was, en wel om den meerderen nadruk in de gehele zin-fnede te bewaren. Zoo leest men bl. 10, r. 16. *to' eare*, voor *t' eare*. bl. 51. r. 15 *da' er*. bl. 81. r. 8. *wa 'er*.
- » » » 10. *Japicx*, gewone spell. Beide U. *Japix*. Zoo teekende de Dichter zijnen naam onder zijne brieven *Gijsbert Japicx*. Het woord *ward'* heeft de L. U. bedorven in *wrad'*.
- » » » 16. *Bett'*, waar voor beide U. *bet*.
- » » » 18. *Plet't*. Beter ware misfchien *plett't* voor *plettet*.
- » 212 » 11. *Om-fett't*. Ook hier zou ik verkiezen *om-fett't*. De volgende woorden *sjocht't*, voor *sjocht it*, en *oerfocht't* voor *oerfochtet*, zijn wel gespeld.
- » 215 » 8. *Twierre-wijn-fleag'*, gelijk bl. 77, r. 11 en elders. Beide U. *twierre-wijn-flecht'*.
- » » » 14. *Sela!* Dit rijmt op *wille*. Doorgaans heb ik 't woord *sela*, wanneer het door den Dichter niet in de vers-maat was opgenomen, achter wege gelaten. Wegens het Rijm moet men iets aan den tijd toegeven. Voorts leze men voor *flockt'* hier *flockt t'*, dat onder 't drukken is bedorven, en bij de correctie over 't hoofd gezien.
- » 214 » 1. *Stirtte*, gew. spell. Beide U. *Stirte*.

- » 215 » 17. *Reyn, finn'*, enz. Om de tegenstelling, die hierin moet zijn, gelijk in de volg. woorden. Beide U. *seyn'*. Doch dit *seyne* wordt door den Dichter in de volg. regel gebruikt.
- » » » 20. *Ontsjuwcht*, gelijk bl. 51, 4. om 't Rijm. Beide U. *ontsjocht*.
- » 216 » 15. *Sealle ijn-teag*, gew. Spell. Beide U. *seale ijn-tæg*, De Dichter laat *ea* meermalen op *ee* rijmen.
- » » » 17. *Wjuwcken*, om 't Rijm, Beide U. *wjuecken*. Zie Aanteek. bl. 145, 4. uit soortgelijke woorden ziet men eene bedervende hand.
- » 217 » 3. *Kátte*, de onvolm. voorl. tijd, gelijk elders. Beide U. *káte*.
- » » » 19. *Forfierd*, gelijk bl. 39, 6 en elder. Beide U. *forcierd*.
- » 218 » 1. *knett'-daey-klont.*, mijn gekneden deeg-klomp. Beide U. *knæ't'-daey-klont.* - 5. *Op-deagge*. Beide U. *deage*.
- » » » 19. *Ophelje*, om 't Rijm. beide U. *helje*.
- » » » ond. *Jin-staet't.* B. U. In de L. U. is men hier aan 't verbeteren q. v. gegaan, en levert het hier ongepaste *jin-stiet't.*
- » 219 » 2. *Dwerz'*, om 't Rijm. Beide U. *dwarz*, dat men bij G. J. niet vindt, maar 't eerste meer dan tien malen.
- » » » 12. *Storm*. Men leze hier vooral *stoarm*, dat de L. U. wel heeft verbeterd.
- » » » 14. *Befel-luwde*, gew. Spell. Beide U. *Befell-luwde*.
- » » » 16. *Æffrânne*, zonder *h*, gelijk reg. 21, en elders. Beide U. *æff'rhânne*.
- » » » 21. *Om*, om de voetmaat, Beide U. *omme*, dat men als een enkelvoudig woord bij G. J. niet vindt, om dat het geen L. Fr. is. Voor *om de* vindt men het dikwijls. Zoo komt men verwarring voor.
- » 220 » 1. *Ogse*, gew. Spell. Beide U. *oagsse*, misdruk, zoo ook r. 7. *ogs'ne*.
- » » » 4. *Heart*, - Beide U. *Heert*.
- » » » 10. *Belauw*, B. U. De L. U. heeft hier weder willen verbeteren, gevende *beleauw*. Zie Aanteek. 152, 2.
- » » » 20. *Stracks*: gew. Spell. Beide U. *straeck*.

- » » » 21. 't *fuwl*, Beide U. 't *fuwl*.
- » » » 25. *Knett't*, gew. spell. hier ook eenigermate om 't Rijm. Beide U. *knet't*.
- » 221 » 2. *Forjitt'*, het meervoud. Beide U. *forjit'*.
- » » » 5. *strafs-oer'-wea*. Zoo scheid ik wat in beide U. vereenigd was, *strafsoer'-wea*. Verkiest iemand *straf-soer'-wea*, ik zal mij niet verzetten. Dan zou men het vertalen: *het bittere wee der straf*. Nu is 't: *het wee van 't uur der straf*. Heeft het zijn nut niet, dat G. J. doorgaans de zamengestelde woorden met een streepje onderscheidt? En zou dit ook in dezen tijd nog het geval niet kunnen zijn? - Hier ontbreekt een streepje: en van daar terstond die onzekerheid, wat de Dichter eigenlijk wil zeggen.
- » 222 » 3. *Sijn, oer-all'-troanen, troan'*. Hier heeft men weder een Hyphen, gelijk bl. 171, 9, en elders. Men zou den zin kunnen aanvullen met *kijfsende*, zoo dat *alle troanen oer-kijfsende* beteekent: (zijn troon) die alle troonen (van Vorsten) ver overtreft, of die boven de troonen van alle Vorsten uitsteekt. Een heerlijk denkbeeld van Gods Almagt en opper-heerschappij!
- » » » 14. *Oon-fange*. Beide U. *oon-fangge*.
- » » » 15, 16. *Sijn'-schijn'*. Beide U. *fijnn'-schijnn'*, misdruk.
- » » » 20. *Oon-divean'*. B. U. Ook hier heeft ongelukkig de L. U. willen verbeteren met *oondwaen'* te nemen. Voorts heb ik *bijld'ns* voor *bijld'ne*, dat, als misdruk, in de Beide U. gelezen wordt.
- » 225 » 2. *Judae*, gelijk 139, en elders. Beide U. *juwdae*, dat er, uit hoofde der verbuiging, al afzigtig uitziet.
- » » » *ibid. Baeye*, dat Rijm en zin vorderen. Beide U. *baeyde*.
- » » » 6. *Ord'lens*, volgens de oude gew. spell. Beide U. *oord'lens*. Zie Aanteek. bl. 141, 19.
- » » » 7. *Wirddy*, 't gew. Beide U. *wirdy*.
- » » » 17, 18. *Gods-rots'*, welk laatste woord schier tienmalen zoo voorkomt. Beide U. *Goods-roats'*, welk laatste nergens elders voorkomt.

- » » » 20. *Jienn'*, om de voetmaat. Beide U. *jiemme'*.
- » » » 23. *Knæg'*, dat althans vijf malen voorkomt. Beide U. *kneag'*.
- » 224 » 4. *Sied'ge*, om 't Rijm, en den zin. Beide U. *Sied'gje*.
- » » » 15. *Kryoele*, gew. spell. Beide U. *Kriöele*.
- » » » 17. *Wiete*, Bijvoegl. n. w. Beide U. *wiette*, het welk het z. n. w. is, dat men onder-aan deze bladz. leest.
- [» » » ond. *Streamn'*. Beide U. *stream'*.
- » » » 't *fest*. B. U. In de L. U. ontbreekt 't.
- » 225 » 1. *Klieuwe'*. volgens 's Dichters gewoonte. Beide U. *klieuw'*.
- » » » 12. *Ljeag-swar*. Beide U. *Leag-swar*. misdruk.
- » » » 16. *Teamn'*. Beide U. *team'*.
- [» » » ibid. *Tanck-rijk't*. Beide U. *tanck-ryyck't*. Zie Aanteeken. bl. 56, 15.
- » » » 17. *Syk't*. Beide U. *syyckt*.
- [» » » 20. *Portten*, gelijk elders menigmalen. Beide U. *porten*.
- » 226 » 3. *HEER'* B. U. De L. U. *HEERE*, tegen de voetmaat, verder leze men *stercktm* voor *stercktm'*.
- » » » 9. *Wijdje*. Beide U. *wijddje*.
- » » » ibid. *Jiemme*, gew. spell. Beide U. *jieme*.
- » » » 17. *Stæf*. Beide U. *staf*.
- » 227 » 1. *Knett't*. Beide U. *knet't*. Beide U. *knet't*. Zie Aanteek. bl. 220, r. 23.
- » » » 2. *Recke*. Om het Rijm op *brecke*, en het taaleigen. Beide U. *reckje*.
- » » » 5. *Schoerres'*. Beide U. *schoerjes'*.
- » » » 4. *Bosckje*. Beide U. *bossckje*.
- » » » 12. *Wye't*. Beide U. *wy'et*.
- » » » 16. *Oerdwealsch*. Beide U. *oerdwaelsch*. Zie Aanteek. bl. 52, reg. 25.
- » 228 » 11. 'k *Sil*, 'k *fil*. De B. U. terwijl de L. U. dit maar eens heeft.
- » » » 12. *Jean*. Om 't Rijm. Beide U. *jan*.
- » » » 17. *Buwtsje*, oon *gruwze'* in *tzæf*. De B. U. *Buwtsje-tzæf*. De L. U. ook desgelijks, en *groese'*.
- » » » 23. *Berne-eangst*. Beide U. *berne-eangst'*.
- » 229 » 5. *Komt*. Beide U. *kom t'*.
- » 231 » 1. *Trog-noazeljen*. Beide U. *trog-noseljen*.

- „ „ „ 3. *JAPICX*. Beide U. *JAPIX*.
 „ „ „ 6. *Ierfeck*. Beide U. *Iierfek*. Elders leest men *Terre-
 fæ*, *schern-dobbe*.
 „ „ „ 8. *Wirt*. Beide U. *wird*.
 „ „ „ 11. *Tuwl*. Beide U. *tuwyl*, bedorven spelling.
 „ „ „ 15. *Joft*. Beide U. *jeft*.
 „ „ „ 16. *Ijn*. Beide U. *in*.

KORTE OORDEEL- LETTER- EN GESCHIED-
 KUNDIGE AANTEEKENINGEN OP HET
 II DEEL DER GEDICHTEN VAN
 G I J S B E R T J A P I C X .

Dit tweede Deel, of vervolg op de Gedichten van G. J., dat men achter de eerste Uitgaaf niet vindt, maar door den Geschiedschrijver van Friesland, *S. A. Gabbema*, achter de 2de uitgaaf eerst is uitgegeven, bevat wel veel belangrijks, maar is over het geheel genomen zeer gebrekkig, en vitieus gedrukt. Wij zullen de aangelegenste feilen hier aanstippen, en kortelijk aanduiden, wat wij ter verbetering van den Tektst hebben gedaan, het minder aangelegene slechts met stilzwijgen voorbijgaande.

- Pag. 5. lin. 5. *Centum quinquaginta et quod excurrit annos:*
 Quum 2da Editio, in qua hoc Fragmentum
 (quid enim aliud est?) continetur, in lucem
 prodierit anno 1681, adeoque huic numero
 accedant jam anni centum quadraginta, haec
 Grammatices Frisicae linguae pars certe con-
 scripta est ante trecentos annos.
- „ „ „ 12. *Neyl-Neylen*. Editio Leovard. *Neil-Neilen*. In-
 ter I et Y multis hic locis nullum discrimen
 est factum, sed saepe pro Y. editum est I.
 Igitur perpetua opus fuit emendatione, cujus

- tamen raro mentio in his Notis facta est, nec fere, nisi ubi necesse visum est: ne notæ in nimiam temere molem excrescerent. In annotatis itaque vocibus Y editum est pro I, postulante et Linguae ratione, et Auctoris doctissimi consuetudine.
- Pag. 5. lin. 20. *Celder - celders - non celderen*
Pagina tamen 4. lin. 19. legitur *celder - celderen* et *celdirs*.
- ” ” ” 25. *Non heydenen*. Poeta tamen noster, G. J. hac forma plus semel usus est, Tom. I, pag. 99, etc. cf Vocabularium nostrum.
- ” 4 ” 11. *Faentzin - faentziz - frentzenen*. Editio Leov. visiose *Faantzien - Faentziz - Faentzinen*. Nos ex Linguae genio et Grammatici consuetudine edendum hic curavimus. Atque ita cum A E legitur pag. 11, lin 7. Hinc sequitur in proximis emendandum etiam fuisse *botzin-oortzin-scheyzin*, ut fere bene se habent pag. 11, lin. 6.
- ” 5. ” 17. *Qui formatur addenda ad*, etc. Ed. Leov. *Qui formantur addendo, ad*, etc.
- ” 6. ” 4. *Du, fugit*. Ed. Leov. *Du fugit*. Inter *aves* enim *columba* est.
- ” ” ” 12. *Trye cerlen*. E. L. *Trie certen*.
- ” ” ” 13. *Cruumte* - - ut pag. 5. fin. E. L. *craumte*.
- ” 7. ” 1, 2. *Hammir - Hammirs*, ut bene in seqq. et pag. 3. fin. E. L. *Hammir - Hamirs*.
- ” ” ” 14. *Faams*. E. L. *Faems*. Ex Grammatici enim scribendi consuetudine *Faems* idem csfet, quod *Fæms* sive *Feams* apud Gisbertum Jacobi. In nulla quam hac diphthongo plures dederant turbas, magisque inter se diverfi abierunt, quicumque nobis variis temporibus Majorum nostrorum libros descripserunt: in nulla etiam major pronuciandi varietas et fuit et nunc etiam est.
- ” ” ” 19. *Schiep*. cum *h*. sic *scheyzin*, *schomaccir*, etc. Bene etiam legitur pag. 4, lin. 16. Edit. Leov. *scieip*.
- ” 9. ” 25. *Quiden*. Legatur *quidem*.
- ” 10. ” 18. *Intelligatur*. Ed. Leov. *intelligitur*.
- ” ” ” 27. *Nirle*, *Nirlee*. sine dubio eadem haec vox est,

quae in *antiquis Legibus Frisicis* Ed. Wierd-
 lma scribitur *nitla*, vel ut apud *Wierda* me-
 lius legitur *nedla*. Nam quod apud Eundem
 sequitur *nixla*, manifeste corruptum est. Plura
 dabimus in Vocabulario nostro.

- Pag. 11 lin. 2, 3. *Doec. cluic.-clijnc.* Ed. Leov. *Doeck-elyneck.*
 Illud *K*, veteribus incognitum, a Librariis in
 describendo subinde additum. Quid autem *cluic*
 fit, quidve significet, ignoro: vereor, ne in
 mendo cubet.
- » » » 4. *Additur in sine cilce*, sensu postulante. E. L.
addito. Post vocem *Bancilce*, Typothetarum
 negligentia hic excidit *Boscilce*. De termina-
 tione illa, *cilce*, dubitari hic potest, an non
 praestet scribere *ilce*; ut e *Boec* fiat primum
Boecil, deinde *Boecilce*: quomodo in seqq.
Pong, *Pongil*, *Pongilce*; *Pricce*, *Priccil*, *Pric-*
cilce; *Tuwte*, (sive potius *Tuwt*) *Tuwtilce*
 (sive potius *Tuwtil*, *Tuwtilce*.) Haec enim pos-
 trema addidimus, forte hic omisa, e pag. 42 fin.
 In talibus Proavi nostri, ut in pluribus aliis
 rebus, imitari solebant Romanos, quorum de-
 minutiva desinunt in *elus*, *ulus*, *olus*, et per
 contractionem in *ellus*, *illus*, etc. Haec nunc
 hic quidem sufficiant: forte alias huc redibimus.
- » 1 » 10. *Jacht.* quod *Brabantis* vocant *catten gespuijs*. L.
 Edit. *uatten*. Grammaticus hic vocem *jacht* a
 Brabantis pro *catten gespuijs* sumi, indicare
 videtur; et revera ea significatio voci inest
 etiam nunc.
- » 11 » 12. *Priccilce*, negligentia Typothetarum editum,
 pro *pricilce*.
- » 12 » 5. *Houwindirt.* sic in Ed. Leov. ubique legitur; in
 hac Editione Typothetarum negligentia aliquo-
 ties et hic et in seqq. peccatum est.
- » 14 » 1. *Fragmentum.* Ed. Leov. *Fargmentum.* Atque
 utinam hoc non fragmentum, sed opus inte-
 grum esset! Auctor mihi videtur seriore tem-
 pore vixisse, quam scriptor prioris fragmenti:
 quod notetur.

- Pag. 14 lin. 5. *Quibus*, sensu postulante. E. L. *cui*.
 » » » 13. *Characteres habebant Graecis ita fimiles. Verbum habebant*, quod in Ed. Leov. desideratur, sensu flagitante, addidimus.
 » » » 15. *Cum eadem lingua pene usi sint*. E. L. *ea lingua*.
 » » » 17. *Ut inde conjecturam facere possis, utriusque populi Alphabetum tibi exhibemus*, etc. In Editione Leov. hic Typothetae, seu potius Librarii, multo ante, maximas turbas dederunt. Nos, ut nunc legitur, totum hunc locum conlittuimus ex ingenio, ut intelligeretur, quid auctor voluerit. Cui lubet, is conferat cum Ed. Leov. Nos dolemus, alphabetum illud utriusque populi, ex pacto, nobis exhibitum hic non esse.
 » » » 26. *Et Joachimum Hopperum*, etc. In Ed. Leov. et hic turbatum est. Nos e Suffridi Petri l. l. textum ita, ut dedimus, emendandum esse censuimus.
 » » » fin. *Tandem quum Romani*, etc. In Ed. Leov. hic legitur; *Tandem Romani hasce provincias debellasent, didicerint primum Franci, et ab illis reliquos populos literis Latinis uti.* Quae nemo non videt, quam vitiosa sint.
 » 15 » 5. *Vocales sex, A. E. I. O. U. W.* Grammaticus noster pag. 18, Cap. VI. init. scripsit, *postremam esse, et vocalium quasi agmen claudere vocalem U*. Postea tamen agit de duplici UU; quod, si hujus loci verba sunt sincera, pro sexta vocali habendum esse equidem censeo.
 » » » 11. *Pene innumera*. Vox posterior in Ed. Leov. desideratur.
 » » » 12. *Quod et doctissimus Vulcanius, in notis suis etc.* Siquidem haec, ut nunc leguntur, scripsit Grammaticus, toto coelo errare videtur. Quod quam de viro doctissimo statuere inhumanum sit, lineam hic librorum culpa excidisse puto, atque ita legendum conjicio: *Quod et Auctor Anonymus, cujus commentariolum in Alphabetum Gothicum edidit doctissimus Vulcanius*, etc. Edidit enim Bonaventura Vulcanius hunc Ano-

nymi commentariolum cum quibusdam aliis Tractatibus, post Jornandem a se in lucem editum L. B. apud Raphelengium, 1597; ubi pag. 21 invenias quae in Textu mox sequuntur.

- Pag. 15 lin. 15. *Unde mihi non vana suspicio injecta est, etc.* Sequentia vitiosa esse equidem vereor. Transscriptorem autem illum libri argentei, de quo agit hic auctor noster, Jacobus Usferius, Archiepiscopus Armachanus, in epistola ad Franciscum Junium, quae legitur in Gothico Junii glosfario pag. 14, seqq., non alium fuisse suspicatur, quam Antonium Morillonum, cujus et mentionem facit Vulcanius in Dedicacione libelli laudati. Hic Transcriptor A simplex, (non duplex) Gothos scripsisse ait per CC; id quod praeterea patet ex additis vocibus, quarum pleraeque A breve habent. Res autem huc redire mihi quidem videtur, illud CC per τζζυρραφίαν corruptum esse atque ita factum e caractere literae Gothicae A, prout ibi pag. 20 exhibetur, et pene simili figura a viro celeberrimo Bilderdijckio representatur, in libro Belgice conscripto et nuper edito, cujus titulus est: van het Letter-schrift, pag. 43.
- » » » 13. *Majores autem nostri.* Post haec verba in Ed. Leov. sequitur *duplex AA*, quod sensu flagitante omisimus, paulo enim post loco suo (lin. 21) legitur.
- » 16 » 1. *Rjushita.* Vitium typographicum: lege *Rjuchta*, ut est in Ed. Leov.
- » » » 12. *Graeco E notatur.* Nihil magis a vero abhorret, quam quod Editio Leov. hic habet, Graeco Y notatur. Etiam in *Nelle bern orten Yten*, turbatum est ibidem.
- » » » 14. *Simpliciter: E.* vitium typographicum: Legatur *simpliciter ut E*, quemadmodum et Edit. Leov. habet.
- » » » 15. *Sonum eorum non raro flectit.* vox raro, quae in Leov. Edit. desideratur, addenda nobis videbatur.

- Pag. 16 lin. 16. *Siquidem ponatur E ante A, flectit et quasi absorbet A.* Male Edit. Leov. *Siquidem ponatur et ante A. flectit E.* quali etc.
- » » » 20. *In sublimiori spatio.* Edit. Leov. *sublimari*, male.
- » » » 25. *Georne, Sceoldon: Geleorned.* Haec Anglo-saxonica sunt. Leov. Editio etiam hic male habet *Georue, Scheolden, Geleorden.* Pro ut paulo ante dedimus et.
- » 17 » 6. *Vel lineam*, ut sensus postulat, pro *sed lineam*, quod in E. L. est.
- » » » 9. *Quae non unis castris militat.* Leov. Ed. *man-citat.*
- » » » 12. *vocalis spiritus exilis.* ultima vox *exilis* addita a nobis est, sensu requirente, I enim sonum in pronuntiando exilem habet, ut notissimum est.
- » » » 15. *Hird, Winne, Finne, Sinne.* sic enim, ut I breve audiatur, scribendum est pro *Fine, Sine.* pro *Fird* notius dedi *Hird.*
- » » » 18. *I. Consonans reliquis vocalibus praeposita consonantis vicem fungitur.* Ed. Leov. *I. consonans cum reliquis vocalibus praeposita consonanti vocem fungitur.* vocem *consonans*, etli quodammodo abundat, tamen servavi. Ceterum conf. pag. 19. lin. 1,
- » » » 20. *Iaen, Iara, Ialta.* vox prima, alieno loco posita, huc revocata est.
- » » » 22. *Tiurrie, - Tiurne.* Haec vitio carere non videntur. Vid. *Vocabularium nostrum.* Paulo ante legatur *IIslijck* pro *IIslijck.*
- » 18 » 14. *Non per I.* In Ed. Leov. desideratur *Non.*
- » » » *ibid. sed per U tenue exprimunt.* Voces duae postremae additae a me sunt, sensu ita postulante.
- » » » 16. *Ore constricto.* Leov. Ed. *constructo.*
- » » » 20. *Augoustos, Roufos.* L. E. *Ougustos, Roofos.*
- » » » 28. *Nam in lingua nostra, etc.* Haec vitio carere non videntur. Nonne *cum duplici V. V.* Paulo post legatur *Brouuen*, ut bene habet E. L., pro *Brouen.*
- » 19 » 1, 2. *In V incipientia.* Haec verba, quae Typothetarum oseitantiae debentur, deleantur.

- » » » 3. *Ut sensum exprimant.* L. E. male *exprimat.*
 » » » *ibid. Nam verba wrád, etc.* L. E. *Nam in verbis wrád.* Sequentia autem Verba vitiosa sunt; quare, tanquam deposita, intacta reliquimus.
- » » » 12. *Quid, custodire, Plorat.* ultima vox addita a nobis, sensu postulante. *Weint*, a *weinen*, nostrum *weenen*, Latine significat *plorat.*
- » » » 15. *Modo, sed et.* E. L. *modo et.*
- » » » 20. *Simpliciter ut A E.* E. L. *Simpliciter ut Æ,* male. conf. quae leguntur pag. 16 cap. III. In sequentibus multa mendosa esse videntur, non facile restituenda.
- » 20 » 16. *Malen, draien.* Et hic Typothetarum negligentia pro *Maien*, quod est in Ed. Leov., datum est *malen*, quod emendetur.
- » » » 26. *Freound, Schreound, Treound, Gleoun.* Haec Ed. Leov. male *Freoundt, - Treoundt, Greoun.*
- » 21 » 3. *PH* pro *F.* Ed. Leov. *F. et PH*, male.
- » » » 7. *Phafh.* Emendetur hoc vitium Typothetarum et legatur *Pfaff.*
- » » » *ibid. H, signum aspirationis.* Male Ed. Leov. *H sine aspiratione.*
- » » » 9. *Post G, T et R.* male et hic Ed. Leov. *post D, T et R.* Excidisse autem quaedam videntur; exempla enim aspirationis post R auctor non addidit. Addamus igitur *Rhoof.* Ante quasdam literas aspiratio etiam poni solebat ut ante I; cuius exempla apud Auctorem nostrum reperias. Ante L, ut *Hlapien*, currere; *Hlote*, fors; *Hlud*, sonus. Ante R, ut *Hrapa*, clamare; *Hrera*, tangere. Ante W ut *Hwa*, quis; *Hwant*, nam; *Hwelcka*, qui. Illud H deinceps ipsi voci, cui praefixum erat, adhaesit tanquam litera, ut *Huckera*, uter, quis: *Hocker wey*, apud Gisbertum Jacobi, quae via. Alibi, *oon hocker sije*, qua parte. Proprie erat *huckera*, contr. pro *huelckera.*
- » 21 » 14. *Constat.* Ed. Leov. *contra.* Haec vox finem im-

ponit Fragmento Grammaticae egregiae, quae si fuisset integra, filum nobis traderet Ariadnaeum, quo vestigia nostra regerentur. - Sequitur nunc, a pag. 22 ad pag. 41, *Specimen antiquae linguae Frisonicae*, quod etli vitiosissime est descriptum, intactum fere reliquimus, quia consilium cepimus illud postea, ubi Deus otium, vires et occasionem praebuerit, cum aliis commentariolis accuratius edere.

- Bl. 42 Op deze Bladzij heb ik het on-friesche der Inscripctie van S. A. G., zonder zulks van woord tot woord te melden, verbeterd, en voorts op de volgende Bladzijden deze en gene kleinere gebreken weggenomen, gelijk elk, die de moeite wil nemen om deze derde Uitgaaf met de tweede te vergelijken, zal kunnen zien. Slechts de voornaamste misstellingen sijn ik aan.
- Bl. 42 r. 4. van onder *Tuwtce*, *Tuwtice*, Hier uit schijnt te blijken, dat het Handschrift van den Grammaticus, bl. 11., ten tijde van G. J. meer bevatte, dan de L. U., want deze woorden vinden wij daar ter plaatse thans niet. En zoo is het ook met *Yeft*, *Yeld*, en *Yold*, in het begin der volgende bladzij, gelegen.
- » 43 » 20. *Haed-histoarje*. L. U. *haed-extoarje*. Het eerste vindt men ook I d. bl. 85. en t. d. pl. *Histoarjersfen*, en elders. *Extoarje* is straattaal, zoo als *excetera*, enz.
- » » » 28. *Dy jo alle*. L. U. *Die jo alles*.
- » 44 » 14. CIDIOLIV. Dit is een drukfeil; men leze CIDIOLIV.
- » » » 3. van ond. *Jon E*. L. U. *jo E*.
- » » » 2. van ond. *Tanckberheyte*. L. U. *Tanckbaerheyte*.
- » 45 » 16. *Rijggels*. L. U. *rijgglen*.
- » » » 17. *Tjockte*. L. U. *Tjocktje*.
- » » » 20. *To soljen*. L. U. *solje*, zonder *to*.
- » 46 » 3. *Seynd*. L. U. *eynt*.
- » » » 4. *Macduel*. L. U. *Macduwel*. Beneden aan deze bl. leest men *Macduelsche*, en bl. 56 *Macduel*.
- » 47 » VII. Br. r. 5. *Nommelijckheyte*. L. U. *nammelyck-*

heyte. *Nommel* en *Nolck* vindt men meermalen vereenigd.

- » » » 5. van ond. *moacht*. L. U. *moat*.
- » 48 » 2. *Taestje*. L. U. *teastje*.
- » » » fin. *Maey* - L. U. *May*.
- » 49 » 2. *Maet/chippye* iz. Dit laatste woordtje heeft de L. U. niet.
- » » » 7. *Queackje*. L. U. *kueackje*.
- » » » 9. *Ljeauverd*. L. U. *Ljeauwerden*.
- » » » 11. *Oon-jegge*. L. U. *oon-jæge*. Het eerste vindt men ook reeds I. d. bl. 198. zoo verbeterd.
- » » » 14. *Hier mey*. L. U. *hier mei*, *in nei*. - De twee laatste woorden, als zin-storende, zijn door mij weggelaten.
- » » » 3. van ond. *Stam-boeck schreaawn*. Dit laatste woord, dat de zin vordert, leest men in de L. U. niet.
- » 50 » 5. *Hickeljen*. L. U. *hekeljen*, dat gewone Lands-dialect is.
- » 51 » 1. *Wachte*. L. U. *wachtje*.
- » » » 4. *Fodderye*. L. U. *voddeye*.
- » » » 14. *Oaft-moanne*. L. U. *monne*.
- » » » 21. *Ljeauverd*. L. U. *Ljeauverde*. zie bl. 49. r. 9.
- » » » 6. van ond. *Uwneck*. L. U. *uwck*.
- » 52 » XIV. Br. r. 1. *Stjuwg*. L. U. *stjoeg*.
- » » » 2. *Belauwe*, beloofde. L. U. *beljeauwe*. Zie bl. 57 en 60.
- » » » 14. *Schijdt*. L. U. *schijd*.
- » 53 » 3. *Goune*. L. U. *guwne*.
- » » » 5. *Stuwne*. L. U. *stouwne*.
- » » » 6. *Ey! Gy!* Staat dit ook in verbindtenis met den uitroep bij Baardt, deugdenfp. bl. 364. *Ey geyse!* en met *ghyse* bij Bredero, in Jerolimo, I d. door mij genommerd met bl. 343?
- » 54 » 1. *Hánlinge - dy*. L. U. *dat*.
- » » » 4. *Schijdt*. L. U. *schyedt*.
- » » » XVII Br. r. 1. *Bly bin ick dat*. L. U. *dae*.
- » » » 6. *Forstne*. L. U. *Uorstne*. Dit Gedichtje leest men met weinig verandering, ook I. d. bl. 85.
- » 55 » 4. *Dear ijn*. L. U. *daar yn*.
- » » » 20. *Ick kint 't*. Men leze hier *ick kin 't*.

- » » » ond. CIOIIDLVI. Men leze hier CIOIIDLVI.
- » 56 » 4. van ond. *Fornoeyinge*. L. U. *forneynge*.
- » 57 » 19. *Oersjen*. Men verbeterde deze drnkf., en leze *Oersjean*
- » 58 » XXIII Br. 1. *Jinsteande*. L. U. *jinstiende*.
- » 60 » 4. *Fersjen*. De L. U. heeft hier *forsjean*, gelijk ik verzoek hier te verbeteren. Het Gedichtje onder aan leest men ook in 't I. D. bl. 48 met eenige verandering.
- » 62 » 8. *Siet*, zat, gezeten was. L. U. *Sjiet*. De volgende reg. zal misfchien eenig licht ontvangen uit *van der Veens* overz. bruil. zangen, bl. 224. Nu vrijers, drooge droomers.
- » » » *Tanck-frisfelgje*. Vlecht uit dankbaarheid. L. U. *Tanck-friesfelg'e*.
- » » » ond. *Ruwne*. L. U. *roune*.
- » 63 » 7. *Twierretop*. L. U. *twirtop*, dat mij voorkomt bedorven te zijn. Aan Prof. *Wasfenbergh* behaagde het eerste ook, dat Hij vertaalt: *dwaalhoofd*.
- » » » 10. *Fen Carie*. L. U. *fenne Carie*.
- » » » 15. *Oonkaam*. L. U. *omkaem*.
- » 64 » 1. *On-teamelijcke*. Lees hier, gelijk de L. U. heeft, *onteammelijcke*.
- » 65 » 9. *Fen in frouw-minsche*. In de L. U. mist men *in*.
- » » » 31. *Baernde*. L. U. *bárne*.
- » 66 » 4. *Fortjettel-boetjen*. L. U. *fortjearttel-boetjen*. Een *ketel* wordt in 't L. Fr. genoemd *tjettel*. Hier is Dichter of Drukker geheel van 't spoor geweest.
- » » » 6. *Nae*. Men verbeterde dit woord, dat volkomen misdruk is, in *nea*, nooit.
- » » » 21. *Leare*. Ook dit verbeterde men in *learre*, zoo als in de L. U. staat.
- » » » 7. van ond. *Forwigseljen*. L. U. *forwrigseljen*.
- » » » 4. v. ond. *Kosstge*. De L. U. heeft hier beter *kosige*.
- » 67 » 3. van ond. *Ick, dy de hiettene*. De L. U. heeft het woord *dy*, dat hier gevorderd wordt, niet.
- » 68 » 8. *Det*. Men leze *dat*, zoo als in de L. U. staat.
- » 69 » 14. *IJnne hijmmel in oppe yerde*. Het woord *in* ontbreekt in de L. U.
- » » » 22. *So greate forsijckeringe*. Het woord *greate* vindt men ook niet in de L. U.

- » » » 2. van ond. *Toschen*, men verbeterere ook hier *toschen*. En wat hoger hebben wy *æfmette*, afmeten, voor *æfmettigje*, dat in de L. U. staat, verbeterd.
- » 70 » 6. van ond. *Onjouwtijcke*, ondragelijk, zwaar, De L. U. *on-ljcke*; misdruk.
- » 72 » 25. *Ynwoonders*. Een domme drukvout! De L. U. *ijnwenners*.
- » 74 » 1. *Nicocles 't forstân wey-habbende*. D. i. *verstaande* t. w. wat te voren verhaald was. 't *forstân wey-habbe*, intelligente.
- » » » 5. *Onderhâdde*. Onvolm. voorl. tijd. De Dichter gebruikt ook zoo *hâdde* voor *hoalde*, welk laatste vooral in den Zuidhoek van Fr. thuis hoort; zoo vindt men in Prof. *Wasfenberghs* Bijdr. I, 161. *hoalde*.
- » » » 7. *Besteatene*. Dit vindt men althans 7 malen. De L. U. heeft hier *besluwttene*. Men moet geen dubbelde onvolm. voorl. tijden vormen, die er niet zijn.
- » » » 19. *Wanhoape*. Hier voor vindt men in de L. U. het bedorven *wan-hæpe*.
- » 75 » 10. *Om t' iypenbierjen*, Hier leest men in L. U. o. t. *naet t' ij*. Hoe 't er uitgekomen is weet ik niet; maar de Tekst heeft er niets bij verloren.
- » 76 » 27. *Dy her ijn her stiepkamer alle formeys onteyn hie*. In de L. U. is dit door uitlating bedorven: *alle forteyn hie*. Men had zelfs meer kunnen invullen, b. v. d. h. ij. h. s. *opsletten*, in oon alle f. o. h.
- » 77 » 14. *Ontslitsene*. L. U. *onslitsene*.
- » » » 18. *Meywitten*. L. U. *Ghewitten*, dat tot de algemeene dialect, niet tot de L. Fr., behoort.
- » » » 22. *Bloed-sirten*. Dit is bij den herdruk blijven staan. Men leze, zoo als de L. U. wel heeft, *bloed-sirten*.
- » 77 » 31. *Beschaedje*, de L. U. *beschædje*. Men leze zoo als ik had opgegeven *bescheadje*, beschadigd. Terwijl *beschaedje* beteekent *overschaduwde*, ontdekt, en hier dus niet past.

- „78 „ 8. *Dear mey fordgean in*. L. U. *d. m. ford in*.
 „ „ „ 4. v. ond. *Smyten*. Lees hier *smijttē*, gelijk in de L. U.
 „79 „ 14. *Trog wanhoape in forsleynheyt*. De L. U. *Trog wan forsleijnheyt*.
 „ „ „ 4. van ond. *Ontmietinge*. Lees ook hier *ontmiettinge*, zoo als in de L. U. staat.
 „80 „ 1. *Forlijne*. - *forlijnne*, gelijk de L. U. wel heeft.
 „ „ „ 11. van ond. *Æschje*. Waar voor de L. U. heeft *æsche*, dat de onv. voorl. tijd is.
 „81 „ 11. *Uwt-djiepje*. L. U. *uwt-djiepte*, misdruk.
 „ „ „ 2. van oud. *Oere minschen het*. Dit laatste woordje ontbreekt in de L. U. zoo is in deze U., eenige regels hooger, *gee-kindene*, bij het herdrukken bedorven voor *goe-k*.
 „84 „ Dit Gedichtje vindt men ook I d. bl. 85.
 „85 „ 9. *Dream*. Deze drukfout verbeterde men, en leze zoo als ik den Drukker opgaf *Dreawwn*.
 „86 „ 13. *To kiernjen fen pijnne ijnne toscken*. De 4 laatste woorden, die men in de L. U. mist, meende ik, tot verstand van de plaats, te moeten invullen. Voorts leze men voor *jancken* reg. 6 v. ond. *janckjen*, zoo als de L. U. wel heeft.
 „87 „ 11. van ond. *Boask-jieren*, oarz *az*. De twee laatste woorden ontbreken in de L. U.
 „88 „ 23. *Licht to merckjen*. De L. U. *Ljeacht*, dat hier niet past.
 „90 „ 11. *To-fallen lit het*. Dit laatste woordje ontbreekt in de L. U.
 „ „ „ 7. van ond. *Iz sijn lichemlijcke ærbeyde* - De L. U. *In s. l. æ*.
 „ „ „ 3. van ond. *Sønnerlings*. L. U. *sonderlings*. Zie Woordenb.
 „91 „ 9. *Nuwget it him*. L. U. *noeggit him*, met uitlating van *it*.
 „ „ „ 11. *Trog de toarst*. In de L. U. leest men hier en in reg. 19 *treast*.
 „ „ „ 28. *Inckeler*. L. U. *Inzeler*.
 „92 „ 22. *Wij sille uwz bedrægen sijnne*. Het eerste woord mist de L. U.
 „93 „ 12. *In gick datse miene*. Ook dit laatste woord ontbreekt in de L. U.

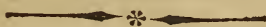
- » » » 16. *Tienne hadde*. De L. U. *tienje*.
- » 94 » 21. *Dy de oare*. de L. U. *die de oore*.
- » » » 4. van ond. *Dy lijckje*. de L. U. *dit l*.
- » 95 » 12. *Uwt goaldne in sulveren bijckers*. De L. U. *goald in sulvere*.
- » 96 » 2. *Om sijn hægte*. L. U. *hægste*.
- » » » 8. Achter het woord *kijtsne*, vul ik, om den zin goed te maken, deze woorden aan: *Y Joene er heel oarz oer tinsfe*,
- » » » 18. *Wat dat im to fore*. De L. U. *nu voor im*.
- » 97 » 15. *Ick forsijckerje*. De L. U. *In f*.
- » » » 18. *O kroane!* Van Antigouus, Koning van Azie, wordt bijna hetzelfde verhaald doo Stobaeus, pag. 344.
- » 97 » 28. *Neye wirdde anderje*. d. i. naer behooren. De L. U. *wird*.
- » » » 4. van ond. *Trije-hernig Sicilien*. Trinacria. De L. U. *Trye-hering Sifilien*.
- » » » 3. van ond. *Roamere scheyne*, L. U. *Reamere schein*. Het deelw. past hier.
- » 98 » 2. *Oon-tjoglijckheyte*. Dit woord beteekent *aantrekkelijckheid*, bevalligheid. *Ten Kate* zet het op de gis af over door *genade*. Met verandering eener letter heeft men hier mischien de echte lezing in *oon-sjoglijckheyte*, *aanzientijckheid*, *aanzien*, *tuis-ter*. reg. 11 leze men *bejaarje*.
- » » » 16. *Wier om hij*. de L. U. *wier oer hij*.
- » » » 27. *Sille wy nu socke hve lockigh reckenje om dizze miengje*. De L. U. heeft hier *gemiene*, dat hier niet past. Men vergelijkte boven aan de 2 reg. „zullen wij, zegt de Schrijver, nu zulke lieden, (hoedanige flus te voren beschreven zijn) gelukkig rekenen om dit hun gevoelen; die zich zelven daarom (t. w. om hunnen hoogen staat en aanleve van dien) ongelukkig hielden, die hun geluk in de vernedering zoeken,” enz. *Ten Kate* gaat ook hier zijn ouden gang:” zullen we nu de zulken *in hunne ingebeelde grootheid* gelukkig rekenen.” Mij dunkt de meening, of 't gevoelen van eenen Salomo, Augustus, Tiberius, Diocletianus, Keizer

- Karel V, had hem moeten terug houden van zulk vertalen.
- » 99 » 6. *Teame*. Een drukfout. Lees *teamme*, ten onder gebragt.
- » » » ond. *Jæ bæarbeidje*. De L. U. *In b*.
- » 100 » 8. *Omgong*. L. U. *ongong*.
- » » » 18. *Miz-hægje God*. Hier is door verzuim van den Letterzetter achter het eerste woord weggelaten Y. Men leze dus: *miz-hægje y God*. Zoo als in de L. U. ook staat.
- » » » 11. van ond. *Howol it im*. L. U. *h. i. nu*. Vergel. bl 96 - 18.
- » » » 3. van ond. *formijen*. De L. U. *fornyen*.
- » 101 » 7. *Fordomje*. De L. U. *fordoemje*.
- » » » 12. van ond. *Beschern-slingre*. De L. U. *bescherm-slingre*, dat niets kon beteekenen. In de Voorr. leest men: *meye schern-stirt beslingre*. Dit is een van die treffelijke Metaphoren, die de Dichter van 't Land en Landleven ontleent.
- » » » 11. v. ond. *yenige pleats*. L. U. *yenig*. R. 2. v. ond. leze men: ijnne wråd *fijnne*.
- » 102 » 5. *Hier*. d. i. op aarde, in dit leven. De L. U. *her*. De slotsom (zegt de Schrijver) is deze, dat zij de wereld (d. i. het bederf, dat in de wereld is) *hier* altijd in 't een of ander (Lid) gevoelen. *Ijnne fomme dat*, leest men ook reeds bl. 65. Men kan achter het woord *herre* ook aanvullen *Lid-maten*, dat een zeer geleidelijken zin zou opleveren.
- » » » 2. van ond. *In om dear fen*. De L. U. *In dear fen*.
- » » » ond. *Yn lijstfer*. De L. U. *ijn yen lijstfer*. Indien de Letterzetter altijd zoo bescheiden zondigde, men verloor er weinig bij.
- » 103 » 22. *Bijtne in knæge*. De L. U. *bijtne in knæge*.
- » » » 5. van ond. *Minglet*. De L. U. *minglen*.
- » 104 » 1. *Jin uwz fotte fore wråd*. De L. U. *jin uwz sot, f. w.*
- » » » 8. *Råsene jachte*. De L. U. *råsende*. Het eerste is L. Fr., het laatste gewone Lands-dialect. Men vindt het eerste ook in Doril. en Cleon. bl. 77. r. 4.
- » » » 19. *In hyer ijn fjouwer-in-trijttigen to kleauwen, in hij sil nin inckle stoer twisfche him in sijn broar.* -

- In de L. U. ontbreekt een volle regel, van *to-
kleauwen* tot *broar*, dien ik van 't mijne heb in-
gevuld.
- „ „ „ 5. van ond. *Wetten en kerren*. L. U. *kearren*. Ker,
keur, vindt men zeer dikwijls in de O. Fr. *Wet-
ten*. en bij onzen G. J,
- „ 105 „ 11. *Al it jinge in minsche*. In de L. U. ontbreekt *in*.
- „ „ „ 24. Voor *tijget* leze men hier *tijgget*, zoo als in de
L. U. wel staat.
- „ „ „ 29. Voor *noch*, dat men bij onzen Dichter nergens
aantreft, leze men ook hier met de L. U. *nog*,
gelijk eenige woorden verder.
- „ „ „ 8. v. ond. *Suwn in restlijke*. L. U. *ik* voor *in*.
- „ „ „ 3. v. ond. Hier is in de L. U. een regel uitgevallen,
die ik dus invul na 't woord *bernsckheyte*: *weer
op ny, dy (dat maest to bekleyen iz) mey hæge
sleat in oon-sjoen forfischippe iz*.
- „ „ „ 2. v. ond. *Ijn dizze tijd*. In de L. U. ontbreekt het
laatste woord.
- „ 106 „ 3. *Ijn dizze*. De L. U. *ijn diz*.
- „ „ „ 25. Hier is weder een regel uitgevallen in de L. U.
Ik vul na *beklaaget*, *dy* aldus verder in: *naet
weerom to heljen iz, in tinckt meer oon 't quea*.
- „ „ „ 2. van ond. *Eynge*. de L. U. *eingje*. Het deelwoord
past hier.
- „ 107 „ 5. *In oare queaen*. De L. U. heeft het laatste woord
niet: 't is door mij ingevuld.
- „ „ „ 17. *Dy jinge ijn*. De L. U. *Dy jinge dy ijn*. Het me-
nigvuldig gebruik, dat de Dichter maakt van *dy
jinge dy*, heeft de Letterzetter der L. U. ver-
moedelijk verleid. Hier echter past het niet.
- „ 108 „ 29. *Yen oare quea*. Men leze hier *oar*.
- „ „ „ 30. *'t eerst ijslijmje*. Verbeter ook hier *'r eerst ijn-
slijmmje*.
- „ 109 „ 6. *Oppe wwt-gong*. De L. U. *op*, misdruk.
- „ „ „ 11. *Schijp-faerte*. Voor dit on-friesehe *faerte*, leze
men zoo als de L. U. te regt heeft, *fearte*. En
reg. 14 *rjeucht* voor *rjeucht*.

- ” ” ” 24. *Uwzes libbens*; gelijk kort hierna ook volgt, *uwzes wezzens*. De L. U. *uws libbens*.
- ” 110 ” 4. en 5. *Do to-konne*. De L. U. *de to-komme*, misdruk.
- ” ” ” 6. *Jingwirddige*. Een drukfeil: men leze *jinwirddige*.
- ” ” ” 20. *Dy jinge æck dy leauwet*. De L. U. *lauwet*, dat geheel iets anders beteekent. Zie 't Woordenb.
- ” ” ” 9. van ond. *naet allinne pielje*. De L. U. *alle*, misdruk, Voor *wezze*, wat vroeger, leze men *wezzen*.
- ” 111 ” 25. *Licheme*, het gewone. De L. U. *lichimme*, misdr.
- ” ” ” 30. *Neadwindig*. De L. U. *nsadwinding*. Doch het volgende woord *brittsen*, door den Letterzetter bedorven, verbeterde men tot *britsen*, gelijk de L. U. te regt hier heeft.
- ” 112 ” 14. *Leauwje it jinge*. De L. U. *Leauje ir*.
- ” ” ” 28. *Behófsje*. overal vindt men de *oa*, een enkelde maal *oo*, bij misdruk. Men leze hier, gelijk in de L. U. *behóafje*.
- ” ” ” 31. *Sonerlingsje*. de L. U. *sonderligste*. Men leze *sonnerlingsje*.
- ” ” ” 34. *Sijke*. Een drukfeil. Lees: *sijkje*, gelijk de L. U. te regt heeft.
- ” ” ” 3. van ond. Hier is een geheele regel uitgevallen, in de L. U., tusfchen *bliez* in *stearren* in. Ik vul denzelfen dus aan: *bliez-stien*, in *oare quolme*, *den in smert- leaze dea to stearren*. *Bliez-stien*, is hier *steen* in de *blaas*, *graveel*, de *steen* gewoonlijk genoemd.
- ” ” ” 2. van ond. *Uwt-tiermjende fen ljea to ljea*. de L. U. *uwz t. f. lea to lea*.
- ” 113 ” 11. *Flæmschen*. Een drukfeil. Men leze *Flæmschen*.
- ” ” ” 10. van ond. *In Y fille*. In de L. U. ontbreekt *Y*.
- ” ” ” 9. van ond. *Fen it to-kommene*. In de L. U. ontbreekt *it*.
- ” ” ” 4. v. ond. *Betellje*. De onbep. wijze. De L. U. *betelle*.
- ” ” ” 2. van ond. *Bepreauwe*. Een drukfeil. Lees *bepreauwn*, het deelwoord.
- ” 114 ” 4. *It lichem sil eere trogge bruuwckme forterd in æf-med wezze*, eer *y*- In de L. U. ontbreken de woorden *trogge* *b. f.* in *x. w.* eer.

- » » » 6. *Y bejarje in lang libben? Y bejarje lang libben,* heeft men in de L. U. te onregt. Er wordt een vraagteeken vereischt, en het voorzetsel *in*.
- » » » 23. *Naet woene æfftean, om it to betjienjen, mar salmlearre woene betjienje.* Van deze woorden, waarmede ik den Tekst heb aangevuld, ontbreken alle, behalve de twee eerste en laatste, in de L. U.
- » » » 25. *Naet to dwaen om de tjenst Goads,* In de L. U. ontbreken *to dwaen*.
- » » » 29. *Folmeytsje kinne.* De L. U. *kin*. Het meerv. wordt hier gevorderd.
- » » » 32. *Eijnge wirt.* De L. U. *eige wirt*.
- » 115 » 6. *Wizze.* Een drukfeil. Men leze *wezze*.
- » » » 18. *Æf 't den trog fjoer, trog fwird, trog hongre æsjachtme; æf it binne trije jieren.* Hier is in de L. U. weder een regel uitgevallen, want daar ontbreken alle woorden van *fjoer* tot *jieren*.
- » 116 » ond. *uwz libben bruwcke.* Het middelste woord, hier noodzakelijk, ontbreekt in de L. U.
- » 117 » 5. *Sijkje.* Men leze hier vooral *sijkje*.
- » » » 6. *Frijmoedlijk æfwachtje, op dat jæ uwz naet onforsjoens kin oerfalle.* Hier was al weder in de L. U. een regel uitgevallen, en wel alle woorden behalve het eerste en laatste.

L I J S T

DER VOORNAAMSTE DRUKFEILEN EN
NADERE AANTEEKENINGEN.

- Bl. 3 reg. 18. voor *Galle* lees *gállje*.
- » 7 » 4. — *Asfe - Az-se.*
- » 10 » 7. — *krijget - krijgget.*
- » 11 » 9. — *ickje - ick.*
- » 13 » 18. — *Asfe - Az-se.*

- » 17 » ond. — *Dórvigh - dróvigh.*
 „ 24 „ 15. — *Borl's - borlls.*
 „ 30 „ 11. — *Stijl - stijll.*
 „ 33 „ 2. — *da - dat.*
 „ 33 „ 17. — *eernje - earnje.*
 „ 36 „ 20. — *Tzerl - Tzierl.*
 „ 40 „ 9. — *aeck - eack.*
 „ 40 „ 26. — *fielen - fiele.*
 „ 41 „ 14. — *foroorfaeckje - foroorfaecke.*
 „ 42 „ 20. — *forbied'et - forbidet.*
 „ 43 „ 30. — *forkirtet - forkirtlet.*
 „ 45 „ ond. — *wynen - wijnnen.*
 „ 45 „ 1. — *sjongen - sjongjen, om 't Rijm.*
 „ 48 „ 26. — *'t eyn - t' eyn, d. i. eindelijk.*
 „ 50 „ 3. — *hier - hyer.*
 „ 55 „ 9. — *struwck - struwck.*
 „ 56 „ 1. — *wolkom' - wolkomm'.*
 „ 56 „ 5. — *oorsjoght - oersjocht.*
 „ 56 „ 7. — *fjield - fjild.*
 „ 56 „ 11. — *droegge - druwge.*
 „ 60 „ 17. — *Frjuene - Frjuen', om de voetmaat.*
 „ 61 „ 4. — *wreckfjochte - wrecksjocht', ook om de voetm.*
 „ 63 „ 3. — *fluecht,e - fluchtje.*
 „ 70 „ 12. — *ijn oar - ijn in oar.*
 „ 72 „ 15. — *fleyn - sleyn.*
 „ 74 „ 3. — *t'huwzs - t'huwz.*
 „ 77 „ 8. — *tijge - tijgge.*
 „ 81 „ 6. — *ijn - ijne'.*
 „ 90 „ 21. — *'t onrjuecht - t' onrjuecht.*
 „ 91 „ 20. — *Sinne' - sinn'.*
 „ 91 „ ond. — *miet' - mielt'.*
 „ 92 „ 3. — *onderhádden - onderháden.*
 „ 97 „ 8. — *ferhurdd' - forhirdd'.*
 „ 101 „ 5. — *gled' - gledd'.*
 „ 106 „ 6. — *Y fill' - Y fille, om de voetmaat.*
 „ 108 „ 7. — *moanne sierte - m. in f.*
 „ 109 „ 17. — *du - nu.*
 „ 109 „ 19. — *boarst - borst.*
 „ 120 „ 7. — *frjuen' - frjuwn', om 't Rijm.*
 „ 122 „ 15. — *'t áder - t' áder.*

- »125 » 2. — *d' Ade fen jister' dey*, d. i. de verloopen dag van gisteren.
- »125 » 24. — *wijt'ne - wijtt'-ne*.
- »146 » 9. — *forgfád'ge - sorgfád'ge*.
- »147 » 7. — *haegste - heegste*.
- »154 » 8. — *miete - miette*.
- »156 » 5. — *fu' - fill'*.
- »157 » 11. — *moarde - moardde*.
- »158 » 2. — *swolmt' - swoln't*.
- »160 » 5. — *Jón Jo'n*, u een gelijk zoo *to'n*, 165 - 15. 182 - 16. 211 - 2. *dy'n*, 161 - 1. *dy'r*, 197 - 8. *da'k*, 217, ond. enz.
- »160 » 11. — *misdiedenis - mizdien*.
- »160 » 13. — *traest - treast*; gelijk bl. 161, 3. *traest - treast*, en 170, 12. *traests - treasts*.
- »160 » ond. — *wanheap' - wanhoap'*. want *heap* bet. cumulus.
- »163 » 10. — *walnt 't - walm't*.
- »163 » ibid. — *ijnfirn' - ijnfiern'*.
- »164 » 24. — *stránn' ? - stránn'*:
- »165 » 12. — *Yrog - Trog*.
- »169 » 1. — *besjocht - besocht*, inviscbat.
- »169 » 10. — *'t nin - t' nin*.
- »169 » 14. — *grimmigtig - grimmijttig*, gelijk men in beide U. leest. Het woord schijnt namelijk zamengesteld uit *grim* en *hittig* of *hijttig*. Het had dus eig. moeten zijn *grim-hijttig*. Zie verder het *Woordenboek*.
- »184 » 12. — *om - o*.
- »188 » 5. — *'t eyn - t' eyn*. Zie 48, 16, 163, 11.
- »191 » ond. — *stirte - stirtie*, gelijk beide U. hebben. De onvolm. voorl. tijd.
- »195 » 11. — *fird' firdig, - firdd' - firddig*. vaard - vaardig, zeer vaardig, terstond bereidvaardig.
- »200 » 6. — *'t iynjen - t' iynjen*.
- »200 » 8. — *knet' - knett'*.
- »202 » 7. — *felje - fellje*, d. i. vellen.
- »202 » 17. — *'t Herr' - t' herr'*.
- »205 » 7. — *'s - s'*, d. i. *se*, *zij*.
- »211 » 17. — *set' - sett'*.
- »213 » 7. — *stijpp' - losf' - boff'*. Het Rijm en de zin

- beide gebieden ons hier te lezen *stijpp' - leaz' boff'*. Kamphuijzen vertaalt wel *met losfen bof*, maar juist dit *losfen*, is *stijpp' - leaz'*. steunloos.
- » 215 » 7. — *Rjuecht't - Zjuecht'*. want het eerste is in de 3 persoon. Eigenl. moet het zijn *rjuechtje*, regis, seu potius judicas. Maar dit dult het Rijm niet.
- » 217 » 13. — *Lof-sjong' - lof-sjongj'*, gelijk beide U. ook hebben.
- » 218 » 6. — *dearomm' - dearom*. Ik vrees, dat het eerste geen L. Fr. is. Ook is er dubbelziunigheid in de beteekenis. want *omme* beteekent bij G. J. *om de*. Ik heb daarom, bl. 219, 2 reg. van ond. ook zoo verbeterd, zelfs ter verzachting van de lezing.
- » 219 » 2. — *binnesf - binne - s'*.
- » 223 » 13. — *dolduwck't*, staat hier voor *duwck't dol*. Zoo ook bl. 224. 6. *ijn-mie't*, voor *mie't ijn*. bl. 91, 9. *Ney-gald'* voor *gálde neij*. Dit behoort tot die Voorzetsels, welke in de oude talen soms onafscheidbaar zijn, waar over reeds elders in de Aanteek. is gesproken.
- » 227 » 4. van ond. voor *ontweydje - ontwijdje*, gelijk ook in beide U. staat.
- » 227 » 5. van ond. voor *onbekluwbre - onbeklieuwbre*, gelijk in beide U. staat

De druk-feilen, die in het II d. waren ingeslopen, heb ik in de Aanteekeningen reeds opgeteekend. Het verder storende, dat de Lezer mogt ontdekken, zal uit het Woordenboek hem kenbaar worden.

VERVOLG OP DE LIJST VAN DRUK-FEILEN
EN NADERE AANTERKENINGEN.

- Bl. 9 ond. Moar, ick spearr' nin doave stocken.
De Heer Gouverneur, Jr. *I. Ebbinga van Humal-
da*, vat deze plaats dus op: Moer, ik spaar geene
vermolmde stokken, maar zal dy met een duchtigen
stok, die er niet om liegt, op den huid komen." Met
bijvoeging van eene plaats uit Hoofd. bl. 174, nieu-
we Uitg. 2de d. bl. 115, Waant gij, dat hun dit
een *doove prikkel is*. Alwaar in eene Noot, Kiliaan
ook wordt aangehaald.
- » 31 r. 7. *In hij kniep-eagge ijnne sliep - kniep-Eagge ijnn'.*
Met eene kapitale *E*, en weglating van de *e* in *ijnne*.
- » 52 » 4. (*Moart, ick stear!*) *ick - Ick*, met eene kapitale *I*,
zoo als in de overige coupletten van dit Vers ge-
schied is, om het Rijm op den halven regel.

2de D E E L.

- Bl. 118 r. 2. *Aanmerkingen L. Aanteekeningen.*
- » 119 ond. *In latere tijd - lateren.*
- » 120 ond. *van deze - dezen.*
- » 123 ond. *Snjeoens - Snjeons.*
- » 124 r. 11. van ond. *geblist - geblust.*
- » 126 r. 12. van ond. *Trillje-bijstille - Trille*, met eene *L*.
- » 127 r. 10. *Dooren Heck - Steck.*
- » 128 r. 8. *glanz'-gloarct - gloarret*, met twee *rr*.
- » 130 r. 6. *int - uit.*
- » 132 r. 16. *Tinse, festje, - Tinse, fettje*, met twee *tt*.
- » 132 r. 17. *Tinset - Tinse.*
- » 136 r. 18. *Djagg'ler - djagg'ler.*
- » 142 r. 2. *uit eene Portefeuille - uit mijne P.*
- » 145 r. 17. *Spelt - pelt.*
- » 145 r. 25. *Tjlenje - Tjienje.*
- » 145 r. 26. *Eens Prins - een P.*
- » 150 r. 6. *Geal-oogig - geeloogig.*
- » 151 r. 25. 1634 - 1632.
- » 152 r. 19. *oon-firdigjen - oon-firdigjen.*
- » 154 r. 12. *Jerre-se - Jerre sæ.*
- » 155 ond. *Besue'te - Bestiete.*
- » 156 r. 9. *Tón - To - Jón - Jo.*
- » 157 r. 12. v. ond. *Heyer - Heyr.*
- » 158 r. 2. *fljuecht - fljuecht.*
- » 160 r. 7. *on-tjuechte - onrjuechte.*
- » 164 r. 10. v. o. *doorgaans verschillen - doorgaans niet verschil.*
- » 171 r. 11. *gruijs - gruijs.*
- » 174 ond. *Ljea-lillende - Ljea-lillende.*

CHAPTER I
THE EARLY HISTORY OF THE UNITED STATES
FROM 1492 TO 1776

SECTION I
THE DISCOVERY OF AMERICA
AND THE EARLY SETTLEMENTS

SECTION II
THE STRUGGLE FOR INDEPENDENCE
1775-1783

SECTION III
THE CONSTITUTION AND THE EARLY YEARS OF THE UNION

Te LEEUWARDEN
ter Drukkerij van
MENNO VAN DEN BOSCH.

.....

.....
.....
.....
.....

.....

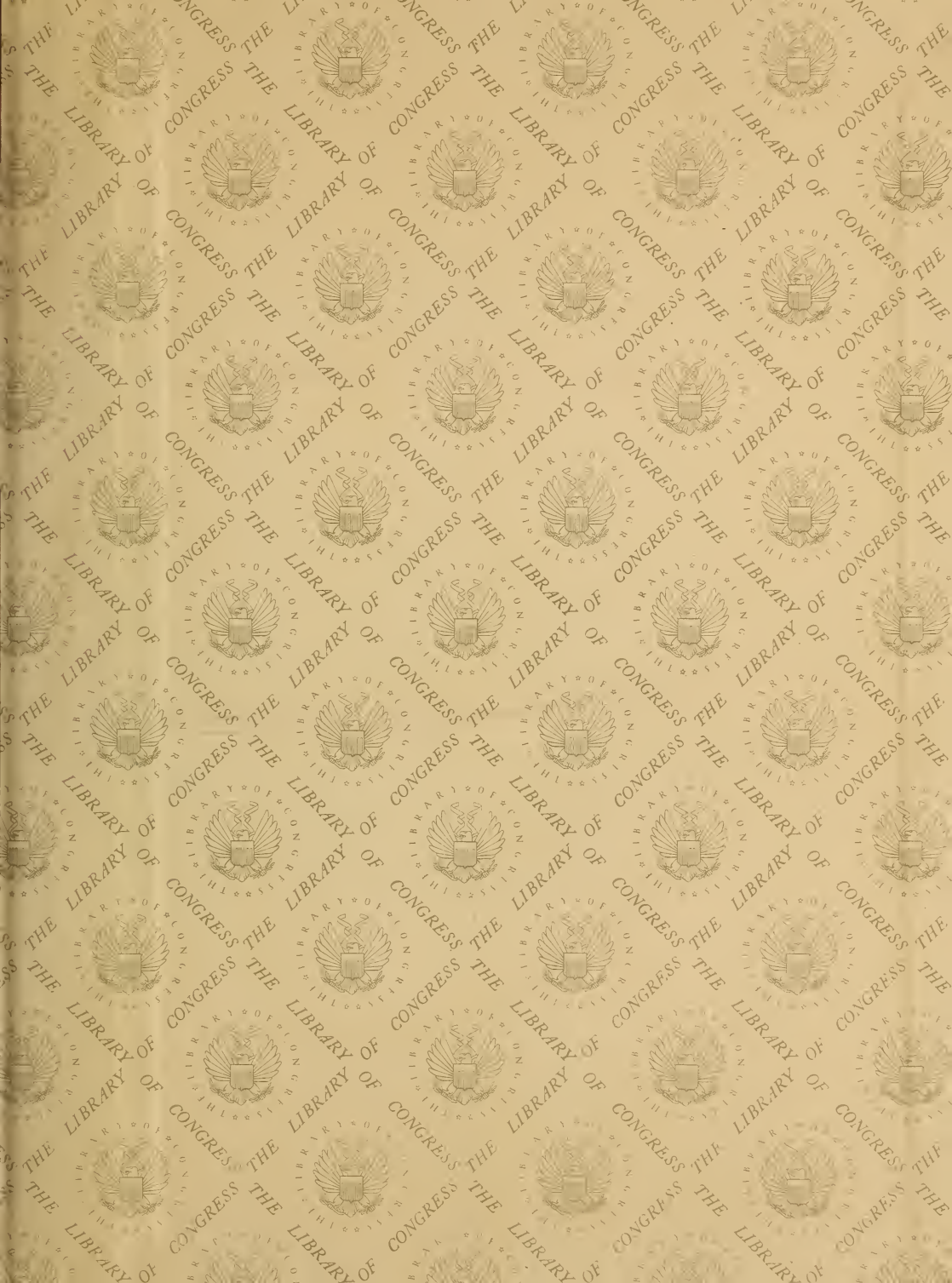

Decadified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: Nov. 2006

Preservation Technologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 282 669 6